SISÄLLYSLUETTELO

Vapaa-ajan lautakunta pöytäkirja 12.06.2018

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus / EL-H ... 3

2 § Työjärjestyksen hyväksyminen/ EL-H ... 4

3 § Asiantuntijoiden selvitykset ja ajankohtaiset asiat/ EL-H ... 5

4 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta/ EL-H ... 6

5 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset/ EL-H ... 7

6 § Tiedoksi merkittävät asiat/ EL-H ... 8

7 § Kulttuuritoimintaan tarkoitettujen kohdeavustusten tilitysten hyväksyminen / AL ... 9

8 § Vantaan viihdeorkesterin selvitys Vantaan markkinointituen 2017 käytöstä / AL ... 10

- Selvitys markkinointituen käytöstä/ Hakemus Vantaan markkinointituesta Vantaan kaupungin näkyvyys viihdeorkesterin toiminnassa 2017/Vantaan Viihdeorkesteri ... 11

9 § Lausunnon antaminen kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistamisesta / AL ... 13

- Lausuntopyyntö, kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistaminen ... 14

- Liite: Lausunto kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistamisesta ... 16

- Opetus- ja kulttuuriministeriön lakiesitys kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistaminen ... 18

10 § Vantaan musiikkiopiston maksuhuojennuskäytänteet 1.8.2018 alkaen/ AL ... 114

11 § Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen / AL ... 116

- Musiikkileikkikoulu Lystileikki ky:n opetussuunnitelma/Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 118

- Musiikkiopisto Musaiikin opetussuunnitelma, laaja oppimäärä/Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 125

- Musiikkiopisto Musaiikin opetussuunnitelma, yleinen oppimäärä/Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 150

- Musiikkiopisto Musiken opetussuunnitelma/Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 173

- Uudenmaan Suzuki-Instituutin opetussuunnitelma/Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 185

- Vantaan musiikkiopiston opetussuunnitelma/ Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 196

- Balettikoulu Harin opetussuunnitelma/Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 225

- Helsingin tanssiopiston opetussuunnitelma, yleinen oppimäärä (uudempi versio)/Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 227

- Helsingin tanssiopiston opetussuunnitelma, laaja oppimäärä (uudempi versio)/Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 248

- Vantaan kuvataidekoulun uusi opetussuunnitelma 2018 Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 276

- Vantaan sanataidekoulun opetussuunnitelma/Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 300

- Taito Uusimaa ry:n Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi, laajan oppimäärän opetussuunnitelma/ Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen ... 339

12 § Liikunnan kohdeavustusten ja harrasteliikunnan ohjaajatuen tilitysten hyväksyminen/ V-MK ... 372

13 § Liikunnan avustettavuuksien myöntäminen/ V-MK ... 375

SISÄLLYSLUETTELO

Vapaa-ajan lautakunta pöytäkirja 12.06.2018

14 § Harrasteliikunnan ohjaajatuen myöntäminen vuodelle 2018/ V-MK 377
15 § Kohdeavustuksien myöntäminen nuorten toimintaan 2018/ RÅ 379
- Liite/ Yhteenvetotaulukko avustuksista 382
16 § Nuorisotilojen sijoittaminen Lumoon - tarveselvitys-hankesuunnitelma / ETN 386
- Nuorisotilojen sijoittaminen Lumoon - tarveselvitys-hankesuunnitelma 31.5.2018 388
17 § Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki, peruskorjaus, hankesuunnitelman hyväksyminen/ ETN 412
- Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki, peruskorjaus, hankesuunnitelma 414
18 § Hämeenkylän koulun hankesuunnitelman hyväksyminen /ETN 478
- Hämeenkylän koulun hankesuunnitelma 481
Muutoksenhakuohje 1/ Oikaisuvaatimus §:t 7–8 ja 10–15 542
Muutoksenhakuohje 5/ Oikaisuvaatimus-/ valituskielto §:t 9 ja 16–18 543

Vapaa-ajan lautakunnan kokous

Aika 12.6.2018 klo 17:04–17:47
Paikka Kaupungintalo, kaupunginhallituksen huone, Asematie 7, 01300 Vantaa

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	**Varajäsenet**	Läsnä
Kähärä Sirkka-Liisa, puheenjohtaja	paikalla	Pihonen-Randla Marjut	
Norres Lars, varapuheenjohtaja	paikalla	Ruohomäki Eero	
Anttila Sara	paikalla	Lindevall-Vanhala Taruanne	
Chen Jenni	paikalla	Volkova Katja	
Demiri Funda	poissa	Suihkonen Tuomas	paikalla
Heinonen Sauli	paikalla	Grundström Henri	
Heiskanen Jaana	paikalla	Pasanen Alisa	
Herranen Jouni	paikalla	Liukkonen Pasi	
Kaartokallio Loviisa	paikalla	Vuola Mette	
Karlsson Patrik	poissa	Buss Allan	paikalla
Lindblad Christina	paikalla	Lindfors Tuija	
Lindblad-Palo Salla	paikalla	Hynninen Mari	
Mäkilaine Kirsi	paikalla	Pesonen Eva	
Rautio Pekka	poissa	Saini Gurmann	paikalla
Riikonen Jyrki	paikalla	Hokkanen Kari	
Rämö Eve	paikalla	Kallio-Ouvinen Marjukka	
Vesinurm Märt	paikalla	Tuominen Harry	
Kaupunginhallituksen edustaja		**Kaupunginhallituksen varaedustaja**	
Norrena Vaula	paikalla	Weckman Markku	
Nuorisovaltuuston edustaja		**Nuorisovaltuuston varaedustaja**	
Rautio Monika	poissa	Aro Elias	

Muut osallistujat		Läsnä
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja	esittelijä §:t 1–6	paikalla
Kallislahti Veli-Matti, liikuntajohtaja	esittelijä §:t 12–14	paikalla
Larkio Annukka, kulttuurijohtaja	esittelijä §:t 7–11	paikalla
Tanninen Eila, talous- ja hallintojohtaja	esittelijä §:t 16–18	paikalla
Åstrand Riikka, nuorisopalveluiden johtaja va.	esittelijä § 15	paikalla
Akkanen Inka, viestintäpäällikkö		paikalla
Sakki Anna, hallinnon suunnittelija, pöytäkirjan pitäjä		paikalla

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sirkka-Liisa Kähärä

Pöytäkirjanpitäjä Anna Sakki

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 15.6.2018, Sivistystoimen neuvonta, Asematie 6 A, 01300 Vantaa

Salla Lindblad-Palo Kirsi Mäkilaine

Pykälät 2, 4, 9 tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 18.6.2018 Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus / EL-H**

Kuntalain 103 §:n 2 momentin mukaan on kunnan muu toimielin kuin valtuusto päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Lautakunnan jäsen Pekka Rautio on ilmoittanut olevansa työn, matkan tai henkilökohtaisen syyn vuoksi estynyt saapumasta lautakunnan kokoukseen.

Kokouskutsu ja esityslistan asialuettelo on toimitettu lautakunnan jäsenille, kokoukseen osallistuville varajäsenille, kaupunginhallituksen edustajalle ja varaedustajalle sekä nuorisovaltuuston edustajalle torstaina 7.6.2018, jolloin esityslista liitteineen ja asiakirjoineen on tallennettu extranetiin.

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) todeta läsnä olevat lautakunnan jäsenet ja muut kokoukseen osallistujat
b) todeta kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
c) että kokouksen läsnäolomuutokset kirjataan tähän pykälään.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin, että

- Jenni Chen saapui kokoukseen klo 17:05 asian 2 käsittelyn aikana
- Sara Anttila poistui kokoustilasta yhteisöjäävinä asian 12 käsittelyn ajaksi klo 17:16–17:17.

2 § **Työjärjestyksen hyväksyminen/ EL-H**

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä kokouksen esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Tämä pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

3 § **Asiantuntijoiden selvitykset ja ajankohtaiset asiat/ EL-H**

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Merkitään seuraavat asiantuntijoiden esittelyt ja kokouksessa ajankohtaisista asioista saatavat selvitykset tiedoksi:

- Ei ole.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

4 § **Pöytäkirjan tarkastajien valinta/ EL-H**

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 4

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) valita pöytäkirjan tarkastajiksi Salla Lindblad-Palo ja Kirsi Mäkilaine
b) tarkastaa pöytäkirja viimeistään perjantaihin 15.6.2018 klo 15.00 mennessä.

Tämä pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

5 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset/ EL-H

Vapaa-ajan lautakunnalle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat päätökset:

Liikuntajohtaja Veli-Matti Kallislahti
§ 37 Uimahallin käyttö Vanhustenviikolla
§ 38 Tilojen myöntäminen maksutta Hiekkaharjun urheilupuistossa järjestettävän Tikkurila Festivaalin käyttöön 16.7-24.7.2018
§ 39 Energia Areenan käyttövuorojen myöntäminen maksutta Vantaan kaupungin koulutustapahtumaa varten.
§ 40 Päätös maksuvapautuksesta PK-35 Vantaa ry:n järjestämän Venus Cup 2018-jalkapalloturnauksen käyttövuoromaksuista
§ 41 Päätös maksuvapautuksesta Vantaan Salamat ry:n Kultainen Keihäs 2018-kilpailussa käytettävien tilojen käyttövuoromaksuista
§ 42 Maksuhuojennuksen myöntäminen Uinti Vantaa ry:n (Vanders) järjestämien kesäleirien käyttövuoromaksuihin kesällä 2018
§ 43 Maksuvapautus Rekolan hiekkatekonurmikentän käytöstä pesisliikkari- toiminnassa kesäkaudella 2018
§ 44 Käyttövuorojen myöntäminen maksutta MLL Korson yhdistys ry:lle 9.6.2018 järjestettävää tapahtumaa varten

Nuorisopalveluiden johtaja Riikka Åstrand
§ 4 Kohdeavustuksen myöntäminen/Nuorten toimintaraha/Valtakunnallinen Sounds-musiikkitapahtuma, Mikkeli 25.-27.5.2018/Crossfire-bändi
§ 9 Korso-Koivukylän alueen nuorisotilojen vakituiset käyttövuorot syksy 2018 ja kevät 2019
§ 10 Hakunilan alueen vakituiset käyttövuorot syksy 2018 ja kevät 2018
§ 11 Monitoimitalo Arkin käyttövuorot syksy 2018 ja kevät 2019
§ 12 Käyttövuorot Martinlaakson nuoriso- ja asukastila syksy 2018 ja kevät 2019
§ 13 Kipinätalon vakituiset käyttövuorot syksylle 2018 ja keväälle 2019
§ 14 Tikkurilan alueen nuorisotilojen vakituiset käyttövuorot syksylle 2018-keväälle 2019
§ 15 Aviapolis-Kivistön alueen nuorisotilojen vakituiset käyttövuorot syksylle 2018 ja keväälle 2019

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta vapaa-ajan lautakunnan käsiteltäväksi esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

6 § **Tiedoksi merkittävät asiat/ EL-H**

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä seuraavat asiat tiedoksi:
- Ei ole.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

7 § **Kulttuuritoimintaan tarkoitettujen kohdeavustusten tilitysten hyväksyminen / AL**

VD/8787/02.03.01.03/2017

Vapaa-ajan lautakunnan 16.1.2018 § 9 hyväksymien avustusten myöntämisperusteiden mukaan kohdeavustukset maksetaan tapahtuman toteuttamisen jälkeen tuloja ja menoja koskevaa hyväksyttävää tilitystä vastaan. Tilitys tulee tehdä siihen tarkoitetulla tilityslomakkeella. Tilityksen määräaika on kaksi kuukautta tapahtuman ja/tai hankkeen päättymisestä.

Vapaa-ajan lautakunta on kokouksessaan 13.2.2018 § 11 myöntänyt seuraavan kulttuuritoiminnan kohdeavustuksen:

- ToGetHer-työryhmälle 4 500 € käytettäväksi Yhteisötanssiteokseen Viimeiset Teatteri Vantaassa/Vantaan Tanssiopistolla / Myyrmäen skeittihallissa 18.3., 25.3. ja 27.-29.4.2018
- Vantaan Kansantanssijat ry:lle 1 000 € käytettäväksi Kansantanssi ja Musiikkimatineaan 27.1.2018 Peltolan koululla

Edellä mainitut yhdistykset ovat toimittaneet määräaikaan mennessä hyväksyttävät tilitykset avustusten käytöstä myönnettyyn kohteeseen.

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 7

Kulttuurijohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä seuraavat kohdeavustusten tilitykset:

-ToGetHer-työryhmä	1125 € (maksettu 26.3.2018 sitoumuksella ennakkoa 3375 €, Hyväksyttävät kulut)
- Vantaan Kansantanssijat ry	907,43 € (Hyväksyttävät kulut)

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Asiakirjat: Kohdeavustustilitykset ovat nähtävillä kulttuuripalveluiden toimistolla, Kielotie 20 C, 4. krs, 01300 Vantaa

Täytäntöönpano: Kulttuuripalvelut
- ote yhdistyksille

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus vapaa-ajan lautakunnalle

Lisätiedot:
Sirpa Laine, 0408482099, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 § Vantaan viihdeorkesterin selvitys Vantaan markkinointituen 2017 käytöstä / AL

VD/8732/02.03.01.03/2017

Vapaa-ajan lautakunta päätti 19.1.2016 § 11 Vantaan markkinointituesta. Tuki on tarkoitettu Vantaalla järjestettävän suuren kulttuuritilaisuuden yhteydessä tapahtuvaan Vantaan kaupungin näkyvyyden vahvistamiseen ja markkinointiin. Tuen saajien tulee toiminnallaan edistää Vantaan tunnettuutta kulttuurikaupunkina ja käyttää tapahtumamarkkinoinnissa soveltuvin osin Vantaan virallisen brändin mukaista ulkoasua. Vantaan markkinointituki myönnetään hakemuksen perusteella. Tuen saajien kanssa tehdään asiasta sopimus ja selvitys sopimuksen velvoitteiden toteutumisesta tulee tehdä määräaikaan mennessä.

Vapaa-ajan lautakunta myönsi kokouksessaan 7.11.2017 § 9 Vantaan viihdeorkesterille Vantaan markkinointitukea 20 000 euroa. Tuen saaja on toimittanut selvityksen tuen käytöstä sopimuksen mukaisesti.

Kulttuurijohtaja toteaa, että kaupunki on saanut markkinointituella tavoittelemaansa näkyvyyttä ja julkisuutta, ja että Vantaan viihdeorkesteri on omalta osaltaan täyttänyt sopimuksen mukaiset velvoitteensa.

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 8

Kulttuurijohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Vantaan viihdeorkesterin selvitys vuoden 2017 Vantaan markkinointituen käytöstä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite: Vantaan viihdeorkesterin selvitys

Täytäntöönpano: Kulttuuripalvelut

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus vapaa-ajan lautakunnalle

Lisätietoja:
Annukka Larkio, 0503181686, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Lea Rahkola-Kauranen, 0503121969, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan Viihdeorkesteri
Martinlaaksontie 36 A
01620 VANTAA
Puh. 010 292 1400
info@viihdeorkesteri.fi

SELVITYS MARKKINOINTITUEN
KÄYTÖSTÄ

07.05.2018

VANTAAN KAUPUNKI
Kirjaamo
SAAPUNUT 0 9. 05. 2018
Dnro VD/8732/02.03.01.03/2017

Vantaan kaupunki
Kirjaamo / Kulttuuripalvelut
Asematie 7
01300 VANTAA

VANTAAN KAUPUNGIN NÄKYVYYS VANTAAN VIIHDEORKESTERIN TOIMINNASSA 2017

Vantaan Viihdeorkesteri tuo nimensä kautta tunnettuutta Vantaalle konsertoidessaan Vantaalla ja ulkopaikkakunnilla sekä esiintyessään TV-tuotannoissa, suurissa kansainvälisissä yhteistuotannoissa ja yksittäisissä tilausesiintymisissä.

Vantaan kaupungin tunnus näkyy orkesterin omissa kanavissa sekä orkesterin omissa tuotannoissa myös ostetussa mediassa.

Orkesteri lanseerasi syksyllä 2017 'Markku Johansson sävellys- ja sovituskilpailun', joka huipentuu 17.9.2018 pidettävään kilpailukonserttiin. Kilpailu edellyttää valtakunnallista ja kansainvälistä markkinointia, jossa myös Vantaa tulee hyvin esille. Kilpailun markkinointikanavina ovat:

- Meltwater- lehdistötiedotteet
- suorat yhteydenotot alan asiantuntijoille ja kattojärjestöille
- Radio Helsinki
- Facebook
- Vantaan Sanomat
- Helsingin Sanomat
- Abribustaulut
- Esite/käsiohjelma

Vuonna 2017 Vantaan kaupunki sai orkesterin kautta näkyvyyttä yhteensä **40 esiintymisessä**, joista tilausesiintymisiä oli 30. Vantaalla esiinnyttiin 13 kertaa, joista Kulttuuritalo Martinuksessa 9 kertaa. Suuren kokoonpanon esiintymisiä oli yhteensä **9**. Vuoden merkittävät tapahtumat olivat Harry Potter –elokuvakonsertit Helsingissä Hartwall Arenalla sekä Järven tarina & Metsän tarina –elokuvakonsertti Espoossa Metro Areenalla. Myös Vantaan Kulttuuripalvelun kanssa yhteistyössä tuotetut Tikkurilan torikonsertit olivat suuria tapahtumia. Presidentti Sauli Niinistö ja rouva Jenni Haukio osallistuivat orkesterin kutsuvieraina Musiikkitalossa esitettyyn Runoilijan tie –konsertiin.

Vuonna 2017 orkesterin tv-esiintymiset tavoittivat SuomiLOVEn kautta 3,827 miljoonaa TV-katsojaa. Konserteissa oli kuulijoita yhteensä 41.425.

Yhteistyöterveisin

Vantaan Viihdeorkesteri

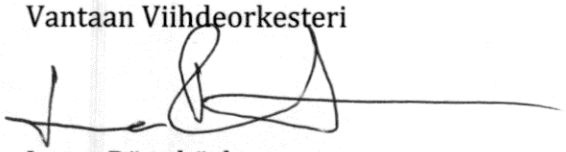

Janne Rönnbäck
toiminnanjohtaja

9 § Lausunnon antaminen kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistamisesta / AL

VD/4682/03.00.00/2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta liitteenä olevalla lausuntopyynnöllä lausuntoa kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistamisesta.

Lausunto pyydetään toimittamaan opetus- ja kulttuuriministeriöön 28.6.2018 mennessä.

Vantaan kaupungin lausunto on valmisteltu kulttuuripalveluiden tulosalueella. Sitä varten on kuultu kaikkia kulttuuripalveluiden tulosyksiköitä.

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 9

Kulttuurijohtajan esitys:
Päätetään antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle liitteenä oleva lausunto kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistamisesta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tämä pykälä tarkastetaan heti kokouksessa.

Liitteet: Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö
Vantaan kaupungin lausunto
Opetus- ja kulttuuriministeriön lakiesitys

Täytäntöönpano: Kulttuuripalvelut
- ote opetus- ja kulttuuriministeriölle

Muutoksenhakuohje: Ei muutoksenhakuoikeutta/Kuntalaki 136 §

Lisätiedot:
Annukka Larkio, 0503181686, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 18.5.2018
Dn:o VD/4682/03.00.00/2018

Salojoki Riikka

Lähettäjä: Opetus- ja kulttuuriministeriö <noreply@lausuntopalvelu.fi>
Lähetetty: 18. toukokuuta 2018 11:22
Vastaanottaja: YHT Kirjaamo
Aihe: Lausuntopyyntö: Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistaminen

Arvoisa vastaanottaja,

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoanne aiheesta:
Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistaminen

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön oheisen linkin kautta.
Linkki suomenkieliseen versioon:
https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=20ab85ef-d574-48d9-990c-f3a459eca13d&respondentId=825f8f0b-528b-4e87-9e1a-0c19f8b8b58b
Länk till svensk version: https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?proposalId=20ab85ef-d574-48d9-990c-f3a459eca13d&respondentId=825f8f0b-528b-4e87-9e1a-0c19f8b8b58b&proposalLanguage=9ff64fe9-04da-4471-9f0c-3f2016e71b4f

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Voit pyytää tukea palvelun käyttöön osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

HUOM! Tämän viestin liitteenä saamanne linkki on organisaatio-/henkilökohtainen, joten ettehän jaa sitä edelleen. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Tämä on lausuntopalvelu.fi:n lähettämä automaattiviesti.
Lausuntopalvelu.fi on oikeusministeriön ylläpitämä verkkopalvelu.

***

Bästa mottagare,

Opetus- ja kulttuuriministeriö ber om ert utlåtande om:
Reform av lagen om kommunernas kulturverksamhet

Vänligen lämna utlåtandet genom att svara på begäran om utlåtande i tjänsten utlåtande.fi. Utlåtandet kan lämnas via länken nedan.
Linkki suomenkieliseen versioon:
https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=20ab85ef-d574-48d9-990c-f3a459eca13d&respondentId=825f8f0b-528b-4e87-9e1a-0c19f8b8b58b
Länk till svensk version: https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?proposalId=20ab85ef-d574-48d9-990c-f3a459eca13d&respondentId=825f8f0b-528b-4e87-9e1a-0c19f8b8b58b&proposalLanguage=9ff64fe9-04da-4471-9f0c-3f2016e71b4f

För att lämna in ett utlåtande ska man registrera sig och logga in i tjänsten utlåtande.fi. Närmare anvisningar om hur tjänsten kan användas finns på utlåtande.fi > Anvisningar > Bruksanvisning. Du kan be om hjälp för att använda tjänsten på adressen lausuntopalvelu.om@om.fi.

OBS! Skicka inte vidare länken som är bifogad till detta meddelande, eftersom länken är person- eller organisationsspecifik. Alla utlåtanden som lämnas in är offentliga och publiceras i tjänsten utlåtande.fi.

Detta är ett automatiskt meddelande från tjänsten utlåtande.fi.
Utlåtande.fi upprätthålls av justitieministeriet.

Lausunto kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistamisesta

Opetus ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistamiseen (OKM julkaisuja 2018;23). Vantaan kaupungin vapaa-ajan lautakunta, jonka toimialaan kulttuuri kuuluu, lausuu seuraavaa:

Esityksen tavoitteena on uudistaa kuntien kulttuuritoiminnasta annettu lainsäädäntö vastaamaan kuntien kulttuuritoiminnassa ja sen toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia sekä voimassa olevan perustuslain säännöksiä ja kulttuuritoimintaa koskevien kansainvälisten sopimusten toimeenpanoa. Lähtökohtana on kuntien kulttuuritoiminnan monipuolistunut perustoiminta, jolla on yhdyspintoja sekä kuntien sisällä että ulkopuolella. Esityksen tavoitteena on tunnistaa nämä yhdyspinnat ja kuntien kulttuuritoiminnan monimuotoisuus nykyistä paremmin. Lisäksi esityksessä on otettu huomioon, että vuoden 2020 alusta lähtien on tarkoitus toteuttaa maakuntauudistus, jolloin sivistystoimen tehtävistä, kulttuuri mukaan lukien, on muodostumassa merkittävä osa kuntien toimintaa. Esityksen tarkoituksena on tukea kuntien kulttuuritoimintaa uudistuksen toimeenpanossa.

Esityksen tavoitteena on myös vahvistaa kuntien kulttuuritoiminnan toimintaedellytyksiä sekä edistää demokratiaa, asukaslähtöisyyttä tasa-arvoa, kestävää kehitystä sekä kulttuurista moninaisuutta ja vuoropuhelua. Tarkoituksena on, että kuntien kulttuuritoiminta olisi mahdollisimman hyvin kaikkien väestöryhmien saatavilla ja saavutettavissa.

Lakiehdotuksessa on huomioitu, että kulttuuri ja taide ovat itsessään tärkeitä toimintoja, joiden toteuttaminen ja edistäminen vaikuttaa laajemmin yhteiskuntapoliittisiin sekä hyvinvointi - että elinkeinopoliittisiin tavoitteisiin.

On tärkeää ja edistyksellistä, että ehdotettuun lakiin lisätään kuntien kulttuuritoiminnan tavoitteet, valtion viranomaisten tehtävät, kunnan asukkaiden osallistuminen, kehittämistehtävä, yhteistyö sekä tiedon tuottaminen ja arviointi. Kuntien kulttuuristrategian tai kunnan strategiasta johdetun kulttuurilinjausten mainitseminen laissa on edistyksellistä. Näillä toimenpiteillä mahdollistetaan lain soveltaminen monipuolisemmin.

Lakiesityksen mukaan uudistukset toteutetaan kustannusneutraalisti, koska laissa ei säädetä kunnille uusia tehtäviä, mitä ne eivät hoitaisi jo nykyisin. Esitys ei myöskään tuota vaikutuksia valtionosuuksiin.

Vantaan Vapaa-ajan lautakunta pitää nyt lausunnolla olevaa Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistusehdotusta ansiokkaana ja monipuolisesti toimintaa uudistavana.

Lakiluonnoksen tavoitteisto on kaikilta osin kannatettavaa. Se nykyaikaistaa ja monipuolistaa kulttuurin merkitystä uudistuvassa yhteiskunnassa. Vantaan vapaa-ajan

lautakunta haluaa kiinnittää huomionsa ainoastaan siihen, että lakiuudistuksessa korostettaisiin selkeämmin myös taiteen itseisarvoa, sellaisenaan oikeutettuna ilmiönä, hyvinvointi- ja elinkeinopoliittisten vaikutusten korostamisen ohella. Samoin taiteen ja kulttuurin sivistyksellinen arvo on merkittävä, joka tulisi lainsäädännössä

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Kulttuuri

Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:23

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 9 §

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:23

Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Helsinki 2018

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 9 §

Opetus- ja kulttuuriministeriö

ISBN: 978-952-263-573-0 (PDF)

Helsinki 2018

Kuvailulehti

Julkaisija	Opetus- ja kulttuuriministeriö		18.5.2018
Tekijät	työryhmä		
Julkaisun nimi	Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistaminen		
Julkaisusarja ja nro	Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:23		
Diaarinumero	93/040/2017	**Teema**	kulttuuri
ISBN PDF	978-952-263-573-0	**ISSN PDF**	1799-0351
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-573-0		
Sivumäärä	92	**Kieli**	suomi
Asiasanat	kulttuuri, kulttuuritoimi, kulttuuritoiminta, kulttuuripalvelut, kulttuurihallinto, kulttuuriala, taide		

Tiivistelmä

Työryhmä ehdottaa esityksessä säädettäväksi lain kuntien kulttuuritoiminnasta, joka korvaisi nykyisen lain vuodelta 1992. Esityksen tavoitteena on uudistaa kuntien kulttuuritoiminnasta annettu laki vastaamaan kuntien kulttuuritoiminnassa ja sen toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia sekä perustuslain säännöksiä ja kulttuuritoimintaa koskevien kansainvälisten sopimusten toimeenpanoa. Ehdotettuun lakiin lisättäisiin kuntien kulttuuritoiminnan tavoitteet, valtion viranomaisten tehtävät, kunnan asukkaiden osallistuminen, kehittämistehtävä, yhteistyö sekä tiedon tuottaminen ja arviointi. Samalla muutettaisiin ajan tasalle kunnan tehtäviä ja valtionrahoitusta koskevat säännökset.

Esityksen tavoitteena on vahvistaa kuntien kulttuuritoiminnan toimintaedellytyksiä sekä edistää demokratiaa, asukaslähtöisyyttä, tasa-arvoa, kestävää kehitystä sekä kulttuurin moninaisuutta ja vuoropuhelua. Lain lähtökohtana on kulttuuriin ja taiteeseen liittyvän luovan toiminnan edistäminen ja kaikkien väestöryhmien yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Laki edistäisi kunnassa tapahtuvaa kulttuuritoimintaa siten, että toiminta järjestetään ja palvelut tuotetaan ottaen huomioon paikalliset olosuhteet, eri väestöryhmien erilaiset tarpeet ja odotukset sekä kulttuurin ja taiteen moninaiset mahdollisuudet vaikuttaa ihmisten ja yhteisöjen elämään, yhteiskuntaan, alueelliseen ja paikalliseen kehitykseen. Lain tavoitteet ja kuntien tehtävät liittyisivät ihmisten luovan ilmaisun mahdollisuuksiin, taiteen tekemisen edistämiseen, kulttuurin ja taiteen saatavuuden ja käytön sekä harrastamisen edistämiseen, väestön hyvinvoinnin vahvistamiseen sekä paikallisen ja alueelliseen elinvoiman edistämiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja muiden hallinnonalojen viranomaiset loisivat edellytyksiä kuntien kulttuuritoiminnalle. Kunnan tehtävänä olisi perus- ja lähipalveluna järjestää kulttuuritoimintaa lain tavoitteiden ja tehtävien mukaisesti. Kunnan asukkaiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa kunnan kulttuuritoimintaan vahvistettaisiin. Kunnan toimialojen ja kuntien välisen yhteistyön sekä muiden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön mahdollisuudet ja voimavarat tunnistettaisiin lakiehdotuksen tavoitteiden ja tehtävien toimeenpanossa. Lakiehdotuksessa esitetään säädettäväksi kehittämistehtävä, jolla tuettaisiin kuntien kulttuuritoiminnan vaikuttavuutta, henkilöstön osaamista ja kuntien keskinäistä yhteistoimintaa. Tiedon tuottamisella ja arvioinnilla tuettaisiin lain tavoitteiden ja tehtävien toteutumista.

Kustantaja	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Julkaisun jakaja/ myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi

Presentationsblad

Utgivare	Undervisnings- och kulturministeriet		18.5.2018
Författare	Arbetsgruppen		
Publikationens titel	Lagen om kommunernas kulturverksamhet reformeras		
Publikationsseriens namn och nummer	Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2018:23		
Diarienummer	93/040/2017	**Tema**	kultur
ISBN PDF	978-952-263-573-0	**ISSN PDF**	1799-0351
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-573-0		
Sidantal	92	**Språk**	finska
Nyckelord	kultur, kulturväsende, kulturverksamhet, kulturtjänster, kulturförvaltning, kulturområdet, konst		

Referat

Arbetsgruppen föreslår att det stiftas en lag om kommunernas kulturverksamhet, som ska ersätta den gällande lagen från 1992. Syftet med propositionen är att reformera lagstiftningen om kommunernas kulturverksamhet så att den motsvarar de förändringar som skett i kommunernas kulturverksamhet och dess verksamhetsmiljö samt gällande bestämmelser i grundlagen och ikraftsättandet av de internationella överenskommelser som gäller kulturverksamhet. Enligt förslaget fogas till lagen bestämmelser om syftet med kommunernas kulturverksamhet, de uppgifter som tillkommer statliga myndigheter, kommuninvånarnas deltagande, en utvecklingsuppgift, samarbeten samt framtagande av information och utvärdering. Samtidigt föreslås att bestämmelserna om kommunernas uppgifter samt om den statliga finansieringen uppdateras.

Ett ytterligare mål är att stärka verksamhetsförutsättningarna för kommunernas kulturverksamhet samt främja demokratin, invånarorientering, jämlikhet, en hållbar utveckling samt den kulturella mångfalden och dialogen. Utgångspunkten för lagen är att främja kreativ verksamhet inom konst och kultur samt för jämlika möjligheter för olika befolkningsgrupper att ta del i konst, kultur och bildning. Lagen föreslås främja kulturverksamheten i kommunerna så att verksamheten ordnas och tjänster produceras med beaktande av de lokala förhållandena, olika befolkningsgruppers olika behov och förväntningar samt konstens och kulturens mångskiftande möjligheter att påverka enskilda personers och sammanslutningars liv, samhället samt den regionala och lokala utvecklingen. Lagens syfte och kommunernas uppgifter ansluter sig till människans möjligheter att uttrycka sig kreativt, främjandet av skapandet av konst, främjande av tillgången till och bruket av samt ägna sig åt konst på amatörnivå, stärkandet av befolkningens välfärd samt främjandet av den lokala och regionala livskraften.

Myndigheter på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde och på andra förvaltningsområden ska enligt förslaget skapa förutsättningar för kommunernas kulturverksamhet. Kommunens uppgift är enligt förslaget att ordna kulturverksamhet i form av bas- och närservice i enlighet med syftet med och uppgifterna enligt denna lag. Kommuninvånarnas möjligheter att delta i och påverka kommunens kulturverksamhet förstärks enligt förslaget. Möjligheterna till och resurserna för samarbeten mellan olika kommunala sektorer och mellan kommunerna ska enligt förslaget identifieras i verkställigheten av de syften och mål som föreskrivs i lagförslaget. I lagförslaget föreslås att det föreskrivs om en utvecklingsuppgift genom vilken genomslaget för, personalens kompetens och kommunernas inbördes samverkan i fråga om kommunerna kulturverksamhet stöds. Genom framtagandet av information och utvärdering av kulturverksamheten stöds förverkligandet av syftet med lagen och uppgifterna enligt den.

Förläggare	Undervisnings- och kulturministeriet
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi

Description sheet

Published by	Ministry of Education and Culture		18.5.2018
Authors	Working group		
Title of publication	Reform of the Municipal Cultural Activities Act		
Series and publication number	Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2018:23		
Register number	93/040/2017	**Subject**	Culture
ISBN PDF	978-952-263-573-0	**ISSN (PDF)**	1799-0351
Website address	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-573-0		
Pages	92	**Language**	Finnish
Keywords	culture, cultural activity, cultural activities, cultural services, culture administration, culture sector, arts		

Abstract

In its proposal, the working group proposes the enactment of a Municipal Cultural Activities Act, which would replace the current Act from 1992. The objective of the proposal is to reform the Municipal Cultural Activities Act to respond to the ways in which municipal cultural activities and their operating environment have changed as well as to reflect constitutional provisions and the implementation of international agreements on cultural activities. The proposed Act would incorporate provisions on the objectives of municipalities' cultural activities, the duties of state authorities, the participation of municipal residents, a development responsibility, cooperation as well as the production and assessment of information. At the same time, the provisions concerning the duties of municipalities and state funding would be amended to bring them up to date.

The objective of the proposal is to strengthen the operational preconditions of municipalities' cultural activities and to promote democracy, resident-orientation, equality and sustainable development as well as cultural diversity and dialogue. The proposed Act is based on the promotion of creative activities related to culture and the arts and the equal opportunities of all population groups to participate in culture, the arts and education. The Act would promote municipal cultural activities by ensuring that activities are organised and services are produced in ways that take into consideration local conditions, the various needs of different population groups and the various ways in which culture and the arts can influence the lives of people and communities, society as well as regional and local development. The objectives of the Act and the duties of municipalities would be linked to people's opportunities for creative expression, the promotion of art creation, the promotion of the availability, use and engagement in culture and the arts, the strengthening of the population's well-being as well as the promotion of local and regional vitality.

The preconditions for municipal cultural activities would be created by the Ministry of Education and Culture and authorities from other administrative branches, while municipalities would be tasked with organising cultural activities as basic and local services in accordance with the objectives and duties prescribed in the Act. Municipal residents' opportunities for participating in and influencing municipal cultural activities would be strengthened. Opportunities and resources associated with cooperation between municipal administrative branches and municipalities as well as cooperation with other actors would be recognised in the implementation of the legislative proposal's objectives and tasks. The bill proposes the establishment of a development responsibility, which would support the effectiveness of municipal cultural activities, the competence of personnel and cooperation between municipalities. The implementation of the Act's objectives and duties would be supported through the production and assessment of information.

Publisher	Ministry of Education and Culture, Finland
Distributed by/ publication sales	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi

Sisältö

Opetus- ja kulttuuriministeriölle 7

Till undervisnings- och kulturministeriet 9

Työryhmän ehdotus hallituksen esitykseksi Eduskunnalle kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistamisesta 11

Arbetsgruppens förslag till regeringsproposition med förslag till riksdagen om en reform av lagen om kommunernas kulturverksamhet 50

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖLLE

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 17.10.2017 työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain muuttamiseksi. Työryhmän toimikaudeksi asetettiin 17.10.2017–30.9.2018.

Työryhmän puheenjohtaja toimi 9.2.2018 saakka johtaja Hannu Sulin ja 13.2.2018 alkaen kulttuuriasiainneuvos Esa Pirnes. Työryhmän jäseniksi nimettiin erityisasiantuntija Sari Ilmola, kulttuuripäällikkö Ann-Sofie Isaksson, kunnanjohtaja Kimmo Kainulainen, kirjasto- ja kulttuuripalvelupäällikkö Sanna Marin, kansalaisopiston rehtori Hannu Patamaa, kulttuuritoimenjohtaja Sampo Purontaus, erityisasiantuntija Johanna Selkee, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Lauri Savisaari ja kulttuurijohtaja Risto Vuoria sekä asiantuntijasihteereinä kulttuuriasianneuvos Kirsi Kaunisharju ja neuvotteleva virkamies Tuula Lybeck. Työryhmää täydennettiin 13.2.2018 nimeämällä jäseneksi ylitarkastaja Hanna Koskimies. Pysyvänä asiantuntijana toimi tutkija Minna Ruusuvirta.

Työryhmän tuli valmistelutyössä ottaa huomioon toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset kuntien kulttuuritoimintaan, kulttuuripalveluiden saatavuuteen, saavutettavuuteen, moninaisuuden turvaamiseen ja edistämiseen, kulttuuripalveluja koskevien tavoitteiden toteutumisen ja toiminnan arviointi sekä osaamisen varmistaminen kulttuuripalveluiden järjestämisessä. Lisäksi työssä tuli ottaa huomioon kuntien yhteistyömahdollisuudet kuntien sisällä, niiden välillä sekä kolmannen, yksityisen sekä muun julkisen sektorin kanssa.

Työryhmä kokoontui tämän ehdotuksen valmistumiseen mennessä viisi kertaa. Vuorovaikutus toimialan kanssa tapahtui sidosryhmätilaisuuksissa 7.12.2017 Helsingissä, 24.1.2018 Kuopiossa, 6.2.2018 Tampereella ja 7.2.2018 Oulussa. Työpajoissa esiin tulleita näkemyksiä on hyödynnetty esityksen valmistelussa. Sidosryhmätilaisuuksiin osallistui kuntien, aluehallinnon ja Taiteen edistämiskeskuksen edustajia sekä muita kulttuuri- ja sidosryhmätoimijoita. Sidosryhmätilaisuuksien lisäksi sosiaalisessa mediassa Facebookissa oli mahdollisuus käydä keskustelua lain uudistamisesta.

Työryhmän ehdotus on laadittu hallituksen esityksen muotoon. Työryhmä sai työnsä valmiiksi 7.5.2018. Työryhmä luovuttaa kunnioittaen ehdotuksensa opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Helsingissä 7.5.2018

Esa Pirnes

Sari Ilmola

Ann-Sofie Isaksson

Kimmo Kainulainen

Kirsi Kaunisharju

Hanna Koskimies

Tuula Lybeck

Sanna Marin

Hannu Patamaa

Sampo Purontaus

Minna Ruusuvirta

Lauri Savisaari

Johanna Selkee

Risto Vuoria

TILL UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Den 17 oktober 2017 tillsatte undervisnings- och kulturministeriet en arbetsgrupp som hade i uppgift att utarbeta ett förslag till ändring av lagen om kommunernas kulturverksamhet Arbetsgruppens mandatperiod var 17.10.2017-30.9.2018.

Ordförande för arbetsgruppen var direktör Hannu Sulin fram till 9.2.2018 och från 13.2.2018 kulturrådet Esa Pirnes. Medlemmarna i arbetsgruppen var specialsakkunnig Sari Ilmola, kulturchef Ann-Sofie Isaksson, kommundirektör Kimmo Kainulainen, chefen för biblioteks- och kulturtjänster Sanna Marin, rektor Hannu Patamaa, kulturdirektör Sampo Purontaus, specialsakkunnig Johanna Selkee, chefen för kultur- och fritidssektorn Lauri Savisaari och kulturdirektör Risto Vuoria samt som sakkunniga sekreterare kulturrådet Kirsi Kaunisharju och konsultativa tjänstemannen Tuula Lybeck. Arbetsgruppen kompletterades 13.2.2018 genom att överinspektör Hanna Koskimies utsågs till medlem i gruppen. Permanent sakkunnig var forskare Minna Ruusuvirta.

I beredningen skulle arbetsgruppen beakta förändringarna i verksamhetsmiljön och konsekvenserna av dem för kommunernas kulturverksamhet, tillgången till kulturtjänster, tjänsternas tillgänglighet, tryggandet och främjandet av mångfald, utvärderingen av uppnåendet av målen för kulturtjänsterna och av verksamheten samt säkerställandet av kompetensen i ordnandet av kulturtjänster. I arbetet skulle därtill beaktas kommunernas samarbetsmöjligheter inom kommunerna, mellan dem samt med tredje sektorn, den privata sektorn och den övriga offentliga sektorn.

Arbetsgruppen samlades till fem möten för beredningen av förslaget. Dialogen med fältet ägde rum i form av träffar med intressegrupperna i Helsingfors den 7 december 2017, i Kuopio den 24 januari 2018, i Tammerfors den 6 februari 2018 och i Uleåborg den 7 februari 2018. Synpunkterna som lyftes fram under workshopparna har utnyttjats i beredningen av propositionen. I tillställningarna deltog företrädare för kommunerna, regionalförvaltningen och Centret för konstfrämjande samt andra kulturaktörer och intressegrupper. Förutom tillställningarna för intressegrupper fanns det en möjlighet att diskutera reformen av lagen i sociala medier, på Facebook.

Förslaget har utarbetats i form av en regeringsproposition. Arbetsgruppens arbete slutfördes den 7 maj 2018. Arbetsgruppen överlämnar högaktningsfullt sitt förslag till undervisnings- och kulturministeriet.

Helsingfors den 7 maj 2018

Esa Pirnes

Sari Ilmola

Ann-Sofie Isaksson

Kimmo Kainulainen

Kirsi Kaunisharju

Hanna Koskimies

Tuula Lybeck

Sanna Marin

Hannu Patamaa

Sampo Purontaus

Minna Ruusuvirta

Lauri Savisaari

Johanna Selkee

Risto Vuoria

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntien kulttuuritoiminnasta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki kuntien kulttuuritoiminnasta, joka korvaisi nykyisen lain vuodelta 1992.

Ehdotettuun lakiin lisättäisiin kuntien kulttuuritoiminnan tavoitteet, valtion viranomaisten tehtävät, kunnan asukkaiden osallistuminen, kehittämistehtävä, yhteistyö sekä tiedon tuottaminen ja arviointi. Samalla muutettaisiin ajan tasalle kunnan tehtäviä ja valtionrahoitusta koskevat säännökset.

Lain lähtökohtana on kulttuuriin ja taiteeseen liittyvän luovan toiminnan edistäminen ja kaikkien väestöryhmien yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Laki edistäisi kunnassa tapahtuvaa kulttuuritoimintaa siten, että toiminta järjestetään ja palvelut tuotetaan ottaen huomioon paikalliset olosuhteet, eri väestöryhmien erilaiset tarpeet ja odotukset sekä kulttuurin ja taiteen moninaiset mahdollisuudet vaikuttaa ihmisten ja yhteisöjen elämään, yhteiskuntaan, alueelliseen ja paikalliseen kehitykseen. Lain tavoitteet ja kuntien tehtävät liittyisivät ihmisten luovan ilmaisun mahdollisuuksiin, taiteen tekemisen edistämiseen, kulttuurin ja taiteen saatavuuden ja käytön sekä harrastamisen edistämiseen, väestön hyvinvoinnin vahvistamiseen sekä paikallisen ja alueelliseen elinvoiman edistämiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja muiden hallinnonalojen viranomaiset loisivat edellytyksiä kuntien kulttuuritoiminnalle. Kunnan tehtävänä olisi perus- ja lähipalveluna järjestää kulttuuritoimintaa lain tavoitteiden ja tehtävien mukaisesti. Kunnan asukkaiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa kunnan kulttuuritoimintaan vahvistettaisiin. Kunnan toimialojen ja kuntien välisen yhteistyön sekä muiden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön mahdollisuudet ja voimavarat tunnistettaisiin lakiehdotuksen tavoitteiden ja tehtävien toimeenpanossa. Lakiehdotuksessa esitetään säädettäväksi kehittämistehtävä, jolla tuettaisiin kuntien kulttuuritoiminnan vaikuttavuutta, henkilöstön osaamista ja kuntien keskinäistä yhteistoimintaa. Tiedon tuottamisella ja arvioinnilla tuettaisiin lain tavoitteiden ja tehtävien toteutumista.

———

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....11
SISÄLLYS....12
YLEISPERUSTELUT....13
1 JOHDANTO....13
2 NYKYTILA....14
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö....15
2.2 Pohjoismaiden lainsäädäntö....16
2.3 Nykytilan arviointi....19
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET....28
3.1 Tavoitteet....28
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot....28
3.3 Keskeiset ehdotukset....29
3.4 Seuranta....29
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET....29
4.1 Taloudelliset vaikutukset....29
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan....30
4.3 Ympäristövaikutukset....30
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset....31
4.5 Sukupuolivaikutukset....31
5 ASIAN VALMISTELU....32
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT....33
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT....33
2 VOIMAANTULO....44
LAKIEHDOTUS....46
Laki kuntien kulttuuritoiminnasta....46

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Kulttuurilla ja siihen liittyen taiteella on moniulotteinen merkitys ihmisten elämässä ja yhteiskunnassa. Kulttuuri ja taide liittyvät kokonaisvaltaisesti yksilöiden elämään ja hyvinvointiin sekä yhteisöjen ja koko yhteiskunnan toimintaan. Kulttuurilla ja taiteella on itseisarvoinen merkitys, ihmisten yksilöllisiä kokemuksia ja elämyksiä rikastuttava ja elämänlaatua parantava merkitys, yhteisöjen identiteettiä, yhteenkuuluvuutta ja elinvoimaisuutta vahvistava merkitys sekä koko yhteiskuntakehitykseen vaikuttava merkitys niin sosiaalisesti kuin taloudellisesti. Kulttuurin ja taiteen hyödyt ovat sekä välittömiä että välillisiä. Suurin hyöty kulttuurista ja taiteesta saadaan, kun niihin liittyviä toimintoja edistetään sekä kulttuuripolitiikan keinoin että yhteistyössä muiden politiikka-alojen kanssa.

Kulttuurin ja kulttuuripolitiikan viime vuosikymmeninä kasvanutta yhteiskunnallista merkitystä kuvastaa se, että eduskunta ja valtioneuvosto ovat enenevässä määrin käsitelleet sen kehittämistarpeita selonteoissa, mietinnöissä, kannanotoissa ja päätöksissä. Viimeksi vuonna 2011 eduskunta antoi kannanoton valtioneuvoston selonteosta, joka koski kulttuurin tulevaisuutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa kulttuuripolitiikasta Suomessa. Ministeriö valmisteli vuonna 2009 kulttuuripolitiikan hallinnollista ohjausta linjaamaan kulttuuripolitiikan strategian vuoteen 2020. Strategia uudistettiin vuonna 2017 ja se ulotettiin vuoteen 2025. Strategian lisäksi ministeriö on tuottanut ohjelmia eri kulttuurin ja taiteen aloille. Vuonna 2017 valmistuivat opetus- ja kulttuuriministeriön suuntaviivat kulttuurin ja taiteen alueellisuuteen liittyen.

Kulttuurin ja taiteen lainsäädäntöä on kehitetty toimintaympäristömuutosten ja muiden tarpeiden mukaan.

Kuntien toiminnan kannalta tärkeä laki yleisistä kirjastoista (1492/2016) tuli uudistettuna voimaan vuonna 2017. Museolaki on vuodelta 1992 (729/1992), mutta se tulee uudistettavaksi vuoden 2018 aikana osana opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) uudistamista museoiden osalta. Teatteri- ja orkesterilain (730/1992) uudistamisen etenemisestä päätetään vuoden 2018 aikana. Kulttuuritoiminnalle verrannolliset liikuntaa sekä nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevat lait on myös uudistettu äskettäin - liikuntalaki (390/2015) vuonna 2015 ja nuorisolaki (1285/2016) vuonna 2016. Vuodelta 1998 olevaan lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) ja lakiin vapaasta sivistystyöstä (632/1998) on tehty osittaisuudistuksia.

Kulttuuripolitiikan tavoitteiden toteuttamisen kannalta keskeisiä keinoja lainsäädännön lisäksi ovat rahoitus- ja hallintorakenteet. Suomessa valtio ja kunnat jakavat julkisen sektorin toimijoina päävastuun kulttuuripolitiikan kehittämisestä. Päävastuu ammattitaiteen tukemisesta kuuluu valtiolle. Samoin valtiolla on vastuu toimialan virastoista sekä kansallisten taide- ja kulttuurilaitosten (Suomen Kansallisooppera ja baletti, Kansallisgalleria ja Kansallisteatteri) rahoituksesta ja ohjauksesta. Alueilla toimivien kulttuuri- ja taidelaitosten toimintaa, kuten myös yleisiä kirjastoja ja taiteen perusopetusta, rahoittavat sekä valtio valtionosuusjärjestelmän kautta että kunnat verotuloillaan. Muutoinkin edellytysten luominen kulttuuritoimintaan kuuluu eri tavoin sekä valtion että kunnan tehtäviin. Taiteilijat ja taide-, kulttuuri- ja muut järjestöt ja myös organisoitumattomat toimijat harjoittavat käytännön kulttuuritoimintaa. Useat yksityiset säätiöt ja yritykset tukevat myös kulttuuria ja taidetta.

2 Nykytila

Kunnan kulttuuritoiminnalla tuetaan laaja-alaisesti paikallista kulttuuritoimintaa ja toimijoita, ja se on kaikkien kuntien järjestämisvastuuna. Kuntien kulttuuritoiminta toteuttaa osaltaan väestön sivistyksellisiä perusoikeuksia ja asukkaiden kulttuuripalveluiden saatavuutta. Kulttuuri ja taide lisäävät asukkaiden hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, osallistumista ja muuta aktiivisuutta ja vähentävät syrjäytymistä. Vireä kulttuuritoiminta lisää kuntien elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta.

Kulttuuritoiminnan organisoinnin ja kulttuuripalvelujen tuottamisen tavat ovat suomalaisissa kunnissa moninaiset. Kuntien kulttuuritoiminta käsitetään kunnissa yhtäältä laajana kokonaisuutena, johon liittyy eri toimialojen ja kunnan ulkopuolisten toimijoiden toimintoja. Toisaalta se voidaan nähdä hallinnollisena toimintona, joka sisältää kunnan yleisen kulttuuritoimen. Yleinen kulttuuritoimi sisältää yleensä muun muassa henkilöstön palkkauskulut, kulttuuritilojen perustamis- ja ylläpitokulut sekä erilaiset avustukset taiteen alan ammattilaisille ja kolmannen sektorin toimijoille, kuten esimerkiksi tapahtumille ja harrastajaryhmille. Kunnat voivat tukea taiteilijoiden työskentelytiloja sekä osallistua osarahoittajina monenlaisten taide- ja kulttuurialan hankkeiden toteuttamiseen.

Kuntien kulttuuritoimintaa on säädelty lainsäädännöllä vuodesta 1980 lähtien, jolloin laki kuntien kulttuuritoiminnasta (1045/1980) tuli ensimmäistä kertaa voimaan. Lainsäädäntöä uudistettiin 1990-luvun alussa, jolloin nykyinen laki kuntien kulttuuritoiminnasta (728/1992) tuli voimaan. Kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa säädetään kunnan tehtävistä kulttuuritoimen alalla, kulttuuritoiminnasta sekä valtionosuuksista ja -avustuksista.

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman mukaan hallitus vahvistaa julkisen talouden kestävyyttä rakenteellisilla uudistuksilla. Kuntiin liittyviä rakenteellisia uudistuksia ovat muun muassa tulevaisuuden kunta -hanke, kuntien kustannusten karsiminen sekä aluehallinnon ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus (maakunta- ja sote -uudistus). Hallitusohjelman mukaan tulevaisuuden kunnan päätehtävänä on huolehtia asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen elämisen mahdollisuuksista. Valtion kuntapolitiikka nojaa vahvaan yhteistyöhön kuntien kanssa. Rakenteellisista uudistuksista erityisesti maakunta- ja sote -uudistus ja tulevaisuuden kunta -hanke heijastuvat kuntien kulttuuritoimintaan. Tässä muutoksessa kulttuuritoiminnalle ja palveluille kunnissa avautuu uudenlaisia kehittämisen mahdollisuuksia.

Kuntien asukkaat ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä kulttuuripalveluihin. Suomen Kuntaliiton Arttu2 -tutkimusohjelman kuntalaiskyselyn 2017 mukaan vastanneista 46 prosenttia oli käyttänyt kulttuuripalveluita viimeisen 12 kuukauden aikana. Kulttuuripalvelut oli hoidettu hyvin 53 prosentin mukaan. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen laatiman Aikuisten terveys-, hyvinvointi ja palvelututkimuksen (ATH) kaupunki-maaseutu -luokituksen mukaisessa tutkimuksessa kulttuuripalveluiden riittävyydessä koettiin olevan eroja eri puolilla Suomea. Sisemmillä kaupunkialueilla riittävästi kulttuuripalveluita oli vuonna 2013 noin 90 prosentin mielestä, kun harvaan asutulla maaseudulla tätä mieltä oli noin 65 prosenttia. Myös se vaihtelee paljon, millä tavoin kulttuuripalvelut ovat erilaisten väestö- ja vähemmistöryhmien käytettävissä ja saavutettavissa.

Kuntien toimintaan vaikuttavat väestörakenteen muutokset, joista yksi merkittävimmistä on väestön vanheneminen. Eläkeikäisten osuus väestöstä kasvaa samaan aikaan kun työikäinen väestö vähenee. Lasten ja nuorten osuudet pienenevät monissa kunnissa, eikä syntyvyydessä ole odotettavissa merkittävää muutosta. Lasten ja nuorten osuus kasvaa useimmiten kasvukeskuksissa ja vähenee harvaan asutulla maaseudulla. Toisaalta elinajan odote on yhä pitempi ja iäk-

käät saattavat olla myös yhä terveempiä ja valmiimpia käyttämään ja myös ostamaan itse palveluita esimerkiksi yksityiseltä sektorilta. Tämä lisää kulttuuripalveluiden kysyntää sekä julkiselta, kolmannelta että yksityiseltä sektorilta. Väestörakenteeseen vaikuttaa myös maahanmuutto. Tämä näkyy muun muassa pääkaupunkiseudulla. Helsingissä väestöstä oli vuoden 2017 alussa ulkomaalaistaustaisia 94 888. Tämä oli 14,9 prosenttia kaupungin koko väestöstä. Vuoteen 2030 mennessä ennustetaan vieraskielisen väestön osuuden kasvavan 164 000—170 000 henkilöön, mikä olisi 23 prosenttia asukkaista.

Kuntien toimintaympäristössä on tapahtunut vuodesta 1992 lähtien muutoksia. Kuntien määrä on vähentynyt noin 30 prosenttia. Kun Manner-Suomessa vuonna 1992 oli 444 kuntaa, vuonna 2017 niitä on 295. Kuntien keskimääräinen asukasmäärä on kasvanut, mihin vaikuttaa erityisesti suurien kaupunkien kasvu. Vuonna 1992 kuntien asukasmäärä oli keskimäärin 11 329 asukasta. Vuonna 2017 se oli 18 589 asukasta. Vuonna 2016 kaupunkimaisissa kunnissa oli asukkaita keskimäärin 68 229, taajaan asutuissa kunnissa keskimäärin 13 338 ja maaseutumaisissa kunnissa keskimäärin 4 208. Kuntien asukasmäärä ja väestörakenne ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat kulttuuritoiminnan ja -palveluiden järjestämiseen.

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Perustuslaki

Perustuslain 2 luvussa säädetään perusoikeuksista. Perustuslain 6 §:n 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Perustuslain 16 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykyjensä ja erityisten tarpeiden mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä.

Perustuslain perusoikeussäännösten muuttamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 309/1993 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan julkisen vallan toimet, joilla edistetään yksilön mahdollisuuksia kehittää itseään, liittyvät paitsi opetukseen, myös esimerkiksi tiedon hankintaan, tieteelliseen ja taiteelliseen toimintaan, taiteesta nauttimiseen sekä liikunnan ja muun ruumiinkulttuurin harjoittamiseen. Julkinen valta luo edellytyksiä yksilön mahdollisuudelle kehittää itseään muun muassa siten, että se ylläpitää ja tukee kirjastoja, kansalais- ja työväenopistoja sekä kulttuuri- ja liikuntalaitoksia ja avustaa tieteen, taiteen ja liikunnan harjoittamista. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että itsensä kehittämisen mahdollisuus viittaa opetuksen ohella myös riittäviin kulttuuripalveluihin.

Perustuslain 17 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan. Pykälän 3 momentin mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana sekä romaneilla ja muilla ryhmillä on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.

Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Pykälän 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Perustuslain 121 §:n mukaan Suomi jakaantuu kuntiin, joiden hallinnon tulee perustua kunnan asukkaiden itsehallintoon. Kuntien hallinnon yleisistä perusteista ja kunnille annettavista tehtävistä säädetään lailla.

Kuntien kulttuuritoiminnasta annettu laki

Kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa säädetään kunnan tehtävistä kulttuuritoimen alalla, kulttuuritoiminnasta ja valtionosuudesta ja -avustuksesta.

Kunnan tehtävänä kulttuuritoimen alalla lain 1 §:n mukaan on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kunnan tehtävänä on myös järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla.

Lain 2 §:n mukaan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä.

Lain 3 §:n mukaan kunnalle myönnetään valtionosuutta kulttuuritoimintaa varten siten kuin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009) säädetään. Kunnalle sekä kunnan osoituksesta kulttuuritoimintaa harjoittavalle ja edistävälle, kunnassa toimivalle yhteisölle, säätiölle tai laitokselle voidaan valtion talousarvioon otetun määrärahan rajoissa myöntää valtionavustusta kulttuuritoimintaa varten ja siinä tarvittavien tilojen perustamishankkeisiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa säädetään.

Nykyinen kulttuurin toimialaa koskeva valtionosuusjärjestelmä muodostuu kahden hallinnonalan lainsäädännön kokonaisuudesta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetusta laista sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetusta laista.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tuli voimaan vuoden 2010 alussa ja sillä korvattiin osin aiempi, hallinnonalakohtaisesti rakentunut valtionosuusjärjestelmä. Uudistuksessa osa aiemmista sektorikohtaisista valtionosuuksista koottiin valtiovarainministeriön hallinnonalalle yhdeksi yhteiseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudeksi. Peruspalveluiden valtionosuus kattaa kuntien kulttuuritoiminnan osalta sen toiminnan, josta peruspalvelulainsäädännössä käytetään käsitettä yleinen kulttuuritoimi. Lisäksi se sisältää asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen sekä yleiset kirjastot. Ennen tätä muutosta nämä valtionosuudet maksettiin opetusministeriön budjetista, ja ne olivat laskennallisia siten, että laskennallinen yksikköhinta yleisen kulttuuritoimen osalta oli uudistuksen tapahtuessa 3,5 euroa, ja siihen maksettiin valtionosuutta n. 30 prosenttia eli n. 1 euro/asukas. Uudistuksen myötä valtionosuusrahoitus on kunnalle yleiskatteellista, korvamerkitsemätöntä rahaa, jonka käytöstä kunnalla on päätösvalta. Kulttuurin tai muun sivistystoimen rahoitusta ei siis määritellä peruspalveluiden valtionosuusrahoituksessa enää erikseen, eikä siten voida myöskään tarkkaan määritellä valtion rahoitusosuutta kuntien kulttuuritoimintaan.

Opetus- ja kulttuuritoimien rahoituksesta annetun lain 2 §:ssä säädetään kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain mukaisista valtionavustuksista. Lisäksi laissa on säännöksiä perustamishankkeista.

2.2 Pohjoismaiden lainsäädäntö

Seuraavassa tarkastellaan kuntien kulttuuritoimintaa koskevaa lainsäädäntöä Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa.

Ruotsi

Ruotsissa on Suomen tapaan kolmiportainen hallinto, jossa alueellinen ja paikallinen taso lähtökohtaisesti toteuttavat ja täydentävät kansallisesti määriteltyjä ja rahoitettuja kulttuuripolitiikan päämääriä.

Kulttuuripolitiikkaa koskeva lainsäädäntö on Ruotsissa vähäistä, mikä koskee myös kuntatasoa. Kunnallisella tasolla ainoa lakisääteinen kulttuuritehtävä kulttuuriperinnön suojelun lisäksi on kirjasto.

Laeilla säädetään aluehallinnollisten yksiköiden hallinnolliset rajat ja tehtävät (kommunallag, SFS 1991:900), kuntien velvollisuus ylläpitää vähintään yhtä yleistä kirjastoa (biblioteksla g, SFS 2013:801) sekä kulttuuriperinnönsuojelu alueilla (kulturmiljölag, SFS 1988:950), mutta kokonaisuudessaan kunnat, maakäräjäkunnat ja alueet voivat muotoilla kulttuuritoimintonsa hyvin vaihteleviksi. Kulttuurin poliittinen rahoitus ja ohjaus perustuvat etupäässä hallituksen antamiin päätöksiin ja asetuksiin, minkä lisäksi tärkeimmät kulttuurimäärärahat sisältävällä valtion talousarviolla on suuri merkitys.

Muut tehtävät kulttuurin alalla ovat Ruotsin kunnille vapaaehtoisia, mutta käytännössä kaikki kunnat ylläpitävät suoraan tai avustuksin myös muita kulttuuritoimintoja, esimerkiksi taidekasvatusta, teattereita ja museoita. Kunnilla on vastuu kirjastotoiminnan lisäksi musiikki- ja kulttuurikouluista. Musiikki- ja kulttuurikoulut eivät ole lakisääteisiä, mutta käytännössä niitä toimii valtaosassa kunnista: vuonna 2016 vain viidessä kunnassa ei ollut kulttuurikoulua. Vuonna 2014 kaikissa Ruotsin kunnissa oli kirjasto ja valtaosassa (65 % kunnista) myös museo. Noin puolessa kunnista (51 %) oli teatteri, vajaassa puolessa (43 %) näyttelytila ja noin viidesosassa (18 %) konserttitalo. Moni kunnista ylläpitää myös erilaisia kulttuuritaloja, joissa usein toimii kirjasto, teatteri tai muu paikallinen kulttuuritoimija. Jotkin kulttuuritaloista ovat keskittyneet nuorten kulttuuritoimintaan.

Ruotsalainen kuntahallinto on järjestetty valtuuston (kommunfullmäktige), hallituksen (kommunstyrelse) ja lautakuntien (kommunala nämnder) kautta vastaavasti kuin Suomessa. Valtuusto valitaan vaaleilla ja se vastaa muun muassa budjetista ja eri sektoreiden linjauksista. Valtuusto nimittää sekä hallituksen että lautakunnat. Kulttuuriasiat käsitellään useimmissa kunnissa joko kulttuurilautakunnassa (kulturnämnd), koulutus- ja kulttuurilautakunnassa (utbildnings- och kulturnämnd) tai kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunnassa (kultur- och fritidsnämnd). Kuntien kulttuuripoliittinen päätöksenteko on organisoitu monilla eri tavoilla.

Kuntien resurssien määrässä ja kohdentamisessa on aluetason tapaan hajontaa. Kulttuurin rahoitus Ruotsin kunnissa vaihteli vuonna 2015 välillä 494 kruunua/asukas- 2 685 kruunua/asukas. Maan 290 kunnasta 80:ssa kulttuurin kustannukset asukasta kohti laskivat ja 210:ssa nousivat vuosina 2013—2015. Kulttuurin osuus kunnan kokonaisbudjetista vaihteli vuonna 2015 välillä 1—6,9 prosenttia. Pitkän aikavälin kehitys osoittaa, että erot kulttuurin kustannuksissa kunnissa ovat pysyneet varsin samankaltaisina. On myös huomattava, että vertailukelpoiset luvut eivät takaa vastaavaa kulttuuritarjontaa eri alueilla tai kunnissa.

Kansallinen taso ohjaa kulttuuripolitiikan pitkiä linjoja sekä tukee kulttuuria alueellisella ja paikallisella tasolla. Edustuksellinen aluehallinto (maakäräjäkunnat ja alueet) vastaa kulttuurin strategisesta kehittämisestä ja suurin osin alueellisista taide- ja kulttuurilaitoksista. Vuonna Ruotsissa 2009 käyttöön otettu kulttuurin yhteistoimintamalli (kultursamverkansmodellen) kasvatti alueiden valtaa kulttuurihallinnossa ja resurssien kohdentamisessa: vuosina 2011—2014 alueet rahoittivat mallia 149 miljoonaa kruunua valtiota enemmän.

Norja

Norjassa säädetään laissa (89/2007) julkisen hallinnon kulttuuritoiminnan vastuista. Lain voi katsoa vastaavan osin Suomessa kuntien kulttuuritoiminnasta annettua lakia. Laki sisältää tavoitteen, määritelmät, valtion, läänien ja kuntien roolit.

Lain 1 §:n mukaan tavoitteena on määrittää julkisen vallan velvollisuudet, jotta jokaisella on mahdollisuus ottaa osaa kulttuuritoimintaan ja kokea kulttuuria. Lain 2 §:ssä on määritelty kulttuuritoiminnan sisältö, joka koskee taide- ja kulttuuritoiminnan luomista, tuottamista, toteuttamista ja levittämistä, kulttuuriperinnön suojaamista ja välittämistä, osallistumista kulttuuritoimintoihin sekä kulttuuritietojen ja taitojen kehittämistä.

Lain 3 §:n mukaan valtion on toteutettava ja helpotettava monenlaista kulttuuritoimintaa koko maassa oikeudellisten, taloudellisten, organisatoristen, informatiivisten ja muiden asiaankuuluvien välineiden ja toimenpiteiden avulla. Valtion on laadittava ja toteutettava toimenpiteitä erilaisten kulttuuri-ilmaisujen sitomiseksi ja suojelemiseksi kansainvälisten oikeuksien sekä velvoitteiden mukaisesti.

Lain 4 §:n mukaan lääninhallituksen/aluekunnan (fylkeskommuner) ja kunnan on pyrittävä taloudellisiin, organisatorisiin, informatiivisiin ja muihin asiaan liittyviin toimenpiteisiin, jotka edistävät ja helpottavat laajaa kulttuuritoimintaa alueellisesti ja paikallisesti. Viranomaisten yhteisistä tehtävistä säädetään lain 5 §:ssä. Sen mukaan valtion, lääninhallituksen ja kunnan on pyrittävä a. edistämään kulttuurielämän ennaltaehkäiseviä vaikutuksia, b. edistämään kulttuuritoiminnan ammattitaitoa ja laatua, ja helpottamaan osallistumista kulttuuritoimintaan, sekä c. siihen, että henkilöstöllä, organisaatioilla ja laitoksilla on mahdollisuus saada tietoja taloudellisista tuista ja muista toimenpiteistä.

Norjan julkinen hallinto koostuu valtionhallinnosta, 18 aluekunnasta (fylkeskommuner) ja 428 kunnasta. Aluekuntajako on yhteneväinen valtion läänijaon (fylke) kanssa. Läänejä on 19. Stortinget on hyväksynyt alueellisen uudistuksen vuodesta 2020. Lääninosastolla on tapahtumassa muutoksia, mikä heijastuu myös eri hallintotasojen väliseen tehtävän jakoon. Uudistuksen toteuttaminen on aloitettu siirtämällä joidenkin kulttuuri-instituutioiden rahoitusta aluetasolle vuoden 2018 alusta lähtien.

Tanska

Tanskan hallinto kulttuurin osalta painottuu valtion ja kuntien tasolle. Tanskassa on vuonna 2007 toteutetun kuntauudistuksen jälkeen 98 kuntaa, kun aiemmin kuntia oli 271 kuntaa. Alueita Tanskassa on 5. Aluetasolla ei hoideta kulttuuriasioita, mutta liittymäpintoja on sosiaali- ja terveydenhoidon sekä matkailun osalta. Vuoden 2007 uudistuksessa aiemmin alueilla hoidetut kulttuuritehtävät siirrettiin joko valtiolle tai kunnille.

Tanskassa ei ole saman tyyppistä kuntien kulttuuritoimintaa koskevaa lainsäädäntöä kuin Suomessa ja Norjassa, mutta valtio voi laatia kuntien kanssa sopimuksia. Sopimuksista säädetään laissa alueellisista kulttuurisopimuksista (563/2005). Vuonna 1996 kokeiluna lanseeratut kulttuurisopimukset pohjautuvat vapaaehtoisuuteen. Sopimuksia on vuodesta 2000 lähtien toteutettu pysyvänä käytäntönä. Sopimukset kattoivat vuonna 2015 kaikkiaan 90 Tanskan 98 kunnasta ja väestöstä 95,6 prosenttia. Kuntien määrä vaihtelee sopimuksissa yhdestä 36 kuntaan.

Sopimukset pohjautuvat valtion asettamaan visioon, jonka pohjalta kunnat laativat kulttuurisuunnitelman. Kulttuurisuunnitelmassa kunnat tai kuntien muodostamat alueet laativat kuvauk-

sen siitä, miten kansalliset tavoitteet toteutuvat paikallistasolla, mitä uutta tavoitteiden toteuttamiseksi tehdään ja määritellyt painopisteet sekä rahoitussuunnitelman. Suunnitelmat ovat aluelähtöisiä. Sopimukset voidaan laatia kuntien yhteistyönä ja ne vaikuttivat osin myös kuntien yhteenliittymiseen vuoden 2007 uudistuksessa. Sopimukset laaditaan kerrallaan neljäksi vuodeksi. Niiden rahoitukseen sitoutuvat sekä valtio että kunnat.

Suunnitelmiin liittyen kuntien kanssa järjestetään poliittisen tason tapaamiset, joissa käydään keskustelu yhteisistä tavoitteista. Sopimuksia seurataan siten, että kunnat raportoivat toteutumisesta valtiolle vuosittain. Sopimuksiin käytetään n. kaksi miljoonaa tanskan kruunua vuosittain. Vaikka taloudellinen panostus on varsin pieni, on valtion arvioima hyöty merkittävä. Valtion tasolla sekä Kulturstyrelsen että ministeriö ovat valmistelemassa sopimuksia. Ministeriön rooli on määrittää valtakunnalliset tavoitteet.

2.3 Nykytilan arviointi

Kuntien kulttuuritoiminta muodostaa perustan kulttuuripalveluiden järjestämiselle Suomessa, koska se koskee kaikkia kuntia. Kulttuuripalvelut ovat kuntien perus- ja lähipalveluita. Kulttuuritoiminta lasketaan osaksi peruspalveluita ja kuntien yleisen kulttuuritoimen käyttökustannusten rahoittaminen on ollut osa valtiovarainministeriön peruspalvelubudjettia vuodesta 2010 lähtien. Kulttuuritoiminnan peruspalveluiden arviointia on toteutettu vuodesta 2011 lähtien.

Kunnan kulttuuritoimintoja tarkoittavista asioista on käytössä erilaista käsitteistöä. Kunnan kulttuuritoiminta on käsitteenä vakiintunein kuvaamaan kunnassa järjestettävää kulttuuri- ja taidetoimintaa. Sen lisäksi käytetään muun muassa käsitteitä yleinen kulttuuritoimi ja muu kulttuuritoiminta. Yleistä kulttuuritoimea käytetään käsitteenä pääosin lainsäädännössä ja kuvaamaan kunnan kulttuuritoiminnan hallintoa. Muu kulttuuritoiminta -käsitettä käytetään kuntien käyttötaloutta koskevassa tilastoinnissa. Käsite vastaa lähinnä yleistä kulttuuritoimea, mutta käsitteet eivät ole täysin synonyymejä. Peruspalveluiden arvioinnissa käytetään termiä yleinen kulttuuritoiminta, joka vastaa tilastoinnissa muuta kulttuuritoimintaa. Käsitteitä ja niiden käyttämistä on tarpeen selkeyttää.

Tämän lakiehdotuksen nykytilan arvioinnissa käydään läpi kunnan kulttuuritoiminnan ja -palvelujen tilannetta laaja-alaisesti, ei vain niin kutsutun yleisen tai muun kulttuuritoiminnan näkökulmista. Seuraavassa tarkastellaan kuntien kulttuuritoimintaa, joka käsittää yleisen ja muun kulttuuritoiminnan lisäksi muun muassa museo- ja näyttelytoiminnan, teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminnan sekä musiikkitoiminnan.

Kunnat järjestävät ja tukevat kulttuuritoimintaa monimuotoisesti. Kunnat voivat järjestää ja organisoida kulttuuritoimintaa kunnassa parhaaksi katsomallaan tavalla. Näin ollen kulttuuritoiminta voi olla kunnasta riippuen toiminnallisesti ja hallinnollisesti laajempaa tai suppeampaa. Kulttuuritoiminnan palveluvalikoima vaihtelee kuntien välillä. Vuoden 2018 peruspalveluiden arviointiraportin mukaan yli 90 % kunnista järjestää itse, tukee tai järjestää muulla tavoin kulttuuritapahtumia sekä vierailevia musiikki- ja esittävän taiteen esityksiä. Muuta musiikkitoimintaa, kulttuuriharrastustoimintaa, paikallismuseotoimintaa, julkista taidetta sekä galleria- ja näyttelytoimintaa järjestää itse, tukee tai järjestää muulla tavoin yli 80 % kunnista. Vähiten kunnat järjestävät tai tukevat taiteilijoiden työtiloja ja pysyvää ammatillista esittävän taiteen tai musiikin toimintaa. Pysyvä ammatillinen kulttuuritoiminta keskittyy kaupunkimaisiin kuntiin. Kunnat tarjoavat tiloja kulttuuritoiminnan toteuttamiseen. Kunnat voivat myös myöntää avustuksia yhdistyksille tai muille toimijoille tilojen ylläpitämiseen ja käyttämiseen.

Kulttuuritapahtumat ovat tärkeä osa kunnissa tapahtuvaa kulttuuritoimintaa. Vuonna 2014 julkaistun peruspalveluiden arviointiraportin mukaan kunnissa järjestettiin vuonna 2013 yhteensä

18 000 kulttuuritapahtumaa. Tapahtumien todellinen määrä on tätä suurempi, koska kaikki kunnat eivät vastanneet kyselyyn. On otettava huomioon, että kulttuuritapahtumaa on vaikea tarkkaan määritellä, ja kuntakohtaiset arviot tapahtumien määristä vaihtelivat muutamista tapahtumista satoihin tapahtumiin. Keskimäärin kyselyyn vastanneissa 214 kunnassa oli 86 tapahtumaa. Kunnilta avustusta sai noin 8 000 kulttuuritapahtumaa eli noin puolet.

Kuntien kulttuuritoimintaan liittyy yli 200 ammatillisesti toimivaa kulttuuri- ja taidelaitosta, joista kunnallisia on noin puolet. Vuonna 2018 valtionosuuden piirissä on yhteensä 209 taidelaitosta, joista museoita 124, teattereita 57 ja orkestereita 28. Alueellisesti taide- ja kulttuurilaitosten verkosto on jakaantunut ympäri Suomea. Valtionosuuden piirissä olevat taide- ja kulttuurilaitokset ovat keskittyneet asukasluvultaan suuriin kuntiin, pääasiassa maakuntien keskuskaupunkeihin. Valtionosuutta saavista museoista, teattereista ja orkestereista on oma lainsäädäntönsä. Kulttuuri- ja kongressitaloja on 70.

Valtionosuuden piirissä olevista 124 museosta on 22 opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämää maakuntamuseota ja 16 aluetaidemuseota, joiden tehtävänä on valtioneuvoston asetuksen museoista (1192/2005) mukaisesti muun muassa edistää museotoimintaa, kulttuuriympäristön säilymistä sekä visuaalista kulttuuria toiminta-alueellaan. Pääosin kuntien ylläpitämien maakuntamuseoiden ja aluetaidemuseoiden toiminta-alueet kattavat koko Suomen. Lisäksi on 16 valtakunnallista erikoismuseota, joiden tehtävänä on muun muassa edistää ja ohjata museotoimintaa omalla erikoisalallaan. Alueellisia ja valtakunnallisia tehtäviä varten museoille myönnetään valtionosuutta kymmenellä prosenttiyksiköllä korotettuna. Valtionosuuden piirissä olevista 28 orkesterista 16 ja 57 teatterista 9 on kuntien ylläpitämiä.

Suomessa on lisäksi noin 1000 ei-ammatillisesti hoidettua museokohdetta ja -kokoelmaa. Näistä noin 700—800 on yhdistysten, säätiöiden ja kuntien ylläpitämiä paikallisia kotiseutu- ja erikoismuseoita sekä muutamia taidemuseoita. Paikallismuseoita ylläpidetään pääosin sivutoimisesti ja vapaaehtoisvoimin. Paikallismuseotyö on kansalaisten omaa kiinnostusta ja aktiivisuutta yhteisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön säilyttämisen eteen. Myös näillä paikallisilla kotiseutu- ja erikoismuseoilla on vastuullaan arvokkaita ja ainutlaatuisia kokoelmia. Valtio tukee museoiden toimintaa Museoviraston myöntämillä hankeavustuksilla.

Voimassa olevan kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain mukaan kunnan tehtävänä on myös järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla. Taiteen perusopetusta annetaan noin 85 prosentissa Suomen kuntia. Taiteen perusopetuksen piirissä on arviolta noin 12 prosenttia 2—19 -vuotiaista eli noin 126 000 lasta ja nuorta sekä lähes 10 000 aikuista. Opetusta järjestäviä oppilaitoksia sivutoimipisteineen oli viimeisimmässä kattavassa tilastoinnissa vuonna 2012 Manner-Suomessa yli 900, mutta opetus keskittyi eteläiseen Suomeen. Opetettavista taiteenaloista suosituimpia olivat musiikki, kuvataide ja tanssi. Muut taiteenalat ovat: arkkitehtuuri, käsityö, mediataiteet, sanataide, sirkustaide ja teatteritaide. Noin 47 prosenttia taiteen perusopetusta antavista oppilaitoksista on kuntien ylläpitämiä. Osa näistä on kansalaisopistoja.

Lastenkulttuurikeskuksia on Suomessa 27 ja ne kattavat 171 kuntaa Muita taiteen ja kulttuurin aluekeskuksia ovat tanssin aluekeskukset, joita on 7 sekä 9 elokuvan ja 8 valokuvan aluekeskusta, jotka saavat osin rahoitusta Taiteen edistämiskeskukselta. Suomessa on yhteensä 184 vapaan sivistystyön koulutusta antavaa kansalaisopistoa, joiden toiminta kattaa koko maan kunnat. Kulttuurin ja taiteen aloilta tarjontaan kuuluu taideaineiden, käsityön ja musiikin kursseja sekä kieli- ja kirjallisuuskursseja.

Kulttuuritoiminnan kustannuksiin vaikuttavat monet eri tekijät, ja kustannukset myös vaihtelevat suuresti kuntien välillä. Vuoden 2108 peruspalveluiden arviointiraportin mukaan Manner-

Suomen kunnissa yleisen kulttuuritoiminnan käyttökustannukset olivat vuonna 2016 yhteensä 112 miljoonaa euroa. Manner-Suomessa yleisen kulttuuritoiminnan asukaskohtaisten nettokustannusten valtakunnallinen keskiarvo on pysytellyt vuodesta 2006 lähtien noin 20 eurossa. Yleisen kulttuuritoiminnan nettokustannukset vaihtelivat kunnissa vuonna 2016 välillä 0—65 euroa. Yleisen kulttuuritoiminnan kustannukset/asukas vuonna 2016 olivat 129 kunnassa alle 10 euroa, 10-16 euroa 74 kunnassa ja yli 16 euroa 94 kunnassa. Alle 16 euroa yleiseen kulttuuritoimintaan käyttävissä kunnissa asuu hieman yli puolet väestöstä. Yleisen kulttuuritoiminnan toimintakulut kuntien käyttötalouden toimintakuluista yhteensä olivat vuonna 2016 keskimäärin noin 0,30 %. Osuus on laskenut vuodesta 2006 lähtien, jolloin se oli 0,43 %.

Museo- ja näyttelytoiminnan, teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminnan sekä musiikkitoiminnan nettokäyttökustannukset olivat Manner-Suomen kunnissa vuonna 2016 yhteensä 269 miljoonaa euroa. Asukaskohtaiset kustannukset vaihtelivat välillä 0—153 euroa. Asukaskohtaisen kustannuksen valtakunnallinen keskiarvo oli noin 49 euroa. Nämä kustannukset sisältävät sekä valtionosuuden piirissä olevien museoiden, teattereiden ja orkestereiden toimintaa että muuta kuntien järjestämää museo- ja näyttelytoimintaa, teatteri-, tanssi- ja sirkustoimintaa sekä musiikkitoimintaa. Näistä viimeksi mainituista taide- ja kulttuurilaitoksista säädetään erikseen niitä koskevassa lainsäädännössä.

Kuntien kulttuuritoiminnan kokonaisuuden hahmottaminen on haastavaa, koska tilastointi on puutteellista ja hajanaista. Kuntien itse järjestämä ja tukema kulttuuritoiminta vaihtelee kunnittain. Vaihtelua on löydettävissä kuntatyypeittäin, kuten kaupunkimaisten, taajaan asuttujen ja maaseutumaisten kuntien välillä. Myös muun muassa kunnan koko, sijainti ja väestö vaikuttavat kulttuuritoiminnan järjestämiseen ja tukemiseen. Vaikka näyttäisi, että kunta ei käyttäisi rahoitusta kulttuuritoiminnan järjestämiseen, voi se tapahtua yhteistyössä esimerkiksi kunnan toisen toimialan kanssa, jolloin kustannuksetkin voivat näkyä toisella toimialalla.

Kuntien kulttuuritoiminnan tehtävät

Kuntien kulttuuritoiminta kattaa nykyään laajemman kokonaisuuden kuin voimassa oleva lainsäädäntö. Kuntien kulttuuritoiminta kattaa voimassaolevan lain mukaiset tehtävät, mutta kulttuuritoiminnan merkitys nähdään nykyisin laajemmin liittyen kulttuurin ja taiteen monipuolisiin yhteiskuntapoliittisiin sekä alueellisiin ja paikallisiin vaikutuksiin. Näistä vaikutuksista on saatu ja saadaan enenevästi myös tutkimustietoa.

Kulttuurin ja taiteen hyvinvointivaikutuksia koskeva monipuolinen tutkimustieto liittyy sekä yhteisöllisiin että yksilöllisiin vaikutuksiin. Kulttuurilla on todettu useissa tutkimuksissa olevan suuri merkitys hyvinvointiin ja terveyteen, kuten myös osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Taloudellisia vaikutuksia koskeva tutkimustieto liittyy muun muassa kulttuurin ja taiteen suoriin ja välillisiin työllistäviin vaikutuksiin, elinkeinopolitiikkaa vahvistaviin vaikutuksiin sekä alueen tai kunnan vetovoimaisuutta ja elinvoimaa lisääviin vaikutuksiin. Koko maassa kulttuurin osuus työllisyydestä oli 3,5 prosenttia vuonna 2015, arvonlisäyksestä 2,9 prosenttia, tuotoksesta 3,0 prosenttia ja kulutuksesta lähes 5 prosenttia (Kulttuurin satelliittitilinpito, 2017, Tilastokeskus). Kulttuuritoimialan arvonlisäyksen, työllisten ja kulutusmenojen prosenttiosuus kansantaloudesta on ollut viime vuosina hieman laskeva, mutta lasku johtuu muista kuin kulttuurin toimialan ydintoiminnoista, kuten esimerkiksi painoalasta.

Toimialan toimintojen kerrannaisvaikutuksia on vaikea todentaa, mutta ne voivat olla huomattavia. Esimerkiksi museoiden on arvioitu tuottavan koko kansantalouden mittakaavassa kerrannaisvaikutuksineen noin 340—500 miljoonan euron lisäkysynnän sijaintialueillaan. Tämä on kunnille ja alueille merkittävä rahasumma, sillä kuntien kokonaispanos ammatillisesti hoidettujen museoiden rahoituksesta on noin 75 miljoonaan euroa (Piekkola, Suojanen, Vainio, 2013.

Museoiden taloudellinen vaikuttavuus, Vaasan yliopisto, Levón-instituutti). Kulttuuritapahtumilla on samantapainen taloudellinen merkitys kunnille ja alueille (Festivaalien ja tapahtumien edistäminen valtion kulttuuripolitiikassa, Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö Cuporen verkkojulkaisuja 35/2016).

Kulttuurin merkityksen ihmisten elämässä ja yhteiskuntakehityksessä odotetaan edelleen kasvavan tieto- ja elämysyhteiskuntakehityksen voimistuessa entisestään. Yleiset toimintaympäristömuutokset ja kulttuurin alan omat muutokset vaikuttavat käsitykseen ja odotukseen siitä, mitä kunnan kulttuuritoiminnan tehtäviin ja sen toteuttamisen tapoihin kuuluu. Kunta- ja aluerakenteen sekä väestö- ja ikärakenteen muutokset, maan sisäinen muuttoliike ja maahanmuutto sekä väestön keskuudessa tapahtuva erilaistuminen muun muassa elämäntavoissa ja arvoissa edellyttävät kuntien kulttuuritoiminnalta yhä monimuotoisempaa ja moniarvoisempaa toimintaa ja palveluja. Erilaistumiseen liittyy myös eriarvoistumista: eri väestöryhmillä on erilaiset toimintamahdollisuudet ja -resurssit joko taloudellisista, sosiaalisista, alueellisista tai henkilökohtaisista syistä. Erilaistumiskehityksen vuoksi kulttuuritoimintaan ja -palveluihin, kuten muihinkin toimintoihin ja palveluihin, kohdistuvat tarpeet ja odotukset vaihtelevat. Ne voivat olla keskenään ristiriitaisiakin. Digitalisaatiokehitys tulee monipuolistamaan mahdollisuuksia järjestää ja levittää palveluita, mutta ne eivät korvaa eläviä yleisökontakteja ja palveluita.

Kuntien kulttuuritoiminnan toimintaympäristössä ja tehtävissä tapahtuneiden muutosten vuoksi nykyisen kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain tehtävät ovat edellä kuvatun mukaisesti liian kapeasti määriteltyjä, eivätkä anna oikeaa kuvaa nykyisestä kuntien kulttuuritoiminnasta ja sen toiminta-alueesta.

Kulttuuritoiminnan järjestäminen ja yhteistyö

Kulttuuritoiminnan järjestäminen ja sen tavat ovat kunnan harkinnassa. Kunnan kulttuuritoiminnan tuottaminen voi muodostua useammasta tuotantotavasta: oman tuotannon lisäksi kunta voi hankkia kulttuuripalveluja yksityisiltä palveluntuottajilta tai toiselta kunnalta sekä toteuttaa yhteistyö- ja ostopalvelutuotantoa toisten kuntien, yritysten ja kolmannen sektorin kautta. Viime vuosina on lisääntynyt myös uudenlainen löyhästi järjestäytynyt toiminta, kuten eri tyyppiset pop up-tapahtumat, jota kutsutaan neljänneksi sektoriksi.

Kunnat voivat tuottaa kulttuuritoimintaa eri toimialojensa yhteistyönä. Toimialojen välisessä yhteistyössä on kuitenkin eroja kuntien välillä riippuen muun muassa siitä, miten kunkin kunnan hallinto on järjestetty ja miten toimintatavat ovat muodostuneet. Peruspalveluiden arviointiraportin 2018 mukaan valtaosassa (76 %) kyselyyn vastanneista kunnista oli vakiintuneita toimintamalleja tai rakenteita kulttuuripalvelujen järjestämiseen kunnan muiden toimialojen kanssa. Näitä oli hieman enemmän kaupunkimaisissa kunnissa (88 %) kuin taajaan asutuissa (73 %) tai maaseutumaisissa (72 %) kunnissa. Useimmiten muut toimijat, joiden kanssa kulttuuripalveluja vakiintuneesti järjestettiin toimivat koulutuksen ja/tai varhaiskasvatuksen aloilla (32 % kunnista). Kunnat mainitsivat muista toimialoista myös kansalaisopiston ja/tai sivistyksen (10 %), sosiaalialan, perusturvan ja/tai vanhustyön (9 %) sekä monen eri hallintokunnan yhteistyön (14 %). Yhteistyökumppaneita olivat myös elinkeinoihin, hyvinvointiin, nuorisoon, kirjastoon, keskushallintoon, vapaa-aikaan ja tekniseen toimeen liittyvät hallintokunnat.

Kunnan kulttuuritoiminnan yhteistyö erityisesti opetus- sekä kirjasto-, nuoriso- ja liikuntasektoreiden kanssa voi olla tiivistä, koska osassa kuntia sektorit ovat hallinnollisesti samaa kokonaisuutta. Osassa kuntia yhteistyö opetustoimen kanssa toimii hyvin muun muassa kulttuurikasvatussuunnitelmien osalta, sillä yli kolmasosassa kunnista on laadittu kulttuurikasvatussuunnitelma. Vapaan sivistystyön merkitys korostuu jo nyt pienissä kunnissa. Vapaa sivistystyö muodostaa toiminnan perustan monille harrastajaryhmille. Ne yhtäältä lisäävät harrastustoimintaan

osallistumista ja toisaalta harrastajavoimin voidaan tuottaa osa kunnan kulttuuripalveluista. Myös taiteen perusopetus voi muodostua monissa kunnissa keskeiseksi perustaksi harrastajaryhmien toiminnalle, sillä taiteen perusopetuksen järjestäjät tarjoavat taiteen perusopetuksen lisäksi myös muuta kuin opetussuunnitelmapohjaista taidekasvatusta sekä koulutus- ja harrastustoimintaa kuntalaisille.

Erityisesti 2000-luvulla ovat vahvistuneet yhteiset toimintamallit sosiaali- ja terveyssektorin kanssa, mitä edustaa muun muassa taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia -toiminta. Siihen liittyy myös pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta koskeva kärkihanke. Sen toimenpiteissä parannetaan epätasaisesti jakautunutta taiteen perusopetuksen ja lastenkulttuurin saatavuutta taiteenalakohtaisesti maan eri osissa sekä edistetään lasten ja nuorten luovia taitoja viemällä taiteen perusopetuksen ja lastenkulttuurin ammattilaisten ohjaamia harrastetunteja osaksi varhaiskasvatuksen ja opetustoimen toimintaa. Kärkihankkeessa laajennetaan myös prosenttitaiteen periaatetta yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa taiteen hyvinvointivaikutusten tukemiseksi. Toimintamallit sosiaali- ja terveyssektorin kanssa ovat muutoksessa maakunta- ja sote -uudistuksen vuoksi. Kunnat vastaavat suunnitelmien mukaan ennaltaehkäisevästä toiminnasta, jossa kulttuurilla on paljon merkitystä. Keskeistä jatkossa tulee olemaan kuntien ja maakuntien välisen yhteistyön toimiminen.

Kuntien toimintaan linkittyy myös ns. perinteinen taiteen prosenttiperiaatteen edistäminen rakennushankkeissa, jolloin keskeinen kunnan sektori toteuttamisessa on tekninen toimi. Laajempien prosenttiperiaatteen hankkeiden taustalla on usein kunnan kulttuuritoiminnan kautta tullut aloite toiminnan käynnistämiseen. Prosenttiperiaatteen edistäminen edellyttää kunnan eri toimialojen lisäksi yhteistyötä muun muassa taiteilijoiden ja rakennusalan yritysten kanssa.

Kulttuuritapahtumat ovat puolestaan esimerkki siitä, kuinka monenlaisia kunnan toimintoja ja avustusmuotojakin kulttuuritoimintaan voi liittyä. Ne edellyttävät tapahtumapaikkojen rakentamista ja ylläpitoa, liikennejärjestelyjä, kaavoitustoimia, kunnallistekniikkaa, lupa- ja ilmoitusasioita sekä neuvontaa.

Peruspalveluiden arviointiraportin 2014 mukaan kuntien arvio niiden oman toiminnan osuudesta kulttuuritoiminnassa oli keskimäärin yli 53 prosenttia. Yli puolet kunnista oli kuitenkin ostanut tai ulkoistanut kulttuuripalveluja kolmannen sektorin toimijoille. Kulttuuritoimintaan tai kulttuuripalveluihin liittyviä sopimuksia oli tehnyt vastanneista kunnista noin puolet kolmannen sektorin kanssa ja vajaa kolmasosa yritysten kanssa. Yritysten kanssa tehdyt sopimukset liittyivät käytännössä palvelujen ostamiseen tai ulkoistamiseen. Valtaosa kuntien sopimuksista sekä ostetuista palveluista liittyi tapahtumien ja esiintymisten tuotantoon. Kolmannen sektorin roolin arvioitiin olevan useimmissa kunnissa kunnallisia toimintoja vahvistava tai täydentävä. Yritysten rooli arvioitiin kolmatta sektoria useammin kunnallisia toimintoja korvaavaksi. Taiteilijoilla ja oppilaitoksilla voi myös olla rooli taide- ja kulttuuripalveluiden tuottamisessa. Kuntien arvion mukaan taiteilijoiden ja oppilaitosten osuus kuntien kulttuuritoiminnasta oli yhteensä vuonna 2013 hieman yli 10 prosenttia.

Kolmannen sektorin yhteistyömallit ovat erilaisia ja vaihtelevat tilanteiden ja toimintakenttien sekä tavoitteiden mukaan. Kolmannen sektorin toiminnan osin muuttuessa ja edellä mainitun neljännen sektorin toiminnan lisääntyessä, yhteistyöhön voi tulla kunnan näkökulmasta haasteita. Toimijat saattavat kokea kuntien toimintamallit jähmeiksi, muun muassa kunnan mahdollisesti asettamat velvoitteet, jotka liittyvät avustuksiin, saatetaan kokea vaikeiksi toteuttaa. Osa kolmatta ja neljättä sektoria toimii vapaaehtoisvoimin, mikä luo haasteita toiminnan jatkuvuudelle ja laadulle. Toisaalta kolmannen ja neljännen sektorin toimijat toivovat julkisilta rahoittajilta pitkäjänteistä sitoutumista avustustoimintaan.

Kunnat voivat järjestää taide- ja kulttuuripalveluita myös yhteistyössä toistensa kanssa. Käytännössä yhteistyö voi koskea muun muassa tapahtumien järjestämistä ja kustannusten jakamista esiintyjien hankkimisessa. Yksi tyypillinen kuntien välisen yhteistyön muoto on osallistuminen erilaisten hankkeiden toteuttamiseen ja rahoittamiseen. Kuntien välinen yhteistyö voidaan hoitaa käytännön tasolla muun muassa sopimuksin. Näin voidaan tehdä esimerkiksi taiteen perusopetuksen järjestämisen osalta. Joillakin seuduilla toimii tai on toiminut kulttuuripalveluiden järjestämiseksi yhdistyksiä, joita kunta tai kunnat rahoittavat. Kulttuuritoiminnan järjestämisen tapojen monipuolistuessa ja yhteistyötarpeiden korostuessa syntyy tarve huomioida nämä seikat kuntien kulttuuritoimintaa koskevassa laissa.

Kunnan asukkaiden osallistumismahdollisuudet

Kulttuuritoiminnan järjestämisen ja palveluiden tarjoamisen tavat vaikuttavat palvelujen saatavuuteen ja saavutettavuuteen. Palveluiden saatavuudessa on Suomessa eroja alueittain, palveluittain ja väestöryhmittäin. Kulttuuritilaisuuksissa käyminen on etenkin korkeasti koulutettujen, hyvätuloisten ja lapsettomien kotitalouksien harrastus. Tilaisuuksissa käymiseen ja palvelujen käyttämiseen vaikuttaa myös se, kuinka lähellä tapahtumat ja palvelut ovat. Tutkimuksissa on havaittu, että etenkin pienituloisten ja vähemmän koulutettujen mahdollisuuksiin käyttää kulttuuripalveluita vaikuttaa se, jos palvelut sijaitsevat kaukana asuinpaikasta.

Etäisyyksiin on vaikea vaikuttaa suoraan, mutta toiminnan ja palvelujen järjestämisen tavoilla voidaan ainakin osittain vaikuttaa tasa-arvoisempaan toimintaan osallistumiseen ja palveluiden käyttämiseen. Moni kunta toteuttaa toimenpiteitä kulttuuripalvelujen tarjoamiseksi keskustaajaman tai keskustaajamien ulkopuolelle. Kiertäviä tai liikkuvia palveluita toteuttavat eniten kaupunkimaiset ja taajaan asutut kunnat. Niissä on tärkeää yhteistyö valtionosuutta saavien teattereiden, orkestereiden ja museoiden kanssa. Teattereita ja orkestereita sijaitsee pääosin maakuntakeskuksissa, museoita myös muissa kunnissa. Eri valtionosuuslaitoksilla on vaihtelevasti kiertuetoimintaa. Erilaisia kuljetuspalveluita järjestävät eniten maaseutumaiset kunnat.

Etäisyyksien ohella kunnissa on tarpeen kiinnittää huomiota muiden osallistumisesteiden poistamiseen. Taloudellisten ja sosiaalisten osallistumisesteiden madaltamiseksi on kehitetty uusia toimintatapoja. Kunnissa on otettu käyttöön esimerkiksi alennettuja tai maksuttomia lippuja maksullisiin kulttuuritapahtumiin, muun muassa ns. Kaikukortti sekä kehitetty kulttuurikaveritoimintaa.

Digitaalisesti tuotetut kulttuuripalvelut ovat yksi keino lisätä kulttuurin saatavuutta ja saavutettavuutta. ja Niiden voi odottaa muuttavan jatkossa kulttuuripalveluiden järjestämis- ja tuotantotapoja. Vuonna 2014 julkaistiin selvitys kuntien kulttuuripalveluiden sähköisen tuottamisen mahdollisuuksista. Sen mukaan sähköisiä kulttuuripalveluja ilmoitti tuottavansa 76 kuntaa, sosiaalista mediaa käytti 73 kuntaa, mutta esimerkiksi vain 12 kuntaa ilmoitti tuottavansa digitaalisia kulttuuripalveluita laitoksiin. Erilaisia virtuaalisia opaskierroksia järjesti 18 kuntaa. Suoratoistoa eli striimausta käytti vain seitsemän kuntaa. Kuntien työntekijät tuottavat palvelut pääasiassa oman toimensa ohella. Tuotannossa suurimpina haasteina koettiin taloudelliset ja henkilöstöresurssit. Vuoden 2018 peruspalveluiden arviointiraportin mukaan verkon välityksellä kulttuuritoimintaa toteuttavat eniten kaupunkimaiset kunnat. Maaseutumaisista kunnista vain 15 prosenttia oli toteuttanut verkon välityksellä kulttuuritoimintaa.

Valtaosa kunnista pyrkii ainakin jollakin tavalla osallistamaan kuntalaisia kulttuuripalvelujen suunnittelussa tai järjestämisessä peruspalveluiden arviointiraportin 2018 mukaan. Useimmissa kunnissa (90 %) tehdään yhteistyötä ja järjestetään tapaamisia paikallisten toimijoiden, esimerkiksi kolmannen sektorin toimijoiden tai yritysten kanssa. Kolmessa neljäsosassa kunnista (76 %) kuntalaisilla oli mahdollisuus vapaaehtoistyöhön kulttuuripalvelujen järjestämisessä.

Puolessa vastanneista kunnista järjestettiin vuonna 2017 asukasfoorumeita tai käytettiin muita kuntalaisten kuulemisen menetelmiä, esimerkiksi kuntalaiskyselyitä. Viidenneksessä kunnista (23 %) kuntalaisilla on mahdollisuus osallistua kulttuuria koskevien strategioiden suunnitteluun tai laatimiseen. Osallistuvaa budjetointia tai kulttuurisuunnittelun menetelmiä oli kokeiltu muutamissa kunnissa. Reilussa kolmanneksessa (37 %) kunnista oli erityisesti painotettu erityis- ja vähemmistöryhmien osallistumismahdollisuuksia kulttuuripalvelujen suunnitteluun ja järjestämiseen.

Kaksikielisissä kunnissa kulttuuripalveluita järjestetään käytännössä sekä suomeksi että ruotsiksi, mutta tästä ei ole säädetty nykyisessä kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa. Myöskään muita kielellisiä vähemmistöjä ei ole otettu huomioon.

Kulttuuritoimintaa toteutetaan osana maahanmuuttajille järjestettävää toimintaa ja kotouttamista Suomeen saapumisen alkuvaiheessa, kuten vastaanottokeskuksissa ja myöhemmin turvapaikkapäätöksen saaneiden kotouttamisessa. Kulttuurin hyödyntäminen maahanmuuttajien kotouttamisessa on tärkeää myös työperäisen maahanmuuton osalta. Erityisesti kaupungeissa maahanmuuttajien osuus on kasvamassa.

Henkilöstö ja osaaminen

Kuntien kulttuuritoiminnassa annetussa laissa ei ole säädetty henkilöstöstä tai sen kelpoisuudesta.

Kuntien henkilöstöresurssit vaihtelevat. Vuoden 2016 peruspalveluiden arviointiraportin mukaan hieman yli puolessa (52 %) kyselyyn vastanneista kunnista yleiseen kulttuuritoimintaan kohdistui yksi henkilötyövuosi tai enemmän. Vastaavasti 48 prosentissa vastaajakunnista yleiseen kulttuuritoimintaan kohdistui alle yksi henkilötyövuosi. Henkilötyövuosien määrä oli yleisesti korkein asukasluvultaan suurissa kunnissa. Kuntien yleisen kulttuuritoiminnan henkilöstömääriin vaikuttaa kuitenkin palvelujen järjestämisen tapa. Vuoden 2018 peruspalveluiden arviointiraportin mukaan yleisestä kulttuuritoiminnasta vastaavan henkilön virka oli useamman toimialueen tehtäviä sisältävä yhdistelmävirka tai -toimi 65 prosentissa kyselyyn vastanneista kunnista. Useimmin virka oli yhteinen kirjaston toimialueen (29 %) tai nuorison ja/tai liikunnan toimialueen (21 %) kanssa. Muita toimialueita olivat sivistystoimi ja/tai kansalaisopisto, hyvinvointi ja/tai vapaa-aika, matkailu, viestintä ja/tai markkinointi sekä usean eri toimialueen yhdistelmä.

Peruspalvelujen arviointiraportin 2016 mukaan kyselyyn vastanneista kuntien yleisen kulttuuritoiminnan johtajista kahdella kolmesta (66 %) oli ylempi korkeakoulututkinto. Viidenneksellä (22 %) vastanneista oli kulttuurialan ylempi korkeakoulututkinto. Jokin muu kuin ylempi tai alempi korkeakoulututkinto oli yleisen kulttuuritoimen johtajilla 15 prosentissa vastaajista.

Kuntien kulttuuritoiminnan monimuotoisuus vaikuttaa henkilöstön osaamiseen. Keskeistä on kulttuurin ja taiteen sisältöasiantuntemuksen lisäksi julkishallinnon ja lainsäädännön tuntemus sekä hankintaosaaminen. Myös toimintaympäristön muutosten, strategiaosaamisen ja eri asiakasryhmien tarpeiden tunnistaminen ovat yhä tärkeämpiä. Koska yhteistyötahot ovat monimuotoisia, hyvät vuorovaikutustaidot ovat tarpeellisia. Kuntien elinvoimaisuus- ja vetovoimaisuusnäkökulmien huomioon ottaminen ovat myös aiempaa keskeisempiä. Digitaalisen teknologian hyödyntämiseen liittyvä osaaminen on samoin nousemassa tärkeäksi.

Eri tutkimuksissa on todettu, että kaikissa kunnissa ei välttämättä ole nimetty vastuuhenkilöä tai koordinaattoria kunnan kulttuuritoimen tehtäviä varten. Jyväskylän yliopiston koordi-

noimien ja opetus- ja kulttuuriministeriön vuosina 2012—2014 rahoittamien KUULTO-hankkeen kokeilujen loppuraportin (Koetellut kulttuuritoiminnot - KUULTO-toimintatutkimuksen tulokset, opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2015:21) yhtenä toimenpide-ehdotuksena on todettu, että kunnissa tarvitaan kulttuuritoimintaa koordinoiva taho. Raportin mukaan kunnan kulttuuritoiminnan järjestäminen edellyttäisi sitoutunutta henkilöstöresurssia, joka voitaisiin toteuttaa laajempana vastuuna poikkihallinnollisesti.

Valtion viranomaisten tehtävät

Kuntien kulttuuritoiminnassa annetussa laissa ei ole säädetty valtion tai valtion aluehallinnon tehtävistä, mutta muissa laeissa valtion aluehallinnon tehtävistä kulttuurin osalta on säädetty.

Perustuslain 68 §:n mukaan kukin ministeriö vastaa toimialallaan valtioneuvostolle kuuluvien asioiden valmistelusta ja hallinnon asianmukaisesta toiminnasta. Valtioneuvostosta annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaan ministeriöiden toimialasta ja asioiden jaosta niiden kesken sekä valtioneuvoston muusta järjestysmuodosta säädetään lailla tai valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 18 §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluvat muun muassa taide, kulttuuri ja kulttuuriperintö. Myös useiden muiden ministeriöiden hallinnonaloilla on tehtäviä, jotka liittyvät kulttuuriin.

Museoviraston tehtävänä on Museovirastosta annetun lain (282/2004) 2 §:n 1 momentin mukaan muun muassa toimia kulttuuriperinnön ja -ympäristön suojelusta vastaavana asiantuntijaviranomaisena sekä vastata muinaisjäännösten ja, jollei asia kuulu muun viranomaisen toimialaan, kulttuuriympäristön hoidosta ja valvonnasta.

Taiteen edistämiskeskuksen tehtävänä on taiteen edistämiskeskuksesta annetun lain (657/2012) 3 §:n 1 momentin mukaan muun muassa edistää kulttuuria kansallisesti ja kansainvälisesti siltä osin kuin se ei kuulu muun viranomaisen tehtävään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 3 §:n 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävänä on hoitaa niille erikseen säädettyjä tehtäviä koulutuksen, osaamisen ja kulttuurin toimialoilla sekä kulttuuriympäristön hoito.

Laissa alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014) lain 4 §:n 5 momentin mukaan alueiden kehittämisen tavoitteena on parantaa alueiden vahvuuksia ja erikoistumista sekä edistää niiden kulttuuria. Lain 17 §:n viidennen momentin mukaan maakunnan liitto vastaa kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisesta osana maakuntaohjelman toteuttamista.

Aluehallintovirastojen toimialaan ja tehtäviin kuuluu aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) 4 §:n 3 momentin mukaan koulutus-, lasten päivähoito-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimi (13.12.2013/932), mutta tehtävät eivät koske kuntien kulttuuritoimintaa. Peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointi kuuluu aluehallintovirastojen toimialaan ja tehtäviin. Tehtävillä on liittymäpintoja kuntien kulttuuritoimintaan, koska erityisesti maaseutumaissa kunnissa kulttuuritoiminnan tehtäviä voi hoitaa muun sivistystoimialan henkilö.

Kulttuurialan valtionhallinto on muuttumassa 1.1.2020 alusta lähtien maakunta- ja sote -uudistuksen myötä. Uudistukset eivät muuta kuntien kulttuuritoimintaa, mutta Tulevaisuuden kuntahanke ja sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirtyminen maakunnille vaikuttavat kuntien tehtäväkokonaisuuteen. Sivistyssektorista on muodostumassa yhä merkittävämpi osa kuntien toimintaa. Valtion aluehallinnon toimijoista yhteistyötä kuntien kulttuuritoiminnan kanssa ovat tehneet muun muassa Taiteen edistämiskeskus sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

Maakuntia koskevan lain osalta liittymäpinta kuntien toimintaan koskee kulttuurin elinvoima- ja kulttuuriympäristö- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä.

Vuonna 2017 Jyväskylän yliopistossa tutkittiin eri ministeriöissä laadittujen strategioiden ja ohjelmien suhdetta kulttuuritoimintoihin. Suosituksista dialogisiin käytäntöön -julkaisussa (Jyväskylän yliopisto, YFI julkaisuja 3) päädyttiin suositukseen, että eri ministeriöiden yhteistyötä kulttuuriin liittyvissä asioissa tulisi merkittävästi lisätä.

Kuntien kulttuuritoiminnan valtakunnallisen ja alueellisen kehittämisen tukirakenteet puuttuvat Suomesta. Edellä mainitussa KUULTO-kokeiluja koskevassa loppuraportissa yhtenä toimenpiteenä ehdotettiin täydennyskoulutuksen järjestämistä asiantuntijuuden ja osaamisen vahvistamiseksi. Muilla sivistystoimen sektoreilla on valtion kohdentamia tukirakenteita toiminnan vahvistumiselle, kuten osaamisen ja keskinäisen yhteistoiminnan kehittämiselle. Kuntien osalta esimerkiksi kirjastotoimessa toimintaa kehittävät osin aluehallintovirastot sekä kehittämistehtävän saaneet kirjastot ja nuorisotoimessa nuorisoalan osaamiskeskukset. Kuntien kulttuuritoiminnan vaikuttavuuden, henkilöstön osaamisen ja kuntien keskinäisen yhteistoiminnan vahvistamiseksi olisi tarpeen osoittaa kunnalle tai muulle toimijalle kehittämistehtäviä.

Tiedon tuottaminen ja arviointi

Kuntien kulttuuritoimintaa koskevaa tiedon tuottamista tekevät eri tahot, muun muassa kunnat, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Suomen Kuntaliitto. Tiedon tuottamisen tavoissa ja arvioinnissa on kehitettävää muun muassa palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden osalta. Esimerkiksi kulttuuritoiminnan paikoista ja etäisyyksistä on vaikea saada tietoa vastaavalla tavalla kuin esimerkiksi liikuntapaikoista saadaan niitä koskevan liikuntapaikkojen paikkatietojärjestelmän (LIPAS) kautta.

Peruspalveluiden arviointi kuuluu aluehallintovirastojen toimialaan ja tehtäviin aluehallintovirastoista annetun lain 4 §:n mukaan (896/2009). Arvioinnista ei ole kulttuuripalveluiden osalta säädetty kuntien kulttuuritoiminnassa annetussa laissa eikä sitä ole määritelty lainsäädännössä minkään viranomaisen vastuuksi. Kulttuuripalveluiden arviointi on toteutettu osana peruspalveluiden arviointia erillisselvityksinä, jotka on julkaistu vuosina 2012, 2014, 2016 ja 2018. Taiteen perusopetuksen arviointi toteutettiin erillisselvityksenä vuonna 2014. Peruspalveluiden arvioinnissa on seurattu muun muassa kulttuuripalveluiden taloudellista kehitystä, henkilöstöä, toiminnan sijoittumista sekä vaihtuvia aiheita, kuten vuonna 2016 julkaistussa raportissa muun muassa hallituksen kärkihankkeeseen liittyvää toimintaa.

Kuntien kulttuuritoiminnan kannalta olisi tärkeää tunnistaa eri hallinnon tasoilla tehtävä arviointi aiempaa paremmin. Kunnat arvioivat kulttuuritoimintaa suhteessa laatimiinsa strategioihin ja osana hyvinvointikertomuksia. Kulttuuri oli vuonna 2018 julkaistun peruspalveluiden arviointiraportin mukaan eri tavoin mukana kuntien strategioissa. Erillinen kulttuuristrategia, -suunnitelma tai vastaava oli voimassa 34 prosentissa peruspalvelukyselyyn vastanneista kunnista (65,5 % Manner-Suomen kunnista). Erillinen kulttuuristrategia, -suunnitelma tai vastaava oli voimassa huomattavasti useammin kaupunkimaisissa (51 %) ja taajaan asutuissa kunnissa (49 %) kuin maaseutumaisissa kunnissa (21 %).

Kunnilta kysyttiin vuoden 2018 peruspalveluiden arviointiraportin mukaan erikseen taide- ja kulttuurilähtöisten hyvinvointipalveluiden mainitsemisesta kunnan viimeisimmässä hyvinvointikertomuksessa. Taide- ja kulttuurilähtöiset hyvinvointipalvelut mainittiin muiden osioiden yhteydessä 46 prosentissa kyselyyn vastanneista kunnista. Taide- ja kulttuurilähtöisille hyvinvointipalveluille oli oma osionsa kaikkiaan neljässä prosentissa kyselyyn vastanneista kunnista.

Taide- ja hyvinvointilähtöiset kulttuuripalvelut mainittiin kunnan viimeisimmässä hyvinvointikertomuksessa useammin kaupunkimaisissa (71 %) kuin taajaan asutuissa (54 %) tai maaseutumaisissa (40 %) kunnissa.

Kunnat toteuttavat omaa itsearviointia. Kuntalain 37 §:n mukaan kunnan tulee laatia kuntastrategia. Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Lisäksi monessa kunnassa on otettu käyttöön jokin itsearviointimenetelmä, jonka kautta toimintaa systemaattisesti arvioidaan ja kehitetään.

Suomen Kuntaliitto tuottaa yhteistyössä Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cuporen kanssa suurimpien kaupunkien kustannusvertailua noin kolmen vuoden välein. Vertailu kattaa merkittävän osan kaikkien kuntien yhteisestä asukasmäärästä, mutta kunnista sen ulkopuolelle jää 92 prosenttia. Täysin vertailukelpoista tietoa ei ole saatavilla kaikista kunnista.

Valtakunnallinen ja alueellinen arviointi on toteutettu osana peruspalveluiden arviointia. Arviointia tulee kehittää nykyistä tavoitteellisemmaksi ja yhtenäisemmäksi, jolloin se lisää kulttuuritoiminnan vaikuttavuuden vertailtavuutta kuntien, alueiden ja valtion tasoilla. Kansainvälisiä arviointeja ei ole toteutettu kuntien kulttuuritoiminnan osalta.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on uudistaa kuntien kulttuuritoiminnasta annettu lainsäädäntö vastaamaan kuntien kulttuuritoiminnassa ja sen toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia sekä voimassa olevan perustuslain säännöksiä ja kulttuuritoimintaa koskevien kansainvälisten sopimusten toimeenpanoa. Lähtökohtana on kuntien kulttuuritoiminnan monipuolistunut perustoiminta, jolla on yhdyspintoja sekä kuntien sisällä että ulkopuolella. Esityksen tavoitteena on tunnistaa nämä yhdyspinnat ja kuntien kulttuuritoiminnan monimuotoisuus nykyistä paremmin. Lisäksi esityksessä on otettu huomioon, että vuoden 2020 alusta lähtien on tarkoitus toteuttaa maakuntauudistus, jolloin sivistystoiminnan tehtävistä, kulttuuri mukaan lukien, on muodostumassa merkittävä osa kuntien toimintaa. Esityksen tarkoituksena on tukea kuntien toimintaa uudistuksen toimeenpanossa.

Esityksen tavoitteena on vahvistaa kuntien kulttuuritoiminnan toimintaedellytyksiä sekä edistää demokratiaa, asukaslähtöisyyttä, tasa-arvoa, kestävää kehitystä sekä kulttuurista moninaisuutta ja vuoropuhelua. Tarkoituksena on, että kuntien kulttuuritoiminta olisi mahdollisimman hyvin kaikkien väestöryhmien saatavilla ja saavutettavissa.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Voimassa oleva laki ei vastaa kulttuurin ja taiteen monipuolistunutta yhteiskuntapoliittista merkitystä eikä siten myöskään niiden merkitystä ja roolia kuntien toiminnassa. Toisaalta kunnille ei voimassa olevien linjausten mukaan haluta antaa lisävelvoitteita. Tämän lain säätämisessä otetaan huomioon nämä molemmat lähtökohdat. Tutkimuksissa ja linjauksissa on nähty voimakas tarve ajantasaistaa kuntien kulttuuritoimintaa koskeva laki. Lakiehdotuksessa tämä tehdään niin, että kunnat voivat järjestää kulttuuritoimintansa itsehallintonsa puitteissa ilman merkittäviä lisävelvoitteita. Lakiehdotus sisältää kulttuuritoiminnan tavoitteet ja laajentuneen tehtäväalan, mutta kunnat voivat järjestää kulttuuritoiminnan haluamallaan tavalla. Kunta voi muun

muassa hyödyntää toimialojensa välistä yhteistyötä tai järjestää kulttuuritoimintaa yhdessä toisten kuntien kanssa.

Kulttuuripolitiikan johdonmukaiseksi toteuttamiseksi tarvitaan ajantasainen kuntien kulttuuritoiminnasta annettu laki. Kunnan sivistystehtävien muodostaman kokonaisuuden kannalta olisi epätasapainoinen tilanne, jos sivistystoimialan muista toimialoista olisi ajantasainen lainsäädäntö, mutta kulttuurin toimialasta vanhentunut laki. Vielä epätarkoituksenmukaisempaa olisi, jos voimassa oleva laki kumottaisiin epäajantasaisena, mutta ei säädettäisi uutta lakia. Maakunta- ja sote-uudistuksen myötä tarve säätää uusi laki korostuu, koska sivistystoimialasta on muodostumassa kunnan keskeisin toimiala.

3.3 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki kuntien kulttuuritoiminnasta, joka korvaisi voimassa olevan kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain.

Ehdotetussa laissa määriteltäisiin tavoitteet kuntien kulttuuritoiminnalle ja siihen liittyvät tehtävät. Tavoitteilla ja tehtävillä vahvistettaisiin kuntien kulttuuritoimintaa perus- ja lähipalveluna. Tehtävissä korostuu kuntien kulttuuritoiminnan monimuotoisuus sekä yhteistyömahdollisuudet muiden toimialojen ja toimijoiden kanssa. Kunnat voisivat edelleen järjestää kulttuuritoimintansa haluamallaan tavalla.

Ehdotettuun lakiin lisättäisiin tavoitteiden lisäksi säännökset valtion viranomaisen tehtävistä, asukkaiden osallistumisesta, kehittämistehtävistä, yhteistyöstä sekä tiedon tuottamisesta ja arvioinnista. Valtion viranomaisten tehtävien osalta otettaisiin huomioon keskeiset kuntien kulttuuritoimintaan liittyvät toimijat, mitä kuntien kulttuuritoiminnan monimuotoisuus edellyttää. Asukkaiden osallistumisella vahvistettaisiin demokratiakehitystä ja yhteistyöllä kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisen edellytyksiä sekä toiminnan vaikuttavuutta. Tiedon tuottaminen ja arviointi loisivat tietoperustaa sekä kuntien itsensä kulttuuritoiminnan kehittämiselle että valtakunnalliselle kulttuuripolitiikalle.

3.4 Seuranta

Esityksellä pyritään lisäämään kuntien kulttuuritoiminnan laatua ja vaikuttavuutta. Esitys sisältää tiedon tuottamisen ja arvioinnin, jota pyritään kehittämään järjestelmällisemmäksi Tämä mahdollistaa myös tämän lain toteutumisen arvioinnin. Lain toteutumista voitaisiin arvioida ensimmäisen kerran esimerkiksi viiden vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksen valmistelun lähtökohtana on ollut, että uudistus voidaan toteuttaa taloudellisten vaikutusten osalta kustannusneutraalisti. Laissa ei säädettäisi sellaisia uusia tehtäviä kunnille, mitä ne eivät hoitaisi jo nykyisin. Kuntien mahdollisuus järjestää ja organisoida kulttuuritoimintaa parhaaksi katsomallaan tavalla on tarkoitus säilyttää nykyisellään.

Esitys ei tuota taloudellisia vaikutuksia peruspalvelujen valtionosuuteen. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuden valtionosuusprosentti vuonna 2018 on ollut 25,34 prosenttia. Kunnan saama peruspalvelujen valtionosuus ei perustu toimialakohtaisiin perushintoihin, vaan valtionosuus on laskennallista ja yleiskatteellista. Kun kuntien yleisen kulttuuritoimen valtionosuusra-

hoitus siirrettiin peruspalvelubudjettiin vuonna 2010, valtion rahoitusosuus oli noin 1 euro/asukas. Manner-Suomen kunnissa yleisen kulttuuritoiminnan käyttökustannukset olivat vuonna 2016 yhteensä 112 miljoonaa euroa. Museo- ja näyttelytoiminnan, teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminnan sekä musiikkitoiminnan nettokäyttökustannukset olivat Manner-Suomen kunnissa vuonna 2016 yhteensä 269 miljoonaa euroa.

Lakiesityksellä voi olla myönteisiä taloudellisia vaikutuksia kulttuurin ja taiteen edistämiseen liittyvien säteily- ja kerrannaisvaikutusten kautta. Lakiesitys vastaa monipuolistunutta käsitystä kulttuurin ja taiteen vaikutuksista yhteiskuntakehitykseen sekä alueelliseen ja paikalliseen kehitykseen. Edistäessään kulttuurin ja taiteen alojen toimintaa, se ottaa myös huomioon näiden alojen yhteyden kunnan muihin toimintoihin muun muassa luovan toiminnan ja luovien alojen kehittämiseen ja siten elinkeinopolitiikkaan. Esitys lisäisi näin kunnan elinvoimaisuutta ja sen piirissä tapahtuvaa taloudellista toimeliaisuutta. Samoin lakiesityksessä otettaisiin huomioon kulttuurin ja taiteen hyvinvointivaikutusten edistämisen mahdollisuudet sekä kuntien ennaltaehkäisevässä toiminnassa että sosiaali- ja terveydenhuollossa liittyen sote- ja maakuntauudistukseen. Tämän voi odottaa tuovan kustannussäästöjä sosiaali- ja terveydenhuollon menoihin.

Uudistusta valmistellut työryhmä on ehdottanut ministeriön kehyksen sisällä eräitä määrärahakohdennuksia, jotka edistäisivät kuntien kulttuuritoiminnan strategista ja osaamisen kehittämistä. Tietoperustan vahvistamiseen ja arviointiin esitetään 60 000 euroa, mikä tarkoittaisi Kulttuurin TEAviisarin kehittämistä kuntien kulttuuritoiminnan sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoiminnan indikaattoreiden muodostamiseksi yhteistyössä muun muassa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Suomen Kuntaliiton kanssa. Lisäksi esitetään käynnistysvaiheessa 440 000 euroa kuntien kulttuuritoiminnan strategiseen kehittämiseen sekä laadun ja vaikuttavuuden edistämiseen. Määräraha olisi lisärahoitusta nykyiselle 900 000 euron avustusmäärärahalle alueellisen kulttuuritoiminnan kehittämiseen. Ehdotetuista määrärahakohdennuksista päätetään valtion talousarviossa.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä ei ole vaikutuksia valtion tai kunnan viranomaisten toimintaan. Valtio vastaisi valtakunnallisesta taide- ja kulttuuripolitiikasta. Opetus- ja kulttuuriministeriö loisi edellytyksiä kuntien kulttuuritoimintaan liittyvälle valtakunnalliselle kulttuuripolitiikalle ja sen kehittämiselle. Valtio tekisi tehtävää hoitaessaan tarpeen mukaan yhteistyötä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

Kunnat vastaisivat kulttuuritoiminnan järjestämisestä, kuten nykyisinkin. Kunta ottaisi huomioon paikalliset olosuhteet kulttuuritoimintaa järjestäessään. Kunta voisi järjestää kulttuuritoiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Lain uudistamisen tarkoituksena on parantaa kunnan eri toimialojen yhteistyötä kulttuuritoiminnan edistämisessä. Esitys ei lisäisi kuntien tehtäviä nykyisestä.

4.3 Ympäristövaikutukset

Uudistuksessa korostetaan kulttuuriperinnön aktiivista käyttöä ja uusintamista, millä voi arvioida olevan myönteisiä vaikutuksia kulttuuriperinnön ylläpitämisen ja kulttuuriympäristön suojelun kannalta. Kuntien tehtävänä olisi paikallisen kulttuuriperinnön ylläpitämisen lisäksi sen aktiivisen käytön edistäminen. Tämän myötä kulttuuriperinnöstä kiinnostuneet ihmiset kiinnittävät entistä enemmän huomiota myös ympäristöön ja huolehtivat kulttuuriperinnöstä entistä paremmin. Kunnat voivat edistää asukkaiden hyvän asuin- ja elinympäristön kehittämistä myös muilla toimilla, kuten noudattamalla prosenttiperiaatteen mukaisia käytäntöjä ja toteuttamalla

taideteoksia julkiseen tilaan ja ihmisten arjen ympäristöihin. Tämä ei lisäisi kuntien tehtäviä nykyisestä.

Esityksen tavoitteiden toteuttamisen yhtenä lähtökohtana on kestävä kehitys. Se tarkoittaa, että myös kunnan kulttuuritoiminnan tulee olla kestävän kehityksen periaatteiden ja tavoitteiden mukaista. Lähtökohtana myös mainittu sosiaalinen ja kulttuurinen moninaisuus ja vuoropuhelu on tärkeää erityisesti kestävän kehityksen sosiaalisen ulottuvuuden kannalta.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksessä edistetään ja vahvistetaan kuntien kulttuuritoiminnan asemaa. Tavoitteissa ja tehtävissä korostetaan ihmisten mahdollisuuksia toteuttaa luovuutta sekä mahdollisuuksia käyttää yhdenvertaisesti kulttuuri- ja taidepalveluita. Näin mahdollisimman moni pääsee osalliseksi kulttuurin ja taiteen elämää rikastuttavista vaikutuksista.

Kulttuurinen aktiivisuus ja kulttuuripalvelujen käyttö on ollut perinteisesti sosiaalisesti eriytynyttä siten, että taloudellisesti ja sosiaalisesti paremmassa asemassa olevat, korkeammin koulutetut ja naiset ovat muita aktiivisempia ja enemmän palveluja käyttäviä. Erityinen haaste ovat ne, jotka eivät osallistu kulttuuriin juuri lainkaan eivätkä myöskään koe olevansa siihen osallisia. Samoin haaste on turvata paitsi palvelujen saatavilla oleminen myös niiden saavutettavuus eri perustein.

Väestöryhmien erilaisuuden paremman ja monisyisemmän huomioon ottamisen voi odottaa vähentävän em. eroja, kun aiemmin vähän osallistuneet lisäävät osallistumistaan aiempaa monipuolisemman palvelutarjonnan kautta. Näin muun muassa kulttuurin ja taiteen hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävät vaikutukset ulottuvat aiempaa laajemmalle osalle väestöä. Toimintamuotoja uudistamalla ja muun muassa osallistumis- ja kuulemismenettelyjä kehittämällä ja saavutettavuuteen liittyviä seikkoja ja suosituksia huomioimalla ihmisten osallisuus kulttuuriin vahvistuu ja osallistuminen lisääntyy, millä on myönteisiä vaikutuksia sekä ihmisten omaan elämään että kuntien ja laajemmin koko yhteiskunnan toimintaan. Kulttuuri ja taide rikastuttaa eri tavoin entistä useamman ihmisen elämää, elämänhallinta, hyvinvointi ja terveys lisääntyy ja eriarvoisuus ja syrjäytyminen vähentyy. Esityksen mukaan kulttuuritoiminnan käyttöä väestön hyvinvoinnin ja terveyden sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämistarkoituksessa vahvistetaan ja tähän liittyen korostetaan yhteistyötä muiden toimialojen ja erityisesti sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Näin kulttuurin ja taiteen hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia edistävä toiminta saadaan ulottumaan aiempaa laajemmalle ja osaksi hallinnonalojen yhteistyön rakenteita.

4.5 Sukupuolivaikutukset

Kulttuurin ja taiteen ammateissa toimimisen näkökulmasta jotkut alat ovat miesvaltaisia ja jotkut naisvaltaisia. Organisaatiohierarkiassa ja esimerkiksi tulotasossa miehet ovat naisia paremmassa asemassa. Naiset työllistyvät useammin julkisella sektorilla ja miehet naisia useammin yksityisellä sektorilla.

Tätä lakiesitystä toimeenpanevien tahojen tulisi ottaa huomioon sukupuolten välisen tasa-arvon toteutuminen muun muassa henkilöstörakenteissa. Lakiesityksellä voidaan vaikuttaa kulttuuritoimintoihin osallistumiseen ja kulttuuripalveluiden käyttämiseen. Kulttuurin ja taiteen toimialalle on tyypillistä, että naiset käyttävät kulttuuripalveluita ja kuluttavat kulttuuria miehiä enemmän. Esityksen lähtökohtana oleva väestöryhmien erilaisuuden huomioiminen koskee erityisesti toimintamuotoja ja palveluiden tarjoamisen tapoja. Niissä toimintaan osallistumisen ja

palveluiden käytön erot voidaan ottaa huomioon myös sukupuolivaikutusten näkökulmasta, jolloin on mahdollista tasata osallistumiseroja myös naisten ja miesten välillä.

5 Asian valmistelu

Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 17. päivänä lokakuuta 2017 työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain muuttamiseksi. Ehdotus tuli valmistella hallituksen esityksen muotoon. Työryhmän tuli valmistelutyössä ottaa huomioon toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset kuntien kulttuuritoimintaan, kulttuuripalveluiden saatavuuteen, saavutettavuuteen, moninaisuuden turvaamiseen ja edistämiseen, kulttuuripalveluja koskevien tavoitteiden toteutumisen ja toiminnan arviointi sekä osaamisen varmistaminen kulttuuripalveluiden järjestämisessä. Lisäksi työssä tuli ottaa huomioon kuntien yhteistyömahdollisuudet kuntien sisällä, niiden välillä sekä kolmannen, yksityisen sekä muun julkisen sektorin kanssa.

Työryhmässä oli opetus- ja kulttuuriministeriön lisäksi jäseninä edustajat Suomen Kuntaliitto ry:stä, Iisalmen, Kokkolan, Oulun, Paraisten ja Tampereen kaupungeista, Karstulan ja Savitaipaleen kunnista, Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cuporesta ja Taiteen edistämiskeskuksesta. Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistamiseen liittyen järjestettiin sidosryhmätilaisuudet 7.12.2017 Helsingissä, 24.1.2018 Kuopiossa, 6.2.2018 Tampereella ja 7.2.2018 Oulussa. Työpajoissa esiin tulleita näkemyksiä on hyödynnetty esityksen valmistelussa. Sidosryhmätilaisuuksiin osallistui kuntien, aluehallinnon ja Taiteen edistämiskeskuksen edustajia sekä muita kulttuuri- ja sidosryhmätoimijoita. Sidosryhmätilaisuuksien lisäksi sosiaalisessa mediassa Facebookissa oli mahdollisuus käydä keskustelua lain uudistamisesta.

Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalasta. Voimassa olevassa laissa säädetään kunnan tehtävistä kulttuuritoimen alalla sekä valtionosuudesta ja -avustuksesta. Tässä laissa säädettäisiin voimassaolevaa lakia monipuolisemmin kuntien kulttuuritoiminnasta. Tämä on tarpeen kulttuurin ja taiteen kasvaneen ja monipuolistuneen yhteiskuntapoliittisen merkityksen ja vaikutuksen vuoksi. Vuonna 2020 voimaan tulevaksi suunnitellun aluehallintouudistuksen myötä kulttuurin ja taiteen edistämiseen liittyvien tehtävien merkitys kunnissa sekä näitä koskevat yhteistyön ja yhteistoiminnan tarpeet korostuvat entisestään.

Pykälän 1 momentin mukaan tässä laissa säädettäisiin kunnan kulttuuritoiminnan järjestämiseen liittyvistä tavoitteista ja tehtävistä, yhteistyöstä ja asukkaiden osallistumisesta, tiedon tuottamisesta ja arvioinnista sekä valtionrahoituksesta ja kehittämisestä.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin kunnan kulttuuritoiminnan käsite. Momentin mukaan kunnan kulttuuritoiminnalla tarkoitettaisiin toimintaa, jolla kunta edistäisi taiteen tekemistä, kulttuurin ja taiteen harrastamista, kulttuurin ja taiteen saatavuutta ja käyttöä, taide- ja kulttuurikasvatusta, kulttuuriperintöä sekä kulttuurin ja taiteen paikallisia, alueellisia, ja yhteiskunnallisia vaikutuksia sekä kulttuurin ja taiteen toimialalla että muissa toiminnoissa ja toimialoilla.

Kunnan kulttuuritoiminnan sisältämät asiat liittyvät käsitteisiin kulttuuri, kulttuuriperintö ja taide. Niille ei ole täsmällisiä tieteellisiä eikä poliittishallinnollisia määritelmiä, vaan niiden merkitys riippuu aina käyttöyhteydestä, tässä tapauksessa muun muassa kunnan asemasta suomalaisessa hallintorakenteessa ja kunnan toimialarakenteesta. Näin ollen tässä laissa kulttuuritoiminnan merkitys olisi sidottu lain tavoitteisiin ja kunnan tehtäviin niiden toteuttamisessa.

Lain tavoitteista ja tehtävistä säädettäessä käytettäisiin kulttuuritoimintaa määrittävinä käsitteinä kulttuuria ja taidetta. Kulttuuriperintö sisältyy kulttuurin käsitteeseen ja tämän lain soveltamisalaan pääosin silloin, kun puhutaan kulttuurista. Silloin kun on tarpeen erikseen tuoda esiin, että kyse on nimenomaan kulttuuriperintöön liittyvistä asioista, käytetään myös tätä käsitettä. Kulttuurin ja taiteen käsitteitä käytetään rinnakkain täydentämään toistensa merkityksiä, vaikka myös taiteen käsitteen voidaan katsoa sisältyvän laajasti ymmärrettyyn kulttuurin käsitteeseen. Tämä perustuu siihen, että sekä tieteellisessä että varsinkin poliittishallinnollisessa puhunnassa kulttuurin ja taiteen - sekä kulttuuripolitiikan ja taidepolitiikan - käsitteiden rinnakkainen käyttö on vakiintunut käytäntö.

2 §. *Lain tavoite.* Pykälässä säädettäisiin lain tavoitteesta. Voimassa olevassa laissa kuntien kulttuuritoiminnasta ei ole määritelty tavoitteita. Tavoitteiden asettaminen uudessa laissa olisi tarpeellista uuden lain monipuolisemman soveltamisalan takia.

Pykälän 1 momentin mukaan lain tavoitteena olisi tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin sekä luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan tavoite perustuu näkemykseen siitä, että ihmisillä on tarve ilmaista itseään ja toimia luovasti sekä tehdä ja kokea kulttuuria ja taidetta. Julkisella vallalla on vastuu muun muassa huolehtia luovuuden toteuttamiseen liittyvästä kulttuurin infrastruktuurista

sekä siitä, että kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen on mahdollisimman suotuisat olosuhteet. Kunnat toteuttavat valtion ohella julkisen vallan vastuuta.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan tavoitteena olisi edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kulttuuri ja taide kuuluvat sivistystä luovien, kartuttavien ja edistävien toimintojen kokonaisuuteen. Perustuslain 16 §:ssä säädetään sivistyksellisistä oikeuksista. Pykälän toisen momentin mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus kehittää itseään varallisuuden sitä estämättä.

Perustuslain perusoikeussäännösten muuttamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 309/1993 vp) yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että julkisen vallan toimet, joilla edistetään yksilön mahdollisuuksia kehittää itseään, liittyvät paitsi opetukseen myös esimerkiksi tiedon hankintaan, tieteelliseen ja taiteelliseen toimintaan, taiteesta nauttimiseen sekä liikunnan ja muun ruumiinkulttuurin harjoittamiseen. Julkinen valta luo edellytyksiä yksilön mahdollisuudelle kehittää itseään muun muassa siten, että se ylläpitää ja tukee kirjastoja, kansalais- ja työväenopistoja sekä kulttuuri- ja liikuntalaitoksia ja avustaa tieteen, taiteen ja liikunnan harjoittamista. Julkisen vallan velvollisuuksista säädetään tarkemmin lailla. Säännös ei velvoita pitämään voimassa nykyistä lainsäädäntöä sinänsä, mutta edellyttää toisaalta, että itsensä kehittämisen mahdollisuutta edistäviä järjestelmiä, kuten erityisesti kirjastolaitos, on riittävästi olemassa. Perusoikeuksien muuttamista koskeneen hallituksen esityksen tavoitteissa ja keskeisissä ehdotuksissa todetaan siten, että mahdollisuus kehittää itseään turvattaisiin opetuksen ohella myös riittävillä kulttuuripalveluilla.

Perustuslain 17 §:ssä säädetään eri väestöryhmien oikeudesta ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Kulttuuriset oikeudet, kuten esimerkiksi jokaisen oikeus ottaa osaa kulttuurielämään, turvataan kansainvälisissä sopimuksissa, kuten YK:n kansainvälisessä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa (6/1976), jonka Suomi on ratifioinut, ja lapsen oikeuksien yleissopimuksessa (60/1991), jonka mukaan sopimusvaltiot tunnustavat lapsen oikeuden vapaaseen osallistumiseen kulttuurielämään ja taiteisiin.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan tavoitteena on vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin. Kulttuurin ja taiteen hyvinvointia ja terveyttä edistävä vaikutus on tuotu esiin monissa tutkimuksissa. Vaikutukset ulottuvat yhteisöllisen toiminnan hyvinvointia ja terveyttä lisäävistä vaikutuksista yksittäisten sairauksien ehkäisyä ja niistä parantumista edistäviin vaikutuksiin. Kuntalain ensimmäisen pykälän mukaan "Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla."Kulttuuritoiminnan myönteiset hyvinvointi- ja terveysvaikutukset vähentävät sosiaali- ja terveystoimen ja muiden hallinnonalojen ja siten kunta- ja valtiontalouden kuluja.

Hyvinvoinnin ja terveyden lisäksi kulttuurilla ja taiteella on suuri merkitys osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisäämisessä. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden toteutumiseen vaikuttavat reaaliset taloudelliset ja sosiaaliset olot, mutta myös tunne ja kokemus kuulumisesta yhteisöön ja yhteiskuntaan sekä mahdollisuudesta omalla toiminnalla vaikuttaa omiin ja yhteisiin asioihin. Osallisuus ja osallistuminen edellyttävät toisiaan. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemukset

vahvistavat ja lisäävät halua osallistua ja vastaavasti osallistuminen vahvistaa ja lisää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa tuodaan esiin tavoite luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin. Kulttuurilla ja taiteella on nähty perinteisesti yhteys paikalliseen identiteettiin, kuntakuvaan (vrt. maakuva) ja kunnan vetovoimaisuuteen. Kulttuurilla ja taiteella voidaan vaikuttaa asuin- ja elinympäristöihin esimerkiksi noudattamalla prosenttiperiaatteen mukaisia käytäntöjä ja toteuttamalla taideteoksia julkiseen tilaan ja ihmisten arjen ympäristöihin. Kunnan elinvoimaisuudelle kulttuuritoiminta luo edellytyksiä erityisesti kulttuurin ja taiteen elinkeinopoliittisen ulottuvuuden, kuten luovien alojen ja kulttuuriyrittäjyyden, kulttuuritapahtumien ja kulttuurimatkailun kehittämisen sekä luovan osaamisen monialaisen hyödyntämisen kautta. Kulttuurin ja taiteen toimialan - ja laajemmin luovan toiminnan - elinkeinopoliittinen merkitys on kasvanut sekä kansainvälisesti että Suomessa, ja tämän kehityksen ennustetaan edelleen jatkuvan. Toimialalla on siksi tärkeä rooli tavoitteessa monipuolistaa Suomen elinkeinorakennetta vastaamaan tieto- ja palveluyhteiskunnan kehitystä. Kulttuurin ja taiteen toimiala on voimavara yksittäisille kunnille ja alueille.

Pykälän 2 momentin mukaan lain tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtina olisivat demokratia, asukaslähtöisyys, tasa-arvo, kestävä kehitys sekä kulttuurinen moninaisuus ja vuoropuhelu. Nämä lähtökohdat kytkisivät kunnissa tapahtuvan kulttuuritoiminnan yleisiin yhteiskuntapoliittisiin arvoihin ja tavoitteisiin. Demokratia ja tasa-arvo ovat suomalaisen ja pohjoismaisen yhteiskuntamallin peruspilareita ja laajemmin eurooppalaisen kulttuurin vahvoja arvoja. Asukaslähtöisyys kuntien kulttuuritoimintaa koskevan lain lähtökohtana perustuu eri hallintotoimijoiden rooleihin ja tehtäviin suomalaisessa hallintojärjestelmässä - kunnan toiminta on lähellä asukkaiden arjen toimintoja ja ympäristöjä. Asukaslähtöisyys perustuu toisaalta kuntien itsehallintoon, jossa on kyse kunnan asukkaiden itsehallinnosta sekä asukkaiden oikeudesta osallistua ja vaikuttaa kunnan päätöksentekoon ja palveluihin. Kestävä kehitys ilmaisee globaalia haastetta, jota kaikkien toimintojen niin kansallisella, alueellisella kuin paikallisella tasolla tulisi tukea. Kulttuurinen moninaisuus kytkisi kunnissa tapahtuvan kulttuuritoiminnan kulttuurin ja taiteen perusluonteeseen monimuotoisena ja moniarvoisena toimintana sekä taiteen vapauteen ja sananvapauteen ja näihin liittyen yhteiskunnallisen ja eri väestöryhmien välisen vuoropuhelun edistämiseen. Nämä asiat ovat tulleet aiempaa tärkeämmiksi väestön monimuotoistumisen sekä arvojen ja asenteiden polarisoitumisen myötä.

3 §. *Kunnan tehtävät.* Pykälässä säädettäisiin kunnan tehtävistä kulttuuritoiminnan edistämisessä.

Voimassa olevan lain 1 §:n mukaan kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Lisäksi tehtävänä on järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla.

Perustuslain 121 §:n 2 momentin mukaisesti kunnalle annettavasta tehtävästä säädetään lailla. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan kulttuuritoiminnan järjestäminen olisi edelleen kunnan tehtävä. Momentti ei näin ollen muuttaisi merkittävästi kunnan vastuuta. Kunta vastaisi siitä, että kulttuuritoiminta olisi ehdotetun lain mukaista.

Tässä laissa tehtävät määriteltäisiin voimassa olevaa lakia monipuolisemmin ja suhteessa lain tavoitteisiin sekä lain soveltamisalaan. Lähtökohta tehtävien asettamisessa olisi siinä, että kulttuuri ja taide ovat itsessään tärkeitä toimintoja, mutta niiden toteuttaminen ja edistäminen vaikuttavat myös laajemmin yhteiskuntapoliittisten tavoitteiden toteutumiseen.

Taiteen perusopetuksesta on säädetty laki voimassa olevan kuntien kulttuuritoimintaa koskevan lain säätämisen jälkeen vuonna 1998. Tässä laissa taiteen perusopetus sisältyy taide- ja kulttuurikasvatusta koskevaan tehtävään.

Pykälän 1 momentin mukaan kunnan tehtävänä olisi järjestää kulttuuritoimintaa.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan kunnan tulisi edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä. Kulttuurin ja taiteen sekä niihin liittyvien palveluiden valtakunnallinen, alueellinen ja paikallinen saatavuus on valtakunnallisen kulttuuripolitiikan tavoite. Tutkimuksissa on todettu kulttuuripalvelujen tarjonnan erojen olevan Suomessa suuria sekä alueiden ja kuntien välillä että kuntien sisällä. Kunnan kulttuuritoiminta vahvistaisi kulttuuri- ja taidepalveluiden yhdenvertaisen saatavuuden tavoitteen toteutumista perus- ja lähipalveluna. Lähipalvelu tarkoittaisi pääosin kunnan sisällä kunnan asukkaille kohdennettuja kulttuuri- ja taidepalveluita.

Kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä edistettäisiin myös momentin muilla kohdilla.

Tarkoituksena on, että kunnan kulttuuritoiminta olisi paitsi kaikkien väestöryhmien saatavilla myös käytettävissä ja että siihen voisivat kaikki osallistua. Osallistumismahdollisuudet saatavuutta koskevan tehtävän yhteydessä liittyvät kulttuuripolitiikassa 2000-luvulla yleistyneeseen saavutettavuuden tavoitteeseen. Käsitteellisen eron tekeminen saatavuuden ja saavutettavuuden välillä perustuu siihen, että palveluja voi olla riittävästi saatavilla, mutta kaikki eivät voi niitä siitä huolimatta käyttää.

Saavutettavuudella tarkoitetaan esimerkiksi potentiaalisten palveluiden käyttäjien taloudelliseen tai sosiaaliseen asemaan liittyviä syitä, jotka ovat esteitä palvelujen käyttämiselle. Muita esteitä ovat muun muassa tilojen ja muun rakennetun ympäristön esteellisyys vammaisille tai ikääntyneille sekä aistirajoitteisiin tai ymmärtämiseen liittyvät esteet. Esteitä voitaisiin poistaa esimerkiksi laajentamalla kunnissa taloudellisesti tai sosiaalisesti heikossa asemassa oleville tarkoitettua toimintaa, kuten on tehty ns. Kaikukortti - toiminnassa tai kehittämällä kulttuurikaveri- ja muuta vastaavaa toimintaa. Kulttuuri- ja taidepalveluiden alueellista saavutettavuutta esimerkiksi eri kohderyhmien kannalta ja alueellisesta näkökulmasta voidaan lisätä kuntien välisellä yhteistyöllä ja myös digitaalisilla palveluilla.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan kunta edistäisi taiteen tekemistä, kulttuurin ja taiteen harrastamista ja niihin liittyvää kansalaistoimintaa. Taiteen tekeminen on ammatillista ja harrastaminen ei-ammatillista taideilmaisuihin perustuvaa omakohtaista tekemistä, kuten maalaamista, soittamista, tanssimista. Kansalaistoiminnalla tarkoitetaan muuta omakohtaista ja vapaaehtoisuuteen perustuvaa toimintaa kulttuurin aloilla.

Julkisen vallan vakiintuneen tehtäväjaon mukaan Suomessa valtio vastaa pääosin taiteilijatuesta ja muista keskeisistä taiteen edistämisen tehtävistä. Myös kunnat voivat eri tavoin tukea taiteen tekemistä: myöntää erilaisia avustuksia, tarjota työskentelytiloja ja palkata taiteilijoita erilaisiin hankkeisiin. Taiteilijoita voidaan palkata esimerkiksi yhteisötaiteilijoiksi, kunta- ja aluetaiteilijoiksi tai toteuttamaan prosenttiperiaatteen mukaisesti taideteoksia julkiseen tilaan, arjen elinympäristöihin ja asuinrakennuksiin. Taiteilijoilla on myönteinen vaikutus omaan elinympäristöönsä; taiteen tekemisen ohella he muun muassa osallistuvat asuinalueillaan aluetta vireyttäviin toimintoihin, toimivat opetustehtävissä tai ovat mukana järjestämässä taide-, kulttuuri- ja muita tapahtumia.

Tutkimusten mukaan luovia omakohtaisia taideharrastuksia on noin kolmanneksella kymmenen vuotta täyttäneestä väestöstä. Omakohtainen harrastaminen lisää kiinnostusta kulttuuritilaisuuksissa käymiseen ja aktiivisuutta kulttuuritoimintaan. Taiteen harrastamisen ja kulttuuriin liittyvän kansalaistoiminnan paikkoja ovat kotien lisäksi muun muassa yleiset kirjastot, vapaa sivistystyö, taiteen perusopetus ja järjestöjen toiminta.

Kulttuurin ja taiteen harrastamisen perusta luodaan kodeissa, varhaiskasvatuksessa ja koulun taideopetuksessa. Momentin 3 kohdan mukaan kunnan tulisi tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen. Taide- ja kulttuurikasvatus voi koskea kaikkia ikäluokkia. Taide- ja kulttuurikasvatusta ja siihen liittyvää eri toimijoiden välistä yhteistyötä voidaan kehittää kunnissa laadittavilla kulttuurikasvatussuunnitelmilla, jotka kohdistuvat koko kunnan asukkaisiin.

Kunnan kulttuuritoiminnalla voidaan edistää tavoitetta saada taide- ja kulttuurikasvatusta siten, että mahdollisimman monet ovat sen piirissä. Kunnat toteuttaisivat taide- ja kulttuurikasvatusta monin eri tavoin, muun muassa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön koulutuksen kanssa tehtävällä yhteistyöllä, lastenkulttuuri- ja kerhotoiminnalla sekä edistämällä taiteen perusopetuksen järjestämistä kunnassa. Taiteen perusopetus tukee ja edistää taiteen harrastamista, ja osalla lapsista ja nuorista taiteen perusopetukseen osallistuminen johtaa pitkällä tähtäimellä taiteen harjoittamiseen ammattina. Taiteen perusopetusta koskevan lain mukaan kunta voi järjestää taiteen perusopetusta, lisäksi sitä voi järjestää ministeriön myöntämän luvan perusteella myös kuntayhtymä, rekisteröity yhteisö tai säätiö sekä ministeriön päätöksellä valtion oppilaitos. Opetus perustuu opetussuunnitelmiin ja etenee tavoitteellisesti tasolta toiselle. Samoin kunnat voivat luoda mahdollisuuksia sille, että taiteen perusopetuksen järjestäjät tarjoaisivat harrastustoimintaa lasten ja nuorten lisäksi myös muille ikäryhmille.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan kunnan tulisi edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä, käyttöä ja uusintamista sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa. Kulttuuriperintöön sisältyy luonnonperintö, taide, sekä kulttuuriympäristöihin ja elävään perintöön liittyvä työ, joiden tallentamista, säilyttämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä ja kotiseututyötä tuettaisiin ja kehitettäisiin kunnassa. Kulttuuriperintö sisältää esineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön sekä rakennetun ympäristön säilyttämisen ja kehittämisen. Paikallisen identiteetin tukeminen ja kotiseututyö olisi esimerkiksi paikallismuseoiden toimintaa tai muuta paikallisen perinteen säilyttämistä, uusintamista ja välittämistä muille sekä asukkaiden aktiivista kansalaistoimintaa. Toiminta perustuu kotiseutuhenkisyyteen ja harrastajapohjaiseen vapaaehtoistyöhön. Paikallismuseoita ylläpitävät pääosin yhdistykset, mutta jossain määrin myös kunnat tai muut toimijat. Kunnat ovat tärkeä museoiden toimintaedellytysten tukija. Maakunta- ja aluetaidemuseot (alueelliset vastuumuseot) puolestaan pyrkivät toiminta-alueellaan edistämään museoiden yhteistyötä ja neuvomaan ja ohjaamaan vapaaehtoisvoimin toimivia museoita. Kunnat voisivat hyödyntää paikallisen kulttuuriperinnön vaalimiseen liittyvää toimintaa, paikallista identiteettiä ja kotiseututyötä muun muassa pyrkimyksissään vahvistaa kunnan identiteettiä ja elinvoimaisuutta.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan kunta edistäisi kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden ja yhteisöjen hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. Taiteen ja kulttuurin harrastaminen ja siihen osallistuminen tuottaa itsessään hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia sekä lisää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Nämä vaikutukset kohdentuvat sen mukaan, miten kulttuuria kulutetaan ja palveluja käytetään. Hyvinvointi- ja terveyshyödyt kohdentuvat aktiivisille käyttäjille. Aktiivinen käyttäminen edellyttää kulttuuri- ja taidepalveluiden saatavilla olemista. Monissa kunnissa toteutetaan ja kehitetään kulttuuritoimintaa osana hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämisen tavoitteita

erityisesti ennaltaehkäisevän toiminnan piirissä. Kun kulttuuria ja taidetta pystyttäisiin integroimaan kunnan muihin toimintoihin, hyötyisivät kulttuurin ja taiteen myönteisistä vaikutuksista enemmän myös ne, jotka eri syistä käyttävät kulttuuria ja taidetta muita vähemmän.

Paikallisen ja alueellisen elinvoiman tukemisen kannalta tärkeitä ovat esimerkiksi luovat alat ja kulttuuriyrittäjyys, kulttuuritapahtumat, kulttuurimatkailu ja luovan osaamisen hyödyntäminen muilla toimialoilla ja eri innovaatioympäristöissä. Kunnat edistäisivät sellaisten toimintaympäristöjen muodostumista, joissa erilaiset yritykset ja taiteilijat kohtaisivat sekä pienet yritykset pystyisivät työskentelemään yhdessä tavoitteena laadukas toiminta. Kunnat voivat edistää elinvoimaan ja työllisyyteen myönteisesti vaikuttavaa hanketoimintaa, jolla lisättäisiin taiteilijoiden ja muiden luovan alan ammattilaisten mahdollisuuksia työllistyä myös maakuntakeskusten ulkopuolelle.

Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan kunta edistäisi kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja muita kulttuurin ja taiteen edistämiseen liittyviä toimia. Kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä yhteistyötä kunnat toteuttaisivat monimuotoisesti kulttuurin ja taiteen eri aloilla omista lähtökohdistaan, mutta ne voisivat tukea myös kunnan yleisiä vuorovaikutuksen ja kansainvälisyyden edistämisen tavoitteita. Kulttuurisella vuorovaikutuksella tarkoitettaisiin esimerkiksi kulttuurien välisen vuoropuhelun edistämistä eri väestöryhmien välillä. Kulttuurisen vuorovaikutuksen toimilla edistettäisiin myös maahanmuuttajien kotoutumista taiteen ja kulttuurin keinoin. Kansainvälistä yhteistyötä kunnat toteuttaisivat esimerkiksi ystävyyskuntatoimintaa, kulttuurivaihtoa tai -vientiä edistämällä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisestä. Voimassa olevassa laissa kuntien kulttuuritoiminnasta ei ole säädetty kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisestä. Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisestä säätäminen olisi tarpeellista, jotta järjestämisen perusta olisi yhdenmukainen kaikissa kunnissa.

Eduskunnan hallintovaliokunta on (HaVM2013/10vp) mietinnössä todennut muun muassa, että kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut ovat luonteeltaan lakisääteisiä ja kunnan tehtäväalaan kuuluvia palveluita, mutta kunnilla on harkintavalta päättää, missä laajuudessa ja millä tavoin palveluja järjestetään.

Pykälän 2 momentin mukaan kunnan tulisi 1 momentin mukaisia tehtäviä ja niihin liittyviä palveluita järjestäessään ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja voimavarat sekä eri väestöryhmien tarpeet. Paikallisilla olosuhteilla tarkoitetaan muun muassa kunnan kokoa, sijaintia sekä toiminnallisia ja taloudellisia resursseja. Eri väestöryhmien tarpeilla tarkoitetaan eri sosioekonomisten ryhmien, kuten kieli-, ikä- ja erityisryhmien ja muiden sosiaaliryhmien tarpeita.

Pykälän 3 momentin mukaan kunta voisi järjestää kulttuuritoiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulisi olla riittävää ja monipuolista osaamista. Yhteistyöstä säädetään tarkemmin lakiehdotuksen 7 §:ssä.

Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulisi olla riittävää ja monipuolista osaamista. Kunta voisi itse määritellä, kuten nytkin, millaista osaamista ja henkilöstöresurssia se tarvitsee kulttuuritoiminnan järjestämisessä. Osaaminen voi koostua esimerkiksi kulttuuritoimen tehtäviin palkatusta henkilöstöstä, kunnan muiden toimialojen tai yhteistyössä naapurikuntien kanssa hankitusta tai kunnan muilla tavoin hankkimasta osaamisesta.

Pykälän 4 momentin mukaan kunnan tulisi kulttuuritoimintaa järjestäessään ottaa huomioon toiminta, joka perustuu yleisistä kirjastoista annettuun lakiin, taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin, museolakiin, teatteri- ja orkesterilakiin ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin.

Yleisiä kirjastoja toimii kaikissa kunnissa, ja vapaan sivistystyön koulutus kattaa kaikki kunnat. Taiteen perusopetusta järjestetään valtaosassa kuntia. Valtionosuutta saavia museoita, teattereita ja orkestereita sijaitsee pääosin maakuntien keskuskaupungeissa. Näin ollen edellä mainituissa laeissa tarkoitettu toiminta koskee eri tavoin eri kuntia, mutta se tarjoaa kunnan kulttuuritoiminnalle vähintään mahdollisuuksia yhteistyöhön. Yleisten kirjastojen kanssa voidaan tehdä yhteistyötä kunnan sisällä. Lisäksi voidaan tehdä yhteistyötä vapaan sivistystyön koulutuksen ja taiteen perusopetuksen toimijoiden kanssa. Valtionosuutta saavien taide- ja kulttuurilaitosten tarjoamat palvelut ovat paremmin sijaintikunnan ja lähikuntien kuin kauempana sijaitsevien kuntien asukkaiden käytettävissä. Palveluiden käyttömahdollisuuksia voidaan lisätä esimerkiksi järjestämällä asukkaiden vierailuja valtionosuutta saaviin taide- ja kulttuurilaitoksiin ja vastaavasti kyseiset laitokset voivat toteuttaa vierailu- ja kiertuetoimintaa. Myös kulttuuritoiminnan osaamisen ja voimavarojen käytössä on yhteistyön mahdollisuuksia tämän lain ja muiden edellä mainittujen lakien mukaisten toimintojen järjestämisessä.

4 §. *Valtion viranomaisten tehtävät.* Pykälässä säädettäisiin valtion viranomaisten tehtävistä kuntien kulttuuritoimintaan liittyen. Voimassa olevassa kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa valtion tehtäviä ei ole määritelty. Eri toimijoiden roolien selkeyttämiseksi määrittely on tarpeellista.

Perustuslain 68 §:n mukaan kukin ministeriö vastaa toimialallaan valtioneuvostolle kuuluvien asioiden valmistelusta ja hallinnon asianmukaisesta toiminnasta. Valtioneuvostosta annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaan ministeriöiden toimialasta ja asioiden jaosta niiden kesken sekä valtioneuvoston muusta järjestysmuodosta säädetään lailla tai valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 18 §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluvat muun muassa taide, kulttuuri ja kulttuuriperintö. Vaikka kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä asioita kuuluu myös muiden ministeriöiden tehtäväalueille, pääosaltaan kulttuurista ja taiteesta valtionhallinnossa vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriöstä annetun asetuksen (310/2010) 1 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaan muu kulttuuritoimi kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön tehtäviin. Opetus- ja kulttuuriministeriön työjärjestyksestä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen 15 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, että kulttuuri kuuluu ministeriön tehtäviin.

Valtioneuvoston ohjesäännön 17 §:n mukaan valtiovarainministeriön toimialaan kuuluvat muun muassa kuntajaotus, kunnallishallinto ja -talous sekä valtion ja kuntien suhde. Työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan kuuluu 21 §:n mukaan muun muassa alueiden kehittäminen ja elinkeinopolitiikka. Sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluu 22 §:n mukaan muun muassa terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen sekä sairauksien ja sosiaalisten ongelmien ehkäisy sekä sosiaali- ja terveyspalvelut. Kaikkiin näihin tehtäväalueisiin liittyy kulttuuria koskevia näkökulmia. Myös muun muassa. ympäristöministeriön tehtäviin (alueiden käyttö, kulttuuriympäristö), maa- ja metsätalousministeriön (maaseudun kehittäminen), oikeusministeriön (oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin, ihmisoikeudet ja demokratia), liikenne- ja viestintäministeriön (viestintä) sekä puolustusministeriön ja sisäministeriön (turvallisuus) tehtävissä on kulttuuripolitiikkaan liittyviä kytkentöjä.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan yleisellä tasolla kirjattavaksi valtion viranomaisten erilaiset roolit. Säännöksen mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön ja muiden hallinnonalojen viranomaisten toimilla luodaan edellytyksiä kuntien kulttuuritoiminnalle. Opetus- ja kulttuuriministeriö on kulttuuriin ja taiteeseen liittyvissä asioissa toimivaltainen ministeriö, joten päävastuu kulttuuriasioissa on opetus- ja kulttuuriministeriöllä. Myös muilla hallinnonaloilla on toimintaa, jolla osaltaan luodaan edellytyksiä kuntien kulttuuritoiminnalle. Toiminnan vaikuttavuuden lisäämiseksi hallinnonalojen tulisi tehdä tiivistä yhteistyötä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttaa tehtäväänsä vastaamalla valtioneuvoston ohjesäännön 11 §:n mukaisesti muun muassa oman toimialansa tutkimuksesta, kehittämisestä ja seurannasta, lainvalmisteluasioista sekä kansainvälisistä asioista. Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa taiteen veikkausvoittovaroista kuntien kulttuuritoiminnan kehittämistä, jolla pyritään edistämään kuntien kulttuuritoiminnan edellytyksiä. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa museoiden, teattereiden ja orkestereiden ja vapaan sivistystyön oppilaitosten sekä taiteen perusopetuksen tuntiperusteisesta valtionrahoituksesta. Kunnat rahoittavat näiden toimintaa omalta osaltaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa lisäksi muun muassa yleisiä kirjastoja koskevasta valtakunnallisesta kirjastopolitiikasta ja sen kehittämisestä, nuorisotyöstä ja -politiikasta sekä liikuntapolitiikan yleisestä johdosta, yhteensovittamisesta ja kehittämisestä sekä liikunnan yleisten edellytysten luomisesta valtionhallinnossa. Näihin liittyvistä tehtävistä aluehallinnossa vastaavat aluehallintovirastot, vuoden 2020 alusta lähtien lupa- ja valvontavirasto. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaisi tarvittavilta osin kuntien kulttuuritoiminnan ja muiden toimialojen yhteistyötyön kehittämisestä valtionhallinnon sisällä.

Kuntien yleisen kulttuuritoimen, yleisten kirjastojen ja taiteen perusopetuksen asukaskohtainen, valtionosuus sisältyy valtion talousarviossa valtiovarainministeriön pääluvun peruspalvelujen valtionosuuteen.

Pykälän 2 momentin kulttuurin ja taiteen edistämisen tehtäviä alueilla hoitavat Museovirasto ja Taiteen edistämiskeskus niitä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Myös muut virastot edistävät omalla toimialallaan kulttuurin ja taiteen edistämisen tehtäviä. Pykälässä mainituilla virastoilla on nimenomaisia lakisääteisiä tehtäviä taiteen ja kulttuurin edistämisessä. Tehtävissään ne toimialallaan edistävät kulttuuri- ja taidetoimintaa koskevien valtakunnallisten tavoitteiden toteutumista.

Museoviraston tehtävänä on Museovirastosta annetun lain (282/2004) 2 §:n 1 momentin toisen kohdan mukaan toimia kulttuuriperinnön ja -ympäristön suojelusta vastaavana asiantuntijaviranomaisena. Lain yksityiskohtaisten perustelujen mukaan Museovirasto osallistuu asiantuntijaviranomaisena maankäytön suunnitteluun antamalla lausuntoja kulttuuriympäristön huomioon ottamisesta ja käymällä neuvotteluja kuntien, rakennuttajien ja maankäytön suunnittelijoiden kanssa. Valtioneuvoston asetuksessa Museovirastosta (407/2004) 1 §:n 1 momentin mukaan Museoviraston tehtävänä on johtaa ja kehittää maan yleistä museotointa ja huolehtia kulttuuriympäristön suojelusta ja sen valvonnasta sekä alan kehittämisestä, jollei asia kuulu muun viranomaisen toimialaan.

Taiteen edistämiskeskuksesta annetun lain (657/2012) 1 §:n 2 momentin mukaan Taiteen edistämiskeskus on taiteen edistämistä varten oleva virasto, jolla on aluetoimipisteitä. Keskuksen tehtävänä on myös kulttuurin edistäminen siltä osin kuin se ei kuulu muun viranomaisen tehtävään. Tehtävänsä toteuttamiseksi Taiteen edistämiskeskus voisi esimerkiksi edistää valtakunnallisten kulttuuripoliittisten tavoitteiden toteutumista alueilla, tukea siinä tehtävässä kuntien kulttuuritoimintaa edistävien verkostojen toimintaa, edistää kuntien ja muiden kulttuuritoimijoiden välistä yhteistyötä sekä tarjota tukea ja asiantuntijapalveluita kunnille kulttuuritoiminnan kehittämiseksi. Taiteen edistämiskeskus ja sen yhteydessä toimivat valtion taidetoimikunnat, alueelliset taidetoimikunnat ja erillislautakunnat jakavat valtionavustuksia ja apurahoja toimialueellaan.

5 §. *Asukkaiden osallistuminen.* Pykälässä säädettäisiin asukkaiden osallistumisesta ja eri kieliryhmien tarpeista.

Pykälän 1 momentin mukaan kunnan asukkailla ja kulttuuripalvelujen käyttäjillä tulisi olla mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kunnan kulttuuritoimintaan ja sitä koskevan päätöksenteon valmisteluun.

Velvollisuudesta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista on säädetty kuntalain (410/2015) 22 §:ssä. Sen mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista, mikä tarkoittaisi tämän lain yhteydessä esimerkiksi vaikuttamista kulttuuri- ja taidepalveluiden suunnitteluun.

Tutkimusten perusteella kulttuuriosallistumisessa, muun muassa kulttuuritilaisuuksissa käymisessä, on merkittäviä eroja koulutus- ja tulotason, sosiaalisen aseman, iän, sukupuolen, käyntitottumusten ja arvostusten mukaan. Kuuleminen ja vuorovaikutus asukkaiden kanssa kulttuuritoimintaa ja palveluita järjestettäessä ja tuotettaessa turvaisi erityisesti lain tavoitetta tukea yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua kulttuuriin ja taiteeseen sekä tähän liittyvää tehtävää edistää kulttuurin ja taiteen saatavuutta sekä monipuolista ja yhdenvertaista käyttöä. Vähemmän osallistuvien osallistumista voisi lisätä kehittämällä toiminnan ja palveluiden järjestämisen ja tuottamisen tapoja huomioimalla eri väestöryhmien odotukset ja tarpeet sekä olemalla vuorovaikutuksessa näiden kanssa.

Kuntalaisten kuulemiseen ja vuorovaikutukseen voitaisiin käyttää erilaisia menetelmiä, kuten esimerkiksi erilaisten kyselyiden ja vaikuttamiskanavien toteuttamista, asukkaiden osallistumista taide- ja kulttuuripalveluiden konkreettiseen suunnitteluun eri menetelmien avulla ja osallistuvaa budjetointia.

Pykälän 2 momentin mukaan kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä on huolehdittava, että kaksikielisessä kunnassa otetaan huomioon molempien kieliryhmien tarpeet (samanlaisten perusteiden mukaan). Saamelaisten kotiseutualueen kunnissa olisi huolehdittava, että saamenkielisen ja suomenkielisen väestöryhmän tarpeet otetaan huomioon.

Pykälän 3 momentin mukaan kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä olisi aiempien momenttien lisäksi otettava huomioon paikallisten kieliryhmien tarpeet. Säännös tarkoittaisi esimerkiksi ruotsinkielisten tarpeiden huomioimista yksikielisissä kunnassa samoin kuin saamenkielisten tarpeiden huomioimista kotiseutualueen ulkopuolella. Lisäksi myös viittomakielisten ja muiden kieliryhmien tarpeet olisi huomioitava paikallisten olosuhteiden mukaan.

6 §. *Kehittämistehtävä.* Pykälässä säädettäisiin kehittämistehtävistä, joita opetus- ja kulttuuriministeriö voisi osoittaa kunnalle tai muulle toimijalle.

Säännöksen mukaan kehittämistehtävillä luotaisiin edellytyksiä kuntien kulttuuritoiminnan kehittämiselle. Kehittämistehtävillä tuettaisiin kuntien kulttuuritoiminnan laatua, vaikuttavuutta, henkilöstön osaamista tai kuntien keskinäistä yhteistoimintaa. Kehittämistehtävien hoitajilla tulisi olla tehtävän hoitamisen kannalta monipuolista valtakunnallista tai alueellista kulttuuritoiminnan tuntemusta sekä riittävä osaaminen.

Voimassa olevassa kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa ei säädetä kehittämistehtävistä. Uusi säännös olisi tärkeää kuntien kulttuuritoiminnan vaikuttavuuden kehittämiseksi ja se vahvistaisi kulttuuritoiminnan järjestämisen edellytyksiä kunnissa tämän lain tavoitteiden ja tehtävien mukaisesti. Tällä tavoin kuntien kulttuuritoimintaa voitaisiin kehittää samalla tavoin kuin muita sivistystoimen toimialoja.

7 §. *Yhteistyö.* Pykälässä säädettäisiin yhteistyöstä kulttuuritoiminnan edistämisessä. Voimassa olevassa laissa kuntien kulttuuritoiminnasta ei ole määritelty yhteistyötä. Yhteistyö on vahvistunut kuntien kulttuuritoiminnan edistämisessä ja sen merkitys on edelleen kasvamassa, joten sen määrittely lainsäädännössä on tarpeellista.

Pykälän 1 momentin mukaan tämän lain tavoitteiden edistämiseksi ja kunnan tehtävien toteuttamiseksi kunnassa tulisi tehdä yhteistyötä kunnan eri toimialojen välillä. Kuntalain 37 §:n mukaan kunnan tulee tehdä kuntastrategia, jonka tavoitteena on vahvistaa kunnan toiminnan ohjaamista kokonaisuutena sekä liittää kunnan strateginen suunnittelu ja taloussuunnittelu nykyistä tiukemmin yhteen.

Toimialojen välinen yhteistyö olisi tärkeää, koska kulttuurin ja taiteen edistämisen tehtävät ja mahdollisuudet kytkeytyvät yhä useammin muiden toimialojen tehtäviin. Opetus-, nuoriso- ja liikuntatoimien sekä taiteen perusopetuksen kanssa tehtävä yhteistyö olisi tarpeellista erityisesti lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittämiseksi. Vapaan sivistystyön kanssa tehtävä yhteistyö sisältäisi esimerkiksi koko väestön harrastustoiminnan tukemista. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyö liittyy useisiin kunnan toimialoihin. Kaavoituksen osalta yhteistyötä voitaisiin tehdä esimerkiksi esteettisen ja turvallisen elinympäristön kehittämisessä ja taiteen prosenttiperiaatteen toteuttamisessa. Elinkeinotoiminnan kanssa yhteistyötä tehtäisiin esimerkiksi taide- ja kulttuurialan yritystoiminnan, taide- ja kulttuuritapahtumien sekä kulttuurimatkailun kehittämisessä ja luovan osaamisen hyödyntämisessä muilla toimialoilla ja eri innovaatioympäristöissä. Kunnan eri toimialat edistäisivät yhteistyössä kuntien tilojen yhteiskäyttöä kulttuuri- ja taidepalveluiden järjestämisessä. Kulttuuri- ja taidetoiminnan tilat voisivat olla myös muita kuin fyysisiä paikkoja, kuten digitaalisia alustoja.

Pykälän 2 momentin mukaan kunnan tulisi paikalliset olosuhteet ja voimavarat huomioon ottaen edistää tämän lain tavoitteiden ja tehtävien mukaista toimintaa yhteistyössä muiden kuntien, viranomaisten ja maakuntien sekä kulttuuri- ja taidealan ja muiden toimialojen toimijoiden ja kunnan asukkaiden kanssa.

Kuntien keskinäisen yhteistyön ohella voi olla tiiviimpää yhteistoimintaa, jossa yhteistoiminnan muotoja voisivat olla kuntalain 49 §:n mukaisesti yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta tai kuntayhtymä. Kuntien välisellä yhteistyöllä olisi mahdollista lisätä kulttuuripalvelujen saatavuutta etenkin maakuntakeskusten ulkopuolella.

Kuntien ja eri viranomaisten välisestä yhteistyöstä on säädetty valtion viranomaisten osalta 4 §:ssä. Kuntien ja maakuntien yhteistyö koskisi sosiaali- ja terveydenhuoltoa, hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistä sekä elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittämistä.

Kulttuuri- ja taidealan toimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö sisältäisi muun muassa taiteilijoiden ja taide- ja kulttuurilaitosten, kuten esimerkiksi ammatillisesti toimivien museoiden, teattereiden, orkesterien ja vapaiden ryhmien kanssa tehtävän yhteistyön. Yhteistyötä voitaisiin edistää muun muassa yhteistyöverkostoissa, vierailuissa, kiertuetoiminnassa, yleisötyössä sekä digitaalisten palveluiden kehittämisessä.

Taiteilijoiden kanssa kunnat voisivat tehdä yhteistyötä lisäksi esimerkiksi palkkaamalla tai ostamalla ostopalveluita taiteilijoilta ja taiteilijaryhmiltä. Taiteilijat voisivat tehdä kunnissa erilaisia yhteisötaidehankkeita kunnan eri ikäisten asukkaiden kanssa, toteuttaa taideteoksia, osallistua tapahtumien tuottamiseen sekä yritysten ja kunnan eri toimialojen kehittämishankkeisiin. Kuntien välinen yhteistyö taiteilijoiden palkkaamisessa olisi tarpeellista etenkin pienemmissä

kunnissa, jolloin työsuhteista tai hankinnoista tulisi taiteilijoiden tulonmuodostuksen kannalta riittäviä.

Kunnat voisivat tehdä kulttuurin ja taiteen edistämiseksi yhteistyötä myös muiden toimialojen toimijoiden kanssa, kuten esimerkiksi eri alojen oppilaitosten ja yritysten kanssa. Yhteistyö kunnan ja sen asukkaiden välillä kulttuuritoiminnassa liittyisi kuntalaisten osallisuuteen sekä kulttuuripoliittisen vaikuttamisen laajentamiseen kunnassa. Kokonaisvaltainen lähestymistapa ja kunnan strategista johtamista tukeva sekä toimialojen yhteistyötä edistävä menetelmä olisi ns. kulttuurisuunnittelu (cultural planning), jota on kokeiltu kansainvälisesti ja paikoin Suomessakin. Kulttuurisuunnittelua voitaisiin hyödyntää monipuolisesti kunnan toiminnassa alkaen kunnan toiminnan suunnittelusta eri toimialojen yhdyspinnoilla tapahtuvaan kehittämiseen sekä asukkaiden osallistumisen vahvistamiseen.

8 §. *Tiedon tuottaminen ja arviointi*. Pykälässä säädettäisiin tiedon tuottamisesta ja arvioinnista. Voimassa olevassa laissa kuntien kulttuuritoiminnasta ei ole säädetty tiedon tuottamisesta ja arvioinnista. Kuntien kulttuuritoiminnan tiedon tuottamisesta ja arvioinnista säätäminen on tarpeellista sekä valtion että kuntien näkökulmasta, jotta kuntien kulttuuritoimintaa voitaisiin kehittää vaikuttavammin.

Pykälän 1 momentin mukaan kuntien kulttuuritoimintaa koskevan tiedon tuottamisen ja arvioinnin tarkoituksena olisi turvata tämän lain tavoitteiden ja tehtävien toteutumista sekä tukea kuntien kulttuuritoiminnan kehittämistä. Tiedontuotanto ja arviointi edistäisivät lisäksi terveyden ja hyvinvoinnin sekä elinvoimaisuuden kehittämistä.

Pykälän 2 momentin mukaan valtakunnallisen tiedon tuottamisen ja arvioinnin kehittämisestä päättäisi opetus- ja kulttuuriministeriö. Kunnat osallistuisivat peruspalveluiden arviointiin ja tarpeen mukaan muuhun tiedon tuottamiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö laatisi ja kehittäisi yhteistyössä kuntien, Suomen Kuntaliiton ja muiden tarvittavien toimijoiden kanssa mallia valtakunnallisesta tiedon tuottamisesta ja arvioinnista. Valtakunnallinen tiedon tuottaminen ja arviointi koskisi esimerkiksi palveluiden järjestämistä, saatavuutta ja käyttöä, taloudellisuutta, asukkaiden osallistumista ja vaikuttavuutta. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaisi peruspalveluiden arvioinnin kehittämisestä kulttuurin osalta.

Pykälän 3 momentin mukaan kunta vastaisi kulttuuritoimintaansa koskevasta tiedon tuottamisesta ja kulttuuritoiminnan arvioinnista. Kunnan tulisi arvioida kulttuuritoiminnan toteutumista osana kuntastrategiansa arviointia ja seurantaa kuntalain (268/2014) 37 §:ssä säädetyllä tavalla sekä osana terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:ssä tarkoitettua hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Arvioinnin tarkoituksena olisi tukea kunnan kulttuuritoiminnan sekä hyvinvoinnin ja terveyden kehittämistä.

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon muun muassa kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen. Kuntastrategiassa tulee määritellä sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kulttuuri- ja taidetoiminnan toteutumisen seurantaa tulisi tehdä osana kuntastrategian seurantaa.

Terveydenhuoltolain 12 §:n mukaan kuntien tulee seurata asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Kulttuurin ja taiteen hyödyntäminen sisältyy tähän kokonaisuuteen. Kuntien tulee terveydenhuoltolain mukaan valmistella hyvinvointikertomus hyvinvointipolitiikan suunnittelun, arvioinnin ja raportoinnin työvälineeksi. Tarkoituksenmukaista

olisi, että hyvinvointikertomuksiin sisällytetään kulttuuria ja taidetta koskevia tietoja sekä tietoja siitä, miten kulttuuria ja taidetta on hyödynnetty asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Elinvoimaisuutta kunta voisi seurata esimerkiksi kulttuurialan yritysten määrän, liikevaihdon ja työllistävyyden sekä kulttuuritapahtumien ja kulttuurimatkailun mittareilla.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin arvioinnin keskeisten tulosten julkistamisesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättäisi 2 momentissa tarkoitetun tiedon tuottamisen sekä arviointien ja kunta 3 momentissa tarkoitetun tiedon tuottamisen ja arviointien keskeisten tulosten julkistamistavasta.

9 §. *Rahoitus.* Pykälässä säädettäisiin valtionrahoituksesta. Pykälä vastaisi sisällöllisesti voimassa olevan kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 3 §:ää.

Kunta saa valtionosuutta yleisen kulttuuritoimen käyttökustannuksiin. Yleisen kulttuuritoimen valtionosuusrahoitus on osa valtiovarainministeriön hallinnoimaa kunnan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää, johon yleisen kulttuuritoimen lisäksi sisältyvät sosiaali- ja terveydenhuolto, esi- ja perusopetus, yleiset kirjastot ja asukaskohtainen taiteen perusopetus. Valtionosuuden myöntämisestä kuntien yleisen kulttuuritoimen käyttökustannuksiin säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009).

Pykälän 2 momentin mukaan kunnalle sekä kunnassa kulttuuritoimintaa harjoittavalle ja edistävälle, kunnassa toimivalle yhteisölle tai säätiölle voidaan valtion talousarvioon otetun määrärahan rajoissa myöntää valtionavustusta kulttuuritoimintaa varten siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) säädetään. Valtionavustusta voidaan myöntää esimerkiksi toiminnan kehittämiseen, kokeiluun, toiminnan käynnistämiseen ja toimintaan liittyviin tarpeellisiin erityistehtäviin.

Kunnalle tai kunnan määräysvallassa olevalle yhteisölle voidaan lisäksi myöntää valtionavustusta kulttuuritoiminnassa tarvittavien tilojen perustamishankkeisiin ja tämän lain 6 §:ssä tarkoitettujen kehittämistehtävien hoitamiseen siten kuin edellä mainitussa laissa säädetään. Perustamishankkeista säädetään edellä mainitun lain 5 luvussa sekä 52 ja 53 §:ssä. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1766/2009) 26 §:n mukaan perustamishankkeena pidetään sellaista opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 36 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimenpidettä, jonka arvioidut kokonaiskustannukset ovat vähintään 80 000 euroa. Perustamishankeavustuksia ei myönnetä kuntien omistamien kirjastojen tai koulujen kulttuuritilojen perustamishankkeisiin eikä valtionosuusjärjestelmän ulkopuolella olevien museoiden perustamishankkeisiin.

Kehittämistehtäviä koskevat lain 2 ja 44 §. Valtionapuviranomainen olisi opetus- ja kulttuuriministeriö.

10 §. *Voimaantulo.* Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Pykälän 1 momentti sisältää tavanomaisen voimaantulosäännöksen. Pykälän 2 momentin mukaan lailla kumotaan voimassa oleva kuntien kulttuuritoiminnasta annettu laki.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi lakiehdotus:

Laki

kuntien kulttuuritoiminnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään kunnan kulttuuritoiminnan järjestämiseen liittyvistä tavoitteista ja tehtävistä, yhteistyöstä ja asukkaiden osallistumisesta, tiedon tuottamisesta ja arvioinnista sekä valtionrahoituksesta ja kehittämisestä.

Kunnan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää taiteen tekemistä, kulttuurin ja taiteen harrastamista, kulttuurin ja taiteen saatavuutta ja käyttöä, taide- ja kulttuurikasvatusta, kulttuuriperintöä sekä kulttuurin ja taiteen paikallisia, alueellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia muissa toiminnoissa ja toimialoilla.

2 §

Lain tavoite

Tämän lain tavoitteena on:

1) tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen;

2) edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen;

3) vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin;

4) luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtina ovat demokratia, asukaslähtöisyys, tasa-arvo, kestävä kehitys sekä kulttuurinen moninaisuus ja vuoropuhelu.

3 §

Kunnan tehtävät

Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa. Tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee:

1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä;

2) edistää taiteen tekemistä, kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa;

3) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen;

4) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä, käyttöä ja uusintamista sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa;

5) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa;

6) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja muita kulttuurin ja taiteen edistämiseen liittyviä toimia.

Kunnan tulee 1 momentin mukaisia tehtäviä ja niihin liittyviä palveluita järjestäessään ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja voimavarat sekä eri väestöryhmien tarpeet.

Kunta voi järjestää kulttuuritoiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulee olla riittävää ja monipuolista osaamista.

Kunnan tulee kulttuuritoimintaa järjestäessään ottaa huomioon toiminta, joka perustuu yleisistä kirjastoista annettuun lakiin (1492/2016), taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin (633/1998), museolakiin (729/1992), teatteri- ja orkesterilakiin (730/1992) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998).

4 §

Valtion viranomaisten tehtävät

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja muiden hallinnonalojen viranomaiset luovat edellytyksiä kuntien kulttuuritoiminnalle. Opetus- ja kulttuuriministeriö on kulttuuriin ja taiteeseen liittyvissä asioissa toimivaltainen ministeriö.

Kulttuurin ja taiteen edistämisen tehtäviä alueilla hoitavat Museovirasto ja Taiteen edistämiskeskus niitä koskevan lainsäädännön mukaisesti.

5 §

Kunnan asukkaiden osallistuminen

Kunnan asukkailla tulee olla mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kunnan kulttuuritoimintaan ja sitä koskevan päätöksenteon valmisteluun.

Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä on huolehdittava, että kaksikielisessä kunnassa otetaan huomioon molempien kieliryhmien tarpeet. Saamelaisten kotiseutualueen kunnissa on huolehdittava, että saamenkielisen ja suomenkielisen väestöryhmän tarpeet otetaan huomioon samanlaisten perusteiden mukaan.

Toiminnan järjestämisessä on lisäksi otettava huomioon paikallisten kieliryhmien tarpeet.

6 §

Kehittämistehtävä

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi osoittaa kunnalle tai muulle toimijalle kehittämistehtävän, jolla luodaan edellytyksiä kuntien kulttuuritoiminnan kehittämiselle. Kehittämistehtävällä tuetaan kuntien kulttuuritoiminnan vaikuttavuutta, henkilöstön osaamista ja kuntien keskinäistä yhteistoimintaa. Kehittämistehtävän hoitajalla tulee olla tehtävän hoitamisen kannalta monipuolista valtakunnallista tai alueellista kulttuuritoiminnan tuntemusta sekä riittävä osaaminen.

7 §

Yhteistyö

Tämän lain tavoitteiden edistämiseksi ja kunnan tehtävien toteuttamiseksi kunnassa tulee tehdä yhteistyötä kunnan eri toimialojen välillä.

Kunnan tulee paikalliset olosuhteet ja voimavarat huomioon ottaen edistää tämän lain tavoitteiden ja tehtävien mukaista toimintaa yhteistyössä muiden kuntien, viranomaisten ja maakuntien sekä kulttuuri- ja taidealan ja muiden toimialojen toimijoiden kanssa.

8 §

Tiedon tuottaminen ja arviointi

Kuntien kulttuuritoimintaa koskevan tiedon tuottamisen ja arvioinnin tarkoituksena on tukea tämän lain tavoitteiden ja tehtävien toteutumista sekä kuntien kulttuuritoiminnan kehittämistä. Tiedon tuottaminen ja arviointi edistävät lisäksi terveyden ja hyvinvoinnin sekä elinvoimaisuuden kehittämistä.

Valtakunnallisen tiedon tuottamisen ja arvioinnin kehittämisestä päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Kunnat osallistuvat peruspalveluiden arviointiin ja tarpeen mukaan muuhun tiedon tuottamiseen.

Kunta vastaa kulttuuritoimintaansa koskevan tiedon tuottamisesta ja kulttuuritoiminnan arvioinnista. Kunnan tulee arvioida kulttuuritoiminnan toteutumista osana kuntastrategiansa arviointia ja seurantaa kuntalain (268/2014) 37 §:ssä säädetyllä tavalla sekä osana terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:ssä tarkoitettua terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Arvioinnin keskeiset tulokset tulee julkistaa.

9 §

Valtionrahoitus

Valtionosuuden myöntämisestä kuntien kulttuuritoimen käyttökustannuksiin säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009).

Kunnalle sekä kunnassa kulttuuritoimintaa harjoittavalle ja edistävälle, kunnassa toimivalle yhteisölle tai säätiölle voidaan valtion talousarvioon otetun määrärahan rajoissa myöntää valtionavustusta kulttuuritoimintaa varten siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) säädetään. Kunnalle tai kunnan määräysvallassa olevalle yhteisölle voidaan lisäksi myöntää valtionavustusta kulttuuritoiminnassa tarvittavien tilojen perustamishankkeisiin ja kehittämistehtävän hoitamiseen siten kuin edellä mainitussa laissa säädetään.

10 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tällä lailla kumotaan kuntien kulttuuritoiminnasta annettu laki (728/1992).

———

Helsingissä päivänä kuuta 20

Pääministeri

Juha Sipilä

Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om kommunernas kulturverksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om kommunernas kulturverksamhet, som ska ersätta den gällande lagen från 1992.

Enligt förslaget fogas till lagen bestämmelser om syftet med kommunernas kulturverksamhet, de uppgifter som tillkommer statliga myndigheter, kommuninvånarnas deltagande, en utvecklingsuppgift, samarbeten samt framtagande av information och utvärdering. Samtidigt föreslås att bestämmelserna om kommunernas uppgifter samt om den statliga finansieringen uppdateras.

Utgångspunkten för lagen är att främja kreativ verksamhet inom konst och kultur samt jämlika möjligheter för olika befolkningsgrupper att ta del i konst, kultur och bildning. Lagen föreslås främja kulturverksamheten i kommunerna så att verksamheten ordnas och tjänster produceras med beaktande av de lokala förhållandena, olika befolkningsgruppers olika behov och förväntningar samt konstens och kulturens mångskiftande möjligheter att påverka enskilda personers och sammanslutningars liv, samhället samt den regionala och lokala utvecklingen. Lagens syfte och kommunernas uppgifter ansluter sig till människans möjligheter att uttrycka sig kreativt, främjandet av skapandet av konst, främjandet av tillgången till och bruket av samt utövandet av konst på amatörnivå, stärkandet av befolkningens välfärd samt främjandet av den lokala och regionala livskraften.

Myndigheter på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde och på andra förvaltningsområden ska enligt förslaget skapa förutsättningar för kommunernas kulturverksamhet. Kommunens uppgift är enligt förslaget att ordna kulturverksamhet i form av bas- och närservice i enlighet med syftet med och uppgifterna enligt denna lag. Kommuninvånarnas möjligheter att delta i och påverka kommunens kulturverksamhet förstärks enligt förslaget. Möjligheterna till och resurserna för samarbeten mellan olika kommunala sektorer och mellan kommunerna ska enligt förslaget identifieras i verkställigheten av de syften och uppgifter som föreskrivs i lagförslagen. I lagförslaget föreslås att det föreskrivs om en utvecklingsuppgift genom vilken genomslaget för, personalens kompetens och kommunernas inbördes samverkan i fråga om kommunerna kulturverksamhet stöds. Genom framtagandet av information och utvärdering av kulturverksamheten stöds förverkligandet av syftena och uppgifterna i lagen.

———

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 50
INNEHÅLL 51
ALLMÄN MOTIVERING 52
1 INLEDNING 52
2 NULÄGE 53
2.1 Lagstiftning och praxis 54
2.2 Nordisk lagstiftning 56
2.3 Bedömning av nuläget 58
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN 69
3.1 Målsättning 69
3.2 Alternativ för genomförandet 70
3.3 De viktigaste förslagen 70
3.4 Uppföljning 70
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER 71
4.1 Ekonomiska konsekvenser 71
4.2 Konsekvenser för myndigheterna 72
4.3 Konsekvenser för miljön 72
4.4 Samhälleliga konsekvenser 72
4.5 Konsekvenser för jämställdheten mellan könen 73
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN 73
DETALJMOTIVERING 75
1 LAGFÖRSLAG 75
2 IKRAFTTRÄDANDE 88
LAGFÖRSLAG 89
Lag om kommunernas kulturverksamhet 89

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

För varje människa och för samhället har kultur, och konsten som en del av den, betydelser på många olika plan. Konst och kultur genomsyrar var och ens liv och välbefinnande samt verksamheten inom sammanslutningar och hela samhället. Konst och kultur har ett värde i sig, genom att de berikar vars och ens erfarenheter och upplevelser samt höjer livskvaliteten, stärker sammanslutningars identitet, samhörighet och livskraft samt påverkar hela samhällsutvecklingen såväl på det sociala som på det ekonomiska planet. Nyttan med konst och kultur är både oundgänglig och instrumentell. Störst behållning av konst och kultur får man, när verksamhet som hänför sig till dem främjas såväl med kulturpolitiska medel som i samverkan med andra politikområden.

Kulturens och kulturpolitikens växande samhälleliga betydelse under de senaste decennierna framgår av att riksdagen och statsrådet i allt högre grad har behandlat utvecklingsbehoven i detta avseende i redogörelser, betänkanden, ställningstaganden och beslut. Senast 2011 tog riksdagen ställning till statsrådets redogörelse om kulturens framtid.

Undervisnings- och kulturministeriet svarar för kulturpolitiken i Finland. År 2009 beredde ministeriet den administrativa styrningen av kulturpolitiken i syfte att dra upp riktlinjerna för den kulturpolitiska strategin fram till 2020. Strategin förnyades 2017 och utsträcktes till 2025. Utöver strategin har ministeriet utarbetat program för olika konst- och kulturområden. År 2017 färdigställdes undervisnings- och kulturministeriets regionala riktlinjer för konst och kultur.

Lagstiftningen om konst och kultur har utvecklats i takt med förändringarna i verksamhetsmiljön samt övriga behov.

Lagen om allmänna bibliotek (1492/2016), som är viktig med tanke på den kommunala verksamheten, har reformerats och trädde i sin nya form ikraft 2017. Museilagen är från 1992 (729/1992), men ska förnyas 2018 inom ramen för reformen av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Hur reformen av teater- och orkesterlagen (730/1992) ska gå vidare bestäms under år 2018. Idrotts- och ungdomslagarna, som är jämförbara med kulturverksamhet, har också nyligen reformerats - idrottslagen (390/2015) 2015 och ungdomslagen (1285/2016) 2016. Lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) och lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) från 1998 har delvis reformerats.

Förutom lagstiftningen är finansiering och förvaltningsstrukturer andra viktiga metoder för att uppnå de kulturpolitiska målen. Ansvaret för utvecklingen av kulturpolitiken delas i Finland mellan aktörerna inom den offentliga sektorn, stat och kommun. Huvudansvaret för att stödja professionell konst tillfaller staten. Samtidigt har staten ansvar för ämbetsverken på området samt för finansieringen och styrningen av de nationella konst- och kulturinstitutionerna (Finlands Nationalopera och balett, Nationalgalleriet och Finska Nationalteatern). Verksamheten vid de regionala konst- och kulturinstitutionerna, liksom även den grundläggande konstundervisningen, finansieras både av staten via statsandelssystemet samt av kommunerna med skattemedel. Även i övrigt hör skapandet av förutsättningarna för kulturverksamhet på olika sätt och vis till statens och kommunens uppgifter. I praktiken utövas kulturell verksamhet av konstnärer

samt konst-, kultur- och övriga föreningar samt av icke organiserade aktörer. Flera privata stiftelser och företag stöder också konst och kultur.

2 Nuläge

Den kommunala kulturverksamheten stöder på bred front kulturverksamheten och aktörer på lokal nivå, och är en del av samtliga kommuners anordnaransvar. Den kommunala kulturverksamheten tillgodoser befolkningens grundläggande kulturella fri- och rättigheter samt tillgängligheten till kulturtjänster för kommunens invånare. Konst och kultur ökar invånarnas välfärd, delaktighet och samhörighet, deltagande och övriga aktivitet samt minskar marginaliseringen. En livlig kulturverksamhet ökar även kommunernas vitalitet och attraktionskraft.

I det finländska samhället organiseras och produceras kulturverksamhet och kulturtjänster på många olika sätt. Kommunernas kulturverksamhet ses i kommunernas samtidigt som en omfattande helhet med bredd där det ingår olika verksamhetsområden samt som verksamhet som utövas av aktörer utanför kommunen. Å andra sidan kan den ses som en administrativ verksamhet som omfattar kommunens allmänna kulturväsende. Den allmänna kulturverksamheten innehåller bl.a. lönekostnader för personalen inom den kommunala kulturverksamheten, anläggnings- och underhållskostnader för kulturlokaler samt olika understöd för professionella och amatörer samt för aktörer inom den tredje sektorn, såsom t.ex. för evenemang och amatörgrupper. Kommunerna kan understödja arbetsutrymmen för konstnärer samt delta i många slags konst- och kulturprojekt i egenskap av delfinansiärer.

Kommunernas kulturverksamhet har reglerats genom lagstiftning sedan 1980, då lagen om kommunernas kulturverksamhet för första gången (1045 /1980) trädde i kraft. Lagstiftningen reformerades i början av 1990-talet, då den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet (728/1992) trädde i kraft. I lagen om kommunernas kulturverksamhet föreskrivs om kommunens uppgifter inom kulturväsendet, kulturverksamhet samt om statsandelar och statsunderstöd.

Enligt statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram stärker regeringen de offentliga finansernas hållbarhet genom strukturella reformer. Strukturella reformer som gäller kommunerna är bland annat projektet Framtidens kommun, en gallring i kommunernas kostnader och reformen av regionförvaltningen samt social- och hälsovårdsreformen. Enligt regeringsprogrammet är den huvudsakliga uppgiften för framtidens kommun är att sörja för invånarnas, företagens och gemenskapernas levnadsmöjligheter. Statens kommunpolitik stöder sig på ett starkt samarbete med kommunerna. Bland de strukturella reformerna återspeglas särskilt landskaps- och -vårdreformen jämte Framtidens kommun i den kommunala kulturverksamheten. I och med förändringarna öppnas nya utvecklingsmöjligheter för kulturverksamhet och kulturella tjänster.

Kommuninvånarna är i regel nöjda med kulturtjänsterna. Enligt Finlands Kommunförbunds enkät, som riktades till kommuninvånarna inom ramen för forskningsprogrammet Arttu2 år 2017, hade 46 procent av dem som besvarat enkäten använt sig av kulturtjänster under de senaste 12 månaderna. Enligt 53 procent av dem som besvarat enkäten sköts kulturtjänsterna bra. Enligt klassificeringen städer-landsbygd som ingår i den av Institutet för hälsa och välfärd sammanställda Vuxnas hälso-, välfärds- och service-undersökningen (ATH) upplevde de som svarat på undersökningen att det fanns skillnader angående huruvida utbudet på kulturtjänster var tillräckligt i olika delar av Finland. I städernas centrala delar fanns det 2013 tillräckligt med kulturtjänster enligt ca 90 procent av dem som svarat, medan ca 65 procent ansåg det bland dem som

bodde i glesbygden på landet. Det finns också stora variationer i på vilket sätt kulturtjänsterna tillhandahålls och är tillgängliga för olika befolknings- respektive minoritetsgrupper.

Kommunernas verksamhet påverkas av förändringar i befolkningsstrukturen, där en av de mest signifikanta är en allt mer ålderstigen befolkning. Pensionärernas andel av befolkningen ökar, samtidigt som den arbetsföra befolkningens minskar. Andelen barn och unga minskar i många kommuner, och inga betydande förändringar i nativiteten är att vänta. Barnens och de ungas andel ökar vanligtvis i tillväxtcentra och avtar i glesbygden på landet. Å andra sidan är den förväntade livslängden allt längre, och äldre personer kan också vara friskare och mer beredda att köpa sig service till exempel från den privata sektorn. Detta bidrar till efterfrågan på kulturtjänster såväl inom den offentliga sektorn som inom tredje sektorn och den privata sektorn. Befolkningsstrukturen påverkas också av invandringen. Detta syns bland annat i huvudstadsregionen. Av befolkningen i Helsingfors hade 94 888 personer invandrarbakgrund vid ingången av 2017. Det är 14,9 procent av stadens sammanlagda invånarantal. Fram till 2030 väntas andelen som har ett främmande språk som modersmål öka till 164 000—170 000 personer, vilket innebär 23 procent av hela invånarantalet.

Från och med 1992 har det skett förändringar i kommunernas verksamhetsmiljö. Antalet kommuner har minskat med ca 30 procent. När det fanns 444 kommuner i Fastlandsfinland år 1992, fanns det bara 295 år 2017. Det genomsnittliga antalet kommuninvånare i kommunerna har ökat, vilket särskilt beror på tillväxten våra större städer. År 1992 hade en kommun i snitt 11 329 invånare. År 2017 var genomsnittet 18 589 invånare. År 2016 var invånarantalet i urbana kommuner i snitt 68 229 invånare, i tätortskommuner i snitt 13 338 och i landsbygdskommuner i snitt 4 208. Kommunernas invånarantal och demografiska struktur är faktorer som påverkar anordnandet av kulturverksamhet och -tjänster.

2.1 Lagstiftning och praxis

Grundlagen

I kapitel 2 i grundlagen föreskrivs om grundläggande fri- och rättigheter. Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

Enligt 16 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna, enligt vad som närmare bestäms genom lag, säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning samt utveckla sig själv.

I detaljmotiveringen i regeringens proposition om ändring av grundlagarnas stadganden om de grundläggande fri- och rättigheterna (RP 309/1993 rd) konstateras att det allmännas åtgärder för att främja individens möjligheter att utveckla sig själv hänför sig inte enbart till undervisningen utan, också t.ex. till inhämtande av kunskap vetenskaplig och konstnärlig verksamhet, åtnjutande av konst samt till utövande av motion och annan kroppskultur. Det allmänna skapar möjligheter för individen att utveckla sig själv bland annat genom att den upprätthåller och understöder bibliotek, medborgar- och arbetarinstitut samt kultur- och idrottsinrättningar och understöder utövandet av vetenskap, konst och motion. I motiveringen till regeringens proposition

konstateras att möjligheten att utveckla sig själv inte enbart gäller undervisningen utan också utbudet av tillräckliga kulturtjänster.

Enligt 17 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhälleliga behov enligt lika grunder. Enligt 3 mom. i paragrafen har samerna såsom urfolk samt romerna och andra grupper rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur.

Enligt 20 § i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Enligt grundlagens 20 § 2 mom. ska det allmänna ska verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön.

Enligt 121 § i grundlagen är Finland indelat i kommuner, vilkas förvaltning ska grunda sig på självstyrelse för kommunens invånare. Bestämmelser om de allmänna grunderna för kommunernas förvaltning och om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag.

Lagen om kommunernas kulturverksamhet

I lagen om kommunernas kulturverksamhet föreskrivs om kommunens uppgifter inom kulturväsendet, kulturverksamhet samt om statsandelar och statsunderstöd.

Enligt 1 § i lagen ska kommunerna främja, stöda och organisera kulturverksamheten i kommunen. Kommunerna ska också ordna möjligheter för kommuninvånarna att få grundundervisning i konst samt sådan undervisning inom olika konstområden som stöder amatörer.

Enligt 2 § avses med kulturverksamhet professionell och amatörmässig konstutövning, erbjudande och anlitande av konstnärliga tjänster, hembygdsarbete samt tillvaratagande och främjande av det lokala kulturarvet.

Enligt 3 § beviljas kommunerna statsandel för kulturverksamhet enligt lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009). En kommun samt de kommunen verksamma sammanslutningar, stiftelser och institutioner som enligt kommunens anvisningar bedriver och främjar kulturverksamhet kan inom ramen för anslag i statsbudgeten beviljas statsunderstöd för kulturverksamhet och för anläggningsprojekt som avser lokaler för kulturverksamhet, enligt vad som förskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Det gällande statsandelssystemet för kulturområdet är en helhet som består av lagstiftning som gäller två förvaltningsområden: dels lagen om statsandel för kommunal basservice, som hänför sig till finansministeriets förvaltningsområde, och dels lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, lagen om grundläggande konstundervisning och lagen om fritt bildningsarbete som hänför sig till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde.

Lagen om statsandel för kommunal basservice trädde i kraft vid ingången av 2010 och ersatte delvis det tidigare, förvaltningsområdesvis uppbyggda statsandelssystemet. I reformen samlades en del av de tidigare sektorsvisa statsandelarna inom till en enda statsandel för kommunal basservice finansministeriets förvaltningsområde. För den kommunala kulturverksamhetens del omfattar statsandelen för kommunal basservice den verksamhet för vilken man i lagstiftningen

om kommunal basservice använder begreppet allmän kulturverksamhet. Därtill ingår statsandelen per invånare för den grundläggande konstundervisningen samt de allmänna biblioteken. Innan ändringen betalades dessa statsandelar ur undervisningsministeriets budget. Vid tiden för införandet av reformen handlade statsandelarna för allmän kulturverksamhet om kalkylerade statsandelar som beräknades så att det kalkylerade priset per enhet uppgick till 3,5 euro, och till detta betalades ytterligare en statsandel på ca 30 procent, dvs. ca en euro/invånare för allmän kulturverksamhet. Statsandelsfinansieringen är allmän icke öronmärkt finansiering till kommunerna, vars beslutanderätt tillkommer kommunen. Finansieringen av kulturen eller det övriga bildningsväsendet fastslås således inte särskilt inom ramen för statsandelsfinansieringen av den kommunala basservicen, och därför kan man inte heller noggrant fastställa den statsfinansierade andelen av kommunernas kulturverksamhet.

Enligt 2 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet föreskrivs om statsunderstöd för kommunernas kulturverksamhet. I lagen föreskrivs också om anläggningsprojekt.

2.2 Nordisk lagstiftning

I vad som följer granskas om kulturverksamhet samt lagstiftningen om den i Sverige, Norge och Danmark.

Sverige

Sverige har liksom Finland en trestegsförvaltning där en regionala och den lokala nivån i princip ska tillgodose och komplettera de principer som fastställts och finansierats på nationell nivå.

I Sverige finns lite lagstiftning om kulturpolitik, vilket också gäller den kommunala nivån. På kommunnivå är den enda kulturella uppgiften utöver värnandet om kulturarvet biblioteket.

Genom lagar föreskrivs om de administrativa gränserna och uppgifterna för regionförvaltningen (kommunallag, SFS 1991:900), kommunernas skyldighet att upprätthålla minst ett allmänt bibliotek (biblioteksla g, SFS 2013:801) samt om värnandet av kulturarv på sitt område (kulturmiljölag, SFS 1988:950), men på det hela taget kan kommuner, landsting och regioner utforma sitt kulturväsende på varierande sätt. Den politiska finansieringen och styrningen på kulturområdet grundar sig framför allt på regeringens beslut och förordningar. Därutöver har kulturanslagen i statsbudgeten en stor betydelse.

Övriga uppgifter på kulturområdet är frivilliga för kommunerna i Sverige, men i praktiken upprätthåller samtliga kommuner direkt eller via understöd också annan kulturverksamhet, som t.ex. konstfostran, teatrar och museer. Kommunerna ansvarar utöver biblioteksväsendet också för musik- och kulturskolorna. Skolor med inriktning på musik och kultur är inte lagstadgade, men i praktiken finns det sådana i de flesta kommuner: 2016 fanns det bara fem kommuner som inte hade någon kulturskola. År 2014 fanns det ett bibliotek i varje kommun i Sverige, och i de flesta (65 procent) också ett museum. Ca hälften av kommunerna (51 procent) hade en teater, knappt hälften (43 procent) hade en utställningslokal och ca var femte (18 procent) hade ett konserthus. Många kommuner upprätthåller dessutom olika kulturhus, där det ofta finns ett bibliotek, en teater eller någon annan kulturell aktör. En del kulturhus fokuserar på kultur för ungdomar.

Den svenska kommunförvaltningen är organiserad i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunala nämnder på motsvarande sätt som i Finland. Kommunfullmäktige utses igenom val, och svarar bland annat för budgeten och för riktlinjerna inom olika sektorer. Kommunfullmäktige utser kommunstyrelsen och nämnderna. I de flesta kommuner behandlas kulturella ärenden endera i kommunens kulturnämnd, utbildnings- och kulturnämnd eller kultur- och fritidsnämnd. Det finns stora variationer i hur kommunerna organiserat det kulturpolitiska beslutsfattandet.

Kommunernas resurser och hur de allokerade dem. Finansieringen av kultur i de svenska kommunerna under år 2015 uppvisade variationer från 494 kronor per invånare till 2 685 kronor per invånare. Av landets 290 kommuner sjönk utgifterna för kultur i 80 kommuner och ökade i 210 kommuner under åren 2013—2015. År 2015 uppvisade kulturens andel av kommunernas sammanlagda budget variationer på mellan 16,9 procent. Utvecklingen på sikt visar att skillnaderna i utgifter för kultur mellan kommunerna bibehållits på ungefär samma nivå. Det bör också observeras att jämförbara siffror inte garanterar att kulturutbudet inom olika regioner eller kommuner är på motsvarande nivå.

Riktlinjerna för kulturpolitiken på sikt styrs på nationell nivå, som också stöder kulturen på regional och lokal nivå. Landstingen och länen svarar för den strategiska utvecklingen inom kultur och för de flesta regionala konst- och kulturinstitutionerna. Kultursamverkansmodellen, som togs i bruk i Sverige 2009, ökade regionernas makt inom kulturförvaltningen och allokeringen av resurserna: år 2011—2014 var den regionala finansieringen i modellen 149 miljoner kronor större än den statliga.

Norge

I Norge föreskrivs genom lag (89/2007) om det allmännas ansvar för kulturverksamhet. Lagen kan delvis anses motsvara lagen om kommunernas kulturverksamhet i Finland. Lagen innehåller lagens syfte, definitioner, statens, länens och kommunens roll.

Enligt lagens 1 § är lagen syfte att definiera det allmännas ansvar för att främja vars och ens möjligheter att delta i kulturverksamhet och uppleva kultur. I lagens 2 § definieras vad som ingår i kulturverksamhet, vilket är att skapa, producera, utöva, förmedla och distribuera kulturuttryck, värna om, främja insikt i och föra vidare kulturarv, delta i kulturverksamhet och utveckla sin kulturella kännedom och kompetens.

Enligt lagens 3 § ska staten främja och underlätta ett brett spektrum av kulturverksamhet över hela landet genom rättsliga, ekonomiska, organisatoriska, informerande och andra relevanta medel och åtgärder.

Staten ska utforma metoder och genomföra åtgärder för att främja och värna om en mångfald av kulturella uttryck i enlighet med internationella rättigheter och skyldigheter.

Enligt 4 § ska länsstyrelsen (fylkeskommunen) och kommunen eftersträva att vidta ekonomiska, organisatoriska, informerande och andra relevanta metoder och åtgärder som främjar och underlättar ett brett spektrum av kulturverksamhet regionalt och lokalt. Bestämmelser om myndigheternas gemensamma uppgifter ingår i 5 §. Enligt den ska staten, länsstyrelsen (fylkeskommunen) och kommunen eftersträva att a. främja att kulturlivet har förebyggande effekter, b.

främja professionalitet och kvalitet i kulturutbudet och underlätta deltagande i kulturverksamhet, samt c. att personer, organisationer och institutioner har tillgång till information om ekonomiskt understöd och andra metoder och åtgärder.

Norges offentliga förvaltning består av statsförvaltningen, 18 fylkeskommuner/län och 428 kommuner. Indelningen i fylkeskommuner överensstämmer med den statliga indelningen i län. Det finns 19 län. Stortinget har antagit en länsreform som genomförs från och med 2020. Det håller på att ske förändringar i länsindelningen vilket även återspeglas i uppgiftsfördelningen på olika förvaltningsnivåer. Genomförandet av reformen inleddes med överföringen av finansieringen av en del kulturinstitutioner till regionnivå från och med ingången av 2018.

Danmark

I Danmark ligger tyngdpunkten för kulturförvaltningen på den statliga och kommunala nivån. Efter kommunreformen 2007 finns det 98 kommuner i Danmark, medan det dessförinnan fanns 271. Danmark är indelat i fem regioner. Kulturärenden sköts inte på regionnivå, men det finns kontaktytor till den för social- och hälsovårdens och turismens del. I reformen 2007 överfördes skötseln av de kulturuppgifter som dittills skötts på regionnivå av antingen staten eller kommunerna.

Danmark har inte samma typ av lagstiftning om kommunernas kulturverksamhet som Finland och Norge, men staten kan ingå avtal med kommunerna. Bestämmelser om avtalen ingår i lagen om regionala kulturavtal (563/2005) Kulturavtalen, som lanserades 1996, grundar sig på frivillighet. Avtalen har varit etablerad praxis sedan år 2000. År 2015 omfattade avtalen sammanlagt 90 av Danmarks 98 kommuner och 95,6 procent av landets befolkning. Antalet kommuner som är parter i avtalen varierar mellan en och 36 kommuner.

Avtalen grundar sig på en statlig vision som utgör grunden för den kulturplan som kommunerna utarbetar. I kulturplanen ska kommunen eller en region som består av flera kommuner ange hur de nationella målen ska uppfyllas på lokal nivå, vad nytt som görs för att uppnå dessa mål samt de fokusområden som slagits fast och en finansieringsplan. Planerna är regionbaserade. Avtalen kan göras i samarbete med andra kommuner, och bidrog också delvis till kommunsammanslagningarna under reformen 2007. Avtalen görs upp för fyra år i sänder. Både stat och kommun förbinder sig till finansieringen av dem.

I anslutning till planerna ordnas möten på politisk nivå, där man diskuterar gemensamma målsättningar. Avtalen följs upp så att kommunerna årligen rapporterar till staten om genomförandet av dem. För avtalen anslås ca 2 miljoner danska kronor per år. Även om den ekonomiska insatsen är rätt så ringa, är den nytta staten anser sig få ut av den betydande. På statlig nivå deltar såväl Kulturstyrelsen som ministeriet i beredningen av avtalen. Ministeriets roll är att slå fast målen på riksnivå.

2.3 Bedömning av nuläget

Kommunernas kulturverksamhet utgör grunden för anordnandet av kulturtjänster i Finland, eftersom den gäller samtliga kommuner. Kulturtjänsterna består av basservice och närtjänster. Kulturverksamheten anses vara en del av den kommunala basservicen och driftskostnaderna för

kulturväsendet har ingått i finansministeriets budget för basservicen sedan 2010. Sedan 2011 utvärderas kulturverksamhet som ingår i basservicen.

Det finns en särskild terminologi för ärenden som ingår i den kommunala kulturverksamheten. Kommunens kulturväsende är den etablerade termen för att ange den konst- och kulturverksamhet som ordnas i kommunen. Dessutom används bland annat begreppen allmänt kulturväsende och övrig kulturverksamhet. Begreppet det allmänna kulturväsendet används framför allt i lagstiftning och för att ange kulturförvaltningen. Begreppet övrig kulturverksamhet används i statistiken över kommunernas driftsekonomi. Begreppet svara närmast mot kulturväsendet, men det handlar inte om två helt synonyma begrepp. I utvärderingen av kommunernas basservice används termen allmän kulturverksamhet, som motsvarar den statistiska termen övrig kulturverksamhet. Det är skäl att förtydliga dessa begrepp och användningen av dem.

Bedömningen av nuläget i denna proposition omfattar en genomgång av nuläget för kulturverksamhet och kulturtjänster på bred front, och inte enbart ur den så kallade allmänna kulturverksamhetens eller övrig kulturverksamhets perspektiv. I vad som följer granskas kommunernas kulturverksamhet, som utöver allmän och övrig kulturverksamhet även omfattar bland annat musei- och utställningsverksamhet samt utövande av teater, dans och cirkus samt musik.

Kommunerna ordnar och stöder kulturverksamheten på flera olika sätt. Kommunerna kan ordna och organisera kulturverksamheten i kommunen på det sätt som den anser bäst. Därmed kan kulturverksamheten i en kommun vara verksamhetsmässigt och administrativt mer omfattande eller snävare tilltagen. Utbudet av kulturtjänster varierar från kommun till kommun. I rapporten för utvärderingen av basservicen från 2018 ordnar över 90 procent av kommunerna själva, stöder eller ordnar på annat sätt kulturella evenemang samt gästföreställningar och -konserter. Över 80 procent av kommunerna ordnar själva, stöder eller ordnar på annat sätt övrig musikverksamhet, kulturell verksamhet för amatörer, museiverksamhet på lokalnivå, offentlig konst samt galleri- och utställningsverksamhet. Minst ordnar kommunerna arbetsutrymmen för konstnärer samt permanent professionell verksamhet i fråga om utövande konst eller musik. Permanent professionell kulturverksamhet koncentreras till de urbana kommunerna. Kommunerna erbjuder utrymmen för kulturverksamhet. Kommunerna kan också bevilja understöd till föreningar eller andra aktörer för underhåll och bruk av sådana utrymmen.

Kulturella evenemang utgör en viktig del av kulturverksamheten inom kommunen. Enligt rapporten för utvärderingen av basservicen från 2014 ordnades det sammanlagt 18 000 kulturevenemang i kommunerna år 2013. Det verkliga antalet evenemang är större, eftersom alla kommuner inte besvarade enkäten. Man bör beakta att det är svårt att exakt definiera kulturella evenemang, och att de kommunvisa utvärderingarna av evenemangen varierade från några enstaka till hundratals evenemang. I snitt var det 86 evenemang i de 214 kommuner som svarat på enkäten. Kommunalt bidrag fick ca 8000 evenemang, dvs. ungefär hälften.

I anslutning till kommunernas kulturverksamhet finns över 200 professionellt verksamma konst- och kulturinstitutioner, av vilka hälften är kommunala. År 2018 fanns det sammanlagt 209 konstinstitutioner som var berättigade till statsandelar. Av dessa var 124 museer, 57 teatrar och 28 orkestrar. Regionalt sett är nätverket av konst- och kulturinstitutioner fördelat över hela Finland. De konst- och kulturinstitutioner som är berättigade till statsandelar är koncentrerade till kommuner med högt invånarantal, huvudsakligen landskapens centrala städer. Det finns en

egen lagstiftning gällande museer, teatrar och orkestrar som har rätt till statsandelar. Det fanns 70 kultur- och kongresshus.

Av de 124 museer som är berättigade till statsandelar finns 22 landskapsmuseer som utsetts av undervisnings- och kulturministeriet samt 16 regionalt konstmuseer som har i uppgift att i enlighet med statsrådets förordning om museer (1192/2005) bland annat främja museiverksamheten, bevarandet av kulturmiljön och den visuella kulturen på sitt verksamhetsområde. Landskapsmuseerna och de regionala konstmuseerna upprätthålls framför allt av kommunerna och deras verksamhetsområden täcker hela Finland. Därtill finns det 16 riksomfattande specialmuseer, som har i uppgift att bland annat främja och styra museiverksamheten på sitt respektive specialområde. För regionala och riksomfattande uppgifter beviljas museerna en förhöjning av statsandelen med tio procentenheter. Av de 28 orkestrarna som är berättigade till statsandelar upprätthålls 16 av kommunen och av de 57 teatrarna som är berättigade till statsandelar upprätthålls 9 av kommunen.

I Finland finns dessutom ca 1000 icke-professionellt skötta museer och museisamlingar. Ca 700—800 av dem är lokala hembygds- eller specialmuseer samt enstaka konstmuseer som drivs av föreningar, stiftelser och kommuner. De lokala museerna drivs framför allt som bisyssla och med frivilliga krafter. Arbetet med lokala museer utgår från medborgarnas eget intresse och aktiva insats för att värna om det gemensamma kulturarvet och den gemensamma kulturmiljön. Även de lokala hembygds- och specialmuseerna har ansvar för värdefulla och unika samlingar. Staten stöder museiverksamheten genom projektfinansiering som beviljas av Museiverket.

Enligt den gällande lagen om kulturverksamheten i kommunerna ska kommunerna också ordna möjligheter för kommuninvånarna att få grundundervisning i konst samt sådan undervisning inom olika konstområden som stöder amatörer. Grundläggande konstundervisning ges i ca 85 procent av kommunerna i Finland. Den grundläggande konstundervisningen omfattade uppskattningsvis 12 procent av alla 2-19-åringar, dvs. 126 000 barn och unga samt ca 10 000 vuxna. I den senaste omfattande statistiken över de utbildningsanstalter jämte servicepunkter som ordnar undervisningen fanns det år 2012 över 900 sådana i Fastlandsfinland, men undervisningen fokuserade på södra delen av Finland. Undervisningen gällde framför allt musik, bildkonst och dans. Övriga konstområden är arkitektur, hantverk, mediekonst, ordkonst, cirkuskonst och teater. Ca 47 procent av de läroanstalter som ger grundläggande konstundervisning drivs av kommunen. En del av dem är medborgarinstitut.

Det finns 27 barnkulturcenter i Finland, och de täcker 171 kommuner. Övriga regionala centra för konst och kultur är de regionala danscentren, som är sju till antalet, samt nio regionala centra för film och åtta för fotografi. Samtliga finansieras av Centret för konstfrämjande. I Finland finns sammanlagt 184 medborgarinstitut som ger utbildning inom ramen för det fria bildningsväsendet och täcker kommunerna i hela landet. Till utbudet inom konst och kultur hör kurser i konstämnen, hantverk samt musik och i språk och litteratur.

Kostnaderna för kulturverksamheten påverkas av flera faktorer och varierar dessutom stort mellan kommunerna. Enligt årsrapporten för utvärderingen av basservicen år 2018 uppgick driftskostnaderna för allmän kulturverksamhet i kommunerna inom Fastlandsfinland år 2016 till sammanlagt 112 miljoner euro. I snitt har nettoutgifterna för allmän kulturverksamhet per invånare på riksnivå sedan 2006 hållit sig kring ca 20 euro. År 2016 varierade de kommunvisa nettokost-

naderna med mellan noll och 65 euro. År 2016 var kostnaderna/invånare för allmän kulturverksamhet i 129 kommuner under 10 euro, i 74 kommuner 10—16 euro och i 94 kommuner över 16 euro. Något över hälften av samtliga invånare i landet bor i kommuner som förfogade över mindre än under 16 euro per invånare för allmän kulturverksamhet. Av utgifterna för kommunernas driftsekonomi utgjorde verksamhetsutgifterna för allmän kulturverksamhet år 2016 sammanlagt i snitt 0,30 procent. Andelen har sjunkit från och med 2006, då den var 0,43 procent.

I kommunerna i Fastlandsfinland var nettodriftskostnaderna för musei- och utställningsverksamhet, teater-, dans- och cirkusverksamhet och musikverksamhet totalt 269 miljoner euro år 2016. Kostnaderna per invånare varierade från noll till 153 euro. Kostnaderna per invånare var på riksnivå i snitt ca 49 euro. I kostnaderna ingår såväl verksamheten vid museer, teatrar och orkestrar som är berättigade till statsandelar som annan musei- och utställningsverksamhet, teater-, dans- och cirkusverksamhet och musikverksamhet. Om de sistnämnda kulturinstitutionerna föreskrivs särskilt i lagstiftningen som gäller dem.

Att gestalta kommunernas kulturverksamhet är inte lätt, eftersom statistikföringen är bristfällig och splittrad. Den kulturverksamhet kommunerna själva ordnar och stöder varierar från kommun till kommun. Det förekommer också variationer enligt vilken slags kommun det gäller, som till exempel mellan urbana kommuner, tätortskommuner och landsbygdskommuner. Även kommunens storlek, placering och invånare påverkar vilket slags kulturverksamhet kommunen ordnar och stöder. Även om det ser ut som om en kommun inte skulle anslå finansiering för anordnade av kulturverksamhet, kan det till exempel ske i form av ett samarbete med någon annan sektor inom kommunen, och då kan det hända att även kostnaderna framkommer inom den sektorn.

Kommunernas uppgifter gällande kulturverksamhet

Kommunernas kulturverksamhet täcker numera en mer omfattande servicehelhet än i den gällande lagstiftningen. Kommunernas kulturverksamhet täcker de lagstadgade uppgifterna enligt gällande lag, men idag ses kulturverksamhetens betydelse inkludera konstens och kulturens samhällspolitiska konsekvenser på många plan samt effekterna på regional och lokal nivå. I allt högre grad har dessutom man fått och får tillgång till empirisk kunskap om dessa effekter.

Mångsidiga forskningsrön om vilka effekter konst och kultur har på välfärden gäller såväl effekterna på sammanslutnings- som på individuell nivå. Dessutom har kultur i flera undersökningar konstaterats ha stor betydelse för välfärd och hälsa, liksom också på deltagande och samhörighet. Forskningsrön angående de ekonomiska effekterna gäller bland annat konstens och kulturens direkta och indirekta effekter, effekter som stärker näringslivspolitiken, samt effekter som ökar en regions eller kommuns attraktionskraft och livskraft. För hela landets del var kulturens andel 3,5 procent av sysselsättningsnivån, 2,9 procent av förädlingsnivån, 3,0 procent av avkastningen och närapå 5 procent av konsumtionen år 2015. (Satelliträkenskaper för kultur 2017, Statistikcentralen) Kulturbranschernas procentuella andel av förädlingsnivån, sysselsättningsnivån och konsumtionsutgifterna har på senare år uppvisat en något sjunkande tendens, men det beror på andra branscher än kulturens kärnverksamhet, som till exempel på tryckeribranschen.

Kulturbranschens kumulativa effekter är svåra att verifiera, men de kan vara avsevärda. Till exempel för museernas del har effekterna inklusive kumulativa effekter, uppskattas stå för ca

340—500 miljoner euro av hela nationalekonomin i form av ökad efterfrågan i de regioner där de är förlagda. Detta utgör ett betydande belopp för respektive kommuner och regioner, eftersom kommunernas sammanlagda andel av finansieringen av professionellt skötta museer uppgår till ca 75 miljoner euro (Piekkola, Suojanen, Vainio, 2013 Museoiden taloudellinen vaikuttavuus, Vaasan yliopisto, Levón-instituutti). Kulturella evenemang har en liknande ekonomisk effekt på kommuner och regioner (Festivaalien ja tapahtumien edistäminen valtion kulttuuripolitiikassa, Kulttuuripoliittsen tutkimuksen edistämissäätiö Cuporen verkkojulkaisuja 35/2016).

Kulturens betydelse i enskilda människors liv och i samhällsutvecklingen väntas öka ytterligare i takt med att utvecklingen mot ett informations- och upplevelsesamhälle tilltar allt mer. Förändringarna i den allmänna verksamhetsmiljön och de specifika förändringarna inom kulturbranschen påverkar uppfattningen om och förväntningarna på de kommunala uppgifterna gällande kulturverksamheten och på vilka sätt den genomförs. Förändringarna i kommunala och regionala strukturer samt i den demografiska och åldersstrukturen, flyttningsrörelserna inom landet och immigrationen samt polariseringen inom befolkningen i landet bland annat i fråga om levnadsvanor och värderingar förutsätter att kommunernas kulturverksamhet diversifieras och blir mer pluralistiskt i fråga om verksamhetsformer och tjänster. Till polariseringen anknyter också segregering: olika befolkningsgrupper har olika verksamhetsmöjligheter och -resurser på grund av ekonomiska, sociala, regionala eller personliga skäl. På grund av utvecklingen mot mer segregering varierar de behov och förväntningar som ställs på kulturverksamhet och kulturservice. De kan också stå i konflikt med varandra. Digitaliseringen kommer att diversifiera möjligheterna att ordna och bredda tjänsterna, men de kan inte ersätta kontakten med en levande publik och live-uppträdanden.

På grund av förändringarna i verksamhetsmiljön och uppgifterna för kommunernas kulturverksamhet är de uppgifter som ingår i den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet enligt beskrivningen ovan alltför snävt definierade och ger inte en korrekt bild av den nuvarande kulturverksamheten och dess verksamhetsområden.

Anordnande av kulturverksamhet och samarbete

Det är kommunen som avgör hur kulturverksamheten ordnas, och sätten för det. Kommunens kulturverksamhet kan bestå av flera olika produktionssätt: utöver egen produktion kan kommunen skaffa kulturtjänster av privata serviceproducenter eller av en annan kommun eller via samarbets- och köptjänster som genomförs av andra kommuner, företag eller tredje sektorn. Under de senaste åren har det också blivit vanligare med ett nytt slags löst organiserad verksamhet, såsom olika typer av pop-up events, som kallas fjärde sektorn.

Kommunerna kan också skapa kulturverksamhet genom samarbeten mellan olika sektorer inom kommunen. Det finns dock skillnader i de sektoröverskridande samarbetena mellan olika kommuner, beroende på bland annat hur den kommunala förvaltningen är organiserad och hur verksamhetssätten utformat sig. Enligt rapporten för utvärderingen av basservicen från 2018 hade största delen (76 procent) av de kommuner som besvarat enkäten etablerade verksamhetsmodeller eller strukturer för anordnandet av kulturtjänster i samarbete med andra sektorer i kommunen. Det gällde i något högre grad de urbana kommunerna (88 procent), än tätortskommu-

nerna (73 procent) och landsbygdskommunerna 72 procent). Flera andra aktörer som kommunerna hade etablerat samarbete med verkade inom utbildning och/eller småbarnspedagogik (32 procent av kommunerna). Bland övriga sektorer nämnde kommunerna också medborgarinstitut och/eller bildning (10 procent), socialsektorn, grundtryggheten och/eller åldringsarbete (9 procent) samt samarbete med flera olika samkommuner (4 procent). Det finns också samarbetspartners bland samkommunerna som gäller näringslivs-, välfärds- , ungdoms- och biblioteksektorn, centralförvaltningen samt fritids- och tekniksektorn.

Det kommunala kulturväsendets samarbete med i synnerhet undervisnings- samt biblioteks-, ungdoms- och idrottssektorn kan vara intensivt, eftersom de här sektorerna ingå i samma administrativa helhet. I en del kommuner löper samarbetet med undervisningsväsendet bra, bland annat i fråga om kulturläroplanen, för över en tredjedel av kommunerna har utarbetat en sådan plan. Det fria bildningsarbetets betydelse ökar redan nu i små kommuner. Det fria bildningsarbetet lägger grunden för många grupper på amatörnivå. Dessa ökar deltagandet i amatörverksamhet samtidigt som de innebär att en del av kommunens kulturtjänster produceras med amatörkrafter. Även inom den grundläggande konstundervisningen kan verksamheten till centrala delar grunda sig på amatörgruppers verksamhet, eftersom anordnarna av grundläggande konstundervisning utöver den grundläggande konstundervisningen även erbjuder annat än konstfostran som grundar sig på läroplaner samt utbildnings- och amatörverksamhet för kommuninvånarna.

Särskilt på 2000-talet har gemensamma modeller med social- och hälsovårdssektorn stärkts. Ett exempel på detta är verksamhet inom ramen för projektet konst och kultur ger välfärd. Dit hänför sig också spetsprogrammet för tillgänglighet för konst och kultur i regeringsprogrammet för Juha Sipiläs regering. Inom ramen för det ska den ojämnt fördelade tillgången till grundläggande konstundervisning och barnkultur inom konstens olika områden åtgärdas i landets olika delar och barns och ungdomars kreativitet stärks genom att integrera hobbytimmar som leds av professionella i den grundläggande konstundervisningen och barnkultur i verksamheten inom småbarnspedagogik och undervisningsväsendet. Inom ramen för spetsprojektet utvidgas dessutom principen att en procent av budgeten för betydande offentliga projekt ska reserveras för konst i samarbete med social- och hälsovården med målet att stödja de effekter som konst har på människors välmående. Verksamhetsmodellerna tillsammans med social- och hälsovårdssektorn modifieras som bäst på grund av landskaps- samt social- och hälsovårdsreformen. Kommunerna svarar enligt planerna för den förebyggande verksamheten, där kulturen är av stor vikt. I fortsättningen kommer samarbetet mellan kommunerna och landskapen att vara av central betydelse.

Till kommunernas verksamhet ansluter sig också främjandet av den s.k. traditionella principen att en procent av budgeten för betydande offentliga projekt ska reserveras för konst i samarbete med social- och hälsovården inom ramen för byggnadsprojekt där den tekniska sektorn inom kommunen har en central roll. Bakgrunden till de mer omfattande projekten enligt procentprincipen är ofta ett initiativ om inledande av verksamhet som kommit via kommunens kulturväsende. Främjandet av procentprincipen förutsätter utöver olika kommunala sektorer också samarbete med bland annat konstnärer samt företag i byggnadsbranschen.

De kulturella evenemangen är å sin sida ett exempel på hur många slags verksamheter och bidragsformer som kan ingå i kommunens kulturverksamhet. De kräver anläggande och underhåll

av platser för evenemangen, trafikarrangemang, planläggning, kommunal teknik, tillstånds- och anmälningsärenden samt rådgivning.

Enligt rapporten för utvärderingen av basservicen från 2014 uppskattade kommunerna själva sin andel av kulturverksamheten till i snitt över 53 procent. Över hälften av kommunerna har köpt in kulturtjänster eller lagt ut dem på tredje sektorn. Ca hälften av kommunerna som besvarade enkäten hade ingått avtal angående kulturverksamhet eller kulturtjänster med tredje sektorn och något under en tredjedel med företag. Avtalen med företag gällde i praktiken inköp av eller utläggning av tjänster. Den överlägset största delen av avtalen kommunerna ingått och tjänsterna de köpt handlade om produktion av evenemang och uppträdanden. I de flesta kommuner bedömdes tredje sektorn stärka eller komplettera kommunal verksamhet. Företagens roll bedömdes oftare än tredje sektorn ha i uppgift att ersätta kommunal verksamhet. Konstnärer och läroanstalter kunde också ha en roll i produktionen av konst- och kulturtjänster. Enligt kommunernas bedömning uppgick konstnärernas och läroanstalternas andel av kommunernas kulturverksamhet sammanlagt till något över 10 procent år 2013.

Samarbetsmodellerna inom tredje sektorn är olika och varierar beroende på situation och verksamhetsområde samt syfte. Under det att verksamheten inom tredje sektorn delvis genomgår förändringar och den ovannämnda fjärde sektorn utökar sin verksamhet, medför detta nya utmaningar för samarbetet ur kommunens perspektiv betraktat. Aktörerna kan uppleva att de kommunala verksamhetsmodellerna är stelbenta ifråga om eventuella krav från kommunens sida på understöd, och kan upplevas svåra att leva upp till. En del av den tredje och den fjärde sektorn drivs av frivilligverksamhet, vilket skapar utmaningar för verksamhetens fortbestånd och kvalitet. Å andra sidan önskade aktörerna inom den tredje och fjärde sektorn att offentliga finansiärer skulle förbinda sig till långsiktig understödsverksamhet.

Kommunerna kan också ordna konst- och kulturtjänster tillsammans. I praktiken kan samarbetet gälla till exempel anordnandet av evenemang och att dela på kostnaderna för att engagera artister. En typisk samarbetsform för kommuner är att delta i olika anskaffningar och finansieringen av dem. Samarbetet kommuner emellan kan på praktisk nivå bland annat skötas genom avtal. Så kan man gå till väga bland annat i fråga om anordnade av grundläggande konstundervisning. I en del trakter finns eller har det funnits föreningar för anordnade av kulturtjänster, och dessa föreningar har kommunen eller flera kommuner finansierat. I och med att sätten för att ordna kulturverksamhet diversifieras och behoven av samarbeten blir mer framträdande, är det skäl att beakta dessa aspekter i lagen om kommunernas kulturverksamhet.

Kommuninvånarnas möjligheter att delta

På vilka sätt kulturverksamheten ordnas och kulturtjänsterna erbjuds påverkar tillgången på dem och tillgängligheten för dem. I fråga om tillgången på tjänster finns det regionala skillnader, skillnader som gäller den service som erbjuds och skillnader som gäller olika befolkningsgrupper. Att delta i kulturella evenemang är en fritidssysselsättning som i synnerhet högt utbildade, höginkomsttagare och barnlösa hushåll ägnar sig åt. Annat som påverkar hur ofta man besöker evenemang och använder sig av tjänsterna är hur närbelägna evenemangen och tjänsterna är. I undersökningar har observerats att i synnerhet möjligheterna för låginkomsttagare och personer med lägre utbildning att använda sig av kulturtjänster påverkas av om tjänsterna finns långt från bostaden.

Det är svårt att direkt påverka avstånden, men man kan åtminstone delvis påverka anordnandet av verksamhet och tjänster i mer jämlik riktning för deltagande och användningen av tjänsterna. Mången kommun vidtar åtgärder för att erbjuda kulturtjänster utanför tätortens centrum eller centralorter. Turnerande eller mobila tjänster genomförs mest i urbana eller tätortskommuner. De har ett betydande samarbete med teatrar ,orkestrar och museer som får statsandelar. Teatrarna och orkestrarna finns för det mesta i landskapens centralort, museerna också i övriga kommuner. Olika institutioner som får statsandelar varierar beträffande sin turnéverksamhet. Transporter av olika slag till evenemang ordnas framför allt av landsbygdskommuner.

Utöver avstånden är det nödvändigt att fästa uppmärksamhet vid undanröjandet av hinder för deltagande. I syfte att sänka tröskeln för deltagande av ekonomiska och sociala skäl har man utvecklat nya verksamhetssätt. Kommunerna har till exempel tagit i bruk rabatterade eller avgiftsfria biljetter till avgiftsbelagda kulturella evenemang, bland annat det s.k. Kaiku-kortet, samt utvecklat olika former av kulturkompisverksamhet.

Digitala kulturtjänster är ett sätt att utöka tillgången till och tillgängligheten för kultur. De kan förväntas komma att förändra sätten att anordna och producera kulturtjänster framöver. År 2014 offentliggjordes en utredning över möjligheterna att producera kulturtjänster elektroniskt. Enligt den uppgav 76 kommuner att de producerar elektroniska kulturtjänster, 73 kommuner att de använder sig av sociala medier, men bara 12 kommuner till exempel att de producerar digitala kulturtjänster för olika institutioner. Aderton kommuner ordnade olika slags virtuella guidningar. Endast sju kommuner använde sig av streamning. Kommunens anställda producerar huvudsakligen tjänsterna vid sidan av egna uppgifter. De största utmaningarna med tanke på produktionen ansågs vara ekonomin och personalresurserna. I rapporten för utvärderingen av bassservicen från 2018 är det i synnerhet urbana kommuner som genomför kulturverksamhet via webben. Av landsbygdskommunerna hade endast 15 procent kulturverksamhet via webben.

Enligt utvärderingsrapporten från 2018 eftersträvar största delen av kommunerna att åtminstone på något sätt engagera kommuninvånarna i planeringen eller anordnandet av kulturtjänster. De flesta kommuner (90 procent) samarbetar och ordnar träffar med lokala aktörer, till exempel inom tredje sektorn eller företag. I tre fjärdedelar av kommunerna (76 procent) hade kommuninvånarna möjligheter att frivilligt delta i anordnandet av kulturtjänster. Hälften av kommunerna som besvarat enkäten ordnade invånarforum under 2017 eller använde sig av andra sätt för att höra invånarna, till exempel enkäter riktade till kommuninvånarna. I en femtedel av kommunerna (23 procent) hade kommuninvånarna möjlighet att delta i planeringen eller utarbetandet av strategier gällande kulturen. Medborgarbudget eller metoder för kulturplanering har använts i några kommuner. I klart över en tredjedel av kommunerna (37 procent) hade man särskilt betonat olika specialgruppers och minoriteters möjligheter att delta i planeringen och anordnandet av kulturtjänster.

I tvåspråkiga kommuner ordnas kulturtjänsterna i praktiken både på finska och på svenska, men det finns inga bestämmelser om detta i den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet. Inte heller andra språkliga minoriteter beaktas i den.

Kulturverksamhet ingår i den verksamhet som ordnas för invandrare och i ingångsskedet av integreringen av nyanlända, såsom vid mottagningscentraler, och i ett senare skede av integreringen för dem som fått beslut om beviljande av asyl. Att dra nytta av kultur i integreringen av

invandrare är viktigt också i fråga om arbetsrelaterad invandring. I synnerhet i städerna ökar andelen invandrare.

Personal och dess kompetens

I lagen om kommunernas kulturverksamhet finns inga bestämmelser om personal eller dess kompetens.

Det förekommer variationer beträffande kommunernas personalresurser. Enligt rapporten för utvärderingen av basservicen från 2016 har något över hälften (52 procent) av de kommuner som besvarat enkäten anslagit ett årsverke eller med för kommunens allmänna kulturverksamhet. På motsvarande sätt hade 48 procent av de kommuner som besvarat enkäten anslagit under ett årsverke för allmän kulturverksamhet. Antalet årsverken var i allmänhet högst i kommuner med ett högt invånarantal. Det sammanlagda antalet anställda inom den allmänna kulturverksamheten påverkas dock mest av på vilket sätt servicen ordnas. Enligt rapporten från 2018 var uppgifterna för en tjänst som ansvarig för den allmänna kulturverksamheten i 65 procent av de kommuner som besvarat enkäten en tjänst eller funktion som kombinerades med uppgifter inom olika sektorer. Vanligast var en tjänst som var gemensam för biblioteksektorn (29 procent) eller med ungdoms- och/eller idrottssektorn (21 procent).Andra sektorer var bildningsväsendet och/eller medborgarinstitut, välfärds och/eller fritidssektorn, turism, informations- och/eller marknadsföring samt en kombination av flera olika sektorer.

I rapporten från 2016 hade två tredjedelar (66 procent) av direktörerna för kommunernas allmänna kulturverksamhet högre högskoleexamen. En femtedel (22 procent) av dem som besvarat enkäten hade högre högskoleexamen. Av de direktörer för den allmänna kulturverksamheten i kommunerna som besvarat enkäten hade 15 procent någon annan än högre eller lägre högskoleexamen.

Diversiteten ifråga om utformningen av kommunens kulturverksamhet beror på personalens kompetens. Centralt är, utöver sakkunskap i konst- och kulturfrågor, kännedom om den offentliga förvaltningen och kompetens beträffande offentlig upphandling. Även identifikation av förändringarna i verksamhetsmiljön, strategiskt kunnande och kännedom om behoven hos olika kundkategorier är allt viktigare. Eftersom samarbetspartnerna ofta varierar i utformning, behövs det goda interaktionsfärdigheter. Det är också viktigare än förr att beakta kommunerna ur livskrafts- och attraktivitetsperspektiv. Dessutom ökar vikten av kompetens i anslutning till utnyttjande av digital teknik.

Olika undersökningar har konstaterat att alla kommuner inte nödvändigtvis utsett en ansvarig person eller samordnare av uppgifterna inom kommunens kulturväsende. I slutrapporten för försöken inom ramen för projektet KUULTO, som samordnats av Jyväskylä universitet och finansierats av undervisnings- och kulturministeriet åren 2012—2014 (Kulturella verksamhetsformer som prövats; Resultaten för KUULTO-projektet, undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2015:21), ingår ett åtgärdsförslag enligt vilket det behövs någon som samordnar kulturverksamheten i kommunen. Enligt rapporten krävs det en engagerad personalresurs för att ordna kommunens kulturverksamhet. I rapporten föreslås resursen införas inom ramen för ett mer omfattande sektorsövergripande samarbete.

Statliga myndigheters uppgifter

I lagen om kommunernas kulturverksamhet finns inga bestämmelser om statens eller den statliga regionförvaltningens uppgifter, men i andra lagar finns bestämmelser om regionförvaltningens uppgifter för kulturens del.

Enligt 68 § i grundlagens svarar varje ministerium inom sitt ansvarsområde för beredningen av de ärenden som hör till statsrådet och för att förvaltningen fungerar som sig bör. Enligt 2 § 1 mom. i lagen om statsrådet utfärdas bestämmelser om ministeriernas ansvarsområden och om fördelningen av ärendena mellan dem samt om annan organisationsform för statsrådet genom lag eller genom förordning av statsrådet. Enligt 18 § i reglementet för statsrådet (262/2003) hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde bland annat konst, kultur och kulturarv. Även på andra ministeriers förvaltningsområden finns uppgifter som gäller kultur.

Enligt 2 § 1 mom. i lagen om Museiverket (282/2004) har Museiverket, om inte något annat bestäms genom lag eller med stöd av lag, bland annat till uppgift vara sakkunnigmyndighet med ansvar för skyddet av kulturarvet och kulturmiljön samt svara för vården och tillsynen i fråga om fornlämningar och, om ärendet inte hör till ansvarsområdet för någon annan myndighet, i fråga om kulturmiljön.

Enligt 3 § 1 mom. i lagen om Centret för konstfrämjande (657/2012) ska Centret bland annat främja kultur nationellt och internationellt till den del den uppgiften inte hör till någon annan myndighet.

Enligt 3 § 1 mom. i lagen om närings-, trafik- och miljöcentraler (897/2009) ska Närings-, trafik- och miljöcentralerna sköta de uppgifter som särskilt föreskrivits för dem inom utbildning, kunnande och kultur samt vård av kulturmiljön.

Enligt 4§ 5 mom. i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondverksamheten (7/2014) är målen för regionutvecklingen att utveckla regionernas starka sidor och höja deras specialiseringsgrad samt främja deras kultur. Enligt 17 § 5 mom. svarar landskapsförbunden för samordningen av planer och utvecklingsåtgärder som gäller kultur, som ett led i genomförandet av landskapsprogrammet.

Enligt 4 § 3 mom. i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) sköter regionförvaltningsverken de uppgifter som särskilt föreskrivs för dem inom utbildnings-, barndagvårds-, biblioteks-, idrotts- och ungdomsväsendet (13.12.2013/932), men dessa uppgifter gäller inte kommunernas kulturverksamhet. Utvärderingen av den regionala tillgången på basservice hör till regionförvaltningsverkens verksamhetsområde och uppgifter. Uppgifterna har kontaktytor med kommunernas kulturverksamhet, eftersom uppgifterna inom kulturverksamheten i synnerhet i landsbygdskommunerna kan skötas av en anställd inom det övriga bildningsväsendet.

I och med landskaps- och vårdreformen kommer den statliga kulturförvaltningen att ändras från och med den 1 januari 2020. Reformerna ändrar inte på kommunernas kulturverksamhet, men projektet Framtidens kommun samt överförandet av uppgifterna inom social- och hälsovården till landskapen påverkar den helhet som kommunernas nuvarande uppgifter bildar. Bildningssektorn är i färd med att bli en allt med betydelsefull del av kommunernas verksamhet. Aktörer inom den statliga regionförvaltningen som samarbetat med kommunernas kulturverksamhet är

bland annat Centret för konstfrämjande samt närings-, trafik- och miljöcentralerna. I fråga om landskapslagen handlar kontaktytan till kommunernas verksamhet om uppgifter inom ramen för kulturens livskraft samt kulturmiljöer samt social- och hälsovården.

Jyväskylä universitet undersökte år 2017 strategier och program som utarbetats vid olika ministerier i relation till oliks slags kulturverksamhet. Publikationen Suosituksista dialogisiin käytäntöihin (YFI julkaisuja 3) utmynnade i en rekommendation om att olika ministerier avsevärt borde gå in för mer samverkan i kulturfrågor.

På statlig och regional nivå saknar Finland strukturer för att stödja utvecklingen av kommunernas kulturverksamhet. En åtgärd som föreslogs i den ovan nämnda slutrapporten för projektet KUULTO var att ordna kompletterande utbildning för att stärka de anställdas sakkunskap och höja deras kompetens. Inom övriga sektorer inom bildningsväsendet finns statliga stödstrukturer för att stärka verksamheten, såsom kompetensutveckling och att utveckla samverkan mellan olika aktörer. För kommunernas del utvecklas verksamheten inom till exempel biblioteksväsendet av sådana bibliotek som fått en utvecklingsuppgift och inom ungdomssektorn av kompetenscentren. I syfte att stärka genomslagskraften, personalens kompetens och samverkan mellan kommunerna borde kommunen eller andra aktörer anvisas utvecklingsuppgifter.

Framtagande av information och utvärdering

Det finns olika aktörer som tar fram information om kommunernas kulturverksamhet, bland annat kommunerna, undervisnings- och kulturministeriet samt Finlands Kommunförbund. Sätten att ta fram information och utvärdera den måste utvecklas bland annat i fråga om tillgång till tjänster och tillgängligheten för dem. Till exempel är det svårt att få uppgifter om var kulturverksamheten försiggår och avstånden till den på ett sätt som skulle motsvara uppgifterna om idrottsplatser i lokaliseringsdatasystemet för idrottsplatser (LIPAS).

Utvärderingen av den kommunala basservicen ingår i uppgifterna inom de verksamhetsområden som enligt 4 § i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) ankommer på regionförvaltningsverken För kulturtjänsternas del föreskrivs det inte i lagen om kommunernas kulturverksamhet hur de ska utvärderas, och har inte heller definierats som något någon myndighet alls har ansvar för. Utvärderingen av kulturtjänsterna har genomförts inom ramen för utvärderingen av kommunens basservice i form av separata utredningar som publicerats åren 2012, 2014, 2016 och 2018. Utvärderingen av den grundläggande konstundervisningen genomfördes i form av en separat utredning år 2014. I utvärderingen av basservicen har man bland annat följt upp kulturtjänsternas ekonomiska utveckling, personalen, var de finns samt varierande teman, såsom i rapporten från 2016, som bland annat utvärderade verksamheten i anslutning till regeringens spetsprojekt.

Med tanke på kommunernas kulturverksamhet vore det viktigt att identifiera utvärderingen på olika förvaltningsnivåer bättre än hittills. Kommunerna utvärderar kulturverksamheten i relation till de strategier de utarbetat och inom ramen för kommunens välfärdsberättelse. Enligt utvärderingen av basservicen från 2018 ingick kultur på olika sätt i de kommunala strategierna. En separat kulturstrategi, -plan eller motsvarande var i kraft i 34 procent av de kommuner som besvarat enkäten om basservicen (65 procent av kommunerna i Fastlandsfinland.) En separat kulturstrategi, -plan eller motsvarande var avsevärt oftare i kraft i urbana kommuner (51 procent) och tätortskommuner (49 procent) än i landsbygdskommuner (21 procent).

Enligt utvärderingen av basservicen från 2018 tillfrågades kommunerna särskilt om huruvida välfärdstjänster som baserar sig på konst- och kultur omnämns i kommunens senaste välfärdsberättelse. Konst- och kulturbaserade välfärdstjänster omnämndes i samband med andra avsnitt i 46 procent av kommunerna som besvarat enkäten. Konst- och kulturbaserade välfärdstjänster hade ett eget avsnitt i sammanlagt fyra procent av berättelserna i de kommuner som besvarat enkäten. I kommunens senaste välfärdsberättelse omnämndes konst- och kulturbaserade kulturtjänster oftare i de urbana kommunernas (71 procent) än i tätortskommunernas (54 procent) eller landsbygdskommunernas (40 procent).

Kommunerna genomförde själva sin självutvärdering. Enligt 37 § i kommunallagen ska kommunen utarbeta en kommunstrategi. Kommunstrategin ska grunda sig på en bedömning av nuläget i kommunen samt av framtida förändringar i omvärlden och deras inverkan på fullgörandet av kommunens uppgifter I kommunstrategin ska det anges hur genomförandet av strategin utvärderas och följs upp. Dessutom har många kommuner tagit i bruk ett självvärderingssystem. Med vars hjälp verksamheten utvärderas och utvecklas systematiskt.

Finlands Kommunförbund utför i samarbete med Forskningscentret för kulturpolitik Cupore ca vart tredje år en kostnadsjämförelse mellan de större städerna. Jämförelsen omfattar en avsevärd del av det sammanlagda invånarantalet i samtliga kommuner, men samtidigt lämnas 92 av alla kommuner obeaktade. Helt jämförbar information om alla kommuner finns inte att tillgå.

Utvärderingarna på riks- och regional nivå har genomförts inom ramen för utvärderingen av basservicen. Utvärderingen bör utvecklas så den blir mer ändamålsenlig och enhetlig är för närvarande, och då kommer den också att göra kulturverksamhetens genomslagskraft mer jämförbar på kommunal, regional och statlig nivå. Inga internationella utvärderingar har genomförts angående kommunernas kulturverksamhet.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att reformera lagstiftningen om kommunernas kulturverksamhet så att den motsvarar de förändringar som skett i kommunernas kulturverksamhet och dess verksamhetsmiljö samt gällande bestämmelser i grundlagen och ikraftsättandet av de internationella överenskommelser som gäller kulturverksamhet. Utgångspunkten är kommunernas grundläggande kulturverksamhet, som har kontaktytor både inom kommunen och utanför den. Syftet med propositionen är att bättre identifiera dessa kontaktytor samt mångfalden inom kommunernas kulturverksamhet. Dessutom har man i propositionen beaktat den landskapsreform som enligt regeringens avsikt föreslås träda i kraft vid ingången av 2020, då uppgifterna inom kommunens bildningsväsende, inklusive kulturen, kommer att utgöra en betydande del av den kommunala verksamheten. Syftet med propositionen är därutöver att stödja kommunernas verksamhet under verkställigheten av reformen.

Ett ytterligare mål är att stärka verksamhetsförutsättningarna för kommunernas kulturverksamhet samt främja demokratin, invånarorientering, jämlikhet, en hållbar utveckling samt den kulturella mångfalden och dialogen. Syftet är att alla befolkningsgrupper ska ha tillgång till kommunernas kulturverksamhet och att den ska vara så tillgänglig som möjligt.

3.2 Alternativ för genomförandet

Den gällande lagen motsvarar inte den samhällspolitiska betydelsen av mångsidig konst och kultur, och inte heller den betydelse och den roll de har i den kommunala verksamheten. Å andra sidan vill man enligt de gällande riktlinjerna inte heller ge kommunerna ytterligare åligganden. Vid stiftandet av denna lag har vardera synpunkten beaktats. I undersökningar och riktlinjer har men sett ett stort behov av att uppdatera lagen om kulturverksamheten i kommunerna. I lagförslaget görs det så att kommunerna inom ramen för det kommunala självstyret kan ordna sin kulturverksamhet utan att påföras några betydande extra åligganden. Lagförslaget innehåller kulturverksamheten syfte och utvidgade uppgiftsområde, men kommunen får ordna sin kulturverksamhet på det sätt den själv önskar. Bland annat kan kommunen dra nytta av samarbetet mellan olika kommunala sektorer eller ordna kulturverksamheten tillsammans med andra kommuner.

För att utveckla kulturpolitiken på ett följdriktigt sätt krävs det en lag om kommunernas kulturverksamhet som är aktuell. Med tanke på den helhet som utgörs av kommunens uppgifter på kulturens område skulle det råda en obalans, om det fanns aktuell lagstiftning på de andra områdena inom bildningssektorn, men kultursektorn hade en föråldrad lag. Än mer oändamålsenligt vore det, om man upphävde den gällande lagen på grund av att den inte är aktuell, men lät bli att stifta en ny. Genom landskaps- samt hälso- och socialvårdsreformen lyfts behovet av en ny lag upp, eftersom kultursektorn håller på att bli kommunens viktigaste sektor.

3.3 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om kommunernas kulturverksamhet som ska ersätta den gällande lagen.

I den föreslagna lagen fastställs syftet med kommunernas kulturverksamhet och uppgifterna i anslutning till den. Genom syftet och uppgifterna stärks kommunernas kulturverksamhet i form av bas- och närservice. Uppgifterna lyfter fram mångfalden inom kommunernas kulturverksamhet samt möjligheterna till samarbeten med övriga sektorer och aktörer. Kommunerna kan enligt förslaget fortsättningsvis ordna kulturverksamheten som de själva önskar.

Lagförslaget innebär utöver det tillfogade syftet även bestämmelser om statliga myndigheters uppgifter, invånarnas deltagande, kommunens utvecklingsuppgifter, samarbeten samt om framtagandet och utvärdering av information. I fråga om de uppgifter som tas om hand av statliga myndigheter ska man beakta de centrala aktörerna inom kulturverksamheten, vilket mångfalden inom kommunernas kulturverksamhet kräver. Genom att ge invånarnas möjligheter att påverka stärks demokratiutvecklingen och genom samarbeten mellan kommunerna stärks förutsättningarna för anordnandet av kommunernas kulturverksamhet samt genomslaget för verksamheten. Framställandet och bedömningen av information ska skapa en kunskapsbas såväl för kommunernas egen utveckling av kulturverksamheten som för kulturpolitiken på riksnivå.

3.4 Uppföljning

Med propositionen strävar men efter att höja kvaliteten och genomslaget för kommunernas kulturverksamhet. Propositionen innefattar framtagande av information och utvärdering som man strävar efter att göra mer systematiskt. Detta möjliggör även utvärdering av verkställandet av

denna lag. Verkställandet av lagen kan utvärderas för första gången exempelvis fem år från ikraftträdandet.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Beredningen av propositionen har haft som utgångspunkt att reformen kan genomföras kostnadsneutralt i fråga om de ekonomiska konsekvenserna. Lagen föreskriver inga sådana nya uppgifter för kommunerna som de inte redan sköter för närvarande. Avsikten är att bevara kommunernas möjlighet att ordna och organisera kulturverksamhet på det sätt som de anser bäst.

Propositionen har inga ekonomiska konsekvenser för statsandelen för basservicen. År 2018 var statsandelsprocenten för kommunal basservice 25,34 procent. Kommunernas statsandel för basservice grundar sig inte på sektorspecifika grundpriser utan statsandelen är kalkylerad och allmänt täckande. När statsandelsfinansieringen av kommunernas allmänna kulturverksamhet överfördes till basservicebudgeten år 2010 var statens finansieringsandel ca 1 euro/invånare. I kommunerna i Fastlandsfinland var driftskostnaderna för den allmänna kulturverksamheten totalt 112 miljoner euro år 2016. I kommunerna i Fastlandsfinland var nettodriftskostnaderna för musei- och utställningsverksamhet, teater-, dans- och cirkusverksamhet och musikverksamhet totalt 269 miljoner euro år 2016.

Propositionen kan ha positiva ekonomiska verkningar genom stråk- och multiplikatoreffekter som anknyter till främjandet av kultur och konst. Propositionen beaktar den numera bredare synen på kulturens och konstens inverkan på samhällsutvecklingen och den regionala och lokala utvecklingen. Propositionen främjar verksamheten inom kultur- och konstsektorn och beaktar också dessa sektorers koppling till kommunens övriga funktioner, bland annat till utvecklingen av den kreativa verksamheten och de kreativa branscherna och därmed till näringspolitiken. Därmed ökar propositionen kommunens livskraft och den ekonomiska aktiviteten inom kommunen. Likaså beaktar lagförslaget möjligheterna att främja kulturens och konstens välfärdseffekter både i kommunernas förebyggande verksamhet och i social- och hälsovården med anknytning till social- och hälsovårds- och landskapsreformen. Detta kan förväntas medföra besparingar i social- och hälsovårdens kostnader.

Arbetsgruppen som har berett reformen har inom ramen för ministeriets budget föreslagit vissa riktade anslag som främjar den strategiska utvecklingen och kompetensutvecklingen i fråga om kommunernas kulturverksamhet. För stärkandet och utvärderingen av kunskapsgrunden föreslås 60 000 euro vilket innebär att kulturens TEAviisari utvecklas för att ta fram indikatorer för kommunernas kulturverksamhet och för kulturverksamhet som främjar välfärden och hälsan i samarbete med bland annat Institutet för hälsa och välfärd och Finlands Kommunförbund. Därtill föreslås i inledningsskedet 440 000 euro för strategisk utveckling av kommunernas kulturverksamhet samt för att främja verksamhetens kvalitet och genomslag. Anslaget innebär en tilläggsfinansiering på det nuvarande understödsanslaget på 900 000 euro för utveckling av den regionala kulturverksamheten. Beslut om de föreslagna anslagen görs i statsbudgeten.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Propositionen har inga konsekvenser för de statliga eller kommunala myndigheternas verksamhet. Enligt förslaget svarar staten för den riksomfattande konst- och kulturpolitiken. Undervisnings- och kulturministeriet skapar förutsättningar för den riksomfattande kulturpolitiken och utvecklingen av den i anknytning till kommunernas kulturverksamhet. I samband med denna uppgift samarbetar staten vid behov med kommunerna och andra aktörer.

Kommunerna ansvarar för ordnandet av kulturverksamhet, liksom i nuläget. Kommunen beaktar lokala förhållanden när den ordnar kulturverksamhet. Enligt förslaget kan kommunen ordna kulturverksamheten själv eller i samarbete med andra kommuner eller på något annat sätt. Syftet med reformen av lagen är att förbättra samarbetet mellan kommunens olika sektorer i främjandet av kulturverksamheten. Propositionen ökar inte kommunernas uppgifter jämfört med nuläget.

4.3 Konsekvenser för miljön

I reformen betonas aktiv användning och förnyelse av kulturarvet, vilket kan förväntas ha positiva effekter på upprätthållandet av kulturarvet och skyddet av kulturmiljön. Förutom att upprätthålla det lokala kulturarvet har kommunerna enligt förslaget till uppgift att främja den aktiva användningen av kulturarvet. Därmed ska de som intresserar sig för kulturarvet fästa allt mer vikt även vid miljön och värna om kulturarvet bättre än tidigare. Kommunerna kan främja utvecklingen av en god boende- och livsmiljö för invånarna även genom andra åtgärder, till exempel genom att iaktta förfaranden såsom procentprincipen och genom att ordna konstverk i det offentliga rummet och i invånarnas vardagsmiljöer. Propositionen ökar inte kommunernas uppgifter jämfört med nuläget.

En utgångspunkt för genomförandet av propositionens syften är hållbar utveckling. Det innebär att även kommunens kulturverksamhet ska följa principerna och målen för en hållbar utveckling. Den sociala och kulturella mångfalden och dialogen som också nämnts som utgångspunkter är viktiga i synnerhet för den hållbara utvecklingens sociala dimension.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

I propositionen främjas och stärks ställningen för kommunernas kulturverksamhet. I målen och uppgifterna betonas människornas möjligheter att utöva kreativitet samt möjligheter att använda kultur- och konsttjänster på lika villkor. På detta sätt blir så många som möjligt delaktiga av kulturens och konstens livsberikande verkningar.

Kulturell aktivitet och användning av kulturtjänster har traditionellt varit socialt differentierat så att personer med en bättre ekonomisk och social ställning, högre utbildade och kvinnor är aktivare än andra och använder tjänsterna mer. En speciell utmaning utgör de som inte nämnvärt deltar i kulturen och inte heller upplever att de är delaktiga i den. Likaså är det en utmaning att förutom att trygga tillgången till tjänsterna även trygga tjänsternas tillgänglighet på olika sätt.

Att beakta befolkningsgruppernas olikheter bättre och på fler sätt kan förväntas minska ovannämnda skillnader genom att de som tidigare deltagit i mindre utsträckning ökar sitt deltagande

när utbudet av tjänster blir mångsidigare. På detta sätt utvidgas bland annat kulturens och konstens verkningar som ökar välfärden och hälsan samt delaktigheten och samhörigheten så att de når en större del av befolkningen än tidigare. Genom att förnya verksamhetsformerna och utveckla bland annat förfarandena för deltagande och hörande samt genom att beakta tillgänglighetsrelaterade aspekter och rekommendationer blir befolkningen mer delaktig i kulturen och deltagandet ökar, vilket har positiva effekter både för människors eget liv och för kommunernas och hela samhällets verksamhet i allmänhet. Kulturen och konsten berikar allt fler människors liv på olika sätt. Livskompetensen, välfärden och hälsan blir bättre och ojämlikheten och utslagningen minskar. Enligt propositionen ska utnyttjandet av kulturverksamhet för att främja befolkningens välfärd och hälsa samt delaktighet och samhörighet stärkas och i anknytning till detta betonas samarbetet med andra sektorer och i synnerhet social- och hälsovårdsväsendet. På detta sätt kan verksamhet inom kultur och konst som främjar välfärden och hälsan utvidgas så att den når allt fler och blir en del av förvaltningsområdenas samarbetsstrukturer.

4.5 Konsekvenser för jämställdheten mellan könen

Med tanke på verksamhet inom yrken inom kultur och konst är vissa sektorer mansdominerade och andra kvinnodominerade. I organisationshierarkin och exempelvis inkomstnivån har män en bättre ställning än kvinnor. Kvinnor får oftare jobb inom den offentliga sektorn och män får oftare än kvinnor jobb inom den privata sektorn.

De aktörer som verkställer denna proposition bör beakta verkställandet av jämställdheten mellan könen bland annat i personalstrukturerna. Med lagförslaget kan man påverka deltagandet i kulturfunktioner och användningen av kulturtjänster. För kultur- och konstsektorn är det typiskt att kvinnor använder kulturtjänster och konsumerar kultur i större utsträckning än män. Propositionens utgångspunkt som handlar om att beakta befolkningsgruppernas olikhet gäller i synnerhet verksamhetsformerna och sätten som tjänsterna erbjuds på. I dessa kan skillnader i hur man deltar i verksamheten och använder tjänsterna beaktas också med tanke på de könsrelaterade konsekvenserna varvid det är möjligt att jämna ut skillnader i deltagandet även mellan kvinnor och män.

5 Beredningen av propositionen

Beredningsskeden och beredningsmaterial

Den 17 oktober 2017 tillsatte undervisnings- och kulturministeriet en arbetsgrupp som hade i uppgift att utarbeta ett förslag till ändring av lagen om kommunernas kulturverksamhet Förslaget skulle utarbetas i form av en regeringsproposition. I beredningsarbetet skulle arbetsgruppen beakta förändringarna i verksamhetsmiljön och deras konsekvenser för kommunernas kulturverksamhet, tillgången till kulturtjänster, tjänsternas tillgänglighet, tryggandet och främjandet av mångfald, utvärderingen av uppnåendet av målen för kulturtjänsterna och av verksamheten samt säkerställandet av kompetensen i ordnandet av kulturtjänster. I arbetet skulle därtill beaktas kommunernas samarbetsmöjligheter inom kommunerna, mellan dem samt med tredje sektorn, den privata sektorn och den övriga offentliga sektorn.

I arbetsgruppen ingick förutom undervisnings- och kulturministeriet företrädare för Finlands Kommunförbund rf, Iisalmi, Karleby, Uleåborgs, Pargas och Tammerfors städer, Karstula och

Savitaipale kommuner, Forskningscentret för kulturpolitik Cupore och Centret för konstfrämjande. I anknytning till reformen av lagen om kommunernas kulturverksamhet ordnades tillställningar för intressentgrupper den 7 december 2017 i Helsingfors, den 24 januari 2018 i Kuopio, den 6 februari 2018 i Tammerfors och den 7 februari 2018 i Uleåborg. Synpunkterna som lyftes fram under tillställningarna har utnyttjats i beredningen av propositionen. I tillställningarna deltog företrädare för kommunerna, regionalförvaltningen och Centret för konstfrämjande samt andra kulturaktörer och intressentgrupper. Förutom tillställningarna för intressentgrupper fanns det en möjlighet att diskutera förnyandet av lagen i sociala medier, på Facebook.

Utlåtanden och hur de har beaktats

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. *Lagens tillämpningsområde.* I paragrafen föreslås bestämmelser om lagens tillämpningsområde. I den gällande lagen föreskrivs om kommunens uppgifter inom kulturväsendet och om statsandelar och statsunderstöd. I denna lag föreslås mer mångsidiga bestämmelser om kommunernas kulturverksamhet än i den gällande lagen. Detta är nödvändigt på grund av att kulturens och konstens samhällspolitiska betydelse och verkningar har ökat och blivit mångsidigare. I och med reformen av regionförvaltningen som planeras träda i kraft år 2020 får uppgifterna som handlar om att främja kultur och konst en ökad betydelse i kommunerna och behovet av samarbete och gemensam verksamhet i anknytning till dessa betonas mer än tidigare.

Enligt 1 mom. föreskrivs i denna lag i fråga om ordnandet av kommunernas kulturverksamhet om mål och uppgifter, samarbete och invånarnas deltagande, framtagande av information och utvärdering samt om statlig finansiering och utveckling.

I 2 mom. definieras begreppet kommunens kulturverksamhet. Med kommunens kulturverksamhet avses enligt momentet verksamhet genom vilken kommunen främjar skapande av konst, utövande av kultur och konst, tillgång till och användning av kultur och konst, konst- och kulturfostran, kulturarv samt kulturens och konstens lokala, regionala och samhälleliga verkningar både inom kultur- och konstsektorn och inom övriga funktioner och sektorer.

Ärendena som ingår i kommunens kulturverksamhet anknyter till begreppen kultur, kulturarv och konst. Det finns inte exakta vetenskapliga eller politisk-administrativa definitioner på dessa, utan betydelsen beror alltid på sammanhanget de används i, i detta fall bland annat på kommunens ställning i den finländska förvaltningsstrukturen och på kommunens sektorstruktur. I denna lag är kulturverksamhetens betydelse därmed bunden till lagens syften och kommunens uppgifter som gäller genomförandet av syftena.

När bestämmelser ges om lagens syften och uppgifter används kultur och konst som begrepp som definierar kulturverksamhet. Kulturarvet ingår i begreppet kultur och i tillämpningsområdet för denna lag huvudsakligen när det gäller kultur. När det är nödvändigt att särskilt föra fram att det uttryckligen handlar om ärenden som gäller kulturarv så används även detta begrepp. Begreppen kultur och konst används parallellt för att komplettera varandras betydelser, även om begreppet konst kan anses ingå i begreppet kultur i vid bemärkelse. Detta grundar sig på att parallell användning av begreppen kultur och konst - samt kulturpolitik och konstpolitik - är etablerad praxis i det vetenskapliga och särskilt i det politisk-administrativa språkbruket.

2 §. *Lagens syfte.* I paragrafen föreslås bestämmelser om lagens syfte. I den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet föreskrivs inte om syften. I den nya lagen är det nödvändigt att fastställa syften på grund av lagens bredare tillämpningsområde.

Enligt 1 mom. är lagens syfte att stöda människors möjligheter till kreativt uttryck och kreativ verksamhet samt till att skapa och uppleva kultur och konst, att främja alla befolkningsgruppers likvärdiga möjligheter till och deltagande i kultur, konst och bildning, att stärka befolkningens välfärd och hälsa samt delaktighet och samhörighet genom kultur och konst samt att genom

kultur och konst skapa förutsättningar för utvecklingen av lokal och regional livskraft och kreativ verksamhet som stöder livskraften.

Syftet i 1 mom. 1 punkten grundar sig på uppfattningen om att människan har ett behov av att uttrycka sig själv och vara kreativ samt av att skapa och uppleva kultur och konst. Det allmänna ansvarar bland annat för skötandet av kulturens infrastruktur som anknyter till möjliggörandet av kreativitet samt för att det finns så gynnsamma förhållanden som möjligt för att skapa och uppleva kultur och konst. Vid sidan av staten handhar även kommunerna det allmännas ansvar.

Enligt 1 mom. 2 punkten är syftet att främja alla befolkningsgruppers likvärdiga möjligheter till och deltagande i kultur, konst och bildning. Kultur och konst hör till de funktioner som ger upphov till, utökar och främjar bildningen. I 16 § i grundlagen föreskrivs om kulturella rättigheter. Enligt 16 § 2 mom. ska det allmänna säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet utveckla sig själv.

I detaljmotiveringen i regeringens proposition om ändring av grundlagarnas stadganden om de grundläggande fri- och rättigheterna (RP 309/1993 rd) konstateras att det allmännas åtgärder för att främja individens möjligheter att utveckla sig själv hänför sig inte enbart till undervisningen utan också t.ex. till inhämtande av kunskap, vetenskaplig och konstnärlig verksamhet, åtnjutande av konst samt till utövande av motion och annan kroppskultur. Det allmänna skapar möjligheter för individen att utveckla sig själv bland annat genom att den upprätthåller och understöder bibliotek, medborgar- och arbetarinstitut samt kultur- och idrottsinrättningar och understöder utövandet av vetenskap, konst och motion. Om det allmännas förpliktelser stadgas närmare genom lag. Bestämmelsen förutsätter inte i sig att den nuvarande lagstiftningen hålls i kraft men förutsätter å andra sidan att det i tillräcklig omfattning finns system som främjar individens utveckling av sig själv, såsom i synnerhet biblioteksväsendet. I syftena och de viktigaste förslagen i regeringens proposition som handlade om ändring av de grundläggande fri- och rättigheterna konstateras att möjligheten att utveckla sig själv tryggas förutom genom undervisning även genom tillräckliga kulturtjänster.

I 17 § i grundlagen föreskrivs om olika befolkningsgruppers rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur. Enligt 20 § i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Det allmänna ska verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön.

Kulturella rättigheter, såsom till exempel vars och ens rätt att ta del av kulturlivet, säkerställs i internationella konventioner, såsom FN:s konvention om de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna (6/1976), som Finland ratificerat, och i konventionen om barnets rättigheter (60/1991), enligt vilken konventionsstaterna erkänner barnets rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

Enligt 1 mom. 3 punkten är syftet att stärka befolkningens välfärd och hälsa samt delaktighet och samhörighet genom kultur och konst. Det har framgått av många undersökningar att kulturen och konsten har verkningar som främjar välfärden och hälsan. Verkningarna sträcker sig från effekterna av gemensam verksamhet som ökar välfärden och hälsan till verkningar som förebygger enskilda sjukdomar och främjar återhämtningen från dem. Enligt 1 § i kommunallagen ska kommunen ”främja sina invånares välfärd och sitt områdes livskraft samt ordna tjäns-

terna för sina invånare på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.” Kulturverksamhetens positiva verkningar för välfärden och hälsan minskar social- och hälsovårdsväsendets och de övriga förvaltningsområdenas kostnader och därmed de kommun- och statsekonomiska kostnaderna.

Förutom för välfärden och hälsan har kultur och konst en stor betydelse för ökandet av delaktigheten och samhörigheten. Uppnåendet av delaktighet och samhörighet påverkas av de reella ekonomiska och sociala förhållandena, men även av känslan och upplevelsen av att höra till en gemenskap och samhället samt av möjligheten att genom egen verksamhet påverka egna och gemensamma ärenden. Delaktighet och deltagande är varandras förutsättningar. Upplevelser av delaktighet och samhörighet stärker och ökar viljan att delta och på motsvarande sätt stärker och ökar deltagandet delaktigheten och samhörigheten.

Paragrafens 1 mom. 4 punkt lyfter fram syftet att genom kultur och konst skapa förutsättningar för utvecklingen av lokal och regional livskraft och kreativ verksamhet som stöder livskraften. Kulturen och konsten har traditionellt ansetts ha en koppling till den lokala identiteten, kommunbilden (jfr. landsbilden) och kommunens attraktivitet. Med kultur och konst kan boende- och livsmiljöerna påverkas exempelvis genom iakttagande av förfaranden som procentprincipen och genom att skapa konstverk i det offentliga rummet och i människors vardagsmiljöer. Kulturverksamheten skapar förutsättningar för kommunens livskraft särskilt genom kulturens och konstens näringspolitiska dimension, till exempel genom utveckling av de kreativa branscherna och kulturföretagarskapet, kulturevenemang och kulturturism samt genom mångsektoriellt utnyttjande av det kreativa kunnandet. Den näringspolitiska betydelsen hos kultur- och konstsektorn - och hos den kreativa verksamheten i vidare bemärkelse - har ökat både internationellt och i Finland, och denna utveckling förväntas fortsätta. Sektorn har därmed en viktig roll med tanke på målet att diversifiera Finlands näringsstruktur så att den motsvarar informations- och servicesamhällets utveckling. Kultur- och konstsektorn är en resurs för enskilda kommuner och områden.

Enligt 2 mom. ska lagens syften uppnås med utgångspunkt i demokrati, invånarorientering, jämställdhet, hållbar utveckling samt kulturell mångfald och dialog. Dessa utgångspunkter kopplas till de allmänna samhällspolitiska värderingarna och målen för kulturverksamheten i kommunerna. Demokrati och jämställdhet är grundstenar för den finländska och nordiska samhällsmodellen och därtill starka värderingar i den europeiska kulturen. Lagens utgångspunkt som gäller invånarorientering grundar sig på de olika förvaltningsaktörernas roller och uppgifter i det finländska förvaltningssystemet - kommunens verksamhet är nära invånarnas vardagsfunktioner och -miljöer. Invånarorienteringen grundar sig å andra sidan på kommunernas självstyrelse där det handlar om kommuninvånarnas självstyrelse samt om invånarnas rätt att delta i och påverka kommunens beslut och tjänster. Den hållbara utvecklingen hänvisar till den globala utmaning som alla funktioner på nationell, regional och lokal nivå bör stöda. Den kulturella mångfalden kopplar kulturverksamheten i kommunerna till kulturens och konstens grundläggande karaktär som verksamhet som tar flera former och uttrycker olika värderingar samt till konstens frihet och yttrandefriheten och till främjandet av dialogen som gäller dessa i samhället och mellan olika befolkningsgrupper. Dessa ärenden har blivit viktigare än tidigare genom att mångfalden inom befolkningen har ökat och värderingarna och attityderna har polariserats.

3 §. *Kommunens uppgifter*. I paragrafen föreslås bestämmelser om kommunens uppgifter vid främjandet av kulturverksamhet.

Enligt 1 § i den gällande lagen ska kommunerna främja, stöda och organisera kulturverksamheten i kommunen. Kommunerna ska också ordna möjligheter för kommuninvånarna att få grundundervisning i konst samt sådan undervisning inom olika konstområden som stöder amatörer.

Enligt 121 § 2 mom. i grundlagen ska bestämmelser om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag. Enligt det föreslagna 1 mom. är det fortfarande kommunens uppgift att ordna kulturverksamhet. Således innebär momentet ingen betydande ändring i kommunens ansvar. Kommunen svarar för att kulturverksamheten överensstämmer med den föreslagna lagen.

Enligt förslaget ska denna lag definiera uppgifterna mer mångsidigt än den gällande lagen och i förhållande till lagens syften och tillämpningsområde. Utgångspunkten för fastställandet av uppgifterna är att kulturen och konsten i sig själva är viktiga funktioner, men att genomförandet och främjandet av dem även på ett bredare plan påverkar uppnåendet av de samhällspolitiska målen.

Lagen om grundläggande konstundervisning har stiftats år 1998, efter den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet. I denna lag ingår den grundläggande konstundervisningen i uppgifter som gäller konst- och kulturfostran.

Enligt 1 mom. ska kommunen ordna kulturverksamhet.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska kommunen främja likvärdig tillgång till och mångsidig användning av kultur och konst. Målet för den riksomfattande kulturpolitiken är att det finns riksomfattande, regional och lokal tillgång till kultur och konst och tjänster som anknyter till dessa. Undersökningar har visat att skillnaderna i utbudet av kulturtjänster är stora i Finland, både mellan olika regioner och kommuner samt inom kommunerna. Kommunens kulturverksamhet stöder uppnåendet av målet som gäller likvärdig tillgång till kultur- och konsttjänster så att tjänsterna förverkligas som bas- och närservice. Närservice innebär enligt förslaget kultur- och konsttjänster som huvudsakligen riktas inom kommunen till kommunens invånare.

Likvärdig tillgång till och mångsidig användning av kultur och konst främjas även under de andra punkterna i momentet.

Avsikten är inte bara att alla befolkningsgrupper har tillgång till kommunens kulturverksamhet, men att de också kan utnyttja den och delta i den. Möjligheterna att delta i samband med uppgiften som gäller tillgång anknyter till tillgänglighetsmålet som har blivit allmänt i kulturpolitiken under 2000-talet. Den begreppsliga skillnaden mellan tillgång och tillgänglighet grundar sig på att det kan finnas en tillräcklig tillgång på tjänster, men att alla trots det inte nödvändigtvis kan utnyttja dem.

Med tillgänglighet avses exempelvis orsaker som anknyter till potentiella användares ekonomiska och sociala ställning och som utgör hinder för utnyttjandet av tjänsterna. Andra hinder är bland annat att lokalerna eller den övriga byggda miljön är otillgänglig för personer med funktionsnedsättning eller äldre samt sensoriska eller kognitiva begränsningar. Hinder kan undanröjas exempelvis genom att i kommunerna utvidga verksamheten som är avsedd för personer med den svagaste ekonomiska eller sociala ställningen, liksom man har gjort i den s.k. Kaikukortet-

verksamheten, eller genom att utveckla kulturkompisverksamhet eller annan liknande verksamhet. Den regionala tillgängligheten för kultur- och konsttjänster kan ökas exempelvis för olika målgrupper och geografiskt genom samarbete mellan kommuner och även genom digitala tjänster.

Enligt 1 mom. 2 punkten ska kommen främja konstnärligt skapande, utövande av kultur och konst samt medborgarverksamhet som anknyter till dessa. Konstnärligt skapande avser yrkesmässig verksamhet och utövande av konst är icke-professionell aktivitet på eget initiativ som grundar sig på konstnärligt uttryck, exempelvis att måla, spela eller dansa. Med medborgarverksamhet avses övrig frivillig verksamhet inom kulturen som sker på eget initiativ.

Enligt det allmännas etablerade uppgiftsfördelning är det i Finland staten som huvudsakligen ansvarar för konstnärsstödet och andra centrala uppgifter med anknytning till konstfrämjande. Även kommuner kan på olika sätt stöda konstnärligt skapande: de kan bevilja olika understöd, erbjuda arbetslokaler och anställa konstnärer för olika projekt. Konstnärer kan anställas exempelvis som gemenskapskonstnärer, kommun- eller regionkonstnärer eller för att skapa konstverk i det offentliga rummet, vardagsmiljön och bostadshus enligt procentprincipen. Konstnärerna har en positiv inverkan på sin egen livsmiljö; vid sidan om konstnärligt skapande kan de bland annat delta i aktiviteter som vitaliserar det egna boendeområdet, fungera i undervisningsuppgifter eller delta i ordnandet av konst-, kultur- och andra evenemang.

Enligt undersökningar sysslar ca en tredjedel av befolkningen som fyllt tio år med kreativa konstaktiviteter på eget initiativ. Utövande som sker på eget initiativ ökar intresset för att besöka kulturevenemang och aktiviteten inom kulturverksamheten. Platser där konst utövas och medborgarverksamhet kring kultur sker är förutom hemmen bland annat de allmänna biblioteken, det fria bildningsarbetet, den grundläggande konstundervisningen och organisationsverksamheten.

Grunden för att syssla med kultur och konst skapas i hemmen, småbarnspedagogiken och i skolans konstundervisning. Enligt 3 mom. ska kommunen erbjuda möjligheter till målinriktad konst- och kulturfostran inom kulturens och konstens olika former och områden. Konst- och kulturfostran kan gälla alla åldersklasser. Konst- och kulturfostran och samarbetet mellan olika aktörer i anknytning till det kan utvecklas genom planer för kulturfostran som utarbetas i kommunerna och gäller alla invånare i kommunen.

Med kommunens kulturverksamhet kan man främja målet att så många som möjligt ska omfattas av konst- och kulturfostran. Enligt förslaget kan kommunerna genomföra konst- och kulturfostran på många olika sätt, bland annat genom samarbete med småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen och utbildningen inom det fria bildningsarbetet, genom barnkultur- och klubbverksamhet samt genom att främja ordnandet av grundläggande konstundervisning i kommunen. Den grundläggande konstundervisningen stöder och främjar konstintresset och hos en del barn och unga leder deltagande i grundläggande konstundervisning på lång sikt till att de utövar konst som yrke. Enligt lagen om grundläggande konstundervisning kan kommunen ordna grundläggande konstundervisning och därtill kan undervisning ordnas av en samkommun, registrerad sammanslutning eller stiftelse med stöd av ett tillstånd som beviljats av ministeriet samt av en statlig läroanstalt efter ministeriets beslut. Undervisningen grundar sig på läroplaner och fortskrider målinriktat från nivå till nivå. Likaså kan kommunerna skapa förutsättningar för att

anordnare av grundläggande konstundervisning erbjuder hobbyverksamhet förutom för barn och unga även för andra åldersgrupper.

Enligt 1 mom. 4 punkten ska kommunen främja upprätthållande, användning och förnyande av kulturarvet och verksamhet som stöder och utvecklar den lokala identiteten. I kulturarvet ingår naturarv, konst samt arbete som anknyter till kulturmiljöerna och den levande traditionen. Enligt förslaget ska lagrandet, bevarandet och användningen av det arbetet samt den lokala identiteten och hembygdsarbetet stödas och utvecklas i kommunen. Kulturarvet innefattar det materiella och immateriella kulturarvet samt bevarandet och utvecklandet av den byggda miljön. Stödet till den lokala identiteten och hembygdsarbetet innefattar exempelvis lokala museers verksamhet eller annat bevarande, förnyande och förmedlande av den lokala traditionen till andra samt aktiv medborgarverksamhet bland invånarna. Verksamheten grundar sig på hembygdskänsla och amatörmässigt frivilligarbete. Lokala museer drivs huvudsakligen av föreningar, men även i viss mån av kommuner eller andra aktörer. Kommunerna ger ett viktigt stöd för museernas verksamhetsförutsättningar. Landskapsmuseer och regionala konstmuseer (regionala ansvarsmuseer) strävar efter att främja museernas samarbete på sitt verksamhetsområde och att handleda och styra museer som drivs genom frivillig verksamhet. Kommunerna kan utnyttja verksamheten som strävar efter att värna om den lokala kulturtraditionen, den lokala identiteten och hembygdsarbetet bland annat i sin strävan efter att stärka kommunens identitet och livskraft.

Enligt 1 mom. 5 punkten ska kommunen främja kulturen och konsten som en del av invånarnas och gemenskapernas välfärd och hälsa, delaktighet och samhörighet samt den lokala och regionala livskraften. Utövande av konst och kultur och deltagande i dessa har i sig självt verkningar på välfärden och hälsan samt ökar delaktigheten och samhörigheten. Dessa verkningar riktar sig beroende på hur kulturen konsumeras och tjänsterna används. Aktiva användare gynnas av fördelarna för välfärden och hälsan. Aktiv användning förutsätter att det finns tillgång till kultur- och konsttjänster. I många kommuner genomförs och utvecklas kulturverksamheten som en del av målen om att främja välfärden, hälsan, delaktigheten och samhörigheten i synnerhet inom ramen för den förebyggande verksamheten. När kulturen och konsten kan integreras i kommunens övriga funktioner kan även de som av olika anledningar använder kultur och konst i mindre omfattning ta del av kulturens och konstens positiva verkningar.

Med tanke på stödet till den lokala och regionala livskraften är det viktigt med exempelvis kreativa branscher och kulturföretagande, kulturevenemang, kulturturism och utnyttjande av kreativt kunnande inom andra sektorer och i olika innovationsmiljöer. Enligt förslaget ska kommunerna främja bildandet av sådana verksamhetsmiljöer där olika företag och konstnärer möts och där småföretag kan arbeta tillsammans med högklassig verksamhet som mål. Kommunerna kan främja projektverksamhet som har en positiv inverkan på livskraften och sysselsättningen och som ökar möjligheterna för konstnärer och andra yrkespersoner inom de kreativa branscherna att sysselsätta sig även utanför landskapscentrumen.

Enligt 1 mom. 6 punkten ska kommunen främja kulturell samverkan och internationell verksamhet samt andra åtgärder som anknyter till främjandet av kultur och konst. Enligt förslaget ska kommunerna genomföra kulturell samverkan och internationell verksamhet mångsidigt inom kulturens och konstens olika områden och utgående från sina egna premisser, men de kan stöda även kommunens allmänna mål som gäller främjandet av samverkan och internationalisering. Med kulturell samverkan avses exempelvis främjande av interkulturell dialog mellan

olika befolkningsgrupper. Åtgärder inom kulturell samverkan främjar även integrationen av invandrare genom konst och kultur. Enligt förslaget genomför kommunerna internationellt samarbete exempelvis genom att främja vänkommunsverksamhet, kulturutbyte eller kulturexport.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om ordnandet av kommunernas kulturverksamhet. I den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet finns inte bestämmelser om ordnandet av kommunernas kulturverksamhet. Det är nödvändigt att bestämma om ordnandet av kommunernas kulturverksamhet för att grunden för ordnandet ska vara den samma i alla kommuner.

I sitt betänkande (FvUB 10/2013 rd) har riksdagens förvaltningsutskott konstaterat bland annat att biblioteks-, kultur-, idrotts- och ungdomstjänsterna är till sin natur lagstadgade tjänster som hör till kommunens uppgifter, men kommunerna har behörighet att bestämma i vilken utsträckning och hur tjänsterna tillhandahålls.

Enligt 2 mom. ska kommunen vid ordnandet av uppgifterna enligt 1 mom. och tjänsterna i anknytning till dem beakta lokala förhållanden och resurser samt behoven hos olika befolkningsgrupper. Med lokala förhållanden avses bland annat kommunens storlek, läge samt verksamhetsmässiga och ekonomiska resurser. Med olika befolkningsgruppers behov avses behoven hos olika socioekonomiska grupper, såsom språk-, ålders- och specialgrupper och andra socialgrupper.

Enligt 3 mom. kan kommunen ordna kulturverksamheten själv eller i samarbete med andra kommuner eller på något annat sätt. Enligt förslaget ska det finnas tillräcklig och mångsidig kompetens för ordnandet av kommunernas kulturverksamhet. Närmare bestämmelser om samarbete ingår i 7 § i lagförslaget.

Enligt förslaget ska det finnas tillräcklig och mångsidig kompetens för ordnandet av kommunernas kulturverksamhet. Liksom i nuläget kan kommunen själv bestämma hurudant kunnande och vilka personalresurser den behöver för att ordna kulturverksamheten. Kunnandet kan bestå exempelvis av personal som anställts för uppgifter inom kulturverksamheten, eller av kunnande som skaffats med kommunens övriga sektorer eller i samarbete med grannkommunerna eller på något annat sätt.

När kommunen ordnar kulturverksamhet ska den enligt 4 mom. beakta verksamhet som grundar sig på lagen om allmänna bibliotek, lagen om grundläggande konstundervisning, museilagen, teater- och orkesterlagen och lagen om fritt bildningsarbete. Allmänna bibliotek finns i alla kommuner och utbildningen inom det fria bildningsarbetet täcker alla kommuner. Grundläggande konstundervisning ordnas i största delen av kommunerna. Museer, teatrar och orkestrar som får statsandel finns huvudsakligen i landskapens centralstäder. Därmed berör verksamheten som avses i ovan nämnda lagar kommunerna på olika sätt, men den ger i varje fall kommunernas kulturverksamhet en möjlighet till samarbete. Inom kommunen kan man samarbeta med de allmänna biblioteken. Därtill kan man samarbeta med aktörer inom utbildning inom det fria bildningsarbetet och den grundläggande konstundervisningen. Tjänsterna som erbjuds av konst- och kulturinstitutioner som får statsandel är tillgängligare för invånare i placeringskommunen och i närkommunerna än för invånare i kommuner som ligger längre bort. Möjligheterna att utnyttja tjänsterna kan ökas exempelvis genom att ordna invånarbesök vid konst- och kulturinstitutionerna som får statsandel och på motsvarande sätt kan dessa institutioner genomföra besöks- och turnéverksamhet. I ordnandet av funktioner enligt denna lag och övriga ovannämnda lagar finns

det möjligheter till samarbete även i användningen av kulturverksamhetens kompetens och resurser.

4 §. *Statliga myndigheters uppgifter*. I paragrafen föreslås bestämmelser om statliga myndigheters uppgifter i anknytning till kommunernas kulturverksamhet. I den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet har statens uppgifter inte definierats. För att förtydliga olika aktörers roller är det nödvändigt med en definition.

Enligt 68 § i grundlagen svarar varje ministerium inom sitt ansvarsområde för beredningen av de ärenden som hör till statsrådet och för att förvaltningen fungerar som sig bör. Enligt 2 § 1 mom. i lagen om statsrådet utfärdas bestämmelser om ministeriernas ansvarsområden och om fördelningen av ärendena mellan dem samt om annan organisationsform för statsrådet genom lag eller genom förordning av statsrådet. Enligt 18 § i reglementet för statsrådet (262/2003) hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde bland annat konst, kultur och kulturarv. Även om kultur- och konstrelaterade ärenden även hör till andra ministeriers uppgiftsområden så är det huvudsakligen undervisnings- och kulturministeriet som ansvarar för kultur och konst inom statsförvaltningen. Enligt 1 § 1 mom. 9 punkten i förordningen om undervisnings- och kulturministeriet (310/2010) hör kultur till undervisnings- och kulturministeriets uppgifter. I 15 § 1 mom. 2 punkten i undervisnings- och kulturministeriets förordning om undervisnings- och kulturministeriets arbetsordning anges att kultur hör till ministeriets uppgifter.

Enligt 17 § i reglementet för statsrådet hör bland annat kommunindelningen, kommunalförvaltning och kommunal ekonomi samt förhållandet mellan staten och kommunerna till finansministeriets ansvarsområde. Enligt 21 § hör till arbets- och näringsministeriets ansvarsområde bland annat regionutvecklingen och näringspolitiken. Enligt 22 § hör till social- och hälsovårdsministeriets ansvarsområde bland annat främjande av hälsa och social välfärd samt förebyggande av sjukdomar och sociala problem samt socialservice och hälsovårdsservice. Alla dessa uppgiftsområden innefattar ärenden som anknyter till kulturen. Även bland annat miljöministeriets uppgifter (områdesanvändning, kulturmiljö), jord- och skogsbruksministeriets (utveckling av landsbygden), justitieministeriets (rätt till det egna språket och den egna kulturen, mänskliga rättigheter och demokrati), kommunikationsministeriets (kommunikation) samt försvarsministeriets och inrikesministeriets (säkerhet) uppgifter har kopplingar till kulturpolitiken.

Enligt förslaget bestämmer 1 mom. på ett allmänt plan om de statliga myndigheternas olika roller. Enligt bestämmelsen skapar verksamheten hos undervisnings- och kulturministeriets myndigheter och myndigheter på andra förvaltningsområden förutsättningar för kommunernas kulturverksamhet. Undervisnings- och kulturministeriet är behörigt ministerium i ärenden som gäller kultur och konst och därmed har undervisnings- och kulturministeriet huvudansvaret för kulturfrågor. Även på andra förvaltningsområden finns verksamhet som bidrar till att skapa förutsättningar för kommunernas kulturverksamhet. För att öka verksamhetens genomslag bör förvaltningsområdena bedriva ett nära samarbete.

Undervisnings- och kulturministeriet genomför sin uppgift genom att i enlighet med 11 § i reglementet för statsrådet ansvara för bland annat forskning, utveckling och övervakning, lagberedning och internationella frågor på sitt eget ansvarsområde. Ur tippningsvinstmedlen för konst finansierar undervisnings- och kulturministeriet utvecklingen av kommunernas kulturverksamhet, genom vilken man strävar efter att främja förutsättningarna för kommunernas kulturverksamhet. Undervisnings- och kulturministeriet svarar för den statliga finansieringen av museer,

teatrar och orkestrar och läroanstalter inom fritt bildningsarbete samt för finansieringen av grundläggande konstundervisning enligt antalet undervisningstimmar. Kommunerna bidrar till finansieringen av verksamheten hos dessa.

Därtill svarar undervisnings- och kulturministeriet bland annat för den riksomfattande bibliotekspolitiken och utvecklingen av den när det gäller de allmänna biblioteken, ungdomsarbete och ungdomspolitik samt den allmänna styrningen, sammanjämkningen och utvecklingen av idrottspolitiken och för skapandet av allmänna förutsättningar för idrott och motion inom statsförvaltningen. Inom regionalförvaltningen svarar regionförvaltningsverken för uppgifter som anknyter till detta och från början av 2020 tas uppgifterna över av Tillstånds- och tillsynsverket. Inom statsförvaltningen svarar undervisnings- och kulturministeriet till nödvändiga delar för utvecklingen av samarbetet mellan kommunernas kulturverksamhet och andra sektorer.

Statsandelen för kommunernas allmänna kulturverksamhet, allmänna bibliotek och den invånarspecifika statsandelen för grundläggande konstundervisning ingår i statsandelen för basservice under finansministeriets huvudtitel i statsbudgeten.

Uppgifterna enligt 2 mom. som handlar om att främja kultur och konst handhas i regionerna av Museiverket och Centret för konstfrämjande enligt den lagstiftning som gäller dessa. Även andra ämbetsverk stöder kultur- och konstfrämjandet på sina egna områden. Ämbetsverken som nämns i paragrafen har uttryckliga lagstadgade uppgifter som handlar om att främja konst och kultur. Till deras uppgifter hör att på sina områden främja genomförandet av de riksomfattande målen som gäller kultur- och konstverksamhet.

Enligt 2 § 1 mom. 2 punkten i lagen om Museiverket (282/2004) har Museiverket till uppgift att vara sakkunnigmyndighet med ansvar för skyddet av kulturarvet och kulturmiljön. Enligt lagens detaljmotivering deltar Museiverket som sakkunnigmyndighet i planeringen av markanvändningen genom att ge utlåtanden om beaktandet av kulturmiljön och genom att förhandla med kommuner, byggherrar och markanvändningsplanerare. Enligt 1 § 1 mom. i statsrådets förordning om Museiverket (407/2004) har Museiverket till uppgift att leda och utveckla den allmänna museiverksamheten i landet och att sörja för skyddet av kulturmiljön och skyddsövervakningen samt för att kulturmiljöområdet utvecklas, om ärendet inte hör till ansvarsområdet för någon annan myndighet.

För främjande av konst finns enligt 1 § 1 mom. i lagen om Centret för konstfrämjande (657/2012) ämbetsverket Centret för konstfrämjande som har regionala verksamhetsställen. Centret ska också främja kultur till den del den uppgiften hör till någon annan myndighet. För att genomföra sin uppgift kan Centret för konstfrämjande exempelvis främja uppnåendet av de riksomfattande kulturpolitiska mål i regionerna, stöda verksamheten hos nätverk som främjar kommunernas kulturverksamhet i den uppgiften, främja samarbetet mellan kommuner och andra kulturaktörer samt erbjuda stöd och sakkunnigtjänster till kommunerna för att utveckla kulturverksamheten. Centret för konstfrämjande och de statliga konstkommissioner, regionala konstkommissioner och särskilda nämnder som finns i anslutning till centret beviljar statsunderstöd och stipendier på sina områden.

5 §. *Invånarnas deltagande.* I paragrafen föreslås bestämmelser om invånarnas deltagande och olika språkgruppers behov.

Enligt 1 mom. ska kommunens invånare och de som använder kulturtjänsterna ha möjlighet att delta i och påverka kommunens kulturverksamhet och beredningen av beslut som gäller den.

I 22 § i kommunallagen (410/2015) föreskrivs om skyldigheten att säkerställa invånarnas möjligheter att delta och påverka. Enligt den paragrafen har kommuninvånarna och de som utnyttjar kommunens tjänster rätt att delta i och påverka kommunens verksamhet. Fullmäktige ska sörja för mångsidiga och effektiva möjligheter att delta, vilket i samband med denna lag innebär exempelvis möjligheter att påverka planeringen av kultur- och konsttjänsterna.

Undersökningar visar att det finns betydande skillnader i deltagandet i kultur, bland annat besök vid kulturevenemang, som beror på utbildnings- och inkomstnivån, den sociala ställningen, åldern, könet, besöksvanor och värderingar. Hörande av och samverkan med invånarna vid ordnandet och produktionen av kulturverksamhet och tjänster tryggar i synnerhet lagens syfte att stöda likvärdiga möjligheter att delta i kulturen och konsten och uppgiften som anknyter till detta och som handlar om att främja tillgången till kultur och konst samt mångsidig och likvärdig användning av kultur och konst. Deltagandet hos dem som deltar i mindre utsträckning kan ökas genom att man i sätten som verksamheten och tjänsterna ordnas och produceras på beaktar olika befolkningsgruppers förväntningar och behov samt genom samverkan med dessa grupper.

För att höra och samverka med kommuninvånarna kan man utnyttja olika metoder, såsom exempelvis genomförande av olika enkäter och kanaler för påverkan, invånarnas deltagande i konkret planering av konst- och kulturtjänster på olika sätt och medborgarbudgetering.

I tvåspråkiga kommuner ska det enligt 2 mom. vid ordnande av kommunernas kulturverksamhet säkerställas att vardera språkgruppens behov beaktas (på lika grunder). I kommuner inom samernas hembygdsområde ska det säkerställas att de samiska och finska befolkningsgruppernas behov beaktas.

Enligt 3 mom. ska utöver det som föreskrivs i tidigare moment också lokala språkgruppers behov beaktas vid ordnande av kommunernas kulturverksamhet. Bestämmelsen innebär t.ex. att svenskspråkigas behov ska beaktas i enspråkiga kommuner och att samernas behov ska beaktas utanför samernas hembygdsområde. Dessutom ska teckenspråkigas och andra språkgruppers behov beaktas i enlighet med de lokala förhållandena.

6 §. *Utvecklingsuppgift.* I paragrafen föreslås bestämmelser om utvecklingsuppgifter som undervisnings- och kulturministeriet kan anvisa en kommun eller en annan aktör.

Enligt bestämmelsen skapar utvecklingsuppgifterna förutsättningar för utvecklingen av kommunernas kulturverksamhet. Genom utvecklingsuppgifterna stöds kvaliteten hos och genomslaget för kommunernas kulturverksamhet, personalens kompetens och kommunernas inbördes samarbete. De som sköter utvecklingsuppgifter ska med avseende på uppgiften ha mångsidig kännedom om kulturverksamheten på nationell eller regional nivå samt tillräcklig kompetens.

I den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet föreskrivs inte om utvecklingsuppgifter. Den nya bestämmelsen är viktig för att utveckla genomslaget för kommunernas kulturverksamhet och den stärker förutsättningarna för att ordna kulturverksamhet i kommunerna i enlighet med syftena och uppgifterna i denna lag. På detta sätt kan kommunernas kulturverksamhet utvecklas på samma sätt som de övriga sektorerna inom bildningsväsendet.

7 §. *Samarbete.* I paragrafen föreslås bestämmelser om samarbete vid främjandet av kulturverksamhet. I den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet föreskrivs inte om samarbete. Samarbetet har stärkts i främjandet av kommunernas kulturverksamhet och dess betydelse ökar fortfarande, och därför är det nödvändigt att definiera det i lagstiftningen.

Enligt 1 mom. ska kommunen bedriva samarbete mellan olika kommunala sektorer för att främja syftena enligt denna lag och för att genomföra kommunens uppgifter. Enligt 37 § i kommunallagen ska kommunen ha en kommunstrategi, vars syfte är att stärka styrningen av kommunens verksamhet på ett helhetsinriktat sätt samt att koppla ihop kommunens strategiska planering och ekonomiplanering närmare än för närvarande.

Det är viktigt med samarbete mellan sektorerna eftersom uppgifterna och möjligheterna som handlar om att främja kultur och konst allt oftare berör uppgifterna inom andra sektorer. Samarbete med undervisnings-, ungdoms- och idrottsväsendena samt med den grundläggande konstundervisningen är nödvändigt i synnerhet för att utveckla hobbyverksamheten för barn och unga. Enligt förslaget innefattar samarbetet med det fria bildningsarbetet exempelvis stöd till hobbyverksamhet som gäller hela befolkningen. I främjandet av välfärden och hälsan kan samarbete göras med flera kommunala sektorer. I fråga om planläggningen kan man samarbeta till exempel för att utveckla en estetisk och trygg livsmiljö och för att genomföra procentprincipen i konsten. Samarbetet med näringslivet kan handla till exempel om att utveckla konst- och kultursektorns företagsverksamhet, konst- och kulturevenemangen och kulturturismen samt om att utnyttja kreativt kunnande på andra sektorer och i olika innovationsmiljöer. Enligt förslaget ska kommunens olika sektorer i samarbete främja gemensam användning av kommunens lokaler för ordnandet av kultur- och konsttjänster. Lokalerna för kultur- och konstverksamhet kan också vara någonting annat än fysiska platser, exempelvis digitala plattformar.

Enligt 2 mom. ska kommunen med beaktande av lokala omständigheter och resurser främja verksamhet som följer syftena och uppgifterna enligt denna lag i samarbete med andra kommuner, myndigheter och landskap samt med aktörer inom kultur- och konstsektorn och andra sektorer och med kommuninvånarna.

Vid sidan om kommunernas inbördes samarbete kan det finnas mer intensiv gemensam verksamhet, där samarbetsformerna kan vara ett gemensamt organ, en gemensam tjänst, ett avtal om skötsel av en myndighetsuppgift eller en samkommun i enlighet med 49 § i kommunallagen. Genom samarbete mellan kommunerna är det möjligt att öka tillgången till kulturtjänster i synnerhet utanför landskapscentrumen.

I 4 § finns bestämmelser om samarbetet mellan kommunerna och olika myndigheter när det gäller de statliga myndigheterna. Samarbetet mellan kommunerna och landskapen handlar enligt förslaget om social- och hälsovård, främjande av välfärd, hälsa och säkerhet samt utveckling av näringslivet och innovationsmiljöer.

Samarbetet med aktörer inom kultur- och konstsektorn innefattar bland annat samarbete med konstnärer och konst- och kulturinstitutioner såsom professionella museer, teatrar, orkestrar och fria grupper. Samarbetet kan främjas bland annat i samarbetsnätverk och genom besök, turnéverksamhet, publikarbete och utveckling av digitala tjänster.

Kommunerna kan samarbeta med konstnärer exempelvis genom att anställa dem eller genom att köpa tjänster av konstnärer och konstnärsgrupper. I kommunerna kan konstnärerna göra olika projekt inom gemenskapskonst med invånare i olika åldrar, skapa konstverk, delta i produktionen av evenemang samt i utvecklingsprojekt hos företag och olika kommunala sektorer. Samarbete mellan kommunerna vid anställandet av konstnärer är nödvändigt i synnerhet i mindre kommuner, varvid arbetsförhållandena eller anskaffningarna blir tillräckliga med tanke på konstnärerna inkomstbildning.

För att främja kultur och konst kan kommunerna samarbeta även med aktörer inom andra sektorer, såsom exempelvis med läroanstalter och företag inom olika branscher. Samarbetet i kulturverksamhet mellan kommunen och dess invånare anknyter till kommuninvånarnas delaktighet samt utvidgandet av det kulturpolitiska påverkandet i kommunen. Ett övergripande arbetssätt och en metod som stöder den strategiska ledningen av kommunen och samarbetet mellan sektorerna är s.k. kulturplanering (cultural planning) som har prövats internationellt och ställvis även i Finland. Kulturplanering kan utnyttjas mångsidigt i kommunens verksamhet i allt från planering av kommunens verksamhet till utveckling som sker i samverkan med olika sektorer och stärkande av invånarnas deltagande.

8 §. *Framtagande av information och utvärdering.* I paragrafen föreslås bestämmelser om framtagande av information och utvärdering. I den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet finns inte bestämmelser om framtagande av information och utvärdering. Både med tanke på staten och kommunerna är det nödvändigt med bestämmelser om framtagande av information och utvärdering i fråga om kommunernas kulturverksamhet för att kommunernas kulturverksamhet ska kunna utvecklas med större genomslag.

Enligt 1 mom. är syftet med framtagandet av information och utvärderingen som gäller kommunernas kulturverksamhet att trygga verkställandet av syftena och uppgifterna enligt denna lag samt att stöda utvecklingen av kommunernas kulturverksamhet. Framtagandet av information och utvärderingen främjar därtill utvecklingen av hälsan och välfärden samt livskraften.

Enligt 2 mom. beslutar undervisnings- och kulturministeriet om utveckling av riksomfattande framtagande av information och utvärdering. Kommunerna deltar i utvärderingen av basservicen och vid behov i annat framtagande av information. Enligt förslaget utarbetar och utvecklar undervisnings- och kulturministeriet i samarbete med kommunerna, Finlands Kommunförbund och andra behövliga aktörer en modell för riksomfattande framtagande av information och utvärdering. Riksomfattande framtagande av information och utvärdering gäller exempelvis ordnandet av, tillgången till och användningen av tjänster, tjänsternas ekonomi, invånarnas deltagande och genomslaget. Enligt förslaget ansvarar undervisnings- och kulturministeriet för utvecklingen av utvärderingen av basservicen i fråga om kulturen.

Enligt 3 mom. ansvarar kommunen för framtagande av information om sin kulturverksamhet och för utvärdering av kulturverksamheten. Kommunen ska utvärdera genomförandet av kulturverksamheten som en del av utvärderingen och uppföljningen av kommunstrategin på det sätt som föreskrivs i 37 § i kommunallagen (268/2014) samt som en del av främjandet av välbefinnandet och hälsan enligt 12 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010). Syftet med utvärderingen är att stöda utvecklingen av kommunens kulturverksamhet och välbefinnandet och hälsan.

Enligt 37 § i kommunallagen ska kommunen ha en kommunstrategi, i vilken fullmäktige beslutar om de långsiktiga målen för kommunens verksamhet och ekonomi. I kommunstrategin ska hänsyn tas till bland annat främjandet av kommuninvånarnas välfärd, ordnandet och produktionen av tjänster, kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka samt utvecklandet av livsmiljöns och områdets livskraft. I kommunstrategin ska det anges hur genomförandet av strategin utvärderas och följs upp. Uppföljning av genomförandet av kultur- och konstverksamheten bör göras som en del av uppföljningen av kommunstrategin.

Enligt 12 § i hälso- och sjukvårdslagen ska kommunerna bevaka invånarnas hälsa och välfärd och de faktorer som påverkar dessa. Utnyttjande av kultur och konst ingår i denna helhet, Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska kommunerna ta fram en välfärdsberättelse som verktyg för planeringen, utvärderingen och rapporteringen av välfärdspolitiken. I välfärdsberättelserna vore det ändamålsenligt att ta in information om kultur och konst samt information om hur kulturen och konsten utnyttjats i främjandet av invånarnas välfärd och hälsa.

Kommunen kan följa upp livskraften exempelvis med indikatorer som gäller antalet företag inom kultursektorn, deras omsättning och sysselsättande verkan samt kulturevenemang och kulturturism.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om offentliggörandet av de centrala resultaten av utvärderingen. Enligt förslaget beslutar undervisnings- och kulturministeriet om hur de centrala resultaten av framtagandet av information och utvärderingarna som avses i 2 mom. offentliggörs och kommunen beslutar om hur de centrala resultaten av framtagandet av information och utvärderingarna som avses i 3 mom. offentliggörs.

9 §. *Finansiering.* I paragrafen föreslås bestämmelser om den statliga finansieringen. Till sitt innehåll motsvarar paragrafen 3 § i den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet.

Kommunen får statsandel för driftskostnaderna för allmän kulturverksamhet. Statsandelsfinansieringen för allmän kulturverksamhet utgör en del av det statsandelssystem för kommunal bassservice som administreras av finansministeriet, i vilket ingår förutom den allmänna kulturverksamheten även social- och hälsovården, förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen, de allmänna biblioteken och den grundläggande konstundervisningen per invånare. Bestämmelser om statsandel som beviljas för driftskostnaderna för allmän kulturverksamhet finns i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009).

Enligt 2 mom. kan en kommun samt i kommunen verksamma sammanslutningar och stiftelser som bedriver och främjar kulturverksamhet inom ramen för anslag i statsbudgeten beviljas statsunderstöd för kulturverksamhet enligt vad som föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009). Statsunderstöd kan beviljas exempelvis för utveckling av verksamheten, försök, inledande av verksamhet och nödvändiga specialuppgifter i anknytning till verksamheten.

Kommunen eller en sammanslutning som är ägarkontrollerad av kommunen kan därtill beviljas statsunderstöd för anläggningsprojekt för lokaler som behövs i kulturverksamheten och för att sköta utvecklingsuppgifter enligt 6 § i denna lag på det sätt som föreskrivs i den ovan nämnda lagen. Bestämmelser om anläggningsprojekt finns i 5 kap. och i 52 och 53 § i nämnda lag. Enligt 26 § i statsrådets förordning om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

(1766/2009) betraktas som anläggningsprojekt en sådan åtgärd enligt 36 § 1 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet vars beräknade totalkostnader uppgår till minst 80 000 euro. Understöd för anläggningsprojekt beviljas inte för anläggning av kulturlokaler för kommunala bibliotek eller skolor och inte heller för anläggningsprojekt för museer som inte omfattas av statsandelssystemet.

I fråga om utvecklingsuppgifter gäller 2 och 44 §. Enligt förslaget är undervisnings- och kulturministeriet statsbidragsmyndighet.

10 §. *Ikraftträdande*. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2019. I 1 mom. finns en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse. Enligt 2 mom. upphäver lagen den gällande lagen om kommunernas kulturverksamhet.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om kommunernas kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs i fråga om ordnandet av kommunernas kulturverksamhet om mål och uppgifter, samarbete och invånarnas deltagande, framtagande av information och utvärdering samt om statlig finansiering och utveckling.

Med kommunens kulturverksamhet avses verksamhet genom vilken kommunen främjar konstnärligt skapande, utövande av kultur och konst, tillgång till och användning av kultur och konst, konst- och kulturfostran, kulturarv samt kulturens och konstens lokala, regionala och samhälleliga verkningar inom övriga funktioner och sektorer.

2 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

1) stöda människors möjligheter till kreativt uttryck och kreativ verksamhet samt till att skapa och uppleva kultur och konst,

2) främja alla befolkningsgruppers likvärdiga möjligheter till och deltagande i kultur, konst och bildning,

3) stärka befolkningens välfärd och hälsa samt delaktighet och samhörighet genom kultur och konst,

4) genom kultur och konst skapa förutsättningar för utvecklingen av lokal och regional livskraft och kreativ verksamhet som stöder livskraften.

Dessa syften ska uppnås med utgångspunkt i demokrati, invånarorientering, jämställdhet, hållbar utveckling samt kulturell mångfald och dialog.

3 §

Kommunens uppgifter

Kommunen ska ordna kulturverksamhet. För att genomföra denna uppgift ska kommunen
1) främja likvärdig tillgång till och mångsidig användning av kultur och konst,
2) främja konstnärligt skapande, utövande av kultur och konst samt medborgarverksamhet som anknyter till dessa,
3) erbjuda möjligheter till målinriktad konst- och kulturfostran inom kulturens och konstens olika former och områden,
4) främja upprätthållande, användning och förnyande av kulturarvet och verksamhet som stöder och utvecklar den lokala identiteten,
5) främja kultur och konst som en del av invånarnas välfärd och hälsa, delaktighet och samhörighet samt den lokala och regionala livskraften,
6) främja kulturell samverkan och internationell verksamhet och andra åtgärder som anknyter till främjandet av kultur och konst.

Vid ordnandet av uppgifterna enligt 1 mom. och tjänster som anknyter till dessa ska kommunen beakta lokala förhållanden och resurser samt behoven hos olika befolkningsgrupper.

Kommunen kan ordna kulturverksamheten själv eller i samarbete med andra kommuner eller på något annat sätt. Det ska finnas tillräcklig och mångsidig kompetens för ordnandet av kommunernas kulturverksamhet.

Vid ordnandet av kulturverksamhet ska kommunen beakta verksamhet som grundar sig på lagen om allmänna bibliotek (1492/2016), lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998), museilagen (729/1992), teater- och orkesterlagen (730/1992) och lagen om fritt bildningsarbete (632/1998).

4 §

Statliga myndigheters uppgifter

Myndigheter på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde och på andra förvaltningsområden skapar förutsättningar för kommunernas kulturverksamhet. Undervisnings- och kulturministeriet är behörigt ministerium i ärenden som gäller kultur och konst.

Uppgifterna som handlar om att främja kultur och konst handhas i regionerna av Museiverket och Centret för konstfrämjande enligt den lagstiftning som gäller dessa.

5 §

Kommuninvånarnas deltagande

Kommuninvånarna ska ha möjlighet att delta i och påverka kommunens kulturverksamhet och beredningen av beslut som gäller den.

I tvåspråkiga kommuner ska det vid ordnande av kommunernas kulturverksamhet säkerställas att vardera språkgruppens behov beaktas. I kommuner inom samernas hembygdsområde ska det säkerställas att de samiska och finska befolkningsgruppernas behov beaktas på lika grunder.

Dessutom ska också lokala språkgruppers behov beaktas vid ordnande av verksamhet.

6 §

Utvecklingsuppgift

Undervisnings- och kulturministeriet kan anvisa en kommun eller någon annan aktör en utvecklingsuppgift som skapar förutsättningar för utvecklingen av kommunernas kulturverksamhet. Genom utvecklingsuppgiften stöds genomslaget, personalens kompetens och kommunernas inbördes samarbete i fråga om kommunernas kulturverksamhet. Den som sköter en utvecklingsuppgift ska med avseende på uppgiften ha mångsidig kännedom om kulturverksamheten på nationell eller regional nivå och tillräcklig kompetens.

7 §

Samarbete

För att främja syftena enligt denna lag och för att genomföra kommunens uppgifter ska kommunen samarbeta med olika kommunala sektorer.

Kommunen ska med beaktande av lokala omständigheter och resurser främja verksamhet som följer syftena och uppgifterna enligt denna lag i samarbete med andra kommuner, myndigheter och landskap och med aktörer inom kultur- och konstsektorn och andra sektorer.

8 §

Framtagande av information och utvärdering

Syftet med framtagandet av information och utvärderingen som gäller kommunernas kulturverksamhet är att stöda verkställandet av syftena och uppgifterna enligt denna lag samt utvecklingen av kommunernas kulturverksamhet. Framtagandet av information och utvärderingen främjar därtill utvecklingen av hälsan och välfärden samt livskraften.

Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om utveckling av riksomfattande framtagande av information och utvärdering. Kommunerna deltar i utvärderingen av basservicen och vid behov i annat framtagande av information.

Kommunen ansvarar för framtagande av information om sin kulturverksamhet och för utvärdering av kulturverksamheten. Kommunen ska utvärdera genomförandet av kulturverksamheten som en del av utvärderingen och uppföljningen av kommunstrategin på det sätt som bestäms i 37 § i kommunallagen (268/2014) samt som en del av främjandet av hälsan och välfärden enligt 12 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010).

De centrala resultaten av utvärderingen ska offentliggöras.

9 §

Statsfinansiering

Bestämmelser om statsandel som beviljas för driftskostnaderna för allmän kulturverksamhet finns i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009).

En kommun samt i kommunen verksamma sammanslutningar och stiftelser som bedriver och främjar kulturverksamhet kan inom ramen för anslag i statsbudgeten beviljas statsunderstöd för kulturverksamhet enligt vad som förskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009). Kommunen eller en sammanslutning som är ägarkontrollerad av kommunen kan därtill beviljas statsunderstöd för anläggningsprojekt för lokaler som behövs i kulturverksamheten och för att sköta en utvecklingsuppgift på det sätt som föreskrivs i den ovan nämnda lagen.

10 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs lagen om kommunernas kulturverksamhet (728/1992).

———

Helsingfors den 20

Statsminister

Juha Sipilä

Europa-, kultur- och idrottsminister Sampo Terho

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la Culture

ISBN: 978-952-263-573-0 (PDF)
ISSN: 1799-0351 (PDF)

10 § **Vantaan musiikkiopiston maksuhuojennuskäytänteet 1.8.2018 alkaen/ AL**

VD/5090/02.03.00.02/2018

Vuonna 2017 perustoimeentulotuki siirtyi kunnalta KELAn päätettäväksi. Täydentävä toimeentulotuki on kunnan myöntämää, ja sen saamisen edellytys on perustoimeentulotuen saaminen. Täydentävä toimeentulotuki perustuu harkintaan, ja lain mukaan sitä pyritään myöntämään kohtuullisessa määrin lasten harrastustoimintaan.
Toimeentulotuki on viimesijainen.
- jos tukea voi saada muualta, haetaan sieltä
- täydentävää toimeentulotukea harkittaessa voidaan kysyä, onko haettu maksuhuojennusta musiikkiopistolta

Nykyisin (vapaa-ajan ja asukaspalveluiden lautakunnan päätös 8.2.2010 § 8 Vantaan musiikkiopiston ja Vantaan kuvataidekoulun maksuhuojennukset ja niiden myöntämisperusteet) Vantaan musiikkiopiston ja Vantaan kuvataidekoulun rehtorit voivat myöntää harkintaan perustuen maksuhuojennuksia taiteen perusopetuksen piirissä oleville oppilaille. Maksuhuojennusta ei myönnetä varhaisopetuksen oppilaille eikä valmennus- tai avoimen osaston oppilaille.

Lukukausimaksujen huojennukset voivat olla 10, 25, 50, 75 tai 100 % lukukausimaksusta. Perusteena maksuhuojennusten myöntämiselle on perheen taloudellinen tilanne.

Sisaralennuksen 50 % saa kolmannesta (3.) ja sitä useammasta sisaruksesta lähtien erillisellä hakemuksella, johon ei tarvita muita perusteluja eikä liitteitä. Sisaralennukseen oikeuttaa Vantaan kuvataidekoulussa opiskelu, mutta ei muussa toisessa taiteen perusopetusta antavassa oppilaitoksessa opiskelu.

Maksuhuojennuksista koituva tulonmenetys oppilaitokselle voi olla korkeintaan 3 % oppilaitoksen talousarvioon merkitystä vuotuisesta tulokertymästä.

Maksuhuojennukset käsitellään syyslukukauden alussa ja päätös on voimassa kyseisen lukuvuoden loppuun saakka. Mikäli oppilas aloittaa opinnot kesken lukuvuoden, voidaan maksuhuojennus myöntää kevätlukukaudeksi.

Hakemukset on jätettävä ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Myöhästyneitä tai puutteellisia hakemuksia ei käsitellä.

Musiikkiopiston vs. rehtori esittää, että maksuhuojennuksen hakijalta kysytään, kuuluuko hänen perheensä toimeentulotuen piiriin. Jos ei kuulu, hakijaa pyydetään anomaan Kelalta päätöstä toimeentulotuesta. Päätöksen saatuaan hakija voi anoa täydentävää toimeentulotukea kaupungilta. Jos kaupunki ei myönnä täydentävää toimeentulotukea, hakija anoo maksuhuojennusta musiikkiopistolta. Päätös perustoimeentulon saamisesta riittää hakemuksen liitteeksi. Vantaan musiikkiopiston vs. rehtori ehdottaa toimeentulotuen saajan maksuhuojennukseksi 75-90%. Maksuhuojennuksista voi kertyä korkeintaan 3 % tulonmenetys oppilaitoksen talousarvioon arvioidusta lukukausimaksutulosta.

Tuki myös soitinvalmennusoppilaille
Musiikkiopiston uusi opetussuunnitelma astuu voimaan 1.8.2018. Ennen perusopintojen alkua lapsi voi osallistua soitinkohtaiseen valmennusopetukseen. Valmennusopetus on yksi väylä musiikkiopiston taiteen perusopetuksen oppilaaksi. Oppilaat antavat opintojensa aikana soveltuvuusnäytteen, jonka

perusteella oppilas voidaan hyväksyä taiteen perus-opetuksen perusopintoihin. Maksuhuojennuskäytäntö ei aiemmin koskenut valmennus-oppilaita. Jotta yhdenvertaisuus toteutuu, tulee myös vähävaraisten perheiden lasten saada mahdollisuus osallistua soitinvalmennukseen.

Vantaan musiikkiopiston vs. rehtori ehdottaa, että maksuhuojennusta voivat hakea taiteen perusopetuksen oppilaiden lisäksi soitinvalmennusoppilaat.

Sisaralennus
Nykyisin voimassa olevan päätöksen mukaan sisaralennuksen 50 % saa kolmannesta (3.) ja sitä useammasta sisaruksesta lähtien erillisellä hakemuksella, johon ei tarvita muita perusteluja eikä liitteitä. Sisaralennukseen oikeuttaa Vantaan Kuvataidekoulussa opiskelu, mutta ei muussa toisessa taiteen perusopetusta antavassa oppilaitoksessa opiskelu. Musiikkiopiston rehtori esittää, että sisaralennuksen saisi jo toisesta musiikkiopistossa tai kuvataidekoulussa opiskelevasta lapsesta, suuruudeltaan 25 %, kolmannesta ja sitä useammasta sisaruksesta 50 % alennus.

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 10

Kulttuurijohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä Vantaan musiikkiopiston maksuhuojennusperiaatteiksi musiikkiopiston vs. rehtorin ehdotus,
b) sisaralennuksen laajentaminen koskemaan jo toista perheen lasta edellä esitetyn mukaisesti,
c) että päätös on voimassa 1.8.2018 alkaen,
d) tällä päätöksellä kumotaan Vantaan musiikkiopiston osalta vapaa-ajan ja asukaspalveluiden lautakunnan päätös 8.2.2010 § 8 Vantaan musiikkiopiston ja Vantaan kuvataidekoulun maksuhuojennukset ja niiden myöntämisperusteet.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kulttuuripalvelut
- ote Vantaan musiikkiopisto

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus vapaa-ajan lautakunnalle

Lisätiedot:
Annukka Larkio, 0503181686, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Tuuli Talvitie, 0405116255, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

11 § **Taiteen perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien hyväksyminen / AL**

VD/3611/12.00.01.02/2018

Voimassa oleva taiteen perusopetusta koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.1.1999.Taiteen perusopetusta koskevat lait ovat laki taiteen perusopetuksesta (633/1998), asetus taiteen perusopetuksesta (813/1998), asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998) sekä laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009).

Opetushallitus on päättänyt 20.9.2017 taiteen perusopetuksen laajan ja yleisen oppimäärän opetussuunnitelman uusista perusteista seuraaville taiteenaloille: arkkitehtuuri, kuvataide, käsityö, mediataiteet, musiikki, tanssi, sanataide, sirkustaide ja teatteritaide. Taiteen perusopetuksen opintonsa 31.7.2018 jälkeen aloittavat oppilaat opiskelevat opetussuunnitelman mukaan, joka on laadittu uuden opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Ennen 1.8.2018 taiteen perusopetuksessa opintonsa aloittaneet oppilaat voivat suorittaa opintojaan aiemman opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittuja opetussuunnitelmia noudattaen enintään 31.7.2021 saakka.

Hallintosäännön (luku 10 § 10) mukaan vapaa-ajan lautakunta vastaa taiteen perusopetuksen järjestämisestä ja kuvataidekoulun ja musiikkiopiston palveluista sekä päättää taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmista.

Vantaalla taiteen perusopetusta antaa kaksi kunnallista ja 16 yksityistä oppilaitosta. Uudet opetussuunnitelmansa kesäkuun lautakuntaan hyväksyttäviksi ovat toimittaneet Lystileikki ky, Musiikkiopisto Musaiikki, Musiikkiopisto Musike, Uudenmaan Suzuki-Instituutti ry, Vantaan Musiikkiopisto, Balettikoulu Hari, Helsingin tanssiopisto, Vantaan kuvataidekoulu, Vantaan sanataidekoulu ry sekä Taito Uusimaa ry.

Kulttuuripalvelut on perehtynyt toimitettuihin opetussuunnitelmiin ja toteaa niiden noudattavan opetushallituksen 20.9.2017 päättämiä uusia taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteita.

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 11

Kulttuurijohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä seuraavien taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten uudet opetussuunnitelmat:

Lystileikki ky
Taiteen perusopetus musiikissa

Musiikkiopisto Musaiikki
Taiteen perusopetus musiikissa (yleinen ja laaja oppimäärä)

Musiikkiopisto Musike
Taiteen perusopetus musiikissa (yleinen ja laaja oppimäärä)

Uudenmaan Suzuku-Instituutti ry
Taiteen perusopetus musiikissa

Vantaan musiikkiopisto

Taiteen perusopetus musiikissa

Balettikoulu Hari
Taiteen perusopetus tanssissa

Helsingin tanssiopisto
Taiteen perusopetus tanssissa (yleinen ja laaja oppimäärä)

Vantaan kuvataidekoulu
Taiteen perusopetus kuvataiteessa

Vantaan sanataidekoulu ry
Taiteen perusopetus sanataiteessa (yleinen ja laaja oppimäärä)

Taito Uusimaa ry
Taiteen perusopetus käsityötaiteessa

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet: Oppilaitosten opetussuunnitelmat:

- Lystileikki ky,Taiteen perusopetus musiikissa
- Musiikkiopisto Musaiikki, Taiteen perusopetus musiikissa (yleinen ja laaja oppimäärä)
- Musiikkiopisto Musike, Taiteen perusopetus musiikissa (yleinen ja laaja oppimäärä)
- Uudenmaan Suzuku-Instituutti ry, Taiteen perusopetus musiikissa
- Vantaan musiikkiopisto, Taiteen perusopetus musiikissa
- Balettikoulu Hari, Taiteen perusopetus tanssissa
- Helsingin tanssiopisto, Taiteen perusopetus tanssissa (yleinen ja laaja oppimäärä)
- Vantaan kuvataidekoulu, Taiteen perusopetus kuvataiteessa
- Vantaan sanataidekoulu ry, Taiteen perusopetus sanataiteessa (yleinen ja laaja oppimäärä)
- Taito Uusimaa ry, Taiteen perusopetus käsityötaiteessa

Täytäntöönpano: Kulttuuripalvelut
-ote järjestöille

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus vapaa-ajan lautakunnalle

Lisätietoja:
Annukka Larkio, 0503181686, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Lea Rahkola-Kauranen, 0503121969, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Musiikkileikkikoulu

Lystileikki ky:n opetussuunnitelma

Voimassa 1.8.2018 alkaen

www.lystileikki.fi

toimisto@lystileikki.fi

puh. 040 5540262

Lystileikin toiminta-ajatus: Musiikki kuuluu kaikille!

Lystileikki järjestää taiteen perusopetuksena varhaisiän musiikkikasvatusta sekä musiikkivalmennusta pääasiassa alle kouluikäisille lapsille Toiminnan lähtökohtana on lapsi ja hänen kokeilemalla oppiminensa sekä osallisuuden kehittäminen.

1.Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävät Lystileikissä

- tarjota lapsille tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää musiikin opetusta yhdessä Musiikkiopisto BBG:n kanssa
- Lystileikki keskittyy varhaisiän musiikkikasvatukseen ja musiikkivalmennukseen sekä yhteismusisointiin, jonka jälkeen oppilaat voivat siirtyä em. musiikkiopistoon ilman pääsykokeita
- opetus luo perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle
- opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista
- opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista
- opetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin
- opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalle kulttuuriperinnölle ja samalla kehittää sekä säilyttää kansallista kulttuuria
- opetuksessa tuetaan oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureita ja toimia monikulttuurisessa yhteiskunnassa
- opetuksen tarkoituksena on avata oppilaille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä
- opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta elämän eri aloilla
- opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja
- opetuksen keskiössä on oppilaan osallisuuden kehittäminen
- opetuksessa painotetaan sellaisia tietoja ja taitoja, jotka antavat hänelle mahdollisuuksia hakeutua myöhempiin opintoihin ja vahvistavat oppilaiden identiteettien rakentumista sekä kulttuurisen lukutaidon kehittymistä

2. Opetussuunnitelman arvot ja yleiset tavoitteet

2.1 Arvoperusta

- Lystileikin arvoja ovat laatu, vuorovaikutus ja kehittyminen
- Lystileikin opetussuunnitelma pohjautuu arvoperustaan, jossa taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle
- opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten ja ympäristönsä kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä

- opetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä
- opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta
- opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä
- tavoitteena on vahvistaa oppilaan aisti- ja tunneherkkyyttä ja tukea opiskelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä
- tavoitteena on myös kehittää eri kulttuurien ymmärtämistä ja tulkitsemista.

2.2 Yleiset tavoitteet

Lystileikissä opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan minän kasvua ja kehittymistä ja kykyä jäsentää ympäristöään. Opiskelussa keskeistä on oma tekeminen ja kokemisen ilo sekä halu, taito, uskallus ja uteliaisuus tulkita musiikkia persoonallisesti. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset erot ja tuetaan hänen kehittymistään omista lähtökohdistaan.

Tavoitteena on myös ohjata oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn yksilönä ja ryhmän jäsenenä.

Opetuksessa korostuu myös taiteidenvälisyys ja siksi yhteistyö musiikkioppilaitosten, kulttuurilaitosten, seurakunnan ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa on tärkeää.

Lystileikki ky:n opetus tukee ja laajentaa taidekasvatusta. Opetuksen lähtökohtana on oppilas ja hänen persoonallisuutensa edistäminen ilmaisun, tiedon, havaintotoimintojen sekä esiintymis- ja esilläolotaitojen kehittämisen tasolla.

Musiikkikasvatuksen perusajatuksena on, että oppilaan suhde musiikkiin on oman ilmaisun ja elämyksen sävyttämää. Musiikki lähtee omakohtaisesta elämyksestä, musiikin kokemisesta puheen, liikkeen, toiminnan ja rytmin kautta.

Musiikkikasvatuksessa pyritään elementaarisuuteen. Pienistä elementeistä ja tavoitteista rakentuu asteittain ja kerroksittain etenevä prosessi. Musiikillisen keksimisen, tutkimisen ja improvisaation keinoin voidaan kasvaa musiikkiin ja muusikkouteen.

Opetus kohdennetaan painotetusti soitto- ja lauluvalmiuksien kehittämiseen. Opetuksessa kiinnitetään huomiota oppilaan luovuuteen. Opetusohjelmaan voi kuulua myös musiikin tukiaineita.

Opetuksen tulee mahdollistaa integrointi muihin taideaineisiin.

3. Opetuksen järjestäminen

3.1 Oppimiskäsitys

Lystileikki ky:n opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Lapsi on aktiivinen toimija, joka oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia

Musiikin oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Opiskelu on tavoitteellista, ja erilaisissa tilanteissa työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Opettajalla on keskeinen merkitys sekä oppilaan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten oppilaiden edistyminen on mahdollista. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa

Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aiemmat kokemukset ja hänen elämismaailmansa. Oppimisessa lähtökohtana on tutkiva oppiminen ja toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin.

Työtapojen tulee ohjata oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia.

3.2 Opiskeluympäristö

Tavoitteena on, että opiskeluympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva.

Oppilaalla tulee olla mahdollisuus asettaa omia tavoitteita ja häntä tulee kannustaa työskentelemään itsenäisesti ja toisten kanssa. Oppilasta tuetaan löytämään sopivia työtapoja sekä kehittämään taitoja tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen opiskeluun.

Tilojen, työvälineiden ja materiaalien tulee mahdollistaa opetussuunnitelman perusteiden mukainen opiskelu. Hyvä opiskeluympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen.

Opiskeluympäristössä on otettava huomioon, että taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen, suunnitelmallisuuteen sekä kykyyn arvioida omaa oppimista.

Opetuksessa painottuvat yhdessä opiskelu ja oppiminen.

4. Opintojen rakenne ja laajuus

- oppilaat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä ilman pääsykokeita
- Lystileikki ky järjestää varhaisiän musiikkikasvatusta ja musiikkivalmennusta sekä yhteismusisointia, jonka jälkeen oppilaat voivat siirtyä BBG-musiikkiopistoon ilman pääsykokeita
- Lystileikki ky:n ja BBG:n opetussuunnitelmat ovat yhteneväiset, jolloin taiteen perusopetuksen laskennallinen laajuus saavutetaan
- opetusta järjestetään 1-2 kertaa viikossa 30-90 minuuttia kerrallaan

4.1 Tasot

4.1.1 Perheryhmät

- vauvat 3-6 kk + vanhemmat
- vauvat 6-12 kk + vanhemmat
- 1-vuotiaat + vanhemmat
- 2-vuotiaat + vanhemmat

4.1.2 Leikkiryhmät

- 3-vuotiaat
- 4-vuotiaat
- 5-vuotiaat

4.1.3 Soitinryhmät: 5-kielinen kannel, rytmiikkaryhmä tai laattasoitinryhmä

- 5-6-vuotiaat
- 7-8-vuotiaat

4.2 Tavoitteet

- lapsilähtöinen ja osallistuva oppiminen
- herättää lapsen ja hänen perheensä kiinnostus musiikkiin ja kannustaa jatkuvaan musiikin harrastamiseen
- tarjota myönteisiä kokemuksia musiikin parissa toimimisesta
- tukea sosiaalista ja emotionaalista kehitystä ja kehittää lapsen koko persoonaa kokonaisvaltaisesti ja tasapainoisesti
- edistää lapsen minäkuvan hahmottumista, kielellistä ja motorista kehitystä sekä koordinaatiota
- tukea lapsen eri herkkyyskausina tapahtuvaa kehitystä
- kehittää lapsen karkea- ja hienomotoriikkaa
- kehittää lapsen keskittymiskykyä
- luoda musiikillisia valmiuksia ja kehittää musiikillista ilmaisutaitoa ja ohjata tietoiseen musisointiin
- elvyttää ja säilyttää suomalaista kansanperinnettä ja tuoda esiin kansainvälisyyskasvatusta

- esitellä eri soittimia ja laulua monipuolisesti, mikä mahdollistaa lapsen oman valinnan musiikinopiskelun muodosta
- lapsen, opettajan ja vanhempien avoimen vuorovaikutuksen synnyttäminen ja ylläpitäminen
- ohjata lasta oikeaan äänenkäyttöön
- käyttää kaikkia aisteja musiikin monipuoliseen kokemiseen
- tukea mahdollisia jatko-opintoja

4.2.2 Tavoitteet tasoittain

4.2.2.1

- musiikin kokonaisvaltainen, elämyksellinen kokeminen laululeikkien, lorujen, musiikin kuuntelun, soittamisen ja liikunnan kautta
- totutellaan yhdessäoloon muiden lasten ja aikuisten kanssa, musisoimisen ilo
- luodaan ja kartutetaan loru- ja lauluvarastoa

4.2.2.2

- edellisten lisäksi tiedollisten ja taidollisten valmiuksien kehittäminen dynamiikan, sointivärin, rytmin (perus- ja melodiarytmin), melodian, harmonian, kuvion ja muodon alkeiden hallinnassa
- soittaminen keho-, rytmi- ja laattasoittimilla
- tutustutaan käsitepareihin kokonaisvaltaisesti
- rohkaistaan lasta käyttämään ääntään oikein ja laulamaan yksin

4.2.2.3

- kerrataan ja syvennetään edellisiä
- soitetaan korvakuulolta
- opetellaan kanteleen ja/tai laattasoittimen soiton ja nuottien luku- ja kirjoitustaidon alkeita, vaihtoehtona myös rumpuryhmä
- opetellaan yhteissoittoa
- harjoitellaan säännöllistä työntekoa läksyjen kautta
- tutustutaan orkesterisoittimiin

4.3 Sisällöt

- opetus on ryhmäopetusta
- lapsen musiikillisten kykyjen kehittäminen seuraavilla alueilla:
    - kuuntelukyky ja musiikillinen muisti
    - äänenkäyttö ja laulutaito
    - rytmitaju
    - säveltaju
    - muototaju
    - harmoniataju
- luova ilmaisu
- motoriikkaa ja keskittymiskykyä edistävät tehtävät
- suomalainen musiikkiperinne
- kansainvälisyys

- opetus toteutetaan leikinomaisin keinoin, jossa lapsen annetaan keksiä musiikillisia asioita ja osallistua prosessiin kiinnittäen huomiota lapsen eri herkkyyskausiin
- teemojen valinnassa kuunnellaan lapsia ja mikä heitä kiinnostaa
- lähdetään liikkeelle pienistä asioista ja kasvatetaan niitä isoiksi kokonaisuuksiksi
- käsiteparien kokonaisvaltainen kokeminen ja tunnistaminen
- yhteismusisointi

4.4 Työtavat

- työtavat ovat mahdollisimman monipuolisia, lapset huomioonottavia ja mielikuvitusta rikastuttavia
  - laulaminen ja loruilu
  - soittaminen keho- ja rytmisoittimin
  - kuunteleminen; elävä musiikki ja musiikkinäytteet, sadut, runot, tarinat, jne.
  - musiikkiliikunta
  - muu luova toiminta ja integrointi muihin taideaineisiin
  - teorian ja säveltapailun alkeisiin tutustuminen
  - soittimiin tutustuminen

4.5 Todistus

- oppilas saa halutessaan todistuksen

5. Jatko-opinnot

- Lystileikki ky tekee tiivistä yhteistyötä eri musiikkioppilaitosten ja yksityisten soitonopettajien kanssa
- oppilailla on mahdollisuus siirtyä opiskelemaan Musiikkiopisto BBG:hen ilman pääsykokeita (opetussuunnitelmat ovat yhteneväiset)
- pääsykokeiden kautta on mahdollisuus jatkaa opintoja Vantaan musiikkiopistossa
- jatkomahdollisuus on myös eri yhteistyökumppaneiden esim. Mannerheimin Lastensuojeluliiton eri osastojen sekä Musiikkipalvelu Dolcen järjestämissä soitonopetuksissa mm. kitara, piano, viulu, huilu

OPETUSSUUNNITELMA
2017

MUSIIKKIOPISTO MUSAIIKKI

TAITEEN PERUSOPETUS, LAAJA OPPIMÄÄRÄ

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

MUSIIKKIOPISTO MUSAIIKIN TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPPILAITOSKOHTAINEN OPETUS-SUUNNITELMA

1 OPETUSSUUNNITELMA
1.1 Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmajärjestelmä 3
1.2 Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö 3

2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET
2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä 4
2.2 Musiikin laajan oppimäärän taiteen perusopetuksen tehtävä 4
2.3 Taiteen perusopetuksen yleinen arvoperusta 5
2.4 Laajan oppimäärän yhteiset tavoitteet 5

3 MUSAIIKKI TAITEEN PERUSOPETUKSEN JÄRJESTÄJÄNÄ
3.1 Musaiikin toiminta-ajatus 6
3.2 Musaiikin arvot 6
3.3. Oppimiskäsitys 6

4 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN
4.1 Oppimisympäristöt 7
4.2 Toimintakulttuuri 8

5 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE LAAJASSA OPPIMÄÄRÄSSÄ
5.1 Varhaisiän musiikkikasvatus 9
5.2 Musiikin perusopinnot 12
5.2.1 Laajan oppimäärän perusopintojen opintokokonaisuudet 13
5.3 Musiikin syventävät opinnot 17
5.3.1 Musiikin syventävien opintojen tavoitteet 18

6 OPPIMISEN ARVIOINTI
6.1 Arvioinnin tehtävä 19
6.2 Arviointi opintojen aikana 19

7 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN 20

8 TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT 20

7 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN 21

Liite

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMA 22

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

1 OPETUSSUUNNITELMA

1.1 Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmajärjestelmä

Musiikkiopisto Musaiikin oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma noudattaa taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmää. Opetussuunnitelmamme on rakennettu pohjautuen:

- lakiin (633/1998) ja asetukseen (813/1998) taiteen perusopetuksesta. Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä sekä oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä. tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

- Opetushallituksen määräykseen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista. Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä sekä oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä. tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

1.2 Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö

Opetussuunnitelmamme noudattaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusteiden (2017) antamaa ohjeistusta. Opetussuunnitelmaa laadittaessa on huomioitu oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, taiteenalan traditio ja paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset, jatko-opintojen vaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

Opetussuunnitelma on laadittu yhteistyössä oppilaitoksen opettajien kanssa ja ottaen huomioon oppilaiden, huoltajien ja yhteistyökumppaneinamme toimivien tahojen, kuten musiikkiluokkaperuskoulujen tarpeet ja toiveet. Nämä tekijät huomioiden on luotu tämä opetussuunnitelma, jonka sisältö koostuu seuraavista asioista:

- oppilaitoksen toiminta-ajatus
- oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat
- oppilaitoksen toimintakulttuuri
- opetuksen rakenne ja laajuus
- opetuksen yleiset tavoitteet
- perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet
- syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet
- laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit
- oppimäärän arviointi
- oppimäärän yksilöllistäminen
- oppilaaksi ottamisen periaatteet

- yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa
- toiminnan jatkuva kehittäminen.

Opetuksen tarjonta ja opetuksen määrät ovat suunniteltuina tässä opetussuunnitemassa. Ne on mitoitettu niin, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa. Opetussuunnitelma toimii myös yhtenä kanavana välittää oppilaille ja huoltajille opinnoista tietoa.

Musaiikki arvioi antamaansa koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin (Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013). Opetussuunnitelmamme toteutumista seurataan ja sitä edelleen kehitetään osana tätä tehtävää.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 5 a §:n mukaan (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppilaitokselle laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma sisältyy liitteenä Musaiikin opetussuunnitelmaan.

2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Opetusta järjestetään kuitenkin kaiken ikäisille, myös aikuisille. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutuk-seen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalle kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiselle Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

2.2 Musiikin laajan oppimäärän taiteen perusopetuksen tehtävä

Musiikin laajan oppimäärän taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Opetus antaa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteiden mukaiseen musiikkiopintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla. Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistaan opinnoissaan esteettiseen kokemiseen, luovaan ajatteluun ja tuottamiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa ilmaista itseään musisoiden. Opetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä kulttuurin kokonaisuuteen kuuluvina ilmiöinä. Näin oma musiikkiharrastus voi asettua osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

2.3 Taiteen perusopetuksen yleinen arvoperusta

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisen. kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävälle tulevaisuudelle.

2.4 Laajan oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Musiikin laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.

Laajan oppimäärän tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Taiteenalan opintojen edetessä oppilasta

ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan. Laajan oppimäärän opinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden kehittää hänelle merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja. Oppilaita kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuu-risesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Opinnoissa kehittyvä monilukutaito tukee oppilaiden kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan taiteenalaa historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille.

3 MUSAIIKKI TAITEEN PERUSOPETUKSEN JÄRJESTÄJÄNÄ

3.1 Musaiikin toiminta-ajatus

Musiikkiopisto Musaiikki tarjoaa kaikille mahdollisuuksia kehittyä tavoitteellisesti musiikkitaidoissa ja musiikillisessa ilmaisussa. Luomme mahdollisuuksia musiikin kokemisen ja tekemisen sisäisesti palkitseville kokemuksille. Tuemme luovuutta ja innostamme yhdessä oppimiseen ja yhteismusisointiin. Musiikki tuo hyvinvointia ja voimavaroja elämään. Olemme osaltamme rakentamassa hyvää elämää.

Erityisiä tavoitteitamme on taiteen perusopetuksen saavutettavuuden parantaminen, mikä ilmenee mm. Soittostartti-hankkeessamme, jolla pyritään luomaan etenkin musiikkiluokkalaisille tasa-arvoisempia mahdollisuuksia harrastaa soittoa ja musiikkia myös vapaa-ajalla ja varallisuudesta riippumatta. On tärkeää, että jokainen lapsi saisi ainakin yhden häntä innostavan harrastuksen.

3.2 Musaiikin arvot

Arvomme rakentuvat ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Musaiikki tarjoaa klassisen ja pop/ jazz-opetuksen ohella opetusta myös eri maailmanmusiikkityyleissä.

Toiminnassamme tärkeitä arvoja ovat: avoimuus, luovuus, oppilaslähtöisyys ja rakkaus musiikkiin.

Musiikkiopisto Musaiikki–nimemme viestii erilaisten musiikin harrastamisen tapojen, luovien toimintojen ja musiikkityylien muodostamasta mosaiikista. On tärkeää, että oppilas voi löytää juuri hänelle mieluisia tapoja harrastaa musiikkia. Kun oppilas saa kannustusta, osallisuuden kokemuksia ja hankitut taidot tulevat käyttöön, hän saa rakennuspuita hyvään elämään. Antoisa musiikin harrastaminen tuo elämään iloa, elämyksiä ja onnistumiskokemuksia.

3.3 Oppimiskäsitys

Opetuksemme perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Musiikin oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisen. kasvua ja yhteisen hyvän elämän rakentamista.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

4 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Oppimisympäristöt

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ja innostaa heidät oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt luovat edellytykset taiteenalalle ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden taiteenalan opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet.

Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

Musaiikissa oppimisympäristöinä toimivat mm. musiikkivarustukseltaan korkeatasoiset koulujen tilat ja salit sekä eri päiväkotien ja seurakunnan salit. Konserttitaloissa, kuten Martinus-salissa voimme toteuttaa isompia esityksiä, kuten musiikkiteatteria. Esityksiä viedään mm. kunnallisiin ja yksityisiin palvelutaloihin. Musaiikki lainaa/ vuokraa soittimiaan myös kotona tapahtuvan harjoittamisen mahdollistamiseksi.

Internet ja verkkopedagogiikka tarjoavat kiinnostavia mahdollisuuksia oppimisympäristöjen laajentamiseen. Opiskelussa hyödynnetään tehokkaasti eri oppimisympäristöjen tarjoamia mahdollisuuksia.

4.2 Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksen oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Musaiikin toimintakulttuurille tunnusomaisia erityispiirteitä ovat mm. avoimuus ideoinnille ja kehittämiselle ja vahvuuden hakeminen kaikkia osapuolia palvelevasta ja hyödyttävästä kumppanuudesta. Musaiikki tekee tiivistä yhteistyötä koulujen ja erityisesti musiikkiluokka-koulujen kanssa, jolloin esim. soitto- ja bänditunteja voidaan järjestää kouluilla perheille mukavaan aikaan. Opetusministeriön avulla käynnistetyssä, taiteen perusopetuksen tasa-arvoista saatavuutta parantavassa Soittostartti-hankkeessa Musaiikki on organisoinut hyvin edullisia soittotunteja heti lasten koulupäivän perään. Näin on saatu soittoa harrastavien musiikkiluokkalaisten osuus kasvuun alueella, jossa aiemmin vain harva harrasti soitta-mista. Parhaiden mahdollisten aikataulujen laatiminen ja opetuksesta tiedottaminen edellyt-tää hyvin tiivistä ja sujuvaa vuorovaikutusta perheiden, koulun ja Musaiikin opettajien välillä. Kouluilta olemme saaneet molemminpuolista synergiaetua myös mm. musikaalien ja suurempien konserttien valmistamisesta Musiikkiopisto Musaiikin ja peruskoulujen välisenä yhteistyönä.

Musiikkiopisto Musaiikki järjestää opetusta myös aikuisille noudattaen opetusuunnitelmien tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Musaiikin naiskuoro Musaico luo osaltaan Musaiikkiin vireää kuorolaulukulttuuria ja yhteistyön kulttuuria. Musaico on tehnyt tiivistä yhteistyötä mm. eri koulujen, vantaalaisten palvelutalojen, seutulalaisen Katrinebergin kartanon ja Vantaan-kosken ja Tikkurilan seurakuntien kanssa.

Musaiikki on opettajilleen työpaikka, jossa voi helposti toteuttaa erilaisia pedagogisia ideoita ja jossa on avoin ja kannustava ilmapiiri. Sisäisen arvioinnin ohella Musaiikki kerää jatkuvasti eri muotoista palautetta myös huoltajilta siitä, mitä teemme hyvin ja mitä voisimme tehdä vielä paremmin. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Musaiikin toimintakulttuuriin on nyt astumassa mukaan yhä vahvemmin tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen musiikin opetuksessa ja oppimisessa. Tietotekniikan käyttö on tulossa yhä kiinteämmäksi osaksi toimintaamme ja sitä myötä myös toimintakulttuuriamme.

5 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE LAAJASSA OPPIMÄÄRÄSSÄ

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Perusopintoja edeltää varhaisiän kasvatus, jonka opinnot ovat osa tarjoamaamme taiteen perusopetusta. Opinnot kehittävät lasta monipuolisesti ja valmistavat myöhempiin opintoihin. Musaiikki järjestää varhaisiän musiikkikasvatusta ikäryhmittäin vauvamuskareista alkaen sekä perhemuskareina. Alle 7-vuotiaille järjestettävä soitonopetus, kuten suzuki-opetus voidaan laskea perusopinnoiksi, silloin kun sen tavoitteet ovat samat kuin muussakin soitonopiskelussa.

Opetuksemme on laadultaan sellaista, että se mahdollistaa opetussuunnitelmassa määritel-tyjen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä pyrimme joustavuuteen siten, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

5.1 VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän

musiikkikasvatukseen voi Musaiikissa sisältyä myös instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta.

Musiikkileikkikoulun opetuksen sisältö koostuu mm. dynamiikan, sointivärin, rytmin/ tempon, melodian, harmonian ja muodon hahmottamisen alkeiden opettamisesta. Opetuksen työtapoja ovat loruileminen, laulaminen, leikkiminen, soittaminen, musiikkiliikunta ja musiikin kuunteleminen sekä säveltapailun ja musiikinteorian alkeisiin tutustuminen. Opetuksen työtapojen keskeisimmät piirteet ovat musiikin kokonaisvaltainen kokeminen ja opetuksen elämyksellisyys.

Musaiikin tarjoaman varhaiskasvatuksen tavoitteena on musiikille myönteisen asenteen herättäminen, jatkuvan musiikin harrastuksen synnyttäminen, yksilön kokonaispersoonallisuuden tasapainoinen kehittäminen, sosiaalisen kasvun edistäminen ja musiikin tiedollisten ja taidollisten valmiuksien luominen ja kehittäminen. Musiikin varhaiskasvatus luo valmiuksia musiikkioppilaitoksessa jatkuvia opintoja varten. Tärkeää on myös hyvän ja tiiviin yhteistyön syntyminen musiikkileikkikoulun ja kodin välille. Kokoamme ryhmät eri opetuspisteisiin siten, että toiminta on samaan aikaan pedagogisesti mahdollisimman toimivaa ja vastaa perheiden toiveita ja tarpeita.

Musiikkileikkikoulupetusta annetaan pääsääntöisesti kaikissa ikäryhmissä 12 opetuskertaa/ lukukausi. Vanhempien toiveesta tai muista syistä opetuskertoja voidaan järjestää enemmänkin, jolloin opetusmaksu on hieman korkeampi. Opetusta järjestetään ensi sijassa ikäryhmittäin samana vuonna syntyneille, mutta myös ryhmitellen esim. seuraavasti: 0–1-vuotiaat, 1–2-vuotiaat, 2–3-vuotiaat, 3–4-vuotiaat, 4–5-vuotiaat, 5–6-vuotiaat. Lisäksi Musaiikki järjestää perhemuskareita, joissa ikäjakauma voi olla edellistä laajempi. Eri soittimissa, kuten esim. kanteleessa, viulussa tai ukulelessä voidaan järjestää ryhmämuotoista, instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta, kuten kantelemuskareita.

Musaiikki järjestää myös soitinkaruselliopetusta, jossa lapsi saa mahdollisuuden kokeilla eri soittimia. Jos lapsi on kypsä aloittamaan varsinaiset soitto-opintonsa jo alle kouluikäisenä, opinnot on vaihtoehtoisesti mahdollista lukea jo perusopinnoiksi.

Varhaisiän musiikkikasvatuksessa tavoitteet ja sisällöt ovat seuraavat:

0–vuotiaat
Tavoitteet: Vauvaryhmässä vahvistetaan lapsen ja vanhemman välistä suhdetta sekä luodaan lämmin ja turvallinen ilmapiiri musiikin keinoin. Vauvamuskari on samalla mukava mahdollisuus tutustua oman alueen muihin vauvaperheisiin.

Sisällöt: Vauvan aistitoimintoja herkistetään eri tavoin esim. kuuntelemalla soittimen äänen sointiväriä tai tuntemalla lorun rytmi aikuisen välityksellä.

1–vuotiaat
Tavoitteet: Tavoitteena on musiikin kokonaisvaltaiseen ilmaisuun kannustaminen ja ryhmässä toimimisen tukeminen.

Sisällöt: Lapsen aistitoimintoja herkistetään eri tavoin esim. kuuntelemalla soittimen äänen sointiväriä tai tuntemalla lorun rytmi aikuisen välityksellä. Rytmin sykettä aletaan löytää liikkeen ja rytmisoittimien avulla. Eläydytään musiikkiin kuunnellen ja huoltajan sylissä körötellen tai tanssien.

2–vuotiaat
Tavoitteet: Tavoitteena on musiikin kokonaisvaltaiseen ilmaisuun kannustaminen ja ryhmässä toimimisen tukeminen.

Sisällöt: Rohkaistaan lasta tuottamaan musiikkia itsenäisesti ja toimimaan yhdessä ryhmän muiden lasten kanssa. Opitaan kokemaan perussyke. Eläydytään musiikkiin liikkuen, leikkien, kuunnellen, laulaen, lorutellen ja soittaen.

3–vuotiaat
Tavoitteet: Totutellaan toimimaan yhdessä osana ryhmää. Kartutetaan loru- ja lauluvarastoa. Laulamisen ja soittamisen ilo ja yksin ja yhdessä tekemisestä nauttiminen.

Sisällöt: Tunneilla lauletaan ja leikitään, soitetaan keho-, rytmi- ja laattasoittimia, liikutaan musiikin mukaan vapaasti ja ohjatusti, kuunnellaan elävää ja äänitettyä musiikkia. Opetellaan musiikillisia peruskäsitteitä vastakohtaparien avulla, esim. hidas/ nopea, hiljaa/ voimakkaasti. Musiikkiliikunnan avulla opitaan tuntemaan ja hallitsemaan kehoa sekä reagoimaan musiikin dynaamisiin muutoksiin ja tempon vaihteluihin. Voidaan tehdä aihepiireihin liittyviä työkirjatehtäviä. Hahmotetaan peruskäsitteet hiljainen–voimakas, korkea–matala sekä hidas–nopea. Opitaan kokemaan perussyke. Toistetaan yksinkertaisia rytmikuvioita. Eläydytään kuuntelun ja liikunnan avulla vaihteleviin ja monipuolisiin rytmeihin. Tunneilla käytetään monipuolisesti eri musiikkityylien ja -kulttuurien musiikkia.

4–vuotiaat
Tavoitteet: Samat kuin edellä. Vähitellen perussykkeen hahmotuksesta edetään sana- ja melodiarytmin hahmottamiseen.
Sisällöt: Tunneilla soitetaan monipuolisesti rytmi- ja melodiasoittimia sekä tutustutaan kehorytmeihin ja syvennetään aiemmin opittuja taitoja. Tunnit painottuvat laulamiseen, leikkimiseen, soittamiseen, liikkumiseen ja musiikin kuunteluun. Oppilailla on mahdollisuus tuoda omia soittimia mukaan tunneille. Tunneilla voidaan myös tehdä pieniä musiikkitehtäviä monisteista.

5–vuotiaat
Tavoitteet: Samat kuin edellä. Perussyke opitaan hahmottamaan ja toteuttamaan hitaana ja nopeana. Opitaan hahmottamaan ja toteuttamaan tempon nopeutuminen ja hidastuminen.

Sisällöt: Samat kuin edellä. Rytmiä havainnollistetaan taputtamalla, laulamalla, soittamalla tai tititoimalla tuttujen laulujen rytmiä ja melodiaa eri tavoin kuulolta ja nuottikuvasta.

6–vuotiaat

Tavoitteet: Vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja, joiden pohjalta voidaan omaksua uusia, vaativampia asioita. Lapsi saa onnistumisen kokemuksia musiikillisessa tekemisessään.

Sisällöt: Tehdään yksinkertaisia analyyttisia havaintoja musiikista ja kuunnellaan esim. duurin ja mollin eroa ja sitä, mikä kuullussa musiikissa oli samanlaista tai erilaista. Opitaan käsitteitä kuten hiljaa ja voimakkaasti ja opitaan soveltamaan niitä. Lapsen tiedollista kiinnostusta mm. lukemista ja kirjoittamista kohtaan hyödynnetään musiikinteorian peruskäsitteiden omaksumiseen leikinomaisin keinoin

Soitinkaruselli
Tavoitteet:
Sisällöt: Soitinkarusellissa lapset pääsevät kokeilemaan esim. viulua, pianoa, selloa, nokkahuilua, ja kitaraa tai ukulelea. Oppilaat voivat soittaa eri soittimia myös samanaikaisesti. Tavoitteena on innostaa lapsi löytämään "oma" soittimensa, jonka soittoa voi jatkaa myöhemmin esim. omilla soittotunneilla.

Sisällöt: Soittotehtävien avulla lapsi harjaantuu kuuntelemaan ja toteuttamaan melodiaa ja rytmiä, jolloin oman soittimen aloitus helpottuu. Tunneilla tehtävät pienet soittotehtävät ja kotiläksyt auttavat lasta valmistautumaan myöhempään soittoharrastukseen.

5.2 MUSIIKIN PERUSOPINNOT

Perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Tarjoamalla tilaisuuksia monipuoliseen musiikilliseen toimintaan musiikin perusopinnot kehittävät oppilaan musiikillista ja luovaa ajattelua.

Tämä opetussuunnitelma määrittelee Musiikkiopisto Musaiikin järjestämät laajan oppimäärän opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet ja sisällöt sekä laajuuden. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita opetussuunnitelman perusteiden eri tavoitealueilta. Perusopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Laajan oppimäärän opinnot muodostuvat:
- Varhaisiän kasvatuksesta
- Musiikin perusopinnoista ja
- Syventävistä opinnoista.

Varhaisiän kasvatukseen osallistuminen on vapaavalintaista ja erittäin suositeltavaa, mutta ei välttämätöntä perusopintoihin pääsemiseksi. Taiteen perusopetusta järjestetään myös aikuisille. Laajan oppimäärän **perusopintojen** tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja niiden pitkäjänteinen kehittäminen.

Laajassa ja yleisessä oppimäärässä on yhteinen alku, sellaisia opintoja ja opintojen vaihtoehtoja, jotka ovat molemmille oppimäärille yhteisiä. Sekä perusopintoihin että

syventäviin opintoihin voi Musaiikissa sisältyä valinnaisia ja keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Oppilaan omilla toiveilla, valinnoilla ja tavoitteilla on opintopolun rakentamisessa suuri merkitys.

Saman opintokokonaisuuden voi suorittaa useamman kerran. Vaikkapa TEEMA 1:ssä soittaminen ja laulaminen voi jatkua vuosittain niin kauan kuin oppilas on mukana instrumenttiopinnoissa. Jokainen valmiiksi saatu opintokokonaisuus kerryttää opintojen määrää. Kun sama opintokokonaisuus suoritetaan useamman kerran, ollaan seuraavalla suorituskerralla aina astetta korkeammalla tasolla niin taidoissa kuin tavoitteissa.
Suorituksia kerrytettäessä opintojen laajuus ja/ tai oppilaan osoittama taidollinen näyttö oikeuttavat opintokokonaisuuden valmiiksi merkitsemiseen.

Laajan oppimäärän perusopintojen laajuus on 800 tuntia. Opintokokonaisuudet ovat keskenään valinnaisia ja vaihtoehtoisia.

Seuraavat laajan oppimäärä perusopintojen opintokokonaisuudet: Musiikkitaito 1, 2, 3, 4 ja 5 ja eri taito- tai tietoalueiden hallintaan johdattelevat SKEEMAT 1, 2, 3, 4 ja 5 ovat myös opintoja, joita laajan ja yleisen oppimäärän oppilaat voivat opiskella joko yksin, omissa ryhmissään tai sekaryhmissä.

Musaiikin järjestämässä opetuksessa pyritään vahvaan vuorovaikutteisuuteen ja joustavuuteen. Kukin oppilas, opettaja ja opiskeleva ryhmä erilaisine kiinnostuksen kohteineen vaikuttaa osaltaan siihen, millaiseksi opetettavat sisällöt tarkalleen muotoutuvat. Luovuuden käyttö on toivottavaa, ja oppilaiden toiveita ja ideoita huomioidaan. Musiikin tietotekniikka avaa jatkuvasti uusia, kiinnostavia mahdollisuuksia musiikin opettamiseen ja oppimiseen. Musaiikki pyrkii hyödyntämään aktiivisesti näitä uusia ja kiinnostavia mahdollisuuksia. Musaiikki päivittää kotisivuilleen eri opintojaksojen tuoreinta, lukukausittaista tarjontaa, opetuksen aikatauluja ja eri opintojaksojen kulloinkin tarkentuneita sisältöjä.

5.2.1 Laajan oppimäärän perusopintojen opintokokonaisuudet

Perusopinnot/ MUSIIKKITAITO 1 (100 tuntia)
Sisältö: Musiikin hahmotustaitoja kehittävää opetusta. Sisältö voi olla musiikin teorian ja säveltapailun opintoja ja/ tai bändisoiton opintoja ja/ tai oman soittimen tai laulun perusasioiden opettelua ja koontia tiedolliseksi ja/tai taidolliseksi oppimis- ja suorituspaketiksi. Tämä opintojakso voidaan toteuttaa myös improvisoinnin ja vapaan säestyksen opintoina. Keskeisenä tavoitteena on musiikin hahmottamisen taitojen (musiikin teorian ja säveltapailun taitojen) kehittyminen. Opetus voidaan toteuttaa hyvin monipuolisin ja/ tai vaihtoehtoisin menetelmin suuntautumalla joko klassisen, pop/ jazz- tai muun musiikkityylin, kuten maailmanmusiikin tai kansanmusiikin opintoihin. Opetus voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäopetuksena, kokonaan tai osin tietotekniikkaa hyödyntäen ja/ tai etäopintoina.

Perusopinnot/ MUSIIKKITAITO 2 (100 tuntia)

Sisältö: Musiikin hahmotustaitojen alkeis–jatkotaso. Sisältö voi olla musiikin teorian ja säveltapailun opintoja ja/ tai bändisoiton opintoja ja/ tai oman soittimen tai laulun perusasioiden opettelua ja koontia tiedolliseksi ja/ tai taidolliseksi oppimis- ja suorituspaketiksi. Tämä opintojakso voidaan toteuttaa myös improvisoinnin ja vapaan säestyksen opintoina. Keskeisenä tavoitteena on musiikin hahmottamisen taitojen kehittyminen. Opetus voidaan toteuttaa hyvin monipuolisin ja/ tai vaihtoehtoisin menetelmin suuntautumalla joko klassisen, pop/ jazz- tai muun musiikkityylin, kuten maailmanmusiikin tai kansanmusiikin opintoihin. Opetus voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäopetuksena, kokonaan tai osin tietotekniikkaa hyödyntäen ja/ tai etäopintoina.

Perusopinnot/ MUSIIKKITAITO 3 (100 tuntia).
Sisältö: Musiikin hahmotustaitojen jatkotaso. Sisältö voi olla musiikin teorian ja säveltapailun opintoja ja/ tai bändisoiton opintoja, säveltämisen ja/ tai sovittamisen ja/ tai musiikkiteknologian opintoja ja/ tai oman soittimen tai laulun perusasioiden opettelua ja koontia tiedolliseksi ja taidolliseksi oppimispaketiksi. Keskeisenä tavoitteena on musiikin hahmottamisen taitojen kehittyminen. Opetus voidaan toteuttaa hyvin monipuolisin ja/ tai vaihtoehtoisin menetelmin suuntautumalla joko klassisen, pop/ jazz- tai muun musiikkityylin, kuten maailmanmusiikin tai kansanmusiikin opintoihin. Opetus voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäopetuksena, kokonaan tai osin tietotekniikkaa hyödyntäen ja/ tai etäopintoina.

Perusopinnot/ MUSIIKKITAITO 4 (100 tuntia).
Sisältö: Yhteismusisointia, joka voi olla oppilaan valinnan mukaan esim. bändisoittoa, orkesterisoittoa, kansanmusiikkiryhmä, kamarimusiikkia, duettosoittoa, kuoro- tai yhtyelaulua jne. Opintojakso toteutetaan ryhmäopetuksena. Sisältö: Opitaan kuuntelemaan omaa ja muiden soittoa/ laulua osana kokonaisuutta. Opitaan katsomaan kapellimestaria/ johtajaa, kuuntelemaan analyyttisesti ja toimimaan ryhmässä kokonaisuutta palvelevalla tavalla. Opitaan soittamaan ja/ tai laulamaan eri stemmoja, ja suunnittelemaan fraseerausta ja/ tai jousituksia yms.

Perusopinnot/ MUSIIKKITAITO 5 (100 tuntia).
Sisältö: Soitto- ja/ tai laulutunteja (yksilötunteina tai ryhmätunteina) ja/ tai bändisoittoa vapaan valinnan mukaan. Opintojaksossa opitaan käytännön soitto- ja laulutaitoja ja musisoinnin perustaitoja. Soitto- ja lauluopintojen repertuaarin tuntemusta ja teknisen taidon oppimista tukemassa ja täydentämässä voidaan hyödyntää digitaalista oppimateriaalia. Opintojakson suorittamiseen voi sisältyä tietokonevälitteistä oppimista ja digitehtäviä. Oppilasta ohjataan asettamaan tavoitteita opiskelulleen ja suuntaamaan omaa oppimistaan. Tavoitteena on, että oppilas oppii arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan. Oppilasta ohjataan harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä. Oppilasta ohjataan huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

Perusopinnot/ Skeema 1 - Soittaminen ja laulaminen, laajuus 50 tuntia
Tämä perusopintojen opintokokonaisuus suoritetaan tyypillisesti useita kertoja taidoissa ja tiedoissa edeten, jolloin merkintätapa eri suorituksissa on: SKEEMA 1A, SKEEMA 1B jne.

Tavoitteet soittamisessa ja laulamisessa:

- Ohjata oppilasta kehittämään instrumentti- ja yhteismusisointitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti.
- Tukea oppilaan säännöllistä harjoittelua.
- Ohjata oppilasta käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan musisointinsa tukena.
- Ohjata oppilasta kuulonsuojeluun.

Sisältö: Oppilas käy soitto- ja/ tai laulutunneilla, bänditunneilla ja/ tai kuorossa ja äänenmuodostuksessa ja/ tai saa näitä tunteja etäopintoina tietotekniikkaa hyödyntäen. Tuntimäärään sisältyy myös omaa harjoittelua ja annettujen tehtävien tai soitto- tai laulutehtävien tekemistä ja/ tai oman instrumentin tekniikkaan, historiaan ja/ tai ohjelmistoon perehtymistä. Aina kun tämä opintokokonaisuus suoritetaan uudestaan, ollaan edellistä suorituskertaa korkeammalla tasolla. Tasosuorituksia ei ole, mutta on suositeltavaa, että oppilas esiintyy jos mahdollista vähintään lukukausittain. Oppimisen tueksi oppilaan tulee saada jatkuvaa, rakentavaa palautetta ja häntä tulee kannustaa itsearviointiin.

Toteutustapa: Soittotunnit / laulutunnit / bänditunnit / yhteissoitto / kuoro tms.

Perusopinnot/ SKEEMA 2 - Esittäminen ja ilmaiseminen, laajuus 50 tuntia

Tämä perusopintojen opintokokonaisuus suoritetaan tyypillisesti useita kertoja taidoissa ja tiedoissa edeten, jolloin merkintätapa eri suorituksissa on: SKEEMA 2A, SKEEMA 2B jne.

Tavoitteet esittämisessä ja ilmaisemisessa:

- Ohjata oppilasta esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa.
- **O**hjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun.
- Ohjata oppilasta improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen.

Sisältö/ toteutustapa: Oppilas osallistuu oman soittimensa ja/ tai laulun luokkatunneille ja/ tai konsertteihin ja/ tai kuoroon ja/ tai musiikkiteatteriopintoihin ja/ tai edellä mainittujen esityksiin. Vaihtoehtoisesti oppilas voi suorittaa ryhmässä ja/ tai tietotekniikkaa hyödyntäen tai etäopintoina tämän opintojakson niin, että omia tai ryhmän esityksiä, sävellyksiä tai sovituksia tuodaan muiden kuultaviksi soittamalla niitä aidoin soittimin tai tietokoneelta, nauhoittamalla tai striimaamalla. Ryhmässä voidaan harjoitella myös itsearviointia ja rakentavan palautteen antamista toisille ja vakkapa musiikkikritiikin kirjoittamista. Opintojaksoon voi kuulua myös opintokäyntejä esim. oopperassa, baletissa, teattereissa, sinfoniakonserteissa jne. Oppilasryhmä voi myös suunnitella ja tuottaa itse esityksiä, jotka voivat koostua musiikkieristyksistä ja/ tai improvisoinnista ja/ tai omista sovituksista ja/ tai omista sävellyksistä.

Perusopinnot/ SKEEMA 3 - Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen, laajuus 50 tuntia

Tämä perusopintojen opintokokonaisuus voidaan suorittaa useita kertoja taidoissa ja tiedoissa edeten, jolloin merkintätapa eri suorituksissa on: SKEEMA 3A, SKEEMA 3B jne.

Tavoitteet kuuntelemisessa ja musiikin hahmottamisessa:

- Ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan myös osana musiikillista kokonaisuutta.
- Tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi.
- Opastaa oppilasta hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti.

Sisältö: Sisältö voi muistuttaa jossain määrin aiempia YLEISEN MUSIIKKITIEDON tai musiikin historian opintoja. Opintojakso voi kuitenkin yhtä hyvin koostua yhteismusisoinnista esim. orkesterissa, lauluyhtyeessä, bändissä tai kamarimusisoiden. Itseä kiinnostavaan musiikin tyylilajiin ja sen historiaan tutustumisen ohella voidaan harjoittaa säveltapailua/ prima vista-laulua tai -soittoa ja tehdä tehtäviä, jotka vahvistavat oppimiskokemusta. Aihealueesta voidaan koota tiedollisia ja taidollisia valmiuksia kehittävä digitaalinen oppimispaketti. Keskeisenä tavoitteena on musiikin kuuntelutaitojen kehittyminen.
Opetus voidaan toteuttaa siis hyvin monipuolisin ja vaihtoehtoisin menetelmin suuntautumalla klassiseen, pop/ jazz-opintoihin tai maailmanmusiikkiin. Opetus voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäopetuksena, tai kokonaan tai osin tietotekniikkaa hyödyntäen, tai etäopintoina.

Perusopinnot/ SKEEMA 4 - Taiteittenvälinen osaaminen, laajuus 50 tuntia

Tämäkin perusopintojen opintokokonaisuus voidaan suorittaa useita kertoja taidoissa ja tiedoissa edeten, jolloin merkintätapa eri suorituksissa on: SKEEMA 4A, SKEEMA 4B jne.

Tavoitteet taiteittenvälisessä osaamisessa:

- Tarjota oppilaalle tilaisuuksia luovaan tekemiseen ja taiteidenväliseen työskentelyyn.

Sisältö: Opintojakso voi olla esim. retkikurssi, jossa ryhmä vierailee esim. opperassa, baletissa, käy elokuvissa tai modernin tanssin esityksissä, taidemuseoissa ja/ tai teatterissa tms. Tässä opintojaksossa oppilas voi siis osallistua sellaisiin projekteihin, koulutuksiin tai yhteistyöprojekteihin, joiden keskiössä on muitakin taidemuotoja kuin musiikki. Suoritustapa voi olla myös esim. Musaiikin musiikkiteatteriopetukseen osallistuminen tai Musaiikin järjestämille tanssitunneille (kuten vaikkapa itämaiseen tanssiin) osallistuminen. Opintojakson suorittamiseksi voidaan koota digitaalinen alusta, joka aktivoi oppilasta tai oppilasryhmiä osallistumaan eri taidemuotojen esityksiin – todentamaan osallistuminen esim. valokuvin ja/ tai kirjoittamalla kritiikki esityksestä. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään vuorovaikutteisuutta ja omien kokemusten jakamista toisten kanssa ja harjoitellaan keskustelemaan/ kirjoittamaan saaduista kokemuksista.

Perusopinnot/ SKEEMA 5 – Säveltäminen ja improvisointi, laajuus 50 tuntia

Tämäkin perusopintojen opintokokonaisuus voidaan suorittaa useita kertoja taidoissa ja tiedoissa edeten, jolloin merkintätapa eri suorituksissa on: SKEEMA 5A, SKEEMA 5B jne.

Tavoitteet säveltämisen ja improvisoinnin opinnoissa:

- Kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia.
- Rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

Sisältö: Opintojakson toteuttamisen tavat voivat olla moninaiset ja vaihdella esim. oman soittimen vapaan säestyksen ja/ tai improvisoinnin opinnoista aina musiikkiteknologiaa hyödyntäviin sävellystyöpajoihin, jotka voidaan toteuttaa osin tai kokonaan tietokone-välitteisesti.

Kaikki edellä kuvatut opintokokonaisuudet voi koota mieltymystensä mukaisesti. Perusopin-noissa on siis mahdollista valita osin samoja musiikkitaidon opintojaksoja ja/ tai yhä uudelleen samaa skeemaa – tai koostaa skeemaopinnot useista eri vaihtoehdoista. Jos oppilas koostaa opintonsa pääosin yhdestä musiikkitaitoalueesta tai skeemasta, opettajan tulee kuitenkin huolehtia siitä, että oppilas saavuttaa tavoitteiden mukaisia taitoja myös muilta opetussuunnitelman perusteiden määrittelemiltä alueilta. Opintojen keskeisenä sisältönä on musiikillisten taitojen monipuolinen harjoitteleminen. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet.

5.3 MUSIIKIN SYVENTÄVÄT OPINNOT

Syventävien opintojen (500 tuntia) tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Taiteenalan laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö.

Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen

kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä.

Sekä perusopintoihin että syventäviin opintoihin voi Musaiikissa sisältyä valinnaisia ja keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Oppilaan oilla toiveilla ja tavoitteilla on suuri merkitys. Suorituksia kerrytettäessä olennaista on, että joko opintojen laajuus tai oppilaan osoittama taidollinen näyttö oikeuttavat opintokokonaisuuden valmiiksi merkitsemiseen.

Syventävissä opinnoissa jatketaan taitojen ja tietojen jalostamista siitä, mihin perusopinnoissa on päästy. Eli kaikki edellä kuvatut opintokokonaisuuksien vaihtoehdot ovat edelleen käytettävissä, samansuuntainen tavoitteiden polku ja tietojen ja taitojen hankkiminen etenee samalla kun osaaminen edelleen syvenee.

Perusopintojen jälkeen, kun 800 tuntia perusopintoja on suoritettuna, edellä kuvatut opintojaksojen polut saavat edetessään uudet etuliitteet:

- SYVENTÄVÄ SKEEMA 1, 50 tuntia (S11, S12, S13, S14 jne.)
- SYVENTÄVÄ SKEEMA 2, 50 tuntia (S21, S22, S23, S24 jne.)
- SYVENTÄVÄ SKEEMA 3, 50 tuntia (S31, S32, S33, S34 jne.)
- SYVENTÄVÄ SKEEMA 4, 50 tuntia (S41, S42, S43, S44 jne.)
- SYVENTÄVÄ SKEEMA 5, 50 tuntia (S41, S42, S43, S44 jne.)

Myös syventävissä opinnoissa opiskelija voi valita opiskelemansa opintokokonaisuudet vapaasti, mieltymystensä mukaan. Opettajien tehtävänä on mahdollistaa opiskelijan mahdollisimman tasapainoinen eteneminen syventävien opintojen eri tavoitteissa.

LOPPUTYÖ, laajuus 50-100 tuntia

Lopputyön voi tehdä suppeampana tai laajempana suorituksena. Se voi olla esim. oma konsertti, musikaalin päärooli, sävellystyö tai sävellyskonsertti, oma levy, bändikeikan organisointi ja esitettävien kappaleiden harjoittaminen, monitaiteinen esitys tai huolella tehty porfolio ja dokumentointi siitä kaikesta, mitä on musiikkiopistovuosinaan oppinut, miten on kehittynyt ja mitä tuo kaikki on antanut. Lopputyön aihetta ja toteutustapaa koskeva suunnitelma tehdään yhdessä opettajan kanssa. Opiskelija asettaa itselleen tavoitteet. Opettaja hyväksyy projektisuunnitelman ja arvioi suunnitelman perusteella lopputyön laajuuden.

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Opiskeluympäristöjen kehittämisestä huolehditaan siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

5.3.1 Musiikin syventävien opintojen tavoitteet

Esittäminen ja ilmaiseminen
Opetuksen tavoitteena on
• ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
• kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
• rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
• ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu
Opetuksen tavoitteena on
• auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulleen ja suuntaamaan omaa oppimistaan
• opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
• ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
• ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
Opetuksen tavoitteena on
• ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
• ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
• ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
• ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä

Säveltäminen ja improvisointi
Opetuksen tavoitteena on
• kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
• rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä

6 OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1 Arvioinnin tehtävä

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat
- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

6.2 Arviointi opintojen aikana

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista siten, että aina lukuvuoden loputtua kaikki valmistuneet suoritukset päivitetään ja oppilas (tai hänen huoltajansa) pääsee itse tarkastelemaan opintojen tilannetta ja suunnittelemaan tulevaa & myös ilmoittautumaan jatkoon tietotekniikan mahdollistamana.

Musiikin laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuis-

ta perusopinnoista. Siinä annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

7 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Musaiikki järjestää opetusta myös erityisille oppijoille. Tällöin oppimäärää voi olla tarpeen yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Oppimäärää yksilöllistettäessä oppilaalle tehdään henkilökohtainen oppimissuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistamistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille.

8 TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- kunnan ja Musaiikin välisen taiteen perusopetuksen järjestämissopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärän sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

9 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

Liite

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMA

Musiikkiopisto Musaiikin keskeiset tasa-arvoperiaatteet

Tavoitteena on tasa-arvoinen työyhteisö. Henkilöstö on voimavara, jolle on luotava yhtäläiset mahdollisuudet, oikeudet ja velvollisuudet. Tavoitteiden tulee olla helposti ymmärrettäviä, mitattavia, toteutettavia ja seurattavia.

1. **Työhönotto**

   Työnantajan tulee toimia niin, että tehtäviin hakeutuu sekä naisia että miehiä. Valintaperusteiden tulee sopia molemmille sukupuolille. Työnhakijoita ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan iän mukaan eikä työhönotossa saa tapahtua syrjintää sukupuolen, rodun, uskonnon tai muun henkilökohtaisen asian vuoksi. Mahdollisia terveyskyselyjä tehdään sen verran kuin terveellinen ja kaikille osapuolille turvallinen työskentely edellyttää.

2. **Töiden organisointi**

   Työntekijät pyritään sijoittamaan tasapuolisesti erilaisiin tehtäviin. Työntekijöillä tulee olla yhtenäiset mahdollisuudet erilaisiin tehtäviin, työkiertoon ja uralla etenemiseen sukupuolesta riippumatta. Avoimia työpaikkoja täytettäessä on oma henkilöstö asetettava etusijalle.

3. **Työolosuhteet**

   Työolosuhteet ja työvälineet tulee pyrkiä kehittämään sellaisiksi, että ne soveltuvat molemmille sukupuolille. Työolosuhteiden kehittämisessä ja uusia investointeja suunniteltaessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon työntekijöiden fyysiset ja psyykkiset edellytykset.

4. **Palkkaus**

   Samasta ja samanarvoisesta työstä maksetaan sama palkka sukupuolesta riippumatta.

5. **Työilmapiiri**

   Hyvä ja tasa-arvoinen johtamiskäytäntö edesauttaa hyvän työilmapiirin luomista. Hyvän työilmapiirin saavuttamiseksi varmistetaan henkilöstön yhteistyö- ja osallistumismahdollisuudet. Rakentava yhteistyö, vuorovaikutus, vastuun jakaminen ja tiedonsaanti lisäävät henkilöstön työmotivaatiota ja parantavat tuloksia.

6**. Työpaikkakiusaaminen**

Jokaisella Musiikkiopisto Musaiikissa työskentelevällä on oikeus tehdä työnsä sekä henkisesti että fyysisesti myönteisessä työyhteisössä, tarvitsematta pelätä työtoverien, esimiesten tai asiakkaiden epäasiallisia lähestymistapoja. Kiusaamisella tarkoitetaan jatkuvaa, järjestelmällistä alistamista, loukkaamista ja eristämistä. Se voi ilmetä myös huonosti toimivana yhteistyönä esimiesten ja alaisten välillä sekä kesken.

7. Koulutus

Työnantaja pyrkii huomioimaan työntekijöiden henkilökohtaiset lähtökohdat koulutusta järjestettäessä.

8. Yrityskuvan luominen

Jokainen työntekijä vaikuttaa työyhteisön tulokseen ja yrityskuvaan.

9. Sukupuolinen häirintä

Työnantajan tulee huolehtia siitä, että työntekijä ei joudu sukupuolisen häirinnän tai ahdistelun kohteeksi työpaikalla. Havaittuihin epäkohtiin on puutut-tava.

10. Työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen

Työnantajan tulee mahdollisuuksien mukaan helpottaa työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista.

11. Järjestäytyminen

Sekä työnantajalla että työntekijällä tulee olla vapaus liittyä, kuulua tai olla jäsenenä erilaisissa yhdistyksissä tai toimia niissä.

12. Kehittäminen, mittarit ja seuranta

Tasa-arvosuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti ja seurannan tuloksista tie-dotetaan henkilöstölle ja yhdistyksen hallitukselle.

Musiikkiopisto Musaiikin henkilöstö 21.2. 2018:

6 miestä (50%) ja 6 naista (50%) + rehtori (nainen) = 13

Alle 30v: 2 30–39: 7 40–49: 2 50-: 2

OPETUSSUUNNITELMA
2017

MUSIIKKIOPISTO MUSAIIKKI

TAITEEN PERUSOPETUS, YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

MUSIIKKIOPISTO MUSAIIKIN TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPPILAITOSKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA

1 OPETUSSUUNNITELMA
1.1 Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmajärjestelmä 3
1.2 Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö 3

2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET
2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä 4
2.2 Musiikin yleisen oppimäärän taiteen perusopetuksen tehtävä 4
2.3 Taiteen perusopetuksen yleinen arvoperusta 5
2.4 Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet 5

3 MUSAIIKKI TAITEEN PERUSOPETUKSEN JÄRJESTÄJÄNÄ
3.1 Musaiikin toiminta-ajatus 5
3.2 Musaiikin arvot 6
3.3. Oppimiskäsitys 6

4 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN
4.1 Oppimisympäristöt 7
4.2 Toimintakulttuuri 8

5 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE YLEISESSÄ OPPIMÄÄRÄSSÄ
5.1 Opintojen laajuus 9
5.2 Opintojen rakenne 9

6 MUSAIIKIN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPINNOT
6.1 Varhaisiän musiikkikasvatus 10

6.2 Musiikin yhteiset opinnot (300 tuntia) 12

6.3 Musiikin teemaopinnot (200 tuntia) 14

7 AIKUISTEN MUSIIKINOPETUS 17

8 TYÖTAVAT MUSIIKIN OPETUKSESSA 17

9 OPPIMISEN ARVIOINTI
9.1 Arvioinnin tehtävä 18
9.2 Arviointi opintojen aikana 18
9.3. Oppimäärän yksilöllistäminen 18
9.4 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot 19

10 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN 19

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

1 OPETUSSUUNNITELMA

1.1 Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmajärjestelmä

Musiikkiopisto Musaiikin oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma noudattaa taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmää. Opetussuunnitelmamme on rakennettu pohjautuen:

- lakiin (633/1998) ja asetukseen (813/1998) taiteen perusopetuksesta. Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä sekä oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä. tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).
- Opetushallituksen määräykseen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista. Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä sekä oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä. tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

1.2 Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö

Opetussuunnitelmamme noudattaa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteiden (2017) antamaa ohjeistusta. Opetussuunnitelmaa laadittaessa on huomioitu oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, taiteenalan traditio ja paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset, jatko-opintojen vaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

Opetussuunnitelma on laadittu yhteistyössä oppilaitoksen opettajien kanssa ottaen huomioon oppilaiden, huoltajien ja yhteistyökumppaneinamme toimivien tahojen, kuten musiikkiluokkaperuskoulujen tarpeet ja toiveet. Nämä tekijät huomioiden on luotu tämä opetussuunnitelma, jonka sisältö koostuu seuraavista asioista:

- oppilaitoksen toiminta-ajatus
- oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat
- oppilaitoksen toimintakulttuuri
- opetuksen rakenne ja laajuus
- opetuksen yleiset tavoitteet
- yhteisten opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet
- teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet
- oppimisen arviointi
- opetussuunnitelman perusteissa kuvatut yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet

- oppimäärän yksilöllistäminen
- oppilaaksi ottamisen periaatteet
- yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa
- toiminnan jatkuva kehittäminen.

Opetuksen tarjonta ja opetuksen määrät ovat suunniteltuina tässä opetussuunnitemassa. Ne on mitoitettu niin, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa. Opetussuunnitelma toimii myös yhtenä kanavana välittää oppilaille ja huoltajille opinnoista tietoa.

Musaiikki arvioi antamaansa koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin (Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013). Opetussuunnitelmamme toteutumista seurataan ja sitä edelleen kehitetään osana tätä tehtävää.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 5 a §:n mukaan (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppilaitokselle laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma sisältyy liitteenä Musaiikin opetussuunnitelmaan.

2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutuk-seen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalle kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.
Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiselle Suomessa.

2.2 Musiikin yleisen oppimäärän taiteen perusopetuksen tehtävä

Musiikin yleisen oppimäärän taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on tukea oppilaan omaehtoista musiikin harrastamista. Opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ja yhteismusisoinnin ilo sekä oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman musiikin tekemisen ja kokemisen kautta. Oppilasta kannustetaan esteettisen ja luovan ajattelun sekä sosiaalisten taitojen kehittämiseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet sekä tuetaan oppilaiden myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittymistä. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa musiikin harrastamiseen. Oma musiikkiharrastus asettuu osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

2.3 Taiteen perusopetuksen yleinen arvoperusta

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisen. kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävälle tulevaisuudelle.

2.4 Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen. Taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristönsä taiteen keinoin. Yleisen oppimäärän tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta. Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalansa ilmaisukeinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

3 MUSAIIKKI TAITEEN PERUSOPETUKSEN JÄRJESTÄJÄNÄ

3.1 Musaiikin toiminta-ajatus

Musiikkiopisto Musaiikki tarjoaa kaikille mahdollisuuksia kehittyä tavoitteellisesti musiikki-taidoissa ja musiikillisessa ilmaisussa. Luomme mahdollisuuksia musiikin kokemisen ja tekemisen sisäisesti palkitseville kokemuksille. Tuemme luovuutta ja innostamme yhdessä oppimiseen ja yhteismusisointiin. Musiikki tuo hyvinvointia ja voimavaroja elämään. Olemme osaltamme rakentamassa hyvää elämää.

Erityisiä tavoitteitamme on taiteen perusopetuksen saavutettavuuden parantaminen, mikä ilmenee mm. Soittostartti-hankkeessamme, jolla pyritään luomaan etenkin musiikkiluokka-laisille tasa-arvoisempia mahdollisuuksia harrastaa soittoa ja musiikkia myös vapaa-ajalla ja varallisuudesta riippumatta. On tärkeää, että jokainen lapsi saisi ainakin ainakin yhden häntä innostavan harrastuksen.

3.2 Musaiikin arvot

Arvomme rakentuvat ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Musaiikki tarjoaa klassisen ja pop/ jazz-opetuksen ohella opetusta myös eri maailmanmusiikkityyleissä. Toiminnassamme tärkeitä arvoja ovat: avoimuus, luovuus, oppilaslähtöisyys ja rakkaus musiikkiin.

Musiikkiopisto Musaiikki–nimemme viestii erilaisten musiikin harrastamisen tapojen, luovien toimintojen ja musiikkityylien muodostamasta mosaiikista. On tärkeää, että oppilas voi löytää juuri hänelle mieluisia tapoja harrastaa musiikkia. Kun oppilas saa kannustusta, osallisuuden kokemuksia ja hankitut taidot tulevat käyttöön, hän saa rakennuspuita hyvään elämään. Antoisa musiikin harrastaminen tuo elämään iloa, elämyksiä ja onnistumis-kokemuksia.

3.3 Oppimiskäsitys

Opetuksemme perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Musiikin oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka

kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisen. kasvua ja yhteisen hyvän elämän rakentamista.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

4 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Oppimisympäristöt

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ja innostaa heidät oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt luovat edellytykset taiteenalalle ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden taiteenalan opiskeluun opetussuun-nitelman perusteiden mukaisesti. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

Musaiikissa oppimisympäristöinä toimivat mm. musiikkivarustukseltaan korkeatasoiset koulujen tilat ja salit sekä eri päiväkotien ja seurakunnan salit. Konserttitaloissa, kuten Martinus-salissa voimme toteuttaa isompia esityksiä, kuten musiikkiteatteria. Esityksiä viedään mm. kunnallisiin ja yksityisiin palvelutaloihin. Musaiikki lainaa/ vuokraa soittimiaan myös kotona tapahtuvan harjoittamisen mahdollistamiseksi.

Internet ja verkkopedagogiikka tarjoavat kiinnostavia mahdollisuuksia oppimisympäristöjen laajentamiseen. Opiskelussa hyödynnetään tehokkaasti eri oppimisympäristöjen tarjoamia mahdollisuuksia.

4.2 Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksen oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Musaiikin toimintakulttuurille tunnusomaisia erityispiirteitä ovat mm. avoimuus ideoinnille ja kehittämiselle ja vahvuuden hakeminen kaikkia osapuolia palvelevasta ja hyödyttävästä kumppanuudesta. Musaiikki tekee tiivistä yhteistyötä koulujen ja erityisesti musiikkiluokka-koulujen kanssa, jolloin esim. soitto- ja bänditunteja voidaan järjestää kouluilla perheille mukavaan aikaan. Opetusministeriön avulla käynnistetyssä, taiteen perusopetuksen tasa-arvoista saatavuutta parantavassa Soittostartti-hankkeessa Musaiikki on organisoinut hyvin edullisia soittotunteja heti lasten koulupäivän perään. Näin on saatu soittoa harrastavien musiikkiluokkalaisten osuus kasvuun alueella, jossa aiemmin vain harva harrasti soitta-mista. Parhaiden mahdollisten aikataulujen laatiminen ja opetuksesta tiedottaminen edellyt-tää hyvin tiivistä ja sujuvaa vuorovaikutusta perheiden, koulun ja Musaiikin opettajien välillä. Kouluilta olemme saaneet molemminpuolista synergiaetua myös mm. musikaalien ja suurempien konserttien valmistamisesta Musiikkiopisto Musaiikin ja peruskoulujen välisenä yhteistyönä.

Musiikkiopisto Musaiikki järjestää opetusta myös aikuisille noudattaen opetusuunnitelmien tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Musaiikin naiskuoro Musaico luo osaltaan Musaiikkiin vireää kuorolaulukulttuuria ja yhteistyön kulttuuria. Musaico on tehnyt tiivistä yhteistyötä mm. eri koulujen, vantaalaisten palvelutalojen, seutulalaisen Katrinebergin kartanon ja Vantaan-kosken ja Tikkurilan seurakuntien kanssa.

Musaiikki on opettajilleen työpaikka, jossa voi helposti toteuttaa erilaisia pedagogisia ideoita ja jossa on avoin ja kannustava ilmapiiri. Sisäisen arvioinnin ohella Musaiikki kerää jatkuvasti eri muotoista palautetta myös huoltajilta siitä, mitä teemme hyvin ja mitä

voisimme tehdä vielä paremmin. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Musaiikin toimintakulttuuriin on nyt astumassa mukaan yhä vahvemmin tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen musiikin opetuksessa ja oppimisessa. Tietotekniikan käyttö on tulossa yhä kiinteämmäksi osaksi toimintaamme ja sitä myötä myös toimintakulttuuriamme.

5 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE YLEISESSÄ OPPIMÄÄRÄSSÄ

5.1 Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta **yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia** ja **teemaopintojen 200 tuntia.** Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Varhaisiän opetukseen osallistuminen Musaiikissa on suositeltavaa. Varhaisiän opinnot ovat osa tarjoamaamme taiteen perusopetusta. Opinnot kehittävät lasta monipuolisesti ja valmistavat myöhempiin opintoihin. Musaiikki järjestää varhaisiän musiikkikasvatusta ikäryhmittäin vauvamuskareista alkaen sekä perhemuskareina.

Varhaisiän kasvatukseen, kuten musiikkileikkikouluopetukseen osallistuminen ei kuitenkaan ole edellytys Musaiikin myöhempiin opintoihin pääsemiseksi. Alle 7–vuotiaille järjestettävä soitonopetus, kuten suzuki–opetus voidaan vaihtoehtoisesti laskea jo varsinaisiksi opinnoik-si, sillä sen tavoitteet ovat samat kuin muussakin soitonopiskelussa.

Opetuksemme on laadultaan ja määrältään sellaista, että se mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä pyrimme joustavuuteen siten, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

5.2 Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän opinnot muodostuvat musiikin yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista sekä varhaisiän kasvatuksesta, mikäli oppilas on siihen osallistunut.

Yhteisten opintojen ja teemaopintojen tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä varhaisiän kasvatuksen tavoitteet määritellään tässä opetussuunnitelmassa. Musaiikki järjestää taiteen perusopetusta kaiken ikäisille, myös aikuisille.

Yleisen oppimäärän **yhteisten opintojen** tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen.

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Musaiikki tarjoaa useampia keskenään vaihtoehtoisia teemaopintojen opintokoko-naisuuksia.

Seuraavassa luvussa määrittelemme yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonai-suudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Määrittelemme myös valmentavan varhaisiän kasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuuden.

6 MUSAIIKIN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPINNOT

6.1 VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi Musaiikissa sisältyä myös instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta.

Musiikkileikkikoulun opetuksen sisältö koostuu mm. dynamiikan, sointivärin, rytmin/ tempon, melodian, harmonian ja muodon hahmottamisen alkeiden opettamisesta. Opetuksen työtapoja ovat loruileminen, laulaminen, leikkiminen, soittaminen, musiikkiliikunta ja musiikin kuunteleminen sekä säveltapailun ja musiikinteorian alkeisiin tutustuminen. Opetuksen työtapojen keskeisimmät piirteet ovat musiikin kokonaisvaltainen kokeminen ja opetuksen elämyksellisyys.

Musaiikin tarjoaman varhaiskasvatuksen tavoitteena on musiikille myönteisen asenteen herättäminen, jatkuvan musiikin harrastuksen synnyttäminen, yksilön kokonaispersoonalli-suuden tasapainoinen kehittäminen, sosiaalisen kasvun edistäminen ja musiikin tiedollisten ja taidollisten valmiuksien luominen ja kehittäminen. Musiikin varhaiskasvatus luo valmiuksia musiikkioppilaitoksessa jatkuvia opintoja varten. Tärkeää on myös hyvän ja tiiviin yhteistyön syntyminen musiikkileikkikoulun ja kodin välille. Kokoamme ryhmät eri opetuspisteisiin siten, että toiminta on samaan aikaan pedagogisesti mahdollisimman toimivaa ja vastaa perheiden toiveita ja tarpeita.

Musiikkileikkikoulupetusta annetaan pääsääntöisesti kaikissa ikäryhmissä 12 opetuskertaa/ lukukausi. Vanhempien toiveesta tai muista syistä opetuskertoja voidaan järjestää enemmänkin, jolloin opetusmaksu on hieman korkeampi. Opetusta järjestetään ensi sijassa ikäryhmittäin samana vuonna syntyneille, mutta myös ryhmitellen esim. seuraavasti: 0-1-vuotiaat, 1-2-vuotiaat, 2-3-vuotiaat, 3-4-vuotiaat, 4-5-vuotiaat, 5-6-vuotiaat. Lisäksi Musaiikki järjestää perhemuskareita, joissa ikäjakauma voi olla edellistä laajempi. Eri soittimissa, kuten esim. kanteleessa, viulussa tai ukulelessä voidaan järjestää ryhmämuotoista, instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta, kuten kantelemuskareita.

Musaiikki järjestää myös soitinkaruselliopetusta, jossa lapsi saa mahdollisuuden kokeilla eri soittimia. Jos lapsi on kypsä aloittamaan varsinaiset soitto-opintonsa jo alle kouluikäisenä, opinnot on vaihtoehtoisesti mahdollista lukea jo perusopinnoiksi.

Varhaisiän musiikkikasvatuksessa tavoitteet ja sisällöt ovat seuraavat:

0-vuotiaat
Tavoitteet: Vauvaryhmässä vahvistetaan lapsen ja vanhemman välistä suhdetta sekä luodaan lämmin ja turvallinen ilmapiiri musiikin keinoin. Vauvamuskari on samalla mukava mahdollisuus tutustua oman alueen muihin vauvaperheisiin.

Sisällöt: Vauvan aistitoimintoja herkistetään eri tavoin esim. kuuntelemalla soittimen äänen sointiväriä tai tuntemalla lorun rytmi aikuisen välityksellä.

1-vuotiaat
Tavoitteet: Tavoitteena on musiikin kokonaisvaltaiseen ilmaisuun kannustaminen ja ryhmässä toimimisen tukeminen.

Sisällöt: Lapsen aistitoimintoja herkistetään eri tavoin esim. kuuntelemalla soittimen äänen sointiväriä tai tuntemalla lorun rytmi aikuisen välityksellä. Rytmin sykettä aletaan löytää liikkeen ja rytmisoittimien avulla. Eläydytään musiikkiin kuunnellen ja huoltajan sylissä körötellen tai tanssien.

2-vuotiaat
Tavoitteet: Tavoitteena on musiikin kokonaisvaltaiseen ilmaisuun kannustaminen ja ryhmässä toimimisen tukeminen.

Sisällöt: Rohkaistaan lasta tuottamaan musiikkia itsenäisesti ja toimimaan yhdessä ryhmän muiden lasten kanssa. Opitaan kokemaan perussyke. Eläydytään musiikkiin liikkuen, leikkien, kuunnellen, laulaen, lorutellen ja soittaen.

3-vuotiaat
Tavoitteet: Totutellaan toimimaan yhdessä osana ryhmää. Kartutetaan loru- ja lauluvarastoa. Laulamisen ja soittamisen ilo ja yksin ja yhdessä tekemisestä nauttiminen.

Sisällöt: Tunneilla lauletaan ja leikitään, soitetaan keho-, rytmi- ja laattasoittimia, liikutaan musiikin mukaan vapaasti ja ohjatusti, kuunnellaan elävää ja äänitettyä musiikkia. Opetellaan musiikillisia peruskäsitteitä vastakohtaparien avulla, esim. hidas/ nopea, hiljaa/ voimakkaasti. Musiikkiliikunnan avulla opitaan tuntemaan ja hallitsemaan kehoa sekä reagoimaan musiikin dynaamisiin muutoksiin ja tempon vaihteluihin. Voidaan tehdä aihepiireihin liittyviä työkirjatehtäviä. Hahmotetaan peruskäsitteet hiljainen–voimakas, korkea–matala sekä hidas–nopea. Opitaan kokemaan perussyke. Toistetaan yksinkertaisia rytmikuvioita. Eläydytään kuuntelun ja liikunnan avulla vaihteleviin ja monipuolisiin rytmeihin. Tunneilla käytetään monipuolisesti eri musiikkityylien ja -kulttuurien musiikkia.

4-vuotiaat
Tavoitteet: Samat kuin edellä. Vähitellen perussykkeen hahmotuksesta edetään sana- ja melodiarytmin hahmottamiseen.
Sisällöt: Tunneilla soitetaan monipuolisesti rytmi- ja melodiasoittimia sekä tutustutaan kehorytmeihin ja syvennetään aiemmin opittuja taitoja. Tunnit painottuvat laulamiseen, leikkimiseen, soittamiseen, liikkumiseen ja musiikin kuunteluun. Oppilailla on mahdollisuus tuoda omia soittimia mukaan tunneille. Tunneilla voidaan myös tehdä pieniä musiikkitehtäviä monisteista.

5-vuotiaat
Tavoitteet: Samat kuin edellä. Perussyke opitaan hahmottamaan ja toteuttamaan hitaana ja nopeana. Opitaan hahmottamaan ja toteuttamaan tempon nopeutuminen ja hidastuminen.

Sisällöt: Samat kuin edellä. Rytmiä havainnollistetaan taputtamalla, laulamalla, soittamalla tai tititoimalla tuttujen laulujen rytmiä ja melodiaa eri tavoin kuulolta ja nuottikuvasta.

6-vuotiaat
Tavoitteet: Vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja, joiden pohjalta voidaan omaksua uusia, vaativampia asioita. Lapsi saa onnistumisen kokemuksia musiikillisessa tekemisessään.

Sisällöt: Tehdään yksinkertaisia analyyttisia havaintoja musiikista ja kuunnellaan esim. duurin ja mollin eroa ja sitä, mikä kuullussa musiikissa oli samanlaista tai erilaista. Opitaan käsitteitä kuten hiljaa ja voimakkaasti ja opitaan soveltamaan niitä. Lapsen tiedollista kiinnostusta mm. lukemista ja kirjoittamista kohtaan hyödynnetään musiikinteorian peruskäsitteiden omaksumiseen leikinomaisin keinoin

Soitinkaruselli
Tavoitteet:
Sisällöt: Soitinkarusellissa lapset pääsevät kokeilemaan esim. viulua, pianoa, selloa, nokkahuilua, ja kitaraa tai ukulelea. Oppilaat voivat soittaa eri soittimia myös

samanaikaisesti. Tavoitteena on innostaa lapsi löytämään "oma" soittimensa, jonka soittoa voi jatkaa myöhemmin esim. omilla soittotunneilla.

Sisällöt: Soittotehtävien avulla lapsi harjaantuu kuuntelemaan ja toteuttamaan melodiaa ja rytmiä, jolloin oman soittimen aloitus helpottuu. Tunneilla tehtävät pienet soittotehtävät ja kotiläksyt auttavat lasta valmistautumaan myöhempään soittoharrastukseen.

6.2 MUSIIKIN YHTEISET OPINNOT (300 tuntia)

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on musiikin perustaitojen hankkiminen ja yhteismusisoinnin perustaitojen kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden vahvuudet, lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet. Musiikin yhteisten opintojen keskeisenä sisältönä ovat:

- musisoinnin perustaitojen harjoitteleminen ja
- musiikin hahmotuskyvyn kehittäminen.

Opinnoissa tutustutaan erilaisiin musiikin lajeihin ja niiden perusohjelmistoon soittaen, laulaen ja kuunnellen. Opetukseen sisältyy myös tutustumista muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin.

Laajassa ja yleisessä oppimäärässä on yhteinen alku, jolloin samoissa ryhmissä voivat opiskella, jos niin halutaan, sekä laajan että yleisen oppimäärän oppilaat. Sekä perusopintoihin että teemaopintoihin voi sisältyä valinnaisia ja keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Oppilaan omilla toiveilla, valinnoilla ja tavoitteilla onkin suuri merkitys.

Saman opintokokonaisuuden voi suorittaa useamman kerran, mutta seuraavalla suoituskerralla aina astetta korkeammalla tasolla niin taidoissa kuin tavoitteissa. Kirjainmerkinnällä ilmaistaan, kuinka mones kokonaisuus on menossa. Vaikkapa TEEMA 1:ssä soittaminen ja laulaminen voi jatkua vuosittain niin kauan kuin oppilas on mukana instrumenttiopinnoissa.

Jokainen valmiiksi saatu opintokokonaisuus kerryttää opintojen määrää samalla kun taidot kasvavat. Suorituksia kerrytettäessä opintojen laajuus ja/ tai oppilaan osoittama taidollinen näyttö oikeuttavat opintokokonaisuuden valmiiksi merkitsemiseen.

Yleisen oppimäärän yhteiset opinnot

Seuraavat yleisen oppimäärä perusopintojen opintokokonaisuudet: Musiikkitaito 1, 2, 3, 4 ja 5 sekä selkeämmin jonkun tietyn taito- tai tietoalueen hallintaan johdattelevat TEEMA-OPINNOT 1, 2, 3, 4 ja 5 ovat myös opintoja, joita laajan ja yleisen oppimäärän oppilaat voivat opiskella joko yksin, omissa ryhmissään tai vapaasti muodostettavissa sekaryhmissä.

Musaiikin järjestämässä opetuksessa pyritään vahvaan vuorovaikutteisuuteen ja joustavuuteen. Kukin oppilas, opettaja ja opiskeleva ryhmä erilaisine kiinnostuksen kohteineen vaikuttaa osaltaan siihen, millaiseksi opetettavat sisällöt tarkalleen muotoutuvat. Luovuuden käyttö on toivottavaa, ja oppilaiden toiveita ja ideoita huomioidaan. Musiikin tietotekniikka avaa jatkuvasti uusia, kiinnostavia mahdollisuuksia musiikin opettamiseen ja oppimiseen. Musaiikki pyrkii hyödyntämään aktiivisesti näitä uusia ja kiinnostavia mahdollisuuksia. Musaiikki päivittää kotisivuilleen eri opintojaksojen tuoreinta, lukukausittaista tarjontaa, opetuksen aikatauluja ja eri opintojaksojen kulloinkin tarkentuneita sisältöjä.

MUSIIKKITAITO 1 (50 + 50 tuntia)
Sisältö: Musiikin hahmotustaitoja kehittävää opetusta. Sisältö voi olla musiikin teorian ja säveltapailun opintoja ja/ tai bändisoiton opintoja ja/ tai oman soittimen tai laulun perusasioiden opettelua ja koontia tiedolliseksi ja/tai taidolliseksi oppimis- ja suorituspaketiksi. Tämä opintojakso voidaan toteuttaa myös improvisoinnin ja vapaan säestyksen opintoina. Keskeisenä tavoitteena on musiikin hahmottamisen taitojen (musiikin teorian ja säveltapailun taitojen) kehittyminen. Opetus voidaan toteuttaa hyvin monipuolisin ja/ tai vaihtoehtoisin menetelmin suuntautumalla joko klassisen, pop/ jazz- tai muun musiikkityylin, kuten maailmanmusiikin tai kansanmusiikin opintoihin. Opetus voidaan toteuttaa yksllö- tai ryhmäopetuksena, kokonaan tai osin tietotekniikkaa hyödyntäen ja/ tai etäopintoina.

MUSIIKKITAITO 2 (50 + 50 tuntia)
Sisältö: Musiikin hahmotustaitojen alkeis–jatkotaso. Sisältö voi olla musiikin teorian ja säveltapailun opintoja ja/ tai bändisoiton opintoja ja/ tai oman soittimen tai laulun perusasioiden opettelua ja koontia tiedolliseksi ja/ tai taidolliseksi oppimis- ja suorituspaketiksi. Tämä opintojakso voidaan toteuttaa myös improvisoinnin ja vapaan säestyksen opintoina. Keskeisenä tavoitteena on musiikin hahmottamisen taitojen kehittyminen. Opetus voidaan toteuttaa hyvin monipuolisin ja/ tai vaihtoehtoisin menetelmin suuntautumalla joko klassisen, pop/ jazz- tai muun musiikkityylin, kuten maailmanmusiikin tai kansanmusiikin opintoihin. Opetus voidaan toteuttaa yksllö- tai ryhmäopetuksena, kokonaan tai osin tietotekniikkaa hyödyntäen ja/ tai etäopintoina.

Perusopinnot/ MUSIIKKITAITO 3 (50 + 50 tuntia).
Sisältö: Musiikin hahmotustaitojen jatkotaso. Sisältö voi olla musiikin teorian ja säveltapailun opintoja ja/ tai bändisoiton opintoja, säveltämisen ja/ tai sovittamisen ja/ tai musiikkiteknologian opintoja ja/ tai oman soittimen tai laulun perusasioiden opettelua ja koontia tiedolliseksi ja taidolliseksi oppimispaketiksi. Keskeisenä tavoitteena on musiikin hahmottamisen taitojen kehittyminen. Opetus voidaan toteuttaa hyvin monipuolisin ja/ tai vaihtoehtoisin menetelmin suuntautumalla joko klassisen, pop/ jazz- tai muun musiikkityylin, kuten maailmanmusiikin tai kansanmusiikin opintoihin. Opetus voidaan toteuttaa yksllö- tai ryhmäopetuksena, kokonaan tai osin tietotekniikkaa hyödyntäen ja/ tai etäopintoina.

MUSIIKKITAITO 4 (50 + 50 tuntia).
Sisältö: Yhteismusisointia, joka voi olla oppilaan valinnan mukaan esim. bändisoittoa, orkesterisoittoa, kansanmusiikkiryhmä, kamarimusiikkia, duettosoittoa, kuoro- tai yhtye-

laulua jne. Opintojakso toteutetaan ryhmäopetuksena. Sisältö: Opitaan kuuntelemaan omaa ja muiden soittoa/ laulua osana kokonaisuutta. Opitaan katsomaan kapellimestaria/ johtajaa, kuuntelemaan analyyttisesti ja toimimaan ryhmässä kokonaisuutta palvelevalla tavalla. Opitaan soittamaan ja/ tai laulamaan eri stemmoja, ja suunnittelemaan fraseerausta ja/ tai jousituksia yms.

MUSIIKKITAITO 5 (50 + 50 tuntia).
Sisältö: Soitto- ja/ tai laulutunteja (yksilötunteina tai ryhmätunteina) ja/ tai bändisoittoa vapaan valinnan mukaan. Opintojaksossa opitaan käytännön soitto- ja laulutaitoja ja musisoinnin perustaitoja. Soitto- ja lauluopintojen repertuaarin tuntemusta ja teknisen taidon oppimista tukemassa ja täydentämässä voidaan hyödyntää digitaalista oppimateriaalia. Opintojakson suorittamiseen voi sisältyä tietokonevälitteistä oppimista ja digitehtäviä. Oppilasta ohjataan asettamaan tavoitteita opiskelulleen ja suuntaamaan omaa oppimistaan. Tavoitteena on, että oppilas oppii arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan. Oppilasta ohjataan harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä. Oppilasta ohjataan huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

6.3 MUSIIKIN TEEMAOPINNOT (200 tuntia)

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen kehittäminen edelleen. Musaiikki tarjoaa oppilaiden valittavaksi keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia, joissa yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta.

Tavoitteena on, että oppilas löytää opintojen aikana omat musiikillisen ilmaisun tapansa. Opetuksessa painotetaan yhteismusisointia ja yhdessä oppimista ottaen huomioon oppilaan valmiudet ja kiinnostuksen kohteet. Opintoihin sisältyy säännöllistä arviointia ja itsearvi-ointia.

TEEMA 1: **Soittaminen ja laulaminen, laajuus 50 tuntia**
Tämä perusopintojen opintokokonaisuus suoritetaan tyypillisesti useita kertoja taidoissa ja tiedoissa edeten, jolloin merkintätapa eri suorituksissa on: TEEMA 1A, TEEMA 1B jne.

Tavoitteet soittamisessa ja laulamisessa:
- Ohjata oppilasta kehittämään instrumentti- ja yhteismusisointitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti.
- Tukea oppilaan säännöllistä harjoittelua.
- Ohjata oppilasta käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan musisointinsa tukena.
- Ohjata oppilasta kuulonsuojeluun.

Sisältö: Oppilas käy soitto- ja/ tai laulutunneilla, bänditunneilla ja/ tai kuorossa ja äänenmuodostuksessa ja/ tai saa näitä tunteja etäopintoina tietotekniikkaa hyödyntäen. Tuntimäärään sisältyy myös omaa harjoittelua ja annettujen tehtävien tai soitto- tai

laulutehtävien tekemistä ja/ tai oman instrumentin tekniikkaan, historiaan ja/ tai ohjelmistoon perehtymistä. Aina kun tämä opintokokonaisuus suoritetaan uudestaan, ollaan edellistä suorituskertaa korkeammalla tasolla. Tasosuorituksia ei ole, mutta on suositeltavaa, että oppilas esiintyy jos mahdollista vähintään lukukausittain. Oppimisen tueksi oppilaan tulee saada jatkuvaa, rakentavaa palautetta ja häntä tulee kannustaa itsearviointiin.

Toteutustapa: Soittotunnit / laulutunnit / bänditunnit / yhteissoitto / kuoro tms.

TEEMA 2: Esittäminen ja ilmaiseminen, laajuus 50 tuntia

Tämä perusopintojen opintokokonaisuus suoritetaan tyypillisesti useita kertoja taidoissa ja tiedoissa edeten, jolloin merkintätapa eri suorituksissa on: TEEMA 2A, TEEMA 2B jne.

Tavoitteet esittämisessä ja ilmaisemisessa:

- Ohjata oppilasta esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa.
- **O**hjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun.
- Ohjata oppilasta improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen.

Sisältö/ toteutustapa: Oppilas osallistuu oman soittimensa ja/ tai laulun luokkatunneille ja/ tai konsertteihin ja/ tai kuoroon ja/ tai musiikkiteatteriopintoihin ja/ tai edellä mainittujen esityksiin. Vaihtoehtoisesti oppilas voi suorittaa ryhmässä ja/ tai tietotekniikkaa hyödyntäen tai etäopintoina tämän opintojakson niin, että omia tai ryhmän esityksiä, sävellyksiä tai sovituksia tuodaan muiden kuultaviksi soittamalla niitä aidoin soittimin tai tietokoneelta, nauhoittamalla tai striimaamalla. Ryhmässä voidaan harjoitella myös itsearviointia ja rakentavan palautteen antamista toisille ja vakkapa musiikkikritiikin kirjoittamista. Opintojaksoon voi kuulua myös opintokäyntejä esim. oopperassa, baletissa, teattereissa, sinfoniakonserteissa jne. Oppilasryhmä voi myös suunnitella ja tuottaa itse esityksiä, jotka voivat koostua musiikkieristyksistä ja/ tai improvisoinnista ja/ tai omista sovituksista ja/ tai omista sävellyksistä.

TEEMA 3: Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen, laajuus 50 tuntia

Tämä perusopintojen opintokokonaisuus voidaan suorittaa useita kertoja taidoissa ja tiedoissa edeten, jolloin merkintätapa eri suorituksissa on: TEEMA 3A, TEEMA 3B jne.

Tavoitteet kuuntelemisessa ja musiikin hahmottamisessa:

- Ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan myös osana musiikillista kokonaisuutta.
- Tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi.
- Opastaa oppilasta hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti.

Sisältö: Sisältö voi muistuttaa jossain määrin aiempia YLEISEN MUSIIKKITIEDON tai musiikin historian opintoja. Opintojakso voi kuitenkin yhtä hyvin koostua yhteismusisoinnista esim. orkesterissa, lauluyhtyeessä, bändissä tai kamarimusisoiden. Itseä kiinnostavaan musiikin tyylilajiin ja sen historiaan tutustumisen ohella voidaan

harjoittaa säveltapailua/ prima vista-laulua tai -soittoa ja tehdä tehtäviä, jotka vahvistavat oppimiskokemusta. Aihealueesta voidaan koota tiedollisia ja taidollisia valmiuksia kehittävä digitaalinen oppimispaketti. Keskeisenä tavoitteena on musiikin kuuntelutaitojen kehittyminen.
Opetus voidaan toteuttaa siis hyvin monipuolisin ja vaihtoehtoisin menetelmin suuntautumalla klassiseen, pop/ jazz-opintoihin tai maailmanmusiikkiin. Opetus voidaan toteuttaa yksllö- tai ryhmäopetuksena, tai kokonaan tai osin tietotekniikkaa hyödyntäen, tai etäopintoina.

TEEMA 4: Taiteittenvälinen osaaminen, laajuus 50 tuntia

Tämäkin perusopintojen opintokokonaisuus voidaan suorittaa useita kertoja taidoissa ja tiedoissa edeten, jolloin merkintätapa eri suorituksissa on: TEEMA 4A, TEEMA 4B jne.

Tavoitteet taiteittenvälisessä osaamisessa:

- Tarjota oppilaalle tilaisuuksia luovaan tekemiseen ja taiteidenväliseen työskentelyyn.

Sisältö: Opintojakso voi olla esim. retkikurssi, jossa ryhmä vierailee esim. opperassa, baletissa, käy elokuvissa tai modernin tanssin esityksissä, taidemuseoissa ja/ tai teatterissa tms. Tässä opintojaksossa oppilas voi siis osallistua sellaisiin projekteihin, koulutuksiin tai yhteistyöprojekteihin, joiden keskiössä on muitakin taidemuotoja kuin musiikki. Suoritustapa voi olla myös esim. Musaiikin musiikkiteatteriopetukseen osallistuminen tai Musaiikin järjestämille tanssitunneille (kuten vaikkapa itämaiseen tanssiin) osallistuminen. Opintojakson suorittamiseksi voidaan koota digitaalinen alusta, joka aktivoi oppilasta tai oppilasryhmiä osallistumaan eri taidemuotojen esityksiin – todentamaan osallistuminen esim. valokuvin ja/ tai kirjoittamalla kritiikki esityksestä. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään vuorovaikutteisuutta ja omien kokemusten jakamista toisten kanssa ja harjoitellaan keskustelemaan/ kirjoittamaan saaduista kokemuksista.

TEEMA 5: Säveltäminen ja improvisointi, laajuus 50 tuntia

Tämäkin perusopintojen opintokokonaisuus voidaan suorittaa useita kertoja taidoissa ja tiedoissa edeten, jolloin merkintätapa eri suorituksissa on: TEEMA 5A, TEEMA 5B jne.

Tavoitteet säveltämisen ja improvisoinnin opinnoissa:

- Kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia.
- Rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

Sisältö: Opintojakson toteuttamisen tavat voivat olla moninaiset ja vaihdella esim. oman soittimen vapaan säestyksen ja/ tai improvisoinnin opinnoista aina musiikkiteknologiaa hyödyntäviin sävellystyöpajoihin, jotka voidaan toteuttaa osin tai kokonaan tietokone-välitteisesti.

Oppilas valitsee edellä kuvatut opintokokonaisuudet mieltymystensä mukaisesti. Yhteisissä opinnoissa ja teemaopinnoissa on mahdollista valita samoja opintojaksoja yhä uudelleen – tai koostaa opinnot useista eri vaihtoehdoista. Jos oppilas kokoaa opintonsa pääosin vain yhdestä, koko ajan syvenevästä teemasta, opettajan tulee huolehtia siitä, että oppilas saavuttaa tavoitteiden mukaisia taitoja myös muilta opetussuunnitelman perusteiden määrittelemillä alueilla. Opintojen keskeisenä sisältönä on musiikillisten taitojen monipuolinen harjoitteleminen. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet.

7 AIKUISTEN MUSIIKINOPETUS

Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Aikuisten musiikin opetusta järjestettäessä otetaan huomioon aikuisten harrastajien toisistaan poikkeavat musiikilliset valmiudet ja kiinnostuksen kohteet.

Opetuksessa korostuu opiskelijan oma-aloitteisuus sekä hänen tarpeensa ja kykynsä ohjata omaa oppimistaan. Osallistuminen opiskelun suunnitteluun ja arviointiin ovat onnistuneen opiskelun edellytyksiä. Sosiaalinen vuorovaikutus ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottaminen sekä kannustava ja myönteinen palaute ovat myös aikuisten oppimisessa tärkeitä.

8 TYÖTAVAT MUSIIKINOPETUKSESSA

Työtapojen valinnan lähtökohtana ovat musiikin yleisen oppimäärän tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Tavoitteena on, että valitut työtavat ja opiskeluympäristöt sallivat monipuolisen työskentelyn sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden kanssa. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että oppilaat saavat tilaisuuksia kehittää yhteismusisoinnin taitojaan.

Työtapojen valinnalla voidaan vahvistaa myös oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Työskentelyssä. hyödynnetään teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin

9 OPPIMISEN ARVIOINTI

9.1 Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen.

Oppilaan työskentely. arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

Musiikin yleisessä oppimäärässä arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Siksi se on oleellinen osa jokaista oppimisprosessia ja opettamista. Palautteen ja arvioinnin antamisessa kiinnitetään huomiota erityisesti oppimisprosessiin ja sen aikana tapahtuneisiin muutoksiin. Tavoitteena on, että arviointi tukee oppilaan itsetunnon sekä oppimaan oppimisen, itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin taitojen kehittymistä.

Arviointia suoritettaessa huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan, arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Monipuolinen ja rohkaiseva arviointipalaute auttaa oppilasta vähitellen asettamaan opiskelulle myös omia tavoitteita. Lisäksi arvioinnin tarkoituksena on motivoida oppilasta opetuksen aikana ja tuottaa opettajalle tietoa siitä, miten opetusta tulisi jatkossa suunnata.

9.2 Arviointi opintojen aikana

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointi-taitoja kehittämällä. Heitä perehdytetään musiikin arvioinnin, periaatteisiin ja käytäntöihin sekä rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista siten, että aina lukuvuoden lopulla kaikki valmistuneet suoritukset päivitetään ja oppilas (tai hänen huoltajansa) pääsee itse tarkastelemaan opintojen tilannetta ja suunnittelemaan tulevaa & myös ilmoittautumaan jatkoon tietotekniikan mahdollistamana.

9.3 Oppimäärän yksilöllistäminen

Musaiikki järjestää opetusta myös erityisille oppijoille. Tällöin oppimäärää voi olla tarpeen yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Oppimäärää yksilöllistettäessä oppilaalle tehdään henkilökohtainen oppimissuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille.

9.4 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Oppilaalle annetaan **taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus** sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- kunnan ja Musaiikin välisen taiteen perusopetuksen järjestämissopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

10 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.
Liite

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMA

Musiikkiopisto Musaiikin keskeiset tasa-arvoperiaatteet

Tavoitteena on tasa-arvoinen työyhteisö. Henkilöstö on voimavara, jolle on luotava yhtäläiset mahdollisuudet, oikeudet ja velvollisuudet. Tavoitteiden tulee olla helposti ymmärrettäviä, mitattavia, toteutettavia ja seurattavia.

1. **Työhönotto**

   Työnantajan tulee toimia niin, että tehtäviin hakeutuu sekä naisia että miehiä. Valintaperusteiden tulee sopia molemmille sukupuolille. Työnhakijoita ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan iän mukaan eikä työhönotossa saa tapahtua syrjintää sukupuolen, rodun, uskonnon tai muun henkilökohtaisen asian vuoksi. Mahdollisia terveyskyselyjä tehdään sen verran kuin terveellinen ja kaikille osapuolille turvallinen työskentely edellyttää.

2. **Töiden organisointi**

   Työntekijät pyritään sijoittamaan tasapuolisesti erilaisiin tehtäviin. Työntekijöillä tulee olla yhtenäiset mahdollisuudet erilaisiin tehtäviin, työkiertoon ja uralla etenemiseen sukupuolesta riippumatta. Avoimia työpaikkoja täytettäessä on oma henkilöstö asetettava etusijalle.

3. **Työolosuhteet**

   Työolosuhteet ja työvälineet tulee pyrkiä kehittämään sellaisiksi, että ne soveltuvat molemmille sukupuolille. Työolosuhteiden kehittämisessä ja uusia investointeja suunniteltaessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon työntekijöiden fyysiset ja psyykkiset edellytykset.

4. **Palkkaus**

   Samasta ja samanarvoisesta työstä maksetaan sama palkka sukupuolesta riippumatta.

5. **Työilmapiiri**

   Hyvä ja tasa-arvoinen johtamiskäytäntö edesauttaa hyvän työilmapiirin luomista. Hyvän työilmapiirin saavuttamiseksi varmistetaan henkilöstön yhteistyö- ja osallistumismahdollisuudet. Rakentava yhteistyö, vuorovaikutus, vastuun jakaminen ja tiedonsaanti lisäävät henkilöstön työmotivaatiota ja parantavat tuloksia.

6**. Työpaikkakiusaaminen**

   Jokaisella Musiikkiopisto Musaiikissa työskentelevällä on oikeus tehdä työnsä sekä henkisesti että fyysisesti myönteisessä työyhteisössä, tarvitsematta pelätä työtoverien, esimiesten tai asiakkaiden epäasiallisia lähestymistapoja. Kiusaamisella tarkoitetaan jatkuvaa, järjestelmällistä alistamista, loukkaamista

ja eristämistä. Se voi ilmetä myös huonosti toimivana yhteistyönä esimiesten ja alaisten välillä sekä kesken.

7. **Koulutus**
   Työnantaja pyrkii huomioimaan työntekijöiden henkilökohtaiset lähtökohdat koulutusta järjestettäessä.

8. **Yrityskuvan luominen**
   Jokainen työntekijä vaikuttaa työyhteisön tulokseen ja yrityskuvaan.

9. **Sukupuolinen häirintä**
   Työnantajan tulee huolehtia siitä, että työntekijä ei joudu sukupuolisen häirinnän tai ahdistelun kohteeksi työpaikalla. Havaittuihin epäkohtiin on puututtava.

10. **Työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen**
    Työnantajan tulee mahdollisuuksien mukaan helpottaa työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista.

11. **Järjestäytyminen**
    Sekä työnantajalla että työntekijällä tulee olla vapaus liittyä, kuulua tai olla jäsenenä erilaisissa yhdistyksissä tai toimia niissä.

12. **Kehittäminen, mittarit ja seuranta**
    Tasa-arvosuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti ja seurannan tuloksista tiedotetaan henkilöstölle ja yhdistyksen hallitukselle.

Musiikkiopisto Musaiikin henkilöstö 21.2. 2018:

6 miestä (50%) ja 6 naista (50%) + rehtori (nainen) = 13

Alle 30v: 2 30–39: 7 40–49: 2 50-: 2

OPETUSSUUNNITELMA 2018

Taiteen perusopetuksen yleinen ja laaja oppimäärä

Musiikkiopisto Musike
Musiikkikoulu Musiken kannatusyhdistys ry

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

1 MUSIIKKIOPISTO MUSIKE

Musiikkiopisto Musike on Vantaan kaupungin tukema, kannatusyhdistyksen ylläpitämä yksityinen musiikkioppilaitos Länsi-Vantaalla. Musike on tarjonnut taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta Vantaalla vuodesta 2000 alkaen ja taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta vuodesta 2016 alkaen. Opetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta L633/1998 5§ ja asetukseen A813/1998 1§ sekä opetushallituksen vahvistamiin opetussuunnitelmien perusteisiin.

Musiikkiopisto Musike tarjoaa korkeatasoista, monipuolista musiikinopetusta tasapuolisesti kaikille. Innostava ja myönteinen oppimisympäristö, yksilöllisyys sekä taiteen ja musiikin ilon kokeminen ovat kantavia arvoja. Ammattitaitoinen opettajakunta, jonka osaamista kehitetään jatkuvasti, uusien opetusta edistävien ja tukevien menetelmien ja mallien ennakkoluuloton käyttö, vahva yhteistyöverkosto sekä toimiva hallintokulttuuri ovat peruspilareita, joiden varaan toimintaa rakennetaan. Musike toimii alueellaan aktiivisesti järjestäen konsertteja ja tapahtumia sekä osallistuen yhteistyökumppaneiden järjestämiin tilaisuuksiin.

2 TOIMINNAN PÄÄTARKOITUS JA ARVOT

Toiminnan päätarkoituksena on tarjota korkeatasoista musiikinopetusta noudattaen Opetushallituksen valtakunnallisen yleisen ja laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Tavoitteena on rakentaa vuorovaikutteisesti yhdessä oppilaan kanssa vahva musiikillinen osaamisperusta, joka mahdollistaa elinikäisen musiikkiharrastuksen tai mahdolliset ammattiopinnot.

Oppilaitoksessa noudatettavat arvot ovat:

Musiikin ilo *Oppilaslähtöisyys* *Korkeatasoinen opetus* *Yhteisöllisyys*

Musiikin ilo syntyy kannustavasta, myönteisestä ilmapiiristä, uusista musiikillisista taidoista ja yhdessä tekemisestä. Oppilaslähtöisyys tarkoittaa oppilaan yksilöllisyyden, tavoitteiden ja elämäntilanteen huomioimista opetussuunnitelman puitteissa. Korkeatasoinen opetus antaa työkalut mielekkääseen harrastamiseen sekä yhteismusisointiin. Yhteisöllisyyttä rakennetaan yhteismusisoinnin, tapahtumien ja konserttien kautta. Yhteisössä eivät ole vain musiikinopiskelijat, vaan koko ympäröivä maailma.

3 OPPIMISKÄSITYS, OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Oppiminen on prosessi, jossa oppilaan ja opettajan välinen vuorovaikutus sekä ympäröivä musiikillinen yhteisö ovat suuressa roolissa. Taiteen perusopetuksen valtakunnallisten perusteiden mukaan ohjaustapahtuman keskeisiksi lähtökohdiksi muodostuvat oppijan persoonallisuuden edistäminen ilmaisun, tiedon ja havaintotoimintojen kehittymisen tasolla.

Opetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää musiikin opetussuunnitelman perusteiden pohjalta tapahtuvaa opetusta, jota toteutetaan kuntakohtaisen opetussuunnitelman mukaan ja laaditaan opetushallituksen antamien perusteiden pohjalta.

Opetuksen päämääränä on kouluttaa monipuolisin taidoin ja tiedoin varustettuja henkilöitä, joilla on valmiuksia musiikin omakohtaiseen harrastamiseen ja jotka voivat persoonallisen kehityksensä kautta edistää kulttuuritoiminnan, viestinnän ja yhteisökehityksen välistä vuorovaikutusta. Musiikinopiskelun myötä oppilaat oppivat selviytymiskeinoja yhteiskunnassa. Musiikki rakentaa ihmistä kokonaisvaltaisesti. Musiikinopiskelun myötä lisääntyy kyky ja herkkyys ymmärtää itseä ja ympäröivää yhteiskuntaa ja maailmaa.

Opetus kohdennetaan painotetusti soitto- ja/tai lauluvalmiuksien kehittämiseen. Opetuksessa kiinnitetään huomiota erityisesti oppilaiden luovuuteen. Myös musiikin tukiaineet kuuluvat opetusohjelmaan. Opetus mahdollistaa integroinnin muihin taideaineisiin.

4 OPPILAAKSI OTTAMINEN

Oppilaaksi voi ilmoittautua jatkuvasti ja oppilaspaikka myönnetään, mikäli niitä on vapaina. Oppilaitoksessa ei järjestetä pääsykokeita. Kaikki ilmoittautuneet hyväksytään vapaille oppilaspaikoille ja ohjataan oppilaan tavoitteiden mukaisesti yleisen tai laajan oppimäärän piiriin. Laajan oppimäärän piiriin haluaville oppilaille tehdään motivaatiohaastattelu.

Varhaisiän musiikinopetusta tarjotaan musiikkileikkikoulussa 0-6-vuotiaille. Soitinvalmennus on tarkoitettu 6-10-vuotiaille. Instrumenttiopinnot voi aloittaa soitinkohtaisesti 3-6-vuotiaana, eikä yläikärajaa ole. Opetuksessa huomioidaan oppilaan henkilökohtainen tilanne. Aikuisten ja lasten opetuksessa noudatetaan samoja periaatteita.

5 OPETUKSEN RAKENNE, TARJONTA JA ARVIOINTI

Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä

Taiteen perusopetuksen *yleisen oppimäärän* laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen osuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia.

Musiikin yleinen oppimäärä rakentuu seuraavasti:

1) Varhaisiän musiikinopetus
2) Yhteiset opinnot
3) Teemaopinnot

Varhaisiän musiikinopetukseen kuuluvat musiikkileikkikoulu, soitinvalmennus ja soitinryhmät. Perheryhmässä 0 - 2 -vuotiaat lapset käyvät aikuisen kanssa. Leikkiryhmät on tarkoitettu 3-5 -vuotiaille ilman aikuista. Tavoitteena on antaa lapselle musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka luovat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle. Keskeisenä sisältönä ovat musiikin elementit: rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri osana leikkien kautta tuotuja musiikkielämyksiä.

Soitinvalmennuksen voi aloittaa instrumentista riippuen 3-5 -vuotiaana. Soitinvalmennuksen tarkoitus on herättää lapsessa kiinnostus soittoharrastusta kohtaan. Soitinryhmissä lapsella on mahdollisuus kokeilla eri soittimia ja tutustua erilaisiin musiikkityyleihin.

Musiikin yhteiset opinnot antavat perusvalmiudet soittamisessa tai laulamisessa, esittämisessä ja ilmaisemisessa, kuuntelemisessa ja musiikin hahmottamisessa sekä taiteidenvälisessä osaamisessa.

Soiton- ja laulunopetuksen tavoitteena on tutustuttaa oppilas valitsemaansa instrumenttiin tai instrumentteihin. Oppilasta ohjataan oman instrumentin perustaitojen ja yhteismusisoinnin kehittämisessä sekä säännöllisessä harjoittelussa.

Esittämisen ja ilmaisemisen opetuksessa oppilaalle tarjotaan tilaisuuksia esiintymisen harjoitteluun, ohjataan toteuttamaan oma osuutensa osana musiikillista kokonaisuutta, ohjata oppilasta musiikilliseen ilmaisuun sekä rohkaista oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja.

Kuuntelemisen ja musiikin hahmottamisen opetuksessa oppilasta ohjataan kuuntelemaan musisointiaan ja hahmottamaan musiikkia kuulonvaraisesti. Oppilasta opastetaan havainnoimaan myös muiden oppilaiden musisointia sekä kannustetaan kuuntelemaan musiikkia monipuolisesti.

Taiteidenvälisen osaamisen opetuksessa oppilaalle tarjotaan mahdollisuus toiseen taiteenalaan ja sen ilmaisukeinoihin tutustumiseen.

Teemaopinnoissa syvennetään yhteisissä opinnoissa saatuja taitoja. Oppilas osallistuu aktiivisesti opintojen suunnitteluun oman kiinnostuksensa mukaisesti.

Soitto- ja lauluopinnoissa oppilasta ohjataan kehittämään instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja, tuetaan oppilaan säännöllistä harjoittelua, ohjataan käyttämään musiikin hahmottamistaitoja musisointinsa tukena sekä ohjataan oppilasta kuulonsuojeluun.

Esittämisen ja ilmaisun opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa, ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun sekä ohjata oppilasta improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen.

Kuuntelemisen ja musiikin hahmottamisen opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan myös osana musiikillista kokonaisuutta, tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi sekä opastaa oppilasta hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti.

Taiteidenvälisen osaamisen opetuksen tavoitteena on tarjota oppilaalle tilaisuuksia luovaan tekemiseen ja taiteidenväliseen työskentelyyn.

Arvioinnin tavoitteena on tukea oppimisen edistymistä. Arviointi on jatkuva prosessi, jossa oppilas on aktiivinen toimija. Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan itsetuntoa sekä oppimaan oppimisen, itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin taitojen kehitystä.

Lukukausittain yhdessä opettajan kanssa asetettuja tavoitteita seurataan arviointimatriisin avulla. Oppilas saa lukuvuoden aikana säännöllisesti suullista palautetta sekä lukuvuoden päätteeksi oman kappaleensa vuoden aikana täytetystä arviointimatriisista, johon sisältyy myös itsearviointia. Oppimäärän yksilöllistäminen toimii vuorovaikutteisen arvioinnin myötä.

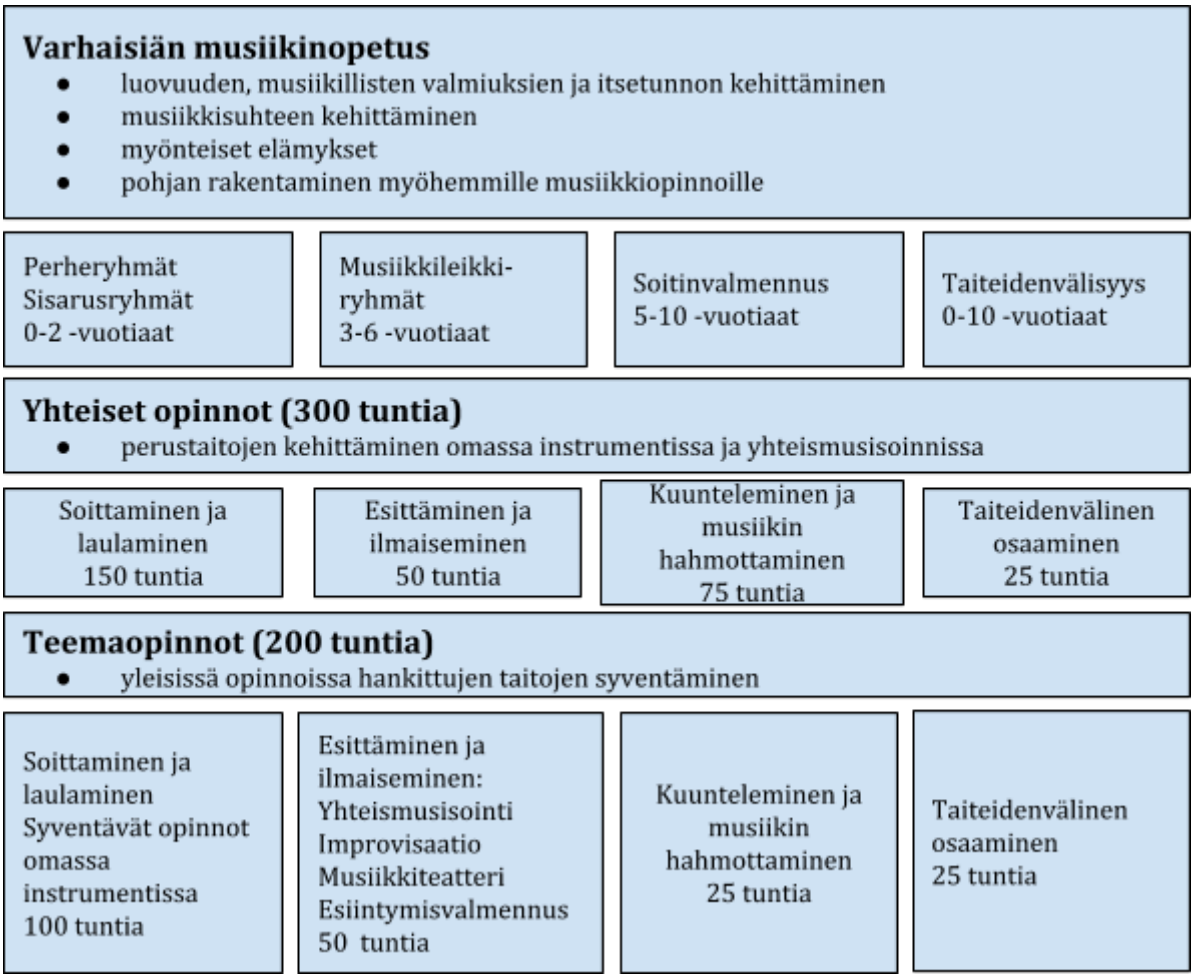

Taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä

Taiteen perusopetuksen *laajan oppimäärän* laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen laajuus 500 tuntia. Yksikkönä käytetään 45 minuutin oppituntia.

Musiikin laaja oppimäärä rakentuu seuraavasti:

1) Varhaisiän musiikinopetus
2) Perusopinnot
3) Syventävät opinnot

Varhaisiän musiikinopetukseen kuuluvat musiikkileikkikoulu, soitinvalmennus ja soitinryhmät. Perheryhmässä 0-2 -vuotiaat lapset käyvät aikuisen kanssa. Leikkiryhmät on tarkoitettu 3-5 -vuotiaille ilman aikuista. Tavoitteena on antaa lapselle musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka luovat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle. Keskeisenä sisältönä ovat musiikin elementit: rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri osana leikkien kautta tuotuja musiikkielämyksiä.

Soitinvalmennuksen voi aloittaa instrumentista riippuen 3-5 -vuotiaana. Soitinvalmennuksen tarkoitus on herättää lapsessa kiinnostus soittoharrastusta kohtaan. Soitinryhmissä lapsella on mahdollisuus kokeilla eri soittimia ja tutustua erilaisiin musiikkityyleihin.

Musiikin perusopetuksen tavoitteena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen, lähtökohtana oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet.

Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työtapoihin oppilaan tavoitteet huomioiden. Opinnoissa kehitetään yhteismusisointitaitoja, musiikin hahmottamistaitoja sekä historiatietoutta, eri osa-alueet integroiden.

Esittämisen ja ilmaisemisen opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa, ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun, kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa sekä rohkaista oppilasta tutustumaan muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen.

Oppimaan oppimisen ja harjoittelun opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu, ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisen arviointiin, ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja. Oppilasta kannustetaan soveltamaan musiikin hahmotustaitoja musisoinnissa sekä tarjotaan tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä. Oppilasta ohjataan käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä sekä ohjataan oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan.

Kuuntelemisen ja musiikin hahmottamisen opetuksessa oppilasta ohjataan kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan se osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta sekä ohjataan oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan. Oppilasta ohjataan tunnistamaan musiikin ominaispiirteitä ja rakenteita sekä tuetaan tämän kasvua aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi. Lisäksi kartutetaan oppilaan musiikin historian tuntemusta.

Säveltämisen ja improvisoinnin opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja sekä kannustetaan oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla. Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä.

Esittämisen ja ilmaisemisen opintojen tavoitteena on ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan, kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti, rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä sekä ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Oppimaan oppimisen ja harjoittelun opetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulleen ja suuntaamaan omaa oppimistaan, opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan, ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä sekä ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

Kuuntelemisen ja musiikin hahmottamisen opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä, ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista, ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia sekä ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.

Säveltämisen ja improvisoinnin opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoitua ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia sekä rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

Lukukausittain yhdessä opettajan kanssa asetettuja tavoitteita seurataan arviointimatriisin avulla. Oppilas saa lukuvuoden aikana säännöllisesti suullista palautetta sekä lukuvuoden päätteeksi oman kappaleensa vuoden aikana täytetystä arviointimatriisista, johon sisältyy myös itsearviointia. Oppimäärän yksilöllistäminen toimii vuorovaikutteisen arvioinnin myötä.

Lukukausittaisten tavoitteiden asettamisen ja seurannan lisäksi oppilaalla on mahdollisuus tehdä tasosuorituksia, jossa edistymistä arvioi kahdesta ulkopuolisesta opettajasta koostuva lautakunta. Tasosuoritukset ovat vapaaehtoisia. Tasosuoritukset toteutetaan pääosin konserttimuotoisina. Tasosuoritusten arvioinnissa hyödynnetään Suomen Musiikkioppilaitosten Liiton ja Pop & Jazz Konservatorion ohjelmistoluetteloja ja tasosuoritusvaatimuksia. Näiden lisäksi oppilas osallistuu itselleen mieluisan, tyylilajiltaan vapaan ohjelmiston valintaan.

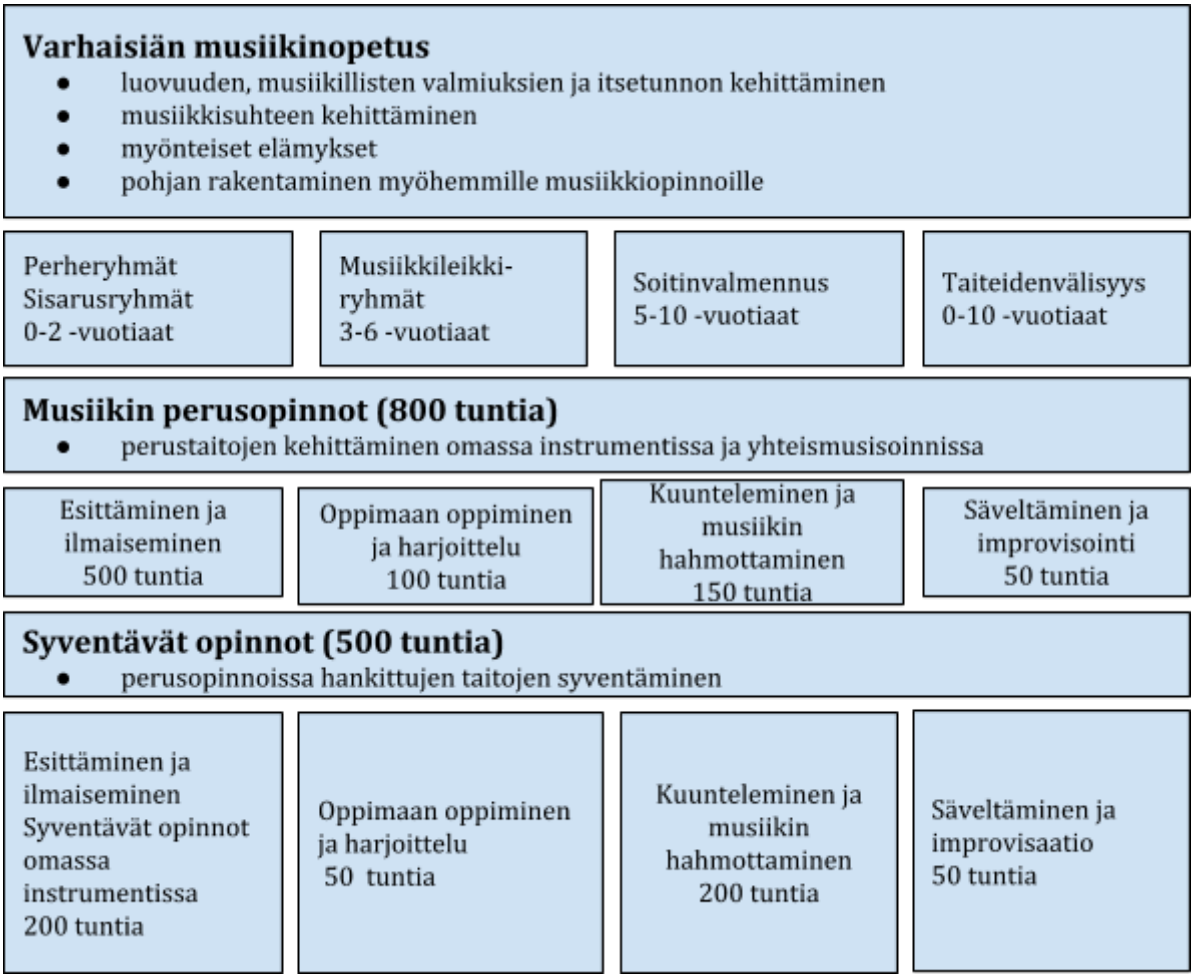

Yleisen ja laajan oppimäärän teemaopintojen ja syventävien opintojen opetustarjonta voi olla yhteisesti toteutettu. Opetustarjontaan kuuluu vaihtelevasti erilaisia valinnaisia kursseja: esiintymisvalmennusta, kehonhuoltoa, musiikkiteatteria, säestyssoitinkursseja, musiikkiteknologiaa sekä opintokokonaisuuksiin sopivia ja niitä tukevia oppilaiden toivomia valinnaiskursseja.

6 TODISTUSTEN SISÄLTÖ

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen sisältö:

- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
    - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
    - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen sisältö:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala

- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
    - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista rehtorin allekirjoitus oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä 14 jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

7 YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Musiikkiopisto Musike tekee yhteistyötä oppilasperheiden, Vantaan kaupungin, muiden taiteen perusopetusta tarjoavien oppilaitosten sekä alueen koulujen ja järjestöjen kanssa. Yhteistyö oppilasperheiden kanssa tukee yhteisöllisyyttä ja on sen vuoksi tärkeää toiminnan perusarvojen toteuttamisessa. Yhteistyötä tehdään kansainvälisen suzuki-verkoston kanssa kutsumalla vierailevia opettajia oppilaitokseen sekä osallistumalla vuosittaisiin tapahtumiin.

Oppilaiden perheet ovat oppilaitoksen aktiivisen tiedotuksen parissa ja palautetta opetuksen laadusta, suunnitellusta opetustarjonnasta ja toiminnasta kysytään vuosittain. Huoltajat osallistuvat lapsen musiikkiopintojen suunnitteluun yhdessä lapsen ja opettajan kanssa.

Musiikkiopisto Musike on sitoutumaton yhdistys joka tekee yhteistyötä kulttuurisesta tai etnisestä taustasta, sukupuolesta tai uskonnollisesta vakaumuksesta riippumatta.

8 TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Musiikkiopisto Musiken toimintaa kehitetään jatkuvasti. Itsearviointia ja vertaisarviointia tehdään vuosittain oppilasperheiltä pyydettyjen palautteiden tueksi. Opetustiloja ja opetusvälineitä huolletaan ja opettajien ammattitaitoa kehitetään säännöllisesti.

Saatteeksi

Taiteen perusopetus on merkittävä osa vantaalaista, laadukasta lasten ja nuorten kulttuuria. Tavoitteellisella, tasolta toiselle etenevällä taiteen harrastamisella on suuri merkitys lasten ja nuorten henkistä hyvinvointia rakentavana ja lisäävänä tekijänä. Vantaan kaupunki luo edellytyksiä lasten ja nuorten harrastustoiminnalle tavoitteenaan, että jokaisella lapsella on vähintään yksi mielekäs harrastus.

Vantaalaiset taiteen perusopetusoppilaitokset tarjoavat opetusta yhteisenä ajatuksenaan kattavan ja tasokkaan taidepedagogiikan luominen kuntaan ja kuntalaisille. Yhteisenä tahtotilana on tukea lasta ja perheitä näkemään taideharrastuksen tuomat voimavarat ja osaaminen, joilla on merkitystä yksilön kasvun ja laajemmin taidetta harrastavan lapsen tulevaisuuden kannalta. Lasten ja nuorten taiteellisen toimijuuden tukeminen vahvistaa lasten osallisuutta ja yhteisöllisyyden kokemusta, ehkäisee syrjäytymistä ja lisää tasa-arvoa. Oppilaitokset toimivat keskenään vahvassa yhteistyössä – sekä hankkeissa että yhteisissä tapahtumissa. Yhteistyömuodot luovat taidealojen välistä ja kaikille yhteistä taidepedagogiikkaa.

Uudenmaan Suzuki-Instituutin opetussuunnitelma

Uudenmaan Suzuki-Instituutti ry on yksityinen yhdistyspohjainen musiikkioppilaitos, jossa annetaan taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Uudenmaan Suzuki-Instituutti on perustettu 19.3.1989 ja kotipaikka on Vantaa. Opetusta annetaan yksilö- tai pienryhmäopetuksena. Lukukausioppilailla on lisäksi säännöllisesti ryhmätunteja. Uudenmaan Suzuki-Instituutissa voi opiskella pääaineena seuraavia oppiaineita: piano, viulu, klassinen kitara ja poikkihuilu (2018). Oppitunnin pituus voi olla 15 - 40 minuuttia oppilaan iästä ja tasosta riippuen. Lukuvuodessa on 35 opetusviikkoa. Opetuspaikkoina toimivat Vantaan Korsossa sijaitseva Lumo ja lähiseudun koulut (2018).

TOIMINTA-AJATUS

Uudenmaan Suzuki-Instituutin toiminnan tarkoituksena on antaa yleisen opetussuunnitelman mukaista soitonopetusta Suzuki-menetelmällä. Se on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Lisäksi opetusta annetaan myös aikuisille. Sisäänpääsykoetta ei ole.

Uudenmaan Suzuki-Instituutin tehtävänä on antaa edellytyksiä musiikin elinikäiseen harrastamiseen sekä välittää soittamisen iloa. Laadullisesti taidot antavat valmiudet jatko-opintoihin. Tehtävänä on myös kehittää ja elävöittää kansallista kulttuuria sekä tukea oppilaan kykyä arvostaa eri maiden kulttuureita.

Lähtökohtana opetuksessamme on länsimainen klassinen musiikki tutustuen myös muihin musiikkikulttuureihin. Oppilasta rohkaistaan löytämään omia tapoja ilmaista musiikkia sekä itseään.

Suzuki-oppilaan on helppo osallistua kansallisille ja kansainvälisille leireille yhteisen kantaohjelmiston vuoksi. Lisäksi toteutamme yhteisprojekteja muiden musiikki- ja taidekoulujen kanssa. Opetusohjelmaamme kuuluu myös säännölliset vierailut lähiseudun palvelutaloissa.

Opiskelu koostuu eripituisista opintokokonaisuuksista ja opiskelija saa päättötodistuksen, kun hän on suorittanut kaikille yhteiset opinnot, joiden yhteenlaskettu laskennallinen tuntimäärä on vähintään 300 tuntia ja teemaopinnot, joiden yhteenlaskettu laskennallinen tuntimäärä on vähintään 200 tuntia.

ARVOT

Kaikki oppivat
Suzuki-filosofian yksi keskeisimmistä ajatuksista on, että kaikkia voidaan opettaa. Pääsykokeita ei tarvita, koska jokainen on kykenevä oppimaan. Luotamme siihen, että oppilaan motivaatio kannattelee oppimista. Opetustilanteiden keskeinen tavoite onkin tuon motivaation synnyttäminen ja ylläpitäminen.

Ainutlaatuisuus ja yhteisöllisyys
Uudenmaan Suzuki-Instituutin käyttämän musiikinopetusmenetelmän toteutus vaatii luovaa tilanteen arviointikykyä kunkin oppilaan ainutlaatuisuuden mukaan. Opetuksen lähtökohtana on oppilaan taitojen yksilöllinen ohjaus. Alusta lähtien soittaja voi osallistua ryhmätunneille. Yhdessä

soittamalla ja esiintymällä, esimerkiksi palvelutaloissa, eri sukupolvet kohtaavat musiikin merkeissä.

OPPIMISKÄSITYS

Jokainen voi oppia soittamaan ja laulamaan. Luotamme motivaation syntymiseen ja siihen, että halu oppia merkitsee eniten. Uudenmaan Suzuki-Instituutissa ei siksi testata oppilaiden musikaalisuutta.

Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen, suunnitelmallisuuteen sekä kykyyn arvioida omaa oppimista. Musiikin opiskelu on pitkäjänteistä ja soittotaidon oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa.

Uudenmaan Suzuki-Instituutin opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jossa oppilas on aktiivinen toimija. Opiskelu on tavoitteellista, sekä itsenäisesti että vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa. Oppilas - opettaja -suhteessa opettaja opettaa soittamisen taitoja, niin että oppilas voi soveltaa oppimaansa uusiin asioihin.

Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa. Työtavat ohjaavat oppilasta itsenäiseen harjoitteluun, mutta myös työskentelemään ryhmässä. Vaikka soittotekniikan opettelu vaatii runsaasti aikaa, se on vain väline tuottaa musiikkia. Tekniikka ja musiikki nivoutuvat yhteen. Musiikki on tunteiden välittäjä.

Oppilaalle annetaan mahdollisuus asettaa omia tavoitteita ja häntä kannustetaan työskentelemään itsenäisesti ja muiden kanssa. Oppilasta tuetaan löytämään sopivia harjoittelutapoja sekä kehittämään taitoja tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen opiskeluun.

Suzuki-menetelmä korostaa onnistumisen kokemusten ketjua. Me opettajat ajattelemme, että siten soittoharrastuksessa säilyisi ilo. Harjoittelu jaetaan oppilaan mukaan sopivan pieniin osiin, jolloin oppilas pystyy hahmottamaan oppimansa. Kun onnistumisen kokemuksia kertyy jatkuvasti, tulee oppilaalle vahva tunne omasta osaamisestaan. Vahvistuvat taidot antavat myös vapautta: energiaa vapautuu tulkintaan ja hetkessä eläytymiseen.

Uudenmaan Suzuki-Instituutissa painotetaan yksityisopetuksen lisäksi ryhmässä oppimista. Ryhmätunnit ja isommat yhteissoittotilaisuudet ovat tapahtumia, joissa opiskelija voi kehittää tietojaan ja taitojaan. Oppilas saa jatkuvasti kokemuksia siitä, miten oma osaaminen yhdistyy muiden soittoon ja miten omat taidot ovat muokattavissa yhteisen hyvän osaksi. Uudenmaan Suzuki-Instituutissa painotetaan erityisesti sitä, että jokainen voi osallistua yhteissoittoon omalla taitotasollaan.

OPISKELUYMPÄRISTÖ

Uudenmaan Suzuki-instituutti toimii kaupungin tiloissa. Pääopetuspaikka on Korson Lumossa (2018). Opetuspisteinä ovat myös lähiseudun koulut. Tilat, soittimet ja muut opiskeluvälineet mahdollistavat opetussuunnitelman perusteiden mukaisen opiskelun.

Uudenmaan Suzuki-Instituutti luo kokonaisvaltaisen opiskeluympäristön, joka tukee oppilaan kasvua, innostaa oppimiseen ja antaa oppilaalle onnistumisen kokemuksia.
Uudenmaan Suzuki-instituutissa painotetaan sitä, että kaikki soittajat tuntevat itsensä hyväksytyiksi ja tulevat kuulluiksi.
Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden taiteenalojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa, kuten konsertit palvelutaloilla, tuovat eri mahdollisuuksia ja uusia näkökulmia osaksi opintoja.

Ennen lapsen instrumenttiopetuksen aloittamista on vanhempien perehdytysjakso, jossa esitellään lapsen opetuksessa käytettäviä työskentelytapoja ja annetaan ideoita kotiharjoitteluun kannustavan ilmapiirin luomiseksi. Vanhemmat ovat mukana lasten soittotunneilla mahdollisuuksiensa mukaan ja seuraavat opetusta sekä saavat kotiharjoitteluohjeita. Kodin ja opettajan välinen yhteistyö on tärkeää. Suzuki-menetelmä sopii hyvin nuorten lasten opettamiseen, mutta sitä voi myös soveltaa vanhempiin oppilaisiin iästä riippumatta.

TOIMINTAKULTTUURI

Opetus pohjautuu Suzuki-menetelmään. Soitonopiskelun myötä tri Suzukin tavoitteena oli vaalia hyvää ihmisessä ja kasvattaa kaikkia muita kunnioittaviksi. Opettajilla on laaja Suzuki-opettajan koulutus, jonka yhtenä osana on tulla tietoiseksi ja vaalia tällaisia päämääriä soittotaitojen opetuksen lisäksi. Uskomme kaikkien voivan oppia ja haluamme tarjota kaikille halukkaille mahdollisuuden soittaa.

Uudenmaan Suzuki-instituutin opetustoiminta jakautuu omiin soittotunteihin, ryhmätunteihin ja konsertteihin sekä niiden harjoituksiin. Uudenmaan Suzuki-instituutissa oppilaiden perheet ovat soittotuntien lisäksi myös aktiivisesti mukana erilaisten tilaisuuksien ja tempausten järjestäjinä. Näin oppilaatkin näkevät että yhteisestä ponnistelusta seuraa jotakin erityistä ja kaikkia ilahduttavaa. Koemme musiikin edistävän kulttuurista monimuotoisuutta ja vapautta ilmaista itseään.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta on erillinen liite.

Suzuki-menetelmä on levinnyt kansainvälisesti laajalle. Kansalliset ja kansainväliset yhdistykset järjestävät erityyppisiä koulutuksia joihin opettajat ja oppilaat voivat osallistua.
Uudenmaan Suzuki-Instituutti tekee yhteistyötä erilaisten oppilaitosten, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa.

Tietosuoja-asetuksen mukaisesti pyydämme oppilaalta (huoltajalta) vuosittain kuvausluvan ja luvan kuvien, pienten videoiden tai muun tuotoksen julkaisemiselle koulumme tai koulumme opetustoiminnasta kertovissa uutisissa. Emme koskaan julkaise oppilaan koko nimeä näissä yhteyksissä. Tarkat henkilötiedot ovat vain niiden henkilöiden tiedossa, jotka tarvitsevat niitä välttämättä (laskutus, todistuksen kirjoittaminen).

OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, jotka jaetaan **yhteisiin opintoihin** (300 tuntia) ja **teemaopintoihin** (200 tuntia). Tämä toteutuu Uudenmaan Suzuki-Instituutin opetustarjonnassa, joka koostuu opetussuunnitelman perusteissa määritellyistä opintokokonaisuuksista. Opintokokonaisuuden hyväksymisen edellytyksenä on että oppilas hallitsee kyseessä olevan sisällön. Järjestettyjen oppituntien laskennallinen pituus on 45 minuuttia. Soitto-opintojen edistymisen edellytyksenä on säännöllinen kotiharjoittelu, joka huomioidaan laskennallisissa tunneissa.

Uudenmaan Suzuki-Instituutissa ei ole aloittajille ikärajaa, vaikka Suzuki-menetelmä on alunperin kehitetty erityisesti alle kouluikäisten opetusmenetelmäksi. Opintojen kestoa ei myöskään rajoiteta. Erityyppiset musiikkikerhot esim. ala-asteilla ovat valmentavaa opetusta, eikä niitä lasketa yleisen opetussuunnitelman mukaisiksi opinnoiksi.

Yhteisten opintojen tarkoituksena on musiikin perustaitojen hankkiminen. Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Uudenmaan Suzuki-Instituutti järjestää erilaisia teemaopintojen kokonaisuuksia, joissa määritetään tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Oppilas voi valita opetustarjonnasta itselleen parhaiten sopivat teemaopinnot. Lukukauden alussa ilmoitetaan alkavan lukukauden aikana toteutettavat opintokokonaisuudet tai niiden osat. Käytännössä useita teemaopintoja opiskellaan limittäin ryhmätunneilla.

TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET:

Soittaminen ja laulaminen
Esittäminen ja ilmaiseminen
Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
Taiteidenvälinen osaaminen

Uudenmaan Suzuki-Instituutissa nämä tavoitteet saavutetaan ohjaamalla oppilasta keskittyneeseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn. Yhdessä tekeminen mahdollistaa erilaisia isompia projekteja, jossa jokaiselle löytyy sopiva rooli.

YHTEISTEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET
Tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet

Oppilaat saavat lähiopetuksena yhteisiä opintoja lukuvuosittain laskennalliset 30-45 tuntia riippuen oppilaan soittotuntien pituudesta (laskennallinen tunti 45 min.). Kaikille yhteiset opinnot pitävät sisällään taitotasolta toiselle etenevät kolme opintokokonaisuutta:

1. ENSIASKELEET MUSIIKKIIN
2. OPIN YHÄ ENEMMÄN
3. MUSIIKILLISTEN TAITOJEN SYVENTÄMISTÄ

1. ENSIASKELEET MUSIIKKIIN:

Pääsoittimen viikottaiset yksilötunnit sekä harvemmin pidettävät ryhmätunnit. Yksilötunteihin on sisällytetty instrumentin hallinnan oppimisen lisäksi musiikin hahmotustaitoja.
Opintokokonaisuus 100 tuntia.

Oppilas
- soittaa pieniä kappaleita, jotka ovat tempoltaan ja tunnelmiltaan erilaisia
- harjaannuttaa kuulonvaraista soittamista
- tutustuu erilaisiin musiikin merkitsemistapoihin (nuotinluku, sointumerkit)
- harjoittelee hyvän soittoasennon hallintaa
- oppii hyviä harjoittelutapoja
- kokeilee erilaisia tapoja improvisoida
- saa esiintymisharjoituksia
- soittaa helppoja stemmoja isommissa kokoonpanoissa

2. OPIN YHÄ ENEMMÄN:

Edellytyksenä että yhteisten opintojen ENSIASKELEET MUSIIKKIIN on suoritettu.
Pääsoittimen viikottaiset yksilötunnit sekä harvemmin pidettävät ryhmätunnit.
Opintokokonaisuus 100 tuntia.

Oppilas
- soittaa eri sävellajeissa olevia helppoja kappaleita
- soittaa myös itse valitsemaansa ohjelmistoa
- ymmärtää musiikin merkitsemistapoja mm. erilaisiin fraaseeraustapoihin tutustuminen
- opettelee harjoittelemaan ja viimeistelemään kappaleensa
- saa säännöllisesti esiintymismahdollisuuksia tukemaan edistymistä
- pääsee harrastamaan yhteissoittoa erilaisissa kokoonpanoissa
- voi hyödyntää teknologiaa oppimisessa
- jatkaa improvisaatioharjoituksia
- soittaa helppoja stemmoja isommissa kokoonpanoissa

3. MUSIIKILLISTEN TAITOJEN SYVENTÄMISTÄ:

Edellytyksenä että yhteisten opintojen OPIN YHÄ ENEMMÄN on suoritettu.
Pääsoittimen viikottaiset yksilötunnit sekä harvemmin pidettävät ryhmätunnit.
Opintokokonaisuus 100 tuntia.

Oppilas
- soittaa monipuolista ohjelmistoa
- soittaa myös itse valitsemaansa ohjelmistoa
- saa lisää teknisiä ja taiteellisia perustaitoja
- oppii lisää musiikin merkitsemisen tapoja
- saa säännöllisesti esiintymismahdollisuuksia tukemaan edistymistä
- pääsee harrastamaan yhteissoittoa erilaisissa kokoonpanoissa
- voi hyödyntää teknologiaa oppimisessa
- jatkaa improvisaatioharjoituksia
- soittaa vaativampia stemmoja isommissa kokoonpanoissa

TEEMAOPINNOT

Teemaopintojen valinnaiset opintokokonaisuudet ovat tasolta toiselle eteneviä ja niitä voi suorittaa kaikille yhteisten opintojen ohessa. Oman soittimen pääaineopinnot teemaopinnoissa edellyttävät kuitenkin ensin kaikille yhteisten opintokokonaisuuksien suorittamista. Teemaopinnot muodostuvat viidestä alateemasta:

Oppilas saa päättötodistuksen, kun hän on suorittanut yhteiset opinnot (300 tuntia) sekä teemaopintoja vähintään 200 tuntia.

SOITTAJANA KEHITTYMINEN 1
50 tuntia

SOITTAJANA KEHITTYMINEN 2
50 tuntia

SOITTAJANA KEHITTYMINEN 3
50 tuntia

Kolme 50 tunnin kokonaisuutta pää- tai sivuinstrumentissa. Opetuksen tavoitteena syventää oppilaan yhteisten opintojen aikana saavuttamaa osaamista sekä ohjata oppilasta musiikillisesti rikkaaseen ja luovaan ilmaisuun. Jokainen opintokokonaisuus sisältää sekä lähiopiskelua että omaa harjoittelua. Pääaineen yhden opintokokonaisuuden kesto on vähintään yksi lukuvuosi. Oppilas voi valita toisen instrumentin sivuaineekseen ja suorittaa siitä sivuinstrumentin opintokokonaisuuksia. Sivuinstrumentista maksetaan erillinen lukukausimaksu.

Oppilas

- monipuolistaa edelleen ohjelmistoa
- soittaa myös itse valitsemaansa ohjelmistoa
- saa lisää teknisiä ja taiteellisia perustaitoja
- oppii lisää musiikin merkitsemisen tapoja
- saa säännöllisesti esiintymismahdollisuuksia tukemaan edistymistä
- pääsee harrastamaan yhteissoittoa erilaisissa kokoonpanoissa
- voi hyödyntää teknologiaa oppimisessa
- jatkaa improvisaatioharjoituksia
- kehittää edelleen erilaisia harjoittelutapoja

MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN 20 - 50 tuntia

Tavoitteina ja keskeisinä sisältöinä on, että oppilas oppii:

- nuotinlukua
- kuulonvaraisia taitoja
- yhdistämään teoriaopetuksen käytännön musisoimiseen
- musiikillista ajattelukykyä
- ymmärtämään musiikillisia lainalaisuuksia
- jäsentämään musiikkia
- teknologia

Opintokokonaisuudet ovat toinen toisiaan syventäviä. Näitä opetellaan sekä yksilö- että ryhmätunneilla.

YHTEISSOITTO
10 - 60 tuntia

Erilaisissa kokoonpanoissa soittaminen, mm. kamarimusiikki, kansanmusiikki. Joistakin erikoiskursseista on mahdollisesti erillinen maksu.

MUSIIKIN HISTORIA JA TUNTEMUS
4-40 tuntia

- Erilaisia opintokokonaisuuksia, joissa keskitytään lähinnä länsimaiseen, eri aikakausiin ja keskeisiin säveltäjiin.
- Eri soittimiin tutustuminen
- Konserttikäynnit (sisältää ennakkotehtävän), mahdollisesti erillinen maksu.

MUSIIKKIA MONIMUOTOISESTI 4-50 tuntia

Erilaisia projekteja, jossa musiikkia yhdistetään mm. muihin taidemuotoihin.
Leirit ja retket 10 - 40 tuntia, mahdollisesti erillinen maksu.
Oppilaan omaa tuotantoa 10 - 40 tuntia

- Oppilas tekee kokonaisuuden, jossa on käyttänyt erilaisia ilmaisutapoja, esim. Improvisointia, sävellystä, esityksen rakentaminen.

AIKUISTEN MUSIIKIN OPETUS

Aikuisopiskelijat voivat ostaa soittotuntipaketteja valitsemallaan tavalla. Sisällöllisesti noudatamme yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Tarvittaessa oppilaalle voidaan tehdä oma henkilökohtainen opetussuunnitelma yhteistyössä opettajan, oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa opetuksen, sisältöjen ja kurssintavoitteiden sovittamista oppilaan mahdollisuuksia vastaaviksi.

ARVIOINTI OPINTOJEN AIKANA

Arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa. Arviointi on rohkaisevaa ja kannustavaa ja ohjaa oppilasta myös omien tavoitteiden asettamiseen. Monipuoliseen, jatkuvan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin. Oppilas saa työskentelystään ja suorituksistaan sanallista palautetta koko opintojensa ajan
Oppilasta rohkaistaan pohtimaan omaa oppimistaan, omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta myös toisille.

Arviointi kohdistuu oppilaan osaamiseen. Soittotaidon harjoittamisessa henkilökohtaiset ominaisuudet tulevat ilmi, mutta opettajan tehtävä on kunnioittaa oppilaan ominaislaatua. Arviointi ei kohdistu oppilaan persoonaan, henkilökohtaisiin ominaisuuksiin tai hänen arvoihinsa tai mielipiteisiinsä.

Taidon kehittyminen koostuu pienistä edistymisen askeleista. Näitä pieniä tavoitteita suunnitellaan ja sovitaan yhdessä oppilaan kanssa jokaisella tunnilla. Tavoitteiden saavuttamisesta saadut onnistumisen kokemukset mahdollistaa uusia tavoitteita.

Myös huoltajat saavat tietoa vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista.

OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Uudenmaan Suzuki-Instituutti hyväksyy toisessa musiikin perusopetusta antavassa oppilaitoksessa suoritetun opintokokonaisuuden. Oppilaan hyväksi voidaan lukea myös muualla hankitut taidot osaksi opintokokonaisuuksia. Muun taiteenalan yleistä tai laajaa oppimäärää antavan oppilaitoksen opintokokonaisuutta voidaan hyväksyä osana teemaopintoja.

TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot sekä teemaopinnot.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- Todistuksen nimi
- Koulutuksen järjestäjän nimi
- Oppilaitoksen nimi
- Taiteenala
- Oppilaan nimi ja henkilötunnus
- Opiskeluaika vuosina
- Oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
- Oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot:
  kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus

- Rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- Päivämäärä, jolloin Uudenmaan Suzuki-Instituutti on hyväksytty Vantaalla taiteen perusopetusta antavaksi oppilaitokseksi, sekä päivämäärä jolloin opetussuunnitelma on hyväksytty. Merkintä, että koulutus on toteutettu opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2018 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niistä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

Liite Uudenmaan Suzuki-Instituutin opetussuunnitelmaan (2018)

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelma

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien mukaisesti Uudenmaan Suzuki-Instituutissa kohdellaan kaikkia oppilaita samanarvoisesti. Kaikki oppilaat saavat yhtäläisesti opetusta ja saavat osallistua perheineen kaikkiin koulun tapahtumiin.

Oppilaille ja heidän huoltajilleen kerrotaan, että he voivat ottaa yhteyttä henkilökuntaan milloin vain, kun kohtaavat joko itse epäasiallista käytöstä tai ovat nähneet sitä tapahtuvan jollekin toiselle.

Arvioimme yhdenvertaisuuden toteutumista tekemällä ajoittain kyselyjä oppilaille ja heidän huoltajilleen (kuitenkin vähintään joka kolmas vuosi). Kyselyjä laadittaessa huomioimme oppilaan iän, jolle kysely tehdään.

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 25.5.2018
Dn:o VD/3611/12.00.01.02/2018

VANTAAN MUSIIKKIOPISTO

OPETUSSUUNNITELMA

Vantaa Vanda

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

Taiteen perusopetus on merkittävä osa vantaalaista, laadukasta lasten ja nuorten kulttuuria. Tavoitteellisella, tasolta toiselle etenevällä taiteen harrastamisella on suuri merkitys lasten ja nuorten henkistä hyvinvointia rakentavana ja lisäävänä tekijänä. Vantaan kaupunki luo edellytyksiä lasten ja nuorten harrastustoiminnalle tavoitteenaan, että jokaisella lapsella on vähintään yksi mielekäs harrastus.

Vantaalaiset taiteen perusopetusoppilaitokset tarjoavat opetusta yhteisenä ajatuksenaan kattavan ja tasokkaan taidepedagogiikan luominen kuntaan ja kuntalaisille. Yhteisenä tahtotilana on tukea lasta ja perheitä näkemään taideharrastuksen tuomat voimavarat ja osaaminen, joilla on merkitystä yksilön kasvun ja laajemmin taidetta harrastavan lapsen tulevaisuuden kannalta. Lasten ja nuorten taiteellisen toimijuuden tukeminen vahvistaa lasten osallisuutta ja yhteisöllisyyden kokemusta, ehkäisee syrjäytymistä ja lisää tasa-arvoa. Oppilaitokset toimivat keskenään vahvassa yhteistyössä – sekä hankkeissa että yhteisissä tapahtumissa. Yhteistyömuodot luovat taidealojen välistä ja kaikille yhteistä taidepedagogiikkaa.

Vantaalla 17.5.2018

Vantaalaiset taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset

VANTAAN MUSIIKKIOPISTO – TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo 3
Vantaan musiikkiopiston toiminta-ajatus 5
Vantaan musiikkiopiston tavoitteet 6
Vantaan musiikkiopiston arvot 6
Oppimiskäsitys Vantaan musiikkiopistossa 7
Vantaan musiikkiopiston työtavat 8
Oppimisympäristö Vantaan musiikkiopistossa 8
Vantaan musiikkiopiston toimintakulttuuri 9
Opetuksen tavoitteet, rakenne ja laajuus 9
- Varhaisiän musiikkikasvatus 10
  - Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteet 10
  - Varhaisiän musiikkikasvatuksen rakenne 11
- Perusopinnot 13
  - Perusopintojen yleiset tavoitteet ja sisällöt 13
  - Perusopintojen rakenne ja opintokokonaisuudet 14
  - Perusopintojen opintopolut ja laskennalliset laajuudet 15
  - Työtavat ja tasolta toiselle eteneminen perusopinnoissa 17
- Syventävät opinnot 18
  - Syventävien opintojen tavoitteet 18
  - Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden sisällöt, rakenne ja laajuus 20
  - Syventävien opintojen lopputyö 22

Arviointi Vantaan musiikkiopistossa 23
- Arvioinnin tehtävä 23
- Arviointi opintojen aikana 23
- Oppimäärän kokonaisarviointi 24
  - Arviointi perusopintojen päättyessä 24
  - Arviointi syventävien opintojen päättyessä 24
- Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen 25
- Todistukset ja niihin merkittävät tiedot 25
  - Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus 25
  - Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus 26
  - Osallistumistodistus oppilaan suorittamista opinnoista 27

Opintojen yksilöllistäminen 27
Oppilaaksi ottamisen periaatteet 27
- Varhaisiän musiikkikasvatus 27
- Taiteen perusopetus (perus- ja syventävät opinnot) 27
- Avoin osasto 28

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

Yhteistyö huoltajien kanssa 28
Yhteistyö muiden tahojen kanssa 28
Toiminnan jatkuva kehittäminen 29

VANTAAN MUSIIKKIOPISTO – TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

Vantaan musiikkiopisto on musiikillisen tekemisen ja kokemisen mahdollistaja yli 2000 lapselle ja nuorelle. VMO:laisuus on musiikillisen kasvun tukemista rohkeasti ja rennosti, ennakkoluulottomasti ja laadulla, tyylikkäästi ja tosissaan. VMO:ssa annetaan musiikin taiteen perusopetusta sekä suomen- että ruotsinkielellä koko Vantaan alueella. VMO on Vantaan kaupungin ylläpitämä, yksi Suomen suurimmista musiikkioppilaitoksista.

VANTAAN MUSIIKKIOPISTON TOIMINTA-AJATUS

“Musiikki antaa siivet ja kantaa läpi elämän”

Vantaan musiikkiopisto (VMO) järjestää laajan oppimäärän mukaista musiikin taiteen perusopetusta ja varhaisiän musiikkikasvatusta vantaalaisille lapsille, nuorille ja aikuisille. Musiikin taiteen perusopetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää musiikin opetusta. Laaja oppimäärä mahdollistaa oppilaille erilaisia oppimispolkuja, jotka antavat valmiuksia ammattiopintoihin ja hyvän pohjan elinikäiseen musiikin harrastamiseen.

VMO:n perustehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella musiikkia pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetusta järjestetään kaikissa soittimissa ja laulussa. Yhteissoitto, musiikin perusteiden opinnot sekä valinnaiset opinnot kuuluvat myös jokaisen opintopolkuun.

VMO luo osaltaan edellytyksiä musiikin ja laajemmin taidekasvatuksen kehittämiselle Suomessa. Musiikin taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

VMO:n opetuskielet ovat suomi ja ruotsi. Vantaan musiikkiopiston ruotsinkielisen opetuksen (VMI) opetussuunnitelma on laadittu rinnan suomenkielisen opetussuunnitelman kanssa, ja se noudattaa tätä opetussuunnitelmaa.

Vantaan musiikkiopiston musiikin taiteen perusopetusta ohjaa tämä vapaa-ajan lautakunnan vahvistama opetussuunnitelma[1] sekä Vantaan kaupungin strategia. Opetussuunnitelma on laadittu

[1] Taiteen perusopetuksen opintonsa 31.7.2018 jälkeen aloittavat oppilaat opiskelevat tämän opetussuunnitelman mukaisesti alusta lähtien. Ennen 1.8.2018 opintonsa aloittaneet oppilaat voivat suorittaa opintojaan aiempaa opetussuunnitelmaa noudattaen enintään 31.7.2021 saakka.

opetushallituksen antaman taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti (määräys OPH-2068-2017).

VANTAAN MUSIIKKIOPISTON TAVOITTEET

”Kasvua musiikissa, kasvua musiikkiin”

Vantaan musiikkiopistossa tavoitteenamme on tukea oppilaan musiikkisuhteen kehittymistä ja musiikillista osaamista, hänen kehitystään ihmisenä ja yhteisön jäsenenä. Tavoitteenamme on tukea oppilasta löytämään omien vahvuuksiensa mukainen opintopolku. Polku voi johtaa elinikäiseen musiikin harrastamiseen, aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen ja mahdollistaa myös tien musiikin ammattiopintoihin.

Opetuksen lähtökohtana ovat musiikille ominaiset esittämisen ja tiedon tuottamisen tavat. Tavoitteenamme on vahvistaa oppilaan omaehtoisen ilmaisun ja tulkinnan taitoja, luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä, identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Oppilaita innostetaan käyttämään musiikkia myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä. Oppilaita kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta musiikin keinoin. Opinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden kehittää myös taiteidenvälisiä ilmaisutapoja. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan musiikkia ja laajemmin taiteita historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille. Opinnoissa kehittyvä monilukutaito tukee oppilaiden kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja.

VANTAAN MUSIIKKIOPISTON ARVOT

”Yhteisöllisesti, luottamuksella ja luovasti”

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle (ks. vuosittain päivitettävä Vantaan musiikkiopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma). Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Musiikin taiteen perusopetus perustuu moniarvoiselle ja jatkuvasti uudistuvalle musiikki- ja kulttuuriperinnölle, ja

samalla opetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävälle tulevaisuudelle. Vantaan musiikkiopistossa sitoudutaan vahvasti näihin arvoperusteisiin.

Vantaan musiikkiopistossa työskentely ja toiminta perustuvat seuraaville yhdessä valituille arvoille:

Yhteisöllisyys
Yhteisöllisyys rakentuu yksilöiden läsnäolosta, osallisuudesta ja osallistumisesta, konkreettisista teoista ja toiminnasta. Tuemme yksilöinä yhteisön toimintaa sekä oppilaiden kasvua. Yhteisöllisyys ja yhteisön jäsenten välinen vuorovaikutus auttavat jokaista jäsentään toteuttamaan omaa yksilöllisyyttään ja yksilöiden erilaisuus tuo yhteisöön sitä energiaa, jolla yhteisöllisyyttä voidaan rakentaa.

Luottamus
Luomme turvallisen oppimis- ja työskentely-ympäristön, jossa kunnioitamme, arvostamme ja tuemme toisiamme. Luotamme toistemme työhön ja kohtelemme toisiamme ystävällisten käytöstapojen mukaisesti.

Luovuus
Luova ilmapiiri vallitsee sekä oppitunneilla että muussa toiminnassa. Löydämme luovasti uusia toiminta- ja ratkaisumalleja.

OPPIMISKÄSITYS VANTAAN MUSIIKKIOPISTOSSA

”Opi oppimaan vuorovaikutuksessa musiikkia, musiikissa ja musiikista”

Vantaan musiikkiopistossa oppilaita tuetaan oman musiikkisuhteen ja musiikinrakkauden löytämiseen.

VMO:ssa opetus perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija ja oppiminen on tavoitteellinen prosessi. Oppilas oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti. Hän oppii havainnoimaan omaa opiskeluaan ja oppimistaan tiedostaen niihin sisältyvät vahvuudet ja kehittämiskohteet. Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista sekä kannustavat pitkäjänteiseen työskentelyyn.

Oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista. Tavoitteita asetetaan sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppiminen musiikillisessa yhteisössä vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on

kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

VANTAAN MUSIIKKIOPISTON TYÖTAVAT

”Ei mun tai sun oppilaat, vaan meidän oppilaat”

Vantaan musiikkiopistossa on käytössä erilaisia oppimis-, työskentely- ja arviointitapoja. Keskeistä opiskeluympäristössä on vuorovaikutus opettajan ja oppilaan välillä, oppilaiden kesken ja opettajien kesken sekä opettajan ja oppilaan huoltajien välillä. Oppimistilanteet ovat ilmapiiriltään myönteisiä, avoimia ja rohkaisevia. Opetusta annetaan yksilö- ja ryhmäopetuksena, orkesteri-, kuoro- ja yhtyetoiminnan muodossa sekä monimuoto-opetuksena.

Itsenäinen työskentely ja harjoittelu kotona opettajien oppitunneilla antaman ohjeistuksen mukaisesti on kaiken oppimisen perusta. Oppimista tapahtuu oppituntien ja kotiharjoittelun lisäksi muun muassa esiintymistilanteissa ja erilaisissa projekteissa.

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Koulutuksen järjestäjä ja opettajat huolehtivat yhdessä opiskeluympäristöjen kehittämisestä siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

OPPIMISYMPÄRISTÖ VANTAAN MUSIIKKIOPISTOSSA

”Turvallisesti ja avoimesti, myönteisesti ja rohkaisevasti VMO:lla”

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja

viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Lähtökohtana VMO:ssa on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan. Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ja innostaa heidät oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt luovat edellytykset aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

VANTAAN MUSIIKKIOPISTON TOIMINTAKULTTUURI

”Vuorovaikutuksessa ja osallistaen VMO-yhteisössä”

Vantaan musiikkiopiston toimintakulttuuri edistää perustehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta. VMO:n tavoitteena on luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus.

OPETUKSEN TAVOITTEET, RAKENNE JA LAAJUUS

Musiikin laajan oppimäärän mukaisen taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Opetus antaa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteiden mukaiseen musiikkiopintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää

omat tapansa ilmaista itseään musisoiden. Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistaan opintojensa joka vaiheessa luovaan ajatteluun ja toimintaan, esteettiseen kokemiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen. Opetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä kulttuurin kokonaisuuteen kuuluvina ilmiöinä. Näin oma musiikkiharrastus voi asettua osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

Taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä muodostuu musiikin perusopinnoista ja syventävistä opinnoista sekä niitä edeltävästä varhaisiän musiikkikasvatuksesta. Laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Taiteen perusopetus Vantaan musiikkiopistossa mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Sekä perusopintoihin että syventäviin opintoihin sisältyy keskenään vaihtoehtoisia opintopolkuja ja opintokokonaisuuksia. Opetuksen järjestämisessä pyritään joustavuuteen niin, että oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

Musiikkiopistossa annetaan opetusta laajan oppimäärän mukaisesti myös aikuisille, joilla on aiempia musiikkiopintoja.

Avoin osasto tarjoaa opetusta kaikenikäisille omakustannushintaan ilman kuntarajoja.

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteet

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tärkeimpänä tavoitteena on avata lapselle ovi musiikin maailmaan. Lapsi saa musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmälle musiikkiharrastukselle. Elämysten avulla, leikin keinoin harjaannutetaan lapsen musiikillista muistia ja musiikin kuunteluvalmiuksia sekä tuetaan hänen kognitiivista, emotionaalista, motorista ja sosiaalista kehitystään. Varhaisiän musiikkikasvatus edistää lapsen tasapainoista kokonaispersoonallisuutta ja vahvistaa hänen luovuuttaan.

Varhaisiän musiikkikasvatuksessa lapsi kehittyy kuuntelemaan ja kokemaan musiikkia sekä ilmaisemaan itseään musiikin keinoin monipuolisesti. Musisointi kehittää lapsen laulutaitoa, rytmi- ja säveltajua sekä musiikin kuuntelukykyä. Tunnilla opitaan dynamiikan, sointivärin, rytmin, melodian, harmonian ja muodon alkeita. Näitä opitaan esimerkiksi erilaisten musiikillisten käsiteparien avulla (kuten hidas-nopea ja voimakas-hiljainen).

Varhaisiän musiikkikasvatuksen muita tavoitteita ja tehtäviä:

- Esiintyminen kuuluu luontaisesti jo pienestä pitäen oppituntien kulkuun. Lasten kanssa harjoitellaan esiintymistaitoa pienten yhteis- ja soolotehtävien avulla kannustavassa ilmapiirissä tunneilla, konserteissa ja muissa tapahtumissa.
- Opetuksessa otetaan ensiaskelia taiteidenvälisyyteen: opetusta integroidaan muun muassa kirjallisuuteen, kuvataiteisiin, draamaan, teatteriin ja tanssiin.
- Improvisaatioharjoitukset ovat osana opetusta.
- Säveltämistä harjoitellaan tekemällä omaa musiikkia mm. satuihin, runoihin, liikuntaan ja tanssiin.
- Suomalainen kansanperinne on vahvasti läsnä kaikessa opetuksessa. Perehdymme perinteeseemme ja viemme sitä eteenpäin loruillen, laulaen, leikkien, tanssien ja soittaen.
- Kansainvälisyys ja kulttuurit ovat osana opetusta. Tutustutamme lapsia muihin kulttuureihin käyttämällä samoja työtapoja kuin edellä.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen rakenne

Varhaisiän musiikkikasvatusta annetaan 0–10-vuotiaille lapsille, jotka jaetaan ryhmiin ikätasoittain. Varhaisiän musiikkikasvatus jakautuu rakenteellisesti kolmeen osaan, jotka ovat musiikkileikkikoulu, soitinvalmennus ja musiikkitaitovalmennus. Ryhmät etenevät tasolta toiselle, ja ryhmissä syvennetään aiemmin opittuja taitoja, tietoja ja valmiuksia.

Musiikin varhaiskasvatusta toteutetaan yhteistyössä päiväkotien, alakoulujen, muiden taideoppilaitosten, seniorien palvelukeskusten sekä muiden vantaalaisten toimijoiden kanssa. Lisäksi Vantaan musiikkiopisto järjestää soitinvalmennukseen rinnastettavaa Tempo-opetusta yksittäisillä, erikseen sovituilla vantaalaisilla kouluilla.

Musiikkileikkikouluryhmissä on 6–10 lasta. Erityislapset ovat integroituina ryhmiin.

- Perheryhmät on suunnattu 0–2-vuotiaille lapsille vanhempineen. Perheryhmissä jokainen lapsi on tunnilla oman aikuisen kanssa.
- Musiikkileikkiryhmät on suunnattu 3–6-vuotiaille lapsille. Lapset jaetaan ryhmiin iän perusteella. Ryhmissä syvennetään aiemmin opittuja taitoja ja valmiuksia.
- Musiikkileikkikoulun soitinryhmät on suunnattu 5–8-vuotiaille lapsille. Musiikkileikkikoulun soitinryhmissä soittimia ovat muun muassa 5-kielinen kantele ja nokkahuilu. Ryhmissä syvennetään aiemmin opittuja taitoja ja valmiuksia.

Soitinvalmennus-ryhmissä on 2–4 lasta (pariopetus tai pienryhmäopetus). Ryhmissä syvennetään aiemmin opittuja taitoja, vahvistetaan valmiuksia soitto/laulutunnilla käymiseen ja keskitytään tietyn soittimen ensiaskelien ottamiseen.

- Soitinvalmennusryhmät on suunnattu 5–9-vuotiaille lapsille. Soittimina ovat kaikki Vantaan musiikkiopiston perusopetuksessa opetettavat soittimet, mutta soitinvalikoima vaihtelee vuosittain ja soitinta valittaessa otetaan huomioon lapsen iän suomat edellytykset käsitellä valittua soitinta. Oppilas käy viikoittain sekä oman ryhmän soittotunnilla että musiikkitaitovalmennusryhmässä (esim. rytmiikka-ryhmä).
- Bändisoitinkaruselli on suunnattu 7–10-vuotiaille lapsille. Bändisoitinkarusellissa lapsi saa kokemuksia siitä millaista on käydä soittotunnilla. Hän pääsee kokeilemaan myös yhtyesoittoa ja/tai musiikkitaitovalmennusta. Bändisoitinkarusellissa soittimina ovat pop&jazz -opetuksen soittimet.

Musiikkitaitovalmennus on suunnattu 6–9-vuotiaille lapsille. Ryhmissä syvennetään aiemmin opittuja taitoja, vahvistetaan valmiuksia soitto/laulutunnilla sekä musiikin perusteiden tunneilla käymiseen.

- Minit-lapsikuorossa kartutetaan lasten lauluvarastoa monipuolisella ohjelmistolla, opetellaan oikeaa äänenkäyttöä ja harjoitellaan esiintymistaitoja. Minit-kuorossa käydään läpi myös musiikin perusteiden (mupe) alkeita leikin ja musisoinnin keinoin.
- Rytmiikka kehittää lapsen rytmitajua ja kokonaisvaltaista ilmaisua. Tunneilla tutustutaan musiikin elementteihin laulaen, liikkuen ja soittaen. Harjoitukset sisältävät kehorytmejä, koordinaatioharjoituksia sekä soittamista.
- Musapajassa tutustutaan musiikin eri elementteihin laulamalla, soittamalla, liikkumalla ja kuuntelemalla. Musapajassa käydään läpi myös musiikin perusteiden (mupe) alkeita leikin ja musisoinnin keinoin. Musapaja-ryhmät on suunnattu erityisesti soitonopetuksen aloittaville 7–9-vuotiaille.
- Musiikin avaimet -ryhmässä tutustutaan musiikin perusteiden alkeisiin. Se on suunnattu 9–10-vuotiaille, jotka siirtyvät seuraavana vuonna musiikin perusteiden opetukseen.

Tempo-opetusta annetaan erikseen sovituissa vantaalaisissa peruskouluissa kyseisen koulun oppilaille. Tempo-opetuksen tavoitteena on musisoinnin ja yhteisen musiikillisen tekemisen keinoin lisätä maahanmuuttajien ja kantaväestön vuorovaikutusta maahanmuuttajatiheillä alueilla. Opetus on oppilaille maksutonta, ja oppilaat saavat musiikkiopistolta orkesterisoittimet käyttöönsä. Tempo-opetus perustuu El Sistema -musiikkikasvatusmenetelmään, jonka tavoitteena on vahvistaa monitaustaisten lasten keskinäistä kumppanuutta yhteissoiton avulla. Tempo tarjoaa kaikille lapsille mahdollisuuden harrastaa musiikkia – taustaan katsomatta, tasapuolisesti ja ilman pääsykokeita. Orkesteri Tempo on helppo tapa aloittaa musiikinharrastus myös siksi, että sen toiminta tapahtuu koulupäivän aikana tai välittömästi koulupäivän jälkeen. Orkesteri Tempo esiintyy aktiivisesti ja esiintymisiin otetaan mukaan myös uudet oppilaat varhaisesta vaiheesta lähtien.

PERUSOPINNOT

Perusopintojen yleiset tavoitteet ja sisällöt

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan, iloitsee oppimisestaan, oppii musiikin taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellista harjoittelua ja pitkäjänteistä kehittämistä. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet.

Oppilas oppii musiikin esittämiseen ja yhteismusisointiin tarvittavia soitto- ja/tai laulutaitoja sekä musiikin hahmottamistaitoja. Opinnot kehittävät oppilaan musiikillista ja luovaa ajattelua. Opetus ohjaa oppilaita keskittyneeseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn. Oppilas pystyy soveltamaan oppimiaan taitoja oman musiikillisen suuntautumisensa mukaisesti. Musiikin taiteen perusopetus luo edellytyksiä musiikin elinikäiselle harrastamiselle ja edistää oppilaan luovuutta ja sosiaalisia taitoja.

Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet. Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmottamistaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri sisältöalueiden integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista. Oppilas voi omien kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti valita perusopintojen aikana valinnaisia opintojaksoja ja osallistua projektiopetukseen.

Kaikki perusopintojen opintokokonaisuudet ja opintopolut (esitelty myöhemmin opetussuunnitelmassa) sisältävät kaikki neljä perusopintojen tavoitealuetta. Yksittäinen opintojakso voi sisältää tavoitteita eri tavoitealueelta.

Perusopintojen neljä tavoitealuetta ja niiden yksilöidymmät tavoitteet ovat:

1) Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on
• kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
• ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
• kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
• rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen

2) Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on
• ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
• ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
• ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja
• kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
• tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
• ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
• ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan

3) Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on
• ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
• ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
• ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
• tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta

4) Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on
• ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
• kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja

Perusopintojen rakenne ja opintokokonaisuudet

Perusopinnot rakentuvat kolmesta opintokokonaisuudesta, jotka ovat:

- musiikkitaito 1
- musiikkitaito 2
- musiikkitaito 3

Musiikkitaito 1 ja 2:ssa oppilaan opintojen keskiössä on jonkin soittimen tai laulun perustekniikan hallinta, ohjelmiston ja ilmaisumahdollisuuksien sisäistäminen. Molempiin opintokokonaisuuksiin

kuuluu yhteismusisointia ja musiikin perusteiden opiskelua, jotka osaltaan tukevat oppilaan soitto/laulutaidon hallintaa, syventävät ymmärrystä musiikista yhteisöllisenä harrastuksena ja historiallisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä. Opintokokonaisuuksiin voi sisältyä oppilaan valitsemia valinnaisia opintojaksoja. Opintojaksoja voidaan järjestää viikoittaisena säännöllisenä opetuksena, projektiopetuksena tai integroituna toiseen opintojaksoon.

Musiikkitaito 3:ssa oppilaan opintojen keskiössä on jonkin soittimen tai laulun perustekniikan, ohjelmiston ja ilmaisumahdollisuuksien, musiikillisten tietojen ja taitojen syventäminen. Opintokokonaisuuteen kuuluu yhteismusisointia ja musiikin perusteiden opiskelua, jotka osaltaan tukevat oppilaan soitto/laulutaidon hallintaa, syventävät ymmärrystä musiikista yhteisöllisenä harrastuksena ja historiallisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä. Opintokokonaisuuteen sisältyy myös oppilaan valitsemia valinnaisia opintojaksoja. Opintojaksoja voidaan järjestää viikoittaisena säännöllisenä opetuksena, projektiopetuksena tai integroituna toiseen opintojaksoon.

Pääaineen opettajaa kannustetaan käyttämään oppilaan soitto/laulutunneista kohtuullisessa määrin aikaa yhteismusisointiin, esiintymisiin, ryhmätunteihin tai muuhun vastaavaan. Samoin oppilasta kannustetaan osallistumaan projektiopetukseen ja valitsemaan opintopolulleen valinnaisia aineita.

Perusopintojen opintopolut ja laskennalliset laajuudet

Perusopintojen erilaisia opintopolkuja on neljä:

- orkesterisoitinten opintopolku
- harmoniasoitinten opintopolku
- pop&jazz-soitinten opintopolku
- laulun opintopolku

Kukin perusopintojen opintopolku on laskennalliselta laajuudeltaan 800 tuntia. Opintopolut eroavat toisistaan jonkin verran sisällöllisesti ja rakenteellisesti, eri opintojaksojen laajuuksien sekä valinnaisten opintojen mahdollisuuden osalta. Valitessaan instrumenttinsa (soitin tai laulu), oppilas valitsee myös opintopolun. Esitellyt laajuudet ovat laskennallisia minimituntimääriä, joilla laajan oppimäärän perusopinnot tulevat suoritetuiksi. Laskennalliset tuntimäärät on laskettu kahdeksan vuoden opintoajan mukaan. Oppilaalla on perusopintojensa ajan mahdollisuus valita valinnaisia opintoja yli laskennallisen minimituntimäärän (800 tuntia) millä tahansa opintopolulla.

Orkesterisoitinten opintopolku	Tunnit	Opintokokonaisuus
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 1 (2 v)	150	Musiikkitaito 1
Mupe 1 (1 vuosi - 60min/vko)	47	
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 2 (3 v)	245	Musiikkitaito 2
Mupe 2 (2 vuotta - 60min/vko)	93	
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 3 (3 v)	195	Musiikkitaito 3
Mupe 3 (1 vuosi - 90min/vko)	70	
Valinnaiset	0	
Yhteensä	800	

Harmoniasoitinten opintopolku	Tunnit	Opintokokonaisuus
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 1 (2 v)	130	Musiikkitaito 1
Mupe 1 (1 vuosi - 60min/vko)	47	
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 2 (3 v)	195	Musiikkitaito 2
Mupe 2 (2 vuotta - 60min/vko)	93	
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 3 (3 v)	195	Musiikkitaito 3
Mupe 3 (1 vuosi - 90min/vko)	70	
Valinnaiset	70	
Yhteensä	800	

Pop&jazz-soitinten opintopolku	Tunnit	Opintokokonaisuus
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 1 (2 v)	140	Musiikkitaito 1
Mupe 1 (1 vuosi - 60min/vko)	47	
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 2 (3 v)	245	Musiikkitaito 2
Mupe 2 (2 vuotta - 60min/vko)	93	
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 3 (3 v)	195	Musiikkitaito 3
Mupe 3 (1 vuosi - 90min/vko)	70	
Valinnaiset	10	
Yhteensä	800	

Laulun opintopolku	Tunnit	Opintokokonaisuus
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 1 (2 v)	130	Musiikkitaito 1
Mupe 1 (1 vuosi)	47	
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 2 (3 v)	195	Musiikkitaito 2
Mupe 2 (2 vuotta)	93	
Instrumentti- ja yhteismusisointitaidot 3 (3 v)	195	Musiikkitaito 3
Mupe 3 (1 vuosi)	70	
Valinnaiset	70	
Yhteensä	800	

Yhteismusisointi voidaan toteuttaa integroituna solistiseen opetukseen, osallistumisena orkesteri-, kuoro- tai pienyhtyetoimintaan tai projekteihin sekä ohjattuna tai ohjeistettuna pienryhmä- tai parityöskentelynä. Orkesterisoitinten soittajat osallistuvat heti opintojen alusta alkaen musiikkiopiston orkesteritoimintaan. Orkesteripolku Vantaan musiikkiopistossa kulkee orkesterivalmennuksesta sinfoniaorkesteriin.

Työtavat ja tasolta toiselle eteneminen perusopinnoissa

Perusopinnoissa tasolta toiselle eteneminen vaatii toteutuakseen kaksi erilaista arvioitavaa kokonaisuutta: soiva osuus ja portfolio.

Soiva osuus

- Oppilas työstää yhdessä soiton/laulunopettajansa kanssa kappalekokonaisuuden, jossa tekniset ja musiikilliset ehdot täyttyvät tason mukaisesti. (VMO määrittää kollegioittain/instrumenteittain)
- Valmisteilla oleva kokonaisuus soitetaan/lauletaan toiselle opettajalle viimeistään kaksi viikkoa ennen esitystä opettajan ja oppilaan parhaaksi katsomalla tavalla. Tunti on pedagogisluonteinen arviointitilanne, jossa oppilas saa palautetta ohjelmastaan sekä vinkkejä siitä, miten ohjelmaa voisi vielä työstää.
- Ohjelma esitetään oppilaan ja opettajan valitsemassa tilaisuudessa. Tämä tilaisuus voi olla konsertti tai pienimuotoisemmalle yleisölle tai opettajalautakunnalle soitettu/laulettu musiikkihetki (tasosuorituksen kaltainen tilanne).
- Ohjelmakokonaisuus voi sisältää yhteismusisointia ja improvisointia.
- Vaihtoehtoisena suoritustapana kokonaisuuden voi esittää yksittäisinä kappaleina.
- Kokonaisuuden voi esittää videotallenteena.
- Kokonaisuus voi sisältää taiteiden välistä vuorovaikutusta.
- Lisäksi instrumenttitaito 3:n soivan osuuden jälkeen oppilas käy lisäksi palautekeskustelun yhdessä oman opettajan, prosessia seuranneen opettajan sekä yhden muun opettajan kanssa. Arviointikeskustelusta laaditaan kirjallinen palaute ja se sisältää oppilaan itsearvioinnin.

Portfolio

- Portfolio on sähköiseen oppilashallintojärjestelmään koostettava ja koostuva matkakertomus oppilaan opinnoista VMO:ssa.
- Portfolioon kerätään ohjelmistoa, esiintymiset, erilaisia tehtäviä, ideapankki, oppimispäiväkirja, harjoittelupäiväkirja, arviointia ynnä muuta sellaista.
- Kirjausta voidaan suorittaa jatkuvasti, mutta vähintään puolivuosittain tavoitteita asettaen.
- Portfolio muodostuu jokaiselle omanlaiseksi riippuen oppilaasta ja hänen valitsemastaan opintopolusta.

- Opettajalla ja oppilaalla on vapaat kädet toteuttaa portfolion sisältöä parhaaksi katsomallaan tavalla.
- Instrumenttiopettaja vastaa siitä, että portfolioon kertyy instrumenttitaitoihin liittyvää aineistoa neljän tavoitealueen alle.
- Myös oppilaan muita opettajia (yhteismusisointi, mupe, valinnaiset) kannustetaan keräämään portfolioon materiaalia.
- Oppilasta kannustetaan tuottamaan portfolioon myös itsearviointia.

Oppilas saa perusopinnoista todistuksen, kun laskennallinen laajuus 800 tuntia on suoritettu. Siirtyminen perusopinnoista syventäviin opintoihin tapahtuu yksilöllisesti ja joustavasti siten, että esimerkiksi yhteismusisoinnissa tai valinnaisissa opinnoissa sama opintojakso voi sisältyä perusopintoihin tai syventäviin opintoihin riippuen siitä onko perusopintojen laskennallinen laajuus jo täyttynyt.

Perusopintojen todistukseen koostetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä portfolioon kertyneiden arviointien pohjalta. Arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

SYVENTÄVÄT OPINNOT

Syventävien opintojen tavoitteet

Syventävien opintojen tarkoituksena on taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö.

Tavoitteena on, että oppilas edelleen kehittää musiikillista osaamistaan, iloitsee oppimisestaan, jatkaa taitojen tavoitteellista harjoittelua ja osaamisensa pitkäjänteistä kehittämistä. Opetus ohjaa oppilasta itsenäiseen, keskittyneeseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn. Oppilas pystyy soveltamaan oppimiaan taitoja oman musiikillisen suuntautumisensa mukaisesti ja laajemmin omassa elämässään. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet.

Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä. Syventävissä opinnoissa oppilaalla on mahdollisuus valita oma polkunsa kuudesta eri opintokokonaisuudesta omien tavoitteidensa mukaisesti.

Kaikki syventävien opintojen opintokokonaisuudet ja opintopolut (esitelty myöhemmin opetussuunnitelmassa) sisältävät kaikki neljä syventävien opintojen tavoitealuetta. Yksittäinen opintojakso voi sisältää tavoitteita eri tavoitealueelta.

1) Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on
• ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
• kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
• rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
• ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja

2) Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on
• auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulleen ja suuntaamaan omaa oppimistaan
• opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
• ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
• ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan

3) Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on
• ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
• ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
• ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
• ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä

4) Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on
• kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
• rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä

Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden sisällöt, rakenne ja laajuus

Syventävissä opinnoissa oppilaalla on mahdollisuus valita oma opintokokonaisuutensa omien tavoitteidensa mukaisesti kuudesta erilaisesta opintokokonaisuudesta. Kaikkiin opintokokonaisuuksiin sisältyy instrumentti-, yhteismusisointi- ja mupe-opintoja sekä valinnaisaineita. Syventävien opintojen opintokokonaisuudet Vantaan musiikkiopistossa ovat:

- solistinen instrumentti -opintokokonaisuus
- kaksi instrumenttia -opintokokonaisuus
- yhteismusisointi-opintokokonaisuus
- sävellys ja sovitus -opintokokonaisuus
- musiikkiteatteri-opintokokonaisuus
- musiikkiteknologia-opintokokonaisuus

Lisäksi oppilas voi valita opintopolkunsa jokaisen opintokokonaisuuden sisällä (paitsi yhteismusisointi-opintokokonaisuudessa). Opintopolut eroavat toisistaan siten, että toisen polun sisällöissä painottuvat musiikin perusteiden opinnot, toisessa valinnaisuus. Mupe-painotteiset opinnot on koottu siten, että ne suoritettuaan oppilaalla on mahdollisuus hakeutua musiikkialan ammattiopintoihin. Yhtä lailla mupe-painotteiset opinnot voi valita oppilas, joka haluaa syventää mupe-osaamistaan tavoitteenaan elinikäinen harrastus. Valinnaisuuspainotteiset opinnot on puolestaan koottu siten, että oppilaalla on laajempi ja monipuolisempi valinnaisuuden mahdollisuus.

Kukin syventävien opintojen opintokokonaisuus ja opintopolku on laskennalliselta laajuudeltaan 500 tuntia. Opintopolut eroavat toisistaan sisällöllisesti ja rakenteellisesti, eri opintojaksojen laajuuksien sekä valinnaisuuden mahdollisuuden osalta. Esitellyt laajuudet ovat laskennallisia minimituntimääriä, joilla laajan oppimäärän syventävät opinnot tulevat suoritetuiksi. Laskennalliset tuntimäärät on laskettu 3–4 vuoden opintoajan mukaan.

Opintokokonaisuuksien rakenteelliset laajuudet[2] opintojaksoineen ja opintopolkuineen ovat:

Solistinen instrumentti -opintokokonaisuus

Opintojaksot	Tuntimäärä (mupe-painotus)	Tuntimäärä (valinnaisuus)
Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	255	255
Mupe	210	93
Valinnaiset	35	152
Yhteensä	500	500

[2] Musiikkiteatteri- ja musiikkiteknologia -opintokokonaisuudet käynnistetään Vantaan musiikkiopistossa vasta uuden opetussuunnitelman kolmen vuoden siirtymäajan aikana. Tässä esitetyt laskennalliset laajuudet ovat tämän hetkisiä arvioita laskennallisista tuntimääristä.

Kaksi instrumenttia -opintokokonaisuus

Opintojaksot	Tuntimäärä (mupe-painotus)	Tuntimäärä (valinnaisuus)
Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	255	255
Mupe	210	93
Valinnaiset	35	152
Yhteensä	500	500

Yhteismusisointi -opintokokonaisuus

Opintojaksot	Tuntimäärä
Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	372
Mupe	93
Valinnaiset	35
Yhteensä	500

Sävellys ja sovitus -opintokokonaisuus

Opintojaksot	Tuntimäärä (mupe-painotus)	Tuntimäärä (valinnaisuus)
Sävellys	175	140
Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	127	127
Musiikinhistoria ja tyyliharjoitteet	70	70
Soitinoppi	23	23
Mupe	70	70
Valinnaiset	35	70
Yhteensä	500	500

Musiikkiteatteri -opintokokonaisuus

Opintojaksot	Tuntimäärä (mupe-painotus)	Tuntimäärä (valinnaisuus)
Instrumenttitaidot ja musiikkiteatteri	255	255
Mupe	210	93
Valinnaiset	35	152
Yhteensä	500	500

Musiikkiteknologia -opintokokonaisuus

Opintojaksot	Tuntimäärä (mupe-painotus)	Tuntimäärä (valinnaisuus)
Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	127	127
Mupe	210	93
Musiikkiteknologia	140	140
Valinnaiset	23	140
Yhteensä	500	500

Syventävien opintojen lopputyö

Syventävien opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan lopputyön, joka sisältää soivan osuuden sekä työskentelypäiväkirjan. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä lopputyötä ohjaavan opettajansa kanssa oppilaitoksen opetustarjonnan sekä valitsemansa opintopolun pohjalta. Oppilaan opintopolku ja valinnaiset opintojaksot suunnitellaan tukemaan lopputyön toteuttamista.

Soiva osuus

- Soiva osuus voi olla esimerkiksi pienimuotoinen konsertti, jonka kesto on vähintään 20 minuuttia, äänite, muu tallennettu materiaali tai se voi olla osa laajempaa monitaiteellista kokonaisuutta. Jos kyseessä on sävellys, tallenteen voi korvata osittain sävellysten nuoteilla.
- Soivan osuuden voi suunnitella ja toteuttaa yksin, parin kanssa tai ryhmässä.
- Valmiin tuotoksen laajuus riippuu oppilaan valitsemasta opintopolusta ja valinnaisista opintojaksoista: esimerkiksi sävellysprojektin soiva osuus voi olla kestoltaan valmiin soivan materiaalin esittämiseen painottuvaa projektia suppeampi.

Työskentelypäiväkirja

- Työskentelypäiväkirjan tulisi sisältää itsearviointia omasta musiikillisesta edistymisestä sekä kehittymisestä syventävien opintojen aikana.
- Työskentelypäiväkirjan voi toteuttaa musiikillisena omaelämäkertana, joka voi lisäksi sisältää lopputyötä tukevia ja havainnollistavia kirjoitelmia sekä muuta materiaalia.
- Oppilas voi kuvata työskentelypäiväkirjassa myös lopputyön soivan osuuden valmistumisprosessia sekä arvioida valmista tuotosta.
- Työskentelypäiväkirjan itsearviointia tulee tehdä suhteessa syventävien opintojen tavoitealueisiin: esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi.
- Työskentelypäiväkirja on aina henkilökohtainen, eikä sitä voi tehdä parin tai ryhmän kanssa, vaikka siinä tuleekin arvioida myös mahdollista yhdessä toteutettua soivaa osuutta.

Syventävien opintojen soivan osuuden ja työskentelypäiväkirjan valmistumisen jälkeen oppilas käy palautekeskustelun yhdessä lopputyötä ohjanneen opettajan, prosessia seuranneen opettajan sekä yhden muun opettajan kanssa. Arviointikeskustelusta laaditaan kirjallinen palaute ja se sisältää oppilaan itsearvioinnin.

ARVIOINTI VANTAAN MUSIIKKIOPISTOSSA

ARVIOINNIN TEHTÄVÄ

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä ja ohjata oppilaan oppimista. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Arviointi jäsentää opettajan ja oppilaan yhteistä työskentelyä. Arvioinnin tarkoitus on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen, oppimisprosessin ymmärtämiseen ja tukea häntä tavoitteiden saavuttamisessa. Ohjaavan palautteen tarkoitus on myös kehittää oppilaan edellytyksiä itse- ja vertaisarviointiin.

Oppilaan työskentelyä arvioidaan yksilöllisesti ja monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että se kohdistuu ainoastaan toimintaan ja tavoitellun oppimisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan, ominaisuuksiin tai arvoihin. Palautteen anto tähtää oppilaan myönteisen minäkuvan kehittymiseen sekä elinikäiseen, positiiviseen musiikkisuhteeseen.

ARVIOINTI OPINTOJEN AIKANA

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Arvioinnin pääpaino on prosessin kannustavassa arvioinnissa niin, että oppilaalla on mahdollisuus hyödyntää saamansa palaute perusopinnot ja syventävät opinnot päättävien soivien osuuksien valmistelussa. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja, joita ovat esimerkiksi itsearviointi, vertaisarviointi, oman opettajan antama palaute sekä muiden opettajien antama palaute. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Oppilaan arviointi koko musiikin laajan oppimäärän opintojen aikana kohdistetaan erityisesti opetuksen tavoitealueisiin, jotka on kuvattu tarkemmin aiemmin tässä opetussuunnitelmassa:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan jo karttuneiden taitojen ja tietojen syvenemistä. Arviointi tukee ja ohjaa oppilasta valitsemaan valinnaisaineita kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti. Arviointi tukee ja ohjaa myös oppilaan lopputyön rakentumista sekä lopputyölle asetettuja tavoitteita.

Oppilaalla ja hänen huoltajallaan on mahdollisuus sähköisen oppilashallintojärjestelmän kautta seurata jatkuvasti oppilaan arviointia ja edistymistä sekä hänen suorittamiaan opintokokonaisuuksia. Oppilaan ja huoltajan on myös mahdollista itse tuottaa järjestelmään itsearviointia ja kuvauksia opinnoista.

OPPIMÄÄRÄN KOKONAISARVIOINTI

Arviointi perusopintojen päättyessä

Perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitealueisiin.

Perusopintojen arvioinnissa kiinnitetään huomiota seuraaviin asioihin:
• perusopinnoille asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen
• soivat osuudet ovat oppilaan vahvuuksia esiin tuovia kokonaisuuksia, joissa musiikilliset ja tekniset taidot esitellään tason mukaisesti
• portfolioon on koostettu monipuolista materiaalia oppilaan henkilökohtaisesta opintopolusta

Perusopintojen todistuksen voi saada, kun:
• perusopintoihin sisältyvät opinnot (800 h) on suoritettu
• soivat osuudet osoittavat asetettuihin tavoitteisiin perustuvaa musiikillista ja teknistä osaamista
• portfolioon on koostettu monipuolista materiaalia oppilaan henkilökohtaisesta opintopolusta

Arviointi syventävien opintojen päättyessä

Syventävien opintojen päättyessä oppilas saa musiikin laajan oppimäärän päättötodistuksen, joka sisältää merkinnät kaikista hänen suorittamistaan perus- ja syventävistä opinnoista (1300 h). Arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat musiikin laajan oppimäärän mukaiset opinnot. Päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon lopputyölle asetetut tavoitteet. Lopputyön sanallinen palaute kommentoi oppilaan vahvuuksia. Arviointi on sanallista arviota siitä, miten asetetut tavoitteet on saavutettu sekä opettajan arvioita työstä neljän aiemmin määritellyn tavoitealueen näkökulmasta.

Lopputyön arvioinnissa kiinnitetään huomiota seuraaviin asioihin:
• soiva osuus on oppilaan vahvuuksia esiin tuova eheä taiteellinen kokonaisuus
• henkilökohtaisen opintopolun ja lopputyön prosessin kuvaaminen työskentelypäiväkirjassa
• musiikillinen osaaminen
• lopputyölle asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen
• itsearviointi

Lopputyö on hyväksytty, kun:
• soiva osuus on oppilaan vahvuuksia esiin tuova taiteellinen kokonaisuus
• henkilökohtaisen opintopolun ja lopputyön prosessi on kuvattu työskentelypäiväkirjassa
• lopputyö osoittaa asetettuihin tavoitteisiin perustuvaa musiikillista osaamista
• lopputyö täyttää sille asetetut muut tavoitteet
• itsearvioinnista välittyy työskentelyn tavoitteellisuus ja kyky arvioida omaa suoritusta

OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:
• todistuksen nimi
• koulutuksen järjestäjän nimi

• oppilaitoksen nimi
• taiteenala
• oppilaan nimi ja henkilötunnus
• opiskeluaika vuosina
• oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot – kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
• sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
• rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
• jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
• kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
• merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:
• todistuksen nimi
• koulutuksen järjestäjän nimi
• oppilaitoksen nimi
• taiteenala
• oppilaan nimi ja henkilötunnus
• opiskeluaika vuosina
• oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot – kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
• oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot – kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus sekä syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
• sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
• rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
• jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin

koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
• kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
• merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee todistusta muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

OPINTOJEN YKSILÖLLISTÄMINEN

Musiikin laajan oppimäärän opintoja voidaan tarvittaessa yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Oppilaalle laaditaan tällöin henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa.

Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille. Oppimäärää yksilöllistettäessä yhteisesti sovitut menettelyt dokumentoidaan.

OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Oppilaat otetaan ryhmiin ilmoittautumisjärjestyksessä.

TAITEEN PERUSOPETUS (PERUS- JA SYVENTÄVÄT OPINNOT)

Oppilaat otetaan oppilaiksi musiikkiopistoon valintatestin tai soveltuvuusnäytteen perusteella. Soveltuvuusnäytteen antaminen on mahdollista esimerkiksi silloin, kun oppilas on jo opiskellut kyseisen soittimen soittoa VMO:n omissa soitinvalmennusryhmissä tai toisessa oppilaitoksessa.

Opiskelija voidaan hyväksyä Vantaan musiikkiopiston oppilaaksi suoralla siirrolla toisesta Suomen Musiikkioppilaitosten Liiton jäsenoppilaitoksesta, mikäli hänen kotipaikkansa on opintojen alkaessa Vantaa.

AVOIN OSASTO

Oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä vapautuville oppilaspaikoille (soitin- ja opetuspistekohtaisesti). Yhteismusisointiin osallistuminen edellyttää joissakin tapauksissa soveltuvuusnäytettä.

YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Vantaan musiikkiopiston opettajat ja henkilökunta toimivat vuorovaikutuksessa oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Kodin ja huoltajien tuki ja sitoutuminen opintoihin on varsinkin opintojen alkuvaiheessa merkittävässä roolissa. Vuorovaikutus rakentuu aina keskinäiselle luottamukselle, oppilaan parhaaksi ja se edistää hyvän musiikkisuhteen syntymistä ja kehittymistä. Sopivin yhteistyön ja vuorovaikutuksen tapa muodostuu yksilöllisesti ja ryhmäkohtaisesti opettajien ja kodin välille. Oppilaalla ja hänen huoltajallaan on mahdollisuus sähköisen oppilashallintojärjestelmän kautta seurata jatkuvasti oppilaan arviointia ja edistymistä sekä hänen suorittamiaan opintokokonaisuuksia ja opintojaksoja.

YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Vantaan musiikkiopisto toimii yhteistyössä eri tahojen kanssa sekä paikallisella, kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Yhteistyötahoja ovat muun muassa muut musiikkioppilaitokset, muut taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset, kulttuurilaitokset, peruskoulut, päiväkodit, aikuisopisto, vanhusten palvelukeskukset, muut Vantaan kaupungin sisäiset yhteistyötahot, seurakunnat, kolmannen sektorin toimijat sekä yksittäiset taiteilijat.

Yhteistyöllä ja eri yhteistyötahojen kanssa vahvistetaan myös taiteidenvälisyyttä ja tuodaan esiin musiikillisen toiminnan hyvinvointivaikutuksia toimimalla eri-ikäisten toimijoiden kanssa. Musiikkiopisto toimii hyvinvointia edistävänä osallistajana, yleisökasvattajana sekä tuottajana laajentaen musiikin saatavuutta toiminta-alueensa väestön keskuudessa. Musiikkiopisto järjestää konsertteja, musiikkitilaisuuksia, kulttuuritapahtumia ja leirejä sekä yksin että yhdessä vantaalaisten toimijoiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa ensisijaisesti pedagogisista lähtökohdista. Lisäksi musiikkiopisto tuottaa esityksiä Vantaan kaupungin sekä muiden

yhteistyötahojen tilaisuuksiin. Vantaan musiikkiopistolla on keskeinen rooli toiminta-alueensa musiikkikulttuurin vaikuttajana ja kehittäjänä.

TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Oppilaitoksen keskeinen kehittämisen väline on sisäinen arviointi. Oppilaitoksen toimintatapoja, tavoitteita ja visiota arvioidaan vuosittain. Arvokeskusteluissa pyritään ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon opetushenkilöstön, muun henkilökunnan, oppilaiden, heidän vanhempiensa sekä eri sidosryhmien näkemykset. Toiminnan kehittämisessä huomioidaan yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset, musiikkikasvatuksen kehittymisen edellyttämät haasteet sekä lainsäädännön muutokset. Musiikkiopiston henkilökunta keskustelee vuosittain opetuksen tavoitteista ja painopistealueista, seuraa tavoitteiden toteutumista ja tekee tarvittaessa ehdotuksia opetussuunnitelman kehittämiseksi ja päivittämiseksi.

VANTAAN KAUPUNKI
Kirjaamo
SAAPUNUT 29. 05. 2018
VD/3611/12.06.01.02/2018
Dnro

TAITEEN PERUSOPETUS- YLEINEN OPPIMÄÄRÄ: OPETUSSUUNNITELMA- BALETTIKOULU HARI

1 Toiminta-ajatus: Taiteen perusopetus Harissa on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Balettikoulu Harissa opetusta on myös alle kouluikäisille- varhaiskasvatus-, jonka tavoitteena on lapsen luovuuden, kehontuntemuksen ja itsetunnon kehittäminen leikinomaisin harjottein. Osana opetusta on Aikuisbaletti, joka noudattaa tanssin yleisen oppimäärän opintokokonaisuuksia. Tässä huomioidaan aikuisen elämän kokemus ja fyysinen kunto. Niin aikuiset kuin perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen osallistuvat saavat esiintyä eri tilaisuuksissa.

2 Arvot ja yleiset tavoitteet-oppimiskäsitys-oppimisympäristö ja työtavat: Keskeistä on oppilaan luovan ajattelun ja toiminnan tukeminen, joka vaatii pitkäjänteisyyttä niin yksilönä kuin ryhmän jäsenenä. Oppimiskäsitys perustuu opetus- suunnitelmaan, jossa otetaan huomioon oppilaan taidot ja ryhmän taso. Keskeinen sisältö: Klassisen baletin tyyli- Balettikoulu Harissa Vaganova tekniikka, tanssin ja musiikin historia- taiteellinen ilmaisu ja tanssillisuus- esiintyminen- improvisaatio.

3 Toimintakulttuuri: Tavoitteena on aito kohtaaminen sekä välittävä ja kunnioittava vuorovaikutus. Yhdessä toimiminen ja kaikkien ottaminen mukaan toimintaan. Hyväksytään oppiminen myös epäonnistumisen kautta. Pyritään kehittämään pedagogiikan ja tanssin osaamisen kehittämistä.

4 Opetuksen rakenne ja laajuus: Laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon opetuksessa. Rakenne yhteisten opintojen tarkoituksena on tanssinalan perustaitojen hankkiminen. Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen.

5 Opetuksen yleiset tavoitteet: Rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Vahvistetaan oppilaan ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun kehittymistä. Pyrkiä vahvistamaan oppilaiden identiteettien rakentumista.

Hyvinvointi ja kehollisuus:
- tanssin ilon löytäminen
- Omaan kehoon luonnollinen ja myönteinen suhtautuminen
- Valmius ottaa käyttöön oman kehon liikkeelliset ja ilmaisulliset mahdollisuudet
- ymmärtää, että jokaisen keho on yksilöllinen

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen:
- kyky kuunnella toisia
- olla rakentava ryhmän jäsen
- antaa oman panoksensa ryhmän työskentelyyn
- arvostaa ja kunnioittaa toisia

Taito ja taide:
- kehittyä fyysisissä-motorisissa taidoissa monipuolisesti
- Liikkeellisen ja ilmaisullisen sanaston laajentaminen
- Tutustua balettiin ja sen historiaan
- esiintyminen

6 Yhteistenopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet: BalettikouluHari muodostaa opetussuunnitelman- tarkka opetussisältösuunnitelma, joka antaa oppilaalle mahdollisuuden saada klassisen baletin opetusta määriteltyjen opintokokonaisuuksien , tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta tasolta toiselle eteneviä opintokokonaisuuksia. Laajuus on 300 tuntia.

7 Teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet:

Laajennetaan hankittuja taitoja ja valmiuksia. Monipuolistaa tanssin taiteen perusopetuksen sisältöä. Kaikilla on mahdollisuus kokea osallisuutta suhteessa opetuksen sisältöihin ja tarjontaan.

Hyvinvointi ja kehollisuus

- kehon kehittäminen eri tavoin
- Ymmärtää tanssin ja hyvinvoinnin välisen yhteyden
- Ymmärtää terveellisen elämäntavan tärkeyden

Vuorovaikutus ja kulttuurin osaaminen:

- yksin ja ryhmässä tanssiminen
- Aktiivisuus ryhmässä
- Antaa rakentavaa palautetta ja ottaa itse sitä vastaan
- seuraa tanssi esityksiä ja keskustelee niistä

Taito ja taide:

- fyysisten ja motoristen taitojen laajentaminen
- Esiintymiskokemukset

teemaopintojen laskennalliset laajuudet 200 tuntia

8 Oppimisen arviointi: Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa. Arviointi on aina rakentavaa. Palaute on vuorovaikutteisia ja edistää oppilaiden osallisuutta

9 Opetussuunnitelman perusteissa kuvatut yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet: Arvioidaan oppilaan edistymistä perusopetukseen liittyvissä kohdissa ja annetaan tietoa oppilaan huoltajalle oppilaan vuoden aikana suorittamista opinto kokonaisuuksista.

10 Oppimäärän yksilöllistäminen: Oppilaan aiemmat klassisen baletin opinnot huomioidaan todistusta vastaan opintojen suhteen, jonka arvioi rehtori. Oppilaan kyky omaksua asioita suhteutetaan oppimäärään ja, siksi se voi joko nopeuttaa tai hidastaa seuraaville tasoille etenemistä.

11 Oppilaaksi ottamisen periaate: Balettikoulu Harissa oppilaaksi otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä .

12 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa: Vanhemmat voivat ottaa yhteyttä halutessaan ja me otamme yhteyttä tarvittaessa ja vanhemmat saavat seurata lapsensa tunteja, jos katsovat sen tarpeelliseksi. Teemme yhteistyötä Vantaan kaupungin kanssa sekä tanssialan ammattikorkeakoulujen kanssa.

13 Toiminnan jatkuva kehittäminen: Osallistumme erilaisiin tilaisuuksiin ja kurssittautumalla. Kehitämme uusia ideoita toiminnan monipuolistamiseksi.

Vantaa 28.5.2018 Hakunila Kulttuuri ry / Balettikoulu Hari

Helsingin tanssiopisto

HELSINGIN TANSSIOPISTON
TAITEEN PERUSOPETUKSEN TANSSIN
YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

Voimassa 1.8.2018 alkaen

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

1 TOIMINTA-AJATUS

2 ARVOPERUSTA

3 OPPIMISKÄSITYS

4 OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

4.1 Oppimisympäristöt

4.2 Työtavat

5 TOIMINTAKULTTUURI

6 YLEISEN OPPIMÄÄRÄN YLEISET TAVOITTEET

7 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

8 VARHAISIÄN TANSSIKASVATUS 0–N. 6 V.

9 YHTEISET OPINNOT N. 7–12 v. (TANSSI 1–2)

9.1 Yhteiset opinnot n. 7–10 v. (Tanssi 1)

9.2 Yhteiset opinnot n. 10–12 v. (Tanssi 2)

10 TEEMAOPINNOT N. 12–15 V.

11 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

11.1 Oppimäärästä toiseen siirtyminen

12 AIKUISTEN TANSSIOPINNOT

13 ARVIOINTI

13.1 Arviointimenetelmät

14 TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

15 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

16 OPPILAAKSI OTTAMINEN

LIITE 1. VALINTAKRITEERIT EK-OPINTOIHIN JA INTENSIIVIRYHMIIN PYRITTÄESSÄ

1 TOIMINTA-AJATUS

Helsingin tanssiopisto antaa sekä laajan että yleisen opetussuunnitelman mukaista tanssin opetusta. Opisto on antanut taiteen perusopetusta vuodesta 1992, eli siitä alkaen, kun laki taiteen perusopetuksesta tuli voimaan.

Toiminta-ajatuksena on järjestää tavoitteellista, korkeatasoista ja tasolta toiselle etenevää tanssin perusopetusta lapsille, nuorille, teineille ja aikuisille. Tavoitteena on mahdollistaa tanssin monipuolinen ja elinikäinen harrastaminen sekä edistää myönteisen tanssi- ja taidesuhteen kehittymistä. Opetus tukee oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kasvua eheäksi aikuiseksi sekä kehittää ja syventää tanssiharrastusta siten, että tanssista muodostuu tärkeä osa elämää.

Helsingin tanssiopisto rikastuttaa monipuolisella koulutustoiminnallaan pääkaupunkiseudun taidekasvatuksen kenttää. Opisto on vuorovaikutuksessa varhaiskasvatusyksiköiden ja eri oppilaitosten kanssa sekä tekee yhteistyötä eri tanssioppilaitosten ja tanssin ammatillisen koulutuksen yksiköiden kanssa niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. Yhteistyötä kuntasektorin kanssa tehdään monimuotoisesti niin koulujen, nuorisotyön kuin vanhustyön kanssa, järjestämällä opetusta sekä esitys- ja esittelytoimintaa.

Vilkkaan esiintymistoimintansa kautta opisto antaa mittavan panoksensa pääkaupunkiseudun kulttuurielämään, pyrkii edistämään taiteidenvälisyyttä sekä osallistuu aktiivisesti eri tanssitapahtumiin Suomessa ja ulkomailla.

2 ARVOPERUSTA

Helsingin tanssiopiston opetus pohjautuu Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmassa määriteltyyn arvoperustaan, jonka mukaan opetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Helsingin tanssiopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on osa tanssiopiston koulutus- ja henkilöstösuunnitelmaa.

Jokainen ihminen nähdään tasa-arvoisena, ainutlaatuisena ja arvokkaana yksilönä kaikenlaista moninaisuutta kunnioittaen. Työskentelyssä huomioidaan oppilaan yksilölliset erityispiirteet ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Yksilöä ja ryhmää ohjataan näkemään jokainen keho yhtä tärkeänä ja arvokkaana.

Oppilas saa opiskella tanssia turvallisessa ja hyväksyvässä ympäristössä. Tukemalla hyvän ryhmädynamiikan muodostumista luodaan edellytykset oppimisympäristölle, jossa jokainen ryhmän jäsen tulee hyväksytyksi omana persoonanaan. Vuorovaikutus ja yhdessä toimiminen nähdään tärkeänä osana tanssin opetusta. Oppilaita ohjataan rakentavaan toimintaan yksilöinä ja ryhmän jäseninä. Opiskelussa annetaan tilaa yksilölliselle ilmaisulle sekä luovuudelle ja sen kehittämiselle.

Helsingin tanssiopistossa kunnioitetaan oppilaitoksen pitkää perinnettä monipuolisen ja korkeatasoisen opetuksen ja tanssikasvatuksen tarjoajana. Opetusta kehitetään ennakkoluulottomasti ja ajan hengessä.

Opisto on avoin kaikille taiteen ystäville ja tanssista elämyksiä, mielihyvää, taitoa ja fyysistä kuntoa haluaville.

3 OPPIMISKÄSITYS

Oppiminen on kokonaisvaltainen prosessi, jossa ihmisen ymmärretään olevan fyysis-kehollis-elollinen olento. Ihminen nähdään kasvavana ja kehittyvänä yksilönä. Oppimista tuetaan ottamalla huomioon oppilaan aiemmat kokemukset, yksilölliset oppimistyylit ja kehitysvaihe.

Tanssin oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Opiskelu on tavoitteellista ja oppilasta ohjataan keskittyneeseen ja määrätietoiseen työskentelyyn sekä ymmärtämään toiston merkitys harjoittelussa ja oppimisessa. Oppilas saa tasolleen ja iälleen sopivaa opetusta.

Oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Opiskeluympäristö pyritään luomaan sellaiseksi, että se tukee erilaisten oppijoiden edistymistä. Työtavat ohjaavat oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia.

Oppimisessa lähtökohtana on toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin. Oppilaat työskentelevät opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa ja häntä ohjataan rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Oppilasta ohjataan tiedostamaan omaa oppimistaan ja häntä kannustetaan vaikuttamaan siihen. Oppimisprosessissa on tärkeää myös oppilaan perheen kiinnostus lapsen/nuoren harrastusta kohtaan sekä opettajan työskentelyä tukeva asenne.

Omien ilmaisukanavien löytäminen ja kehittäminen sekä esiintymistoiminta ovat tärkeä osa tanssin opiskelua. Yksilöllisyyteen kannustamalla rohkaistaan oppilaan luovuutta, ilmaisua sekä itsetuntoa. Tunneilla saadut myönteiset kokemukset oppimisesta tuottavat iloa ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

4 OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

4.1 Oppimisympäristöt

Helsingin tanssiopiston lukuisat toimipisteet sijaitsevat pääkaupunkiseudulla. Erityisesti tanssin opettamiseen suunnitellut tilat sijaitsevat pääasiallisesti Helsingin keskustassa ja sen tuntumassa sekä Malmilla ja Käpylässä. Näissä tiloissa on tanssiin soveltuvat erikoisrakenteiset lattiat, peiliseinät ja tanssitangot. Varusteisiin kuuluvat ammattitasoiset äänentoisto- ja AV-laitteet sekä osassa piano elävää säestystä varten. Opiston muut toimipisteet koulujen, päiväkotien, nuorisotalojen ja asukastalojen liikuntatiloissa ovat

vaihtelevammin varustettuja, mutta aina tanssin opetukseen soveltuvia.

Turvallisten ja asianmukaisesti varustettujen toimitilojen lisäksi kannustava ilmapiiri tunnilla tukee oppilaan monipuolista kasvua sekä antaa virikkeitä ja onnistumisen kokemuksia. Luottamuksellinen ja vuorovaikutteinen kanssakäynti opettajan ja oppilaiden välillä tukee oppimista ja rohkaisee oppilasta ilmaisemaan itseään. Opiston vuosittain järjestämissä oppilasnäytöksissä oppilaat pääsevät kokemaan opiston yhteisöllisyyden, kun eri-ikäiset, eri lajeja harrastavat ja eri alueilla asuvat oppilaat kokoontuvat esittelemään oppimaansa. Myös vilkas leiritoiminta ja kesän tiiviskurssit kokoavat oppilaita yhteen.

Edellytyksenä oppimisympäristöjen toimivuuteen ja turvallisuuteen ovat hyvin tiedotetut ja oppilaille tutut käytänteet tunnilla ja sen ulkopuolella. Oppilaiden huoltajien sitouttaminen tanssin etikettiin ja käytänteisiin on tärkeää.

4.2 Työtavat

Tanssin yleisen oppimäärän opetuksen lähtökohtana ovat oppimäärän tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Opetus tukee oppilaan oppimista ottamalla huomioon yksilölliset oppimistyylit ja kehitysvaiheet. Opetus perustuu vuorovaikutukseen ja yhteisölliseen oppimiseen.

Oppilasta ohjataan tiedostamaan omaa oppimistaan ja häntä kannustetaan vaikuttamaan siihen. Tunneilla oppilasta ohjataan keskittymään ja rauhoittumaan. Tarvittaessa voidaan laatia henkilökohtainen opetussuunnitelma.

Opetuksessa arvostetaan sekä yksilöllisyyttä että yhteisöllisyyttä. Opetus on tilanteesta riippuen ryhmä- tai yksilöopetusta. Ryhmäopetus tarjoaa mahdollisuuksia monipuoliseen ilmaisuun ja kokemukselliseen oppimiseen. Lisäksi oppilaat saavat tilaisuuksia yksilölliseen ja itsenäiseen työskentelyyn.

Oppilasta kannustetaan omatoimisuuteen ja ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti. Oppilaat oppivat myös toimimaan ryhmän jäseninä ja antamaan arvoa toisten mielipiteille ja erilaisuudelle. Opetuksen toteutuksessa kiinnitetään huomiota myös sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

Huomaavainen, kohtelias käytös ja kaunis puhetapa edesauttavat kaikkien viihtymistä ja ovat arvokasta pääomaa myös myöhemmässä elämässä.

Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa mahdollisuuksien mukaan ja tarkoituksenmukaisesti.

Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Yhteistyö oppilaiden ja perheiden kanssa käsittää esimerkiksi aktiivisen vanhempainyhdistystoiminnan. Luokille järjestetään vuosittain avoimien ovien tunti, jolloin vanhemmat ovat tervetulleet seuraamaan opetusta ja joiden yhteydessä opettajat informoivat perheitä taiteen perusopetuksen etenemisestä.

Helsingin tanssiopiston tiedotustoiminta on aktiivista, korkeatasoista ja vilkasta. Oppilaille ja heidän perheilleen lähetetään vuosittain 4–10 oppilastiedotetta. Kesän alussa opettajat lähettävät oppilailleen opinnonohjauskirjeen, jossa kerrotaan seuraavan vuoden sisällöistä ja tavoitteista.

Oppilaat saavat joka kevät opinnoistaan vuositodistuksen, jossa kerrotaan myös sanallisesti kuluneen lukuvuoden opintojen pääpiirteistä.

Opiston toimintakulttuuriin kuuluu myös avoin kommunikaatio, mikä mahdollistaa matalan kynnyksen yhteydenotot ja palautteen annon opistolle sekä oppilaiden, että huoltajien taholta.

Yhteistyötä ja verkostoitumista tapahtuu niin yritysten, yhteisöjen, tanssin toimijoiden, julkisen sektorin kuin oppilaiden ja perheiden kanssa. Opisto on myös aktiivisena jäsenenä mukana kaikissa keskeisissä tanssialan järjestöissä ja yhdistyksissä. Opistolla on myös vilkas ystävyyskulutoiminta usean eri tanssialan oppilaitoksen kanssa. Erilaiset yritysyhteistyöt vievät tanssia ja tanssiopetusta yritysten omiin tiloihin ja opisto vierailee esityksin myös muun muassa palvelutaloissa. Opisto tekee myös yhteistyötä päiväkotien ja koulujen kanssa esimerkiksi Helsingin kaupungin koululaisille suunnatuilla 5x2 -opetuksilla. Yhteistyötä muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa tehdään lisäksi muun muassa tutustumisvierailujen, pukulainausten ja yhteisten kurssien ja produktioiden merkeissä.

Opistolla on yhteistyötä tanssin ja muun liikunta-alan toimijoiden kanssa myös esimerkiksi tilojen ja tiedotuksen tiimoilta.

5 TOIMINTAKULTTUURI

Opiston toimintakulttuuri on muodostunut nykyisen kaltaiseksi sen 50 toimintavuoden aikana. Osana opiston toimintakulttuuria on myös joustavuus ja sen myötä tarvittaessa valmius muuttaa toimintatapoja tarpeen niin vaatiessa. Totuttuja käytänteitä voidaan haastaa uuden tiedon, kokemusten ja oppilaspalautteen myötä.

Opiston hyväksymiä käytäntöjä ja toimintatapoja toteutetaan opetuksen ja oppilaiden kohtaamisen lisäksi mm. sisäisessä ja ulkoisessa tiedotuksessa, henkilöstöjohtamisessa ja hankesuunnitteluissa. Toimintakulttuurissa korostetaan hedelmällistä ja oppivaa yhteistyötä, pitkäjänteisyyttä, oppilaan kokonaisvaltaista etua ja avointa kommunikaatiota. Toimintakulttuuriin kuuluu myös mahdollistaa matalan kynnyksen yhteydenotto ja palautteen anto opistolle niin oppilaiden, huoltajien kuin henkilökunnankin taholta.

Toiminnan jatkuva kehittäminen
Henkilöstön ammatillinen osaaminen ja sen kehittäminen sekä yhdenvertaisuus ovat avainasemassa

opiston huolehtiessa sen toiminnan ja arvojen edistämisestä ja niiden toteutumisesta. Laadukkaan ja tanssin toimintaympäristön muutosten huomioonottavan opetuksen keskeinen työkalu on tanssiopettajien koulutus. Panostamalla opettajakoulutukseen ja -tapaamisiin kehitetään ja jaetaan opittua tehokkaimmin.

Helsingin tanssiopisto järjestää vuosittain opettajilleen noin kymmenen erilaista korkeatasoista koulutusta. Lisäksi opettajille myönnetään opintostipendejä osallistumiseen koti- ja ulkomaisiin ammattitaitoa edistäviin lyhytkursseihin. Opisto toimii vilkkaassa yhteistyössä myös maanlaajuisesti muiden tanssioppilaitosten kanssa jakaen ja saaden uusia näkökulmia tanssinopetuksen kehittämiseen.

Opisto on aina panostanut mahdollisimman korkeasoisiin ja pitkälle koulutettuihin opettajiin. Opettajiksi rekrytoidaan vain ammattikoulutettuja henkilöitä kaikilla niillä alueilla, joissa se on mahdollista. Jatkuvalla aktiivisella yhteistyöllä suomalaisten tanssin opettajakoulutuslaitosten kanssa valmistuu opettajia, joilla on entistä suurempi valmius kohdata työelämän haasteet. Näiden opettajien ohjauksessa oppilaat kehittyvät taidoissaan hienosti ja oppivat prosessoimaan ja pohtimaan oppimaansa sekä ottamaan vastuuta omasta kehittymisestään. Tämän seurauksena ohjautuu taiteen perusopetuksesta ammattiopintoihin motivoitunutta oppilasainesta, joka mahdollistaa ammattikoulutuksen tasollisen nostamisen uusiin ulottuvuuksiin.

Etsimällä tanssin opetukseen soveltuvia vapaita tiloja niin keskustassa kuin lähiöissäkin saadaan tanssinopetukselle lisää toimivia, suuria ja valoisia, nimenomaan tanssin opetukseen soveltuvia opetustiloja, jotka ovat keskeinen tekijä tanssin opetuksen vetovoimaisuuden nostamisessa. Opisto on aktiivisesti mukana keskusteluissa mm. kaupungin kanssa joustavan tilanvuokrausjärjestelmän kehittämisessä.

6 YLEISEN OPPIMÄÄRÄN YLEISET TAVOITTEET

Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle kyky vastaanottaa ja kokea tanssi omana taiteen alanaan ja hahmottaa se osaksi taiteen kokonaisuutta. Oman fyysisen toiminnan, luovuuden ja ryhmässä tapahtuvan vuorovaikutuksen sekä taitojen ja tietojen karttumisen kautta oppilas saa kokea elämyksiä tanssin parissa ja hän oppii ymmärtämään tanssin monimuotoisutta taidelajina.
Samalla oppilas oppii harjoittelemaan pitkäjänteisesti, ymmärtämään toiston merkityksen harjoittelussa ja ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Oppilasta ohjataan tekemään opintoihin liittyviä valintoja opetussuunnitelman oppimäärän mahdollistamissa rajoissa.

Tanssissa tarvittavia fyysisiä ja psyykkisiä ominaisuuksia ja taitoja kehitetään eri työtapoja hyödyntäen ja kehoa kunnioittaen. Tavoitteena on saada oppilas kokemaan tanssin ja liikunnan iloa ja elämyksiä sekä kehittää hänen taitoaan ilmaista itseään tanssin keinoin. Kehittämällä kehotietoisuutta vahvistetaan oppilaan oman identiteetin muodostumista. Harjoittelu ja myönteiset kokemukset antavat taidollisia valmiuksia ja rohkeutta tulkita tanssia persoonallisesti.

Tanssikasvatus tukee oppilaan fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia, kehollista tietoisuutta sekä kasvua kohti eheää aikuisuutta. Tavoitteena on auttaa oppilasta hahmottamaan omaa kehonkuvaansa ja kokemaan se myönteisenä. Tanssikasvatuksen avulla pyritään vahvistamaan oppilaan kykyä tunnistaa yksilöllisiä vahvuuksiaan ja häntä kannustetaan omatoimisuuteen sekä ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti. Ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä tuetaan persoonana kasvamista.

Opetuksessa kunnioitetaan oppilaan yksilöllisiä erityispiirteitä ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen lähtökohtansa huomioiden. Omien ilmaisukanavien löytäminen ja kehittäminen sekä tuntityöskentelyssä että esiintymistoiminnan kautta ovat osa tanssin opiskelua. Yksilöllisyyteen kannustamalla rohkaistaan oppilaan luovuutta ja ilmaisua sekä itsetuntoa. Oppilasta ohjataan hyväksymään erilaisuutta ja näkemään se rikastuttavana voimavarana.

Tavoitteena on auttaa oppilasta saavuttamaan sellaiset tiedot ja taidot, jotka tarvittaessa edesauttavat mahdollisimman sujuvaa siirtymistä yleisestä oppimäärästä laajaan oppimäärään.

Toiminnassa luodaan pohjaa kulttuurimyönteisyydelle, elinikäiselle tanssinharrastukselle ja oppimiselle. Tämä kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisiin tanssi-, taide- ja kulttuuritapahtumiin ja -esityksiin myös katsojana ja kokijana.

7 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

T

anssin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opinnot muodostuvat yhteisistä tanssin perusopinnoista sekä teemaopinnoista. Opintoihin kuuluu myös varhaisiän taidekasvatus. Tanssin taiteen perusopetusta järjestetään myös aikuisille.

Yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Oppitunnin laskennallinen pituus on 45 minuuttia. Lisäksi opintoihin kuuluu varhaisiän opetuskokonaisuus, joka on Helsingin tanssiopistossa laajuudeltaan 259 tuntia.

Annettavan opetuksen laajuus mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Yleisen oppimäärän taiteen perusopetuksessa pyritään joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

Kaikki alle 12 vuotiaat oppilaat ilmoittautuvat Helsingin tanssiopistossa laajaan oppimäärään. Oppilaat suorittavat opintojaan laajan oppimäärän mukaisesti perusopintojen Tanssi 2:n kolmanteen vuoteen saakka. Laajan ja yleisen oppimäärän opinnot ovat laajuudeltaan, tavoitteiltaan ja sisällöiltään yhteneväiset tuohon saakka. Perusopintojen Tanssi 2 toisen vuoden jälkeen, eli noin 12 vuoden iässä, oppilas valitsee, jatkaako hän edelleen laajan oppimäärän opintoja vai siirtyykö hän yleisen oppimäärän Teemaopintojen pariin.

OPETUKSEN ETENEMINEN YLEISESSÄ OPPIMÄÄRÄSSÄ:

(Varhaisiän opinnot	0–n.6 v.	259 tuntia.)
Yhteiset opinnot	7–n.12 v.	yht. 300 tuntia
Teemaopinnot	12–15 v.	yht. 200 tuntia

Yleinen oppimäärä yhteensä 500 tuntia.

8 VARHAISIÄN TANSSIKASVATUS 0–N. 6 V.

Varhaisiän tanssikasvatuksessa lapsi tutustuu tanssiin leikinomaisen toiminnan kautta. Tavoitteena on lapsen luovuuden ja kehontuntemuksen kehittäminen. Opetuksen tehtävänä on herättää tanssin ilo ja tukea itseilmaisun ja itseluottamuksen kehittymistä. Perusliikunnan, leikin ja luovien harjoitteiden avulla oppilaan itsetunto ja myönteinen suhde omaan kehoon vahvistuu sekä perusmotoriset liikuntataidot kehittyvät. Lasta ohjataan kokeilemaan ja löytämään oman kehon erilaisia liikemahdollisuuksia. Opetuksen kokemuksellisuutta ja elämyksellisyyttä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus.

VARHAISIÄN TANSSIKASVATUS YHTEENSÄ 259 h:

Ikäryhmä	Opetuskerta /viikko	Kesto	Viikkoa /lukuvuosi	Esiintymis-kertoja	Kesto	Yhteis-tuntimäärä
1–2 v.	1	45 min	40	1	45 min	41 h
2–3 v.	1	45 min	40	1	45 min	41 h
3–4 v.	1	45 min	40			40 h
4–5 v.	1	45 min	40			40 h
5–6 v.	1	45 min	40	2	45 min	42 h
6 v.	1	60 min	40	2	45 min	55 h

Varhaisiän tanssikasvatuksen tavoitteena on

- lapsen taitojen ja oppimisvalmiuksien edistäminen turvallisessa oppimisympäristössä
- lapsen luovuuden, kehontuntemuksen ja itsetunnon kehittäminen
- sosiaalisten taitojen opettelu ja ryhmässä toimimiseen tutustuminen
- lapsen henkilökohtainen huomiointi ryhmäopetuksen puitteissa
- tanssin ilon herättäminen ja vahvistaminen sekä elämysten tarjoaminen
- liikkeen, musiikin ja rytmin suhteeseen tutustuminen
- musiikin rakenteiden hahmottamiseen tutustuminen
- liikuntataitojen monipuolinen harjoittelu

- tilankäytön harjoitteluun tutustuminen sekä oman ja yhteisen tilan hahmottaminen
- lapsen itseilmaisun tukeminen ja luovan ongelmanratkaisukyvyn kehittäminen
- lapsen oman mielikuvituksen kanavointi tanssiin
- tanssitunnin toimintakulttuuriin tutustuminen
- erilaisten tunteiden hyväksyminen ja käsittely osana oppimista
- esiintymistilanteisiin tutustuminen
- pitkäjänteiseen harrastustoimintaan kannustaminen

Varhaisiän tanssikasvatuksen keskeiset sisällöt

- tanssin peruskäsitteiden ja liikuntataitojen omaksuminen leikinomaisten harjoitteiden avulla
- tilankäytön hahmottamista ohjaavat tehtävät
- musiikin, liikkeen ja rytmin hahmottamista tukevat harjoitteet
- monipuoliset luovat tehtävät, jotka ohjaavat lasta käyttämään omaa mielikuvitusta ja kehittämään asetettujen tavoitteiden eri osa-alueita
- sosiaalisten taitojen harjoittelu
- ryhmäturvallisuuden kehittäminen yhteisin säännöin ja ohjein
- oman liikkeen tuottaminen ja liikkeen arviointi ikäkaudelle sopivassa muodossa
- esiintymistaitoja tukevat harjoitteet
- pienien tanssikokonaisuuksien opettelua

9 YHTEISET OPINNOT 7–12 v. (TANSSI 1 JA 2)

Yhteisten opintojen tarkoituksena on tanssille keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Yhteisiin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Opetuksessa otetaan huomioon jokaisen yksilölliset oppimisvahvuudet ja -valmiudet sekä lähtökohdat ja kulttuurinen tausta siten, että kaikilla, esimerkiksi sukupuoleen tai etniseen taustaan katsomatta, on mahdollisuus kokea osallisuutta suhteessa opetuksen sisältöihin, tavoitteisiin ja tarjontaan.

Yhteisten opintojen aikana oppilas perehtyy valitsemansa lajin/lajien perussanastoon, tyyliin ja perinteeseen. Oppilas harjoittelee tanssille ominaista hienomotoriikkaa ja oivaltaa karkea- ja hienomotoriikan eron omassa tanssimisessaan. Oppilas kehittää liikkeellä ilmaisua mielikuvien ja luovien harjoitteiden avulla. Yhteiset opinnot ovat yhteensä 300 tuntia.

Yhteisten opintojen keskeiset sisällöt

- valitun tanssilajin perustekniikan opettelu, taiteelliseen ilmaisuun ja perinteeseen tutustuminen
- tanssin peruskäsitteiden opettelu harjoitteiden avulla
- tutustuminen kuhunkin tanssilajiin liittyvään tyyliin ja liikesanastoon ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- kehon oikeaan linjaukseen ohjaaminen

- musiikin ja liikkeen yhdistäminen ja musiikin rakenteiden opettelu
- tilan haltuun ottamiseen ja hahmottamiseen ohjaaminen
- motoristen taitojen kehittäminen ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- kineettisten liikeketjujen hahmottamiseen ja keholliseen tunnistamiseen opastaminen
- oman liikkeen tuottaminen ja liikkeen arviointi ohjattujen tehtävien kautta
- oppilaan vuorovaikutus-, kommunikaatio- ja ilmaisutaitojen vahvistaminen ryhmän jäsenenä toimimista edistävien harjoitteiden avulla
- eri liikelaatuihin ja niiden ilmaisullisuuteen tutustuttaminen
- eri kehonosien liikkumistapojen tunnistaminen
- liikkeiden hahmottaminen ja liikemuistin kehittäminen
- liikkeiden yhdistämisen taitojen kehittäminen
- tunnilla annettavien tehtävien kautta itsenäisen ja oma-aloitteisen työskentelyn opettelu
- lämmittelyn ja palautumisen käsitteisiin tutustuttaminen
- kehotietoisuutta ja hyvinvointia tukevat harjoitteet ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- esiintymistilaisuuksiin liittyvään käytännön tietoon ja toimintaan tutustuminen

9.1 Yhteiset opinnot 1 n. 7–10 v. (Tanssi 1)

Yhteisten opintojen Tanssi 1 osuuden 163 tunnin opinnot suoritetaan noin 7–10 vuoden iässä. Opinnoissa tutustutaan mm. lajin/lajien perustekniikkaan, ilmaisullisuuteen ja kehotietouteen. Tutustutaan musiikin ja liikkeen yhdistämiseen, musiikin rakenteisiin sekä tilalliseen hahmottamiseen. Tärkeää on myös sosiaalisten taitojen opettelu ja tanssin ilon kokeminen.

YHTEISET OPINNOT 1 (TANSSI 1) YHTEENSÄ 163 h

Ikäryhmä	Opetuskerta /viikko	Kesto	Viikkoa /lukuvuosi	Esiintymis-kertoja	Kesto	Yhteis-tuntimäärä
7–8 v.	1	60 min	40	1	45 min	54,3 h
8–9 v.	1	60 min	40	1	45 min	54,3 h
9–10 v.	1	60 min	40	1	45 min	54,3 h

YHTEISTEN OPINTOJEN 1 (TANSSI 1) TAVOITTEET

Taito ja taide

Tavoitteena on

- tutustua valitun tanssilajin perusteisiin
- harjoitella pitkäjänteistä työskentelyä ja ymmärtää toiston merkitys tanssitaidon kehittämisessä
- harjoitella musiikin rakenteiden hahmottamista ja tulkintaa
- kehittää fyysis-motorisia taitoja ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- harjaannuttaa oppilaan itseilmaisua ja luovaa ongelmanratkaisukykyä
- kannustaa tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen harrastamiseen
- opetella asettamaan ensimmäisiä pieniä tavoitteita jollekin osa-alueelle

- opetella itsenäistä työskentelyä
- opetella käyttämään tilaa, antamaan tilaa toisille sekä suhteuttamaan oma liikkuminen tilaan ja toisiin liikkujiin
- opetella liike- ja tanssi-improvisaatioon liittyviä taitoja
- opetella löytämään rohkeus käyttää mielikuvitusta ja luovuutta tanssissa

Hyvinvointi ja kehollisuus
Tavoitteena on

- herättää tanssin iloa ja tuottaa elämyksiä
- oppia suhtautumaan positiivisesti omaan kehoon ja sen haastamiseen
- ohjata monipuoliseen liikkumiseen
- opetella pitämään huolta kehosta ja ymmärtämään terveellisen elämäntavan periaatteita

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen
Tavoitteena on

- edistää lapsen sosiaalisia taitoja ja oppimisvalmiuksia
- opetella kunnioittamaan omaa ja muiden kehollista ilmaisua ja tanssia sekä kehollisen kokemuksen ainutlaatuisuutta
- opetella kohtamaan erilaisuutta
- opetella ryhmätyöskentelyä
- toisten huomiointi ja kunnioitus ryhmässä
- opetella sanallistamaan ja jakamaan kokemuksiaan tanssista ja taiteesta
- opetella vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta
- avartaa oppilaan tanssikäsitystä tutustuttamalla häntä oppilasnäytöksissä tanssin eri lajeihin, tyyleihin ja ilmiöihin

YHTEISTEN OPINTOJEN 1 (TANSSI 1) KESKEISET SISÄLLÖT

- valitun tanssilajin perusteisiin, kuten perustekniikkaan, taiteelliseen ilmaisuun ja perinteeseen tutustuminen
- tanssin peruskäsitteisiin tutustuminen harjoitteiden avulla
- tutustuminen valitun tanssilajin tyyliin ja liikesanastoon ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- aloitetaan kehon oikeaan linjaukseen tutustuminen helposti ymmärrettävien perusharjoitteiden avulla
- tutustutaan musiikin ja liikkeen yhdistämiseen sekä musiikin rakenteisiin
- tutustutaan tila-käsitteeseen sekä sen haltuun ottamiseen ja hahmottamiseen
- opetellaan perusliikuntataitoja kullekin ikäryhmälle soveltuvien harjoitteiden avulla
- tutustuminen oman liikkeen tuottamiseen ja liikkeen arvioimiseen ohjattujen tehtävien avulla
- tutustutaan sosiaalisten taitojen merkitykseen ja aletaan harjoitella niitä

- tutustutaan ohjattujen harjoitteiden avulla palautteen vastaanottamiseen sekä tanssin ja liikkeen sanallistamiseen
- tutustutaan eri liikelaatuihin ja niiden ilmaisullisuuteen
- aletaan harjoitella tunnilla annettavien tehtävien avulla itsenäistä ja oma-aloitteista työskentelyä
- tutustutaan lämmittelyn käsitteeseen ja merkitykseen harjoitteiden avulla
- tutustutaan ensimmäisiin kehonhuollollisiin ja hyvinvointia tukeviin harjoitteisiin
- ensimmäisiin kehotietoisuutta tukeviin harjoitteisiin tutustuminen ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- tutustutaan tanssin eri tyylilajeihin
- tutustutaan esiintymistilaisuuksiin liittyvään käytännön tietoon ja toimintaan

9.2 Yhteiset opinnot 2 n. 10–12 v. (Tanssi 2)

Yhteisten opintojen Tanssi 2 osuuden 137 tunnin opinnot suoritetaan noin 10–12 vuoden iässä, jolloin laajennetaan ja monipuolistetaan tanssiopintoja. Yhteisten opintojen 2 (Tanssi 2) osuuden toisen vuoden loppuessa oppilas päättää, jatkaako hän opintojaan laajan oppimäärän mukaisesti vai siirtyykö hän yleisen oppimäärän Teemaopintoihin.

YHTEISET OPINNOT 2 (TANSSI 2) YHTEENSÄ 137 h

Ikäryhmä	Opetuskerta /viikko	Kesto	Viikkoa /lukuvuosi	Esiintymis-kertoja	Kesto	Yhteis-tuntimäärä
10–11 v.	1	75 min	40	1	45 min	68,7 h
11–12 v.	1	75 min	40	1	45 min	68,7 h

YHTEISTEN OPINTOJEN 2 (TANSSI 2) TAVOITTEET

Taito ja taide
Tavoitteena on

- jatkaa valitun tanssilajin/ tanssilajien perusteisiin perehtymistä
- harjoitella pitkäjänteistä työskentelyä ja toiston merkityksen ymmärtämistä tanssitaidon kehittämisessä
- harjoitella musiikin rakenteiden hahmottamista ja tulkintaa
- kehittää fyysis-motorisia taitoja ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- harjaannuttaa nuoren itseilmaisun ja luovan ongelmanratkaisukyvyn kehittymistä
- kannustaa pitkäjänteiseen harrastamiseen
- opetella asettamaan tavoitteita jollekin osa-alueelle
- opetella itsenäistä työskentelyä
- opetella käyttämään tilaa, antamaan tilaa toisille sekä suhteuttamaan oma liikkuminen tilaan ja toisiin liikkujiin
- jatkaa liike- ja tanssi-improvisaatioon liittyvien taitojen opettelua

- opetella löytämään rohkeus käyttää mielikuvitusta ja luovuutta tanssissa
- kannustaa oppilasta oman persoonallisen liikkeen löytämiseen

Hyvinvointi ja kehollisuus
Tavoitteena on
- ylläpitää tanssin iloa ja tuottaa elämyksiä
- oppia suhtautumaan positiivisesti omaan kehoon ja sen haastamiseen
- ohjata monipuoliseen liikkumiseen
- opetella pitämään huolta kehosta ja ymmärtämään terveellisen elämäntavan periaatteita

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen
Tavoitteena on
- edistää nuoren sosiaalisia taitoja ja oppimisvalmiuksia
- opetella kunnioittamaan omaa ja muiden kehollista ilmaisua ja tanssia sekä kehollisen kokemuksen ainutlaatuisuutta
- opetella kohtamaan erilaisuutta
- opetella ryhmätyöskentelyä
- opetella sanallistamaan ja jakamaan kokemuksia tanssista ja taiteesta
- opetella vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta
- avartaa oppilaan tanssikäsitystä tutustuttamalla häntä oppilasnäytöksissä tanssin eri lajeihin, tyyleihin ja ilmiöihin sekä erilaisiin esiintyjiin

YHTEISTEN OPNTOJEN (TANSSI 2) KESKEISET SISÄLLÖT
- jatketaan valitun tanssilajin/ valittujen tanssilajien perustekniikkaan, taiteelliseen ilmaisuun ja perinteeseen perehtymistä
- jatketaan tanssin peruskäsitteiden ja terminologian opettelua
- jatketaan tutustumista kuhunkin tanssilajiin liittyvään tyyliin ja liikesanastoon
- kehitetään edelleen kehon oikeaa linjausta ja kehoystävällisten liikeratojen hahmottamista
- jatketaan musiikin ja liikkeen yhdistämiseen ja musiikin rakenteisiin perehtymistä haastavammissa muodoissa
- musiikin eri genreihin tutustuminen
- perehdytään tilan haltuun ottamiseen ja hahmottamiseen haastavammissa muodoissa
- jatketaan sosiaalisten taitojen harjoittelua käsityksiä, merkityksiä ja työtapoja laajentaen
- jatketaan monimuotoisempien ohjattujen harjoitteiden avulla palautteen vastaanottamisen taitoja sekä tanssin ja liikkeen sanallistamista
- jatketaan hienojakoisemmin tutustumista eri liikelaatuihin ja niiden ilmaisullisuuteen

- jatketaan eri kehonosien liikkumistapoihin (kehollinen artikulaatio) perehtymistä haastavammissa muodoissa
- suunnataan tunnilla annettavien tehtävien avulla itsenäistä ja oma-aloitteista työskentelyä kohti vaativampia muotoja
- monipuolistetaan lämmittelyharjoitteita
- monipuolistetaan kehonhuollollisia ja hyvinvointia tukevia harjoitteita
- tutustutaan pieniin koreografisiin tehtäviin
- jatketaan kehotietoisuutta tukevien harjoitteiden opettelua
- jatketaan tutustumista tanssin eri tyylilajeihin, myös monitaiteellisessa kontekstissa (kulttuurinen osaaminen)
- jatketaan esiintymistilaisuuksiin liittyvän käytännöllisen tiedon ja toiminnan opettelua

10 TEEMAOPINNOT N. 12–15 V.

Noin 12–15 vuoden iässä suoritettavat 200 tunnin teemaopinnot laajentavat oppilaan valmiuksia ja taitoja jo opitussa. Opinnoissa korostuvat mm. oppilaan omat vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Oppilas valitsee suuntautumisvaihtoehtonsa opiston laajasta tarjonnasta, joka käsittää lähes 20 eri tanssilajia.

TEEMAOPINNOT YHTEENSÄ 200 h

Ikäryhmä	Opetuskerta /viikko	Kesto	Viikkoa /lukuvuosi	Yhteis-tuntimäärä
12–13 v.	1	75 min	40	66,7 h
13–14 v.	1	75 min	40	66,7 h
14–15 v.	1	75 min	40	66,7 h

TEEMAOPINTOJEN TAVOITTEET

Taito ja taide

Tavoitteena on

- syventää valitun tanssilajin tekniikkaa tai perehtyä kokonaan uuteen tanssilajiin/tanssilajeihin
- kannustaa pitkäjänteiseen harrastamiseen ja elinikäiseen liikkumiseen
- harjoitella musiikin rakenteiden hahmottamista ja tulkintaa sekä tutustua musiikin eri genreihin
- kehittää fyysis-motorisia taitoja oppilaan omista lähtökohdista
- harjaantua pitkäjänteiseen työskentelyyn ja toiston merkityksen ymmärtämiseen tanssitaidon kehittämisessä

- kehittää nuoren itseilmaisua ja luovaa ongelmanratkaisukykyä oppilaan omista lähtökohdista
- opetella asettamaan tavoitteita
- opetella itsenäistä työskentelyä
- opetella käyttämään tilaa, antamaan tilaa toisille sekä suhteuttamaan oma liikkuminen tilaan ja toisiin liikkujiin
- oppia yhdistämään liikettä ja liikeilmaisua kokonaisuudeksi
- jatkaa liike- ja tanssi-improvisaatioon liittyvien taitojen opettelua
- oppia käyttämään rohkeasti mielikuvitusta ja luovuutta tanssissa
- oppia ottamaan vastuuta omasta osuudesta sekä tuntitilanteessa että esityksessä
- oppia valmistautumaan erilaisiin esiintymistilanteisiin ja hallitsemaan niitä

Hyvinvointi ja kehollisuus

Tavoitteena on

- herättää tanssin iloa ja tuottaa elämyksiä
- oppia suhtautumaan positiivisesti omaan kehoon ja sen haastamiseen
- ymmärtää että jokainen keho on yksilöllinen
- ohjata monipuoliseen liikkumiseen
- opetella pitämään huolta kehosta ja ymmärtämään terveellisen elämäntavan periaatteita

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen

Tavoitteena on

- edistää sosiaalisia taitoja ja oppimisvalmiuksia
- opetella kuuntelemaan toisia ja havainnoimaan ympäristöään herkästi
- opetella kunnioittamaan omaa ja muiden kehollista ilmaisua ja tanssia sekä kehollisen kokemuksen ainutlaatuisuutta
- toimia rakentavasti ryhmän jäsenenä
- opetella kohtamaan erilaisuutta
- opetella ryhmätyöskentelyä
- opetella sanallistamaan ja jakamaan kokemuksia tanssista ja taiteesta
- opetella vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta
- avartaa oppilaan tanssikäsitystä tutustuttamalla häntä oppilasnäytöksissä tanssin eri lajeihin, tyyleihin ja ilmiöihin

TEEMAOPINTOJEN KESKEISET SISÄLLÖT

- jatketaan tutustumista valitun tanssilajin perustekniikkaan ja taiteelliseen ilmaisuun
- jatketaan tanssin peruskäsitteisiin tutustumista harjoitteiden avulla
- jatketaan tutustumista lajityypillisiin liikelaatuihin ja niiden ilmaisullisuuteen
- harjoitellaan kehon oikeaa linjausta käytettävissä olevan tuntimäärän puitteissa
- jatketaan musiikin ja liikkeen yhdistämiseen ja musiikin rakenteisiin perehtymistä sekä eri genreihin perehtymistä
- jatketaan sosiaalisten taitojen harjoittelua

- opetellaan tunnilla annettavien tehtävien avulla edelleen itsenäistä ja oma-aloitteista työskentelyä käytettävissä olevan tuntimäärän puitteissa
- jatketaan ohjattujen harjoitteiden avulla palautteen vastaanottamisen opettelemista ja tanssin sanallistamista
- kehotietoisuutta ja hyvinvointia tukevat harjoitteet
- laajennetaan lämmittelyn merkityksen hallintaa ja lisätään palautumisen opettelu harjoitteluun
- jatketaan esiintymistilaisuuksiin liittyvän käytännön tiedon ja toiminnan opettelua ja kehitetään omaa esiintyjyyttä
- jatketaan tutustumista tanssin eri tyylilajeihin ja tanssin merkitykseen kulttuurisena osatekijänä (kulttuurinen osaaminen)
- opetellaan hyödyntämään teknologiaa opiskelussa tarkoituksenmukaisella tavalla

11 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Oppimäärää yksilöllistetään huomioiden oppilaan edellytykset ja valmiudet. Mikäli on tarvetta henkilökohtaiseen opetussuunnitelmaan, opettaja laatii sen yhteistyössä rehtorin kanssa. Opetussuunnitelmaa laadittaessa huomioidaan oppilaan kiinnostus ja mahdolliset huoltajan kanssa käydyt keskustelut. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Ryhmäopetuksessa myös muita oppilaita ohjataan tarvittaessa ymmärtämään yksilöllistetystä opetussuunnitelmasta johtuvia toimenpiteitä.

11.1 Oppimäärästä toiseen siirtyminen

Opintopolut pyritään pitämään niin avonaisina, että lapset ja nuoret voivat aloittaa tanssiopintonsa iästä riippumatta. Myöhemmin aloittaneet oppilaat pyritään kuitenkin integroimaan oman ikäistensä ryhmiin nopeasti.

12 AIKUISTEN TANSSIOPINNOT

Aikuisten opetuksessa noudatetaan tanssin yleisen oppimäärän opintokokonaisuuksissa määriteltyjä tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opetusta järjestettäessä otetaan huomioon aikuisten elämänkokemus, fyysinen kunto ja mielenkiinnon kohteet. Opetus voi painottua esimerkiksi uusien taitojen löytämiseen, ilmaisun ja luovuuden kehittämiseen, liikkuvuuden ylläpitoon ja parantamiseen, virkistykseen ja rentoutumiseen sekä tutustumiseen tanssiin kulttuurimuotona.

13 ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan opiskelua ja tukea hänen edistymistään tanssiopinnoissa. Se kannustaa ja motivoi oppilasta, auttaa hahmottamaan ja ohjaa oppimisprosessia sekä edistää oppilaan itsearviointitaitoja ja kykyä asettaa omia tavoitteita opinnoilleen. Lisäksi arviointi tuottaa opettajalle tietoa siitä, miten opetusta tulisi jatkossa suunnata. Arviointi on oleellinen osa jokapäiväistä oppimisprosessia ja opettamista. Se on vuorovaikutuksellinen tilanne, jossa pyritään ohjaamaan oppimisprosessin kulkua, siihen vaikuttavia tekijöitä, osaamisen kehittymistä ja yhteistoiminnallisuutta. Arviointi ohjaa myös opiskelun tavoitteiden asettamista.

Arviointi on luonteeltaan positiivista ja vahvuuksia korostavaa. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

Yleisessä oppimäärässä arvioinnin tarkoituksena on tukea oppilasta erityisesti tanssi- ja ilmaisutaitojen sekä vuorovaikutustaitojen kehittämisessä. Tässä tärkeänä työkaluna on myös oppilaan itse- ja vertaisarviointitaitojen vahvistaminen.

Tanssin yleisen oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- hyvinvointi ja kehollisuus
- vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen
- taito ja taide

Opintojen aikana oppilas saa vuosittain lukuvuositodistuksen ja opintojen edettyä taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen. Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee todistusta muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

13.1 Arviointimenetelmät

Arviointi on monipuolista ja siinä hyödynnetään erilaisia palautteen antamisen tapoja oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi on luonteeltaan vuorovaikutuksellista ja rohkaisee sekä itse- että vertaisarviointiin. Arviointi ei kohdistu oppilaan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Arvioivaa palautetta tapahtuu jokaisella oppitunnilla. Arvioinnin menetelminä tuntien aikana käytetään muun muassa:

- opettajan antamaa palautetta
- vertaispalautetta (ryhmissä tai pareittain)
- oppilaan itsearviointia (oman oppimisen sanallistaminen)
- esityksistä ja näytöksistä keskustelemista
- palaute harjoitusprosessin aikana
- avoimien ovien tunteja (tavoitteiden ja oppimisprosessin tekeminen näkyväksi)

Oppilas ja hänen huoltajansa saavat tietoa oppilaan kuluneen lukuvuoden aikana suorittamista opinnoista joka vuosi lähetettävän opinnonohjauskirjeen ja vuositodistuksen kautta.

14 TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

Oppilaalle annetaan Tanssin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot. Päättötodistukseen opintojen tavoitteiden toteutumista arvioidaan seuraavien kriteereiden mukaisesti:

1. Oppilas on saavuttanut tavoitteet osittain
2. Oppilas on saavuttanut tavoitteet
3. Oppilas on saavuttanut tavoitteet hyvin

Tanssin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- kunnan myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman.
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen ja teemaopintojen aikana oppilas saa myös vuosittain lukuvuositodistuksen opintoihin osallistumisesta.

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

15 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilas saa aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankitun osaamisen arvioiduksi ja tunnustetuksi, mikäli ne vastaavat Helsingin tanssiopiston opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

Osaamisen tunnustamiseksi oppilas esittää hyväksyttävän todistuksen muualla suoritetuista tanssin taiteen perusopetuksen opinnoista tai antaa näytön osaamisestaan. Näin menetellään esimerkiksi oppilaan siirtyessä opiskelemaan yleisestä oppimäärästä laajan oppimäärän opetukseen. Tarvittaessa oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma.

16 OPPILAAKSI OTTAMINEN

Oppilaat hyväksytään opetukseen ilmoittautumisjärjestyksessä. Oppilaaksi voivat ilmoittautua iältään ja tasoltaan ko. tunnille sopivat henkilöt sukupuoleen, etniseen, uskonnolliseen tai sosioekonomiseen taustaan katsomatta. Ryhmien täyttyessä perustetaan lisäryhmiä mahdollisuuksien mukaan.

Siirtyminen yleisen opetussuunnitelman opinnoista laajan opetussuunnitelman opintoihin on mahdollista, mutta se saattaa edellyttää henkilökohtaisen opetussuunnitelman laatimista joksikin ajaksi.

Erikoiskoulutusohjelman ja intensiiviryhmien oppilaat valitaan näytetuntien perusteella. Lahjakkuutta tai erityistä motivaatiota omaava oppilas voidaan rehtorin luvalla hyväksyä erikoiskoulutus- tai intensiiviryhmän opetukseen myös kesken perus- tai syventävien opintojen.

Vapaaoppilaaksi voi hakea taloudellisin perustein ja paikkoja myönnetään taloudellisten resurssien niin salliessa.

LIITE 1.

VALINTAKRITEERIT EK-OPINTOIHIN JA INTENSIIVIRYHMIIN PYRITTÄESSÄ
Uusi erikoiskoulutusryhmä aloitetaan pääsääntöisesti joka kolmas vuosi, ja eri luokkatasoisia koulutusryhmiä on yleensä 3–4 lukuvuodessa. Luokille voi pyrkiä myös niiden käynnistyttyä, mikäli luokalla on tilaa ja oppilas omaa tarvittavat tiedot ja taidot pääaineissa.

7–9-vuotiaiden pääsykoe on sovellettu tanssitunti, johon lapset osallistuvat noin 10 oppilaan ryhmissä. Kokeessa arvioidaan seuraavat EK-opetuksen kannalta keskeiset alueet:

- fyysiset ominaisuudet (rakenne, kehonsuhteet, voima)

- jalan ja selän linjaukset (polvi, nilkka, selkä, lantio)
- liikelaajuudet ja notkeus
- musikaalisuus
- aktiivisuus, luovuus ja innovatiivisuus

Kun oppilas on läpäissyt yllä kuvatun tuntinäytteen, seuraa vielä fysioterapeutin tarkastus. Rajatapauksissa konsultoidaan usein vielä lapsen aikaisempaa opettajaa/opettajia.

Jos oppilas hakee EK-luokalle opintojensa myöhäisemmässä vaiheessa, hän antaa samoin tuntinäytteen, mutta osallistuu tällöin luokan normaaliin viikkotuntiin, jossa hänen kohdallaan arvioidaan yllä mainittuja ominaisuuksia. Lisäksi järjestetään useimmiten erillinen lyhyt, vain ko. oppilaan/oppilaiden arviointiin keskittyvä tuokio. Hyvin tärkeä kriteeri tässä vaiheessa on myös se, että oppilaalla on suoritettuja klassisen baletin opintoja ja taitoja siten, että hän kykenee etenemään luokan mukana. Jos oppilas tulee hyväksytyksi EK-luokalle, voidaan hänelle harkinnan mukaan myös järjestää eriytettyä opetusta.

Oppilaan hakiessa intensiiviryhmään hän antaa samoin tuntinäytteen, jossa arvioidaan yllä mainittuja ominaisuuksia sekä lajikohtaista soveltuvuutta.

HELSINGIN TANSSIOPISTON
TAITEEN PERUSOPETUKSEN TANSSIN
LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

Voimassa 1.8.2018 alkaen

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

1 TOIMINTA-AJATUS
2 ARVOPERUSTA
3 OPPIMISKÄSITYS
4 OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT
    4.1 Oppimisympäristöt
    4.2 Työtavat
5 TOIMINTAKULTTUURI
6 LAAJAN OPPIMÄÄRÄN YLEISET TAVOITTEET
7 LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE
8 VARHAISIÄN TANSSIKASVATUS 0–N. 6 V.
9 PERUSOPINNOT N. 7–16 V. (TANSSI 1, 2 JA 3)
    9.1 Perusopinnot 7–10 v. (Tanssi 1)
    9.2 Perusopinnot 10–13 v. (Tanssi 2)
    9.3 Perusopinnot 13–16 v. (Tanssi 3)
10 SYVENTÄVÄT N. 16–19 V. OPINNOT
11 ERIKOISKOULUTUSOHJELMA
    11.1 Opetuksen tarjonta EK-koulutuksessa
    11.2 Opintojen eteneminen EK-koulutuksessa
    11.3 Opintojen laajuus EK-koulutuksessa
12 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN
13 AIKUISTEN OPINNOT
14 LAAJAN OPETUSSUUNNITELMAN OPPILASARVIOINTI
    14.1 Arviointimenetelmät
    14.2 Arviointi opintojen aikana
        14.2.1 Perusopintojen arviointi
        14.2.2 Syventävien opintojen arviointi
15 TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT
    15.1 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen päättötodistus
    15.2 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus
16 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN
17 OPPILAAKSI OTTAMINEN

LIITE 1. VALINTAKRITEERIT EK-OPINTOIHIN JA INTENSIIVIRYHMIIN PYRITTÄESSÄ

1 TOIMINTA-AJATUS

Helsingin tanssiopisto antaa sekä laajan että yleisen opetussuunnitelman mukaista tanssin opetusta. Opisto on antanut taiteen perusopetusta vuodesta 1992, eli siitä alkaen, kun laki taiteen perusopetuksesta tuli voimaan.

Toiminta-ajatuksena on järjestää tavoitteellista, korkeatasoista ja tasolta toiselle etenevää tanssin perusopetusta lapsille, nuorille, teineille ja aikuisille. Tavoitteena on mahdollistaa tanssin monipuolinen ja elinikäinen harrastaminen sekä edistää myönteisen tanssi- ja taidesuhteen kehittymistä. Opetus tukee oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kasvua eheäksi aikuiseksi sekä kehittää ja syventää tanssiharrastusta siten, että tanssista muodostuu tärkeä osa elämää ja oppilaalla on valmiudet hakeutua myöhemmin tanssin ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Helsingin tanssiopisto rikastuttaa monipuolisella koulutustoiminnallaan pääkaupunkiseudun taidekasvatuksen kenttää. Opisto on vuorovaikutuksessa varhaiskasvatusyksiköiden ja eri oppilaitosten kanssa sekä tekee yhteistyötä eri tanssioppilaitosten ja tanssin ammatillisen koulutuksen yksiköiden kanssa niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. Yhteistyötä kuntasektorin kanssa tehdään monimuotoisesti niin koulujen, nuorisotyön kuin vanhustyön kanssa, järjestämällä opetusta sekä esitys- ja esittelytoimintaa.

Vilkkaan esiintymistoimintansa kautta opisto antaa mittavan panoksensa pääkaupunkiseudun kulttuurielämään, pyrkii edistämään taiteidenvälisyyttä sekä osallistuu aktiivisesti eri tanssitapahtumiin Suomessa ja ulkomailla.

2 ARVOPERUSTA

Helsingin tanssiopiston opetus pohjautuu Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmassa määriteltyyn arvoperustaan, jonka mukaan opetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Helsingin tanssiopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on osa tanssiopiston koulutus-ja henkilöstösuunnitelmaa.

Jokainen ihminen nähdään tasa-arvoisena, ainutlaatuisena ja arvokkaana yksilönä kaikenlaista moninaisuutta kunnioittaen. Työskentelyssä huomioidaan oppilaan yksilölliset erityispiirteet ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Yksilöä ja ryhmää ohjataan näkemään jokainen keho yhtä tärkeänä ja arvokkaana.

Oppilas saa opiskella tanssia turvallisessa ja hyväksyvässä ympäristössä. Tukemalla hyvän ryhmädynamiikan muodostumista luodaan edellytykset oppimisympäristölle, jossa jokainen ryhmän jäsen tulee hyväksytyksi omana persoonanaan. Vuorovaikutus ja yhdessä toimiminen nähdään tärkeänä osana tanssin opetusta. Oppilaita ohjataan rakentavaan toimintaan yksilöinä ja ryhmän jäseninä. Opiskelussa annetaan tilaa yksilölliselle ilmaisulle sekä luovuudelle ja sen kehittämiselle.

Helsingin tanssiopistossa kunnioitetaan oppilaitoksen pitkää perinnettä monipuolisen ja korkeatasoisen opetuksen ja tanssikasvatuksen tarjoajana. Opetusta kehitetään ennakkoluulottomasti ja ajan hengessä. Opisto on avoin kaikille taiteen ystäville ja tanssista elämyksiä, mielihyvää, taitoa ja fyysistä kuntoa haluaville.

3 OPPIMISKÄSITYS

Oppiminen on kokonaisvaltainen prosessi, jossa ihmisen ymmärretään olevan fyysis-kehollis-elollinen olento. Ihminen nähdään kasvavana ja kehittyvänä yksilönä. Oppimista tuetaan ottamalla huomioon oppilaan aiemmat kokemukset, yksilölliset oppimistyylit ja kehitysvaihe.

Tanssin oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Opiskelu on tavoitteellista ja oppilasta ohjataan keskittyneeseen ja määrätietoiseen työskentelyyn sekä ymmärtämään toiston merkitys harjoittelussa ja oppimisessa. Oppilas saa tasolleen ja iälleen sopivaa opetusta.

Oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Opiskeluympäristö pyritään luomaan sellaiseksi, että se tukee erilaisten oppijoiden edistymistä. Työtavat ohjaavat oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia.

Oppimisessa lähtökohtana on toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin. Oppilaat työskentelevät opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa ja häntä ohjataan rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Oppilasta ohjataan tiedostamaan omaa oppimistaan ja häntä kannustetaan vaikuttamaan siihen. Oppimisprosessissa on tärkeää myös oppilaan perheen kiinnostus lapsen/nuoren harrastusta kohtaan sekä opettajan työskentelyä tukeva asenne.

Omien ilmaisukanavien löytäminen ja kehittäminen sekä esiintymistoiminta ovat tärkeä osa tanssin opiskelua. Yksilöllisyyteen kannustamalla rohkaistaan oppilaan luovuutta, ilmaisua sekä itsetuntoa. Tunneilla saadut myönteiset kokemukset oppimisesta tuottavat iloa ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

4 OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

4.1 Oppimisympäristöt

Helsingin tanssiopiston lukuisat toimipisteet sijaitsevat pääkaupunkiseudulla. Erityisesti tanssin opettamiseen suunnitellut tilat sijaitsevat pääasiallisesti Helsingin keskustassa ja sen tuntumassa sekä Malmilla ja Käpylässä. Näissä tiloissa on tanssiin soveltuvat erikoisrakenteiset lattiat, peiliseinät ja tanssitangot. Varusteisiin kuuluvat ammattitasoiset äänentoisto- ja AV-laitteet sekä osassa tiloja piano elävää säestystä varten. Opiston muut

toimipisteet koulujen, päiväkotien, nuorisotalojen ja asukastalojen liikuntatiloissa ovat vaihtelevammin varustettuja, mutta aina tanssin opetukseen soveltuvia.

Turvallisten ja asianmukaisesti varustettujen toimitilojen lisäksi kannustava ilmapiiri tunnilla tukee oppilaan monipuolista kasvua sekä antaa virikkeitä ja onnistumisen kokemuksia. Luottamuksellinen ja vuorovaikutteinen kanssakäynti opettajan ja oppilaiden välillä tukee oppimista ja rohkaisee oppilasta ilmaisemaan itseään. Opiston vuosittain järjestämissä oppilasnäytöksissä oppilaat pääsevät kokemaan opiston yhteisöllisyyden, kun eri-ikäiset, eri lajeja harrastavat ja eri alueilla asuvat oppilaat kokoontuvat esittelemään oppimaansa. Myös vilkas leiritoiminta ja kesän tiiviskurssit kokoavat oppilaita yhteen.

Edellytyksenä oppimisympäristöjen toimivuuteen ja turvallisuuteen ovat hyvin tiedotetut ja oppilaille tutut käytänteet tunnilla ja sen ulkopuolella. Oppilaiden huoltajien sitouttaminen tanssin etikettiin ja käytänteisiin on tärkeää.

4.2 Työtavat

Tanssin laajan oppimäärän opetuksen lähtökohtana ovat oppimäärän tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Opetus tukee oppilaan oppimista ottamalla huomioon yksilölliset oppimistyylit ja kehitysvaiheet. Opetus perustuu vuorovaikutukseen ja yhteisölliseen oppimiseen.

Oppilasta ohjataan tiedostamaan omaa oppimistaan ja häntä kannustetaan vaikuttamaan siihen. Tunneilla oppilasta ohjataan keskittymään ja rauhoittumaan. Tarvittaessa voidaan laatia henkilökohtainen opetussuunnitelma.

Opetuksessa arvostetaan sekä yksilöllisyyttä että yhteisöllisyyttä. Opetus on tilanteesta riippuen ryhmä- tai yksilöopetusta. Ryhmäopetus tarjoaa mahdollisuuksia monipuoliseen ilmaisuun ja kokemukselliseen oppimiseen. Lisäksi oppilaat saavat tilaisuuksia yksilölliseen ja itsenäiseen työskentelyyn.

Oppilasta kannustetaan omatoimisuuteen ja ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti. Oppilaat oppivat myös toimimaan ryhmän jäseninä ja antamaan arvoa toisten mielipiteille ja erilaisuudelle. Opetuksen toteutuksessa kiinnitetään huomiota myös sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

Huomaavainen, kohtelias käytös ja kaunis puhetapa edesauttavat kaikkien viihtymistä ja ovat arvokasta pääomaa myös myöhemmässä elämässä.

Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa mahdollisuuksien mukaan ja tarkoituksenmukaisesti.

Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Yhteistyö oppilaiden ja perheiden kanssa käsittää esimerkiksi aktiivisen vanhempainyhdistystoiminnan. Luokille järjestetään vuosittain avoimien ovien tunti, jolloin vanhemmat ovat tervetulleet seuraamaan opetusta ja joiden yhteydessä opettajat informoivat perheitä taiteen perusopetuksen etenemisestä.

Helsingin tanssiopiston tiedotustoiminta on aktiivista, korkeatasoista ja vilkasta. Oppilaille ja heidän perheilleen lähetetään vuosittain 4–10 oppilastiedotetta. Kesän alussa opettajat lähettävät oppilailleen opinnonohjauskirjeen, jossa kerrotaan seuraavan vuoden sisällöistä ja tavoitteista.

Oppilaat saavat joka kevät opinnoistaan vuositodistuksen, jossa kerrotaan myös sanallisesti kuluneen lukuvuoden opintojen pääpiirteistä.

Opiston toimintakulttuuriin kuuluu myös avoin kommunikaatio, mikä mahdollistaa matalan kynnyksen yhteydenotot ja palautteen annon opistolle sekä oppilaiden, että huoltajien taholta.

Yhteistyötä ja verkostoitumista tapahtuu niin yritysten, yhteisöjen, tanssin toimijoiden, julkisen sektorin kuin oppilaiden ja perheiden kanssa. Opisto on myös aktiivisena jäsenenä mukana kaikissa keskeisissä tanssialan järjestöissä ja yhdistyksissä. Opistolla on myös vilkas ystävyyskulutoiminta usean eri tanssialan oppilaitoksen kanssa. Erilaiset yritysyhteistyöt vievät tanssia ja tanssiopetusta yritysten omiin tiloihin ja opisto vierailee esityksin myös muun muassa palvelutaloissa. Opisto tekee myös yhteistyötä päiväkotien ja koulujen kanssa esimerkiksi Helsingin kaupungin koululaisille suunnatuilla 5x2 -opetuksilla. Yhteistyötä muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa tehdään lisäksi muun muassa tutustumisvierailujen, pukulainausten ja yhteisten kurssien ja produktioiden merkeissä.

Opistolla on yhteistyötä tanssin ja muun liikunta-alan toimijoiden kanssa myös esimerkiksi tilojen ja tiedotuksen tiimoilta.

5 TOIMINTAKULTTUURI

Opiston toimintakulttuuri on muodostunut nykyisen kaltaiseksi sen 50 toimintavuoden aikana. Osana opiston toimintakulttuuria on myös joustavuus ja sen myötä tarvittaessa valmius muuttaa toimintatapoja tarpeen niin vaatiessa. Totuttuja käytänteitä voidaan haastaa uuden tiedon, kokemusten ja oppilaspalautteen myötä.

Opiston hyväksymiä käytäntöjä ja toimintatapoja toteutetaan opetuksen ja oppilaiden kohtaamisen lisäksi mm. sisäisessä ja ulkoisessa tiedotuksessa, henkilöstöjohtamisessa ja hankesuunnitteluissa. Toimintakulttuurissa korostetaan hedelmällistä ja oppivaa yhteistyötä, pitkäjänteisyyttä, oppilaan kokonaisvaltaista etua ja avointa kommunikaatiota. Toimintakulttuuriin kuuluu myös mahdollistaa matalan kynnyksen yhteydenotto ja palautteen anto opistolle niin oppilaiden, huoltajien kuin henkilökunnankin taholta.

Toiminnan jatkuva kehittäminen
Henkilöstön ammatillinen osaaminen ja sen kehittäminen sekä yhdenvertaisuus ovat avainasemassa

opiston huolehtiessa sen toiminnan ja arvojen edistämisestä ja niiden toteutumisesta. Laadukkaan ja tanssin toimintaympäristön muutosten huomioonottavan opetuksen keskeinen työkalu on tanssiopettajien koulutus. Panostamalla opettajakoulutukseen ja -tapaamisiin kehitetään ja jaetaan opittua tehokkaimmin.

Helsingin tanssiopisto järjestää vuosittain opettajilleen noin kymmenen erilaista korkeatasoista koulutusta. Lisäksi opettajille myönnetään opintostipendejä osallistumiseen koti- ja ulkomaisiin ammattitaitoa edistäviin lyhytkursseihin. Opisto toimii vilkkaassa yhteistyössä myös maanlaajuisesti muiden tanssioppilaitosten kanssa jakaen ja saaden uusia näkökulmia tanssinopetuksen kehittämiseen.

Opisto on aina panostanut mahdollisimman korkeasoisiin ja pitkälle koulutettuihin opettajiin. Opettajiksi rekrytoidaan vain ammattikoulutettuja henkilöitä kaikilla niillä alueilla, joissa se on mahdollista. Jatkuvalla aktiivisella yhteistyöllä suomalaisten tanssin opettajakoulutuslaitosten kanssa valmistuu opettajia, joilla on entistä suurempi valmius kohdata työelämän haasteet. Näiden opettajien ohjauksessa oppilaat kehittyvät taidoissaan hienosti ja oppivat prosessoimaan ja pohtimaan oppimaansa sekä ottamaan vastuuta omasta kehittymisestään. Tämän seurauksena ohjautuu taiteen perusopetuksesta ammattiopintoihin motivoitunutta oppilasainesta, joka mahdollistaa ammattikoulutuksen tasollisen nostamisen uusiin ulottuvuuksiin.

Etsimällä tanssin opetukseen soveltuvia vapaita tiloja niin keskustassa kuin lähiöissäkin saadaan tanssinopetukselle lisää toimivia, suuria ja valoisia, nimenomaan tanssin opetukseen soveltuvia opetustiloja, jotka ovat keskeinen tekijä tanssin opetuksen vetovoimaisuuden nostamisessa. Opisto on aktiivisesti mukana keskusteluissa mm. kaupungin kanssa joustavan tilanvuokrausjärjestelmän kehittämisessä.

6 LAAJAN OPPIMÄÄRÄN YLEISET TAVOITTEET

Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle kyky vastaanottaa ja kokea tanssi omana taiteen alanaan ja hahmottaa se osaksi taiteen kokonaisuutta. Oman fyysisen toiminnan, luovuuden, ryhmässä tapahtuvan vuorovaikutuksen sekä taitojen ja tietojen karttumisen kautta oppilas saa kokea elämyksiä tanssin parissa ja oppii ymmärtämään tanssia taiteenlajina. Samalla oppilas oppii harjoittelemaan pitkäjänteisesti, ymmärtämään toiston merkityksen harjoittelussa ja ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Oppilaita kannustetaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta.

Tanssissa tarvittavia fyysisiä ja psyykkisiä ominaisuuksia ja taitoja kehitetään monipuolisesti eri työtapoja hyödyntäen ja kehoa kunnioittaen. Tavoitteena on saada oppilas kokemaan tanssin ja liikunnan iloa sekä kehittää oppilaan taitoa ilmaista itseään tanssin keinoin. Kehittämällä kehotietoisuutta vahvistetaan oppilaan oman identiteetin muodostumista. Harjoittelun ja myönteisten kokemusten myötä saavutetaan taito ja rohkeus tulkita tanssia persoonallisesti ja kehitetään kykyä kriittiseen ajatteluun.

Tanssikasvatus tukee oppilaan fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia sekä kasvua eheäksi aikuiseksi. Opetuksessa kunnioitetaan oppilaan yksilöllisiä erityispiirteitä ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen

omista lähtökohdistaan. Tavoitteena on auttaa oppilasta hahmottamaan omaa kehonkuvaansa ja kokemaan se myönteisenä. Omien ilmaisukanavien löytäminen ja kehittäminen tuntityöskentelyssä ja esiintymistoiminnan kautta ovat tärkeä osa tanssin opiskelua. Oppilasta kannustetaan omatoimisuuteen, ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti, tunnistamaan omia yksilöllisiä vahvuuksiaan sekä hyväksymään erilaisuutta ja näkemään ne rikastuttavana voimavarana. Yksilöllisyyteen kannustamalla rohkaistaan oppilaan luovuutta ja ilmaisua sekä itsetuntoa.

Toiminnassa luodaan pohjaa kulttuurimyönteisyydelle, elinikäiselle tanssiharrastukselle ja oppimiselle. Tämä kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisiin tanssi-, taide- ja kulttuuritapahtumiin ja -esityksiin myös katsojana ja kokijana. Opintojen edetessä oppilasta ohjataan myös näkemään tanssitaide välineenä kulttuuriseen ja sosiaaliseen vaikuttamiseen sekä mahdollisuutena monimuotoiseen yhteistyöhön niin taiteiden kuin tieteidenkin välillä.

7 LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

VARHAISIÄN TAIDEKASVATUS	PERUSOPINNOT 800 h	SYVENTÄVÄT OPINNOT 500 h
• 259 h	• Tanssi 1: 163 h • Tanssi 2: 206 h • Tanssi 3: 431 h	• Syventävät: 500 h

Tanssin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnot muodostuvat tanssin perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Opintoihin kuuluu myös varhaisiän taidekasvatus. Tanssin taiteen perusopetusta järjestetään myös aikuisille.

Tanssin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Oppitunnin laskennallinen pituus on 45 minuuttia. Lisäksi opintoihin kuuluu varhaisiän opetuskokonaisuus, joka on Helsingin tanssiopistossa laajuudeltaan 259 tuntia.

Annettavan opetuksen laajuus mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Laajan oppimäärän taiteen perusopetuksessa pyritään joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

Kaikki alle 12 vuotiaat oppilaat ilmoittautuvat Helsingin tanssiopistossa laajaan oppimäärään. Oppilaat suorittavat opintojaan laajan oppimäärän mukaisesti perusopintojen Tanssi 2:n kolmanteen vuoteen saakka. Laajan ja yleisen oppimäärän opinnot ovat laajuudeltaan, tavoitteiltaan ja sisällöiltään yhteneväiset tuohon saakka. Perusopintojen Tanssi 2 toisen vuoden jälkeen eli noin 12 vuoden iässä oppilas valitsee, jatkaako hän edelleen laajan oppimäärän opintoja vai siirtyykö hän yleisen oppimäärän Teemaopintojen pariin.

OPETUKSEN ETENEMINEN LAAJASSA OPPIMÄÄRÄSSÄ:

(Varhaisiän opinnot	0–n.6 v.	259 tuntia.)
Perusopinnot	7–n.16 v.	yht. 800 tuntia
Syventävät opinnot	16–19 v.	yht. 500 tuntia

Laaja oppimäärä (Perus- ja syventävät opinnot) yhteensä 1 300 tuntia.

8 VARHAISIÄN TANSSIKASVATUS 0–N. 6 V.

Varhaisiän tanssikasvatuksessa lapsi tutustuu tanssiin leikinomaisen toiminnan kautta. Tavoitteena on lapsen luovuuden ja kehontuntemuksen kehittäminen. Opetuksen tehtävänä on herättää tanssin ilo ja tukea itseilmaisun ja itseluottamuksen kehittymistä. Perusliikunnan, leikin ja luovien harjoitteiden avulla oppilaan itsetunto ja myönteinen suhde omaan kehoon vahvistuu sekä perusmotoriset liikuntataidot kehittyvät. Lasta ohjataan kokeilemaan ja löytämään oman kehon erilaisia liikemahdollisuuksia. Opetuksen kokemuksellisuutta ja elämyksellisyyttä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus.

VARHAISIÄN TANSSIKASVATUS YHTEENSÄ 259 h:

Ikäryhmä	Opetuskerta /viikko	Kesto	Viikkoa /lukuvuosi	Esiintymis-kertoja	Kesto	Yhteis-tuntimäärä
1–2 v.	1	45 min	40	1	45 min	41 h
2–3 v.	1	45 min	40	1	45 min	41 h
3–4 v.	1	45 min	40			40 h
4–5 v.	1	45 min	40			40 h
5–6 v.	1	45 min	40	2	45 min	42 h
6 v.	1	60 min	40	2	45 min	55 h

Varhaisiän tanssikasvatuksen tavoitteena on

- lapsen taitojen ja oppimisvalmiuksien edistäminen turvallisessa oppimisympäristössä
- lapsen luovuuden, kehontuntemuksen ja itsetunnon kehittäminen
- sosiaalisten taitojen opettelu ja ryhmässä toimimiseen tutustuminen
- lapsen henkilökohtainen huomiointi ryhmäopetuksen puitteissa
- tanssin ilon herättäminen ja vahvistaminen sekä elämysten tarjoaminen
- liikkeen, musiikin ja rytmin suhteeseen tutustuminen
- musiikin rakenteiden hahmottamiseen tutustuminen
- liikuntataitojen monipuolinen harjoittelu
- tilankäytön harjoitteluun tutustuminen sekä oman ja yhteisen tilan hahmottaminen
- lapsen itseilmaisun tukeminen ja luovan ongelmanratkaisukyvyn kehittäminen
- lapsen oman mielikuvituksen kanavointi tanssiin
- tanssitunnin toimintakulttuuriin tutustuminen
- erilaisten tunteiden hyväksyminen ja käsittely osana oppimista
- esiintymistilanteisiin tutustuminen

- pitkäjänteiseen harrastustoimintaan kannustaminen

Varhaisiän tanssikasvatuksen keskeiset sisällöt

- tanssin peruskäsitteiden ja liikuntataitojen omaksuminen leikinomaisten harjoitteiden avulla
- tilankäytön hahmottamista ohjaavat tehtävät
- musiikin, liikkeen ja rytmin hahmottamista tukevat harjoitteet
- monipuoliset luovat tehtävät, jotka ohjaavat lasta käyttämään omaa mielikuvitusta ja kehittämään asetettujen tavoitteiden eri osa-alueita
- ryhmäturvallisuuden kehittäminen yhteisin säännöin ja ohjein
- oman liikkeen tuottaminen ja liikkeen arviointi ikäkaudelle sopivassa muodossa
- esiintymistaitoja tukevat harjoitteet
- pienien tanssikokonaisuuksien opettelua

9 PERUSOPINNOT N.7–16 V. (TANSSI 1, 2 JA 3)

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on tanssille keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Perusopintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Perusopintojen aikana oppilas perehtyy valitsemansa lajin/lajien perusliikesanastoon, tyyliin ja muuhun tanssin sanastoon. Oppilas harjoittelee tanssille ominaista hienomotoriikkaa ja oivaltaa karkea- ja hienomotoriikan eron omassa tanssimisessaan. Oppilas kehittää liikkeellä ilmaisua mielikuvien ja luovien harjoitteiden avulla. Perusopinnot 1-3 ovat laajuudeltaan yhteensä 800 tuntia.

Perusopintojen keskeiset sisällöt

- valitun/valittujen tanssilajien perustekniikan opettelu, taiteelliseen ilmaisuun ja perinteeseen tutustuminen
- tanssin peruskäsitteiden opettelu harjoitteiden avulla
- tutustuminen kuhunkin tanssilajiin liittyvään tyyliin ja liikesanastoon ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- kehon oikeaan linjaukseen ohjaaminen
- musiikin ja liikkeen yhdistäminen ja musiikin rakenteiden opettelu
- tilan haltuun ottamiseen ja hahmottamiseen ohjaaminen
- motoristen taitojen kehittäminen ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- kineettisten liikeketjujen hahmottamiseen ja keholliseen tunnistamiseen opastaminen
- oman liikkeen tuottaminen ja liikkeen arviointi ohjattujen tehtävien kautta
- oppilaan vuorovaikutus-, kommunikaatio- ja ilmaisutaitojen vahvistaminen ryhmän jäsenenä toimimista edistävien harjoitteiden avulla
- eri liikelaatuihin ja niiden ilmaisullisuuteen tutustuttaminen
- eri kehonosien liikkumistapojen tunnistaminen (kehollinen artikulaatio)
- liikkeiden hahmottaminen ja liikemuistin kehittäminen
- liikkeiden yhdistämisen taitojen kehittäminen

- tunnilla annettavien tehtävien kautta itsenäisen ja oma-aloitteisen työskentelyn opettelu
- lämmittelyn ja palautumisen käsitteisiin tutustuttaminen
- kehotietoisuutta ja hyvinvointia tukevat harjoitteet ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- esiintymistilaisuuksiin liittyvään käytännölliseen tietoon ja toimintaan tutustuminen

9.1 Perusopinnot 7–10 v. (Tanssi 1)

Perusopintojen Tanssi 1 osuuden 163 tunnin opinnot suoritetaan noin 7–10 vuoden iässä. Opinnoissa tutustutaan mm. lajin/lajien perustekniikkaan, ilmaisullisuuteen ja kehotietouteen. Tutustutaan musiikin ja liikkeen yhdistämiseen, musiikin rakenteisiin sekä tilalliseen hahmottamiseen. Tärkeää on myös sosiaalisten taitojen opettelu ja tanssin ilon kokeminen.

PERUSOPINNOT TANSSI 1: YHTEENSÄ 163 h

Ikäryhmä	Opetuskerta /viikko	Kesto	Viikkoa /lukuvuosi	Esiintymis-kertoja	Kesto	Yhteis-tuntimäärä
7–8 v.	1	60 min	40	1	45 min	54,3 h
8–9 v.	1	60 min	40	1	45 min	54,3 h
9–10 v.	1	60 min	40	1	45 min	54,3 h

PERUSOPINTOJEN TANSSI 1 TAVOITTEET

Taito ja taide

Tavoitteena on

- tutustua valitun tanssilajin perusteisiin
- harjoitella pitkäjänteistä työskentelyä ja ymmärtää toiston merkitys tanssitaidon kehittämisessä
- harjoitella musiikin rakenteiden hahmottamista ja tulkintaa
- kehittää fyysis-motorisia taitoja ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- harjaannuttaa oppilaan itseilmaisua ja luovaa ongelmanratkaisukykyä
- kannustaa tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen harrastamiseen
- opetella asettamaan ensimmäisiä pieniä tavoitteita jollekin osa-alueelle
- opetella itsenäistä työskentelyä
- opetella käyttämään tilaa, antamaan tilaa toisille sekä suhteuttamaan oma liikkuminen tilaan ja toisiin liikkujiin
- opetella liike- ja tanssi-improvisaatioon liittyviä taitoja
- opetella löytämään rohkeus käyttää mielikuvitusta ja luovuutta tanssissa

Hyvinvointi ja kehollisuus

Tavoitteena on

- herättää tanssin iloa ja tuottaa elämyksiä
- oppia suhtautumaan positiivisesti omaan kehoon ja sen haastamiseen
- ohjata monipuoliseen liikkumiseen

- opetella pitämään huolta kehosta ja ymmärtämään terveellisen elämäntavan periaatteita

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen
Tavoitteena on

- edistää lapsen sosiaalisia taitoja ja oppimisvalmiuksia
- opetella kunnioittamaan omaa ja muiden kehollista ilmaisua ja tanssia sekä kehollisen kokemuksen ainutlaatuisuutta
- opetella kohtamaan erilaisuutta
- opetella ryhmätyöskentelyä
- toisten huomiointi ja kunnioitus ryhmässä
- oppilaan henkilökohtainen huomiointi ryhmäopetuksen puitteissa
- opetella sanallistamaan ja jakamaan kokemuksiaan tanssista ja taiteesta
- opetella vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta
- avartaa oppilaan tanssikäsitystä tutustuttamalla häntä oppilasnäytöksissä tanssin eri lajeihin, tyyleihin ja ilmiöihin

Esiintyminen
Tavoitteena on

- oppia hallitsemaan pidempi tanssikokonaisuus
- opetella ottamaan vastuuta omasta osuudesta esityskokonaisuudessa
- opetella esityksen harjoittelussa yhdistämään liikettä ja liikeilmaisua kokonaisuudeksi
- opetella valmistautumaan esiintymistilanteisiin opettajan avulla
- opetella toimimista erilaisissa esiintymistilanteissa ja – ympäristöissä
- oppia käsittelemään kokemaansa esitystilannetta yhdessä opettajan kanssa

PERUSOPINTOJEN TANSSI 1 KESKEISET SISÄLLÖT

- valitun tanssilajin perusteisiin, kuten perustekniikkaan, taiteelliseen ilmaisuun ja perinteeseen tutustuminen
- tanssin peruskäsitteisiin tutustuminen harjoitteiden avulla
- tutustuminen valitun tanssilajin tyyliin ja liikesanastoon ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- aloitetaan kehon oikeaan linjaukseen tutustuminen helposti ymmärrettävien perusharjoitteiden avulla
- tutustutaan musiikin ja liikkeen yhdistämiseen sekä musiikin rakenteisiin
- tutustutaan tila-käsitteeseen sekä sen haltuun ottamiseen ja hahmottamiseen
- perusliikuntataitojen opetteleminen kullekin ikäryhmälle soveltuvien harjoitteiden avulla
- tutustuminen oman liikkeen tuottamiseen ja liikkeen arvioimiseen ohjattujen tehtävien avulla
- tutustutaan sosiaalisten taitojen merkitykseen ja aletaan harjoitella niitä

- tutustutaan ohjattujen harjoitteiden avulla palautteen vastaanottamista sekä tanssin ja liikkeen sanallistamista
- tutustutaan eri liikelaatuihin ja niiden ilmaisullisuuteen
- aletaan harjoitella tunnilla annettavien tehtävien avulla itsenäistä ja oma-aloitteista työskentelyä
- tutustutaan lämmittelyn käsitteeseen ja merkitykseen harjoitteiden avulla
- tutustutaan ensimmäisiin kehonhuollollisiin ja hyvinvointia tukeviin harjoitteisiin
- ensimmäisiin kehotietoisuutta tukeviin harjoitteisiin tutustuminen ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- tutustutaan tanssin eri tyylilajeihin
- tutustutaan esiintymistilaisuuksiin liittyvään käytännön tietoon ja toimintaan

9.2 Perusopinnot 10–13 v. (Tanssi 2)

Perusopintojen Tanssi 2 osuuden 206 tunnin opinnot suoritetaan noin 10–13 vuoden iässä, jolloin laajennetaan ja monipuolistetaan tanssiopintoja. Harjoittelu kehittyy pitkäjänteisemmäksi ja haastavammaksi. Tanssi 2 osuuden kolmannen vuoden alkaessa oppilas päättää, jatkaako hän laajan oppimäärän opintoja vai siirtyykö hän yleisen oppimäärän Teemaopintoihin.

PERUSOPINNOT-TANSSI 2: YHTEENSÄ 206 h

Ikäryhmä	Opetuskerta /viikko	Kesto	Viikkoa /lukuvuosi	Esiintymis-kertoja	Kesto	Yhteis-tuntimäärä
10–11 v.	1	75 min	40	1	45 min	68,7 h
11–12 v.	1	75 min	40	1	45 min	68,7 h
12–13 v.	1	75 min	40	1	45 min	68,7 h

PERUSOPINTOJEN TANSSI 2 TAVOITTEET

Taito ja taide

Tavoitteena on

- jatkaa valitun tanssilajin/ tanssilajien perusteisiin perehtymistä
- harjoitella pitkäjänteistä työskentelyä ja toiston merkityksen ymmärtämistä tanssitaidon kehittämisessä
- harjoitella musiikin rakenteiden hahmottamista ja tulkintaa
- kehittää fyysis-motorisia taitoja ikäkaudelle soveltuvassa muodossa
- harjaannuttaa nuoren itseilmaisun ja luovan ongelmanratkaisukyvyn kehittymistä
- kannustaa pitkäjänteiseen harrastamiseen
- opetella asettamaan tavoitteita jollekin osa-alueelle
- opetella itsenäistä työskentelyä
- opetella käyttämään tilaa, antamaan tilaa toisille sekä suhteuttamaan oma liikkuminen tilaan ja toisiin liikkujiin
- jatkaa liike- ja tanssi-improvisaatioon liittyvien taitojen opettelua

- opetella löytämään rohkeus käyttää mielikuvitusta ja luovuutta tanssissa
- kannustaa oppilasta oman persoonallisen liikkeen löytämiseen

Hyvinvointi ja kehollisuus

Tavoitteena on

- ylläpitää tanssin iloa ja tuottaa elämyksiä
- oppia suhtautumaan positiivisesti omaan kehoon ja sen haastamiseen
- ohjata monipuoliseen liikkumiseen
- opetella pitämään huolta kehosta ja ymmärtämään terveellisen elämäntavan periaatteita

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen

Tavoitteena on

- edistää nuoren sosiaalisia taitoja ja oppimisvalmiuksia
- opetella kunnioittamaan omaa ja muiden kehollista ilmaisua ja tanssia sekä kehollisen kokemuksen ainutlaatuisuutta
- opetella kohtamaan erilaisuutta
- opetella ryhmätyöskentelyä
- opetella sanallistamaan ja jakamaan kokemuksia tanssista ja taiteesta
- opetella vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta
- avartaa oppilaan tanssikäsitystä tutustuttamalla häntä oppilasnäytöksissä tanssin eri lajeihin, tyyleihin ja ilmiöihin sekä erilaisiin esiintyjiin

Esiintyminen

Tavoitteena on

- oppia hallitsemaan pidempi tanssikokonaisuus
- opetella ottamaan vastuuta omasta osuudesta esityskokonaisuudessa
- opetella esityksen harjoittelussa yhdistämään liikettä ja liikeilmaisua kokonaisuudeksi
- opetella valmistautumaan esiintymistilanteisiin opettajan avulla
- opetella toimimista erilaisissa esiintymistilanteissa ja – ympäristöissä
- oppia käsittelemään kokemaansa esitystilannetta yhdessä opettajan kanssa

PERUSOPINTOJEN TANSSI 2 KESKEISET SISÄLLÖT

- jatketaan valitun tanssilajin/ valittujen tanssilajien perustekniikkaan, taiteelliseen ilmaisuun ja perinteeseen perehtymistä
- jatketaan tanssin peruskäsitteiden ja terminologian opettelua
- jatketaan tutustumista kuhunkin tanssilajiin liittyvään tyyliin ja liikesanastoon
- kehitetään edelleen kehon oikeaa linjausta ja kehoystävällisten liikeratojen hahmottamista

- jatketaan musiikin ja liikkeen yhdistämiseen ja musiikin rakenteisiin perehtymistä haastavammissa muodoissa
- musiikin eri genreihin tutustuminen
- perehdytään tilan haltuun ottamiseen ja hahmottamiseen haastavammissa muodoissa
- jatketaan sosiaalisten taitojen harjoittelua käsityksiä, merkityksiä ja työtapoja laajentaen
- jatketaan monimuotoisempien ohjattujen harjoitteiden avulla palautteen vastaanottamisen taitoja sekä tanssin ja liikkeen sanallistamista
- jatketaan hienojakoisemmin tutustumista eri liikelaatuihin ja niiden ilmaisullisuuteen
- jatketaan eri kehonosien liikkumistapoihin (kehollinen artikulaatio) perehtymistä haastavammissa muodoissa
- suunnataan tunnilla annettavien tehtävien avulla itsenäistä ja oma-aloitteista työskentelyä kohti vaativampia muotoja
- monipuolistetaan lämmittelyharjoitteita
- monipuolistetaan kehonhuollollisia ja hyvinvointia tukevia harjoitteita
- tutustutaan pieniin koreografisiin tehtäviin
- jatketaan kehotietoisuutta tukevien harjoitteiden opettelua
- jatketaan tutustumista tanssin eri tyylilajeihin, myös monitaiteellisessa kontekstissa (kulttuurinen osaaminen)
- jatketaan esiintymistilaisuuksiin liittyvän käytännöllisen tiedon ja toiminnan opettelua

9.3 Perusopinnot 13–16 v. (Tanssi 3)

Perusopintojen Tanssi 3 osuuden 431 tunnin opinnot suoritetaan noin 13–16 vuoden iässä. Tanssiopinnot jatkuvat haastavammissa muodoissa.

PERUSOPINNOT-TANSSI 3: YHTEENSÄ 431 h

Ikäryhmä	Opetuskerta /viikko	Kesto	Viikkoa /lukuvuosi	Esiintymis-kertoja	Kesto	Yhteis-tuntimäärä
13–14 v.	2	75 min	40	1	45 min	134,3 h
14–15 v.	2	75 min	40	1	45 min	134,3 h
15–16 v.	2	90 min	40	2	45 min	162 h

PERUSOPINTOJEN TANSSI 3 TAVOITTEET

Taito ja taide

Tavoitteena on

- jatkaa valitun tanssilajin/ tanssilajien tekniikan opiskelua
- pystyä pitkäjänteiseen työskentelyyn ja ymmärtää toiston merkitys tanssitaidon kehittämisessä
- ymmärtää musiikin rakenteita ja tulkintaa
- suhtautua positiivisesti omaan kehoon ja sen haastamiseen

- jatkaa itseilmaisun ja luovan ongelmanratkaisukyvyn kehittämistä
- sitoutua pitkäjänteiseen harrastamiseen
- osata asettaa tavoitteita opinnoissaan
- osata työskennellä itsenäisesti
- osata hahmottaa tilaa sekä suhteuttaa oman liikkumisensa tilaan ja toisiin liikkujiin
- jatkaa liike- ja tanssi-improvisaatiotaitojen opettelemista ja oman liikkeen tuottamista
- haastaa itseään käyttämään mielikuvitustaan ja luovuuttaan tanssissa
- herättää oppilaassa tietoisuus tanssista ammatillisena mahdollisuutena

Hyvinvointi ja kehollisuus

Tavoitteena on

- ylläpitää tanssin iloa ja tuottaa elämyksiä
- oppia suhtautumaan positiivisesti omaan kehoon ja sen haastamiseen
- opastaa oppilasta edelleen monipuoliseen liikkumiseen, palautumiseen ja tanssituntien ulkopuolella tapahtuvaan oheisharjoitteluun rasitusvammojen välttämiseksi
- osata pitää huolta omasta kehosta ja tiedostaa terveellisen elämäntavan periaatteet
- perehtyä terveellisiin ja monipuolisiin ravintovaihtoehtoihin

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen

Tavoitteena on

- kehittää edelleen sosiaalisia taitoja ja oppimisvalmiuksia
- kunnioittaa omaa ja muiden kehollista ilmaisua ja tanssia sekä kehollisen kokemuksen ainutlaatuisuutta
- osata kohdata erilaisuutta
- omata jo vahvat ryhmätyöskentelytaidot
- osata sanallistaa ja jakaa kokemuksia tanssista ja taiteesta
- osata vastaanottaa ja antaa rakentavaa palautetta
- omata laaja tanssikäsitys

Esiintyminen

Tavoitteena on

- hallita hyvin pidempi tanssikokonaisuus
- osata ottaa vastuu omasta osuudesta esityskokonaisuudessa
- osata esityksen harjoittelussa yhdistää liikettä ja liikeilmaisua kokonaisuudeksi
- osata valmistautua esiintymistilanteisiin itsenäisesti
- osata toimia erilaisissa esiintymistilanteissa ja -ympäristöissä

PERUSOPINTOJEN TANSSI 3 KESKEISET SISÄLLÖT

- laajennetaan osaamista valitun tanssilajin/tanssilajien perustekniikasta, taiteellisesta ilmaisusta ja perinteestä
- jatketaan tanssin peruskäsitteiden ja terminologian opettelua ko. luokkatasolle edellyttämässä muodossa
- jatketaan perehtymistä tanssilajiin liittyvään tyyliin ja liikesanastoon
- laajennetaan tietoisuutta kehon oikeasta linjauksesta
- jatketaan musiikin ja liikkeen yhdistämiseen sekä musiikin rakenteisiin ja eri genreihin perehtymistä
- perehdytään tilan haltuun ottamiseen ja hahmottamiseen haastavammissa muodoissa
- jatketaan sosiaalisten taitojen kehittämistä
- jatketaan ohjattujen harjoitteiden avulla palautteen vastaanottamisen opettelemista ja tanssin sanallistamista
- jatketaan eri liikelaatujen ja niiden ilmaisullisuuden työstämistä
- jatketaan eri kehonosien liikkumistapoihin (kehollinen artikulaatio) perehtymistä haastavammissa muodoissa
- vahvistetaan itsenäistä ja oma-aloitteista työskentelyä
- harjoitellaan oman liikkeen tuottamista ja liikkeen arvioimista ohjattujen, entistä laajempien tehtävien avulla
- laajennetaan lämmittelyn merkityksen ymmärrystä ja sen hallintaa sekä lisätään palautumisen opettelu harjoitteluun
- monipuolistetaan ja syvennetään kehonhuollollisia ja hyvinvointia tukevia harjoitteita
- tutustutaan terveellisen ravinnon, levon ja palautumisen merkitykseen
- kehotietoisuutta ja hyvinvointia tukevat harjoitteet
- harjoitellaan pienten koreografisten kokonaisuuksien luomista
- jatketaan tutustumista tanssin eri tyylilajeihin ja tanssin merkitykseen kulttuurisena osatekijänä, myös monitaiteellisessa kontekstissa (kulttuurinen osaaminen)
- jatketaan esiintymistilaisuuksiin liittyvän käytännön tiedon ja toiminnan opettelua
- teknologian hyödyntäminen opiskelussa tarkoituksen mukaisella tavalla

10 SYVENTÄVÄT OPINNOT N. 16–19 V.

Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen oppilaan valitsemalla tavalla. Opintojen lopulla oppilas suunnittelee ja toteuttaa opettajan ohjauksessa tanssin laajan oppimäärän lopputyön. Syventävien opintojen loppuvaiheessa opetusta suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan tukemaan oppilaan lopputyön toteuttamista. Syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Syventävät opinnot ovat laajuudeltaan yhteensä 500 tuntia.

Laajan oppimäärän syventävissä opinnoissa tarkoituksena on tanssille keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Syventävien opintojen aikana oppilas perehtyy valitsemansa lajin/ lajien perusliikesanastoon, tyyliin ja muuhun tanssin sanastoon. Oppilas harjoittelee tanssille ominaista hienomotoriikkaa ja oivaltaa karkea -motoriikan ja hienomotoriikan eron omassa tanssimisessaan. Oppilas kehittää liikkeellä ilmaisua mielikuvien ja luovien harjoitteiden avulla.

Oppilas siirtyy 16 vuoden iässä suorittamaan syventäviä opintoja. Kolmelle vuodelle jakautuvissa 500 tunnin opinnoissa syvennytään tarkemmin tanssitekniikkaan, työskentelyyn ja taiteellisen ilmaisuun. Opinnot tähtäävät myös laajan oppimäärän lopputyön valmistamiseen ja päättötodistukseen.

SYVENTÄVÄT OPINNOT YHTEENSÄ 500 h.

Ikäryhmä	Opetuskerta /viikko	Kesto	Viikkoa / lukuvuosi	Esiintymis-kertoja	Kesto	Yhteis-tuntimäärä
16–17 v.	2	90 min	41	2	45 min	166 h
17–18 v.	2	90 min	41	3	45 min	167 h
18–19 v.	2	90 min	41	3	45 min	167 h

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN TAVOITTEET

Taito ja taide

Tavoitteena on

- syventää valitun tanssilajin/ tanssilajien tekniikan opiskelua
- hallita hyvin pitkäjänteisen työskentelyn ja ymmärtää hyvin toiston merkityksen tanssitaidon kehittämisessä
- vahva ymmärrys musiikin rakenteista ja tulkinnasta
- vahva kyky hahmottaa tilaa sekä suhteuttaa oman liikkumisensa tilaan ja toisiin liikkujiin
- myönteiset kokemukset kehittymisen, oivaltamisen ja onnistumisen kautta
- positiivinen kehonkuva ja ymmärrys kehon haastamisen välttämättömyydestä
- erinomaiset kyvyt itseilmaisuun ja luovaan ongelmanratkaisuun
- tanssin muotoutuminen osaksi elämää
- osata hyvin suunnata opiskelua ja asettaa lyhyen ja pitkän tähtäimen tavoitteita opintoihin
- tunnistaa hyvin omat vahvuudet ja haasteet
- hallita itsenäinen työskentely
- hallita vahvasti erilaiset liike- ja tanssi-improvisaatiotaidot ja oman liikkeen tuottaminen on kypsää, monipuolista ja luontevaa
- osata käyttää hyvin omaa luovuutta tanssissa

Hyvinvointi ja kehollisuus

Tavoitteena on

- ylläpitää tanssin iloa ja tuottaa elämyksiä

- hallita hyvin monipuolinen liikkuminen sekä ymmärtää palautumisen ja tanssituntien ulkopuolella tapahtuvan oheisharjoittelun tärkeys rasitusvammojen välttämiseksi
- osata rytmittää harjoittelua ja lepoa
- pitää itsenäisesti huolta kehosta ja noudattaa terveellisen elämäntavan periaatteita sekä tunnistaa tanssin vaikutuksia omalle hyvinvoinnille
- terveellinen ja monipuolinen ravitsemus

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen

Tavoitteena on

- vahvat sosiaaliset taidot ja oppimisvalmiudet
- hyvät ja rakentavat taidot kohdata erilaisuutta
- erinomaiset ryhmätyöskentelytaidot
- kyky sanallistaa taiteen tuottamia kokemuksia ja omia tulkintoja niistä
- olla aktiivinen palautteen hankkija ja omata kyky hyödyntää hyvin saamaansa palautetta tanssimisessaan
- osata antaa vertaispalautetta omaehtoisesti ja rakentavasti
- laaja tanssikäsitys
- keskeisiin ja merkittäviin tanssiteoksiin tutustuminen
- osata omaehtoisesti hakeutua taide-elämysten pariin

Esiintyminen

Tavoitteena on

- hallita erinomaisesti pidemmät tanssikokonaisuudet
- osata sovittaa ilmaisu esitettävän teoksen tyyliin ja sisäiseen maailmaan
- osata suunnitella ja toteuttaa oman koreografinen ja taiteellinen kokonaisuus
- ymmärtää äänen ja visuaalisuuden merkitys tanssiteoksen osatekijöinä
- osata aina ottaa vastuu omasta osuudesta esityskokonaisuudessa
- osata harjoittelussa hyvin yhdistää liikettä ja liikeilmaisua kokonaisuudeksi
- osata valmistautua esiintymistilanteisiin itsenäisesti
- osata hyvin toimia erilaisissa esiintymistilanteissa ja – ympäristöissä

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN KESKEISET SISÄLLÖT

- syvennetään osaamista valitun tanssilajin/ valittujen tanssilajien tekniikasta, liikesanastosta, taiteellisesta ilmaisusta, perinteestä ja historiallisesta taustasta
- jatketaan tutustumista tanssin eri tyylilajeihin ja tanssin merkitykseen kulttuurisena osatekijänä
- syvennetään tietoisuutta ja ymmärrystä kehon oikeasta linjauksesta monipuolisten ja haastavampien harjoitteiden avulla
- syvennetään musiikin ja liikkeen yhdistämisen ja musiikin rakenteiden ymmärtämisen taitoja
- ymmärretään vuorovaikutus- ja ihmissuhdetaitojen tärkeys ja työstetään niitä edelleen
- syvennetään eri liikelaatuja ja niiden ilmaisullisuutta

- kehitetään kehollista artikulaatiota haastavammissa muodoissa
- kehotietoisuutta ja hyvinvointia tukevat harjoitteet
- tietous terveellisen ravinnon, levon ja palautumisen merkityksestä
- tietoutta anatomian ja kinesiologian perusteista
- tunneilla opetellaan edelleen itsenäistä ja oma-aloitteista työskentelyä
- ryhmälähtöiset luovaa prosessia edistävät harjoitteet
- oman liikkeen tuottaminen ja liikkeen arviointi erilaisia työtapoja käyttäen
- suunnataan opiskelua kohti lopputyön valmistamista
- harjoitellaan pidempien koreografisten kokonaisuuksien hahmottamista ja luomista
- esiintymistoiminta
- taiteidenvälisyys mahdollisuuksien mukaan

11 ERIKOISKOULUTUSOHJELMA

Erikoiskoulutusluokille (EK-luokat) voivat pyrkiä tanssillisesti lahjakkaat oppilaat, jotka haluavat opiskella intensiivisesti. Koulutusohjelma koostuu monipuolisesta tanssitreenauksesta ja runsaasta esiintymiskoulutuksesta. Koulutus on luokkamuotoista ja opinnot alkavat 7–9-vuotiaina. EK-oppilaat suorittavat laajaa oppimäärää.

11.1 Opetuksen tarjonta EK-koulutuksessa

Vähintään kuusi ensimmäistä vuotta tanssiteknisenä pääaineena on klassinen baletti ja täydentävänä pääaineena nykytanssi. Myöhemmin voi valita myös nykytanssipainotteisen ohjelman, jolloin pääaineena on nykytanssi ja täydentävänä pääaineena klassinen baletti.

Koulutusohjelma sisältää lisäksi sivuaineina muita tanssilajeja, kuten esimerkiksi steppiä, karakteritanssia, afroa ja flamencoa. Koulutus sisältää myös improvisaatiota, tanssikompositiota, kehohuoltoa, pilatesta, oheistietoutta sekä oleellisena osana runsaasti esiintymiskoulutusta.

Oppitunnit ovat aloitusvaiheen jälkeen pääsääntöisesti viitenä ja myöhemmin kuutena päivänä viikossa. Opintoihin sisältyvät myös kesä- ja talvileirit, joiden opettajina toimii vierailijoita kotimaasta ja ulkomailta. Opintoihin kuuluvat myös lukuisat matkat eri tanssitapahtumiin Suomessa ja ulkomailla.

11.2 Opetuksen eteneminen EK-koulutuksessa

Opinnot koostuvat seitsemän vuotta kestävistä perusopinnoista (Tanssi 1, 2 ja 3) sekä viisi vuotta kestävistä syventävistä opinnoista (1 ja 2).

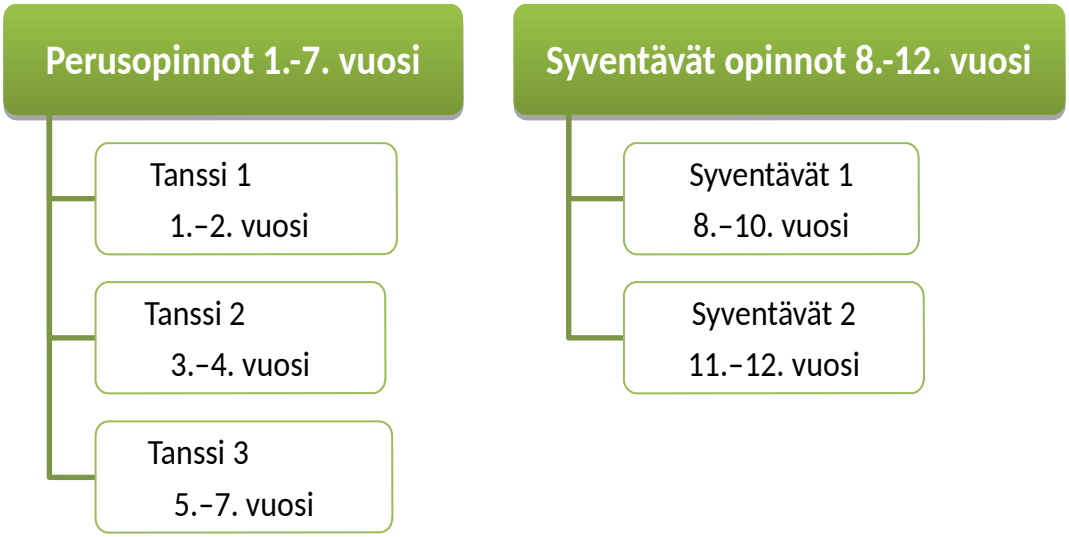

11.3 Opintojen laajuus EK-koulutuksessa

Opinnot Erikoiskoulutuksessa koostuvat perusopinnoista (Tanssi 1, 2 ja 3) sekä syventävistä opinnoista (1 ja 2).

PERUSOPINNOT: TANSSI 1			
1. vuosi		**2. vuosi**	
klassinen baletti	2x75 min viikossa	klassinen baletti	3x75 min viikossa
nykytanssi	1x75 min viikossa	nykytanssi	1–2x75 min viikossa
repertuaari	1x60 min viikossa	repertuaari	1x60 min viikossa
muu	5–10 h lukuvuodessa	muu	10–20 h lukuvuodessa

PERUSOPINNOT: TANSSI 2			
3. vuosi		**4. vuosi**	
klassinen baletti	4x75–90 min viikossa	klassinen baletti	4-5x90 min viikossa
nykytanssi	2x75–90 min viikossa	nykytanssi	2x75–90 min viikossa
sivuaine	1x60–75 min viikossa	sivuaine	1x60–75 min viikossa
repertuaari	1x60 min viikossa	repertuaari	1–4 h viikossa ohjelmiston valmistusvaiheessa
muu	10–30 h lukuvuodessa	muu	10–30 h lukuvuodessa

PERUSOPINNOT: TANSSI 3			
5-6. vuosi		**7. vuosi**	
klassinen baletti	5x90 min viikossa	klassinen baletti	5x90 min viikossa
nykytanssi	2x90 min viikossa	nykytanssi	2x90 min viikossa
sivuaine	1x60 min viikossa	repertuaari yleinen	1–5 h viikossa ohjelmiston valmistusvaiheessa
repertuaari	1-4 h viikossa ohjelmiston valmistusvaiheessa	mahdollinen henkilökohtainen repertuaari	tarpeen mukaan

muu	10–30 h lukuvuodessa	muu	10–30 h lukuvuodessa

SYVENTÄVÄT OPINNOT 1	
8.–10. vuosi	
klassinen baletti	6x90 min viikossa
nykytanssi	2x90 min viikossa
repertuaari yleinen	1–5 h viikossa ohjelmiston valmistusvaiheessa
mahdollinen henkilökohtainen repertuaari	tarpeen mukaan
muu	10–30 h lukuvuodessa

SYVENTÄVÄT OPINNOT 2	
11.–12. vuosi	
klassinen baletti	6x90 min viikossa
nykytanssi	2x90 min viikossa
repertuaari yleinen	1–5 h viikossa ohjelmiston valmistusvaiheessa
henkilökohtainen repertuaari	tarpeen mukaan
lopputyö	30 h

12 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Oppimäärää yksilöllistetään huomioiden oppilaan edellytykset ja valmiudet. Mikäli on tarvetta henkilökohtaiseen opetussuunnitelmaan, opettaja laatii sen yhteistyössä rehtorin kanssa. Opetussuunnitelmaa laadittaessa huomioidaan oppilaan kiinnostus ja mahdolliset huoltajan kanssa käydyt keskustelut. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien tai arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Ryhmäopetuksessa myös muita oppilaita ohjataan tarvittaessa ymmärtämään yksilöllistetystä opetussuunnitelmasta johtuvia toimenpiteitä.

Oppimäärästä toisen siirtyminen

Opintopolut pyritään pitämään niin avonaisina, että lapset ja nuoret voivat aloittaa tanssiopintonsa iästä riippumatta. Myöhemmin aloittaneet oppilaat pyritään kuitenkin integroimaan oman ikäistensä ryhmiin nopeasti. Opetus kehittää ja syventää tanssiharrastusta siten, että oppilaalla on valmiudet hakeutua tanssin ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

13 AIKUISTEN OPINNOT

Aikuisten opetuksessa noudatetaan tanssin laajan oppimäärän opintokokonaisuuksissa määriteltyjä tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opetusta järjestettäessä otetaan kuitenkin huomioon aikuisten elämänkokemus, fyysinen kunto ja mielenkiinnon kohteet. Opetus voi painottua esimerkiksi uusien

taitojen löytämiseen, ilmaisun ja luovuuden kehittämiseen, liikkuvuuden ylläpitoon ja parantamiseen, virkistykseen ja rentoutumiseen sekä tutustumiseen tanssiin kulttuurimuotona.

14 LAAJAN OPETUSSUUNNITELMAN OPPILASARVIOINTI

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan opiskelua ja tukea hänen edistymistään tanssiopinnoissa. Se kannustaa ja motivoi oppilasta, auttaa hahmottamaan ja ohjaa oppimisprosessia sekä edistää oppilaan itsearviointitaitoja ja kykyä asettaa omia tavoitteita opinnoilleen. Lisäksi arviointi tuottaa opettajalle tietoa siitä, miten opetusta tulisi jatkossa suunnata. Arviointi on oleellinen osa jokapäiväistä oppimisprosessia ja opettamista. Se on vuorovaikutuksellinen tilanne, jossa pyritään ohjaamaan oppimisprosessin kulkua, siihen vaikuttavia tekijöitä, osaamisen kehittymistä ja yhteistoiminnallisuutta.

Arviointi on luonteeltaan positiivista ja vahvuuksia korostavaa. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää ja ohjaa opiskelun tavoitteiden asettamista.

Perusopinnoissa oppimisen arvioinnin tarkoituksena on tukea oppilasta erityisesti tanssi- ja ilmaisutaitojen sekä vuorovaikutustaitojen kehittämisessä. Tässä tärkeänä työkaluna on myös oppilaan itse- ja vertaisarviointitaitojen vahvistaminen.

Syventävissä opinnoissa arvioinnin tarkoituksena on tukea ja suunnata oppilaan tanssiopintoja ottaen huomioon oppilaan opinnoilleen ja lopputyölle asettamat tavoitteet. Kaikki arviointi ja palaute annetaan myönteisessä, tulevaisuuteen suuntaavassa ja opiskelua motivoivassa hengessä. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

Tanssin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- hyvinvointi ja kehollisuus
- vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen
- taito ja taide
- esiintyminen

14.1 Arviointimenetelmät

Arviointi on monipuolista ja siinä hyödynnetään erilaisia palautteen antamisen tapoja oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi on luonteeltaan vuorovaikutuksellista ja rohkaisee sekä itse- että vertaisarviointiin. Arviointi ei kohdistu oppilaan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Arvioivaa palautetta tapahtuu jokaisella oppitunnilla. Arvioinnin menetelminä tuntien aikana käytetään muun muassa:

- opettajan antamaa palautetta
- vertaispalautetta (ryhmissä tai pareittain)
- oppilaan itsearviointia (oman oppimisen sanallistaminen)
- esityksistä ja näytöksistä keskustelemista

    - palaute harjoitusprosessin aikana
    - palaute omasta esityksestä
    - keskustelu näytöksestä kokonaisuudessaan
- avoimien ovien tunteja (tavoitteiden ja oppimisprosessin tekeminen näkyväksi)
- kehittämis- ja palautekeskusteluja
- arviointitilaisuuksia ja näytetunteja

Oppilas ja hänen huoltajansa saavat tietoa oppilaan kuluneen lukuvuoden aikana suorittamista opinnoista joka vuosi lähetettävän opinnonohjauskirjeen kautta.

Opintojensa aikana oppilas saa joka vuosi lukuvuositodistuksen ja opintojen edetessä perusopintojen todistuksen sekä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen. Todistuksissa oma opettaja arvioi sanallisesti oppilaan edistymistä ja osaamisen kehittymistä painottaen oppilaan vahvuuksia suhteessa opinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

14.2 Arviointi opintojen aikana

Opintojen aikana oppilas saa vuosittain lukuvuositodistuksen ja opintojen edettyä perusopintojen päättötodistuksen sekä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen. Päättötodistuksiin opintojen tavoitteiden toteutumista arvioidaan seuraavien kriteereiden mukaisesti:

1. Oppilas on saavuttanut tavoitteet osittain
2. Oppilas on saavuttanut tavoitteet
3. Oppilas on saavuttanut tavoitteet hyvin

14.2.1 Perusopintojen arviointi

Kun oppilas on suorittanut laajan oppimäärän perusopinnot, hän saa perusopintojen päättötodistuksen. Todistuksessa on oman opettajan kirjoittama sanallinen arvio, joka perustuu oppilaalle ja ryhmälle asetettujen tavoitteiden toteutumiseen.

Arvioinnissa korostetaan oppilaan vahvuuksia, motivaatiota ja aktiivisuutta oppijana. Tämän jälkeen oppilas jatkaa syventävissä opinnoissa tai siirtyy yleiseen oppimäärään.

Perusopintojensa aikana oppilas saa myös vuosittain lukuvuositodistuksen opintoihin osallistumisesta.

14.2.2 Syventävien opintojen arviointi

Arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Päättötodistuksen sanallisessa arvioinnissa kerrotaan, miten oppilas on saavuttanut syventävien opintojen oppimäärän ja myös lopputyöstä annetaan sanallinen arvio päättötodistuksessa. Arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia tavoitteiden mukaisesti.

Syventäviin opintoihin kuuluu lopputyön suorittaminen. Lopputyön voi suorittaa esimerkiksi tanssijana opettajan tekemässä soolo- tai ryhmäteoksessa tai koreografina tai koreografi-tanssijana oppilaan omassa teoksessa. Lopputyön arvioi vähintään kaksi tanssin alan ammattilaista joista toinen voi olla oppilaan oma opettaja. Lopputyön suoritettuaan oppilas saa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen. Todistukseen sisältyy sanallinen arvio koko laajasta oppimäärästä.

15 TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

15.1 Tanssin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan tanssin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot. Todistuksessa kerrotaan sanallinen arvio siitä millaisia taitoja ja tietoja oppilas on saavuttanut opintojensa aikana. Todistuksen tulee olla realistinen, rakentava ja positiivinen. Siinä arvioidaan oppilaan kehityskaarta ja opiskeluhistoriaa keskittyen siihen mitä oppilas on siihen mennessä oppinut ja omaksunut.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima

- kunnan myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman.
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä. Perusopintojensa aikana oppilas saa myös vuosittain lukuvuositodistuksen opintoihin osallistumisesta.

15.2 Tanssin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan tanssin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot. Todistuksessa kerrotaan sanallinen arvio siitä millaisia taitoja ja tietoja oppilas on saavuttanut opintojensa aikana. Todistus on realistinen, rakentava ja positiivinen. Arvioinnin kohteena on oppilaan kehityskaari ja opiskeluhistoria sekä hänen päättötyönsä.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
  - syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- kunnan myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman.
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä. Syventävien opintojensa aikana oppilas saa myös vuosittain lukuvuositodistuksen opintoihin osallistumisesta.

16 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilas saa aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankitun osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi, mikäli ne vastaavat Helsingin tanssiopiston opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

Osaamisen tunnustamiseksi oppilas esittää hyväksyttävän todistuksen muualla suoritetuista tanssin taiteen perusopetuksen opinnoista tai antaa näytön osaamisestaan. Näin menetellään esimerkiksi oppilaan siirtyessä opiskelemaan yleisestä oppimäärästä laajan oppimäärän opetukseen. Tarvittaessa oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma.

17 OPPILAAKSI OTTAMINEN

Oppilaat hyväksytään opetukseen ilmoittautumisjärjestyksessä. Oppilaaksi voivat ilmoittautua iältään ja tasoltaan ko. tunnille sopivat henkilöt sukupuoleen, etniseen, uskonnolliseen tai sosioekonomiseen taustaan katsomatta.
Ryhmien täyttyessä perustetaan lisäryhmiä mahdollisuuksien mukaan.

Siirtyminen yleisen opetussuunnitelman opinnoista laajan opetussuunnitelman opintoihin on mahdollista, mutta se saattaa edellyttää henkilökohtaisen opetussuunnitelman laatimista joksikin ajaksi.

Erikoiskoulutusohjelman ja intensiiviryhmien oppilaat valitaan näytetuntien perusteella. Lahjakkuutta tai erityistä motivaatiota omaava oppilas voidaan rehtorin luvalla hyväksyä erikoiskoulutus- tai intensiiviryhmän opetukseen myös kesken perus- tai syventävien opintojen.

Vapaaoppilaaksi voi hakea taloudellisin perustein ja paikkoja myönnetään taloudellisten resurssien niin salliessa.

LIITE 1.

VALINTAKRITEERIT EK-OPINTOIHIN JA INTENSIIVIRYHMIIN PYRITTÄESSÄ
Uusi erikoiskoulutusryhmä aloitetaan pääsääntöisesti joka kolmas vuosi, ja eri luokkatasoisia koulutusryhmiä on yleensä 3–4 lukuvuodessa. Luokille voi pyrkiä myös niiden käynnistyttyä, mikäli luokalla on tilaa ja oppilas omaa tarvittavat tiedot ja taidot pääaineissa.

7–9-vuotiaiden pääsykoe on sovellettu tanssitunti, johon lapset osallistuvat noin 10 oppilaan ryhmissä. Kokeessa arvioidaan seuraavat EK-opetuksen kannalta keskeiset alueet:

- fyysiset ominaisuudet (rakenne, kehonsuhteet, voima)
- jalan ja selän linjaukset (polvi, nilkka, selkä, lantio)

- liikelaajuudet ja notkeus
- musikaalisuus
- aktiivisuus, luovuus ja innovatiivisuus

Kun oppilas on läpäissyt yllä kuvatun tuntinäytteen, seuraa vielä fysioterapeutin tarkastus. Rajatapauksissa konsultoidaan usein vielä lapsen aikaisempaa opettajaa/opettajia.

Jos oppilas hakee EK-luokalle opintojensa myöhäisemmässä vaiheessa, hän antaa samoin tuntinäytteen, mutta osallistuu tällöin luokan normaaliin viikkotuntiin, jossa hänen kohdallaan arvioidaan yllä mainittuja ominaisuuksia. Lisäksi järjestetään useimmiten erillinen lyhyt, vain ko. oppilaan/oppilaiden arviointiin keskittyvä tuokio. Hyvin tärkeä kriteeri tässä vaiheessa on myös se, että oppilaalla on suoritettuja klassisen baletin opintoja ja taitoja siten, että hän kykenee etenemään luokan mukana. Jos oppilas tulee hyväksytyksi EK-luokalle, voidaan hänelle harkinnan mukaan myös järjestää eriytettyä opetusta.

Oppilaan hakiessa intensiiviryhmään hän antaa samoin tuntinäytteen, jossa arvioidaan yllä mainittuja ominaisuuksia sekä lajikohtaista soveltuvuutta.

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 30.5.2018
Dn:o VD/3611/12.00.01.02/2018

VANTAAN KUVATAIDEKOULU
OPETUSSUUNNITELMA
2018

VANTAAN KUVATAIDEKOULU

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISLUPA: Opetusministeriö on taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1988) 2 §:n 2 momentin, 3 §:n 2 momentin sekä 11 §:n 3 momentin nojalla päättänyt 22.6.2000 (Dnro 113/430/20000) myöntää Vantaan kaupungille luvan saada laskennallista opetustuntien mukaan määräytyvää valtionosuutta taiteen perusopetuksen järjestämiseen kuvataiteen alalla.

Vantaan kuvataidekoulun opetussuunnitelma perustuu OPH:n määräykseen:
TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET
MÄÄRÄYS 20.9.2017 OPH-2068-2017
Voimassaoloaika 1.8.2018 alkaen toistaiseksi
Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamisesta perustuu:
Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 5§ 1 mom. ja 8§ 2 mom.

OPETUSSUUNNITELMAJÄRJESTELMÄ JA OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET
Taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmän osia ovat

- laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta
- Opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma.

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).
Taiteen perusopetus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja oppilaan arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä.

Vantaan kuvataidekoulun opetussuunnitelman on hyväksynyt Vantaan kaupungin vapaa-ajanlautakunta päätöksellään xx.xx.xxxx Drno xxx/xxx/xxxxx

SISÄLLYSLUETTELO:

1. **Johdanto**

2. **Vantaan kuvataidekoulun toiminta-ajatus**
   2.1 Arvot
   2.2. Oppimiskäsitys
   2.3. Oppimisympäristö
   2.4. Työtavat

3. **Oppilaitoksen toimintakulttuuri**

4. **Opetuksen yleiset tavoitteet**

5. **Opetuksen rakenne ja laajuus**

6. **Perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet**

7. **Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet**

8. **Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit**
   8.1. Lopputyö

9. **Oppimisen arviointi**

10. **Todistukset ja niihin merkittävät tiedot**

11. **Oppimäärän yksilöllistäminen**

12. **Oppilaaksi ottamisen periaatteet**

13. **Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa**

14. **Järjestyssäännöt**

15. **Toiminnan jatkuva kehittäminen.**

1. Johdanto

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus
Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. (*Laki taiteen perusopetuksesta*)

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiselle Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.
(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)

Vantaalaiset Taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan antavat oppilaitokset pyrkivät kaikilla taiteenaloilla tarjoamaan tasa-arvoista, yhdenvertaista, helposti saavutettavaa, tasolta toiselle etenevää, tavoitteellista taiteen perusopetusta. Taideoppilaitokset tukevat ja täydentävät toisiaan monipuolisten taidekasvatuksen tarjoamiseksi. Uusi opetussuunnitelma korostaakin tiiviimpää yhteistyötä eri taidemuotojen välillä.

Taiteen perusopetus on merkittävä osa vantaalaista, laadukasta lasten ja nuorten kulttuuria. Tavoitteellisella, tasolta toiselle etenevällä taiteen harrastamisella on suuri merkitys lasten ja nuorten henkistä hyvinvointia rakentavana ja lisäävänä tekijänä. Lasten ja nuorten taiteellisen toimijuuden tukeminen vahvistaa myös lasten osallisuutta ja yhteisöllisyyden kokemusta, ehkäisee syrjäytymistä ja lisää tasa-arvoa. Vantaan kaupunki luo edellytyksiä lasten ja nuorten harrastustoiminnalle tavoitteenaan, että jokaisella lapsella on vähintään yksi mielekäs harrastus. Kuvataidekoulun opetus perustuu Opetushallituksen vahvistamiin Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin (OPH-2068-2017)).

”Lapselle tarjotaan mahdollisuus toteuttaa omaa luovuuttaan ohjatusti ja samalla hän saa mahdollisuuden tutustua eri materiaaleihin ja välineisiin. Parhaassa tapauksessa olisi vapautta valita millaisen työn haluaa tehdä, eikä niin että kaikki tekevät aina ihan samaa. Mielestäni parhaimmillaan kuvataidekoulu pystyy tarjoamaan luovuudelle välineet ja opastuksen niiden käytössä. Kotona tämä ei ole mahdollista.”
(Kysely vanhemmille ”Millainen on unelmien taidekoulu?”)

”Maalataan ja saadaan ystäviä. Piirretään ja saadaan uusia ideoita”
(Oppilas 12v kyselyssä ”Unelmien taidekoulu?”)

2. Vantaan kuvataidekoulun toiminta-ajatus

”TAIDE KUULUU KAIKILLE”.
Vantaan kuvataidekoulun 35-vuotis juhlanäyttelyn motto

Vantaan kuvataidekoulu on perustettu vuonna 1982. Pitkän toimintakautensa aikana se on vakiintunut osaksi vantaalaista taiteen perusopetuksen kenttää ja kaupungin tarjoamaa taidekasvatusta. Kuvataidekoululla on viisi opetuspistettä eri puolilla Vantaata, mikä lisää taideopetuksen saavutettavuutta vantaalaisille lapsille ja nuorille.

Vantaan kuvataidekoulun opetus on tasolta toiselle etenevää ja tavoitteellista taideopetusta. Kuvataidekoulun opetuksen luonteeseen kuuluu myös opitun arviointi. Oppilaitoksen toiminta-ajatus on tarjota oppilaille onnistumisen kokemuksia sekä paras mahdollinen työympäristö monipuoliseen kuvataiteen harrastamiseen. Opetus perustuu oppilaan aktiiviseen rooliin. Koulun toiminta rakentuu yhteisön jäsenten kokemukseen osallisuudesta. Yhdessä tekeminen ja vuorovaikutus opetustilanteissa, antavat oppilaille valmiuksia vaikuttaa yhteiskunnassa sekä yksilönä että yhteisön jäsenenä. Kuvataidekoulun opetus tukeutuu kestävän kehityksen arvoihin. Taidekasvatus luo pohjan elinikäiselle taiteen harrastamiselle sekä valmiudet hakeutua alan ammatilliseen ja korkeakouluasteen opintoihin.

Vantaan kuvataidekoulu pyrkii toiminnassaan jatkuvaan ja monipuoliseen pedagogiseen kehitystyöhön, sekä ajanmukaiseen opetukseen monipuolisella ja ammattitaitoisella opetushenkilökunnallaan. Kuvataidekoulun ja eri toimijoiden välinen yhteistyö on osa kuvataidekoulun aktiivista roolia Vantaan kaupungin kulttuuritoiminnan kehittämistyössä.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalle kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.
(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)

”Taiteen tekemisessä kannustetaan ja ilmapiiri on luovuuden ja ilon täyttämää. Lapseni saa kokeilla erilaisia tekniikoita ja oppii piirtämään hyvin. Ryhmässä ei ole kilpailua, eikä toisten töitä arvostella, eikä kritisoida. Jokainen on hyvä sellaisenaan.”
(Kysely vanhemmille ”Millainen on unelmien taidekoulu?”)

”Olen oppinut ajattelemaan luovemmin ja mielikuvitukseni on notkistunut.”
(Oppilas 13-15v kyselyssä ”Mitä olen oppinut kuvataidekoulussa?”)

2.1. Vantaan kuvataidekoulun arvot

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa.
Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.
Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävälle tulevaisuudelle.
(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)

Vantaan kuvataidekoulun arvot pohjaavat Vantaan kaupungin toiminnalleen vahvistamiin arvoihin ja Taiteen perusopetuksen arvoperustaan. Noudatamme Vantaan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen kiinnitetään huomiota muun muassa oppilaiden valintaperusteissa, käytettävissä oppimateriaaleissa, opetustilanteiden tasapuolisuudessa sekä opintosuoritusten arvioinnissa. Opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon syrjinnän vaarassa olevat oppilaat, syrjivien tapojen, asenteiden ja käytäntöjen tunnistaminen ja poistaminen. Kuvataidekoulussa kiusaamiseen ja häirintään puututaan. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetuksessa arvostetaan oppilaiden yksilöllisyyttä ja osallisuutta yhteisön jäsenenä sekä tuetaan ihmisenä kasvamista. Opetus ohjaa oppilasta yhteisvastuullisuuteen, ekologiseen ajatteluun sekä kehittää oppilaan ajattelun taitoja ja luovuutta. Kestävä kehityksen periaatteet otetaan huomioon työskentelymateriaaleissa ja työtavoissa.

”Olen oppinut olemaan ihmisiksi.”
(Oppilas 12v kyselyssä ”Mitä olen oppinut kuvataidekoulussa?”)

2.2. Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista. ***(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)***

Vantaan kuvataidekoulun opetussuunnitelma perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on itsenäinen ja aktiivinen toimija. Opetuksessa tuetaan oppilaan omatoimisuutta ja kannustetaan omiin ratkaisuihin. Opetusryhmien koot varmistavat sen, että jokainen oppilas tulee kuulluksi ja kohdatuksi yksilönä. Ryhmässä työskentelyn kautta oppilas saa tukea taiteen tekemisen prosesseihin sekä oppii keskustelemaan taiteesta ja syventämään omaa taidekäsitystään. Kuvataiteen tekeminen, luova toiminta ja taiteesta keskusteleminen tukevat oppilaiden kehitystä kokonaisvaltaisesti.

Myönteinen, rohkaiseva ja realistinen palaute lisää oppilaan positiivisia tunnekokemuksia, edistää ja innostaa oppilasta kehittämään taitojaan sekä kannustaa oppilasta kokeilemaan rajojaan työskentelyssään. Uudet taidot antavat itseluottamusta ja iloa, sekä antavat keinoja tunneilmaisun kehittymiseen. Oppilaan monilukutaito kehittyy ja hän hahmottaa paremmin ympärillä olevaa maailmaa. Kuvataidekoulussa taiteen tekemisen lähtökohtina ovat oppilaan omat havainnot maailmasta sekä hänen elämismaailmaansa koskettavat visuaalisen kulttuurin ilmiöt. Toimintaa ohjaa ryhmässä sovitut yhteiset toimintatavat. Erilaisuuden ymmärtäminen ja hyväksyminen, toisten kunnioittaminen ja yhdessä sovittujen sääntöjen noudattaminen ovat tärkeitä ryhmäopetuksen anteja jotka luovat turvallisen ja iloa tuottavan työskentelyilmapiirin.

Kuvataidekoulu painottaa opetuksessaan käsillä tekemisen taitoja, unohtamatta uuden median tekniikoita. Käden ja silmän yhteistyötä harjaannuttamalla oppilas kehittää samalla ajatteluaan ja tietoista havainnointia. Taitojen kehittämisen kautta opitaan pitkäjännitteistä työskentelyä. Taiteen avulla oppilas tuottaa kuvia tunnekokemuksistaan, mielikuvistaan ja havainnoistaan. Monilukutaitoa kehittämällä saadaan valmiuksia arvioida tietoa, väitteitä ja mielipiteitä, tarvittaessa myös haastaa niitä.

”Olen oppinut savea varovasti käsittelemään - olen oppinut tekemään vihreää - olen oppinut tekemään violettia – olen tehnyt ihanan siilin – olen oppinut siivoamaan jäljet – olen oppinut tekemään väri ympyrän – olen oppinut pesemään pensselin tosi hyvin – olen oppinut piirtämään hiilellä – olen oppinut sekoittamaan värejä – olen oppinut maalaamaan” (Oppilas 5-7v kyselyssä ”Mitä olen oppinut kuvataidekoulussa?”)

2.3. Oppimisympäristö

Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ja innostaa heidät oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt luovat edellytykset taiteenalalle ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.
(*Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH*)

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja, paikkoja ja yhteisöjä sekä käytäntöjä. Kuvataidekoulu on oppimisympäristönä tarkoituksenmukainen taiteen opiskeluun. Siellä on turvallinen ja innostava ilmapiiri, tarvittavat välineet ja työskentelytilat monipuoliseen taiteen tekemiseen. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia.

Vantaan kuvataidekoululla on viisi opetuspistettä, jotka sijaitsevat eri puolilla Vantaata. Opetuspisteiden sijainnit ovat keskeisillä paikoilla ja toimivat alueensa vahvuuksia hyödyntäen. Sijainnista riippuen kaupunkitiloja tai luontoa on mahdollista hyödyntää opetuksessa. Vantaan kuvataidekoulu tekee yhteistyötä muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten sekä ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on luoda edellytyksiä taiteidenvälisen osaamisen kehittämiseen. Näyttelykäynnit toimivat sekä opetuksen tukena että kehittävät oppilaan taidesuhdetta. Oppilastöitä tuodaan esille koulun omissa sekä kaupungin tarjoamissa tiloissa, koulun julkaisuissa sekä sosiaalisen median kanavissa. Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden taiteen opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Unelmien taidekoulu on sellainen, missä päästään kokeilemaan uutta, otetaan oppilaiden villeimmätkin ideat huomioon, mikäli mahdollista ja kannustetaan löytämään se ”oma juttu”. Se on kannustava ympäristö, missä on vapaus ja mahdollisuus kokeilla, onnistua ja joskus myös epäonnistua. Se on turvallinen paikka toteuttaa itseään taiteen keinoin. (kysely vanhemmille: ”Millainen on unelmien taidekoulu?”)

”Luokka, jossa taidetta olisi ympärillä. Seiniin olisi esim. maalattu. Olisi kiva tehdä kuvistöitä myös kuvataidekoulun ulkopuolella. Olisi kiva vaikuttaa kaupungin katukuvaan, tekemällä taidetta julkisten rakennusten seiniin ja bussipysäkeille.” (Oppilas 13v-14v kyselyssä ”Mitä olen oppinut kuvataidekoulussa?”)

2.4. Työtavat

Opetuksessa valitaan työtapoja, jotka kannustavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisilta oppimiseen ja oman oppimisen reflektointiin. Työtapojen valinnoissa huomioidaan oppilaiden omat tavoitteet, yksilölliset tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Oppilasta kannustetaan ottamaan aktiivinen rooli työtapojen valinnassa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä, teknologioita ja mediavälineitä. Työtapojen monipuolisuutta edistetään hyödyntämällä paikallisia kulttuuripalveluja, verkostoja, toimijoita ja globaaleja mahdollisuuksia. Tavoitteena on, että valitut työtavat ja oppimisympäristöt tukevat tutkivaa asennetta uuden oppimisessa ja kriittisen ajattelun kehittymistä. Työtavoilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, tekniikoiden ja ilmaisun keinojen käyttö sekä pitkäjänteinen harjoittelu ja taitojen syventäminen. Oppilaita kannustetaan kokeilemiseen, improvisointiin ja sattuman hyödyntämiseen.
(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)

Vantaan kuvataidekoulussa opetus on oppilaslähtöistä, keskustelevaa ja oppilasta kunnioittavaa. Ilmapiiri on turvallinen ja vuorovaikutteinen. Oppilasta rohkaistaan kertomaan omista ideoistaan ja havainnoistaan. Oppilaslähtöinen opetus kunnioittaa oppilaan yksilöllistä työskentelytahtia. Oppilaalle annetaan tukea ja ohjausta, sekä monipuolista ja kannustavaa palautetta. Tavoitteena on, että oppilas löytää oman vahvuutensa ja säilyttää opiskelumotivaation. Opettaja toimii yhdessä oppilaiden kanssa rohkaisten ja innostaen. Oman kokemuksen tärkeyttä ja ainutlaatuisuutta pyritään vahvistamaan kannustamalla oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään ja jakamaan kokemuksiaan. Opettajan johdolla luodaan ilmapiiri jossa mahdollista kokeilla, kokea onnistumisia ja epäonnistumisia.

Varhaisiän opinnoissa keskitytään ryhmähengen ja oppilassuhteiden luomiseen. Opetuksen keskiössä ovat lasten maailmat, ajatukset ja ideat. Taiteen tekniikoita ja välineitä kokeillaan tutkien, jolloin oppilas saa kokemuksia eri materiaaleista ja tavoista ilmaista itseään kuvallisesti. Opinnoissa perehdytään myös välinehuoltoon ja koulun yleisiin käytänteisiin.

Perusopinnoissa harjoitellaan itsenäisempää otetta työskentelyssä ja omien ideoiden esille tuomisessa. Materiaaleissa ja tekniikoissa oppilas saa lisää vaihtoehtoja sekä haastetta taitojensa kehittämiseen. Työtapojen monipuolisuus antaa oppilaalle lisää välineitä oman kiinnostuksen ja yksilölliseen taideilmaisuun. Välinehuolto ja kestävä kehitys on osa oppilaan kasvua vastuullisuuteen.

Syventävissä opinnoissa kannustetaan rohkeasti omaan ajatteluun, itsenäiseen työskentelyyn sekä omien tavoitteiden asettamiseen ja arviointiin. Lopputyön kautta oppilas saa käsityksen projektin hallinnasta, tavoitteiden asettamisesta ja niiden saavuttamisesta. Lopputyön yhteydessä oppilas avaa kirjallisesti työtään ja sen prosessia, sekä esittelee dokumentaatiota projektin etenemisestä.

”Erilaisia taidetekniikoita/välineiden käyttöä, joita ei voi käyttää kotona (savi, naamiot jne.) Itsenäistä projektin hallintaa (päättötyö, työpajoissa isommat projektit) Taidehistoriaa: renessanssi muotokuvat, surrealismi, naamiot. Opettajien luennot/alustukset. Sommittelu (kuvitustyöpaja, tekemällä oppiminen, levyn/kirjankansien suunnittelu.” (Oppilas 16-20v kyselyssä: Mitä olen oppinut taidekoulussa?)

3. Vantaan kuvataidekoulun toimintakulttuuri

”Taide ei tartu kuin tauti”
Kuvaamataidonopetuksen ja taidepedagogiikan emeritusprofessori Antero Salminen

Taiteen perusopetuksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.
(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)

Vantaan kuvataidekoulussa tavoitteena on luoda innostavaa, vuorovaikutteista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Lähtökohtana on jokaisen kokemus osallisuudesta, välittävästä ja kunnioittavasta vuorovaikutuksesta sekä aidosta kohtaamisesta. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisen kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa huomioidaan kestävä elämäntapa, kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus. Kuvataidekoulun toimintakulttuuriin kuuluu myös kuvataiteeseen liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden ja tekijänoikeuksien tunteminen. Vantaan kuvataidekoulu pyrkii kehittämään jatkuvasti toimintakulttuuriaan monipuolisella pedagogisella kehitystyöllä sekä reagoimalla alan kehitykseen. Kuvataidekoulun, huoltajien ja eri toimijoiden välinen yhteistyö perustuu avoimeen ja rakentavaan vuorovaikutukseen.

”Unelmien kuvataidekoulussa on asianmukaiset tilat ja välineet taiteen tekemiselle, opettajat ovat innostuneita, lapset kohtaavia ja kuuntelevia ammattilaisia taiteen opetuksessa. Lapsi saisi tekniikoiden oppimisen lisäksi halun, innon ja intohimon taiteeseen ja sen tekemiseen. Tämä mielestäni syntyy lapsen/nuoren ja opettajan vuorovaikutuksessa osin. Unelmien taidekouluun lasten olisi helppo tulla, siellä voisi kenties viettää muutakin aikaa kuin vain opetustuokio, taidekoulu olisi ulkomuodoltaan kaunis ja kutsuva taiteen luo, kuitenkin matalalla kynnyksellä.” (kysely vanhemmille: Millainen on unelmien taidekoulu?

4. Opetuksen yleiset tavoitteet

Laajan oppimäärän tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Taiteenalan opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.
Laajan oppimäärän opinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden kehittää hänelle merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja. Oppilaita kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin.
Opinnoissa kehittyvä monilukutaito tukee oppilaiden kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan taiteenalaa historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille.
(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)

Lapsuudesta saakka rakennettu suhde taiteeseen ja kulttuuriin luovat tieteen ja koulutuksen ohella perustan yhteiskunnan sivistykselle. Kuvataiteen laajan oppimäärän opetuksen tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Kuvataiteen opinnot kehittävät visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvioinnin taitoja sekä luovat edellytyksiä uuden oppimiselle. Taide- ja taitoaineet ovat avainasemassa ihmisen persoonallisuuden, identiteetin ja itseluottamuksen kehityksessä. Taiteella ja kulttuurilla on osana luovaa taloutta merkittävä kilpailukykyä ja kansantalouden kasvua lisäävä vaikutus. Taiteenalan laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä. Kuvataidekoulun opetuksen tavoitteena on opettaa kuvataiteen eri menetelmien hallintaa, kehittää oppilaan ilmaisua ja monilukutaitoa. Opiskelu tarjoaa valmiudet kuvataiteen jatko-opinnoille.

”Unelmieni taidekoulussa on hyvä ilmapiiri, joka rohkaisee. Siellä on hyvät opettajat, jotka huomioivat jokaista oppijaa yksilöllisesti. Erilaisia tekniikoita kokeillaan. Tutustutaan eri taiteilijoiden töihin. Ehkä joku retki taidenäyttelyyn joskus.” (kysely vanhemmille: Millainen on unelmien taidekoulu?)

5. Opetuksen rakenne ja laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Perusopintoja edeltävän varhaisiän kasvatuksen laajuudesta päättää koulutuksen järjestäjä.
Annettavan opetuksen tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.
Laajan oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan perusopinnoista ja syventävistä opinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän kasvatuksesta. Perusopintojen ja syventävien opintojen valtakunnalliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä varhaisiän kasvatuksen yleiset tavoitteet määritellään näissä opetussuunnitelman perusteissa taiteenaloittain
Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen.
Taiteenalan laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Sekä perusopintoihin että syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.
Koulutuksen järjestäjä määrittelee perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta.
Mahdollisen varhaisiän kasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuus päätetään opetussuunnitelmassa.
(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)

”Lapseni on aloittanut Kuvataidekoulun aikanaan 7-vuotiaana omasta halustaan ja haluaa käydä sitä kuulemma mahdollisimman kauan. Hän ei ole puhunut harrastuksen lopettamisesta eikä välivuoden pitämisestä vielä kertaakaan. Sen sijaan on todennut, ettei lopeta Kuvataidekoulua ennen kuin se pakosti loppuu, kun tulee ikä vastaan. Uskon, että hänen kohdallaan Kuvataidekoulun käymisellä tulee olemaan ehkä merkitystä jopa ammatinvalinnan suhteen. Hän siis viihtyy todella hyvin ja Kuvataidekoulu on hänelle tosi tärkeä harrastus.” (kysely vanhemmille: Miten koet lapsesi viihtyneen kuvataidekoulussa?)

6. Perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet

Varhaisiän taideopinnot voi aloittaa Vantaan kuvataidekoulussa 5-6 -vuotiaana. Varhaisiän opinnoissa keskitytään ryhmähengen ja oppilassuhteiden luomiseen sekä lapsen maailmoihin, ajatuksiin ja ideoihin. Opetuksen keskiössä on leikki ja elämyksellisyys. Taiteen tekniikoita ja välineitä kokeillaan tutkien. Opinnoissa perehdytään myös välinehuoltoon ja koulun yleisiin käytäntöihin. **Perusopintojen** (7-14v) laskennallinen laajuus on 800h. Opinnoissa oppilas tutustuu kuvataiteen peruskäsitteisiin, eri taiteen tekemisen menetelmiin ja välinehuoltoon. Oppilaan työskentely on tavoitteellista, pitkäjänteistä ja häntä kannustetaan omiin ratkaisuihin. Taiteidenvälisyyttä hyödynnetään opetuksessa laajemmin. Opetus syventää oppilaan taidesuhdetta ja omaa kuvataiteellista ilmaisua. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan ympäristöä sekä arvostamaan omia havaintoja ja mielipiteitä. Opetussuunnitelmaan kuuluvien opintokokonaisuuksien rinnalla Vantaan kuvataidekoulu voi tarjota vaihtoehtoisia tapoja korvata tai täydentää opintoja. Tällaisia opintoja voivat olla ajankohtaiset ja taiteidenväliset projektit, lyhytkurssit, näyttelykäynnit ja etätehtävät.

Varhaisiän taideopinnot:

5-6v 34 viikkoa x 2 h (à 45min) = 68h	• **Leikinomainen tutustuminen kuvataiteeseen ja välineisiin.** • **Ryhmässä olemisen taidot.** • **Välinehuolto ja kuvataidekoulun yleiset käytännöt.**

Perusopinnot: 800h:

7-8v **(I & II)** 34 viikkoa x 2 h (à 45min)= 68h 34 vko x 2 h = 68h = 136h	**<u>Kaikille yhteiset opinnot:</u>** **Piirustus, maalaus, grafiikka, keramiikka, rakentelu, valokuva, mediataide.**
9-10v **(III & IV)** 34 vko x 3h= 102h 34 vko x 3h= 102h = 204h	**<u>Kaikille yhteiset opinnot:</u>** **Piirustus, maalaus, grafiikka, keramiikka, rakentelu, valokuva, mediataide.**
11-12v **(V & VI)** 34 vko x 3h= 102h 34 vko x 3h= 102h = 204h	**<u>Kaikille yhteiset periodiopinnot</u>** **Tutustuminen työpajatyyppiseen työskentelyyn.**
13-14v **(VII-VIII)** 34 vko x 3h= 102h 34 vko x 3h= 102h = 204h	**<u>Valinnaiset työpajat</u>** **Esimerkiksi; piirustus, maalaus, taidegrafiikka, laaja kuvataide, kuvanveisto, keramiikka, arkkitehtuuri, valokuva, kuvitus, sarjakuva ja mediataide.**

<u>Tavoitteet</u>
*** Taidesuhde**
*** Visuaalinen lukutaito**
*** Osallisuus ja Vaikuttaminen**

<u>Sisällöt:</u>
*** Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot**
*** Omat kuvat**
*** Taiteen maailmat**
*** Visuaalinen ympäristö**

Opetuksen tavoitteet

Taidesuhde
Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan kuvailmaisun taitojen, taidekäsityksen ja itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisen ja pitkäjänteisen työskentelyn kautta. Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin, välineisiin, teknologioihin, ilmaisun keinoihin, taiteellisiin prosesseihin ja taiteiden välisiin työskentelytapoihin. Oppilasta kannustetaan omiin ratkaisuihin ja perehtymään hänelle merkitykselliseen taiteeseen.
Visuaalinen lukutaito
Opetuksen tavoitteena on innostaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti. Oppilasta ohjataan tutkimaan kuvan, median ja ympäristön visuaalista kieltä sekä tarkastelemaan ja pohtimaan visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmasta. Kannustetaan sanallistamaan ja perustelemaan tulkintojaan sekä kuuntelemaan ja arvostamaan toisten näkemyksiä. Ohjataan oppilasta perehtymään taiteen historiaan ja nykyhetkeen sekä tarkastelemaan taidetta kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmasta.
Osallisuus ja vaikuttaminen
Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välittämiä viestejä ja niissä ilmeneviä arvoja. Kannustetaan oppilasta huomioimaan omassa kuvailmaisussaan ja toiminnassaan esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja. Tuetaan oppilasta kriittisen ajattelun ja rakentavan kyseenalaistamisen taitojen kehittämisessä. Rohkaistaan oppilasta toimimaan erilaisissa ryhmissä ja yhteisöissä. Tarjotaan oppilaalle mahdollisuuksia ajatuksien, tulkintojen ja kannanottojen esittämiseen julkisissa ympäristöissä.

Opetuksen sisällöt

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot
Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opinnoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.
Omat kuvat
Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opinnoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.
Taiteen maailmat
Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opinnoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.
Visuaalinen ympäristö
Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

7. Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet

Kuvataiteen syventävien opintojen tarkoituksena on oppilaan kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventäminen opintoja laajentamalla tai niitä painottamalla hänen omien tavoitteidensa suuntaisesti ja valitsemiaan työtapoja käyttäen. Opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta osallistumaan ja vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä ja yhteiskuntaan. Syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka muodostuu taiteellisesta työstä, työskentelyprosessin dokumentoinnista ja kirjallisesta osuudesta, jossa oppilas arvioi omaa työtään. Lopputyössä oppilas tuo esiin kuvataiteellista ajatteluaan ja ilmaisuaan sekä hahmottaa niitä suhteessa kuvataiteeseen tai muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Koulutuksen järjestäjä määrittelee syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Syventäviin opintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.
(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)

Syventävien opintojen (15-20v) laskennallinen laajuus on 500h. Syventävät opinnot muodostuvat valinnaisista työpajoista, lopputyöstä ja projekteista. Syventävissä opinnoissa kannustetaan rohkeasti omaan ajatteluun, itsenäiseen työskentelyyn sekä omien tavoitteiden asettamiseen ja arviointiin. Lopputyön kautta oppilas saa käsityksen projektin hallinnasta sekä tavoitteista ja niiden saavuttamisesta. Lopputyön yhteydessä oppilas avaa kirjallisesti työtään ja sen prosessia, sekä esittelee dokumentaatiota projektin etenemisestä. Opetussuunnitelmaan kuuluvien opintokokonaisuuksien rinnalla Vantaan kuvataidekoulu voi tarjota vaihtoehtoisia tapoja korvata tai täydentää opintoja. Tällaisia opintoja voivat olla ajankohtaiset, kansainväliset ja taiteidenväliset projektit, lyhytkurssit, näyttelykäynnit ja etätehtävät.

Syventävät: 500h:	**Työpajat ja lopputyö**
15-16v (IX-X) 34 vko x 3h= 102h 34 vko x 3h= 102h = 204h	**Valinnaiset työpajat** **+ Nykytaide-/ Taiteidenvälisyys-projekti**
17-20v (XI-XII) 34 vko x 3h-4h= 102-162h 34 vko x 3h-4h= 102h-162h = 204h-324h (Lopputyö = 60h)	**Valinnaiset työpajat** + **Lopputyö**

Tavoitteet
*** Taidesuhde**
*** Visuaalinen lukutaito**
*** Osallisuus ja Vaikuttaminen**

Sisällöt:
*** Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot**
*** Omat kuvat**
*** Taiteen maailmat**
*** Visuaalinen ympäristö**

Opetuksen tavoitteet

Taidesuhde
Opetuksen tavoitteena on syventää oppilaan ilmaisun taitoja ja taidekäsitystä oman tavoitteellisen kuvailmaisun ja hänelle merkityksellisen taiteen kautta. Oppilasta tuetaan identiteetin rakentamisessa kuvallisen työskentelyn, kuvien tulkinnan ja oppimisen reflektoinnin kautta. Ohjataan oppilasta omien tavoitteiden mukaisissa työskentelyprosesseissa ja osaamisen kehittämisessä. Rohkaistaan erilaisten materiaalien ja teknologioiden sekä taiteiden välisten menetelmien ja lähestymistapojen käyttöön. Vahvistetaan oppilaan luottamusta omiin näkemyksiin ja ratkaisuihin sekä tuetaan häntä lopputyöprosessin toteuttamisessa.
Visuaalinen lukutaito
Opetuksen tavoitteena on syventää oppilaan taitoa havainnoida visuaalista ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen. Tavoitteena on syventää oppilaan taitoa käyttää, lukea ja tulkita kuvan kieltä ja kuvallisen kerronnan keinoja. Oppilasta tuetaan kuvallisessa ilmaisussa, pitkäjänteisessä harjoittelussa ja taitojen syventämisessä oppilaan omien tavoitteiden mukaisesti. Opetuksen tavoitteena on syventää oppilaan taitoa tutkia, tulkita ja ymmärtää visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Oppilasta ohjataan perustelemaan tulkintojaan ja arvostuksiaan sekä suullisesti että kirjallisesti. Kannustetaan syventämään taiteen historian, nykytaiteen ja visuaalisten alojen tuntemusta kartuttamalla siinä tarvittavaa yleissivistystä.
Osallisuus ja vaikuttaminen
Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta tarkastelemaan kriittisesti kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välittämiä viestejä ja niissä ilmeneviä arvoja. Oppilasta kannustetaan pohtimaan esteettisten, ekologisten ja eettisten arvojen merkitystä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa. Ohjataan oppilasta kriittisen ajattelun syventämiseen sekä tarjota mahdollisuuksia uusien tulkintojen tekemiseen. Vahvistetaan oppilaan kykyä toimia yhdessä erilaisissa ryhmissä, yhteisöissä ja ympäristöissä. Ohjataan oppilasta tuomaan esiin ajatuksiaan, tulkintojaan ja kannanottojaan julkisissa ympäristöissä.

Opetuksen sisällöt

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot
Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opinnoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.
Omat kuvat
Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opinnoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.
Taiteen maailmat
Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opinnoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.
Visuaalinen ympäristö
Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

8. Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Kuvataiteen laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ovat Taidesuhde, Visuaalinen lukutaito sekä Osallisuus ja vaikuttaminen. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.
Kuvataiteen laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka muodostuu taiteellisesta työstä, työskentelyprosessin kuvauksesta ja oman oppimisprosessin reflektoinnista. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan omalle työlleen asettamat tavoitteet ja hänen syventävien opintojensa suuntautuminen.
(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)

Taidesuhde syventää oppilaan ilmaisun taitoja ja taidekäsitystä oman kuvailmaisun ja hänelle merkityksellisen taiteen kautta. Oppilasta tuetaan identiteetin rakentamisessa kuvallisen työskentelyn, kuvien tulkinnan ja oppimisen reflektion kautta. Oppilasta ohjataan omien tavoitteiden mukaisessa työskentelyprosessissa ja hänen osaamisensa kehittämisessä. Oppilasta rohkaistaan eri materiaalien ja teknologioiden sekä taiteiden välisten menetelmien ja lähestymistapojen käytössä. Oppilaan luottamusta omiin näkemyksiin ja ratkaisuihin vahvistetaan ja häntä tuetaan lopputyöprosessissa.
Taidesuhteen hyvän osaamisen kriteerit
Oppilas on löytänyt työskentelylleen tavoitteet ja tietoisen oman ilmaisun, joka tulee ilmi lopputyössä. Oppilas käyttää rohkeasti eri materiaaleja ja teknologioita. Oppilas hallitsee omaa ilmaisuaan ilmentäviä ilmaisukeinoja ja hahmottaa niitä suhteessa kuvataiteeseen tai muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Visuaalinen lukutaito syventää oppilaan taitoa havainnoida visuaalista ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen. Oppilasta ohjataan käyttämään, lukemaan ja tulkitsemaan kuvan kieltä, kuvallisia muuttujia ja kuvallisen kerronnan taitoja. Oppilasta tuetaan pitkäjänteisessä harjoittelussa ja taitojen syventämisessä. Oppilasta rohkaistaan perustelemaan tulkintojaan ja arvostuksiaan sekä suullisesti että kirjallisesti. Ohjataan syventämään taitojaan tutkia, tulkita ja ymmärtää visuaalisen kulttuurin ilmiöitä tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmasta. Kannustetaan oppilasta syventämään taiteen historian, nykytaiteen ja visuaalisten alojen tuntemusta kartuttamalla siinä tarvittavaa yleissivistystä.
Visuaalisen lukutaidon hyvän osaamisen kriteerit
Oppilas hyödyntää, ymmärtää ja tulkitsee visuaalisen kulttuurin ilmiöitä omassa taiteen tekemisessään. Oppilas perustelee tulkintojaan ja arvioitaan sekä suullisesti että kirjallisesti.

Osallisuus ja vaikuttaminen ohjaa oppilasta tarkastelemaan kriittisesti kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välittämiä viestejä sekä niissä ilmeneviä arvoja. Oppilasta kannustetaan pohtimaan esteettisten, ekologisten ja eettisten arvojen merkitystä omassa elinympäristössään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa. Oppilasta ohjataan kriittisen ajattelun syventämiseen ja tarjotaan mahdollisuuksia uusille tulkinnoille. Vahvistetaan oppilaan kykyä toimia erilaisissa ryhmissä, yhteisöissä ja ympäristöissä. Ohjataan oppilasta tuomaan esiin ajatuksiaan, tulkintojaan ja kannanottojaan julkisissa ympäristöissä.
Osallisuuden ja vaikuttamisen hyvän osaamisen kriteerit
Oppilas kykenee tarkastelemaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välittämiä viestejä ja arvoja kriittisesti. Oppilas kykenee tuomaan esiin omia ajatuksiaan, tulkintojaan ja kannanottojaan ryhmissä, yhteisöissä ja julkisissa ympäristöissä.

8.1. Lopputyö

Lopputyö on oppilaan itsenäisesti suunnittelema ja toteuttama kokonaisuus. Lopputyö tehdään, kun oppilas on 16-vuotias ja suorittanut vähintään kaksi vuotta syventäviä työpajaopintoja. Lopputyö ei merkitse kuvataidekoulussa opiskelun loppumista ja opiskelija voi jatkaa opintoja kuvataidekoulussa, kunnes täyttää 21 vuotta.

Lopputyössä oppilas tuo esiin kuvataiteellista ajatteluaan ja ilmaisuaan, sekä hahmottaa niitä suhteessa kuvataiteeseen tai muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Lopputyö muodostuu taiteellisesta työstä, työskentelyprosessin kuvauksesta, oman oppimisprosessin reflektoinnista ja loppytyönäyttelystä. Lopputyön laskennallinen laajuus on n. 160 oppituntia (1h = 45min.). Lopputyö tehdään pääsääntöisesti yhden lukuvuoden aikana. Lopputyön suorittaminen on välttämätöntä, jos oppilas haluaa päättötodistuksen Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän suorittamisesta.

Jos oppilas on suorittanut syventäviä opintoja tai opiskellut kuvataidetta toisessa oppilaitoksessa, tulee muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemisesta sopia hyvissä ajoin etukäteen rehtorin kanssa. Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnistaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin.

”Kyllä mielestäni. Henkilökohtaisen palautteen lisäksi minusta on hyvä katsoa myös toisten oppilaiden töitä ja keskustella niistä yhdessä ryhmän kanssa. Näin lapset oppivat iloitsemaan myös toisten onnistumisesta ja saavat toisiltaan hyviä ideoita. Tärkeintä on, ettei aleta kilpailemaan siitä, kuka piirtää parhaiten tai oikein, vaan erilaiset näkemykset huomioidaan.” (kysely vanhemmille: Saako lapsi palautetta ja kehittymisen arviointia tarpeeksi?)

Olen oppinut edistyneeksi taiteen luojaksi ja kaiken kaikkiaan enemmän kuin mihin muistini riittää näiden neljäntoista vuoden aikana.” (Oppilas 16-20v kyselyssä: Mitä olen oppinut kuvataidekoulussa?)

9. Oppimisen arviointi

”Haluan palautetta töistäni, joka on rakentavaa eikä turhan kaunisteltua. Palautetta saisi olla enemmän, mutta mieluusti vain opettajalta, koska oppilaiden on hankalampaa arvioida toisiaan, koska he ovat samalla tasolla.” (Oppilas 15-17 v kyselyssä: Kaipaatko enemmän palautetta töistäsi?)

Perusopinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan ilmaisun, kuvallisen ajattelun, työskentelytaitojen ja itse- ja vertaisarviointitaitojen kehittymistä. Jatkuvalla arvioinnilla ja muulla palautteella vahvistetaan oppilaan omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista, identiteetin rakentumista ja aktiivista toimijuutta. Oppilasta kannustetaan oman oppimisen reflektointiin sanallistamalla, kuvallisesti ja muita ilmaisun keinoja käyttäen.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan aiempaa itsenäisempää työskentelyä, oppimisen tavoitteiden asettamista sekä kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventämistä. Jatkuvalla vuorovaikutteisella arvioinnilla ja muulla palautteella oppilasta innostetaan työskentelemään, kommunikoimaan, osallistumaan ja vaikuttamaan. Arvioinnilla ohjataan oppilaan osaamisen kehittymistä hänen syventävien opintojensa laajentumisen tai painottumisen mukaisesti. Syventävien opintojensa aikana oppilas dokumentoi asettamiaan tavoitteita, työskentelyä, kuvailmaisua, itsearviointia, oman oppimisensa edistymistä ja saavuttamaansa osaamista. Oppilaan kokoaman dokumentaation avulla tuetaan oppilaan syventävien opintojen tavoitteellista etenemistä. *(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)*

Uuden opetussuunnitelman myötä arviointi muuttuu kokonaisvaltaisemmaksi ja oppilaan itsearvioinnin painoarvo kasvaa. Kaikkein tärkeintä on arvioida oppilaan oppimisprosessia eikä pelkkää yksittäistä suoritusta. Vantaan kuvataidekoulussa on käytössä oppilasarviointilomakkeet, joiden avulla sekä oppilas että opettajat voivat arvioida kuluneen vuoden aikana tapahtunutta oppimista ja kehittymistä. Arviointi ohjaa oppilaan oppimista, tukee hänen opinnoissa edistymistään ja kehittää edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

Arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja; tunnilla annettava suullinen arviointi, oppilaiden vertaisarviointi ja palautekeskustelut. Yhteisillä palautekeskusteluilla oppilaita rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä perehdytetään kuvataiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Arvioinnilla ja palautteella kannustetaan oppilaita uuden oppimiseen sekä ohjataan heitä arvostamaan toisten näkemyksiä. Opintojensa aikana oppilas dokumentoi työskentelyään sähköiseen portfolioon. Syntyneen kuva-arkiston pohjalta hän voi arvioida ja reflektoida omaa edistymistään ja taiteellista työskentelyään. Kuva-arkisto toimii myös opettajan arvioinnin tukena.

Opetussuunnitelmassa painotetaan syventävien opintojen loppuvaiheessa tehtävän lopputyön merkitystä. Lopputyö muodostuu taiteellisesta työstä, työskentelyprosessin kuvauksesta ja oman oppimisprosessin reflektoinnista. Lopputyöt esitellään aina koulun yhteisessä lopputyönäyttelyssä.

Päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

10. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus
Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus
Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista
Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

11. Oppimäärän yksilöllistäminen

Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille. ***(Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)***

Opetussuunnitelman tavoitteita voidaan mahdollisuuksien mukaan yksilöllistää oppilaan opiskelu-ja oppimisedellytyksiä vastaaviksi. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa määritellään opiskelun sisällölliset ja ajalliset tavoitteet, opintojen toteuttamistapa sekä arviointimenettely. Yksilöllistämisellä pyritään siihen, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Opetus perustuu ryhmissä tapahtuvaan tasolta toiselle etenevään opiskeluun. Oppilaan erityistarpeisiin pyritään löytämään ratkaisu yhdessä kodin ja koulun kanssa. Yksilöllinen opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Nämä tiedot ovat luottamuksellisia ja helpottavat oppilaan ja opettajan välistä yhteistyötä.

”Ehdottomasti! Koen, ettei lapsella ole kädentaitoihin erityistä lahjakkuutta, vaan opettelemalla, kokeilemalla ja innostavalla opetuksella hän oppii aina uutta. Se vaikuttaa sekä kotona vapaa-ajalla tehtävään askarteluun, käsitöihin ja muihin kädentaitoihin sekä koulussa taide- ja taitoaineisiin.” (kysely vanhemmille: Onko kuvataidekoulun opinnoilla ollut mielestäsi vaikutusta lapsesi kädentaitoihin?)

”Rento, opettajien antamia tehtäviä voisi muokata ja tehdä niistä oman näkemyksen. Opettajat tutustuisivat oppilaiden omaan tyyliin ja silloin he osaisivat neuvoa oppilaita paremmin. Lisää akvarellitöitä! ” (Oppilas 10-12 v kyselyssä: Millainen on unelmiesi taidekoulu?)

12. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Vantaan kuvataidekoulun hakuaika uusille oppilaille on vuosittain huhtikuussa. Uusiin, aloittaviin ryhmiin oppilaat valitaan arpomalla. Ryhmiä voidaan täydentää myös lukukausien aikana. Oppilas ilmoittautuu kirjallisesti seuraavalle lukukaudelle. Oppilas voi anoa yhtä vapaavuotta opinnoistaan ja silti säilyttää opiskelupaikkansa esim. vaihto-oppilasvuoden tai perheen väliaikaisen muuton vuoksi. Vapaavuoden myöntää rehtori. Yli vuoden kestävän tauon jälkeen oppilas osallistuu normaaliin hakumenettelyyn.

13. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Vantaan kuvataidekoulun tavoitteena on olla avoin ja aktiivinen kuvataidekoulu. Kodin ja koulun yhteistyön muotoina on asiakaspalautteiden säännöllinen kerääminen ja vanhempainiltojen järjestäminen. Opettajan kanssa on haluttaessa mahdollisuus sopia vierailuista tunneilla. Oppilaan kohdatessa vaikeuksia ryhmässään tai opiskelussaan, ryhmän opettaja on ensin yhteydessä vanhempiin ratkaisun löytämiseksi.

Vantaan kuvataidekoulu tekee aktiivista yhteistyötä ja taidepedagogista kehittämistyötä muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa. Tavoitteena on luoda edellytyksiä taiteidenväliseen kohtaamiseen ja osaamisen kehittämiseen. Lapsen aktiivista toimijuutta ja moniaistista suhdetta maailmaan vahvistetaan tutkivien, kokeilevien ja taiteidenvälisten työskentelytapojen kautta.

Vantaan kuvataidekoulu osallistuu aktiivisesti taiteen perusopetuksen kehittämiseen toimimalla yhteistyössä Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liiton, Taiteen perusopetuksen liiton ja Opetushallituksen kanssa. Otamme mahdollisuuksien mukaan osaa erilaisiin yhteishankkeisiin ja näyttelyihin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.
Vantaalla yhteistyökumppaneitamme ovat Vantaan kaupungin ja Kulttuuripalveluiden eri toimijat. Näyttelyitä järjestämme säännöllisesti eri puolilla Vantaata mm. kirjastoissa ja Vantaa infon toimipisteissä.

Vantaan kuvataidekoululla on käytössään Eepos-oppilashallintojärjestelmä.
Palvelu mahdollistaa kodin ja koulun sujuvan sähköisen yhteydenpidon. Asiakas voi ilmoittautua palvelussa suoraan haluamaansa ryhmään täyttämällä perustietolomakkeen. Myös jonoon ilmoittautuminen on mahdollista. Asiakas saa sähköisen vahvistuksen oppilaspaikasta. Asiakkaan kirjautuessa palveluun, hän voi tehdä jatkoilmoittautumisen seuraavalle lukuvuodelle ja päivittää yhteystietojaan. Myös erilaisille lyhytkursseille voi ilmoittautua palvelun kautta. Asiakas saa monipuolista tietoa opintojen edistymisestä, muun muassa opettajan antamien arviointien avulla, ja voi tutustua tehtyihin töihin myös kuvien muodossa palvelun toimintojen monipuolistuessa. Palvelun avulla koulu kerää viestintäänsä varten ryhmäkohtaisesti oppilaiden yhteystiedot ja viestii koteihin sähköpostin välityksellä. Eepos -palvelu on jatkuvasti käyttäjiensä tarpeiden mukaan kehittyvä ja palvelun kehityksessä huomioidaan taiteen perusopetuskentällä tapahtuvat lainsäädännölliset sekä muut muutokset.

”Olemme hyvin tyytyväisiä nykyiseen käytäntöön, jossa oppilaalla ja opettajalla on tiivis suhde ja vanhempien rooli on toimia tukijoukkona ja taiteesta nauttivana yleisönä. Ainakin oma lapsemme kokee tärkeänä, että taidekoulu on hänen oma juttunsa, johon vanhemmat eivät puutu liiaksi. Näin säilyy myös luomisen vapaus. Kirjallinen lukukauden teeman kuvaus ja töiden esittely on mielestämme riittävä tieto.”
(kysely vanhemmille: Toivoisitko enemmän tietoa tuntien kulusta ja sisällöstä?)

14. Järjestyssäännöt

Vantaan kuvataidekoululla on järjestyssäännöt, joiden noudattamiseen jokainen oppilas sitoutuu oppilaspaikan vastaanottaessaan. Järjestyssäännöt ovat voimassa Vantaan kuvataidekoulussa ja opiskeluun liittyvissä tilanteissa, kuten näyttelykäynneillä.
Oppilaitoksen alueita ovat koulun tilat sekä piha-alueet (katso Vantaan kuvataidekoulun opetuspisteluettelo). Oppilas joka ei pysty noudattamaan koulun järjestyssääntöjä tai annettuja ohjeita voidaan erottaa koulusta.

Vantaan kuvataidekoulun järjestyssäännöt

1. Oppitunnit
Opetus perustuu siihen, että oppilas käy oppitunneilla säännöllisesti.
Mikäli oppilas sairauden tai muun syyn takia ei voi saapua oppitunneille, on toivottavaa, että hän ilmoittaa siitä opettajalle. Opettaja ottaa yhteyttä kotiin, mikäli ilmoittamattomia poissaoloja on peräkkäin kolme, selvittääkseen poissaolojen syyn. Oppilas ei ole oikeutettu saamaan jälkikäteen niitä oppitunteja, jotka ovat peruuntuneet hänen oman poissaolonsa takia. Oppilas on oikeutettu saamaan ne oppitunnit, jotka ovat peruuntuneet esim. arkipyhän tai koulun toiminnan takia.
Opettajan sairauden tai muun esteen sattuessa kuvataidekoulu järjestää sijaisopettajan.
2. Opetusvälineet ja -tilat
Jos oppilas tahallaan hukkaa tai vahingoittaa työskentelyvälineitä tai muuta koulun omaisuutta, on hän velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Tahallisesti aiheuttamastaan vahingosta opiskelija on korvausvelvollinen vahingonkorvauslain (412/74) mukaan. Oppilas osallistuu opettajansa ohjauksessa opetustilojen järjestelyyn ja välinehuoltoon.
3. Oppilastyöt
Kuvataidekoulussa tehty työ on koulun käytettävissä siihen saakka, kunnes työt jaetaan oppilaille takaisin. Kuvataidekoulu dokumentoi oppilaiden työskentelyä ja valmiita oppilastöitä mm. arviointia varten. Kuvataidekoulu ei ole vastuussa noutamatta jääneistä töistä. Oppilastöitä säilytetään kaksi viikkoa lukukauden päättymisen jälkeen.
Kuvataidekoulu voi käyttää oppilastöitä ja kuvia oppilastöistä näyttelyissä, koulutustilaisuuksissa, internet-kotisivulla, tiedotusvälineissä, tiedotteissa, esitteissä tai julkaisuissa.
4. Lukukausimaksut
Oppilaan on suoritettava lukukausi- ym. maksut annettuihin määräaikoihin mennessä.
Oppilaan on ilmoitettava välittömästi opiskelun keskeytymisestä tai lopettamisesta koulun toimistoon. Kesken lukukauden ilman pätevää syytä opintonsa keskeyttäneelle tai keskeytyksestä ilmoittamatta jättäneelle oppilaalle ei palauteta hänen suorittamiaan lukukausimaksuja.
5. Opintoja koskevat ilmoitukset
Ennen kevätlukukauden päättymistä oppilaan on määräaikaan mennessä ilmoitettava opintojensa jatkamisesta, päättämisestä tai keskeyttämisestä koulusta saatavalla lomakkeella. Opintojen määräaikaiseen keskeyttämiseen tulee saada rehtorin lupa.
6. Kurinpito
Oppilaan tulee noudattaa järjestyssääntöjä ja opettajien ohjeita, jotka koskevat opintoja ja yleistä järjestystä kuvataidekoulussa. Jatkuvaan häirintään tai muutoin epäasialliseen käyttäytymiseen syyllistyvä oppilas voidaan erottaa kuvataidekoulusta. Kiusaamisen suhteen Vantaan kuvataidekoulussa on nollatoleranssi. Oppilaan rikkoessa koulun järjestyssääntöjä tai muuten häiritessä opetusta tai toisia oppilaita menetellään seuraavasti:
1. Keskustelut oppilaan, oppilaan vanhempien ja opettajien kesken.
2. Asian käsittely kuvataidekoulun johtotiimissä, joka päättää jatkotoimista esim. koulusta erottamisesta.

”Kaikilla olisi oma hoito-lemmikki. Tehtäisiin paljon savitöitä. Tehdään pienoismalleja. On kännykällä pelaamis tauko. Syödään eväitä saa piirtää taululle.” (Oppilas 5-7 v kysely: Millainen on unelmiesi taidekoulu?)

”Unelmien kuvataidekoulu on semmoinen, jossa on rauhallinen ja mukava ilmapiiri ja että työt olisivat monipuolisia.” (Oppilas 10-12 v kysely: Millainen on unelmiesi taidekoulu?)

15. Toiminnan jatkuva kehittäminen.

Koulutuksen järjestäjä arvioi antamaansa koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin [Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013)]. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä edelleen kehitetään osana tätä tehtävää. (Taiteen perusopetuksen Laajan oppimäärän perusteet 2017, OPH)

Vantaan kuvataidekoulun keskeisiin toimintaperiaatteisiin kuuluu ajatus kaikille lapsille ja nuorille avoimesta taideopetuksesta. Kuvataidekouluun ei ole pääsykokeita. Lapsen innostus ja oma motivaatio ovat kaiken perusta. Kouluun tullessaan lapsi tuo mukanaan oman kulttuurinsa, ajatuksensa, kokemuksensa ja mielipiteensä. Opetussisällöt rakennetaan näihin pohjautuen. Ympäröivä maailma ja lasten kulttuuri muuttuvat ja Vantaan kuvataidekoulu on mukana muutoksessa. Seuraamme aikaamme ja ajan ilmiöitä ja otamme ne huomioon opetuksen sisältöä ja työtapoja suunnistellessa. Vantaan kuvataidekoulun opetus on tasolta toiselle etenevää, tavoitteellista ja laadukasta sekä oppilaan käden taitoja kehittävää.

Kehitämme toimintaamme jatkuvasti itsearvioinnin ja asiakaspalautteen avulla. Itsearvioinnissa käytämme Virvatuli-menetelmää ja asiakaspalautetta saamme vanhempainilloissa ja erilaisilla kyselyillä. Vantaan kuvataidekoulun siirryttyä Eepos-oppilashallintojärjestelmän käyttäjäksi yhteydenpito oppilaisiin ja huoltajiin on helpottunut ja tiivistynyt.

Kuvataidekoulu on Vantaalla kuvataiteen opetuksen osaamiskeskus. Kuvataidekoulun pätevä, monipuolinen ja ammattitaitoinen henkilökunta käy jatkuvaa keskustelua pedagogiikan kehittämisestä. Tiedon ja osaamisen jakaminen oman opettajakunnan kesken on keskeistä ammattitaidon ylläpitämistä ja ajan ilmiöihin reagoimista. Yhteistyöllä muiden Taiteen perusopetus oppilaitosten kanssa etsitään kokeilevia ja taiteidenvälisiä työskentelytapoja syventämään kuvataiteen perusopetusta.

Kuvataidekoulun toiminnan organisoituminen

Johtotiimi

Johtotiimiin kuuluvat rehtori ja johtava opettaja. Tiimi suunnittelee lukuvuoden kulun sekä tärkeimpien projektien rahoituksen ja aikataulut, sekä käsittelee henkilöstöasioita.

Toimistokokoukset

Rehtori, johtava opettaja ja toimistohenkilöt pitävät toimistokokouksen kerran kuussa, tarvittaessa useamminkin. Kokouksissa käsitellään talouden toteutumista, oppilaitoksen käytännön asioiden hoitoa, tilakysymyksiä ja markkinointia. Asialistalle kootaan etukäteen käsiteltävät asiat kolmen yläotsikon alle: tiedotettavat, keskusteltavat ja päätettävät asiat.

Henkilökunnan kokoukset

Koko henkilökunnan yhteiset kokoukset pidetään kerran kuukaudessa. Kokouksessa käsitellään ajankohtaisia asioita, koulun toimintaa ja seurataan talouden toteutumista. Henkilökunnan kokouksen asialistalle kootaan etukäteen käsiteltävät asiat kolmen yläotsikon alle: tiedotettavat, keskusteltavat ja päätettävät asiat. Kokousten puheenjohtajana toimii rehtori. Kokouksista pidetään päätöspöytäkirjaa, johon kirjataan kaikki sovitut toimenpiteet ja vastuuhenkilöt. Sihteerinä toimivat henkilökunnan edustajat vuorotellen.

Pedagoginen-kahvila

Peda-kahvilat ovat opettajainkokousta vapaamuotoisempia koko opettajakunnan tapaamisia. Tapaamisia järjestetään säännöllisesti. Pääpaino peda-kahviloissa on fasilitoitujen ryhmä- ja tiimitöiden sekä keskustelujen ja luentojen avulla opetuksen kehittäminen ja pedagogisista kysymyksistä keskusteleminen.

Opetuspisteiden vastaavat opettajat

Opetuspisteistä vastaavat opettajat kokoontuvat lukukausien alussa ja lopussa. Näissä kokouksissa sovitaan opetuspisteiden käytännön asioista, kuten materiaalihankinnoista, tilajärjestelyistä, siivouksista ja työnjaosta em. tehtävissä. Opetuspisteen vastaava opettaja on yhteydessä rehtoriin tai johtavaan opettajaan hankinta-asioissa.

Opettajien työryhmät

Opettajat muodostavat vapaaehtoisia, väliaikaisia työryhmiä esimerkiksi pohtimaan ajankohtaisia, opetuksen sisältöä ja vuoden opetusteemaa koskevia asioita tai hoitamaan näyttelyiden järjestämistä. Opettajatyöryhmiä perustetaan yhteisissä opettajainkokouksissa tarpeen mukaan.

Opetuspisteet

- **Kulttuurikeskus Orvokki**
  Orvokkitie 15, 01300 Vantaa
- **Myyrmäkitalo**
  Paalutori 3, 01600 Vantaa
- **Aurinkokiven koulu**
  Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa
- **Kartanonkosken koulu**
  Tilkuntie 5, 01520 Vantaa
- **Lumo**
  Urpiaisentie 14, 01450 Vantaa

”Jokainen lapsi on taiteilija.”
Pablo Picasso

Sanataiteen perusopetuksen paikallinen ops

VANTAAN SANATAIDEKOULU RY

SANATAITEEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPS sivut 3- 21

SANATAITEEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPS sivut 22-38

Vantaan Sanataidekoulu ry

Vantaan sanataidekoulun sanataiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelma Vantaalla

paikallinen opetussuunnitelma

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

Sisällys

1. Yleistä 5
1.1 Vantaan sanataidekoulu 5
1.1.1 Vantaan sanataidekoulu valtakunnallisena asiantuntijaorganisaationa 5
1.2 Laki taiteen perusopetuksesta 6
1.3 Oppilaitoksen toiminta-ajatus 6
1.4 Oppilaitoksen arvot 6
2. Opetuksen toteuttaminen 8
2.1 Oppimiskäsitys 8
2.2 Oppimisympäristö ja työtavat 8
2.2.1 Oppimisympäristö 9
2.3 Oppilaitoksen toimintakulttuuri 10
2.4 Oppilaaksi ottaminen, muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukeminen ja vapaaoppilaspaikat 10
2.5 Oppimäärän yksilöllistäminen 11
2.6 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa 12
3. Opetuksen rakenne ja laajuus 13
3.1 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tarkoitus, tehtävä ja tavoitteet 13
3.1.1 Sanataiteet opintojen rakenteet 14
3.1.2 Opintojen tavoitealueet 15
3.2 Varhaisiän sanataideopinnot 15
3.3 Sanataiteen laajan oppimäärän perusopinnot 15
3.4 Sanataiteen laajan oppimäärän syventävät opinnot 18
3.5 Aikuisten sanataiteen opetus 19
4. Arviointi 20
4.1 Oppimisen arviointi sanataiteen opetuksessa 20
4.2. Arvioinnin kohteet 20
4.3. Arvioinnin kriteerit 21

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

1. Yleistä

Taiteen perusopetus on merkittävä osa vantaalaista laadukasta lasten ja nuorten kulttuuria. Tavoitteellisella, tasolta toiselle etenevällä taiteen harrastamisella on suuri merkitys lasten ja nuorten henkistä hyvinvointia rakentavana ja lisäävänä tekijänä. Vantaan kaupunki luo edellytyksiä lasten ja nuorten harrastustoiminnalle tavoitteenaan, että jokaisella lapsella on vähintään yksi mielekäs harrastus.

Vantaalaiset taiteen perusopetusoppilaitokset tarjoavat opetusta yhteisenä ajatuksenaan kattavan ja tasokkaan taidepedagogiikan luominen kuntaan ja kuntalaisille. Yhteisenä tahtotilana on tukea lasta ja perheitä näkemään taideharrastuksen tuomat voimavarat ja osaaminen, joilla on merkitystä yksilön kasvun ja laajemmin taidetta harrastavan lapsen tulevaisuuden kannalta. Lasten ja nuorten taiteellisen toimijuuden tukeminen vahvistaa lasten osallisuutta ja yhteisöllisyyden kokemusta, ehkäisee syrjäytymistä ja lisää tasa-arvoa. Oppilaitokset toimivat keskenään vahvassa yhteistyössä – sekä hankkeissa että yhteisissä tapahtumissa. Yhteistyömuodot luovat taidealojen välistä ja kaikille yhteistä taidepedagogiikkaa.

1.1 Vantaan sanataidekoulu

Vantaan sanataidekoulu on kannatusyhdistyksen ylläpitämä sanataiteen perusopetusta antava yksityinen oppilaitos. Sanataidekoulu on perustettu 1994, ja se on tarjonnut taiteen perusopetusta sanataiteessa vuodesta 1995. Koulu on saanut vuonna 2008 opetus- ja kulttuuriministeriöltä taiteen perusopetuksen järjestämisluvan ja saa opetustuntikohtaista valtionosuutta. Opetuksessa noudatetaan Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetussuunnitelmaa. Kunta, jossa taiteen perusopetusta toteutetaan, vahvistaa opetussuunnitelman.

Vantaan sanataidekoulun koko henkilökunta osallistuu opetussuunnitelman kehittämistyöhön, joka nähdään jatkuvana prosessina. Koululla on sopimus Vantaan kaupungin kanssa taiteen perusopetuksen järjestämisestä. Koulu tarjoaa sanataiteen laajan oppimäärän mukaista opetusta taiteen perusopetuksen ryhmille. Lisäksi koulu toimii palveluntuottajana Vantaan kaupungille tarjoamalla sanataidepainotteista iltapäiväkerhotoimintaa ja koulukerhotoimintaa, joissa noudatetaan sanataiteen yleistä oppimäärää.

1.1.1 Vantaan sanataidekoulu valtakunnallisena asiantuntijaorganisaationa

Vantaan sanataidekoulu on vakiinnuttanut asemansa monipuolisena sanataidekasvatuksen osaajana ja kehittäjänä, joka tuottaa oppimateriaaleja sekä kouluttaa lasten ja nuorten kanssa työskenteleviä aikuisia. Vantaan sanataidekoulun taidekasvatusideologia perustuu elämykselliseen ja kokemukselliseen oppimiseen sekä kirjallisuuslähtöiseen sanataidekasvatukseen.

1.2 Laki taiteen perusopetuksesta

Toimintaamme ohjaa laki taiteen perusopetuksesta, jonka 1. §:n mukaan taiteen perusopetuksen tarkoitus on tuottaa tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteen alojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Taiteen perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestään myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa. (Laki taiteen perusopetuksesta 21.8. 1998/633.)

1.3 Oppilaitoksen toiminta-ajatus

Vantaan sanataidekoulun missio on edistää luovaa ilmaisua, vahvistaa lukutaitoa ja -intoa ja siten lisätä osallisuutta yhteiskunnassa.

Vantaan sanataidekoulun tehtävä on ylläpitää, tukea ja kehittää sanataiteen harrastamista, koulutusta ja tuntemusta. Koulu tarjoaa oppilaalle paikan, jossa voi turvallisesti harjoittaa ja kehittää omia taitojaan, iloita onnistumisistaan, oppia epäonnistumisistaan ja nauttia kuulumisesta omaan ryhmään ja sanataideyhteisöön. Opettajat ohjaavat oppilaita keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilöinä ja ryhmän jäseninä. Ryhmässä oppilas oppii ja rohkaistuu tulkitsemaan taidetta persoonallisesti.

Opetuksessa on keskeistä taiteiden välinen luova vuorovaikutus sekä välittävä ja kunnioittava dialogi oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Sanataidekoulussa oppilas voi asettaa itselleen haasteita ja tavoitteita, joiden saavuttaminen vaatii sitoutumista ja pitkäjänteistä harjoittelua. Sanataiteen opetuksessa oppilaita autetaan ymmärtämään ympäröivää maailmaa ja kehittymään ihmisenä ja kertojana. Lähtökohtana Vantaan sanataidekoulun toiminta-ajatuksessa on jatkuva pedagoginen ja sanataiteen osaamisen kehittäminen.

1.4 Oppilaitoksen arvot

Vantaan sanataidekoulun toimintaa ohjaavat Vantaan sanataidekoulu ry:n laatimat arvot:

Nautitaan sanataiteesta

Vantaan sanataidekoulussa toimimme ystävällisessä ilmapiirissä, olemme suvaitsevaisia ja kunnioitamme erilaisuutta. Arvostamme toisiamme ja toisten teoksia, rakennamme yhdessä lukijuuttamme, puhumme kirjoista ja osallistumme kirjalliseen keskusteluun. Vaalimme oppilaan ja opettajan kohtaamista ja pyrimme luomaan siihen kiireettömän ilmapiirin.

Luotetaan toisiimme

Pidämme sen mitä lupaamme ja odotamme samaa muilta. Odotamme oppilaiden, heidän huoltajiensa ja henkilökunnan sitoutuvan sovittuihin pelisääntöihin, aikatauluihin ja sopimuksiin. Työnantajana arvostamme paitsi ammattitaitoa myös tavoitteisiin sitoutumista ja reilua yhteispeliä molemmin puolin.

Avoimuus

Toiminta on läpinäkyvää: sitä ohjaavat arvot, tavoitteet ja opetussuunnitelmat ovat julkisia. Rakennamme toiminnan suuntaviivat painottaen eri-ikäisten yhdessä tekemistä ja moniäänistä yhteistyötä.

Tullaan nähdyksi

Haluamme, että Vantaan sanataidekoulun toiminnassa näkyvät vahvasti oppilaiden teokset. Töitä esitellään näyttelyissä, tapahtumissa sekä julkaisuissa. Esittämisestä keskustellaan etukäteen ryhmän opettajan kanssa. Jokaiselta oppilaalta pyydetään kuvaus- ja julkaisulupa ilmoittautumisen yhteydessä.

Opetuksen ja taiteenteon etiikka

Haluamme olla tietoisia vallankäytön mekanismeista ja tuottaa laadukasta opetusta eettisesti kestävällä tavalla.

2. Opetuksen toteuttaminen

2.1 Oppimiskäsitys

Opetussuunnitelmamme pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppijana ja taiteentekijänä kehitytään sekä yksilönä että yhteisön jäsenenä. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa opettajan, muiden oppilaiden, oppimisympäristön ja kulttuurisen ympäristön kanssa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aiemmat kokemukset ja hänen elämismaailmansa. Eri aistien käyttö, kehollisuus ja omien tunteiden ja kokemusten hyödyntäminen ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Oppimista, luovuutta ja päämäärien asettamista tuetaan vahvistamalla oppilaan minäkuvaa, pystyvyyden tunnetta ja itsetuntoa. Myönteinen, salliva ja arvostava ilmapiiri, ilo, onnistumisen kokemukset ja vahvuuksien painottaminen edistävät oppimista ja innostavat luovuuteen ja itsensä toteuttamiseen. Kannustava ohjaus vahvistaa oppilaan luottamusta omiin kykyihin ja rohkaisee uusiin kokeiluihin. Jokainen oppilas pystyy kanavoimaan luovuuttaan taiteelliseen toimintaan, joka ilmenee joko ajatuksen tasolla tai konkreettisena taideprosessina.

Oppimisen lähtökohtana on toiminnallinen, kokemuksellinen, elämyksellinen ja tutkiva lähestymistapa opittaviin asioihin. Oppilaat edistyvät eri tavalla ja eri tahdissa. Edistämme oppimista, kun kunnioitamme ja tuemme yksilön erityispiirteitä ja huomioimme hänen kiinnostuksen kohteensa. Luovassa ympäristössä opitaan leikin, leikkimielisyyden ja ilon kautta. Hyvät vuorovaikutustaidot lisäävät oppilaan hyvinvointia kaikissa niissä yhteisöissä, joihin oppilas kuuluu.

Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Taideopetus vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Taiteen perusopetuksen kentällä sanataideopetus tarjoaa väylän myös erityistä tukea tarvitseville oppijoille ja persoonallisuuksille.

2.2 Oppimisympäristö ja työtavat

Sanataiteen luonteeseen kuuluu, että sen opettaminen ei vaadi erityistilaa. Opetusta voi toteuttaa tavallisessa luokkahuoneessa. Sanataide joustaa luovasti opetettavan sisällön ja oppilaiden intressien mukaan vapaamuotoisempiin oppimisympäristöihin. Ryhmän kannalta oleellista kuitenkin on, että sillä on oma tila, joka luo perustan ryhmän toiminnalle

2.2.1 Oppimisympäristö

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Jaottelemme oppimisympäristöt fyysisiin, psyykkisiin, sosiaalisiin ja virtuaalisiin ympäristöihin. **Fyysinen oppimisympäristö** tarkoittaa niitä arkkitehtonisia tiloja, joissa opetus tapahtuu. **Psyykkinen oppimisympäristö** tarkoittaa opetuksen ympärillä vallitsevaa henkistä ilmapiiriä. **Sosiaalinen oppimisympäristö** käsittää opetukseen liitetyt arvot ja asenteet sekä vuorovaikutuksen ympäristön kanssa. **Virtuaaliseen oppimisympäristöön** sisältyvät kaikki sähköiset oppimisympäristöt, joita käytetään opetuksessa yhä enemmän.

Fyysisen oppimisympäristön tulee olla turvallinen, kehittävä ja viihtyisä. Vantaan sanataidekoulu omat toimitilat sijaitsevat Tikkurilassa. Opetusta annetaan myös muissa sanataiteen luonteeseen soveltuvissa tiloissa kuten kirjastoissa, taide- ja kulttuuritaloissa ja koulujen luokkahuoneissa.

Psyykkisen oppimisympäristön tulee tukea oppimista, vuorovaikutusta ja ryhmäytymistä. Sosiaalisena oppimisympäristönä Vantaan sanataidekoulu pyrkii olemaan kannustava, innostava ja haastava.

Toteutamme opetusta myös digitaalisessa oppimisympäristössä. Virtuaaliopetus voi toteutua juonteena lähiopetuksen yhteydessä, syventävien opintojen puolella on tarjolla myös monimuoto-opetusta. Monimuoto-opetuksen tarve voidaan jo perusopintojen puolella todeta opiskelijan henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa - tällä voidaan turvata opiskelijan harrastuksen jatkuvuus muutto- ja muutostilanteissa.

Lähtökohtana kaikissa oppimisympäristöissä on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia.

2.2.2 Työtavat

Opetuksen työtavoissa korostuvat yhteisöllisyys, kokemuksellinen oppiminen, toiminnallisuus, monitaiteisuus ja laaja-alainen osaaminen. Kirjoitettua, kuultua ja luettua käsitellään eri tavoin, keskustellen ja toiminnallisesti. Oppilas harjaantuu asettamaan itse omat tavoitteensa. Hän valitsee itselleen sopivia työskentelytapoja ja arvioi tavoitteiden toteutumista. Työtavat ohjaavat oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia.

Oppimisen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat tiedot, kokemukset, ongelmanratkaisutavat ja tapa hahmottaa maailmaa. Sanataiteen luonteeseen kuuluu omien kokemusten, ajatusten ja tunteiden pohdinta sekä niiden työstäminen sanalliseen muotoon. Opetuksessa tuetaan moniäänisyyttä. Oppilaita kannustetaan rohkeaan ajatusten jakamiseen, kokeilevaan kirjoittamiseen sekä tutustumaan erilaisiin tekstilajeihin ja kirjoittamisen tapoihin. Opetus on monikanavaista ja siinä huomioidaan erilaiset tavat oppia *(visuaalinen, kinesteettinen, auditiivinen, taktiilinen).* Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan identiteetin ja itsetunnon kehittymistä. Oppilaita kuunnellaan ja heitä ohjataan vahvuuksien etsimiseen. Opettaja toimii sekä oppilaan opiskelu- ja arviointitaitojen että oppimisympäristön kehittämisessä niin, että erilaisten oppilaiden edistyminen on mahdollista.

Erilaisen kirjallisuuden käsittely sanataidetunneilla laajentaa oppilaiden käsitystä sanataiteen kentästä. Kirjallisuuteen tutustuminen ohjaa myös oppilasta sisäistämään, että lukemisella on merkittävä vaikutus kirjoittamisen oppimiseen.

Omien tietojen, taitojen ja kokemusten reflektointi ja arviointi ovat oppimisen kannalta tärkeätä. Koulu halua tukea oppilaiden itseohjautuvuuden kasvua. Tavoitteena on, että oppilaat ottavat vastuun omasta opiskelustaan ja oppimisestaan ja että heille syntyy sisäinen motivaatio oppimiseen ja halu oppia ilman pakkoa. Opetuksen pyrkimyksenä on, että oppilaat kasvavat oma-aloitteisiksi, itseensä uskoviksi ja sietävät epävarmuutta. Tavoitteena on kannustaa kriittiseen ajatteluun, jonka toteutuminen onnistuu turvallisessa ja luottamuksellisessa sanataideryhmässä.

2.3 Oppilaitoksen toimintakulttuuri

Vantaan sanataidekoulu on elinikäistä oppimista painottava organisaatio, jonka henkilöstöllä on tutkiva ja kehittävä ote työhön. Toimintakulttuurin kantavia voimia ovat yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, hyvinvointi ja turvalliset työolot sekä kestävä tulevaisuus. Taustalla on dialogisuuden periaate, johon sisältyy avoin, luottamuksellinen ja arvostava vuorovaikutus. Tavoitteena on tukea koulumme kasvatus- ja opetustyötä sekä kehittää monipuolisesti työskentelyä sanataiteen ja kielitietoisuuden hyväksi.

Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Kiusaamiseen on nollatoleranssi. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus.

Johtamisen toimintakulttuuri lähtee henkilöstöjohtamisesta, jonka taustalla on oppivan organisaation ajatus. Oppilaitosta kehitetään dialogissa henkilökunnan ja oppilaiden kanssa. Henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti sekä pedagogiikan että sanataiteen sisältöihin. Lukukauden mittaan järjestetään sisältökoulutus- ja vetäytymispäiviä, joissa pyritään sekä arvioimaan että kehittämään omaa työtä.

Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen oikeuksien kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä.

2.4 Oppilaaksi ottaminen, muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukeminen ja vapaaoppilaspaikat

Oppilaaksi ottaminen tapahtuu oppilaaksi ilmoittautumisen yhteydessä. Eri opetusryhmät ja opetustoteutukset löytyvät koulun nettisivuilta, ja oppilasta ja hänen huoltajiaan neuvotaan oikean ryhmän valinnassa. Oppilaan muualla suorittamat opinnot voidaan lukea hyväksi, kun oppilas otetaan oppilaaksi Vantaan sanataidekouluun. Hyväksilukuprosessin tekee vastaava sanataideopettaja, ja sen hyväksyy rehtori. Tulohaastattelun ja opintosuoritusten perusteella kartoitetaan mahdollisten täydentävien tehtävien tarve sekä määritetään oppilaan paikka laajan oppimäärän opintopolulla.

Jokaisella oppilaalla on oppilaskortti, jonne kirjataan myös siirto-opiskelijan muualla saavutettu osaaminen. Oppilaan osaamisen toteamiseksi voidaan järjestää tulohaastattelu, jonka yhteydessä oppilas tekee itsearvion omasta osaamisestaan, vahvuuksistaan ja kehitysalueistaan.

Vantaan sanataidekoulu tarjoaa oppilailleen sisaralennuksia. Uutena toimintana aloitetaan vapaaoppilaspaikkatoiminta (3% taiteen perusopetuksen oppilaista). Vapaaoppilaspaikkaa haetaan oppilaitoksen rehtorilta erillisellä lomakkeella ilmoittautumisen yhteydessä. Hakemuksen tekee oppilaan huoltaja tai täysi-ikäinen oppilas. Hakemiseen on erillinen ohjeistus. Vapaaoppilaspaikka myönnetään taiteen perusopetuksen oppilaalle. Koulun lyhytkursseille ei ole tarjolla vapaaoppilaspaikkoja.

2.5 Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppilaan yksilöllinen tukeminen on kauttaaltaan mukana sanataiteen luonteessa. Tätä periaatetta tukevat muun muassa pienet ryhmäkoot, suorituskeskeisyyden välttäminen ja oppilaan luovuuden ja omaehtoisen ilmaisun tukeminen.

Miten eriyttämisen tarve todetaan? Tyypillistä on, että kouluun hakeutuu oppilaita, joilla on todettu erityisen tuen tarvetta kielen kehityksessä tai luku- ja kirjoitustaidon kehittymisessä. Eriyttämisen tarve voi tulla esiin myös sanataideopettajan arvion perusteella, lapsen omasta tuen tarpeen ilmaisusta tai oppilaan vanhempien tai koulun toivomuksesta. Eriyttämisen perusteena voi olla myös oppilaan kielitausta, esimerkiksi monikielisyys ja suomi toisena kielenä.

Eriyttäminen huomioidaan opetuksen suunnittelussa. Oppilaalle tarjotaan erilaisia väyliä ja tuettuja toimintamuotoja saavuttaa omia henkilökohtaisia tavoitteita. Eriyttämisen toimenpiteitä ovat muun muassa vahvennettu ohjaajatuki, yksilöllistetty työskentelyrytmi, erilaisten työskentelytapojen ja opetusmetodien soveltaminen. Näitä ovat muun muassa tuki oman toiminnan ohjaamisen taidoissa, tehtävien ja työskentelyprosessien mallintaminen ja vaiheistaminen. Tavoitteena on löytää jokaiselle oppilaalle luonteva tapa olla, työskennellä ja oppia. Tässä yhteydessä korostuvat monikanavaiset ja moniaistiset opetus- ja toimintatavat, joiden tarkoitus on tarjota monenlaisia tapoja oppia ja tehdä asioita.

Sanataidetehtävissä pyritään löytämään optimaalinen taso työskentelemällä oppilaan lähikehitysvyöhykkeellä. Pedagogiikan näkökulmasta voidaan puhua niin sanotusta *scaffoldingista*, jossa opettaja haastaa oppilasta toimimaan nykyisen taitotasonsa yläpuolella. Oppilasta tuetaan prosessin kaikissa vaiheissa, motivoidaan ja kannustetaan. Keskiöön nousee oppilaan motivaatio. Csikszentmihalyin (1997) teorian mukaan liian vaikeat tehtävät tuottavat ahdistusta ja liian helpot turhauttavat. Pitkään jatkuessaan kummassakin tapauksessa oppilaan motivaatio on vaarassa.

Eriyttämiseen liittyy olennaisesti hyvä oppimisympäristö, joustavat opetustilajärjestelyt ja tukimateriaalien ja -välineiden helppo saavutettavuus. Oppimisympäristön emotionaalisen ilmapiirin tulee olla salliva, arvostava, tukea antava ja kannustava. Turvallisessa oppimisympäristössä oppilas uskaltaa kokeilla, hän ei pelkää arvostelua ja väärin tulkituksi tulemista. Turvalliseen emotionaaliseen ympäristöön kuuluu, että oppilas hyväksytään sellaisena kuin hän on ja ryhmään kuulumisen tunnetta vahvistetaan.

Oppilaan kehitystä seurataan toteuttamalla jatkuvaa formatiivista arviointia, kannustamalla oppilasta itsearviointiin ja tukemalla häntä oman osaamisen ja omien vahvuuksien tunnistamisessa sekä oman kehittymisen havainnoimisessa. Vahvuuksia ja pystyvyyttä korostamalla tuetaan itsetuntoa, kehittymistä ja motivaatiota. Opettajan tärkeä tehtävä on auttaa oppilaita tulemaan aktiivisiksi toimijoiksi. Kunnioitamme kuitenkin kunkin oppilaan persoonallisuutta ja omaa oppimistyyliä.

Ylöspäin eriyttäminen

Nopeasti edistyvillä oppilailla on mahdollisuus suorittaa vaikeustasoltaan haastavampia tehtäviä. Heillä on oikeus saada ohjausta ja tukea eriyttäviin tehtäviin sekä palautetta niistä. Oppilasta motivoidaan kehittymään taidoissaan huomioimalla oppilaan kiinnostuksen kohteet ja pyrkimällä vaikeustasoltaan optimaalisiin tehtäviin. Tarpeen mukaan voidaan harkita seuraavaan ikäryhmään siirtymistä, mutta ensisijaisesti suositellaan eriyttämistä oman ikätason ryhmässä, jossa tunnetaidot ja psyykkinen kehitys yleensä ovat lähempänä oppilaan omaa tasoa.

2.6 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Sanataidekoulu pyrkii tiiviiseen ja avoimeen yhteistyöhön oppilaiden vanhempien kanssa. Oppilaan edistymisestä voidaan käydä keskustelua pitkin lukuvuotta, koska oppilaan arviointi on jatkuvaa. Mikäli oppilaaseen liittyy erityistä huolta tai muuta keskustelun tarvetta, opettaja on matalalla kynnyksellä yhteydessä huoltajaan. Koulu järjestää vuosittain avoimien ovien päivät, jolloin se esittelee toimintaansa ja jolloin vanhemmilla on mahdollisuus keskusteluun. Vanhempia informoidaan säännöllisesti lukukauden alussa toimintasuunnitelmista ja lukukauden lopussa toimintakertomuksista. Sanataidekoulu julkaisee joka vuosi oppilasteksteistä antologian, jonka julkaisutilaisuuteen vanhemmat ovat tervetulleita.

Sanataidekoulu verkottuu alueen erilaisiin kasvatuksen, koulutuksen ja kulttuurin toimijoihin. Näitä ovat esimerkiksi peruskoulut ja lukiot, erilaisten oppijoiden yhdistykset, kaupunkien taide- ja kulttuurilaitokset kuten Vantaan kaupunginmuseo, Vantaan taidemuseo Artsi, lastenkulttuurikeskukset Toteemi ja Pessi. Yhteistyötä tehdään erityisesti muiden taiteen perusopetuksen koulujen ja varhaiskasvatuksen yksiköiden kanssa. Lisäksi koululla on vahvat yhteydet alueen kirjastoihin, joiden kanssa tehdään yhteisiä hankkeita ja tapahtumia.

3. Opetuksen rakenne ja laajuus

Vantaan sanataidekoulun perusopetuksen laajan oppimäärän mukainen laajuus on 1300 tuntia. Se jakaantuu 800 tunnin perusopintoihin ja 500 tunnin syventäviin opintoihin. Yhden oppitunnin pituus on 45 minuuttia. Valmistavat opinnot voi aloittaa jo 4–6-vuotiaana, mutta varsinainen taiteen perusopetus alkaa 7-vuotiaana. Sanataiteen laajan oppimäärän opintojen laskennallinen kesto on 11–12 vuotta. Opetusta tarjotaan säännöllisesti viikoittain lukuvuosien aikana. Lukuvuosi alkaa syyskuussa ja päättyy toukokuussa. Lisäksi opetusta tarjotaan erillisinä kursseina ja leireinä koulujen kesälomien aikana.

3.1 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tarkoitus, tehtävä ja tavoitteet

Sanataiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetus perustuu näkemykseen kielestä ja kirjallisuudesta taiteen ja koko yhteiskunnan pohjana. Opetus edistää oppilaiden luovuutta, kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta sekä sosiaalisia taitoja. Sanataide on luovaa kielen käyttämistä, joka syventää oppilaiden kielellisiä taitoja ja ilmaisu- ja ajattelutaitoja sekä kasvattaa oppilaiden taiteilijuutta. Opetus tukee oppilaiden kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Sanataide muodostaa pohjan monille muille taiteille, jotka rakentuvat kielen varaan.

Opetus perustuu monilukutaitoon ja laajaan tekstikäsitykseen.

> **Monilukutaito** merkitsee taitoa vastaanottaa, tuottaa ja arvioida tekstejä monipuolisesti sekä käsitellä niitä erilaisten välineiden avulla.
>
> **Laajan tekstikäsityksen** mukaan tekstejä voidaan tuottaa ja vastaanottaa kirjoitetussa, puhutussa, visuaalisessa, audiovisuaalisessa ja digitaalisessa muodossa.

Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaille valmiudet ilmaista itseään monipuolisesti sanataiteen keinoin. Opinnot vahvistavat kirjoittaja- ja taiteilijaidentiteettiä sekä luovat oppilaille vertaisryhmän ja harrastusyhteisön, jossa tutustutaan sanataiteen tuottamisen eri puoliin. Opetus ohjaa oppilaita keskittyneeseen, päämäärätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn, aktiiviseen oppimiseen sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opetuksen lähtökohtia ovat ilo, leikki ja kokemuksellisuus. Opetus rohkaisee mielikuvituksen käyttöön ja oivallusten tekemiseen. Sanataideopetuksessa oppilaat kehittyvät monenlaisten tekstien luomisessa ja hiomisessa, tyylien ja tekstilajien valinnassa, arvottamisessa, analysoinnissa ja monilukutaidossa.

Perinteisten fyysisten oppimisympäristöjen ohella erilaiset digitaaliset ympäristöt ovat tärkeitä oppimisen tiloja ja kanavia. Opetusta toteutetaan vuorovaikutuksessa muiden taiteenlajien kanssa. Sanataiteen opiskelu kannustaa elinikäiseen oppimiseen ja osallisuuteen yhteisössä.

3.1.1 Sanataiteet opintojen rakenteet

VARHAISIÄN SANATAIDE		
4-6-vuotiaat	LEIKIN JA KUVITTELEN	30oh/ vuosi

PERUSOPINNOT		
7-8-vuotiaat	TARINOIN ITSE, KUULEN MUITA	70 oh/vuosi
9-10-vuotiaat	KIRJOITAN JA KERRON	80 oh/ vuosi
11-12-vuotiaat	KOKEILEN LAJEJA	100 oh/vuosi
13-15-vuotiaat	MINÄ JA MAAILMA	100 oh/ vuosi
SYVENTÄVÄT OPINNOT		
16-vuotiaat	KOHTI OMANNÄKÖISTÄ SANATAITEILIJUUTTA	140 oh/vuosi
17-vuotiaat	KOHTI OMANNÄKÖISTÄ SANATAITEILIJUUTTA	160 oh/ vuosi
18-vuotiaat	PÄÄTTÖTYÖ	200 oh/ vuosi
YHTEENSÄ		**1300 oh**

3.1.2 Opintojen tavoitealueet

Opetusta läpäisee neljä eri tavoitealuetta, joiden toteutus etenee ikätasoisesti. Tavoitealueet ovat seuraavat:

- sanataiteilijana kehittyminen
- omaääninen kirjoittaminen
- elämyksellinen lukeminen
- taideprosessi ja julkaiseminen.

3.2 Varhaisiän sanataideopinnot

Valmistava opetus, 4-6-vuotiaat yhteensä 90 opetustuntia

Leikin ja kuvittelen

Opetuksen tavoitteina on

- rohkaista lasta käyttämään mielikuvitustaan
- kannustaa lasta osallistumaan leikkiin ja vuorovaikutukseen
- tutustuttaa lasta lastenkirjallisuuteen ja lukemisen maailmaan monipuolisissa oppimisympäristöissä
- innostaa lasta kertomaan omia tarinoita sekä tarinoita yhdessä toisten kanssa
- ohjata lasta tunnistamaan perustunteita.

Opetuksen keskeiset sisällöt

Sanataideryhmässä luetaan monipuolista lastenkirjallisuutta. Kirjan tarinassa viipyillään, siinä seikkaillaan ja leikitään. Tarinasta keskustellaan rauhallisessa ilmapiirissä, annetaan tilaa lasten kysymyksille ja havainnoille. Ryhmässä leikitään sanoilla ja kerrotaan tarinoita yhdessä toisten kanssa. Lasta ohjataan tarinankerrontaan erilaisilla visuaalisilla virikkeillä huomioiden lapsen oma mielikuvitusmaailma. Sanataidetoiminnassa tärkeää ei ole lopputulos, vaan lapsen omat kokemukset, elämykset ja itse prosessi.

3.3 Sanataiteen laajan oppimäärän perusopinnot

PERUSOPINNOT 1

7-8-vuotiaat, yhteensä 140 opetustuntia

Tarinoin itse, kuulen muita

Opetuksen tavoitteina on

- mahdollistaa tekemisen ja luovuuden ilon kokeminen sekä oman ja muiden sanataideteoksien näkeminen arvokkaana

- rohkaista oppilasta jäsentämään, kielellistämään ja sanoittamaan havaintojaan, ajatuksiaan ja tunteitaan sekä luomaan kuviteltuja maailmoja sanataiteen keinoin
- ohjata oppilasta ymmärtämään faktan ja fiktion erot ja hahmottamaan tarinan juoni ja tapahtumat
- kannustaa oppilasta antamaan palautetta ja harjaantua vastaanottamaan sitä.

Opetuksen keskeiset sisällöt

Sanataideryhmässä oppilas kehittyy omassa ilmaisussaan kokeilemalla erilaisia ilmaisutapoja. Oppilas oppii jäsentämään havaintojaan kertomalla, kuuntelemalla, kirjoittamalla sekä käyttämällä visuaalista ja kehollista ilmaisua. Oppilasta ohjataan tutkimaan ja havainnoimaan ympäristöään ja hyödyntämään sitä omien tarinoidensa materiaalina. Ryhmässä jaetaan lukuelämyksiä ja keskustellaan kirjojen teemoista, tapahtumista ja henkilöhahmoista, esitellään lempikirjoja ja pohditaan tekstien suhdetta oppilaan kokemusmaailmaan. Oppilas harjoittelee jakamaan omia sanataideteoksia sekä keskustelemaan omista ja muiden tuotoksista.

PERUSOPINNOT 2

9-10-vuotiaat, yhteensä 160 opetustuntia

Kirjoitan ja kerron

Opetuksen tavoitteina on

- kannustaa oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisemmin ja sujuvammin
- vahvistaa tarinan rakenteen hallintaa ja kykyä luoda kuviteltuja maailmoja ja hahmoja
- ohjata oppilasta tutustumaan eri kerronnan muotoihin
- auttaa oppilasta löytämään lukemastaan/kuulemastaan oleellinen teema ja ymmärtämään erilaisten tunteiden moninaisuus
- rohkaista oppilasta omien sanataideteoksien jakamiseen ja julkaisemiseen.

Opetuksen keskeiset sisällöt

Sanataideryhmässä tuotetaan ja vastaanotetaan erilaisia tekstilajeja ja tekstityyppejä sekä työskennellään monimuotoisissa oppimisympäristöissä erilaisten tekstimodaliteettien parissa. Ryhmässä kirjoitetaan pidempiä tarinoita ja opetellaan ketjuttamaan tapahtumia ja juonenkäänteitä sekä käyttämään yksinkertaisia siirtymiä. Ryhmässä luetaan monipuolisesti kirjallisuutta ja kerrotaan omista kirjamieltymyksistä. Oppilaat luovat omia fiktiivisiä maailmoja ja hahmoja. Oppilaalla on mahdollisuus julkaista sanataideteoksiaan myös ryhmän ulkopuolella esimerkiksi kirjastoissa ja koulun blogisivuilla.

PERUSOPINNOT 3

11-12-vuotiaat, yhteensä 200 opetustuntia

Kokeilen lajeja

Opetuksen tavoitteina on

- ohjata oppilasta ymmärtämään ja toteuttamaan tekemisen prosessia syvällisemmin
- auttaa oppilasta hahmottamaan eri tekstilajien ominaispiirteitä ja kehittymään tekstikäytänteissä
- rohkaista oppilasta kokeilemaan erilaisia tyylejä ja eri tekstilajeja
- tukea oppilasta kuullun/luetun tekstin tulkinnan kehittymisessä
- harjaannuttaa oppilasta oman sanoman tai mielipiteen julkiseen ilmaisemiseen taiteen keinoin
- tarjota oppilaalle yhteisö yhdessä tekemiseen ja kokemiseen.

Opetuksen keskeiset sisällöt

Sanataideryhmässä harjoitellaan tuottamaan pidempikestoisia tehtäviä sekä keskittymään tekemisen prosessiin. Oppilas suunnittelee, toteuttaa, arvioi ja muokkaa omaa sanataideteostaan. Oppilas monipuolistaa tuottamiensa kertomusten rakennetta ja sisältöä muun muassa syventämällä henkilökuvausta, harjoittelemalla eri kertojanäkökulmia ja käyttämällä aikatasojen ja paikkojen vaihtelua. Ryhmässä harjoitellaan luetun tekstin muokkausta toiseksi taiteenlajiksi tai tekstilajiksi. Oppilasta kannustetaan oman mielipiteen ja sanoman ilmaisuun sanataiteen keinoin. Oppilas työskentelee myös muiden kuin oman kotiryhmänsä sanataideharrastajien kanssa ja saa mahdollisuuden tutustua muihin taiteenlajeihin.

PERUSOPINNOT 4

13-15-vuotiaat, yhteensä 300 opetustuntia

Minä ja maailma

Opetuksen tavoitteina on

- antaa välineitä oppilaan oman taitelijaidentiteetin vahvistumiseen
- tukea oppilasta ymmärtämään tekstien vuorovaikutuksellisuuden merkitys ja huomioimaan tekstin vastaanottaja jo tuottamisprosessissa
- ohjata oppilasta kuullun/luetun tekstin tulkinnan ja analysoinnin kehittymisessä, pintatason alla olevien tekijöiden tunnistamisessa, kertomusten moninaisuuden hahmottamisessa
- rohkaista oppilasta tuomaan teksteissään esiin omaa minäkuvaa, arvoja ja ideologioita.

Opetuksen keskeiset sisällöt

Sanataideryhmässä tutustutaan taiteilijuuteen esimerkiksi vierailemalla taidelaitoksissa, kustantamoissa, näyttelyissä ja kirjailijatapaamisissa. Oppilaat harjoittelevat tekstin ja yleisön kohtaamista ja vertaisarviointia oman ryhmän sisällä. Oppilas julkaisee kirja-arvosteluja ja -analyyseja

esimerkiksi blogeissa ja harjoittelee yhteisökirjoittamista virtuaalisissa ympäristöissä. Oppilaat reflektoivat omia kirjoittamisen motiiveja, vaikuttimia ja tavoitteita. Heitä kannustetaan osallistumaan erilaisiin kirjoituskilpailuihin, yleisötapahtumiin ja muihin kohtaamisiin ja vuorovaikutukseen yleisön kanssa.

3.4 Sanataiteen laajan oppimäärän syventävät opinnot

SYVENTÄVÄT OPINNOT

16-17-vuotiaat, yhteensä 300 opetustuntia

Kohti omannäköistä sanataiteilijuutta

Sanataiteen laajan oppimäärän syventävissä opinnoissa oppilaat hahmottavat oman taiteilijuuden soveltamismahdollisuuksia ja syventävät käsitystään sanataiteesta ja sen mahdollisuuksista. Syventävien opintojen alussa oppilas tekee pienimuotoisen taiteellisen työn, jonka avulla oppilas voi itse havainnollistaa omia mielenkiinnon kohteitaan ja tavoitteellistaa tulevia syventäviä opintojaan.

Syventävissä opinnoissa oppilas voi laajentaa tai kohdentaa osaamistaan kirjallisuuden lajin tai julkaisualustan suunnassa (blogialusta, lavarunous, sanataide kaupunkitaiteena tai näyttely-ympäristössä). Oppilas voi tehdä taiteellista tutkimusta: hän voi kehittää kirjoittamisen menetelmiä tai hän voi tutkia itselleen tärkeää aihetta sanataiteen keinoin. Syventävien opintojen alussa jokaiselle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma. Henkilökohtaisessa opetussuunnitelmassa selviää, mikä osuus syventävistä opinnoista koostuu valinnaisista kursseista, jotka oppilas valitsee koulun lyhytkurssivalikoimasta.

Opetuksen tavoitteina on

- ohjata oppilasta syventämään ja laajentamaan aiemmin oppimaansa
- kannustaa oppilasta reflektoimaan omaa kirjoittajaidentiteettiä tarkemmin
- rohkaista oppilasta itseohjautuvuuteen
- tukea oppilasta ammatillisten peruskäsitteiden ymmärtämisessä ja auttaa soveltamaan niitä omassa työskentelyssään
- ohjata oppilasta hyväksymään keskeneräisyys taiteen tekemisessä
- tarjota oppilaalle mahdollisuus tutustua sanataiteeseen työnä ja kirjoittajan julkiseen rooliin
- ohjata oppilasta ystävälliseen keskustelukulttuuriin ja rakentavan palautteen antoon
- ohjata, kannustaa ja tukea oppilasta päättötyön tekemisessä.

Opetuksen keskeiset sisällöt

Oppilas laajentaa ja syventää aiemmin opittua muun muassa perehtymällä tekstien moninaisuuteen ja alan traditioihin, hakemalla omaa ääntä ja ilmaisutapaa, harjaantumalla kirjoittamisen yhteisöllisyyteen ja julkaisemiseen, syventymällä pidempiin projekteihin, laajentamalla kirjallisuuden eri tarkastelutapoja, harjoittelemalla kriittistä tekstinlukutaitoa sekä vahvistamalla taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta. Oppilasta harjaannutetaan ymmärtämään ja hyväksymään taideprojektien keskeneräisyys ja teosten monet tulkintamahdollisuudet. Oppilasta kannustetaan itsenäiseen ja

omaehtoiseen taiteelliseen toimintaan. Syventävissä opinnoissa tutustutaan alan peruskäsitteistöön ja harjoitellaan sen soveltamista kirjallisuuskeskustelussa ja oman työskentelyprosessin analysoinnissa. Opinnoissa annetaan tietoa alan jatkokoulutuksesta, työskentelymahdollisuuksista ja työtehtävistä sekä rohkaistaan tutustumaan omakohtaisesti taiteeseen työnä.

18-vuotiaat, 200 opetustuntia

Taiteellinen päättötyö

Opiskelijat toteuttavat syventävien opintojen päätteeksi laajahkon päättötyön (200 h), jossa he soveltavat mahdollisimman laaja-alaisesti syventävissä opinnoissa saavuttamiaan taitoja. Päättötyön aikana oppilaat pitävät oppimispäiväkirjaa, jossa he pohtivat omaa työskentelyään, jäsentävät omia ajatuksiaan ja analysoivat työskentelyprosessiaan.

3.5 Aikuisten sanataiteen opetus

Vantaan sanataidekoulu tarjoaa sanataiteen taiteen perusopetusta aikuisille laajalla oppimäärällä, 1300 tuntiin asti. Opetuksen alkuvaiheessa aikuisopiskelijalle tehdään henkilökohtainen opetussuunnitelma, johon kirjataan opintojen tavoitteita ja painopisteitä. Syventävien opintojen alussa tehdään pienimuotoinen taiteellinen työ, jonka avulla oppilas havainnollistaa itse mielenkiinnon kohteitaan ja tavoitteellistaa omia tulevia syventäviä opintojaan. Syventävien opintoja varten laaditaan päivitetty henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa näkyvät aikuisopiskelijan omat kiinnostuksen kohteet.

Aikuisten sanataiteen opetuksesta tehdään erillinen opetussuunnitelman liite, joka valmistuu, kun lasten ja nuorten perusopetus on lähtenyt liikkeelle. Liitteen valmistuttua aikuisopiskelijoiden opintopolusta löytyy linkki myös koulun verkkosivulla.

4. Arviointi

4.1 Oppimisen arviointi sanataiteen opetuksessa

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaiden sanataiteen opinnoissa edistymistä ja opinnoille annettujen tavoitteiden saavuttamista. Arviointi tukee oppilaiden oman taiteilijuuden kehittymistä, omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista arvioidaan myönteisesti ja kannustavasti sekä opintojen aikana että päättövaiheessa. Monipuolinen ja jatkuva formatiivinen arviointi koostuu erilaisista palautteen antamisen tavoista ja arviointimenetelmistä: oppilaat saavat henkilökohtaista palautetta opettajaltaan, ja oppilaita harjaannutetaan itse- ja vertaisarviointiin. Oppilaan arvioinnin tukena on sähköinen arviointikortti, johon opettaja tallentaa oppilaan edistymistä koko opintojen ajan. Sähköinen oppilaskortti on joustavasti siirrettävissä toiseen sanataiteen perusopetusta antavaan kouluun, mikäli oppilaan sanataideopinnot jatkuvat muualla.

Palaute kytkeytyy opetuksen tavoitteisiin ja on ohjaavaa, jatkuvaa ja pitkäkestoista. Arviointi tukee samalla oppimaan oppimisen taitojen ja itseohjautuvuuden kehittymistä. Arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan. Arvioinnin ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaiden itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Oppilaita ohjataan rakentavuuteen vertaispalautteen annossa, ja näin pyritään synnyttämään myönteinen ja kannustava keskustelukulttuuri.

Oppilas kokoaa koko perusopintojen ajan portfoliota omista töistään. Töiden valintaprosessi portfolioon toimii yhtenä tapana toteuttaa itsearviointia.

4.2. Arvioinnin kohteet

Arvioinnissa huomioidaan neljä opetuksen tavoitealuetta, joihin laajan oppimäärän opetussuunnitelma perustuu. Tavoitealueet on lueteltu kohdassa 3.1.2.

Laajan oppimäärän syventävissä opinnoissa arviointi kohdistuu erityisesti seuraaviin osaamisiin:

- sanataiteilijana kehittyminen
- sanataiteen tuottamisen taidot
- sanataiteen tulkitsemisen taidot
- oppimaan oppimisen, reflektoinnin ja prosessin hallinnan taidot

4.3. Arvioinnin kriteerit

Syventävien opintojen arviointikriteerejä on viisi:

1) ammatillisten peruskäsitteiden hallinta ja alan tradition tunteminen
2) valmius kielentää omia havaintojaan, ajatuksiaan ja tunteitaan sanataiteen keinoin
3) pitkäkestoiseen työskentelyprosessiin sitoutuminen
4) muodon ja sisällön suhteen ymmärtäminen ja monien eri ilmaisukeinojen rohkea kokeilu
5) itsenäinen työskentely.

Hyvä osaaminen määrittyy seuraavasti:

1) Oppilas hallitsee hyvin valitsemansa kirjallisuuden lajin ja sen käsitteet.

2) Oppilas tuo omaa ääntään esille rohkeasti ja käyttää ilmaisuinstrumenttiaan monialaisesti. Oppilaan päättötyössä näkyvät selkeänä osaamisena oppilaan päättötyön suunnitelmaan kirjaamat kehitystavoitteet ja taiteelliset pyrkimykset.

3) Oppilas työskentelee pitkäjänteisesti ja asettaa haasteellisia tavoitteita itsenäisesti. Oppilaan työskentelyprosessissa näkyy, että eri työvaiheille on annettu tarpeeksi aikaa.

4) Oppilas osoittaa tekstin rakenteen hallintaa. Oppilas on valinnut rakenteen, joka palvelee ilmaisusisältöä hyvin. Oppilas tunnistaa valittuun kirjallisuuden lajiin liittyvät muotokielen vaatimukset ja osoittaa taitoa niiden hallinnassa.

5) Oppilas hallitsee taiteellisen versioinnin ja uudelleen kirjoittamisen taidot. Oppilaalla on itsenäinen työote: hän osaa havainnoida omaa oppimistaan itsenäisesti ja asettuu dialogiin teoksen kanssa.

VANTAAN SANATAIDEKOULU RY

PAIKALLINEN OPETUSSUUNNITELMA

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

Sisällys

1. Yleistä 24
1.1 Vantaan sanataidekoulu 24
1.1.1 Vantaan sanataidekoulu valtakunnallisena asiantuntijaorganisaationa 24
1.2 Laki taiteen perusopetuksesta 25
1.3 Oppilaitoksen toiminta-ajatus 25
1.4 Oppilaitoksen arvot 25
2. Opetuksen toteuttaminen 27
2.1 Oppimiskäsitys 27
2.2 Oppimisympäristö ja työtavat 27
2.2.1 Oppimisympäristöt 27
2.3 Oppilaitoksen toimintakulttuuri 29
2.4 Oppilaaksi ottaminen, muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukeminen ja vapaaoppilaspaikat 29
2.5 Oppimäärän yksilöllistäminen 30
2.6 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa 30
3.Opetuksen rakenne ja laajuus 32
3.1. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tarkoitus, tehtävä ja tavoitteet 32
3.1.1 Opintojen rakenne 33
3.1.2 Opintojen tavoitealueet 34
3.2. Valmistava opetus 34
3.3 Yhteiset opinnot 35
4. Arviointi 38

1. Yleistä

Taiteen perusopetus on merkittävä osa vantaalaista laadukasta lasten ja nuorten kulttuuria. Tavoitteellisella, tasolta toiselle etenevällä taiteen harrastamisella on suuri merkitys lasten ja nuorten henkistä hyvinvointia rakentavana ja lisäävänä tekijänä. Vantaan kaupunki luo edellytyksiä lasten ja nuorten harrastustoiminnalle tavoitteenaan, että jokaisella lapsella on vähintään yksi mielekäs harrastus.

Vantaalaiset taiteen perusopetusoppilaitokset tarjoavat opetusta yhteisenä ajatuksenaan kattavan ja tasokkaan taidepedagogiikan luominen kuntaan ja kuntalaisille. Yhteisenä tahtotilana on tukea lasta ja perheitä näkemään taideharrastuksen tuomat voimavarat ja osaaminen, joilla on merkitystä yksilön kasvun ja laajemmin taidetta harrastavan lapsen tulevaisuuden kannalta. Lasten ja nuorten taiteellisen toimijuuden tukeminen vahvistaa lasten osallisuutta ja yhteisöllisyyden kokemusta, ehkäisee syrjäytymistä ja lisää tasa-arvoa. Oppilaitokset toimivat keskenään vahvassa yhteistyössä – sekä hankkeissa että yhteisissä tapahtumissa. Yhteistyömuodot luovat taidealojen välistä ja kaikille yhteistä taidepedagogiikkaa.

1.1 Vantaan sanataidekoulu

Vantaan sanataidekoulu on kannatusyhdistyksen ylläpitämä sanataiteen perusopetusta antava yksityinen oppilaitos. Sanataidekoulu on perustettu 1994, ja se on tarjonnut taiteen perusopetusta sanataiteessa vuodesta 1995. Koulu on saanut vuonna 2008 opetus- ja kulttuuriministeriöltä taiteen perusopetuksen järjestämisluvan ja saa opetustuntikohtaista valtionosuutta. Opetuksessa noudatetaan Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetussuunnitelmaa.

Koko henkilökunta osallistuu opetussuunnitelman kehittämistyöhön, joka nähdään jatkuvana prosessina. Koululla on sopimus Vantaan kaupungin kanssa taiteen perusopetuksen järjestämisestä. Koulu tarjoaa sanataiteen laajan oppimäärän mukaista opetusta taiteen perusopetusryhmille. Lisäksi koulu toimii palveluntuottajana Vantaan kaupungille tarjoamalla sanataidepainotteista iltapäiväkerhotoimintaa ja koulukerhotoimintaa, joissa noudatetaan sanataiteen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmaa.

1.1.1 Vantaan sanataidekoulu valtakunnallisena asiantuntijaorganisaationa

Vantaan sanataidekoulu on vakiinnuttanut asemansa monipuolisena sanataidekasvatuksen osaajana ja kehittäjänä, joka tuottaa oppimateriaaleja sekä kouluttaa lasten ja nuorten kanssa työskenteleviä aikuisia. Vantaan sanataidekoulun taidekasvatusideologia perustuu elämykselliseen ja kokemukselliseen oppimiseen sekä kirjallisuuslähtöiseen sanataidekasvatukseen.

1.2 Laki taiteen perusopetuksesta

Toimintaamme ohjaa laki taiteen perusopetuksesta, jonka 1. §:n mukaan taiteen perusopetuksen tarkoitus on tuottaa tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteen alojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Taiteen perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestään myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa. (Laki taiteen perusopetuksesta 21.8. 1998/633.)

1.3 Oppilaitoksen toiminta-ajatus

Vantaan sanataidekoulun missio on edistää luovaa ilmaisua, vahvistaa lukutaitoa ja -intoa ja siten lisätä osallisuutta yhteiskunnassa.

Vantaan sanataidekoulun tehtävä on ylläpitää, tukea ja kehittää sanataiteen harrastamista, koulutusta ja tuntemusta. Koulu tarjoaa oppilaalle paikan, jossa voi turvallisesti harjoittaa ja kehittää omia taitojaan, iloita onnistumisistaan, oppia epäonnistumisistaan ja nauttia kuulumisesta omaan ryhmään ja sanataideyhteisöön. Opettajat ohjaavat oppilaita keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilöinä ja ryhmän jäseninä. Ryhmässä oppilas oppii ja rohkaistuu tulkitsemaan taidetta persoonallisesti.

Opetuksessa on keskeistä taiteiden välinen luova vuorovaikutus sekä välittävä ja kunnioittava dialogi oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Sanataidekoulussa oppilas voi asettaa itselleen haasteita ja tavoitteita, joiden saavuttaminen vaatii sitoutumista ja pitkäjänteistä harjoittelua. Sanataiteen opetuksessa oppilaita autetaan ymmärtämään ympäröivää maailmaa ja kehittymään ihmisenä ja kertojana. Lähtökohtana Vantaan sanataidekoulun toiminta-ajatuksessa on jatkuva pedagoginen ja sanataiteen osaamisen kehittäminen.

1.4 Oppilaitoksen arvot

Vantaan sanataidekoulun toimintaa ohjaavat Vantaan sanataidekoulu ry:n laatimat arvot:

Nautitaan sanataiteesta

Vantaan sanataidekoulussa toimimme ystävällisessä ilmapiirissä, olemme suvaitsevaisia ja kunnioitamme erilaisuutta. Arvostamme toisiamme ja toisten teoksia, rakennamme yhdessä lukijuuttamme, puhumme kirjoista ja osallistumme kirjalliseen keskusteluun. Vaalimme oppilaan ja opettajan kohtaamista ja pyrimme luomaan siihen kiireettömän ilmapiirin.

Luotetaan toisiimme

Pidämme sen mitä lupaamme ja odotamme samaa muilta. Odotamme oppilaiden, heidän huoltajiensa ja henkilökunnan sitoutuvan sovittuihin pelisääntöihin, aikatauluihin ja sopimuksiin. Työnantajana

arvostamme paitsi ammattitaitoa myös tavoitteisiin sitoutumista ja reilua yhteispeliä molemmin puolin.

Avoimuus

Toiminta on läpinäkyvää: sitä ohjaavat arvot, tavoitteet ja opetussuunnitelmat ovat julkisia. Rakennamme toiminnan suuntaviivat painottaen eri-ikäisten yhdessä tekemistä ja moniäänistä yhteistyötä.

Tullaan nähdyksi

Haluamme, että Vantaan sanataidekoulun toiminnassa näkyvät vahvasti oppilaiden teokset. Töitä esitellään näyttelyissä, tapahtumissa sekä julkaisuissa. Esittämisestä keskustellaan etukäteen ryhmän opettajan kanssa. Jokaiselta oppilaalta pyydetään kuvaus- ja julkaisulupa ilmoittautumisen yhteydessä.

Opetuksen ja taiteenteon etiikka

Haluamme olla tietoisia vallankäytön mekanismeista ja tuottaa laadukasta opetusta eettisesti kestävällä tavalla.

2. Opetuksen toteuttaminen

2.1 Oppimiskäsitys

Vantaan sanataidekoulun yleisen oppimäärän opetussuunnitelma pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppijana ja taiteentekijänä kehitytään sekä yksilönä että yhteisön jäsenenä. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa opettajan, muiden oppilaiden, oppimisympäristön ja kulttuurisen ympäristön kanssa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aiemmat kokemukset ja hänen elämismaailmansa. Eri aistien käyttö, kehollisuus ja omien tunteiden ja kokemusten hyödyntäminen ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Oppimista, luovuutta ja päämäärien asettamista tuetaan vahvistamalla oppilaan minäkuvaa, pystyvyyden tunnetta ja itsetuntoa. Myönteinen, salliva ja arvostava ilmapiiri, ilo, onnistumisen kokemukset ja vahvuuksien painottaminen edistävät oppimista ja innostavat luovuuteen ja itsensä toteuttamiseen. Kannustava ohjaus vahvistaa oppilaan luottamusta omiin kykyihin ja rohkaisee uusiin kokeiluihin. Jokainen oppilas pystyy kanavoimaan luovuuttaan taiteelliseen toimintaan, joka ilmenee joko ajatuksen tasolla tai konkreettisena taideprosessina.

Oppimisen lähtökohtana on toiminnallinen, kokemuksellinen, elämyksellinen ja tutkiva lähestymistapa opittaviin asioihin. Oppilaat edistyvät eri tavalla ja eri tahdissa. Edistämme oppimista, kun kunnioitamme ja tuemme yksilön erityispiirteitä ja huomioimme hänen kiinnostuksen kohteensa. Luovassa ympäristössä opitaan leikin, leikkimielisyyden ja ilon kautta. Hyvät vuorovaikutustaidot lisäävät oppilaan hyvinvointia kaikissa niissä yhteisöissä, joihin oppilas kuuluu.

Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Taideopetus vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Taiteen perusopetuksen kentällä sanataideopetus tarjoaa väylän myös erityistä tukea tarvitseville oppijoille ja persoonallisuuksille.

2.2 Oppimisympäristö ja työtavat

Sanataiteen luonteeseen kuuluu, että sen opettaminen ei vaadi erityistilaa. Opetusta voi toteuttaa tavallisessa luokkahuoneessa. Sanataide joustaa luovasti opetettavan sisällön ja oppilaiden intressien mukaan vapaamuotoisempiin oppimisympäristöihin. Ryhmän kannalta oleellista kuitenkin on, että sillä on oma tila, joka luo perustan ryhmän toiminnalle.

2.2.1 Oppimisympäristöt

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Jaottelemme oppimisympäristöt fyysisiin, psyykkisiin, sosiaalisiin ja

virtuaalisiin ympäristöihin. **Fyysinen oppimisympäristö** tarkoittaa niitä arkkitehtonisia tiloja, joissa opetus tapahtuu. **Psyykkinen oppimisympäristö** tarkoittaa opetuksen ympärillä vallitsevaa henkistä ilmapiiriä. **Sosiaalinen oppimisympäristö** käsittää opetukseen liitetyt arvot ja asenteet sekä vuorovaikutuksen ympäristön kanssa. **Virtuaaliseen oppimisympäristöön** sisältyvät kaikki sähköiset oppimisympäristöt, joita käytetään opetuksessa yhä enemmän.

Fyysisen oppimisympäristön tulee olla turvallinen, kehittävä ja viihtyisä. Sanataidepainotteisessa iltapäiväkerhotoiminnassa ensisijainen fyysinen oppimisympäristö sijaitsee niissä tiloissa, jotka koulu on varannut iltapäivätoiminnalle. Koulukerhotoiminnassa ensisijainen fyysinen oppimisympäristö on koulun kerhotoiminnalle osoittama tila. Vantaan sanataidekoulu omat opetustilat sijaitsevat Tikkurilassa. Opetusta annetaan myös muissa sanataiteen luonteeseen soveltuvissa tiloissa kuten kirjastoissa, taide- ja kulttuuritaloissa ja koulujen luokkahuoneissa.

Psyykkisen oppimisympäristön tulee tukea oppimista, vuorovaikutusta ja ryhmäytymistä. Sosiaalisena oppimisympäristönä Vantaan sanataidekoulu pyrkii olemaan kannustava, innostava ja haastava. Virtuaalinen oppimisympäristö on käytössä lähiopetuksen tukena, ja opetusta toteutetaan erilaisilla digitaalisilla välineillä silloin, kun se opetettavan asian luonteeseen sopii.

Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia.

2.2.2. Työtavat

Opetuksen työtavoissa korostuvat yhteisöllisyys, kokemuksellinen oppiminen, toiminnallisuus, monitaiteisuus ja laaja-alainen osaaminen. Kirjoitettua, kuultua ja luettua käsitellään eri tavoin, keskustellen ja toiminnallisesti. Oppilas harjaantuu asettamaan itse omat tavoitteensa. Hän valitsee itselleen sopivia työskentelytapoja ja arvioi tavoitteiden toteutumista. Työtavat ohjaavat oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia.

Oppimisen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat tiedot, kokemukset, ongelmanratkaisutavat ja tapa hahmottaa maailmaa. Sanataiteen luonteeseen kuuluu omien kokemusten, ajatusten ja tunteiden pohdinta sekä niiden työstäminen sanalliseen muotoon. Opetuksessa tuetaan moniäänisyyttä. Oppilaita kannustetaan rohkeaan ajatusten jakamiseen, kokeilevaan kirjoittamiseen sekä tutustumaan erilaisiin tekstilajeihin ja kirjoittamisen tapoihin. Opetus on monikanavaista ja siinä huomioidaan erilaiset tavat oppia (visuaalinen, kinesteettinen, auditiivinen, taktiilinen). Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan identiteetin ja itsetunnon kehittymistä. Oppilaita kuunnellaan ja heitä ohjataan vahvuuksien etsimiseen. Opettaja toimii sekä oppilaan opiskelu- ja arviointitaitojen, että oppimisympäristön kehittämisessä niin, että erilaisten oppilaiden edistyminen on mahdollista.

Erilaisen kirjallisuuden käsittely sanataidetunneilla laajentaa oppilaiden käsitystä sanataiteen kentästä. Kirjallisuuteen tutustuminen ohjaa myös oppilasta sisäistämään, että lukemisella on merkittävä vaikutus kirjoittamisen oppimiseen.

Omien tietojen, taitojen ja kokemusten pohtiminen ja arviointi ovat oppimisen kannalta tärkeätä. Koulu haluaa tukea oppilaiden itseohjautuvuuden kasvua. Tavoitteena on, että oppilaat ottavat vastuun omasta opiskelustaan ja oppimisestaan ja että heille syntyy sisäinen motivaatio oppimiseen ja halu oppia ilman pakkoa. Opetuksen pyrkimyksenä on, että oppilaat kasvavat oma-aloitteisiksi, itseensä uskoviksi ja sietävät epävarmuutta. Tavoitteena on kannustaa kriittiseen ajatteluun, jonka toteutuminen onnistuu turvallisessa ja luottamuksellisessa sanataideryhmässä.

2.3 Oppilaitoksen toimintakulttuuri

Vantaan sanataidekoulu on elinikäistä oppimista painottava organisaatio, jonka henkilöstöllä on tutkiva ja kehittävä ote työhön. Toimintakulttuurin kantavia voimia ovat yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, hyvinvointi ja turvalliset työolot sekä kestävä tulevaisuus. Taustalla on dialogisuuden periaate, johon sisältyy avoin, luottamuksellinen ja arvostava vuorovaikutus. Tavoitteena on tukea koulumme kasvatus- ja opetustyötä sekä kehittää monipuolisesti työskentelyä sanataiteen ja kielitietoisuuden hyväksi.

Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Kiusaamiseen on nollatoleranssi. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus.

Johtamisen toimintakulttuuri lähtee henkilöstöjohtamisesta, jonka taustalla on oppivan organisaation ajatus. Oppilaitosta kehitetään dialogissa henkilökunnan ja oppilaiden kanssa. Henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti sekä pedagogiikan että sanataiteen sisältöihin. Lukukauden mittaan järjestetään sisältökoulutus- ja vetäytymispäiviä, joissa pyritään sekä arvioimaan että kehittämään omaa työtä. Kehitämme toimintaamme arvioimalla säännöllisesti organisaatiomme koko toimintaa ja esimerkiksi osallistumalla koulutuksemme ulkopuoliseen arviointiin.

Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen oikeuksien kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä.

2.4 Oppilaaksi ottaminen, muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukeminen ja vapaaoppilaspaikat

Vantaan sanataidekoulu toteuttaa yleistä oppimäärää sanataidepainotteisessa iltapäivätoiminnassa ja koulukerhoissa. Iltapäivätoimintaan oppilas saa paikan Vantaan kaupungilta. Sitä kautta anotaan myös maksuhuojennuksia.

Koulukerhotoiminta on Vantaan kaupungin harkinnanvaraista tukea oppilaiden harrastustoimintaan, joka kohdentuu vuosittain muutamille kouluille. Koulukerhot ovat oppilaille maksuttomia.

Oppilaalla on koulukerhotoiminnan tai iltapäiväkerhon sanataideopetuksen päättyessä mahdollisuus jatkaa yleisen oppimäärän oppilaana täyteen laajuuteen, 500 tuntiin asti. Kun oppilas jatkaa yleisen oppimäärän opiskelua, käydään läpi myös muualla suoritetut opinnot, joita voidaan lukea hyväksi. Hyväksilukuprosessin tekee vastaava sanataideopettaja, ja sen hyväksyy rehtori. Mikäli oppilas päättää siirtyä yleisestä oppimäärästä laajan oppimäärän opintoihin, järjestetään tulohaastattelu oppilaan osaamisen toteamiseksi. Tulohaastattelussa oppilas tekee itsearvion omasta osaamisestaan, vahvuuksistaan ja kehitysalueistaan. Tulohaastattelun ja opintorekisteritietojen perusteella kartoitetaan mahdollisten täydentävien tehtävien tarve sekä määritetään oppilaan paikka laajan oppimäärän opintopolulla.

2.5 Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppilaan yksilöllinen tukeminen on kauttaaltaan mukana sanataiteen luonteessa. Opetuksessa pyritään pienryhmätyöskentelyyn, suorituskeskeisyyden välttämiseen ja oppilaan luovuuden ja omaehtoisen ilmaisun tukemiseen.

Miten eriyttämisen tarve todetaan? Eriyttämisen tarve voi tulla esiin sanataideopettajan arvion perusteella, lapsen omasta tuen tarpeen ilmaisusta tai oppilaan vanhempien tai koulun toivomuksesta. Eriyttämisen perusteena voi olla myös oppilaan kielitausta, esimerkiksi monikielisyys ja suomi toisena kielenä.

Eriyttäminen huomioidaan opetuksen suunnittelussa. Oppilaalle tarjotaan erilaisia väyliä ja tuettuja toimintamuotoja saavuttaa omia henkilökohtaisia tavoitteita. Eriyttämisen toimenpiteitä ovat muun muassa vahvennettu ohjaajatuki, yksilöllistetty työskentelyrytmi, erilaisten työskentelytapojen ja opetusmetodien soveltaminen. Tavoitteena on löytää jokaiselle oppilaalle luonteva tapa olla, työskennellä ja oppia. Tässä yhteydessä korostuvat monikanavaiset ja moniaistiset opetus- ja toimintatavat, joiden tarkoitus on tarjota monenlaisia tapoja oppia ja tehdä asioita.

Eriyttämiseen liittyy olennaisesti hyvä oppimisympäristö, joustavat opetustilajärjestelyt ja tukimateriaalien ja -välineiden helppo saavutettavuus. Oppimisympäristön emotionaalisen ilmapiirin tulee olla salliva, arvostava, tukea antava ja kannustava. Turvallisessa oppimisympäristössä oppilas uskaltaa kokeilla, hän ei pelkää arvostelua ja väärin tulkituksi tulemista. Turvalliseen emotionaaliseen ympäristöön kuuluu, että oppilas hyväksytään sellaisena kuin hän on ja ryhmään kuulumisen tunnetta vahvistetaan.

Oppilaan kehitystä seurataan toteuttamalla jatkuvaa formatiivista arviointia, kannustamalla oppilasta itsearviointiin ja tukemalla häntä oman osaamisen ja omien vahvuuksien tunnistamisessa sekä oman kehittymisen havainnoimisessa. Vahvuuksia ja pystyvyyttä korostamalla tuetaan itsetuntoa, kehittymistä ja motivaatiota. Opettajan tärkeä tehtävä on auttaa oppilaita tulemaan aktiivisiksi toimijoiksi. Kunnioitamme kuitenkin kunkin oppilaan persoonallisuutta ja omaa oppimistyyliä.

Ylöspäin eriyttäminen

Nopeasti edistyvillä oppilailla on mahdollisuus suorittaa vaikeustasoltaan haastavampia tehtäviä. Heillä on oikeus saada ohjausta ja tukea eriyttäviin tehtäviin sekä palautetta niistä. Oppilasta motivoidaan kehittymään taidoissaan huomioimalla oppilaan kiinnostuksen kohteet ja pyrkimällä vaikeustasoltaan optimaalisiin tehtäviin.

2.6 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Sanataidekoulu pyrkii tiiviiseen ja avoimeen yhteistyöhön oppilaiden vanhempien kanssa. Oppilaan edistymisestä voidaan käydä keskustelua pitkin lukuvuotta, koska oppilaan arviointi on jatkuvaa. Mikäli oppilaaseen liittyy erityistä huolta tai muuta keskustelun tarvetta, opettaja on matalalla kynnyksellä yhteydessä huoltajaan.

Koulu järjestää vuosittain avoimien ovien päivät, jolloin se esittelee toimintaansa ja jolloin vanhemmilla on mahdollisuus keskusteluun. Vanhempia informoidaan säännöllisesti lukukauden

alussa toimintasuunnitelmista ja lukukauden lopussa toimintakertomuksista. Sanataidekoulu julkaisee joka vuosi oppilasteksteistä antologian, jonka julkaisutilaisuuteen vanhemmat ovat tervetulleita.

Sanataidekoulu verkottuu alueen taiteen perusopetuksen yksiköihin ja erilaisiin kasvatuksen ja koulutuksen yksiköihin. Näitä ovat esimerkiksi peruskoulut ja lukiot, erilaisten oppijoiden yhdistykset, kaupunkien taide- ja kulttuurilaitokset kuten Vantaan kaupunginmuseo, Vantaan taidemuseo Artsi, lastenkulttuurikeskukset Toteemi ja Pessi. Yhteistyötä tehdään erityisesti muiden taiteen perusopetuksen koulujen ja varhaiskasvatuksen yksiköiden kanssa. Lisäksi koululla on vahvat yhteydet alueen kirjastoihin, joiden kanssa pyritään yhteishankkeisiin.

3.Opetuksen rakenne ja laajuus

Vantaan sanataidekoulun perusopetuksen yleisen oppimäärän mukainen laajuus on 500 tuntia. Se jakaantuu 300 tunnin yhteisiin opintoihin ja 200 tunnin teemaopintoihin. Yhden oppitunnin pituus on 45 minuuttia. Taiteen perusopetus alkaa 7-vuotiaana. Sanataiteen yleisen oppimäärän laskennallinen kesto on 8 vuotta. Opetusta tarjotaan säännöllisesti viikoittain lukuvuosien aikana. Lukuvuosi alkaa syyskuussa ja päättyy toukokuussa.

3.1. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tarkoitus, tehtävä ja tavoitteet

Sanataiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetus perustuu näkemykseen kielestä ja kirjallisuudesta taiteen ja koko yhteiskunnan pohjana. Opetus edistää oppilaiden luovuutta, kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta sekä sosiaalisia taitoja. Sanataide on luovaa kielen käyttämistä, joka syventää oppilaiden kielellisiä taitoja ja ilmaisu- ja ajattelutaitoja sekä kasvattaa oppilaiden taiteilijuutta. Opetus tukee oppilaiden kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Sanataide muodostaa pohjan monille muille taiteille, jotka rakentuvat kielen varaan.

Opetus perustuu monilukutaitoon ja laajaan tekstikäsitykseen.

Monilukutaito merkitsee taitoa vastaanottaa, tuottaa ja arvioida tekstejä monipuolisesti sekä käsitellä niitä erilaisten välineiden avulla.

Laajan tekstikäsityksen mukaan tekstejä voidaan tuottaa ja vastaanottaa kirjoitetussa, puhutussa, visuaalisessa, audiovisuaalisessa ja digitaalisessa muodossa.

Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaille valmiudet ilmaista itseään monipuolisesti sanataiteen keinoin. Opinnot vahvistavat kirjoittaja- ja taiteilijaidentiteettiä sekä luovat oppilaille vertaisryhmän ja harrastusyhteisön, jossa tutustutaan sanataiteen tuottamisen eri puoliin. Opetus ohjaa oppilaita tavoitteelliseen työskentelyyn, aktiiviseen oppimiseen sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opetuksen lähtökohtia ovat ilo, leikki ja kokemuksellisuus. Opetus rohkaisee mielikuvituksen käyttöön ja oivallusten tekemiseen. Sanataideopetuksessa oppilaat kehittyvät monenlaisten tekstien luomisessa ja hiomisessa, tyylien ja tekstilajien valinnassa, arvottamisessa ja monilukutaidossa.

3.1.1 Opintojen rakenne

VARHAISIÄN SANATAIDE		
4 – 6-vuotiaat	Varhaisiän opinnot PIILOMAA	30 oh /vuosi

YHTEISET OPINNOT		
7 – 8-vuotiaat	Yhteiset opinnot A MELUKYLÄ	60 oh / vuosi
8 – 9-vuotiaat	Yhteiset opinnot B VAAHTERAMÄKI	60 oh/vuosi
9 - 10–vuotiaat	Yhteiset opinnot C HUVIKUMPU	60 oh / vuosi
10 – 11-vuotiaat	Yhteiset opinnot D NARNIA	60 oh/ vuosi
11 – 12-vuotiaat	Yhteiset opinnot E TYLYPAHKA	60 oh / vuosi
TEEMAOPINNOT		
13 -17-vuotiaat	Oppilaan valitsema teematyöpaja 1	30 oh
13 - 17-vuotiaat	Oppilaan valitsema teematyöpaja 2	30 oh
13 - 17-vuotiaat	Oppilaan valitsema teematyöpaja 3	30 oh
13 - 17-vuotiaat	Oppilaan valitsema teematyöpaja 4	30 oh
13- 17- vuotiaat	Opiskelijan valitsema teematyöpaja 5	30 oh
13 - 17-vuotiaat	Kotiryhmätunnit ja oppilaan opinto-ohjaus	30 oh
13 - 17-vuotiaat	Oppilaan oman osaamisen arviointi	20 oh
YHTEENSÄ		**500 oh**

3.1.2 Opintojen tavoitealueet

Opetusta läpäisee neljä eri tavoitealuetta, joiden toteutus etenee ikätasoisesti. Tavoitealueet ovat seuraavat:

- sanataiteilijana kehittyminen
- omaääninen kirjoittaminen
- elämyksellinen lukeminen
- taideprosessi ja julkaiseminen.

3.2. Valmistava opetus

4-6 vuotiaat **30 oh/vuosi**
PIILOMAA

Opetuksen tavoitteina on

- rohkaista lasta käyttämään mielikuvitustaan
- kannustaa lasta osallistumaan leikkiin ja vuorovaikutukseen
- tutustuttaa lasta lastenkirjallisuuteen ja lukemisen maailmaan monipuolisissa oppimisympäristöissä
- innostaa lasta kertomaan omia tarinoita sekä tarinoita yhdessä toisten kanssa
- ohjata lasta tunnistamaan perustunteita.

Opetuksen keskeiset sisällöt

Sanataideryhmässä luetaan monipuolista lastenkirjallisuutta. Kirjan tarinassa viipyillään, siinä seikkaillaan ja leikitään. Tarinasta keskustellaan rauhallisessa ilmapiirissä, annetaan tilaa lasten kysymyksille ja havainnoille. Ryhmässä leikitään sanoilla ja kerrotaan tarinoita yhdessä toisten kanssa. Lasta ohjataan tarinankerrontaan erilaisilla visuaalisilla virikkeillä, huomioiden lapsen oma mielikuvitusmaailma. Sanataidetoiminnassa tärkeää ei ole lopputulos, vaan lapsen omat kokemukset, elämykset ja itse prosessi.

3.3 Yhteiset opinnot

A) 7–8-vuotiaat 60 oh/vuosi

MELUKYLÄ

Opetuksen tavoitteena on

- Oppilas tutustuu sanataiteen maailmaan

Opetuksen keskeiset sisällöt

Oppilas saa tutustua sanataiteeseen. Hän leikkii, kuuntelee, keksii ja kertoo. Sanataidetunnilla tutustutaan kirjojen kieleen, riimitellään ja leikitään sanoilla. Oppilasta rohkaistaan mielikuvituksen käyttöön. Kirjojen parissa viipyillään, niistä keskustellaan, niiden innoittamana luodaan omia tarinamaailmoja.

B) 8–9-vuotiaat 60 oh/vuosi

VAAHTERAMÄKI

Opetuksen tavoitteena on

- Oppilas kokeilee ja ihmettelee

Opetuksen keskeiset sisällöt

Oppilaan sanataiteen tuntemus syventyy ja hän saa monipuolistaa omaa ilmaisuaan. Oppilasta kannustetaan yhdessä tekemiseen. Häntä rohkaistaan ja innostetaan omaan luovaan toimintaan ja luovuuden ilon löytämiseen. Oppilasta kannustetaan lukemaan omaehtoisesti ja viihtymään kirjallisuuden parissa myös vapaa-ajallaan.

C) 9–10-vuotiaat

HUVIKUMPU

Opetuksen tavoitteena on

- Oppilas tuottaa itse

Opetuksen keskeiset sisällöt

Oppilas tuottaa itse tarinoita ja laajentaa luovaa ilmaisuaan. Hän kehittää omia fantasiahahmoja ja -maailmoja. Oppilasta harjaannutetaan näkemään tarinoita omassa kokemusmaailmassa ja lähipiirissä. Häntä rohkaistaan hyödyntämään omaa luovuuttaan ja mielikuvitustaan sanataidetuotoksissa. Oppilas esittelee omia lempikirjojaan ja opettelee perustelemaan lukumieltymyksiään.

D) 10–11-vuotiaat

NARNIA

Opetuksen tavoitteena on

- Oppilas näkee sanataiteen osana ympäristöä

Opetuksen tavoitteena on

Oppilas tutkii omaa ympäristöään aistit avoinna ja oppii hyödyntämään havaintojaan luovuutensa lähteinä. Hän tuottaa tarinoita ja kokeilee erilaisia ilmaisutapoja (auditiivinen, visuaalinen, kinesteettinen, taktiilinen). Oppilas harjoittelee omassa työskentelyssään tarinarakenteen kehittelyä, juonen rakentamista ja henkilöhahmojen luomista. Ryhmässä luetaan monipuolisesti lastenkirjallisuutta ja keskustellaan kirjojen teemoista.

E) 11–12-vuotiaat

TYLYPAHKA

Opetuksen tavoitteena on

- Oppilas laajentaa omaa ilmaisuaan

Opetuksen keskeiset sisällöt:

Oppilas hyödyntää aiemmin oppimaansa omassa ilmaisussaan. Hän tunnistaa kirjallisuuden eri lajityyppejä. Hän tuottaa itse eri tekstilajeja, yhdistelee niitä luovasti ja rohkeasti. Oppilas työskentelee yhdessä muiden kanssa ja harjoittelee pidempikestoisen luovan prosessin toteuttamista. Tässä ikäryhmässä harjoitellaan erityisesti palautteenantoa ja vastaanottamista.

3.4 Teema opinnot

13- 17-vuotiaat

Santaiteen yleisen oppimäärän teemaopinnoissa oppilas perehtyy sanataiteen eri lajeihin ja osallistuu taiteidenvälisiin projekteihin ja syventävää osaamistaan valitsemissaan opintokokonaisuuksissa.

Opetuksen tavoitteena on

- oppilas yhdistää oppimiaan asioita ja soveltaa omassa työskentelyssään sanataiteen ilmaisukeinoja
- oppilas laajentaa ja monipuolistaa yhteisissä opinnoissa saavuttamiaan taitoja

Opetuksen keskeiset sisällöt

Teemaopintoihin sisältyy viisi työpajakokonaisuutta, jotka oppilas valitsee koulun työpajatarjonnasta. Yhden työpajan laskennallinen laajuus on 30 opetustuntia. Lisäksi opintoihin sisältyy 30 opetustunnin verran kotiryhmätyöskentelyä ja oppilaan henkilökohtaista opinto-ohjausta. Opiskelija laatii teemaopintojen päätteeksi oman oppimisen arvioinnin (20 oh), jossa hän reflektoi teemaopinnoissa saavuttamiaan taitoja.

Teemaopintoihin sisältyy kymmenen eri tavoitealueita yhdistävää työpajaa. Työpajoja on tarjolla vuosittain neljä. Teemapajat ovat seuraavat:

1. KAUK - kirja astuu ulos kansistaan
   Luodaan kirjan ympärille elämyksellisen tila, jossa hyödynnetään eri taiteenlajeja.

2. Live, love, lava!
   Toteutetaan live-tilanteessa vuorovaikutteista toimintaa, esimerkiksi runopatsaat, esitys, spoken word, flash mob.

3. Digitarina
   Luodaan multimodaalinen tarinan digitaalisin keinoin.

4. Luontokirjoittaminen/vihreä kirjoittaminen
   Pohditaan omaa luontosuhdetta ja kirjoitetaan luontokohteessa.

5. Huumoripaja
   Tutustutaan huumorin eri lajeihin ja tuotetaan niitä itse.

6. Pastissipaja - legendojen jäljillä
   Tutustutaan tunnettujen kirjailijoiden tyyleihin ja jäljitellään niitä.

7. Adaptaatio - teoskielestä toiseen
   Tutustutaan adaptaatioon kirjoittamistyyppinä ja sovelletaan uudelleenkerrontaa käytäntöön.

8. Tyylisuuntapaja
   Syvennytään eri tyylisuuntiin. Tyylisuunnat vaihtelevat vuosittain.

9. Yhteiskunnallinen / kantaaottava kirjoittaminen
   Tutustutaan yhteiskunnallisesti tiedostaviin teksteihin ja harjoitellaan oman ideologian esiintuomista.

10. Oman julkaisun toimittaminen
    Ryhmässä tuotetaan oppilaiden yhteisesti valitsema julkaisu, joka voi olla lehti, blogi, antologia tai jokin muu julkaisu.

4. Arviointi

4.1 Oppimisen arviointi sanataiteen yleisen oppimäärän opetuksessa

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaiden sanataiteen opinnoissa edistymistä ja opinnoille annettujen tavoitteiden saavuttamista. Sanataiteen yhteisissä opinnoissa jatkuvan arvioinnin tehtävänä on tukea perustaitojen harjoittelua. Teemaopinnoissa arvioinnilla halutaan tukea sanataiteen taitojen monipuolistumista. Oppimista arvioidaan myönteisesti ja kannustavasti. Arviointi tukee samalla oppimaan oppimisen taitojen ja itseohjautuvuuden kehittymistä. Arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan. Arvioinnin ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaiden itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen.

4.2. Arvioinnin kohteet

Sanataiteen yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet kiinnittyvät tavoitealueisiin ja ne ovat

- sanataiteen tuottamisen taidot
- sanataiteen tulkitsemisen taidot
- oppimaan oppimisen, reflektoinnin ja prosessinhallinnan taidot.

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

taito KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU HELMI

taito UUSIMAA

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

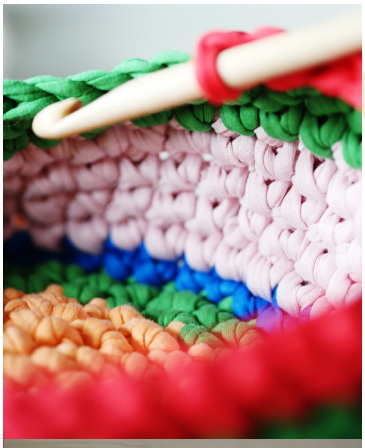

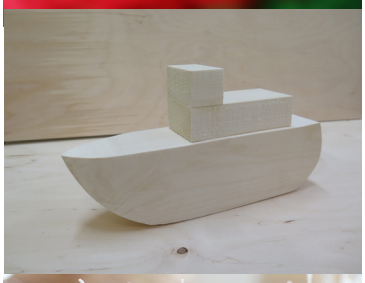

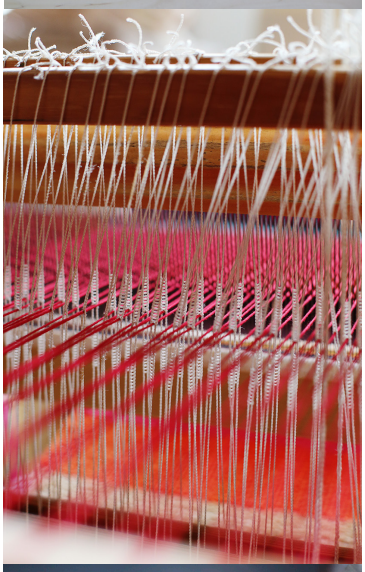

taito KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU HELMI

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

TAITO KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU HELMI

Johdanto

Käsityön taiteen perusopetus Taito Uusimaa ry:ssä perustuu yhdistyksen pitkään kokemukseen käsityö-alan toimijana sekä rikkaaseen käsityön kulttuuriperintöön. Yhdistys on vuosikymmenien ajan kehittänyt käsityön taiteen perusopetusta vastaamaan kulloinkin ajassa oleviin tarpeisiin. Yhdistyksen käsityö- ja muotoilukoulussa oppilas oppii ilmaisemaan itseään näillä käsityön eri osa-alueilla: Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt. Oppilas oppii arvostamaan kädentaitoja ja ymmärtämään käsityön kulttuurisia merkityksiä.

Taito Uusimaa ry järjestää koulutusta Vantaalla, Tuusulassa, Hyvinkäällä, Lohjalla ja Porvoossa. Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmissä opiskelun voi aloittaa 7-vuotiaana ja jatkaa opintojaan aikuisikään asti. Opiskelu luo hyvät edellytykset jatko-opinnoille sekä elinikäiselle käsityön harrastamiselle ja visuaalisen kulttuurin kehittämiselle. Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmissä annetaan opetusta laajan oppimäärän mukaisesti.

Opetuksessa painotetaan koko käsityön suunnittelu- ja valmistusprosessia sekä oman toiminnan aktiivista havainnointia ja jatkuvaa kehittämistä. Opetuksen aikana oppilaan materiaalien, tekniikoiden ja työvälineiden tuntemus sekä hallinta kehittyvät ja häntä ohjataan kestävän kehityksen mukaisiin ratkaisuihin sekä yrittäjämäisen asenteen omaksumiseen. Oppilas oppii yhdistämään visuaalisia, käyttötarkoitukseen soveltuvia sekä taloudellisia ja teknologisia ominaisuuksia valmistettavaan tuotteeseen. Oppilas oppii samalla ymmärtämään käsityön merkityksen ihmisen hyvinvointiin.

Yhdistyksen visiona on olla Uusimaan kiinnostavin, tunnetuin ja suosituin käsityön taiteen perusopetuksen järjestäjä. Kehitystyötä tehdään laajasti eri-ikäisten oppilaiden opetuksen kehittämiseksi.

Tämä uusi opetussuunnitelma innostaa meitä itseämme etsimään ja kokeilemaan uusia toimintatapoja opetuksessamme ja uskomme välittävämme tämän innostuksen myös oppilaillemme. Tervetuloa mukaan toimintaan!

Hyvinkäällä 5.5.2018

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN PERUSTIEDOT

Toiminimi	Taito Uusimaa ry
Osoite	Rautatienkatu 11, 05800 Hyvinkää
Puhelin	040 7517 855
E-mail	toimisto@taitouusimaa.fi
www	www.taitouusimaa.fi
Perustaminen	1917
Y-tunnus	0242637-1
Yhdistysrekisteri	7657
Nimihistoria	Uudenmaan kotiteollisuusyhdistys (1917-1990), Uudenmaan käsi- ja taideteollisuus ry (1991-2006), Taito Uusimaa ry (2006-)
Toimiala	Käsi- ja taideteollisuus
Toiminta-alue	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnat
Toiminnan tarkoitus	Suomalaisen käsityön edistäminen elinkeinona, kulttuurina ja taitona sekä elinikäiseen oppimiseen kannustaminen. Kohderyhmän ovat erityiseti lapset ja nuoret, mutta myös aikuiset käsityön harrastajat.
Toimielimet	Yhdistyksen kokous ja johtokunta
Nimen kirjoittaminen	Yhdistyksen virallisen nimen kirjoittaa johtokunnan puheenjohtaja, vara-puheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai johtokunnan määräämä henkilö, kaksi yhdessä.
Toimipaikat	toimisto: Hyvinkää toimipisteet: Hakunila, Havukoski, Hiekkaharju, Hyrylä, Hyvinkää, Jokela, Kellokoski, Klaukkala, Korso, Lohja, Mäntsälä, Nurmijärvi, Porvoo
Logotyyppi	taito UUSIMAA

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

KOULUN PERUSTIEDOT

Koulun nimi	Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi
Osoite	Rautatienkatu 11, 05800 Hyvinkää
Puhelin	040 7517 855
E-mail	toimisto@taitouusimaa.fi
www	www.taitousimaa.fi
Toiminnan aloittaminen	1993
Nimihistoria	Uudenmaan Taito-käsityökoulu Helmi (1993-2016) Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi (2016-)
Toiminnan tarkoitus	Käsityön taiteen perusopetus laajan oppimäärän mukaan
Toimielimet	Yhdistyksen kokous ja johtokunta
Nimen kirjoittaminen	Yhdistyksen virallisen nimen kirjoittaa johtokunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai johtokunnan määräämä henkilö, kaksi yhdessä.
Toiminta-alue	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnat
Opetuskieli	Suomi
Logotyyppi	taito KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU HELMI
Koordinointi	Käsityö- ja muotoilukoulun toimintaa koordinoi koulun rehtori yhteistyössä yhdistyksen toiminnanjohtajan kanssa.
Koulun toimipisteet	Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi Hyvinkään toimipiste, myös aikuisten opetus Lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Villa Arttu Kankurinkatu 4-6, 05800 Hyvinkää puh. 050 435 4426, helmi@taitouusimaa.fi Hakunilan toimipiste Taitokeskus Hakunila Oritie 1, 01200 Vantaa puh. 050 3408262, hakunila@taitouusimaa.fi Hiekkaharjun toimipiste, myös aikuisten opetus Taitokeskus Hiekkaharju Leinikkitie 22 B, 01350 Vantaa puh. 050 345 1296, hiekkaharju@taitouusimaa.fi Myyrmäen toimipiste Lasten kulttuurikeskus Toteemi Myyrmäentie 6, 01600 Vantaa puh. 050 345 1296, hiekkaharju@taitouusimaa.fi

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

Hyrylän toimipiste, myös aikuisten opetus
Taitokeskus Hyrylä
Hyryläntie 12, 04300 Tuusula
puh. 050 468 5649, hyryla@taitouusimaa.fi

Jokelan toimipiste
Jokela-talo
Keskustie 20, 05400 Jokela
puh. 050 435 4426, helmi@taitouusimaa.fi

Kellokosken toimipiste
Kellokosken koulu
Koulutie 7, 04500 Kellokoski
puh. 050 435 4426, helmi@taitouusimaa.fi

Porvoon toimipiste
Porvoon Taitdetehdas
Aleksanterinkatu 5, 06100 Porvoo
puh. 050 435 4426, helmi@taitouusimaa.fi

Lohjan toimipiste
Taitokeskus Lohja
Karjalankatu 2 D, 08150 Lohja
Ojaniitun koulu
Ojaniitunkatu 3, 08150 Lohja
puh. 050 468 5806, lohja@taitouusimaa.fi

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

SISÄLTÖ:

1. Opetussuunnitelma **8**
1.1 Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet 8
2. Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet **8**
2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä 8
2.2 Käsityön laajan oppimäärän opetuksen yleiset tavoitteet 8
3. Oppilaitoksen toiminta-ajatus **9**
3.1 Oppilaitoksen arvot 9
3.2 Oppimiskäsitys 10
4. Opetuksen toteuttaminen **10**
4.1 Oppilaitoksen oppimisympäristöt 10
4.2 Toimintatavat 11
4.3 Oppilaitoksen toimintakulttuuri 11
5. Opintojen laajuus ja rakenne **12**
5.1 Opintojen laajuus 12
5.2 Opintojen rakenne 12
5.3 Oppimäärän yksilöllistäminen 13
6. Oppimisen arviointi **13**
6.1 Arvioinnin tehtävä 13
6.2 Oppimisen arviointi käsityön opetuksessa 13
6.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen 14
6.4 Todistukset 14
7. Varhaisiän käsityökasvatus **14**
7.1 Varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteet ja sisällöt 15
8. Käsityön taiteen perusopinnot **15**
8.1 Opintokokonaisuudet 16
8.2. Opintokokonaisuustaulukko 17
8.3 Tavoitteet käsityön taiteen perusopinnoissa 18
9. Käsityön taiteen syventävät opinnot **19**
9.1 Opintokokonaisuudet 19
9.2 Tavoitteet käsityön taiteen syventävissä opinnoissa 20
10. Aikuisten käsityön taiteen perusopetus **21**
10.1 Perusopinnot 21
10.2 Syventävät opinnot 22
11. Oppilaaksi ottamisen periaatteet **22**
11.1 Opiskelijaksi hakeminen ja opinto-oikeus 22
11.2 Oppilaspaikan peruminen 22
12. Yhteistyö huoltajien kanssa **23**
13. Toiminnan jatkuva kehittäminen **23**

Liitteet:

1. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet -linkki 24
2. Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin johtosääntö 25
3. Asetus opetustoimenhenkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998) 28
4. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 29
5. Perusopintojen opintokokonaisuustaulukko, laskennallinen laajuus ja suoritusaika 32
6. Syventävien opintojen opintokokonaisuustaulukko, laskennallinen laajuus ja suoritusaika 33

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

1. OPETUSSUUNNITELMA

1.1 Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet

Taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmän osia ovat:

§ laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta
§ opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista
§ koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

Taiteen perusopetus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja oppilaan arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä.

Koulutuksen järjestäjä laatii ja hyväksyy kullekin taiteenalalle opetussuunnitelman Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan tarkentaen ja täsmentäen niitä. Opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen opettajien ja mahdollisuuksien mukaan myös oppilaiden, huoltajien ja muiden tahojen kanssa.

Koulutuksen järjestäjä suunnittelee opetuksen tarjonnan ja päättää opetuksen määrästä opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Opetuksen määrä mitoitetaan niin, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa.

2. TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua, tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalle kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiselle Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

2.2 Käsityön laajan oppimäärän opetuksen yleiset tavoitteet

Käsityön laajan oppimäärän tehtävänä on vahvistaa oppilaan käsityön, muotoilun ja teknologian osaamista. Päämääränä on innostaa oppilasta oivalluksiin, mielikuvitukseen ja tekemisen iloon, jotka luovat perustan tavoitteelliselle, monimateriaalista osaamista ja ilmaisua kehittävälle luovalle käsityölle. Opinnot harjaannuttavat ja opintojen edetessä syventävät oppilaan käsityötaitoja ideoinnissa, tavoitteellisessa suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Oppilasta ohjataan tutkivaan, elämykselliseen ja monipuoliseen materiaalien ja tekniikoiden käyttöön sekä soveltamaan itsenäisesti oppimaansa eri ympäristöissä.

Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä kulttuuri-, taide- ja elinkeinoelämän kanssa. Opinnoissa tarjotaan mahdollisuuksia käsitellä suomalaista kulttuuriperintöä, kulttuurin moninaisuutta ja globaaleja kysymyksiä. Oppilaan omaa suhdetta käsityöhön ja kulttuurista osallisuutta syvennetään kannustamalla häntä havainnoimaan, pohtimaan ja tulkitsemaan esineitä, ympäristöä ja yhteiskunnallisia ilmiöitä sekä tarjoamalla hänelle välineitä itsensä ilmaisemiseen ja kannanottamiseen käsityöllisin keinoin. Oppilasta ohjataan tunnistamaan oman toiminnan ja käsityöläisyyden merkityksiä sekä ymmärtämään, mikä merkitys elinympäristön laadulla ja käsityöllisellä toiminnalla on ihmisen hyvinvoinnille. Opinnot kannustavat oppilasta pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta.

Opetuksessa tuodaan näkyväksi käsityön, taiteiden ja tieteiden välisyys sekä ohjataan oppilaita niiden soveltamiseen käsityössä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan ja tulkitsemaan ilmiöitä sekä tutkimaan, visioimaan, käsitteellistämään, innovoimaan ja rakentamaan uutta. Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan käsitystä itsestä aktiivisena, osaavana ja luovana toimijana. Opinnot luovat pohjaa käsityön elinikäiselle harrastamiselle sekä opintojen jatkamiseen myös muissa koulutusmuodoissa ja ammateissa.

3. OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi on monipuolinen ja laaja-alainen oppilaitos, joka antaa käsityön taiteen opetusta lapsille, nuorille ja aikuisille. Käsityö- ja muotoilukoulu Helmin toiminta-ajatus on tuottaa laadukasta, omaleimaista ja yksilöiden kehittämistä edistävää opetusta. Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi hyödyntää opetuksessa eri toimipakkojen kulttuurien välistä erilaisuutta ja osaamista sekä uudistaa perinteistä käsityö- ja muotoilukulttuuria vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin kestävän käsityön ja muotoilun periaatteita noudattaen.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi toimii tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä muiden taideoppilaitosten, kulttuuritoimijoiden sekä alan yrittäjien kanssa. Yhteistyöllä luodaan aktiivisesti keinoja, joilla tuodaan esille käsityötaiteen perinteistä osaamista, kunkin toimipaikan omaleimaisuutta sekä ympäröivää yhteiskuntaa.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin toiminta-ajatus perustuu valtakunnallisen Taitoliiton toiminta-ajatukseen käsityökulttuurin edistämiseen taitona ja elinkeinona sekä toiminnan päämäärään hyvänä olona, käsityöelämyksinä ja kädentaitojen osaamisena elämän eri vaiheissa.

3.1 Oppilaitoksen arvot

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin arvot ovat käsityön muotoilukasvatus, taitokulttuuri, yksilöllisyys, kestävä kehitys ja yhteistyö. Arvot perustuvat valtakunnallisen Taitoliiton edistämiin arvoihin, jotka ovat: luovuus, taito, yrittäjyys ja kestävä kehitys.

Käsityön muotoilukasvatus on keskeinen osa käsityö- ja muotoilukoulun arkea ja sen avulla tuetaan taitokulttuurin kehittymistä sekä vahvistetaan luovaa ongelmanratkaisukykyä. Taito on käsityöopetuksen pitkäjänteistä kehittämistä, millä varmistetaan taidon jatkuvuus ja vahvistetaan eri paikkakuntien omaleimaisuutta.

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

Yksilöllisyys tarkoittaa ainutkertaisen ihmisen arvostamista, ajatusten kuuntelemista, kannustamista, oman luovuuden lähteiden ja visuaalisen ilmaisutaidon löytämistä sekä henkilökohtaisen oppimistyylin ymmärtämistä.

Kestävän kehityksen opetuksessa huomioidaan eettiset ja moraaliset näkökulmat sekä tunnistetaan valintojen vaikutus yksilöön, yhteisöön ja ympäristöön. Kestävä kehitys näkyy käsityö- ja muotoilukoulussa tehtävinä, tuotteina, tekoina ja tarinoina.

Yhteistyötä käsityö- ja muotoilukoulussa tehdään oppilaiden, huoltajien, henkilöstön ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyön avulla vahvistetaan olemassa olevia käytänteitä, opitaan toisilta ja päästään parempiin lopputuloksiin.

3.2. Oppimiskäsitys

Taito käsityökoulu Helmin opetuksen lähtökohtana ovat käsityölle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Käsityöhön ja muotoiluun sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Käsityön taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävälle tulevaisuudelle.

Käsityön taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Käsityön taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on käsityössä kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmissä oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta.

Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

4. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Oppilaitoksen oppimisympäristöt

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin oppimisympäristöllä tuetaan oppilaiden kasvua ja innostetaan heitä oppimaan ja kehittämään osaamistaan. Oppimisympäristössä on turvallinen, avoin ja myönteinen ilmapiiri. Jokaiselle oppilaalle tarjotaan mahdollisuus onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on luoda edellytykset aktiiviseen ja pitkäjänteiseen oppimiseen sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmissä oppimisympäristöjen suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttäminen antavat mahdollisuuden käsityön taiteen opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin periaate on "menemme sinne, missä lapset ovat" eli pyrimme antamaan opetusta mahdollisimman lähellä lasten elinympäristöä välttäen pitkiä välimatkoja ja kuljetuksia. Käsityön perusopetusta annetaan tällä hetkellä yhdeksässä toimipisteessä Taito Uusimaan toiminta-alueella. Tarvittaessa hankitaan lisää opetustiloja huomioiden eri yhteistyötahot. Tarpeen mukaan vuokrataan erityistiloja, mikäli käytettävät tekniikat tai materiaalit sitä vaativat. Opetusjärjestelyistä sovitaan kuntakohtaisesti.

Oppimisympäristöjä monipuolistetaan tekemällä erilaisia yhteistyöhankkeita ulkopuolisten toimijoiden ja organisaatioiden kanssa. Tavoitteena on tuoda sosiaalinen ja yhteiskunnallinen näkökulma osaksi opintoja.

4.2 Toimintatavat

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin opettajat huomioivat oppilaan yksilöllisen oppimistyylin ja kehitysvaiheet, vahvuudet, potentiaalin ja kiinnostuksen kohteet. Käsityötaitojen ja tietojen oppiminen sekä tutkiva ja ratkaisukeskeinen asenne oppimiseen ja ilmaisuun edellyttävät vuorovaikutusta oppijan, opettajan ja ryhmän välillä. Mielikuvitus, ihmettely ja ideoiden kehittely toimivat työskentelyn lähtökohtina. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestävän kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

Syventäville opinnoille on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämiselle, vuorovaikutukselle, tulkinnalle, arvottamiselle ja aktiiviselle toimijuudelle perustuva lähestymistapa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Käsityön taiteen opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Työtavat valitaan tavoitteellisesti kasvattamaan opiskelijan pitkäjänteisyyttä, vuorovaikutustaitoja, keskittymiskykyä, herkkyyttä, eläytymiskykyä, oma-aloitteisuutta, vastuuta ja itseluottamusta sekä sosiaalisia taitoja. Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmissä ohjataan oppilasta arvostamaan ryhmän muita jäseniä sekä omia että muiden oppimisprosesseja ja -tuloksia. Kysytään, kannustetaan, kiitetään ja kunnioitetaan.

Työtavat ja sisällöt valitaan niin, että ne kehittävät ja monipuolistavat oppilaan omaa ilmaisua ja oivaltamista opintojen edetessä aina syventäviin opintoihin asti. Oppilasta kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaita ohjataan myös tarkastelemaan käsityötä historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välillä.

Vuosittaisen opetusohjelman tavoitteet ja sisällöt laaditaan ennen seuraavaa lukuvuotta erikseen alle kouluikäisten varhaisiän opinnoille, lasten ja nuorten perus- ja syventäville opinnoille ja aikuisten opinnoille. Sisällössä huolehditaan siitä, että opetus on luonteeltaan etenevää. Koulun rehtori hyväksyy opetusohjelman ja sen sisällöstä vastaa toimipisteiden opetushenkilöstö. Opettajan tulee huolehtia lukuvuoden tavoitteiden täyttymisestä.

4.3. Oppilaitoksen toimintakulttuuri

Taito Uusimaa ry on yksi Taitojärjestön 18 taitoyhdistyksestä, joiden yli 100 toimipaikkaa ovat Suomen laajin käsityön palveluverkosto. Taitoyhdistykset tarjoavat matalan kynnyksen kohtaamisia, joissa käsitöistä kiinnostuneet ihmiset ja yhteisöt voivat kohdata käsityön äärellä.

Taitojärjestön koulutus- ja neuvontatoiminnan tavoitteena on mahdollistaa elinikäiset oppimispolut käsityössä. Alueelliset yhdistykset toimivat yhä kiinteämmässä yhteistyössä kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Taiteen perusopetuksen käsityökoulut ovat taitoyhdistysten yksi tärkeimmistä toiminnoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää käsityön taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on aito kohtaaminen sekä välittävä ja kunnioittava vuorovaikutus sekä kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmissä on tärkeää luoda kannustava ilmapiiri, jossa on mahdollista oppia myös erehdyksen kautta. Oppiminen on prosessi, joka ei välttämättä etene suoraviivaisesti kohti lopputulosta. Oppimisen aikana syntyy uusia oivalluksia ja alkuperäinen suunnitelma voi muuttua. Lopputuloksena voi syntyä valmis tuote tai palvelu, mutta myös prosessi itsessään voi olla tavoitteena.

Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Pedagogiikkaa ja käsityön taiteen osaamista kehitetään jatkuvasti koulutuksen, projektien ja kehittämishankkeiden kautta. Opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi ovat koko käsityö- ja muotoilukoulun yhteinen tehtävä. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen, kuten taitokeskusten ja tapahtumajärjestäjien kanssa tehtävässä yhteistyössä.

5. OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

Laajan oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan perusopinnoista ja syventävistä opinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän kasvatuksesta. Perusopintojen ja syventävien opintojen valtakunnalliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä varhaisiän kasvatuksen yleiset tavoitteet määritellään opetussuunnitelman perusteissa taiteenaloittain.

5.1 Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisessa laajuudessa opetustunti on 45 minuuttia. Perusopintoja edeltävän varhaisiän käsityökasvatuksen laajuudesta päättää koulutuksen järjestäjä.

Käsityön taiteen perusopinnot on tarkoitettu pääsääntöisesti 7-16 -vuotiaille. Perusopintojen kesto on keskimäärin 7 vuotta, 800 laskennallista tuntia. Laskennallinen tuntimäärä koostuu kontaktiopetuksesta sekä omaehtoisesta oppimisesta. Oppilaan tulee suorittaa sisältöjä jokaisesta opintokokonaisuudesta vähintään 1 jakso. Opinnot muodostuvat yksilöllisesti oppilaan suorittamien opintojaksojen mukaan. Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista. Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen jälkeen todistus opinnoista.

Käsityön taiteen syventävät opinnot käsityökoulussa voidaan aloittaa, kun perusopinnot on suoritettu. Syventävien opintojen kesto on keskimäärin 3-4 vuotta. Syventävissä opinnoissa laajuus on 500 tuntia. Tuntimäärä koostuu kontaktiopetuksesta sekä omaehtoisesta oppimisesta. Opinnot muodostuvat yksilöllisesti oppilaan suorittamien opintojaksojen mukaan. Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista. Kun oppilas on suorittanut laajan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot sekä valmistanut päättötyön, hänelle annetaan opinnoista päättötodistus.

5.2 Opintojen rakenne

Koulutus järjestetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjen opintokokonaisuuksien tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta tasolta toiselle eteneväksi. Oppilaan hyväksi voidaan lukea myös muilla taiteenaloilla suoritettuja opintoja. Oppilaan tulee näyttää toteen aikaisemmin suoritetut opinnot käsityö- ja muotoilukoululle yhteisesti sovitulla tavalla. Opintokokonaisuuksien tarjonta ja järjestys määritellään paikallisesti ja

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

paikalliset tarpeet huomioon ottaen.

Koulutus voi sisältää myös valinnaisia opintokokonaisuuksia, joita voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden taiteen perusopetusta antavien tahojen kanssa (esimerkiksi lasten ja nuorten kuvataidekoulu). Koulutuksen järjestäjä voi määritellä näitä opintoja sisällytettäväksi opintoihin.

5.3 Oppimäärän yksilöllistäminen

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmissä yksilöllistämistä käytetään, kun oppilaalla on muita hyväksiluettavia opintoja. Tällöin hänen aiemmat suoritukset tunnistetaan ja tunnustetaan ja hyväksiluetaan nykyisissä opinnoissa. Tunnistaminen tapahtuu todistuksella tai muulla dokumentilla, jolla voidaan osoittaa hyväksiluettavat tiedot ja taidot.

Yksilöllistäminen tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien tai arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Oppimäärän yksilöllistämisen mahdollisuudesta annetaan tietoa huoltajille.

6. OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1 Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

6.2 Oppimisen arviointi käsityön taiteen opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisin menetelmin. Oppilasta perehdytetään käsityön arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Arvioinnin kohteet perustuvat tavoitteisiin ja oppimiseen, ei koskaan henkilöön.

Käsityön laajan oppimäärän tavoitteet ja arvioinnin kohteet ovat:
1) Taidot ja muotoilu
2) Yhteiskunta ja kulttuuri
3) Taiteiden- ja tieteiden välisyys

Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista. Arviointimenetelmät valitaan siten, että niiden avulla voidaan parhaalla mahdollisella tavalla arvioida tavoitteiden saavuttamista ja että ne soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Monipuoliseen arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja kuten arviointikeskusteluja, itse- ja vertaisarviointia. Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Oppilaalle annettava palaute on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Oppilas saa sanallista palautetta opinnoistaan niille asetettujen tavoitteiden näkökulmista.

Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti oppilaan oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja har-

joitellaan opintojen kuluessa. Arvioinnilla oppilasta kannustetaan osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen.

Perusopinnoissa arvioinnilla tuetaan käsityötaitojen harjoittelua ja itseilmaisua, niiden kehittymistä sekä yhdessä oppimista. Jatkuvassa arvioinnissa ja muussa palautteessa hyödynnetään monipuolisesti itse- ja vertaisarviointia.

Käsityön taiteen laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan oppimistavoitteiden asettamista sekä reflektoinnin, itseohjautuvuuden ja oppimaan oppimisen taitojen kehittämistä. Arvioinnilla ohjataan oppilaan osaamisen kehittymistä hänen syventävien opintojensa laajentumisen tai painottumisen mukaisesti.

Käsityön laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka muodostuu tuotteesta, teoksesta tai palvelusta sekä siihen liittyvästä osaamisen dokumentaatiosta. Dokumentaatio sisältää sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia. Oppilas sopii lopputyönsä tavoitteista ja toteuttamistavasta yhdessä opettajan kanssa. Lopputyössä arvioidaan laaja-alaisesti oppilaan kasvua käsityön tekijäksi, ilmaisu- ja käsityötaitojen kehittymistä ja opitun soveltamiskykyä. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan omalle työlleen asettamat tavoitteet ja hänen syventävien opintojensa suuntautuminen.

6.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

6.4 Todistukset

Perusopintojen todistus sekä päättötodistus ovat virallisia asiakirjoja, jotka noudattavat Opetushallituksen vahvistamaa käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita.

Käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus annetaan sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot 800 tuntia ja syventävät opinnot 500 tuntia.

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä.

7. VARHAISIÄN KÄSITYÖKASVATUS

Varhaisiän käsityökasvatuksen taiteen perusopinnot voi aloittaa 4-5-vuotiaana ja varhaisiän opintojen kesto on 1-2 vuotta aloitusiästä riippuen. Taito käsityö- ja muotoilukoulussa varhaisiän käsityökasvatusta annetaan alle kouluikäisille lapsille, jotka täyttävät kuluvan lukuvuoden aikana vähintään neljä vuotta. Opintoja voidaan jatkaa 6-7-vuotiaaksi asti, jonka jälkeen siirrytään käsityön taiteen perusopintoihin. Varhaisiän käsityökasvatuksen opinnot ovat luonteeltaan taiteen perusopintoihin valmentavia eikä niistä saada todistusta. Varhai-

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

siän käsityökasvatuksen järjestämisestä päätetään kunta- ja opetuspistekohtaisesti. Koulutuksen järjestäjä päättää mahdollisen varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteista, sisällöistä ja laajuudesta. Varhaisiän käsityökasvatuksessa suoritettuja opetustunteja ei lasketa oppilaan hyväksi hänen muissa taiteen perusopetuksen opinnoissa.

7.1 Varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteet ja sisällöt

Varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteena on tutustua lähiympäristöön havainnoiden, ihmetellen, tulkiten, leikkien ja elämyksellisesti kokien. Käsityön opinnoissa kokeillaan ja harjoitellaan taitoja erilaisten tekniikoiden, materiaalien ja välineiden turvallisen käytön avulla. Toiminta ja tekeminen rakentuvat oppilaiden omakohtaisille elinympäristön kokemuksille sekä kulttuuri- ja taideilmiöille. Opinnoissa harjoitellaan toisten huomioimista, ryhmätyötaitoja ja omaan työhön keskittymistä.

Varhaisiän käsityökasvatuksen opinnoissa oppilas opiskelee käsityön eri osa-alueita jotka ovat:
1. Pukeutuminen
2. Esine- ja tekstiiliympäristöt
3. Palveluympäristöt
4. Rakennetut ja luonnonympäristöt

Opetuksella tuetaan lapsen itsetunnon kehittymistä ja myönteisen minäkuvan muodostumista. Tavoitteena on, että oppilaan kokemukset ja elämykset visuaalisista taiteista ovat myönteisiä. Käsityö ja muotoilu ovat voimakkaasti myös yksilöllisiä ja kulttuurisia kokemuksia. Käsityökasvatus on kulttuuriperimän siirtoa, jossa annetaan lapselle kulttuurisen identiteetin perusta. Oppilaat opettelevat erilaisia kädentaitoja, eri materiaalien työstämistä useilla tekniikoilla, erilaisten työvälineiden käyttöä ja niiden nimikkeistöä sekä ryhmässä toimimista. Työskentelyssä on keskeistä leikinomaisuus ja tekemisen ilo.

8. KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPINNOT

Käsityön perusopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön taiteen perusopinnoissa oppilas perehtyy monipuolisesti käsityön eri osa-alueisiin sekä materiaalien ja tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin. Hän harjoittelee käsityön perustaitoja käsityökaluin ja tutustuu valmistuksessa tarvittaviin koneisiin sekä käyttää käsityöhön soveltuvia materiaaleja monipuolisesti. Oppilas harjoittelee tilan ja suhteiden ymmärtämistä, teknisiä ratkaisuja, värien käyttöä ja sommittelua sekä havainnoi ympäristöä ja tulkitsee ja soveltaa kokemuksiaan käsityön suunnittelussa ja valmistamisessa. Oppilas ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja työskentelemisestään perehtyen taitojen ja tietojen yksilölliseen soveltamiseen ja käyttämiseen uusissa tilanteissa. Hän perehtyy luovaan ongelmakeskeiseen ajatteluun ja kehittää kykyään tehdä esteettisiä ja kestävän kehityksen mukaisia valintoja.

Oppilas harjoittelee itsenäistä työskentelyä, käsityöprosessin sanallistamista ja itsearviointia. Hän tarkastelee ja arvioi tuotteiden elinkaarta teknologian ja työ-, tuote- ja ympäristöturvallisuuden näkökulmasta. Käsityötaiteen perusopinnoissa oppilas tutustuu eri kulttuureihin käsityön ja muotoilun näkökulmista ja käyttää niitä virikkeenä ilmaisussaan.

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

8.1 Opintokokonaisuudet

Käsityöilmaisu perustuu kulttuuriperintöön, taiteiden välisyyteen ja luonnontuntemukseen. Oppilas oppii arvostamaan kädentaitoja, luovuutta ja kykyä ymmärtää sekä toteuttaa laajoja kokonaisuuksia. Erilaisten tehtävien avulla tutustutaan materiaaleihin ja niiden työstämiseen. Oman havainnoinnin ja kokemusten kautta kehittyy tekijän rakenne-, väri-, muoto- ja tilataju. Työskentely on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Käsityö tuottaa elämyksiä ja onnistuminen vahvistaa itsetuntoa.

Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista. Opintojaksojen suunnittelun lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään oppilaiden henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä.

Opintokokonaisuuksia ovat:
Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnon ympäristöt.
Opintokokonaisuuksien sisältöalueita tarkastellaan seuraavista näkökulmista:

Pukeutuminen:
identiteetin muotoutuminen ja yhteisöön kuuluminen, vaatetusteknologia, muoti-ilmiöt, fysiologia ja eri kulttuurit

Esine- ja tekstiiliympäristöt:
asuminen, toiminnallisuus, teknologia, muotoilu, muoti-ilmiöt ja eri kulttuurit

Palveluympäristöt:
hyvinvointi, kokemuksellisuus, asiakaslähtöisyys ja yrittäjyys

Rakennetut ja luonnonympäristöt:
osallisuus, yhteisöllisyys, hyvinvointi ja ihmisten viihtyvyys

Lisäksi kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan myös esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden näkökulmasta.

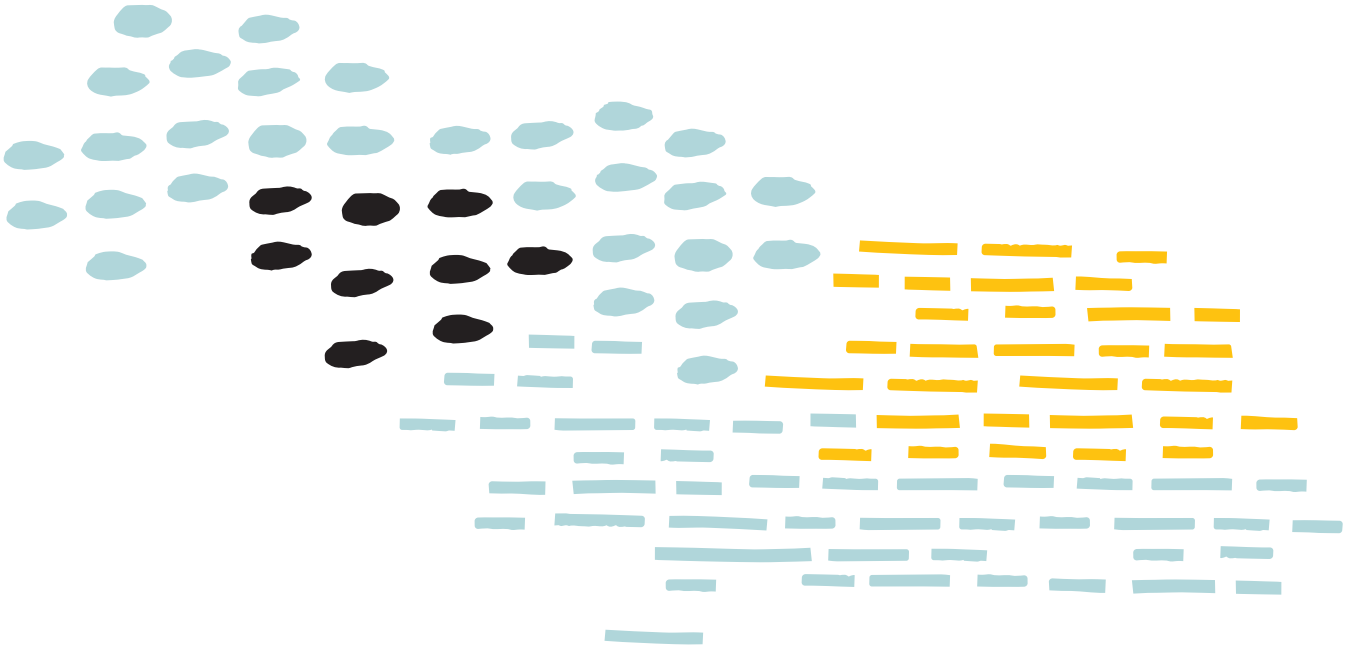

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

8.2 Opintokokonaisuustaulukko

OPINTOKOKONAISUUDET

PUKEUTUMINEN	ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT	PALVELU YMPÄRISTÖT	RAKENNETUT- JA LUONNON YMPÄRISTÖT

SISÄLTÖALUEET JA NÄKÖKULMAT

Identiteettien muodostuminen	Asuminen	Hyvinvointi	Osallisuus
Yhteisöön kuuluminen	Toiminnallisuus	Kokemuksellisuus	Yhteisöllisyys
Vaatetusteknologia	Teknologia	Asiakaslähtöisyys	Hyvinvointi
Muoti-ilmiöt	Muotoilu	Yrittäjyys	Viihtyminen
Fysiologia	Muoti-ilmiöt		
Eri kulttuurit	Eri kulttuurit		
+3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	+3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	+3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	+3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

8.3 Tavoitteet käsityön taiteen perusopinnoissa

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteet pohjautuvat Opetushallituksen laatimiin opetussuunnitelman perusteisiin.

Käsityön opetuksen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää käsityön merkityksen ihmisen hyvinvoinnissa. Opetuksessa oppilasta ohjataan luomaan esteettisesti laadukkaita ympäristö- ja käyttäjäystävällisiä tuotteita sekä kehittämään kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja. Käsityötä ja muotoilua tarkastellaan esteettisesti, ilmaisullisesti, funktionaalisesti, fysiologisesti ja rakenteellisesti sekä materiaalisesti.

Tavoitteena on myös ohjata oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset erot ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Käsityön taiteen perusopinnot antavat oppijalle valmiuksia työelämässä toimimiseen kasvattamalla muun muassa oma-aloitteisuutta, yritteliäisyyttä, pitkäjänteisyyttä ja rohkeutta. Käsityön taiteen opintoja voi hyödyntää myös hakeuduttaessa ilmaisu- ja kuvataidepainotteisiin yläkouluihin ja lukioihin sekä ammatillisiin opintoihin.

Käsityön taiteen perusopintojen tavoitealueet ovat:
Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri sekä Taiteiden ja tieteiden välisyys.

Opintokokonaisuudet sekä jaksot suunnitellaan niin, että yllä mainitut tavoitealueet toteutuvat sisällöiltään monipuolisiksi.

TAIDOT JA MUOTOILU	YHTEISKUNTA JA KULTTUURI	TAITEIDEN JA TIETEIDEN VÄLISYYS
Opetuksen tavoitteena on:	**Opetuksen tavoitteena on:**	**Opetuksen tavoitteena on:**
- ohjata ja tukea oppilasta käsityötaitojen harjoittelussa ja ajattelutaitojen kehittämisessä	- ohjata oppilasta toimimaan käsityökulttuurin tekijänä, keskustelijana, vastaanottajana ja tulkitsijana	- auttaa oppilasta tarkastelemaan käsityön olemusta monitaiteisena ja - tieteisenä ilmiönä, aina läsnä olevana elinympäristön laatuna
- rohkaista oppilasta havainnoimaan, pohtimaan ja ratkaisemaan ohjatusti arjen ja ympäristön haasteita	- harjaannuttaa oppilasta ymmärtämään muotoilun, käytettävyyden, materiaalivalintojenja tuotteen elinkaaren väliset yhteydet sekä niiden vaikutukset elinympäristöön	- rohkaista oppilasta taiteiden ja tieteiden väliseen vuoropuheluun ja tulkintaan
- kannustaa oppilasta nauttimaan käsityöstä ja arvostamaan omaa sekä toisten käsityötä	- innostaa oppilasta näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä	- tukea oppilasta sosiaalisen, kulttuurisen, ja taloudellisen kestävän kehityksen ja kiertotalouden ymmärtämisessä
- innostaa oppilasta soveltamaan oppimiaan taitoja ja ilmaisemaan itseään erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä	- ohjata oppilasta pohtimaan käsityön eettisiä arvoja ja sisäistä yrittäjyyttä sekä kehittämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja monikulttuurisessa maailmassa	- innostaa oppilasta havainnoimaan ilmiöitä sekä tutkimaan, käsitteellistämään ja rakentamaan käsityötä teknologioita, luonnontieteitä ja taiteita soveltaen
- ohjata oppilasta välineiden turvalliseen käyttämiseen ja tekniikoiden tarkoituksenmukaiseen soveltamiseen	- auttaa oppilasta ymmärtämään käsityöyrittäjyyden moninaisuutta	- kannustaa oppilasta innovatiivisuuteen ja uuden tiedon tuottamiseen yksin ja yhteisöllisesti
- tukea oppilasta tarkastelemaan käsityötä prosessina	- rohkaista oppilasta näkemään käsityö lokaalina ja globaalina toimintana	

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

9. KÄSITYÖN TAITEEN SYVENTÄVÄT OPINNOT

Käsityön syventävien opintojen tarkoituksena on opintojen laajentaminen tai painottaminen oppilaan valitsemalla tavalla. Opintojen tavoitteena on, että oppilas havainnoi, pohtii, arvottaa, käsitteellistää ja jakaa kokemuksiaan sekä omaksuu kriittisen ja rakentavan pohdinnan osaksi käsityöprosessiaan. Oppilasta ohjataan tekemään päätöksiä, toimimaan itsenäisesti ja aloitteellisesti sekä ilmaisemaan ja tulkitsemaan kokemuksiaan. Opinnoilla vahvistetaan oppilaan taitoja käyttää käsityötä vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä. Oppilasta ohjataan suunnittelemaan ja valmistamaan käsitöitä valitsemiinsa ympäristöihin.

Koulutuksen järjestäjä määrittelee syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Syventäviin opintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

9.1 Opintokokonaisuudet

Käsityön syventävien opintojen keskeiset sisällöt ovat samat kuin perusopinnoissa. Käsityön taiteen syventävissä opinnoissa oppilas syventää ilmaisu- ja vuorovaikutustaitojaan keskeisten sisältöalueiden näkökulmasta. Hän syventää kykyään hahmottaa, ymmärtää ja sanallistaa muotokieltä, elinympäristön monimuotoisuutta sekä ympäristön kulttuuriarvoja.

Oppilas suunnittelee ja valmistaa yksilöllisiä tuotteita, joiden tekemisessä yhdistyvät tiedolliset, taidolliset, elämykselliset ja sosiaaliset tekijät. Oppilas osaa tehdä kulutuspäätöksiä ja ympäristöä koskevia ratkaisuja muotoilun näkökulmasta; esteettisesti, eettisesti ja ekologisesti. Hän ymmärtää, että yhteiskunnassa käsityö ilmenee tekoina, tuotteina ja teoksina. Hän osaa tarkastella käsityötä ammatillisena toimintana, taitoteknologiana, kulttuurina ja kulttuuriperintönä sekä taiteena ja harrastuksena.

Käsityön syventävissä opinnoissa laaditaan itsenäisesti käsityön taiteen perusopintojen laajan oppimäärän mukainen päättötyö, joka sisältää teoksen, dokumentaation työskentelyprosessista ja siihen liittyvän itsearvioinnin. Päättötyön voi tehdä joko syventävien opintojen lopuksi tai se voi koostua usean eri opintokokonaisuuden töistä opintojen kuluessa.

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

9.2 Tavoitteet käsityön taiteen syventävissä opinnoissa

Käsityön taiteen syventävissä opinnoissa tavoitealueet ovat:
Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri sekä Taiteiden ja tieteiden välisyys.

Opintokokonaisuudet sekä jaksot suunnitellaan niin, että edellä mainitut tavoitealueet toteutuvat sisällöiltään monipuolisiksi.

TAIDOT JA MUOTOILU	YHTEISKUNTA JA KULTTUURI	TAITEIDEN JA TIETEIDEN VÄLISYYS
Opetuksen tavoitteena on:	**Opetuksen tavoitteena on:**	**Opetuksen tavoitteena on:**
- ohjata oppilasta itsenäiseen käsityöprosessiin	- rohkaista oppilasta toimimaan aktiivisena käsityökulttuurin tekijänä, vastaanottajana, tulkitsijana ja vaikuttajana sekä oivaltamaan osallistumisen mahdollisuuksia ympäristössä	- rohkaista oppilasta taiteiden ja tieteiden väliseen dialogiin käsityössä
- ohjata ja tukea oppilasta itsenäiseen kädentaitojen harjoitteluun ja ajattelutaitojen kehittämiseen	- rohkaista oppilasta näkemään oma roolinsa elävän kulttuuriperinnön ylläpitäjänä ja kehittäjänä	- vahvistaa oppilaan itsenäistä havainnointia ja halua rakentaa käsityötä teknologiaa, luonnontieteitä ja taiteita soveltaen
- kannustaa oppilasta löytämään itsenäisesti ratkaisuja arjen ja ympäristön haasteisiin	- ohjata oppilasta pohtimaan käsityön eettisiä arvoja ja sisäistä yrittäjyyttä sekä kehittämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja monikulttuurisessa maailmassa	- ohjata oppilasta soveltamaan omassa työskentelyssä sosiaalisen, kulttuurisen, ja taloudellisesti kestävän kehityksen sekä kiertotalouden periaatteita
- rohkaista oppilasta soveltamaan oppimaansa ja ilmaisemaan itseään yksilöllisissä prosesseissa ja eri ympäristöissä	- rohkaista oppilasta näkemään oman tekemisen ja käsityön yhteys ammatillisuuteen ja yrittäjyyteen	- kannustaa oppilasta uuden tiedon itsenäiseen ja yhteisölliseen tuottamiseen sekä soveltamiseen
- innostaa oppilasta soveltamaan oppimaansa ja ilmaisemaan itseään yksilöllisissä prosesseissa ja eri ympäristöissä	- innostaa oppilasta toimimaan lokaaleissa ja globaaleissa käsityöyhteisöissä	
- innostaa oppilasta tiedostavaan välineiden, materiaalien ja tekniikoiden käyttöön omassa ilmaisussaan		
- rohkaista oppilasta harjoittelemaan omien tavoitteiden asettamista ja nauttimaan niiden saavuttamisesta		

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

10. AIKUISTEN KÄSITYÖN TAITEEN OPETUS

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin aikuisten opetuksessa noudatetaan käsityön laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Aikuisten käsityön taiteen opetuksen tavoitteena on oman ilmaisutavan, muotoiluajattelun ja taiteellisen työskentelyn kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon aikuisen oppijan motivoituneisuus, omatoimisuus ja aiempi osaaminen. Päämääränä on oppimisen ilon saavuttaminen tekemisen, vuorovaikutuksen, ponnistelemisen, uuden oivaltamisen sekä kyseenalaistavan ja kokeilevan työskentelyn avulla. Koulutuksen järjestäjä päättää tavoitteista, sisällöistä ja laajuuksista.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin aikuisten käsityön taiteen opinnoissa laajan oppimäärän mukaisten opintojen laskennallinen laajuus on 1 300 tuntia (= 49 opintopistettä). Aikuisten opintojen tavoite ja sisältö ovat samat kuin lasten ja nuorten käsityön taiteen perusopetuksen perus- ja syventävissä opinnoissa.

Sisältöalueet ovat:
Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt.

Tavoitealueet ovat:
Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri sekä Taiteiden ja tieteiden välisyys.

Opintokokonaisuudet sekä jaksot suunnitellaan sisältö- ja tavoitealueiden pohjalta. Aikuisten opinnot sisältävät runsaasti itsenäistä työskentelyä etenkin syventävässä vaiheessa.

Aikuisten opetuksessa korostuvat heidän kiinnostuksensa kohteet käsityön eri osa-alueilla sekä heidän aiemmat opintonsa visuaalisten taiteiden alueilla. Opinnoissa painotusalueita ovat esteettinen, visuaalinen ja kulttuurinen osaaminen, perinteen taitaminen, käsityöilmaisun kehittäminen sekä käsityöllisten tekniikoiden ja materiaalien hallinta ja käden taidot.

10.1 Perusopinnot

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityön tekemistä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmissä aikuisten käsityön taiteen perusopinnot ovat 800 laskennallista tuntia (= 30 opintopistettä). Opiskeluaika on keskimäärin 4 vuotta. Aikuisten opetus järjestetään pidemmissä opetuskerroissa kuin lasten ja nuorten. Pääsääntöisesti opetuskerrat ovat 4-6 oppitunnin kokonaisuuksia. Osa opetuksesta voidaan järjestää myös ohjattuna etäopiskeluna tai opintokertoja voidaan yhdistää töiden tai työympäristön niin vaatiessa. Aikuisten opiskelussa myös valinnaisopintojen merkitys kasvaa ja ne huomioidaan mahdollisuuksien mukaan laadittaessa opinto-ohjelmaa.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi laatii keväisin opetusohjelman seuraavalle lukuvuodelle huomioiden osaamistasolta toiselle etenevän oppimisen. Koulutuksen järjestäjä päättää opetuksen teemoista sekä vuosittain toteutettavista jaksoista, jotka näkyvät opintojen toteutuksessa. Rehtori ja ryhmien vastuuopettajat huolehtivat siitä, että lukuvuosisuunnitelman tavoitteet täyttyvät ja opetussuunnitelman vaatimukset toteutuvat lukuvuosittain.

Aikuisten käsityön taiteen perusopintojen arviointi laajan oppimäärän opinnoissa
Perusopinnoissa arvioinnilla tuetaan käsityötaitojen harjoittelua ja itseilmaisua, niiden kehittymistä sekä yhdessä oppimista. Jatkuvassa arvioinnissa ja muussa palautteessa hyödynnetään monipuolisesti itse- ja

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

vertaisarviointia. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisin menetelmin. Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä.

10.2 Syventävät opinnot

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmissä aikuisten käsityön taiteen syventävät opinnot ovat laajuudeltaan 500 laskennallista tuntia (= 19 opintopistettä). Opiskeluaika on 2-2,5 vuotta. Syventäville opinnoille on ominaista havainnoinnille, pohdiskelulle, käsitteellistämiselle, vuorovaikutukselle, tulkinnalle, arvottamiselle ja aktiiviselle toimijuudelle perustuva lähestymistapa.

Syventävien opintojen arviointi laajan oppimäärän opinnoissa
Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan oppimistavoitteiden asettamista sekä reflektoinnin, itseohjautuvuuden ja oppimaan oppimisen taitojen kehittämistä. Arvioinnilla ohjataan oppilaan osaamisen kehittymistä hänen syventävien opintojensa laajentumisen tai painottumisen mukaisesti.

Käsityön laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka muodostuu tuotteesta, teoksesta tai palvelusta sekä siihen liittyvästä osaamisen dokumentaatiosta. Dokumentaatio sisältää sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia. Oppilas sopii lopputyönsä tavoitteista ja toteuttamistavasta yhdessä opettajan kanssa. Lopputyössä arvioidaan laaja-alaisesti oppilaan kasvua käsityön tekijäksi, ilmaisu- ja käsityötaitojen kehittymistä ja opitun soveltamiskykyä. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan omalle työlleen asettamat tavoitteet ja hänen syventävien opintojensa suuntautuminen.

11. OPPILAIDEN OPINTO-OIKEUDEN PERIAATTEET

11.1 Opiskelijaksi hakeminen ja opinto-oikeus

Uusien opiskelijoiden hakuaika seuraavan lukuvuoden opintoihin alkaa huhtikuussa. Vapautuville oppilaspaikoille voi hakea myös kesken lukuvuoden. Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä lomakkeella tai koululta saatavalla hakulomakkeella, jolloin kaavake palautetaan oppilaitokseen allekirjoitettuna. Oppilasvalinta tapahtuu ilmoittautumisjärjestyksessä. Valitsematta jääneet opiskelijat ovat varasijoilla lukuvuoden ajan. Alaikäisen ilmoittautumisen ja oppilaspaikan perumisen voi tehdä ainoastaan huoltaja.

Valinnasta, oppilaspaikkojen ehdoista sekä opiskelusta käsityö- ja muotoilukoulussa ilmoitetaan valituille oppilaille sähköpostilla. Käsityökoululla ei ole vapaaoppilaspaikkoja. Sisaralennuksen suuruus ja ehdot ilmoitetaan oppilasmaksujen yhteydessä.

11.2 Oppilaspaikan peruminen

Uudet oppilaat: uusi oppilas voi perua oppilaspaikkansa vielä ennen lukukauden kolmatta opetuskertaa peruutusmaksulla. Ilmoitus oppilaspaikan perumisesta tulee tehdä koululle kirjallisesti tai sähköpostiviestillä ennen kolmatta opetuskertaa. Myöhemmin keskeytetyt opinnot eivät vapauta lukukausimaksusta.

Jatkavat oppilaat: jos jatkava opiskelija peruu oppilaspaikkansa elokuun tai joulukuun alkuun mennessä, peruutusmaksua ei peritä. Myöhemmin tehdyistä peruutuksesta peritään peruutusmaksu. Lukukauden alettua perimme koko lukukauden oppilasmaksun. Mikäli oppilas keskeyttää opinnot kesken lukuvuoden tulee siitä tehdä Ilmoitus koululle kirjallisesti tai sähköpostiviestillä.

Rehtorilla on oikeus erottaa oppilas, jonka käytös on uhkaksi muulle ryhmälle tai opettajalle.
Myös maksamattomat maksut johtavat oppilaspaikan menetykseen.

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

Ryhmiä voidaan yhdistää, jos oppilasmäärä laskee kesken lukuvuoden lasten varhaisiän opinnoissa, perusopinnoissa, syventävissä opinnoissa sekä aikuisten ryhmissä.

12. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi haluaa kehittää toimintaansa ja kuulee mielellään ideoita oppilailta ja vanhemmilta sekä järjestettyjen tyytyväisyyskyselyiden kautta että sähköpostitse tai suullisesti lukuvuoden aikana. Vanhemmille annetaan tietoa lukuvuoden alussa lukukausien sisällöistä.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi tiedottaa nettisivuillaan ajankohtaisista asioista ja mahdollisista muutoksista. Oppilaille ja heidän vanhemmilleen jaetaan sähköisesti koulun aloittamisajankohdan yhteydessä opinto-opas. Oppaaseen on kirjattu ohjeet käytännön asioista ja koulun toiminnasta. Opas löytyy koulun www-sivuilta.

13. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin henkilöstö suunnittelee ja kehittää lukuvuosittain toimintaa ja opetusta. Opintojaksoja ja niiden sisältöjä työstetään yhdessä vakituisen opetushenkilöstön ja tuntiopettajien kanssa. Alueelliset kehittämisryhmät jakavat tietoa kehittämisen toimenpiteistä koko Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin opetushenkilöstölle. Henkilöstölle järjestetään koulutusta ajankohtaiset tarpeet huomioiden.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi tekee yhteistyötä valtakunnallisen Taitojärjestön kanssa ja muiden Taito käsityö- ja muotoilukoulujen kanssa. Lisäksi yhteistyökumppaneihin kuuluvat mm. opetuspaikkakuntien eri kulttuuritoimijat, perusopetus, päiväkodit, asukastalot, harrastajateatterit sekä alueiden muut taiteen perusopetusoppilaitokset. Yhteistyö on kehittämistyötä, kehittämishankkeita, tapahtumia, kampanjoita ja yhteisiä opetushenkilöstön koulutuksia.

Liitteet:
1. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet -linkki
2. Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin johtosääntö
3. Asetus opetustoimenhenkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)
4. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
5. Perusopintojen opintokokonaisuustaulukko, laskennallinen laajuus ja suoritusaika
6. Syventävien opintojen opintokokonaisuustaulukko, laskennallinen laajuus ja suoritusaika

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET -LINKKI

https://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/taiteen_perusopetus/tpo2018/103/0/taiteen_perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2017

TAITO KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU HELMIN JOHTOSÄÄNTÖ

1. Johtosäännön soveltaminen

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmiin sovelletaan tämän johtosäännön määräyksiä, ellei toisin ole muualla laissa säädetty tai muussa asetuksessa määrätty.

2. Oppilaitoksen tehtävä ja tarkoitus

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmillä on opetusministeriön myöntämä järjestämislupa antaa käsityön taiteen perusopetusta js muuta käsityön taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa. Toimintaa säätelee laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) ja asetus (813/1998). Laki määrittelee taiteen perusopetuksen tarkoituksen.

Käsityön taiteen perusopetuksen tarkoituksen on tukea ja laajentaa taidekasvatusta. Taiteen perusopetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille, mutta myös aikuisille, järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Se antaa oppilaille valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

3. Organisaatio

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi on osa Taito Uusimaa ry:n toimintaa. Yhdistyksen säännöissä määritellään yhdistyksen nimi, kotipaikka, toiminta-alue, tarkoitus, tehtävät, jäsenyys, jäsenmaksut, toimielimet, toimihenkilöt, nimenkirjoitusoikeus, tilien päättäminen, sääntöjen muuttaminen ja toiminnan lopettaminen.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi antaa käsityön taiteen perusopetusta Vantaan, Hyvinkään, Tuusulan, Lohjan ja Porvoon alueella. Toiminta voidaan tarpeen mukaan aloittaa missä tahansa toimialueen kunnassa. Opetuskielenä on suomi.

4. Opetussuunnitelma

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmissä järjestettävä käsityön taiteen perusopetus määritellään valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa. Käsityö- ja muotoilukoululla tulee olla opetussuunnitelman perusteiden mukainen, johtoryhmän hyväksymä opetussuunnitelma.

5. Johtaminen

Taito käsityökoulu Helmin ylin päätäntävalta kuuluu Taito Uusimaa ry:n yhdistyksen kokoukselle, johtokunnalle ja toiminnanjohtajalle. Käsityökoulun antama käsityön taiteen perusopetus on yksi yhdistyksen tulosalueista, jota johtaa rehtori ja alueelliset käsityökouluvastaavat. Yhdistyksen johtokunta päättää vakituisten opettajien työehdoista ja -suhteista. Tuntiopettajien palkkauksesta päättävät rehtori sekä alueelliset käsityökouluvastaavat.

Virallinen nimenkirjoitusoikeus on johtokunnan puheenjohtajalla, varapuheenjohtajalla tai toiminnanjohtajalla, näillä kahdella yhdessä.

Käsityö- ja muotoilukoulun vuosittaiset toiminnan painopistealueet määritellään suunnittelu- ja kehityskeskusteluissa yhdessä toiminnanjohtajan ja rehtorin kanssa.

6. Henkilöstö

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin henkilöstön muodostavat toiminnanjohtaja, rehtori, alueelliset käsityökouluvastaavat sekä opettajat. Taiteen perusopetusta järjestävän tahon henkilöstöstä säädetään laissa (633/1998) taiteen perusopetuksesta sekä opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädettävällä asetuksella (986/1998).

Toiminnanjohtajan tehtävät

1. toiminnanjohtaja muodostaa hallinnollisen toimielimen, joka seuraa oppilaitoksen toiminnan ja talouden kehitystä sekä vastaa omien yksiköiden taloudellisesta ja laadulli sesta toiminnasta sekä raportoinnista
2. allekirjoittaa työsopimukset ja toimii henkilökunnan esimiehenä

Rehtorin tehtävät

1. Johtaa ja kehittää käsityö- ja muotoilukoulun toimintaa ja vastata opetussuunni telman toteutumisesta.
2. Toimia opetushenkilöstön esimiehenä.
3. Vastata käsityö- ja muotoilukoulun henkilöstöasioiden hoidosta sekä henkilös tön koulutuksen suunnittelusta ja toteutuksesta.
4. Valvoa annettavaa opetusta ja suorituksia sekä opettajien ja muun henkilökun nan toimintaa.
5. Käydä vuosittain kehitys- ja suunnittelukeskustelut alueellisten käsityökouluvastaavien ja tuntiopettajien kanssa. Rehtori laatii opettajien työtodistukset, jotka toiminnanjohtaja allekirjoittaa.
6. Laatia yhdessä alueellisten käsityökouluvastaavien kanssa vuosisuunnitelmat, opetusjärjes telyt, tilastot ja raportointitiedot.
7. Laatia yhdessä toiminnanjohtajan kanssa oppilaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman.
8. Vastata siitä, että käsityö- ja muotoilukoulun omaisuutta hoidetaan ja käytetään tarkoituk senmukaisesti ja taloudellisesti.
9. Vastata oppilashallinnosta ja yhteistyöstä oppilaiden vanhempien kanssa.
10. Osallistua opetustyöhön ja muiden tehtävien hoitoon suunnitelman mukaisesti; rehtorin opetusvelvollisuus määritellään vuosittain käytävissä suunnittelukeskusteluissa yhdessä toiminnanjohtajan kanssa.
11. Tehdä vuosittain toiminnanjohtajalle esitys lukukausimaksuista ja muista johtokunnalle esitettävistä asioista.
12. Tehdä esitykset johtoryhmälle tarpeellisista tiloista sekä toimia aktiivisesti käsityö- ja muotoilukoulun tilojen hankkimiseksi ja parantamiseksi.
13. Antaa todistukset taiteen perusopetuksesta ja muusta koulun toiminnasta.
14. Toimia aktiivisesti kuntien yhteistyöhenkilöiden kanssa käsityö- ja muotoilukoulun toi minnan ja talouden edistämiseksi sekä laatia kunnille vuosittain lähetettävät avustusano mukset.

Rehtori voi siirtää tehtävän alueellisen käsityökouluvastaavan suoritettavaksi, jolloin alueellinen käsityökouluvastaava toimii esimiesoikeudella tehtävän suorituksessa.

Alueellisen käsityökouluvastaavan tehtävät

1. Laatia yhdessä rehtorin kanssa vuosisuunnitelmat.
2. Vastata käsityö- ja muotoilukoulun henkilöstöasioiden hoidosta yhdessä rehtorin kanssa.

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

3. Osallistua opetustyöhön ja muiden tehtävien hoitoon suunnitelman mukaisesti.
4. Käydä vuosittain suunnittelukeskustelut rehtorin kanssa.
5. Tilastot ja raportointi.

Opettajien tehtävät

1. Antaa opetusta käsityö- ja muotoilukoulun opetussuunnitelman mukaan ja huolehtia sii hen liittyvistä oppilasarviointi- ja muista tehtävistä sekä osallistua oman opetusalansa opetuksen suunnitteluun ja kehittämiseen.
2. Pitää kirjaa opetuksesta annettujen ohjeiden mukaan.
3. Antaa vuosittain opetustyötään koskeva suunnitelma sekä selostus suunnitelman toteutu misesta rehtorille.
4. Hoitaa hallussaan olevaa oppilaitoksen kalustoa, opetusvälineitä ja oppimateriaalia asian mukaisesti sekä tehdä niitä koskevia tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä rehtorille.

7. Oppilaat

Valintaperusteissa, oppilaaksi ottamisessa sekä oppilaiden oikeuksissa ja velvollisuuksissa nouda-tetaan oppilaitoksen opetussuunnitelmaa. Oppilas voi menettää opinto-oikeuden mikäli hänen edellisen lukukauden lukukausimaksu on maksamatta.

8. Toiminnan lopettaminen

Toiminnan lopettamisesta päättää johtokunta.

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

ASETUS OPETUSTOIMENHENKILÖSTÖN KELPOISUUSVAATIMUKSISTA (986/1998)

6 luku Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus

18 § Vapaan sivistystyön opettajan kelpoisuus
Vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetuksi opettajaksi on kelpoinen henkilö, jolla on soveltuva korkeakoulututkinto sekä vähintään 35 opintoviikon laajuiset opettajan pedagogiset opinnot.

19 § Laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta antavan opettajan kelpoisuus
Laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta on kelpoinen antamaan henkilö, jolla on soveltuva alan ylempi korkeakoulututkinto tai soveltuva korkeakoulututkinto tai asianomaisen taiteenalan vähintään opistoasteinen opettajantutkinto.

20 § Muun taiteen perusopetusta antavan opettajan kelpoisuus
Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta on kelpoinen antamaan henkilö, jolla on tässä asetuksessa säädetty asianomaisen taiteenalan opettajan kelpoisuus, tai henkilö, jolla on asianomaiselle taiteen alalle soveltuva muu koulutus tai alalla työskentelyn kautta hankittu riittäväksi katsottu pätevyys.

TAITO KÄSITYÖ JA MUOTOILUKOULU HELMIN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

1. Johdanto

Koulutuksen järjestäjänä Taito käsityö ja muotoilukoulu Helmillä on velvollisuus laatia oppilaitoskohtainen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma yhteistyössä henkilöstön kanssa. Suunnitelma sisällytetään osaksi oppilaitoksen opetussuunnitelmaa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tarkoittavat ensi sijassa ihmisarvon kunnioittamista ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Oppiva yhteisö edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Tasa-arvolaki velvoittaa kouluja huolehtimaan siitä, että tytöillä ja pojilla on samat mahdollisuudet koulutukseen sekä että opetus tukee lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen. Koulun tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Yhdenvertaisuuslain 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Yhdenvertaiset mahdollisuudet oppimiseen tarkoittavat ensi sijassa ihmisarvon kunnioittamista ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Yhdenvertaiset mahdollisuudet eivät tarkoita erojen kieltämistä. Erilaisten taustojen ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa yksilöiden mahdollisuuksiin saada koulutusta ja kehittää itseään kykyjensä mukaan Taito käsityö ja muotoilukoulu Helmi edistää kaikessa toiminnassaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus on varmistaa, että erilaisista lähtökohdista tulevat oppijat saavat tasavertaiset mahdollisuudet opiskeluun.

Taito käsityö ja muotoilukoulu Helmin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan on kirjattu toiminnat jotka edistää tasa-arvoa, yhdenvertaissuutta ja ehkäisee sekä puuttuu syrjintään koulun toiminnassa. Taito käsityö ja muotoilukoulu Helmin tavoitteena on parantaa organisaation toiminnan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi tarvitaan positiivista asennetta ja halua parantaa oppilaitoksen sisäistä vuorovaikutusta. Tavoite on, että kaikkia oppilaitoksen jäseniä arvostetaan erilaisista taustoista ja lähtökohdista riippumatta. Myönteistä suhtautumista asioihin voidaan edistää myös ilman suuria resursseja.

2. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus työyhteisössä

Taito käsityö ja muotoilukoulu Helmin työntekijöiden keskeisimpiä raameja ovat reilut pelisäännöt, selkeät toimintatavat ja tasapuolinen kohtelu. Suunnitelma ei yksin riitä, vaan tarvitaan rehellistä keskustelua ja kehittämistä – resursseja unohtamatta.

Johtaminen
- Johtamisessa otetaan huomioon työpaikan henkilöstön moninaisuus.
- Yhdenvertaisuuden edistäminen sisällytetään strategisiin tavoitteisiin ja Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun rakenteisiin.

Rekrytointi
- Eri ryhmiä edustavat työnhakijat kiinnostuvat organisaation työtehtävistä.
- Kaikilla pätevillä hakijoille on yhdenvertaiset mahdollisuudet tulla valituksi.
- Henkilöstön osaaminen monipuolistuu.

Perehdyttäminen
- Erilaisten työntekijöiden perehdyttäminen ja ohjaus on tehokasta, monipuolista ja joustavaa. Tuntiopettajille on erillinen perehdytysmateriaali.

Henkilöstökoulutus
- Henkilöstön osaamisen yhdenvertaisuus henkilöstölle suunnatuissa koulutuksissa.
- Kielteisiä asenteita puretaan työohjauksessa tai muulla vastaavalla tavalla.

Henkilöstön palkkaus, uralla eteneminen ja tehtäväjärjestelyt
- Palkkaus ja työehdot ovat oikeudenmukaisia.
- Henkilöstön työtehtäviä tukeviin koulutuksiin pääsy on kaikille tasapuolista.
- Tehtäväjärjestelyt vastaavat henkilöstön osaamista.

Työhyvinvointi ja työolojen kehittäminen
- Kiinnitetään huomiota työssä jaksamiseen ja avoimuuteen työyhteisössä.
- Henkilöstön toimintaedellytyksiä parannetaan tarvittaessa.

Työsuojelu
- Syrjintätapaukset osataan tunnistaa.
- Syrjintä- ja kiusaamistapauksiin puututaan viipymättä.
- Kannustetaan työntekijöitä avoimeen yhteystyöhön keskenään.

Työntekijöiden osallisuuden lisääminen
- Kehitetään työntekijöiden vaikutusmahdollisuudet yhteisten asioiden valmistelussa
- Tuetaan työyhteisön avoimuutta ja luottamusta
- Työntekijöiden koko osaamispotentiaali on käytössä.

Tiedottaminen ja viestintä
- Organisaation sisäinen viestintä on avointa, toimivaa ja tavoittaa kaikki työntekijät.
- Henkilöstö on tietoinen organisaation sitoutumisesta yhdenvertaisuuden edistämiseen.

3. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus oppimisympäristössä

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sisältyvät monin tavoin Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun yleisiin tavoitteisiin ja opetussuunnitelmien perusteisiin. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen vaikuttaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä

kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa huomioidaan sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolen moninaisuus. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Lähtökohtana on se, että pidetään kaikista opiskelijoista huolta, arvostetaan oppijoiden erilaisuutta sekä tuetaan heidän henkilökohtaista kasvuaan kohti hyvää elämää. Yhdenvertaisuuden edistäminen tarkoittaa erilaisten lähtökohtien tunnistamista sekä sellaisten opetus- tai työjärjestelyiden luomista, että jokainen opiskelija voi saavuttaa hänelle asetut tavoitteet.

Opetuksen yksilöllistäminen
- etenemistä tuetaan luomalla mahdollisuuksia mm. henkilökohtaisille opintopoluille
- itsenäiselle opiskelulle.

Kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet edetä opinnoissa
- kannustetaan yhdenvertaisesti tyttöjä ja poikia opinnoissa
- jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja
- isätään tietoa ja ymmärrystä sukupuolen moninaisuudesta
- ollaan sukupuolitietoisia ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa
- kiinnitetään huomiota sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen työtapoja, oppimisympäristöjä ja yhteistyökumppaneita valittaessa.

Oppilasvalinnat
- oppilaitoksella on selkeät oppilaaksiottokriteerit

Opetuksen järjestäminen
- opetukseen tarkoitetut tilat yritään järjestämään esteettömiksi

4. Toimenpiteet (mahdollisissa syrjintätilanteissa)
Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan on kirjattu konkreettisia toimenpiteitä ongelmatilanteiden varalle. Mahdollisissa ongelmatilanteissa selvitetään mihin toimenpiteisiin ryhdytään, mihin toimenpiteillä pyritään, kenen vastuulla ne ovat ja millä aikataululla toteutetaan sekä miten toimenpiteen vaikutuksia arvioidaan.

5. Seuranta ja arviointi
Toimenpiteiden vaikutuksia tulee seurata säännöllisin väliajoin. Seurannan vastuu on Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmin rehtorilla tai sitä varten erikseen perustettavalle ryhmällä. Seurannan muotoja ovat esimerkiksi laadunvarmistusmenetelmät ja vaikutusten arviointimenetelmät sekä seurantakyselyt.

Suunnitelman tekeminen ei tarkoita, että kaikki haasteet voitaisiin ratkaista kerralla. Kehitys tapahtuu askel askeleelta ja oleellista on, että tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta estävät haasteet on tiedostettu ja niihin pyritään vaikuttamaan. Suunnitelman tavoitteet voidaan jakaa pitkän ja lyhyen aikavälin tavoitteiksi, jolloin niiden toteutuminen on myös realistista.

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

TAITO KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU HELMI

LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUKSEN RAKENNE, LAAJUUS JA SUORITTAMISAIKA

PERUSOPINNOT 800 OH

1. VUOSI 2 oh/opetuskerta 90 oh laskennallinen laajuus	2. VUOSI 2 oh/opetuskerta 90 oh laskennallinen laajuus	3. VUOSI 2 oh/opetuskerta 90 oh laskennallinen laajuus	4. VUOSI 3 oh/opetuskerta 130 oh laskennallinen laajuus	5. VUOSI 3 oh/opetuskerta 130 oh laskennallinen laajuus	6. VUOSI 3 oh/opetuskerta 130 oh laskennallinen laajuus	7. VUOSI 3 oh/opetuskerta 130 oh laskennallinen laajuus
PUKEUTUMINEN 18 oh lask.laajuus	PUKEUTUMINEN 18 oh lask.laajuus	PUKEUTUMINEN 18 oh lask.laajuus	PUKEUTUMINEN 26 oh lask.laajuus	PUKEUTUMINEN 26 oh lask.laajuus	PUKEUTUMINEN 26 oh lask.laajuus	PUKEUTUMINEN 26 oh lask.laajuus
ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT 54 oh lask.laajuus	ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT 54 oh lask.laajuus	ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT 54 oh lask.laajuus	ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT 78 oh lask.laajuus	ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT 78 oh lask.laajuus	ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT 78 oh lask.laajuus	ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT 78 oh lask.laajuus
PALVELUYMPÄ-RISTÖT 9 oh lask.laajuus	PALVELUYMPÄ-RISTÖT 9 oh lask.laajuus	PALVELUYMPÄ-RISTÖT 9 oh lask.laajuus	PALVELUYMPÄ-RISTÖT 13 oh lask.laajuus	PALVELUYMPÄ-RISTÖT 13 oh lask.laajuus	PALVELUYMPÄ-RISTÖT 13 oh lask.laajuus	PALVELUYMPÄ-RISTÖT 13 oh lask.laajuus
RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄ-RISTÖT 9 oh lask.laajuus	RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄ-RISTÖT 9 oh lask.laajuus	RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄ-RISTÖT 9 oh lask.laajuus	RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄ-RISTÖT 13 oh lask.laajuus	RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄ-RISTÖT 13 oh lask.laajuus	RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄ-RISTÖT 13 oh lask.laajuus	RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄ-RISTÖT 13 oh lask.laajuus

Opintojaksojen sisällöt rakentuvat sisältöalueiden ja valittujen näkökulmien pohjalta, joita ovat mm.:

”Pukeutuminen” -opintokokonaisuudessa: Identiteetin muodostuminen, yhteisöön kuuluminen, vaatetusteknologia, muoti-ilmiöt, fysiologia, eri kulttuurit

”Esine- ja tekstiiliympäristöt” -opintokokonaisuudessa: Asuminen, toiminnallisuus, teknologia, muotoilu, muoti-ilmiöt, eri kulttuurit

”Palveluympäristöt” -opintokokonaisuudessa: Hyvinvointi, kokemuksellisuus, asiakaslähtöisyys, yrittäjyys

”Rakennetut- ja luonnonympäristöt” -opintokokonaisuudessa: Osallisuus, yhteisöllisyys, hyvinvointi, viihtyminen

TAITO KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU HELMI

LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUKSEN RAKENNE, LAAJUUS JA SUORITTAMISAIKA

SYVENTÄVÄT OPINNOT 500 OH

8. VUOSI 3 oh/opetuskerta 125 laskennallinen laajuus	9. VUOSI 3 oh/opetuskerta 125 oh laskennallinen laajuus	1. VUOSI 3 oh/opetuskerta 125 oh laskennallinen laajuus	2. VUOSI 3 oh/opetuskerta 125 oh laskennallinen laajuus
PUKEUTUMINEN 25 oh lask.laajuus	PUKEUTUMINEN 25 oh lask.laajuus	PUKEUTUMINEN	PUKEUTUMINEN
ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT 75 oh lask.laajuus	ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT 75 oh lask.laajuus	ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT	ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT
PALVELUYMPÄRIS-TÖT 12 oh lask.laajuus	PALVELUYMPÄRIS-TÖT 12 oh lask.laajuus	PALVELUYMPÄRIS-TÖT	PALVELUYMPÄRIS-TÖT
RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄ-RISTÖT 13 oh lask.laajuus	RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄ-RISTÖT 13 oh lask.laajuus	RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄ-RISTÖT	RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄ-RISTÖT

Opintojaksojen sisällöt rakentuvat sisältöalueiden ja valittujen näkökulmien pohjalta, joita ovat mm.:

”Pukeutuminen” -opintokokonaisuudessa: Identiteetin muodostuminen, yhteisöön kuuluminen, vaatetusteknologia, muoti-ilmiöt, fysiologia, eri kulttuurit

”Esine- ja tekstiiliympäristöt” -opintokokonaisuudessa: Asuminen, toiminnallisuus, teknologia, muotoilu, muoti-ilmiöt, eri kulttuurit

”Palveluympäristöt” -opintokokonaisuudessa: Hyvinvointi, kokemuksellisuus, asiakaslähtöisyys, yrittäjyys

”Rakennetut- ja luonnonympäristöt” -opintokokonaisuudessa: Osallisuus, yhteisöllisyys, hyvinvointi, viihtyminen

Syventävien opintojen vuosiluokkien 1. ja 2. sisällöt muodostuvat oppilaan oman suuntautumisen ja valintojen mukaan. Käsityön syventävissä opinnoissa laaditaan itsenäisesti käsityön taiteen perusopintojen laajan oppimäärän mukainen päättötyö, joka sisältää teoksen, dokumentaation työskentelyprosessista ja siihen liittyvän itsearvioinnin. Päättötyön voi tehdä joko syventävien opintojen lopuksi tai se voi koostua usean eri opintokokonaisuuden töistä opintojen kuluessa.

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 11 §

12 § Liikunnan kohdeavustusten ja harrasteliikunnan ohjaajatuen tilitysten hyväksyminen/ V-MK

VD/9853/02.03.01.03/2017

Vapaa-ajan lautakunnan 16.1.2018 § 15 päätöksen mukaisesti avustuslajin nimikkeeksi vaihtui kohdeavustuksesta harrasteliikunnan ohjaajatueksi, jota myönnetään vantaalaisiin kohdistuvan harrasteliikuntatoiminnan ohjaajakorvauksiin tai tapahtuman toteuttamisen henkilöstökuluihin. Harrasteliikunnan ohjaajatukea maksetaan toteutuneen perusteella annettua tilitystä eli käyttöselvitystä vastaan.

Vapaa-ajan lautakunta on kokouksissaan 16.1.2018 § 12, 13.2.2018 § 14 ja 13.3.2018 § 13 myöntänyt seuraavat kohdeavustukset ja harrasteliikunnan ohjaajatuet:
- Vantaan NMKY ry 1 625 € neljän kaikille avoimen liikuntakerhon ohjaajakuluihin 1.1.-11.5.2018
- SC Hawks ry 1 700 € 1.-2.-luokkalaisten salibandyn harrastekerhojen ohjaajakuluihin 1.1.-31.5.2018
- IF Helsinge Atlas ry 950 € alle kouluikäisille suunnattujen palloleikkikoulujen ohjaajakuluihin 1.1.-13.5.2018
- IF Helsinge Atlas ry 1 596 € Kaivokselan iltapäiväliikuntakerhon ohjaajakuluihin 1.1.-2.6.2018
- Korson Kaiku ry 900 € 6-8-vuotiaiden salibandykerhojen ohjaajakuluihin 1.1.-31.5.2018
- WAU ry 48 805 € liikuntakehto ja välituntitoiminnan järjestämiseksi ala- ja yläkoululaisille 1.1.-31.5.2018
- Uinti Vantaa ry 1 140 € erityisryhmien uintikurssien ohjaajakuluihin 14.1.-4.6.2018
- Uimahyppyseura Vantaa Diving ry 2 500 € kaikille avoimien vesiurheilu- sekä tanssi ja akrobatialiikuntakerhojen ohjaajakuluihin 1.2.-20.5.2018 ja lisäksi Ystävänpäiväviikon ”kaveripäivien” ohjaajakuluihin 12.2.-18.2.2018
- Vantaan Jalkapalloseura ry 1 000 € päiväkodeille suunnattujen lajin näytetuntien /liikuntatuokioiden ohjaajakuluihin 15.4.-31.5.2018
- Vantaan Jalkapalloseura ry 5 400 € kolmen kaikille avoimen matalankynnyksen jalkapalloryhmän ohjaajakuluihin 26.2.-31.12.2018
- Vantaan Jalkapalloseura ry 7 500 € kaikille avoimen jalkapallo-iltapäiväkerhon ohjauskuluihin 19.2.-1.6.2018
- Tikkurilan Tiikerit ry 1 375 € päiväkodeille suunnattujen salibandyn näytetuntien ja kaikille avoimen ja maksuttoman Säbäralli -tapahtuman ohjaajakuluihin 9.1.-4.3.2018
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto Aviapoliksen yhdistys ry 1 050 € Hobihobihankkeen sirkuskerhotoiminnan ohjaajakuluihin 1.8.2017-31.12.2018
- Etelä-Vantaan Urheilijat ry 1 000 € Aamu- ja iltapäiväkerhojen näytetuntien ohjaajakuluihin 1.3.-30.4.2018 sekä koululaisten liikuntapäivien, ja kaikille avoimien ja maksuttomien pelitapahtumien ohjaajakuluihin
- Kenttäurheilijat- 58 ry 800 € Kaikille avoimien ja maksuttomien yhteislenkkien ohjaajakuluihin 15.3.-30.6.2018
- Kenttäurheilijat-58 ry 1 250 € Kaikille avoimien ja maksuttomien Vantaan kestävyyskierrokseen tähtäävien yhteislenkkien ohjaajakuluihin 1.1.-30.6.2018
- Koivukylän Palloseura ry 750 € Päiväkotilapsille ja 1-4 -luokkalaisille koululaisille suunnattujen jalkapallon näytetuntien ohjaajakuluihin 15.3.-15.5.2018
- Koivukylän Palloseura ry 2 415 € Kahden päiväkotilapsille ja 1-4 -luokkalaisille koululaisille suunnattujen jalkapallotapahtumien ohjaajakuluihin 8.5. ja 9.5.2018

- Elise-Vantaa ry 1 181,5 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Etelä-Vantaan Taitoluistelijat ry 1 241 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018

- Etelä-Vantaan Urheilijat ry 1 666 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- GIF Toppen ry 544 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- If Helsinge Atlas rf. 1 241 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Kiekko-Vantaa itä ry 3 612,5 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Koivukylän Palloseura ry 4 250 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Korson Palloseura ry 1 606,5 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Kenttäurheilijat -58 ry 1 360 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- PuHu Juniorit ry 2 125 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Salibandyseura Vantaa ry 1 181,5 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Sport Club Vantaa ry 1 360 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Tapanilan Erä ry karatejaos 544 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Tikkurilan Judokat ry 2 720 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Tikkurilan-Tiikerit ry 2 125 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Tikkurila Seura ry 1 062,5 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Tikkurilan Palloseura ry 4 250 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Tikkurilan Taitoluisteluklubi ry 2 125 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Vantaa Diving ry 637,5 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Vantaan Lentopallo ry 816 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Vantaan Salamat ry 2 720 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Vantaan Voimisteluseura ry 1 819 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Vantaan Jalkapalloseura ry 5 312,5 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018
- Urhea-säätiö sr 4 352 € Urhea-valmennuksen kuluihin 15.1.-16.5.2018

Edellä mainitut yhdistykset ovat toimittaneet määräaikaan mennessä hyväksyttävän tilityksen avustusten käytöstä myönnettyyn kohteeseen.

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 12

Liikuntajohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä seuraavat harrasteliikunnan ohjaajatuen tilitykset:
- Vantaan NMKY ry 1 625 €
- SC Hawks ry 1 700 €
- IF Helsinge Atlas ry 950 €
- IF Helsinge Atlas ry 1 150 €
- Korson Kaiku ry 900 €
- WAU ry 48 805 €
- Uinti Vantaa ry 1 140 €
- Uimahyppyseura Vantaa Diving ry 1 825 €
- Vantaan Jalkapalloseura ry 900 €
- Vantaan Jalkapalloseura ry 2 400 €
- Vantaan Jalkapalloseura ry 7 300 €
- Tikkurilan Tiikerit ry 1 375 €
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto Aviapoliksen yhdistys ry 700 €
- Etelä-Vantaan Urheilijat ry 1 000 €
- Kenttäurheilijat- 58 ry 800 €
- Kenttäurheilijat-58 ry 1 250 €
- Koivukylän Palloseura ry 750 €
- Koivukylän Palloseura ry 2 415 €

- Elise-Vantaa ry 1 118 €
- Etelä-Vantaan Taitoluistelijat ry 275 €
- Etelä-Vantaan Urheilijat ry 1 518 €
- GIF Toppen ry 416 €
- If Helsinge Atlas rf. 780 €
- Kiekko-Vantaa itä ry 2 863 €
- Koivukylän Palloseura ry 4 150 €
- Korson Palloseura ry 1 037 €
- Kenttäurheilijat -58 ry 512 €
- PuHu Juniorit ry 2 000 €
- Salibandyseura Vantaa ry 1 080 €
- Sport Club Vantaa ry 816 €
- Tapanilan Erä ry karatejaos 384 €
- Tikkurilan Judokat ry 2656 €
- Tikkurilan-Tiikerit ry 2 000 €
- Tikkurila Seura ry 1 013 €
- Tikkurilan Palloseura ry 4 150 €
- Tikkurilan Taitoluisteluklubi ry 2 125 €
- Vantaa Diving ry 637,5 €
- Vantaan Lentopallo ry 576 €
- Vantaan Salamat ry 1 248 €
- Vantaan Voimisteluseura ry 1 150 €
- Vantaan Jalkapalloseura ry 5 188 €
- Urhea-säätiö sr 3 840€

Käsittely:
Sara Anttila poistui kokouksesta yhteisöjäävinä asian käsittelyn ajaksi klo 17:16–17:17.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Asiakirjat:	Tilitykset ovat nähtävillä liikuntapalveluiden toimistolla ennen kokousta
Täytäntöönpano:	Liikuntapalvelut - ote yhdistykselle
Muutoksenhakuohje:	Oikaisuvaatimus vapaa-ajan lautakunnalle

Lisätiedot:
Leena Rusanen, 0503145702, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Jenni Johansson, 0503045813, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Annakaisa Kaartinen, 0503031305, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

13 § **Liikunnan avustettavuuksien myöntäminen/ V-MK**

VD/270/02.03.01.03/2018

Vapaa-ajan lautakunnan 16.1.2018 § 15 hyväksymien avustusperiaatteiden mukaan avustusten saamisen edellytyksenä on hakijan avustuskelpoisuus eli avustettavuus. Avustettavuus määrittelee, onko toimija oikeutettu subventoituun hinnoitteluun liikuntapalveluiden tiloissa sekä voidaanko toimijalle myöntää toiminta-avustuksia, harrasteliikunnan ohjaajatukea tai vuokratukea. Avustettavuutta haetaan kerran, minkä jälkeen se vahvistetaan vuosittain tehtävän itsearvioinnin perusteella sekä määrävuosittain suoritettavan auditoinnin avulla.

Avustettavuutta voi hakea vantaalainen rekisteröity yhdistys tai muu vantaalaisia palveleva toimija, jonka toiminta-alana on liikunta. Avustettavuutta haetaan ilman erillistä hakuaikaa täyttämällä hakemuslomake. Hakemuksen liitteenä tulee toimittaa itsearviointilomake, yhdistyksen säännöt, pankin varmistama tieto tilin omistajasta sekä toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto edelliseltä toimintakaudelta.

Avustettavuus voidaan myöntää täysimääräisenä koskemaan kaikkia avustuslajeja tai yksittäisiin avustuslajeihin. Avustettavuuden piiriin kuuluvia avustuslajeja ovat:
1. Toiminta-avustus liikuntajärjestöille
2. Toiminta-avustus erityisryhmien liikuntaan
3. Harrasteliikunnan ohjaajatuki
4. Tilojen käytön tuki (subventoitu tilahinnoittelu, vuokratuki)

Avustettavuushakemuksensa vapaa-ajan lautakunnalle ovat toimittaneet seuraavat yhteisöt:
- Nordic Warrior Sports Club ry
- Sporttia Kaikille ry

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 13

Liikuntajohtaja esitys:
Päätetään
a) myöntää seuraavalle taholle täysimääräinen avustettavuus:
- Nordic Warrior Sports Club ry

b) myöntää seuraavalle taholle avustettavuus harrasteliikunnan ohjaajatukeen:
- Sporttia Kaikille ry (yhdistys ei ole ollut toiminnassa täyttä tilikautta)

c) ilmoittaa avustettavuuden saajille, että avustettavuus uusitaan vuosittain toiminta-avustuksen haun yhteydessä tai erikseen pyydettäessä itsearviointilomakkeella tai liikuntapalveluiden suorittamalla auditoinnilla

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Liikuntapalvelut
- ote hakijat

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus vapaa-ajan lautakunnalle

Lisätiedot:
Veli-Matti Kallislahti, 0505118636, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Leena Rusanen, 0503145702, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

14 § **Harrasteliikunnan ohjaajatuen myöntäminen vuodelle 2018/ V-MK**

VD/9853/02.03.01.03/2017

Vapaa-ajan lautakunnan hyväksymien avustusperusteiden (16.1.2018 § 15) mukaan harrasteliikunnan ohjaajatukea myönnetään harkinnan mukaan vantaalaisiin kohdistuvan harrasteliikuntatoiminnan ohjaajakorvauksiin tai tapahtuman toteuttamisen henkilöstökuluihin. Avustusta myönnettäessä otetaan huomioon menokohdalla oleva määräraha ja ennakoitu tarpeen määrä, joihin avustusta kunakin vuonna haetaan. Harrasteliikunnan ohjaajatukea myönnetään erillisen hakemuksen perusteella. Harrasteliikunnan ohjaajatukea on haettava viimeistään 21 vrk ennen toiminnan aloittamista tai tapahtumaa harrasteliikunnanohjaajatuki -hakemuslomakkeella.

Seuraavat yhteisöt ovat toimittaneet harrasteliikunnan ohjaajatuki -hakemuksensa vapaa-ajan lautakunnalle:
- Tikkurilan Palloseura ry 1 950 € 9-16-vuotiaiden harrastejoukkueen ohjaajakuluihin 1.6.-28.10.2018

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 14

Liikuntajohtajan esitys:
Päätetään
a) hylätä seuraava harrasteliikunnan ohjaajatuki -hakemus
- Tikkurilan Palloseura ry (toiminnan ei katsota olevan matalankynnyksen harrastetoimintaa osallistumismaksun suuruuden vuoksi)

b) ilmoittaa avustusten saajille, että avustuksella tuettu toiminta tulee kirjata Hobihobi.fi-verkkopalveluun

c) ilmoittaa avustusten saajille, että avustuksen saaminen edellyttää harrasteliikunnan ohjaajatuen tilityksen tekemistä viimeistään kahden kuukauden kuluessa toiminnan ja/tai tapahtuman päättymisestä. Mikäli harrasteliikunnan ohjaajatukipäätös on tehty tapahtuman jälkeen, tilityksen määräaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista. Ellei tilitystä tehdä määräajassa, avustus raukeaa.

d) ilmoittaa avustusten saajille, että avustuksen saaja sitoutuu raportointeihin ja liikuntapalveluiden osoittamiin koulutuksiin

e) ilmoittaa avustusten saajille, että myönnetystä harrasteliikunnan ohjaajatuesta korkeintaan 75 % voidaan maksaa ennakkona sitoumusta vastaan ja että tilityksessä maksettavaksi tuleva summa voidaan maksaa sitoumusta vastaan ennen tilityksen hyväksymistä lautakunnassa.

Käsittely:
Esittelijä muutti esitystään siten että, päätöskohta a päätetään esityksen mukaan ja muut päätöskohdat poistetaan esityksestä tarpeettomina.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Täytäntöönpano: Liikuntapalvelut
- ote hakijat

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus vapaa-ajan lautakunnalle

Lisätiedot:
Leena Rusanen, 0503145702, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Jenni Johansson, 0503045813, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Annakaisa Kaartinen, 0503031305, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

15 § **Kohdeavustuksien myöntäminen nuorten toimintaan 2018/ RÅ**

VD/4757/02.03.01.03/2018

Kohdeavustusta voidaan myöntää toimintaan, joka on kaupunginhallituksen ja vapaa-ajanlautakunnan hyväksymien avustusperiaatteiden mukaista.

Vapaa-ajan lautakunnan 16.1.2018 hyväksymien avustusperiaatteiden mukaan kohdeavustus myönnetään pääsääntöisesti vantaalaisille, vähintään edellisenä kalenterivuotena toimintansa aloittaneille varhaisnuoriso- ja nuorisoyhdistyksille sekä nuorten toimintaryhmille, joilla on oma hallinto ja kirjanpito. Avustus voidaan myöntää myös muulle yhdistykselle tai yhteisölle, joka osoittaa avustusmäärärahan käytön kohdistuvan vantaalaisiin lapsiin ja nuoriin.

Kohdeavustusta tulee hakea viimeistään 21 vrk ennen toiminnan aloittamista.
Avustusta ei myönnetä samaan käyttötarkoitukseen lautakunnan tai kaupungin muista avustusmäärärahoista.

Kohdeavustuksiin on vuoden 2018 talousarviossa varattu 110 972 €
Haettavien kohdeavustusten määrä on 80 778 €.

Kohdeavustushakemuksen lasten ja nuorten toimintaan ovat jättäneet seuraavat yhdistykset:
Vantaan Nuorten Miesten Kristillinen yhdistys ry avoimen kesäpelikerhotoiminnan järjestämiseen Rajakylässä 2 000 €, VD/4608/2018
Somali Reconstruction And Social Development ry (SORASOD) kesätoiminnan järjestämiseen Länsi-Vantaalla 4 500 €, VD/4757/2018
Korson Nuoret Kotkat ry kesäleirin järjestämiseen 2 000€, VD/4592/2018
Sahan-seura ry kesätoiminnan järjestämiseen 6 500 €, VD/3276/2018
Takaisin Elämään ry Koivukylä-Havukoski -alueella ja Nikinmäessä järjestettävään nuorisotoimintaan 20 000€, VD/4554/2018
Vantaan rullalautailijat ry rullalautatoimintaan ja rullalautahallin kunnostamiseen 5 000 €, VD/4676/2018
Kartanopartio ry vaelluksen järjestämiseen Norjassa 700 €, VD/3937/2018
Vantaan Raduga ry kerhotoiminnan ja kesäleirien järjestämiseen 16 360 €, VD/4995/02.03.01.03/2018
Kansallinen Lastenliitto – Vantaan paikallisosasto ry Kaikki mukaan kerhotoiminnan järjestämiseen Hakunilan alueella 4 290 €, VD/4992/02.03.01.03/2018
Tikkurila-Seura ry Pirkka Street Basket -koripallotapahtuman järjestämiseen 1 348 €, VD/4002/2018
Tusmo ry kesäleirin järjestämiseen 6 700 €, VD/5016/02.03.01.03/2018

Kumppanuusavustushakemuksensa nuorten avoimeen toimintaan (suluissa haettu summa) ovat jättäneet seuraavat yhteisöt:
Norr om Stan rf (2 880 €) VD/4221/2018
Folkhälsän i Östra Helsinge rf (4 500 €) VD/4518/2018
Folkhälsän i Västra Helsinge rf (4 000 €) VD/4409/2018

Nuorisopalveluiden johtaja toteaa, että hakemukset on valmisteltu avustusohjeiden mukaan.

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 15

Nuorisopalveluiden johtaja va:n esitys:
Päätetään

a) myöntää
   - Vantaan Nuorten Miesten Kristillinen yhdistys ry:lle 800 € avoimen kesäpelikerhotoiminnan järjestämiseen Rajakylässä,
   - Somali Reconstruction And Social Development ry:lle kesätoiminnan järjestämiseen Länsi-Vantaalla 3 600 €,
   - Korson Nuoret Kotkat ry:lle kesäleirin järjestämiseen 2 000 €,
   - Sahan-seura ry:lle kesätoiminnan järjestämiseen 2 280 €,
   - Takaisin Elämään ry:lle Paalupaikassa (Koivukylä-Havukoski) järjestettävään nuorisotoimintaan 5 000€,
   - Vantaan rullalautailijat ry:lle rullalautatoimintaan syyskaudella ja rullalautahallin kunnostamiseen 5 000 €,
   - Kartanopartio ry:lle vaelluksen järjestämiseen Norjassa 700 €,
   - Vantaan Raduga ry:lle kesäleirien järjestämiseen enintään 1 830 €,
   - Kansallinen Lastenliitto – Vantaan paikallisosasto ry Kaikki mukaan kerhotoiminnan järjestämiseen Hakunilan alueella 1 000 €,
   - Tusmo ry:lle kesäleirin järjestämiseen 1 000 €,
   - Norr om Stan rf:lle avoimen toiminnan järjestämiseen Tikkurilan alueella 2 880 €,
   - Folkhälsän i Östra Helsinge rf:lle avoimen toiminnan järjestämiseen Tikkurilan alueella 3 840 €,
   - Folkhälsän i Västra Helsinge rf:lle avoimen toiminnan järjestämiseen Länsi-Vantaalla 2 400 €,

b) hylätä Tikkurila-Seura ry:n hakemus Pirkka Street Basket tapahtumaan. Hakemus ei täytä nuorisopalveluiden avustusten myöntämisperiaatteita,

c) todeta, että Norr on Stan rf:n, Folkhälsän i Östra Helsinge rf:n ja Folkhälsän i Västra Helsinge rf:n tulee toimittaa käyttövuoroselvitys nuorisopalveluihin 10.1.2019 mennessä ja tilitys avustuksen käytöstä kohdeavustuksen tilityslomakkeella 28.2.2019 mennessä,

d) todeta, että Vantaan Nuorten Miesten Kristillinen yhdistys ry:n, Somali Reconstruction And Social Development ry:n, Korson Nuoret Kotkat ry:n, Sahan-seura ry:n, Kartanopartio ry:n, Vantaan Raduga ry:n ja Tusmo ry:n on toimitettava tilitys avustuksen käytöstä kohdeavustuksen tilityslomakkeella 28.9.2018 mennessä,

e) todeta, että Kansallinen Lastenliitto – Vantaan paikallisosasto ry:n, Takaisin Elämään ry:n ja Vantaan rullalautailijat ry:n on toimitettava tilitys avustuksen käytöstä kohdeavustuksen tilityslomakkeella 28.2.2019 mennessä,

f) ilmoittaa avustusta saaneille yhteisöille, että myönnetystä avustuksesta voidaan sitoumusta vastaan maksaa ennakkoon enintään 75 % ja tilityksen jälkeen loput ennen tilityksen hyväksymistä lautakunnassa,

g) todeta, että mikäli tapahtuma tai toiminta ei toteudu, siitä tulee ilmoittaa nuorisopalveluihin viipymättä ja

h) todeta, että avustus tulee käyttää myönnettyyn kohteeseen avustusperiaatteiden mukaan.

Käsittely:
Esittelijä muutti esitystään ja veti päätöskohdan b pois esityksestään.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Asiakirjat: Alkuperäiset asiapaperit ovat nähtävillä kokouksessa

Liite: yhteenvetotaulukko

Täytäntöönpano: Nuorisopalvelut
- ote hakijat

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus vapaa-ajan lautakunnalle

Lisätiedot:
Riikka Åstrand, 0505394555, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Taina Saarenpää, 0405234744, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Nuorisopalvelut						
Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018						
Kohdeavustuksia on haettu yhteensä 80 778 €						
Kohdeavustukset nuorisotoimintaan						
Hakijayhteisö	Haetaan €	Esitys €	Toiminnan tiivistys	Avustuksen käyttötarkoitus	Jäsenmäärä/ Osallistujien arvioitu määrä	Tilitys mennessä
Vantaan Nuorten Miesten Kristillinen yhdistys ry VD/4608/02.03.01.03/2018	2,000	800	Toiminnnan tarkoituksena on järjestää ja organisoida vantaalaisille lapsille, varhaisnuorille, nuorille ja heidän perheilleen aatteellista vapaa-ajan toimintaa ikään, sukupuoleen, syntyperäisyyteen tai kansallisuuteen katsomatta sekä tukea heitä elämän kasvun tiellä.	Kaikille vantaalaisille nuorille tarkoitettuun ja järjestettyyn Kesäpelikerho-toiminnan järjestämiseen Rajakylän koulun ulkoilualueella 11.6.-31.7.2018 tiistaisin ja torstaisin 3 h kerrallaan	20 henkilöä/kerta, yhteensä 140 nuorta	9/28/2018

Somali Reconstruction And Social Development ry (SORASOD) VD/4757/02.03.01.03/2018	4,500	3,600	Tukea maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kasvua ja edistää kokoutumista, vahvistaa maahanmuuttajalasten ja -nuorten enämänhallintataitoja, tarjota lapsille ja nuorille mielekästä tekemistä ja nykyistä parempia ja terveempiä ajanviettomahdollisuuksia. Kohderyhmänä 7-18 vuotiaat maahanmuuttajataustaiset nuoret ja heidän kansasuomalaiset ystävänsä	12.6.-10.8. tapahtuva toiminta: läksykerhotoiminta jolloin nuoret voivat tulla tutustumaan etukäteen tulevan lukuvuoden kurssisisältöihin. Retkiä, jotka tarjoavat nuorille uudenlaisia vapaa-ajan elämyksiä ja ne mahdollistavat retket myös niille lapsille joiden vanhemmilla ei ole varaa kustantaa aktiviteetteja lapsille. Mahdollisuuksien mukaan myös leiri.	Toimintaa noin 8 h/viikko, osallistujia noin 80 lasta/viikko	9/28/2018
Korson Nuoret Kotkat VD/4592/02.03.01.03/2018	2,000	2,000	Järjestää monipuolista ja edullista toimintaa lapsille, nuorille ja lapsiperheille	Kukonnotkossa 25.6.-1.7.2018 järjestettävä lasten, nuorten ja lapsiperheiden kesäleiri	105 lasta ja 25 aikuista/vanhempaa	9/28/2018
Sahan-seura ry VD/3276/02.03.01.03/2018	6,500	2,280	Tarkoituksena on edistää nuorten ja perheiden aktiivista kansalaisuutta, sosiaalista vahvistumista ja valmiutta toimia monikulttuurisessa Suomessa	13-18-vuotiaiden kesätoiminta ja 7-12-vuotiaiden päiväleiritoiminta Suur-Myyrmäen ja Kivistön alueella 18.6.-15.7. ajalla.	yhteensä 80 lasta/nuorta kahdella kahden viikon mittaisella päiväleirijaksolla	9/28/2018
Takaisin Elämään ry VD/4554/02.03.01.03/2018	20,000	5,000	Nuorisotyö (erityisnuorisotyö, korjaava nuorisotyö, ennaltaehkäisevä nuorisotyö), ruoka-aputoiminta	Tuetaan yhdistuksen nuorisotyötä Koivukylä-Havukoskella ja Nikinmäessä. Nuorisokahvila 5 x vk, sählykerho ja myöhemmin avattava nuorten päivätoimintakeskus	keskimäärin 30 nuorta / ilta, sählykerhossa 10 nuorta	2/28/2019

Vantaan rullalautailijat ry VD/4676/02.03.01.03/2018	5,000	5,000	Edistää vantaalaista rullalautakulttuuria, tukea harrastusta ja ylläpitää Myyrmäessä olevaa rullalautahallia	Toiminnan tukemiseen, rullalautaleirien ylläpitoon, markkinointiin sekä rullalautojen ostamiseen aloitteleville rullalautailijoille, jotka haluavat kokeilla lajia. Kesän aikana tehtäviin hallin kunnostus- ja maalaustöihin, joilla taataan turvallinen osallistuminen toimintaan		2/28/2019
Kartanopartio ry VD/3937/02.03.01.03/2018	700	700	Kasvatustoimintaa, jonka tavoitteena on tulea lasten ja nuorten kasvua heidän yksilöllisen ominaispiirteensä huomioon ottaen	Lippukunnan ryhmänohjaajille tarkoitettu vaellus Norjan Tromsassa 3.-12.8.2018. Osa lippukunnan 25-vuotisjuhlavuotta	7 osallistujaa, iältään 15-noin 30 v.	9/28/2018
Vantaan Raduga ry VD/4995/02.03.01.03/2018	16360	1,830	Järjestää hyvinvointia ja sosiaalista terveyttä edistävää toimintaa sekä maahanmuuttajille että kantaväestöön kuuluville	kerhotoiminnan ja kesäleirien järjestämiseen	Kesäleirejä 18 päivää/16 yötä, osallistujia 36 + 11 ohjaajaa	9/28/2018
Kansallinen Lastenliitto – Vantaan paikallisosasto ry VD/4992/02.03.01.03/2018	4290	1,000	Lapsi- ja varhaisnuorisojärjestö, joka järjestää matalan kynnyksen harrastustoimintaa lapsille, varhaisnuorille ja lapsiperheille	Kaikki mukaan kerhotoiminnan järjestämiseen Hakunilan alueella	3 eri kerhoa, jokaisella kokoontumisia noin 15 syksyn aikana	2/28/2019
Tikkurila-Seura ry VD/4002/02.03.01.03/2018	1,348	0	Nuorisoseura, jonka aktiivisin toiminta kohdistuu tyttöjen ja naisten koripalloon	Pirkka Street Basket -tapahtuman järjestäminen yhdessä Koripalloliiton ja Keskon Pirkka-tuotemerkin kanssa 16.5. klo 10-14 Tikkurilan Vanha tori		

Tusmo ry VD/5016/02.03.01.03/2018	6,700	1,000	Edistää ja tukea maahanmuuttajoen sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja samalla mahdollistaa maahanmuuttajien oman kulttuurin ja kielen säilyttäminen	Nuorten ja lapsiperheiden leiri Kukonnotkossa 4.-8.8.	50 nuorta, 10 vanhempaa ja 8 ohjaajaa	9/28/2018
Norr om Stan rf VD/4221/02.03.01.03/2018	2,880	2,880	Ruotsinkielisen vapaa-ajantoiminnan järjestäminen Tikkurilan alueella perjantaisin klo 13-22 (24.8.- 14.12.2018)	Toiminnan kulujen kattamiseen tai järjestön omaan toimintaan	40-70 nuorta illassa	2/28/2019
Folkhälsän i Östra Helsinge r.f VD/4518/02.03.01.03/2018	4,500	3,840	Ruotsinkielisen vapaa-ajantoiminnnan järjestäminen Tikkurilan alueella perjantaisin 13-22 sekä keskiviikkoisin 18-21 poikakerho (24.8.-14.12.)	Toiminnan kulujen kattamiseen tai järjestön omaan toimintaan	40-70 nuorta illassa sekä 10 - 20 nuorta keskiviikkokerhossa	2/28/2019
Folkhälsän i västra Helsinge VD/4409/02.03.01.03/2018	4,000	2,400	Ruotsinkielisen vapaa-ajantoiminnan järjestäminen Länsi - Vantaalla tiistaisin 17-20 ja torstaisin 17-21 (16.8.-20.12.2018)	Toiminnan kulujen kattamiseen tai järjestön omaan toimintaan	15 - 30 nuorta illassa	2/28/2019
Yhteensä	80,778	32,330				

16 § **Nuorisotilojen sijoittaminen Lumoon - tarveselvitys-hankesuunnitelma / ETN**

VD/2504/10.03.02.01/2018

Monitoimikeskus Lumo on Korson kaupunginosassa sijaitseva, vuonna 2003 valmistunut kulttuuri- ja liikuntakeskus. Keskuksen tiloissa sijaitsevat Vantaan kaupunginkirjaston ylläpitämä Lumon kirjasto sekä Lumon lukio. Lisäksi tiloissa on monipuoliset harrastustilat. Kohteen osoite on Urpiaisentie 14, 01450 Vantaa. Lumon nuorisotilojen sijoittamisen hankesuunnitelma on laadittu yhteistyössä käyttäjien, tilakeskuksen, kirjaston ja nuorisotoimen edustajien kanssa.

LUMO:n nuorisotila on osa talous- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteitä sekä nuorisopalveluiden kärkihanke vuodelle 2018. Uudessa vuonna 1.1.2017 voimaantulleessa nuorisolaissa nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Lain mukaan kunnan tulee luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Korson suuralueen nuorten määrän ennustetaan kasvavan vuoteen 2021 mennessä 12,5 prosenttia, yhteensä 1427 henkeä. Korson keskustaan ei ole suunnitteilla kiinteistöä, jossa nuorisotilan toiminta olisi mahdollista.

Hankkeesta ei ole tehty aiempia päätöksiä tai selvityksiä. Kohteesta on laadittu Kuntokartoitusraportti (VSS-tilat) pvm 10.12.2016, A-Kumppanit.

Lumon toimistosiivessä on tällä hetkellä 135 neliötä. Tiloja laajennetaan rakentamalla korkeisiin tiloihin välipohja ja muodostamalla näin lisätilaa 2. kerrokseen. Tilojen välistä ääneneristystä parannetaan ja tiloihin lisätään hissi ja hätäpoistumistie 2 kerroksesta. Tilojen sisäilmasto-ominaisuuksia parannetaan lisäämällä tilan auringonsuojausta. LVI-teknistä järjestelmää uusitaan tarpeen mukaan.

Lumon nuorisotilojen muutostyöt toteutetaan 01/2019–04/2019. Nuorisotoimelle on vuokrattu väistötilat läheisestä kiinteistöstä.

Hankesuunnitelmavaiheessa tarkentuneen kustannuslaskennan jälkeen hankkeen tavoitehinnaksi muodostuu 860 000 euroa (alv 0 %, (KL 98 5-18)). Muutostöiden vuokravaikutus investointikustannusten osalta on 51 600 euroa / vuosi, kohdennettuna muutosalueen neliöille vuokravaikutus on +21,08 €/m2.

Hanke toteutetaan VTK:n omalla rahoituksella.

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 16

Talous- ja hallintojohtajan esitys:
Päätetään esittää tilakeskukselle hyväksyttäväksi 31.5.2018 päivätty Nuorisotilat Lumon tiloihin, hankesuunnitelma liitteineen.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet: 31.5.2018 päivätty Nuorisotilat Lumon tiloihin, hankesuunnitelma liitteineen

Täytäntöönpano: Hallintoyksikkö
- ote tilakeskus

Muutoksenhakuohje: Ei muutoksenhakuoikeutta/ Kuntalaki 136 §

Lisätiedot:
Satu Turunen, 0438271740, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Ari Tossavainen, 0400427713, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI
MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA
Tilakeskus / Rakennuttaminen

MONITOIMIKESKUS LUMO

Urpiaisentie 14, 01450 Vantaa

TARVESELVITYS-HANKESUUNNITELMA
NUORISOTILAT LUMON TILOIHIN

31.5.2018

SISÄLLYSLUETTELO

1. HANKETIETOKORTTI 3
2. YHTEENVETO 4
3. HANKKEESTA TEHDYT AIEMMAT PÄÄTÖKSET JA SELVITYKSET 4
4. PERUSTELUT TARPEELLE 4
4.1 Hankkeen liittyminen palveluverkkoon 4
4.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen 5
4.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen 5
4.4 Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus-, haitta-aineselvitykset 5
5. TOIMINNALLISET, TILALLISET TAVOITTEET 5
5.1 Nykytilanne 5
5.2 Toiminnalliset tavoitteet 5
5.3 Tilaan ja käyttöön liittyvät muunneltavuus- ja laatutasotavoitteet 6
5.4 Työturvallisuustavoitteet 6
5.5 Nuorten osallisuus 7
6. TEKNISET TAVOITTEET 7
6.1 Sisäilman laatu 7
6.2 Rakennustöiden aikainen puhtausvaatimus 7
6.3 Akustiset olosuhteet 7
6.4 Valaistus- ja sähkötekniset olosuhteet 8
7. ELINKAARITAVOITTEET (TILAT, PINNAT, TEKNIIKKA) 8
8. TOTEUTETTAVAT KORJAUS- JA MUUTOSTOIMENPITEET 8
9. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA 10
9.1 Sijainti ja hallinta, kaava- ja kiinteistötiedot 10
10. VÄISTÖTILATARVE 10
11. KUSTANNUKSET 11
11.1 Tavoitehinta 11
11.2 Kustannukset 11
11.3 Väistötilakustannukset 11
12. RAHOITUS JA AIKATAULU 11
12.1 Rahoitus konserniyhtiö VTK:n rahoitus 11
12.2 Aikataulu 11
13. HANKKEEN ARVIOITU VUOKRAKUSTANNUS KÄYTTÄJÄLLE 11
14. VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ 11
LIITTEET 13

1. HANKETIETOKORTTI

Vantaa

Hanketietokortti
Projektin numero
Vuosi 2018

Kohteen nimi:
Monitoimikeskus Lumo

Tarpeen kuvaus:
Nuorisotilan n. 204 m^2 sijoittaminen Lumon tiloihin

Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin:
-

Tarpeen perustelut:
Korson alueen puutteelliset nuorisotilat.

Investoinnin tarkoitus:

Käyttäjähallintokunta:
Sivistystoimi

Kaupunginosa:	**Kiinteistötunnus:**	**Tontin pinta-ala:**
81 Korso	92-81-116-1	5914 m2
Osoite ja tontti:	**Kaavatiedot:**	**Rakennusoikeus:**
Urpiaisentie 14 01450 Vantaa	Asemakaava, Y-tontti	13000 k-m2

Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)	**brm^2**	**htm^2**	**hym^2**	**Investointikustannus Kustannusennuste-tavoitehinta**		
				€	**€ / brm^2**	**€ / htm^2**
Nuorisotilat	-	204	-	860 000	-	-
Koko rakennus	-	12 515	-	-	-	-
Muutos / peruskorjaus	-	+30				
Investointikustannus --- /--- kohden						

Väistötilan tarve:
Nuorisotoimi toimii jo väistötiloissa, joiden vuokrasopimus on solmittu vuoden 2018 loppuun. Väistötiloja tarvitaan lisäksi ajalle 1-4/2019.

Määrärahavaraus:
Toteutus VTK:n rahoituksella.

Hankkeen toteutusaikataulu:
Valmis 4/2019.

Ylläpitokustannukset:

Toimintakustannukset hallintokunnalle:

Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen:

Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle: (sivistystoimi, ei jaettu tulosalueille)

Tuleva kokonaisvuokra		arviolta 1 720 000 € / m2 / a
Vuokravaikutus	arvio +21,08 € /m^2 / kk	arvio +51 600 € / v
Laatija(t): Ifa Kytösaho, Aulikki Korhonen, Satu Turunen		**Päivämäärä:** 31.5.2018

2. YHTEENVETO

Monitoimikeskus Lumo on Korson kaupunginosassa sijaitseva, vuonna 2003 valmistunut kulttuuri- ja liikuntakeskus. Keskuksen tiloissa sijaitsevat Vantaan kaupunginkirjaston ylläpitämä Lumon kirjasto sekä Lumon lukio. Lisäksi tiloissa on monipuoliset harrastustilat. Kohteen osoite on Urpiaisentie 14, 01450 Vantaa. Rakennuksen on suunnitellut Arkkitehtitoimisto P&R Arkkitehdit.

Tässä dokumentissa esitetään ratkaisu nuorisotilan sijoittamiseksi Lumon tiloihin sekä tilamuutoksista aiheutuvat muutokset ja korjaustoimenpiteet. Nuorisotilat n. 204 m^2 sijoittuvat rakennuksen etelänpuoleisen hallintosiiven 1. kerrokseen ja parvikerrokseen. Tilat ovat nykyisin toimistokäytössä. Parvikerrosta laajennetaan yht. 31,5 neliömetriä nykyisestä 47 neliöstä, jolloin parvikerros on jatkossa yhteensä 79,5 m^2.

3. HANKKEESTA TEHDYT AIEMMAT PÄÄTÖKSET JA SELVITYKSET

Hankkeesta ei ole tehty aiempia päätöksiä tai selvityksiä.

4. PERUSTELUT TARPEELLE

Alueen nuorisotilat (n. 200 m2) toimivat tällä hetkellä vuokratiloissa Korsontie 2:ssa vanhassa kiinteistössä. Tilan kuntoon liittyvät ongelmat ovat vaikuttaneet merkittävästi heikentävästi henkilökunnan terveyteen. Nuorisotila on avoinna ma-pe klo 13-21, pe klo 13-23 ja la klo 15-23.

Uusia tiloja on esitetty sijoitettavaksi Lumon tiloihin ja tiloilla voisi olla yhteiskäyttöä eri toimijoiden kanssa. Nuorisotiloja käyttää aktiivisesti n. 60 nuorta. Samaa tilaa muina ajankohtina käyttävät mm. eläkeläiset ja Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Tila on käytössä jokaisena viikonpäivänä.

Nykyisissä tiloissa on nuorisotilan henkilökunta saanut hengitystieoireita sisäilmaongelmien vuoksi, ja henkilökuntaa on siirretty pois tilasta työskentelemään muissa nuorisotyön tehtävissä. Ongelmat ovat niin pahoja, että nuorisotilalle tulee löytää korvaavat tilat.

4.1 Hankkeen liittyminen palveluverkkoon

LUMO:n nuorisotila on osa talous- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteitä sekä nuorisopalveluiden kärkihanke vuodelle 2018. Nuorisotilan siirtyminen Korson LUMO:on on järkevää sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Tilan siirto mahdollistaa monipuolisen palvelukokonaisuuden tarjoamisen kuntalaisille ja monialaisen yhteistyön eri toimijoiden kesken.

Tulevaisuuden nuoriso- ja asukastilat ovat monikäyttötiloja, joita käyttävät erilaiset toimijat. LUMO:ssa on tilaa, joista osa on vähäisellä käytöllä tai käyttämättöminä. Toisaalta ajoittain on myös pulaa esimerkiksi kokous- ja opetustiloista. Siksi on järkevää luoda tiloja, joissa erilaisilla tilaratkaisuilla mahdollistetaan tilojen monipuolisempi ja tehokkaampi käyttö.

Uudessa vuonna 1.1.2017 voimaantulleessa nuorisolaissa nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Lain mukaan kunnan tulee luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee tarkoitettua tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Palveluverkon kehittämisen kriteereiksi nuorisopalvelujen osalta määritellään nuorisotilojen maksuttomuus, osallisuus ja tilojen monikäyttöisyys. Palveluverkon ja alueellisen nuorisotyön haasteena on strateginen asemoituminen jatkuvasti muuttuville nuorten vapaa-ajan markkinoille. Nuorisotilojen ympärille organisoitunut alueellinen nuorisotyö joutuu kilpailemaan niin teknologisen kehityksen, siihen liittyvien palveluinnovaatioiden sekä nuoria kiinnostavien kaupallisten tarjoajien kanssa. Korsossa LUMO:n tilat sijoittuvat nuorille jo valmiiksi tuttuun ympäristöön, jonne on asuinalueilta ja kouluilta hyvät kulkuyhteydet.

4.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Korson suuralueen nuorten (0 - 29-vuotiaat) määrä oli vuonna 2016 yhteensä 11 450 ja sen ennustetaan kasvavan vuoteen 2021 mennessä 12 877. Kasvua on 1 427 henkeä (Lähde: Vantaan kaupunki/tilasto ja tutkimus/väestöraportti, väestöennuste). Kasvua on näin ollen 12,5 prosenttia.

4.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen

Korson nuorisotilan sijainti aseman välittömässä läheisyydessä on nuorten ja muidenkin tilaa käyttävien kannalta keskeistä. Lumo tarjoaa monia mahdollisuuksia monipuoliseen nuorisotyöhön ja yhteistyöhän muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi kustannustehokkuuden näkökulmasta sijoittuminen Lumoon on tarkoituksenmukaista. Korson keskustaan ei ole suunnitteilla kiinteistöä, jossa nuorisotilan toiminta olisi mahdollista.

4.4 Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus-, haitta-aineselvitykset

Kohteesta on laadittu seuraavat selvitykset:
Kuntokartoitusraportti (VSS-tilat) pvm 10.12.2016, A-Kumppanit

5. TOIMINNALLISET, TILALLISET TAVOITTEET

5.1 Nykytilanne

Korson nuorisotilan sijainti aseman välittömässä läheisyydessä on nuorten ja muidenkin tilaa käyttävien kannalta keskeistä. Lumo tarjoaa monia mahdollisuuksia monipuoliseen nuorisotyöhön ja yhteistyöhän muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi kustannustehokkuuden näkökulmasta sijoittuminen Lumoon on tarkoituksenmukaista. Korson keskustaan ei ole suunnitteilla kiinteistöä, jossa nuorisotilan toiminta olisi mahdollista.

5.2 Toiminnalliset tavoitteet

Tilakokonaisuuden on oltava toimiva sekä sisäisiltä tilajärjestelyiltään luonteva osa LUMO:a. Tilojen sijainti LUMO:ssa, sisäänkäynti ja sijainti vaikuttavat oleellisesti tilojen toimivuuteen monikäyttötilana sekä saatavuuteen. Tilasuunnittelua tulee tehdä yhteistyössä nuorten, asukkaiden ja talon toimijoiden kanssa. Nuoriso- ja asukastilan on oltava monikäyttöinen ja joustava huonetilakokonaisuus, joka vastaa myös toiminnallisiin sekä tietotekniikka- ja av-tarpeisiin.

Tilojen aukioloajat myötäilevät osittain LUMO:n aukioloaikoja. Tilassa tulee olla mahdollisuus toimia tarvittaessa muinakin vuorokaudenaikoina. Lisäksi nuorisotyössä olisi hyvä olla mahdollisuus hyödyntää piha-aluetta tai läheistä puistoa. Nuorisotilat tulee suunnitella niin, että ne muodostavat erillisen kokonaisuuden, joka suunnitellaan monikäyttöiseksi. Kokonaisuudessa tulee olla toimisto-kokoustila, jossa voidaan pitää luottamuksellisia keskusteluita nuoren tai hänen vanhempiensa kanssa. Monikäyttötila palvelee kaikkia niitä nuoria, jotka tulevat LUMO:on. Lisäksi tila täydentää asuinalueen palveluita toimien paikallisten nuorten ja asukkaiden nuoriso- ja asukastilana.

Tilassa nuoret voivat viettää vapaa-aikaansa turvallisissa olosuhteissa ja tavata nuorisotyöntekijöitä, joiden tehtävänä on auttaa ja tukea nuoria heidän elämäänsä liittyvissä

pulmissa. Tila toimii myös kohtaamispaikkana, jossa tavataan ystäviä, harrastetaan ja oleillaan. Tila on avoinna työttömille, järjestöille, kouluille, eläkeläisille ja muille toimijoille aamupäivisin, varhaisnuorille iltapäivisin ja nuorille arki-iltaisin ja viikonloppuisin.

Toiminnassa painottuvat vahvasti terveelliset elämäntavat ja niihin liittyy monipuolinen kokkaustoiminta, jolloin nuoret voivat luoda yhteisöllistä toimintaa. Myös pienimuotoiset tapahtumat kuuluvat toiminnan luonteeseen ja niitä voi porrastetusti järjestää eri-ikäisille kohderyhmille eri vuorokauden aikoina. Tiloja ovat käyttäneet muun muassa eläkeläiset, tilaisuuksia järjestävät eri tahot ja MLL:n perhekerho, joten tilojen tulee olla riittävän suuret ja monipuoliset. Erityisesti keittiötilojen tulee olla hyvin toimivat. Tilojen yhteiskäyttö mahdollistaa moniammatillisen tiimin toiminnan. Nuorisotyössä tulee työskentelemään kolme nuorisotyöntekijää, oppisopimustyöntekijä ja erityisnuorisotyöntekijä sekä vaihteleva määrä muita työntekijöitä. Työntekijöille tulee olla tarjolla riittävästi toimistotilaa, joka voidaan sijoittaa muualle taloon muiden ammattiryhmien yhteyteen.

5.3 Tilaan ja käyttöön liittyvät muunneltavuus- ja laatutasotavoitteet

Monikäyttöisyys edellyttää, että kokonaistilaa voidaan käyttää yhteistiloina, mutta jakaa se tarvittaessa osiin. Tilassa tulee olla kokous-, pienryhmä- ja toimistotilaa, mutta tilassa tulee olla myös avointa tilaa, joka mahdollistaa tilan monikäyttöisyyden. Tämä voidaan mahdollistaa liikuteltavien hyllyjen, seinien ja muiden kalusteiden avulla. Avoimen tilan huoneakustiikka suunnitellaan erilaiset toiminnat mahdollistavaksi.

Tilan tyylikkyys, trendikkyys ja viihtyisyys ovat nuorten, mutta varmasti myös muiden käyttäjäryhmien mieleen. Pintojen kestävyys ja pestävyys ovat myös tärkeitä. Helposti muutettavat tilaratkaisut ovat yhteiskäytön vuoksi ensiarvoisen tärkeitä. Tiloissa tullee voida toimia samanaikaisesti useampia toimijoita ja toisaalta tilojen olisi hyvä olla käytettävissä yhtenä tilakokonaisuutena esimerkiksi suurempia tapahtumia järjestettäessä. Tilojen samanaikainen käyttö asettaa vaatimuksia joidenkin tilojen äänieristykselle.

Kokkaustoiminta vaatii hyvin suunnitellut laadukkaat keittiötilat. Toistensa tapaamiseen nuoret ja muut asiakkaat tarvitsevat viihtyisiä oleskelutiloja. Nuoriso- ja asukastilatoiminalle luonteenomaista ovat myös erilainen pelaaminen ja puuhaaminen, joka mahdollistuu yhteiskäytöllä. Tilojen tulisi taipua myös erilaiselle pienimuotoiselle harrastustoiminnalle, koska LUMO:n muissa tiloissa käyttöaste on korkea.

Tiloihin tarvitaan myös huone hiljentymiseen ja rauhoittumiseen, jossa nuorisotyöntekijä voi rauhassa keskustella nuorten kanssa. Tilan tulee olla turvallisuuden ja valvonnan näkökulmasta osa nuorisotilaa. Toimistotilat voivat olla suppeat, mutta monikäyttöiset. Säilytystiloja tarvitaan runsaasti eri toimijoiden tavaroiden säilyttämiseen.

Sisustuksen suunnitteluun ja tilojen kalustamiseen tulee ottaa mukaan niin nuoret kuin muutkin käyttäjäryhmät.

Suunnittelussa pyritään viihtyisään, ajanmukaiseen ja turvalliseen ympäristöön sekä nuorten että henkilökunnan kannalta. Rakenteiden, materiaalien, kalusteiden ja varusteiden tulee olla kulutusta kestäviä, helposti puhdistettavia ja käyttökustannuksiltaan edullisia. Tilojen, kalusteiden, varusteiden sekä taloteknisten järjestelmien ja laitteiden suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomiota sisäilman laatuun, vedottomuuteen, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

5.4 Työturvallisuustavoitteet

Työmaavaiheessa kiinnitetään erityistä huomiota työmaa-alueen rajauksiin ja turvallisuusnäkökohtiin. Rakennuttajan, urakoitsijan ja käyttäjien välistä kommunikaatiota ja tiedottamista tehostetaan, jotta lähialueen toiminta ei häiriinny rakennustöiden takia. Turvajärjestelyjen toimenpiteet esitetään asianmukaisesti turvallisuusasiakirjassa ja rakennustapaselostuksissa. Rakennuksen mahdollisiksi ympäristövaikutuksiksi katsotaan käytön aikainen energiankulutus, kohteen normaali käyttö ja huoltotoiminta (liikenne ja materiaalit).

Hankkeesta laaditaan Havat-riskikartta.

5.5 Nuorten osallisuus

Nuorisotyön ydintä on nuorten mukaan otto ja heidän aktiivinen osallisuus kaikissa heihin liittyvissä asioissa, heidän omien kykyjensä ja ikänsä puitteissa. Korson nuorisotilaa käyttää aktiivisesti noin 60-80 iältään 13-18 -vuotiasta nuorta avoimen toiminnan aikana, heistä suurin osa on hyvin aktiivisesti mukana toiminnan suunnittelussa ja vaikuttamassa siihen mitä nuorisotilalle hankitaan tai millaista toimintaa siellä järjestetään. Korson nuorisotilan kohderyhmään kuuluvat myös 3.-6. -luokkalaiset varhaisnuoret, jotka otetaan mukaan suunnitteluprosessiin.

Uuden nuorisotilan suunnitteluun otetaan mukaan laajasti niin nuorisotilan kävijät kuin muutkin alueen lapset ja nuoret. Suunnittelua ja esim. kyselyjä tullaan tekemään alueen peruskouluissa ja Lumon lukiossa, jolloin tavoitetaan ne lapset ja nuoret, jotka eivät vielä ole mukana tilan toiminnassa. Lisäksi suunnitteluprosessin aikana hyödynnetään sosiaalista mediaa sekä nuortenvantaa.fi -verkkosivuja muun muassa tilaan liittyvien toiveiden keräämisessä. Uuden nuorisotilan suunnittelussa hyödynnetään palvelumuotoilua ja nuoret ovat mukana päättämässä värimaailmaa, kalusteita, muuta sisustusta ja eritoten toimintaan vaikuttavia asioita, kuten hankittavia välineitä, pelejä, konsoleita jne.

Nuoret ovat mukana päättämässä toimintarahojen käytön suunnittelussa. Nuoret pääsevät osallistavan budjetoinnin avulla päättämään tiettyjen rahasummien käytöstä. Rahan käyttökohteena voi olla mm. kalusteita, toimintavälineitä, digitaalisia pelivälineitä, toimintakerhojen tarvikkeitta, ylipäätään toimintoja mahdollistavia hankintoja.

Nuorten osallisuus jatkuu edelleen myös suunnitteluprosessin jälkeen ja tilan valmistumisen jälkeen. Toimintaa ja hankintoja suunnitellaan yhdessä lasten ja nuorten kanssa, keinoina mm. kuukausittaiset talokokoukset, osallistava budjetointi, palautteet, apu- ja vertaisohjaajat, sekä nuorten omaehtoisten ryhmien tukeminen esimerkiksi tarjoamalla tiloja ja välineitä nuorten ryhmien käyttöön.

6. TEKNISET TAVOITTEET

6.1 Sisäilman laatu

Sisäilman laatuun vaikuttavat rakennuksen ilmanvaihtoratkaisut, rakennuksen sijainti, rakennusmenetelmät ja -materiaalit. Rakennuksessa tulee olla riittävä ilmanvaihto ja hallitut kosteus- ja lämpöolosuhteet.

Rakentamisessa käytettävät materiaalit ovat joko samoja kuin rakennuksessa aiemmin käytetyt tai tähän kohteeseen valittuja, ominaisuuksiltaan sopivia materiaaleja. Pintamateriaalien on oltava M1-luokkaa.

6.2 Rakennustöiden aikainen puhtausvaatimus

Toteutuksessa (mm. meluavien töiden ja puhtaanapidon osalta) tulee huomioida, että rakennustyöt tehdään toimivassa rakennuksessa. IV-töiden osalta on huolehdittava, että pöly ei pääse leviämään kanavistoon.

6.3 Akustiset olosuhteet

Tulevien nuorisotilojen akustisiin olosuhteisiin kiinnitettävä erityistä huomiota. Uuden välipohjan äänieristykseen kiinnitetään erityistä huomiota, myös askeläänierityksen osalta. Toimiston ja muiden tilojen välillä tulee olla hyvä ääneneristys. Tilojen vaimennukseen käytetään tekstiilimattoa, alakatoissa akustolevyjä sekä vaimentavia elementtejä seinissä.

6.4 Valaistus- ja sähkötekniset olosuhteet

Nykyiset valaisimet ja sähkötekniikka ovat alkuperäisiä ja pääosin hyväkuntoisia. Tekniikan kunnon osalta uusimistarvetta ei ole, mutta sisätilojen uusiutuessa lähes kokonaan ja käyttötarkoituksen muuttuessa valaisimet ja sähkötekniikka uusitaan tässä yhteydessä.

7. ELINKAARITAVOITTEET (TILAT, PINNAT, TEKNIIKKA)

Tavoitteina on pitää tilat mahdollisimman pitkään toiminnallisesti ja teknisesti toiminnan mahdollistavassa kunnossa. Tärkeitä tavoitteita ovat myös energiatehokkuus, hyvä sisäilman laatu ja muuntojoustavuus.

Uusiksi valaisimiksi valitaan energiatehokkaat led-valaisimet. Asennusjohtoina käytetään halogeenivapaita kaapeleita.

8. TOTEUTETTAVAT KORJAUS- JA MUUTOSTOIMENPITEET

Rakennustekniset työt

Parven välipohjaa laajennetaan ja nykyisen keittiön päälle rakennetaan uusi välipohja. Uusi välipohja rakennetaan 200 mm:n paikallavaluholvina betonipilareiden ja kantavien seinien varaan. Uuden välipohjan korkeusasema asetetaan nykyistä parvikerrosta alemmas, uusi tila on esteellinen. Tasoeron kohdalle rakennetaan kevytrakenteinen kolmen askelman porras.

Lattian pintarakenteet tasoitteineen, alakattorakenteet koteloineen ja kiintokalusteet puretaan. Sisäisen portaan rst-käsijohteet kannakkeineen puretaan, kiinnitysjäljet silotetaan ja tilalle asennetaan 1-tasoiset tammikäsijohteet. Kaiteen metalliosat maalataan valkoisiksi.

Parvitasolle avataan ulko-oviaukko 900x2100 mm uuteen hätäpoistumisportaaseen timanttisahaamalla. Poistumistieporras on kierreporras kuumasinkittyä terästä ritiläaskelmin, säde 900 mm. Uusi ovi on lämpöeristetty, yksilehtinen, ulospäin aukeava umpiovi. Kierreportaan luvattoman käytön estämiseksi se varustetaan pyöröhäkillä, jossa on lukittava portti, häkki kuumasinkittyä terästä.

Ikkunat varustetaan auringonsuojakalvolla. Lisäksi asennetaan ulkopuoliset auringonsuojasäleiköt tai sähkökäyttöiset markiisit. Erityisesti toimiston kohdalla on huolehdittava korkeiden lasijulkisivujen auringonsuojauksesta ja sisälämpötilan hallinnasta.

Uudet väliseinät ovat teräsrankaisia kipsilevyseiniä ja märkätilojen osalla kevytsoraharkoista muurattuja seiniä. Uusien kipsilevyseinien ääneneristävyys min. 48 dB (Rw). Seinäpinnat maalataan tai osa seinistä tapetoidaan. Märkätilojen seinät vedeneristetään sertifioidulla vedeneristysmateriaalilla ja laatoitetaan keraamisin laatoin.

Toimiston sekä musiikki- ja pelitilan järjestelmäväliseinät ovineen ovat esim. Vetrospace Oy:n GW-lasiseinärakennetta, ääneneristys 45 dB (Rw), turvalasit. Liukuoven ääneneristys 40 dB. Uusien kipsilevyväliseinien ääneneristävyys min. 48 dB (Rw). Välipohjan, väliseinien ja lasijulkisivun liitoskohdat tiivistetään huolellisesti hyvän ääneneristyksen saavuttamiseksi.

Tuulikaapin rakenteet metalliprofiileista koottuja lasiseiniä ja -ovia. Muut väliovet ovat yleisten tilojen puuovia, parvikerroksen käytäväovi on ääntä eristävä, lasiaukollinen puupariovi.

Tilaan asennetaan pyörätuolimitoitettu kevythissi integroidulla konehuoneella, esim. Cibes A5000 lavahissi, sisämitta min. 1100x1500mm.

Kaikkiin tiloihin asennetaan uudet ripustetut tai koolatut alakatot akustolevyistä, osa katoista asennetaan kiinteinä. Valaisimet ja IV-laitteet uusitaan. Tuulikaappiin asennetaan kiertoilmakoje.

Lattiapäällysteenä kuivissa tiloissa käytetään yleensä tekstiilimattoa tai -laattaa, flokattu lattiapäällyste esim. Flotex (Travico Oy). Aulatilassa ja keittiössä käytetään vinyylilankkua tiivistetyin saumoin. Wc- ja siivoustiloissa vesieritys ja klinkkerit.

Keittiöön asennetaan laminaattipintaiset keittiökalusteet ja se varustetaan altaalla, vesipisteellä ja kotitalouskeittiölaittein (astianpesukone, liesi ja liesikupu, mikroaaltouuni ja tilava jääkaappi).

Eteisaulan naulakot ja kenkähylly-penkkirakenne ovat tilaan mitoitettuja erikoiskalusteita. Varastojen hyllyt ovat säädettäviä konsolihyllyjä, polttomaalattua terästä. Wc-tilan vesikalusteet uusitaan yhtenäiseksi uusien tilojen tapaan.

Ulkopuoliset rakenteet

Rakennuksen edustalle tehdään ulko-oleskelupaikka nuorisotoimen käyttöön. Vaakasuora patio rakennetaan nykyisen päällysteen päälle, pihatasosta korotettuna. Patio ja sitä rajaava kiinteä penkki tummanharmaasta puumuovikomposiitista. Muut kalusteet ovat irtokalusteita. Patioon tehdään varaus aurinkovarjon kiinnitykselle.

Lukitusmuutokset

Muutosalueen lukituksen lisäksi tehdään Lumon muiden tilojen yhteiskäyttöön liittyvät lukitusmuutokset.

Rakennuslupa

Rakennusoikeuden muutos ja julkisivumuutokset (markiisit, ulkopuoliset säleiköt) ovat luvanvaraisia.

LVI-tekniikka

Tiloissa on patterilämmitys-, vesi-, viemäri-, ja ilmanvaihtojärjestelmät, sekä tilajäähdyttimet.
Vesi- ja viemäripisteitä on nykyisellään alemman tason wc-tilassa sekä keittiökalusteessa. Jäähdytinlaitteet on varustettu viemäröinnillä (kupariputki).
Alueen ilmanvaihtoa palvelee TK08, joka on sijoitettu rakennuksen yläpuolella olevaan tilaan. Nykyinen suunniteltu palvelualueen ilmamäärä riittää tilojen tulevalle käyttäjämäärälle.

Muutostöistä johtuen:
- Lämmityspattereita siirretään tai uusitaan tarvittaessa.
- Lämmitysjärjestelmä säädetään käyttökuntoon.
- Patteriventtiilit uusitaan tarvittavilta osin
- Tuulikaapit varustetaan lämmityspatterein
- Vesijohdot uusitaan kokonaisuudessaan
- Kaikki vesi- ja viemärikalusteet uusitaan
- Alemman kerroksen nykyisen wc-tilan vesijohtokalusteet uusitaan. Wc-laitteen viereen asennetaan pienikokoinen pesuallas, jossa bidetalla varustettu sekoittaja. Tila varustetaan lisäksi siivousvälinehuollon edellyttämin varustein; syvä rst-kaatoallas, seinämallin sekoittaja juoksuputkella, sekä lattiakaivo.
- Alemmalle tasolle rakennetaan uusi wc-tila, jonka varustus on wc-laite, keraaminen pesuallas sekoittajalla ja pienikokoinen pesuallas sekoittajalla ja bidetalla
- Lisäksi alemmalle tasolle rakennetaan inva-wc, jonka varustus on inva-wc-laite varusteineen, inva-pesuallas ja sekoittaja varusteineen
- Parviosalle rakennetaan wc-tila, joka varustetaan vesi- ja viemärikalustein, ja putkituksin.
- Tarvittavat viemäriputkitukset rakennetaan uusille wc-tiloille ja siivouskeskukselle

- Wc-tiloihin tehdään poistoilmanvaihto, korvausilma toteutetaan ovisäleikön, tai -raon kautta.
- Jäähdyttimet putkituksineen ja johtoineen siirretään kerho-, toimisto-, olo-, sekä peli- ja musiikkihuonetiloihin. Ikkunoista johtuvaa aurinkolämpökuormitusta vähennetään (arkkitehti suunnittelee toteutusmallin).
- ilmanvaihtojärjestelmän tarvittavat muutostyöt, sekä palvelualueen koko ilmanvaihtojärjestelmän puhdistus (ilmanvaihtokoneelta päätelaitteille asti), sekä mittaus- ja säätötyö toteutetaan.

Palvelualueen ilmanvaihtokanavat ja ilmanjakolaitteet puretaan tarvittavilta osin, ja uusi kanavointi ja laitesijoitus rakennetaan vastaamaan piirustusten mukaista uutta tilajärjestelyä. Alemman tason uusi wc-tila sekä inva-wc sijoittuvat ilmanvaihtokuilun (liitospaikka) kohdalle, mikä huomioidaan suunnittelussa. Ilmanvaihtokanavisto maalataan (arkkitehti määrittää sävyn). Jakolaitteet ovat joko tehdasmaalattuja tai maalataan työn yhteydessä.

Ilmanvaihdon liitospaikka on esitetty liitteessä LVI-liite1. Ilmavirrat mitataan ja säädetään töiden jäljiltä.

Muutosalueen jäähdytyslaitteiden sekä tasojen nykyiset ilmanvaihdon päätelaitteiden ja kanavointien sijainnit on esitetty liitteessä LVI-liite 2.

Muutosalueen ilmanvaihtokoneen kaavio on esitetty liitteessä LVI-liite 3.

Sähkö

Hankkeessa varaudutaan lisäämään (pieni) ryhmäkeskus nuorisotilojen yhteyteen.

Muutosalueelle lisätään uusia valaisimia rakennustöiden sekä käyttötarkoituksen muutoksen edellyttämällä laajuudella. Nykyiset valaisimet hyödynnetään soveltuvin osin. Keittiölaitteille asennetaan sähkösyötöt.

Muutosalueelle asennetaan videovalvonta (arviolta kaksi kameraa), joka liitetään kiinteistön nykyiseen videovalvontajärjestelmään.

9. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

9.1 Sijainti ja hallinta, kaava- ja kiinteistötiedot

Monitoimikeskus Lumo sijaitsee osoitteessa Urpiaisentie 14, 01450 Vantaa. Kohteen kiinteistötunnus on 92-81-116-1. Kiinteistön omistaa VTK Kiinteistöt Oy ja vuokralaisena on Vantaan kaupungin tilakeskus. Rakennuksen kerrosala on 12 485 k-m^2.

Tontti on kaavoitettu voimassaolevan asemakaavan mukaan yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y).

Kohteen sijaintikartta, sekä asemakaavaote ja -määräykset ovat tämän asiakirjan liitteinä.

10. VÄISTÖTILATARVE

Nuorisotilalle on vuokrattu väistötila maaliskuusta alkaen vuoden 2018 loppuun. Mahdollisesta jatkovuokrauksesta on neuvoteltava erikseen. Tarve väistötiloille jatkuu 4/2019 loppuun.

11. KUSTANNUKSET

11.1 Tavoitehinta

11.2 Kustannukset

Kohteen kustannusennuste-tavoitehinta on 860 000 € (alv 0 %), hintatasossa KL 98.

11.3 Väistötilakustannukset

Tarkentuvat suunnitteluvaiheessa. Väistötilojen vuokrakustannus (noin 90 m^2) on noin 2000 euroa / kk.

12. RAHOITUS JA AIKATAULU

12.1 Rahoitus konserniyhtiö VTK:n rahoitus

Kohteen korjausten tavoitehinta on liitteenä.

12.2 Aikataulu

Toteutus on ajoitettu vuodelle 2018. Korjaustyöt valmistuvat 4/2019.

13. HANKKEEN ARVIOITU VUOKRAKUSTANNUS KÄYTTÄJÄLLE

Tarkentuu myöhemmin.

14. VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ

Sivistysvirasto

Malinen Laura, strategia-asiantuntija
050-302 9750
Turunen Satu, toimitila-asiantuntija
043-827 1740
Tossavainen Ari, nuorisoasiainpäällikkö
0400-427 713
Kati Järvinen, alueellisen nuorisotyön esimies (sij. **Riikka Helminen**)
040-779 5648

Liikuntapalvelut / sivi
Jokela Anu, liikuntapäällikkö
043-825 8845
Nieminen Esa, liikunnansuunnittelija
043-826 6955

Vantaan kaupunginkirjasto
Nyberg Ritva, kehittämispäällikkö
0400-629 536
Kylänpää Eija, palveluesimies, Lumon kirjasto
050-302 8449

VTK Kiinteistöt Oy
Mattson Per, kiinteistöpäällikkö

010 3266 190, 0500-407 817
Kari Laine, kiinteistöpäällikkö
050-301 7647

Lumon lukio
Marianna Sydänmaalakka, rehtori
050-312 4447
Pollari Sonja, opiskeluhuollon psykologi
050-312 4480

Lumo
Koskivaara Veera, käyttömestari
050-318 1460
Heinonen Paula, toimistosihteeri
050-302 8644
Muuronen Raimo, vartija
040-524 6540

Tilakeskus
Ifa Kytösaho, hankesuunnittelupäällikkö
040 749 2595
Olli Katri, rakenneasiantuntija
040-744 4608
Poikkimäki Ilkka, LVI-asiantuntija
040-526 4355
Jaakkola Yrjö, sähköasiantuntija
040-749 2589
Sojakka Jussi-Pekka, kunnossapitopäällikkö
043-824 9554
Simola Pasi, isännöitsijä
040-821 5974
Puranen-Mashalla Ulla, isännöitsijä
040-588 6289
Vuorenmaa Juha, rakennuttajapäällikkö
040-534 6960
Raulo Tuula, kustannusinsinööri
043-826 8086

Tietohallinto
Marjusaari Jarmo, ICT-pääsuunnittelija
040-551 8379

Taloussuunnittelu, kaupunginjohtajan toimiala
Vatén Kirsi, erityisasiantuntija
040-703 0535

Konsultti

Arkkitehtitoimisto Rauhalammi Oy

Rauhalammi Antti, pääsuunnittelija, projektiarkkitehti

09-626 665, 050-557 5517

Soljama Paula, projektiarkkitehti

09-626 665

LIITTEET

1. sijaintikartta
2. kaavaote- ja määräykset
3. pohjapiirrokset
4. LVI-liitteet
5. tavoitehinta

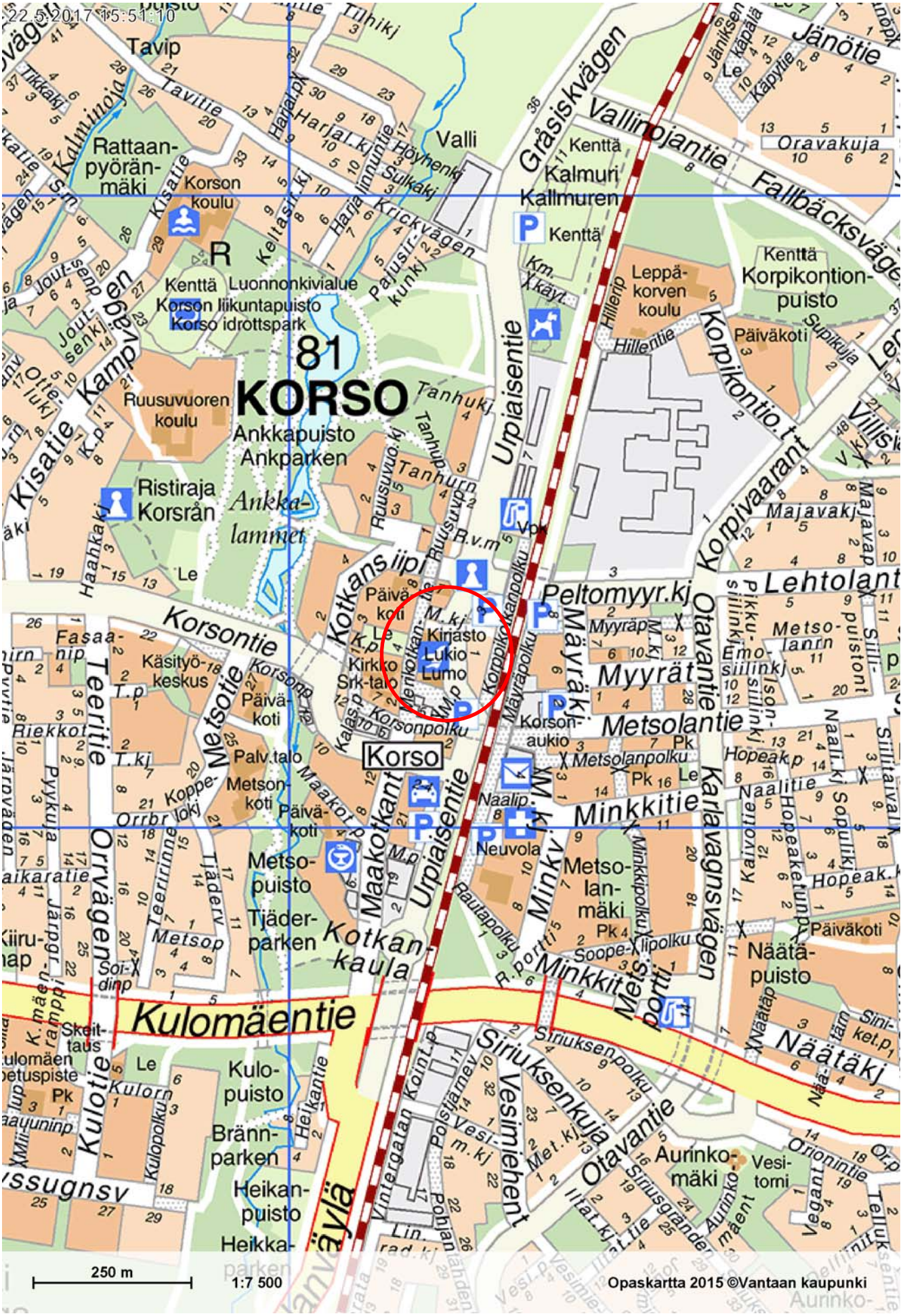

Sijaintikartta 1:7 500 Liite 1

Monitoimikeskus Lumo

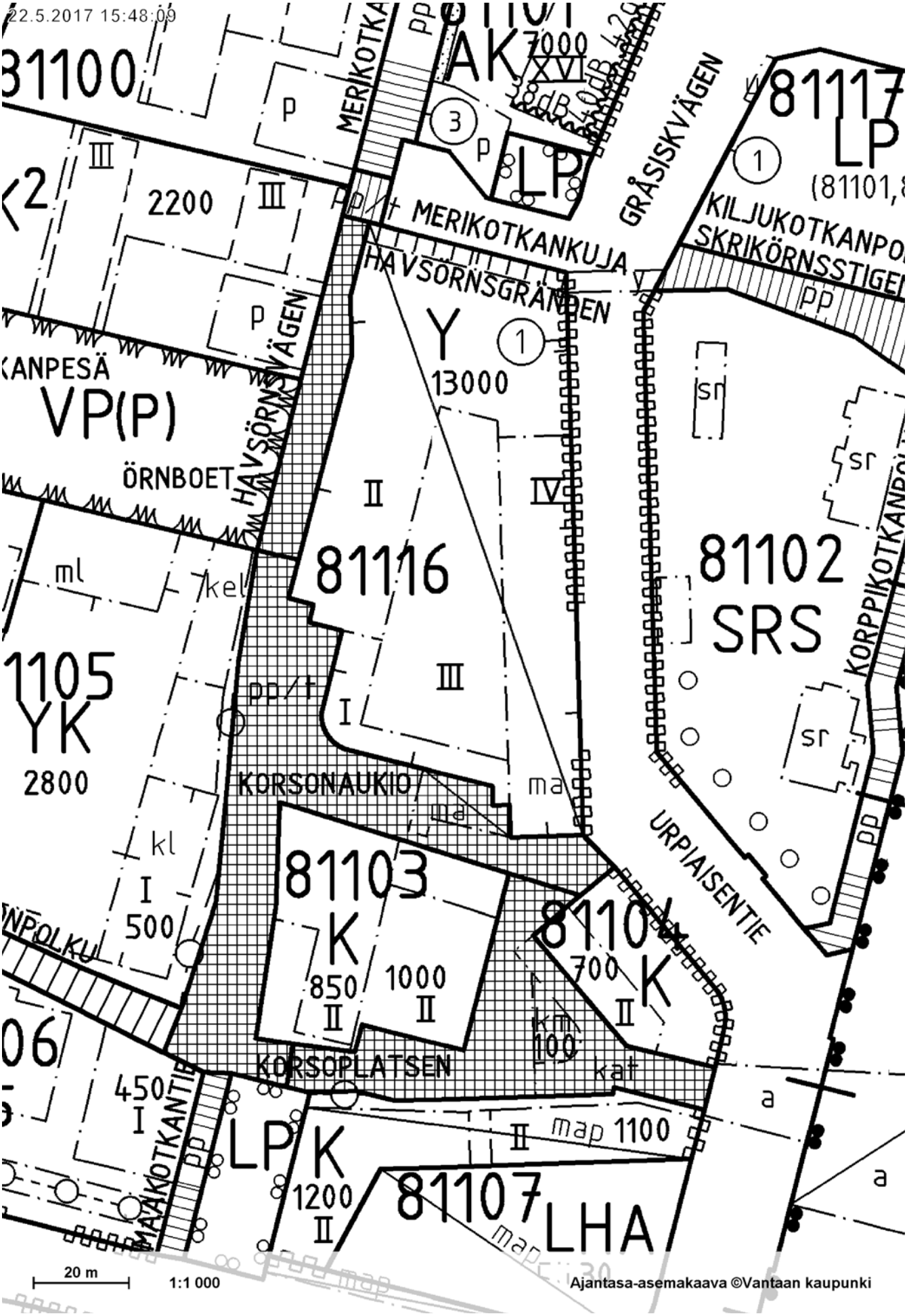

Asemakaavaote 1:2000 Liite 2a

Monitoimikeskus Lumo

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer	1 (2)
001665	28.03.2001	93/59, 94/59	

Vantaan kaupunki
81 kaupunginosa

KORSO

Asemakaavan muutos
Korttelit 81101-81104, 81107
ja 81116 sekä katu-, tori-
ja liikennealueet.
(Voimassa olevan asemakaavan
korttelit 81101-81104 ja 81107
sekä katualueet.)

Tonttijako
Osat kortteleista 81102 ja 81116.
Tonttijaon muutos
Osa korttelia 81116.

1:2000

Vanda stad
Stadsdel 81

Kv 23.04.2001

KORSO

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 81101-81104, 81107
och 81116 samt gatu-, torg-
och trafikområden.
(Den gällande detaljplanens kvarteren
81101-81104 och 81107
samt gatuområden.)

Tomtindelning
Delar av kvarteren 81102 och 81116.
Ändring av tomtindelningen
Del av kvarteret 81116.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
Y Yleisten rakennusten korttelialue.	Kvartersområde för allmänna byggnader.
Y-aluetta korttelissa 81116 koskevia määräyksiä:	**För Y-området i kvarteret 81116 gällande bestämmelser:**
Korttelialueelle saa rakentaa monitoimitalon.	På kvartersområdet får ett allaktivitetshus byggas.
Korttelialueelle saa rakentaa liiketilaa korkeintaan 200 kerrosalaneliömetriä.	På kvartersområdet får byggas högst 200 våningskvadratmeter affärsutrymmen.
Korttelialueelle saa rakentaa yhden asunnon.	På kvartersområdet får en bostad byggas.
Korttelialueelle saa sijoittaa työtiloja kokonaan tai osaksi maanpinnan alapuolelle.	På kvartersområdet får arbetsutrymmen placeras helt eller delvis under markytan.
Rakennusten julkisivuissa on käytettävä korkealuokkaisia materiaaleja.	Högklassiga material skall användas för byggnadernas fasader.
Korttelissa 81116 sijainneen huoltoaseman ympäristössä on maaperä tarvittaessa puhdistettava ennen rakentamista.	I trakten kring bensinstationen som funnits i kvarteret 81116 skall jordmånen vid behov rengöras innan man börjar bygga.
Opetus- ja kokoontumistilojen sekä asuinhuoneiden ulkoseinien ja ikkunoiden ääneneristävyyden on oltava radan puoleisella sivulla vähintään 35 dBA.	Ljudisoleringen i undervisnings- och samlingssalarnas och bostadsrummens ytterväggar och fönster skall på den dida som ligger mot banan vara minst 35 dBA.
Autopaikkojen vähimmäismäärät: Monitoimitaloa varten osoitetaan vähintään 196 ap.	Minimiantalet bilplatser: För allaktivitetshuset anviosas minst 196 bilplatser.
K Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.	Kvartersområde för affärs- och kontorsbyggnader.
K-alueita kortteleissa 81103, 81104 ja 81107 koskevia määräyksiä:	**För K-områden i kvarteren 81103, 81104 och 81107 gällande bestämmelser:**
Korttelialueelle saa rakentaa yhden asunnon.	På kvartersområdet får en bostad byggas.
Asuinhuoneiden ulkoseinien ja ikkunoiden ääneneristävyyden on oltava vähintään 33 dBA.	Ljudisoleringen i bostadsrummen ytterväggar och fönster skall vara minst 33 dBA.
Autopaikkojen vähimmäismäärät: Liiketilat 1 autopaikka/35 k-m2 Toimistotilat 1 autopaikka/50 k-m2 Asunnot 1 autopaikka/asunto	Minimiantalet bilplatser: Affärslokaler 1 bilplats/35 m2-vy Kontor 1 bilplats/50 m2-vy Bostäder 1 bilplats/bostad
Kortteleiden 81103, 81104 ja 81107 autopaikat saa sijoittaa korttelin 81107 ja Korsontien alla olevaan maanalaiseen pysäköintitilaan.	Bilplatserna för kvarteren 81103, 81104 och 81107 får placeras i den underjordiska parkeringshallen under kvarteret 81107 och Korsovägen.
KT Toimistorakennusten korttelialue.	Kvartersområde för kontorsbyggnader.
KT-korttelia 81101 koskevia määräyksiä:	**För KT-kvarteret 81101 gällande bestämmelser:**
Korttelialueelle saa rakentaa yhden asunnon.	På kvartersområdet får en bostad byggas.
Asuinhuoneiden ulkoseinien ja ikkunoiden ääneneristävyyden on oltava vähintään 33 dBA.	Ljudisoleringen i bostadsrummen ytterväggar och fönster skall vara minst 33 dBA.
Autopaikkojen vähimmäismäärät: Toimistotilat 1 autopaikka/50 k-m2 Asunnot 1 autopaikka/asunto	Minimiantalet bilplatser: Kontor 1 bilplats/50 m2-vy Bostäder 1 bilplats/bostad
LP Yleinen pysäköintialue.	Område för allmän parkering.
LPY Yleisten pysäköintilaitosten korttelialue.	Kvartersområde för allmänna parkeringsanläggningar.
LPY-aluetta korttelissa 81102 koskevia määräyksiä:	**För LPY-området i kvarteret 81102 gällande bestämmelser:**
Ylimmän pysäköintitason korkeusasema saa olla enintään +45.00.	Det översta parkeringsplanets höjdnivå får vara högst +45.00.
Pysäköintilaitoksen saa kattaa kevytrakenteisella katoksella.	Parkeringsanläggningen får byggas med tak av lätt konstruktion.
LHA Henkilöliikenneterminaalin korttelialue.	Kvartersområde för persontrafikterminal.
LHA-aluetta korttelissa 81107 koskevia määräyksiä:	**För LHA-området i kvarteret 81107 gällande bestämmelser:**
Korttelialueelle saa rakentaa kuljettajien lepotilan sekä pysäkkikatoksia.	På kvartersområdet får byggas vilorum för chaufförer samt regntak på hållplatserna.
SRS Rakennussuojelun korttelialue.	Byggnadsskyddat kvartersområde.
Korson asema-alue kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin suojeltaviin rautatiealueisiin, joita koskee sopimus niiden säilyttämisestä (YMp 9.12.1998).	Korso stationsområde hör till de järnvägsområden med riksomfattande betydelse som skall skyddas, och avtalet om bevarande är i kraft (Miljömin. 9.12.1998).

	Alueella tulee säilyttää asemarakennus (1918, Thure Hellström), asuinrakennus (1800-luvun lopulta, Bruno Granholm) sekä ulkorakennus (1890-luvulta).	På området skall stationshuset (1918, Thure Hellström), bostadshuset (från slutet av 1800-talet, Bruno Granholm) och uthuset (från 1890-talet) bevaras.
	Alueella tulee säilyttää asemapuiston rakenne, kulkuväylät, niiden pinnoitteet ja luonnon muodot.	På området skall stationsparkens struktur, fotgängarlederna, deras ytbeläggning och naturens form bevaras.
	Puustoa ja muuta kasvillisuutta tulee hoitaa niin, että huonokuntoiset kasvit korvataan uusilla vastaavilla.	Träden och den övriga växtligheten skall skötas så att växter som är i dåligt skick ersätts av nya motsvarande.
	Merkitylle rakennusalalle saa siirtää Urpiaisentien alle jäävän talousrakennuksen tai rakentaa uuden talousrakennuksen, jonka on volyymiltään, materiaaleiltaan ja väritykseltään oltava ympäristöönsä soveltuva.	Till den markerade byggnadsytan får den ekonomibyggnad som blir under Gråsiskavägen flyttas, eller så får där uppföras en ny ekonomibyggnad, som i fråga om volym, material och färgsättning skall passa ihop med omgivningen.
	Asuinhuoneiden ulkoseinien ja ikkunoiden ääneneristävyyden on oltava radan puoleisella sivulla vähintään 35 dBA ja muilla sivuilla vähintään 33 dBA.	Ljudisoleringen i bostadsrummens ytterväggar och fönster skall mot järnvägen vara minst 35 dBA och på de övriga sidorna minst 33 dBA.
	Kaupunginosan raja.	Stadsdelsgräns.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.
①	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
81	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
KORS	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
81104	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
KORSONTIE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
1200	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
km	Rakennusala, jolle saa sijoittaa kioskin.	Byggnadsyta där kiosk får placeras.
kat	Alueen osa, jonka saa kattaa valoa läpäisevällä aineella.	Områdesdel som får täckas med material som släpper igenom ljus.
ma	Maanalainen tila.	Utrymme under markplanet.
map	Maanalainen pysäköintitila.	Underjordiskt parkeringsutrymme.
u	Uloke.	Utsprång.
	Säilytettävä / istutettava puurivi.	Trädrad som skall bevaras / planteras.
	Katu.	Gata.
	Katuaukio/Tori.	Öppen plats/Torg.
pp/t	Katuaukio tai tori, jolla tontille ajo on sallittu.	Öppen plats eller torg där infart till tomt är tillåten.
pp	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata.
pp/t	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla tontille ajo on sallittu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata där infart till tomt är tillåten.
	Yleiselle jalankululle varattu alueen osa.	Del av område reserverad för allmän gångtrafik.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
a	Kadun tai liikennealueen alittava jalankulkukatu.	Gågata under gata eller trafikområde.
y	Kadun tai liikennealueen ylittävä jalankulkukatu.	Gågata över gata eller trafikområde.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
sr	Suojeltava rakennus.	Byggnad som bör skyddas.
(81116)	Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.	Siffrorna inom parentesen anger de kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkisuunnitteluyksikkö
Asemakaavoitus

Stadsplaneringsenheten
Detaljplanering

Anitta Pentinmikko
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Mittausosasto

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen 1284 / 1999 vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan fyller de anspråk som förordningen om planläggningsmätning 1284 / 1999 kräver.

Vantaalla / Vanda 18.04.2001

Pekka Tervonen
va. kaupungingeodeetti / tf. stadsgeodet

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.04.2001

Godkänd av stadsfullmäktige 23.04.2001

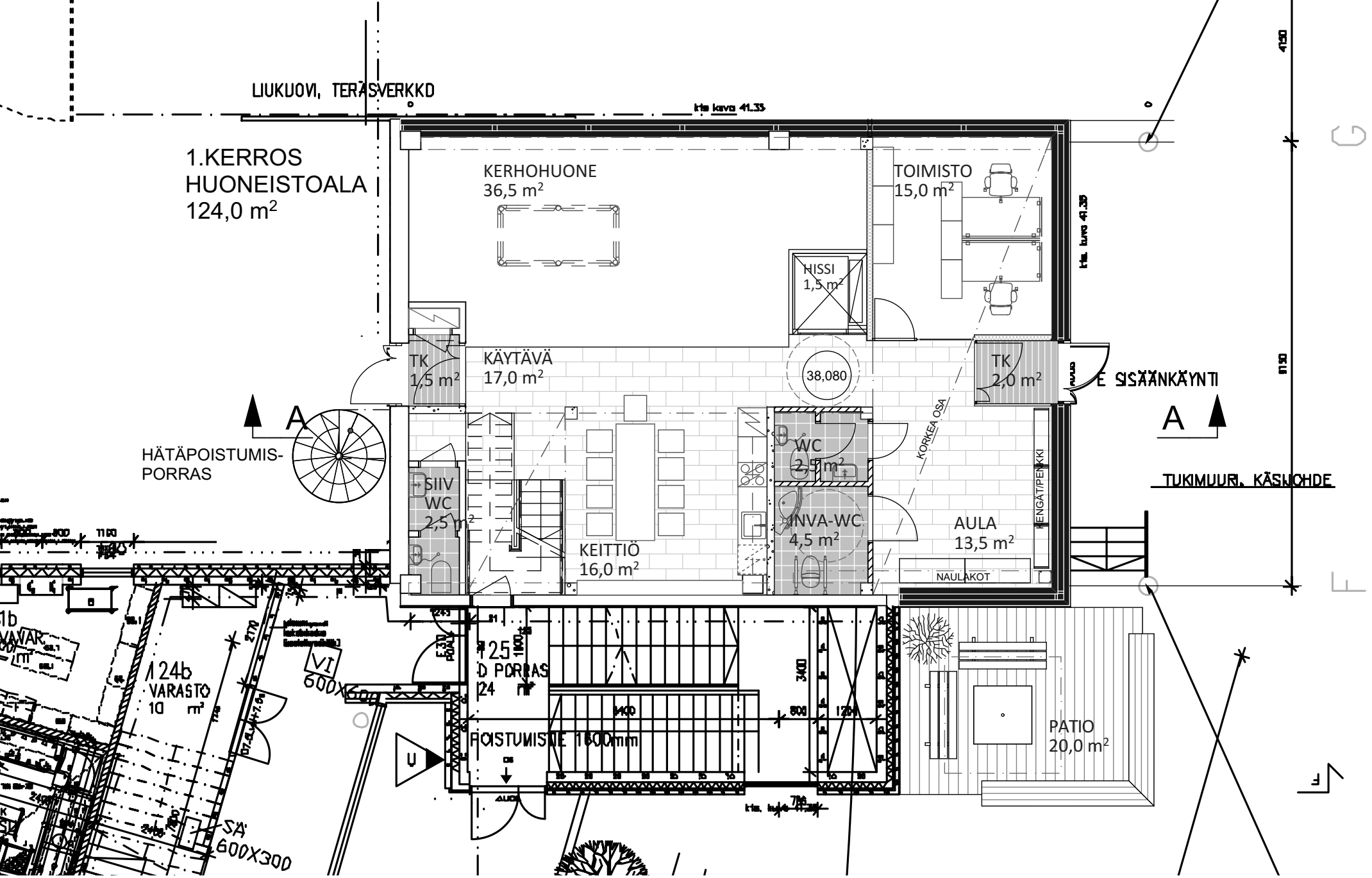

Monitoimikeskus Lumo

Nuorisopalveluiden tilat

1. kerros 1:100

Liite 3a

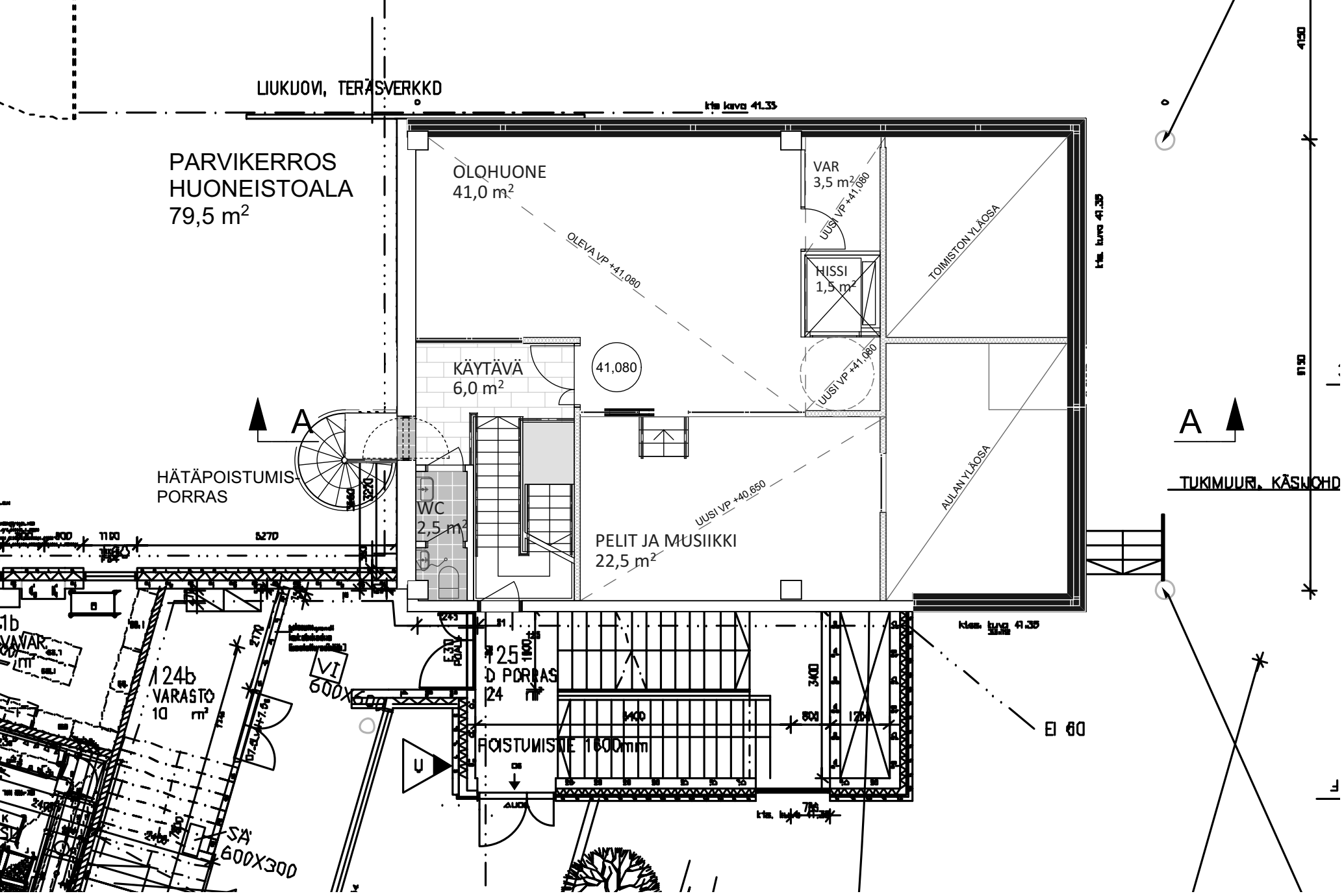

Monitoimikeskus Lumo

Nuorisopalveluiden tilat

parvikerros 1:100

Liite 3b

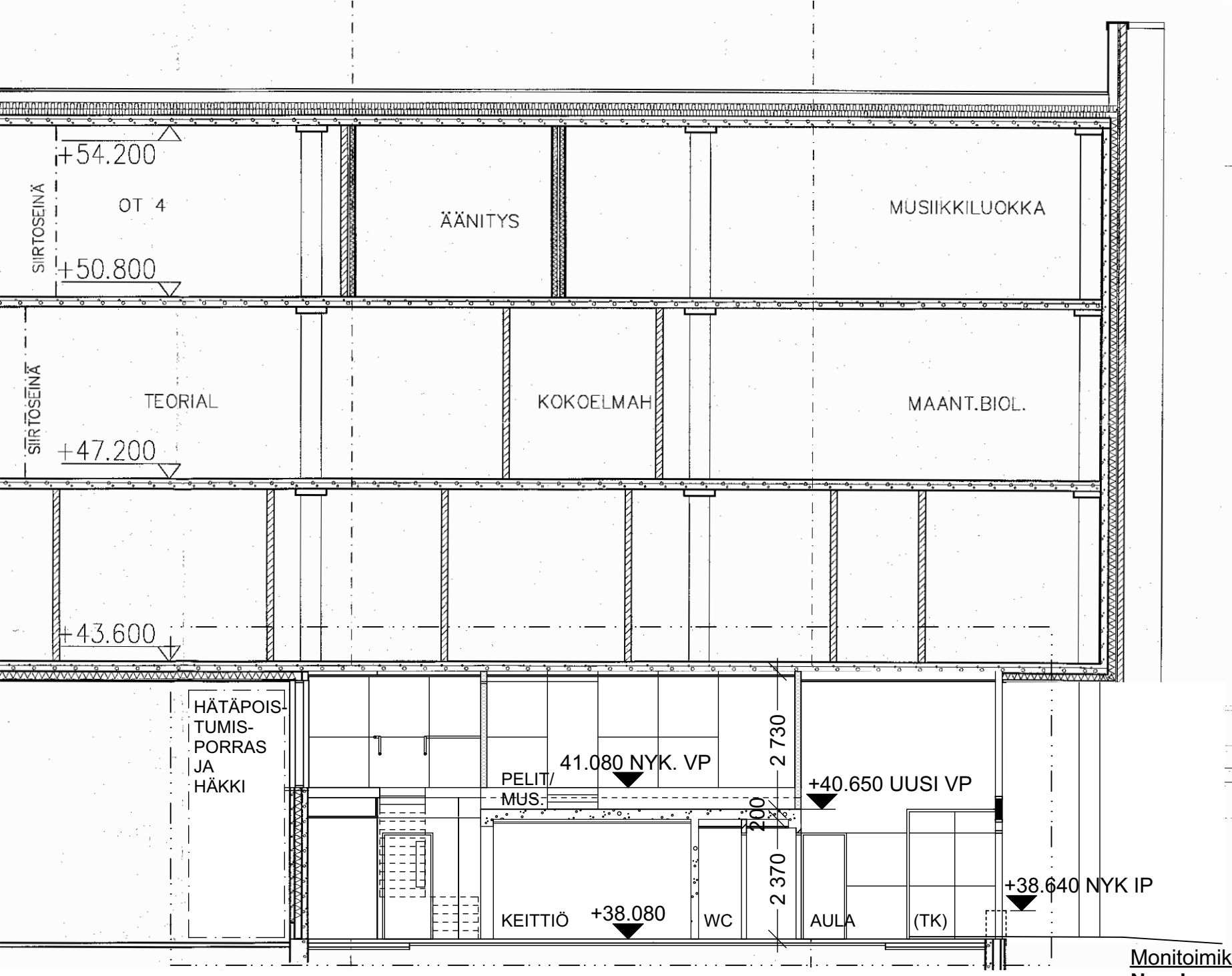

NUORISOPALVELUIDEN TILAT

Monitoimikeskus Lumo

Nuorisopalveluiden tilat

Leikkaus A-A 1:100

Liite 3c

ILMANVAIHTO

Nykyiset ilmanvaihtokanavistot puretaan kokonaisuudessaan. Rakennettavat uudet kanavistot liitetään alla esitetyn piirustuksen paikkaan no. 1. Palvelualueen ilmanvaihtokone TK08 sijaitsee rakennuksen katolla olevassa tilassa. Palvelualueen nykyinen raitisilmamäärä (1. krs+ parvi) on noin + 0,5 m³/s. Nykyinen, suunnitelmien mukainen ilmamäärä on riittävä tilojen tulevaa käyttäjämäärää varten. Tuloilmaelimet/esim. reikäkanava; Poistoilma/esim. korkeapaineventtiilit.

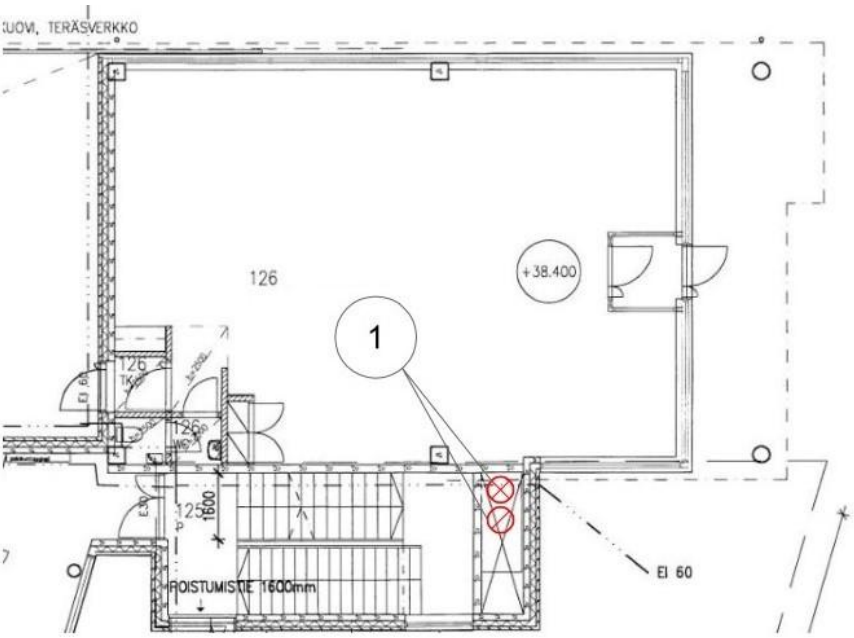

1 Kerroskanaviston liitospaikka

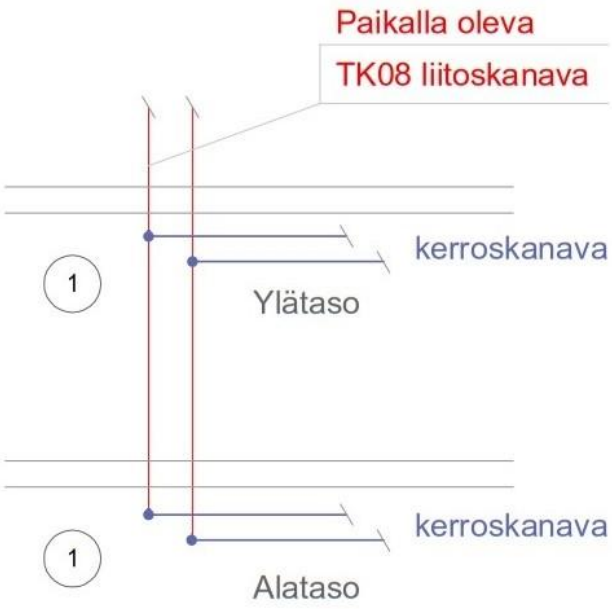

Jäähdytyslaitteiden nykyinen suunnitelman mukainen sijoitus

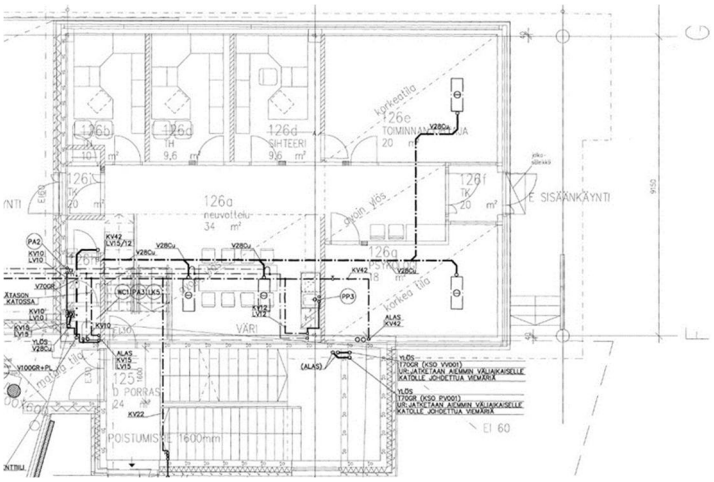

Ilmanvaihdon nykyinen suunnitelmien mukainen sijoitus; alempi taso

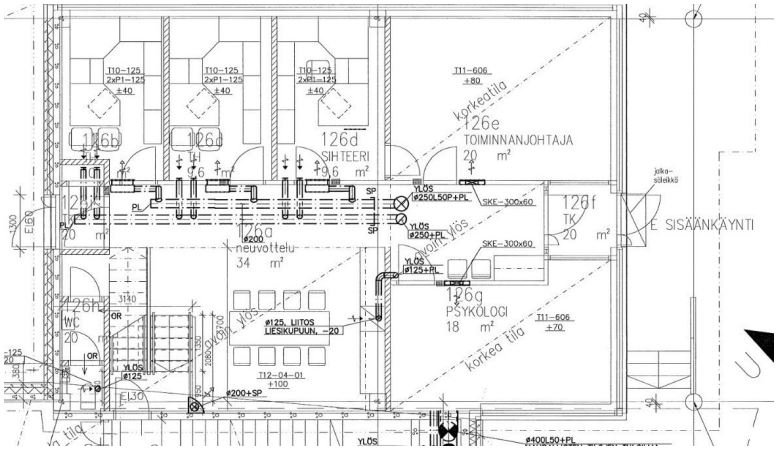

Ilmanvaihdon nykyinen suunnitelmien mukainen sijoitus; ylempi taso

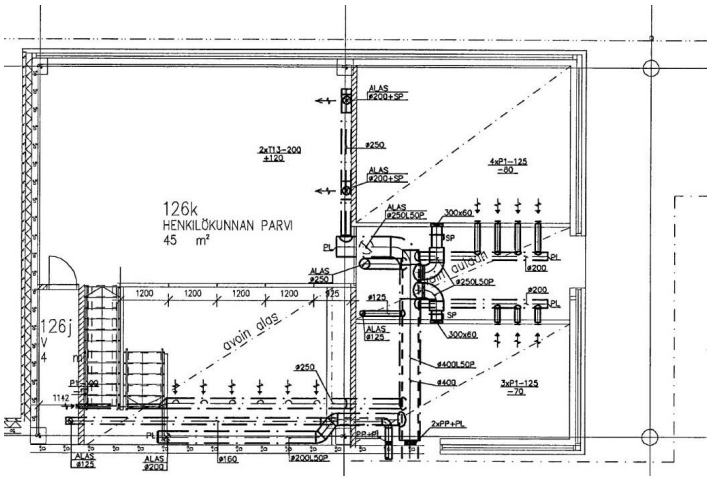

Ilmanvaihdon kytkentäkaavio TK08

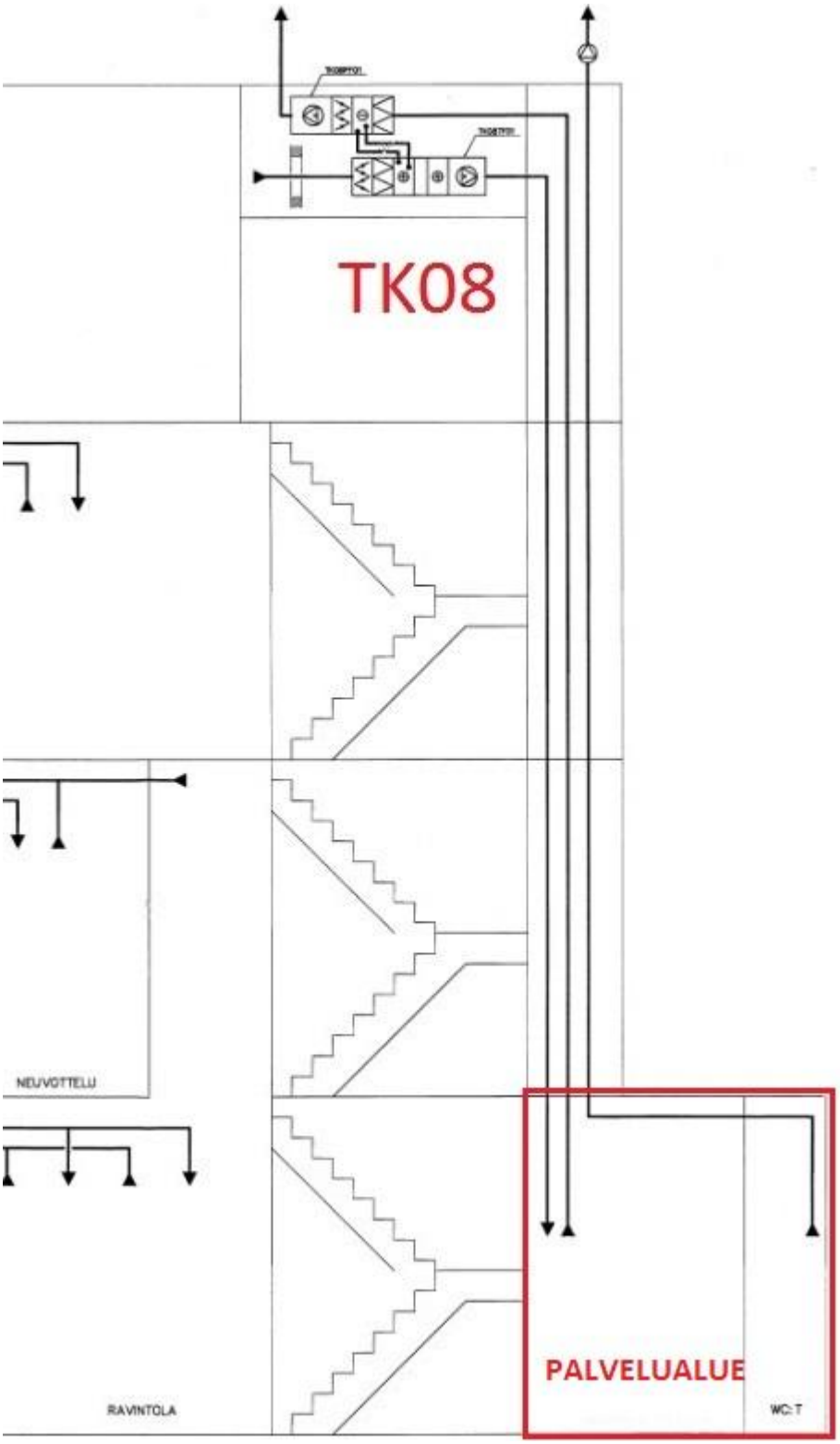

NUORISOTILAT MONITOIMIKESKUS LUMON TILOIHIN
Urpiaisentie 14, 01450 Vantaa

Laajuustiedot :

bruttoala	247	brm2
hyötyala	159	hym2
tilavuus	630	rm3
tehokkuusluku		

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
Rakennuttajan kulut		90 000	364,37	566,04	142,86
suunnittelu	55 000				
rakennuttaminen	35 000				
liittymismaksut					
Rakennustekniset työt		510 000	2 064,78	3 207,55	809,52
LVI-työt		100 000	404,86	628,93	158,73
Sähkötyöt		60 000	242,91	377,36	95,24
Muutos- ja lisätyövaraus		100 000	404,86	628,93	158,73
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		860 000	3 482	5 409	1 365
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		1 066 400	4 317	6 707	1 693

Hintataso KL 98 (5-18)

Laskentamuistio 29.5.18:
- hissin sijoitus uuden laatan kohdalle
- laskelma ei sisällä mahdollisia julkisivumuutoksia
  (ei ikkunamuutoksia tms.)

Hankevalmistelu 29.5.2018

Tuula Raulo
kustannusinsinööri

17 § **Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki, peruskorjaus, hankesuunnitelman hyväksyminen/ETN**

VD/4318/10.03.02.01/2018

Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokin hankesuunnitelma 1.6.2018 on laadittu yhteistyössä sivistystoimen, kulttuuripalvelujen ja tilakeskuksen hankevalmistelun edustajien kanssa. Hanke liittyy Tikkurilan alueen kiireelliset hankkeet 12.12.2016 selvitykseen.

Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki sijaitsee osoitteessa Orvokkitie 15, 01300 Vantaa. Kohteesta on aiemmin käytetty nimiä Oksamäen kansakoulu ja Orvokkitien koulu. Rakennuskokonaisuus muodostuu kahdesta rakennuksesta, vuonna 1938 rakennetusta ja 1990-luvulla laajennetusta päärakennuksesta (rakennus 1) ja 1926 rakennetusta koulurakennuksesta, josta käytetään myös nimeä ruokalarakennus (rakennus 2). Molemmat vanhat rakennukset ovat suojeltuja julkisivujen, aulatilojen ja portaiden osalta. Myös piha-alueeseen liittyy suojelumääräyksiä. Rakennukset olivat vuonna 2007 kuntoarvion mukaan pääasiassa kuntoluokassa tyydyttävä-välttävä.

Rakennuksen perusparannuksesta ja käyttötarkoituksen muutoksesta laadittiin ensimmäinen tarveselvitys vuonna 2008. Sen mukaan tavoitteena oli kehittää ja keskittää kulttuuripalvelujen toimintaa yhdistämällä mahdollisimman monen yksikön toimintoja samoihin tiloihin, sekä saada kohteen tilat monipuoliseen ja tehokkaaseen käyttöön. Lasten ja nuorten kulttuuritoimintojen sijoittuminen Orvokkiin on ihanteellista keskeisen sijainnin takia. Tarveselvitys-hankesuunnitelman mukaisia töitä ei kuitenkaan toteutettu Vantaan talouden vakauttamisohjelmasta TVO aiheutuneiden säästötoimenpiteiden johdosta. Tiloja tarvittiin myös useaan otteeseen väistötiloina. Tarveselvityksen jälkeen rakennuksissa tehtiin jonkin verran kevyitä muutos- ja korjaustöitä. Tarveselvitys päivitettiin ja täydennettiin vuonna 2017.

Lasten ja nuorten kulttuurikeskus ja nuorisotila (Orvokkitien koulu) tarveselvitys / hankesuunnitelma 30.5.2008 on hyväksytty vapaa-ajan lautakunnassa 11.6.2008 § 8 ja tilakeskuksen lautakunnassa 27.8.2008 § 18. Päivitetty tarveselvitys 14.11.2017 on hyväksytty opetuslautakunnassa 4.12.2017 § 17, vapaa-ajan lautakunnassa 5.12.2017 § 23, teknisessä lautakunnassa 19.12.2017 § 8 ja kaupunginhallituksessa 8.1.2018 § 11.

Rakennuksista on tehty kuntoarvio vuonna 2007 ja lisäselvityksiä rakennusosien korjaustarpeista mm. vesikaton ja rappausten kunnosta 2017. Suojelluista rakennuksista on tehty rakennushistoriaselvitykset vuonna 2017. Hankesuunnitelmassa esitetyt korjaukset perustuvat tehtyihin selvityksiin ja niiden tuloksiin. Korjauksiin sisältyy tilojen tekninen kunnostus sekä kalustemuutoksia ja tilamuutoksia liittyen kuvataidekoulun ja musiikkiopiston tarpeisiin uuden oppimisympäristön tavoitteet ja rakennusten suojelu huomioiden.

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 17

Talous- ja hallintojohtajan esitys:
Päätetään esittää tekniselle lautakunnalle hyväksyttäväksi Lasten ja nuorten kulttuurikeskuksen hankesuunnitelma 1.6.2018 ja sen tavoitehinta-laskelma 5 960 000 € (alv 0%).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet: Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki, peruskorjaus, hankesuunnitelma 1.6.2018

Täytäntöönpano: Hallintoyksikkö
- ote tekninen lautakunta

Muutoksenhakuohje: Ei muutoksenhakuoikeutta/ Kuntalaki 136 §

Lisätiedot:
Anne Jaakola-Wondafrash, 043 8272841, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Satu Turunen, 0438271740, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupunki

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Tilakeskus, Hankesuunnittelu

LASTEN JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI,

Orvokkitie 15, 01300 Vantaa

Peruskorjaus, HANKESUUNNITELMA

1.6.2018

Sisällysluettelo:

1. Hankkeen perusteet 5
2. Hankkeesta aiemmin tehdyt päätökset 5
3. Toiminnan kuvaus, tilaohjelma 5
3.1. Oppilas- ja henkilökuntamäärät ja toiminta-ajat 5
3.2. Oppimisen tilojen suunnitteluperiaatteet 6
3.3. Musiikin opetustilat 7
3.4. Kuvataiteen opetustilat 7
3.5. Tilojen yhteiskäyttö, ulkopuoliset käyttäjäryhmät 8
3.6. Hallinnon ja henkilökunnan tilat, asiakaspalvelutilat 8
3.7. Varastotilat 8
3.8. Sosiaalitilat 9
3.9. Keittiötilat 9
3.10. Siivoustilat 9
3.11. Jätehuollon tilat 9
3.12. Väestönsuojatilat 9
3.13. Piha-alueet 9
3.1 Esteettömyystavoitteet 10
3.14. Käyttäjien osallistaminen 10
4. Rakennusten kuvaus, korjaustarpeet ja tavoitteet 10
4.1 Rakennusten suojelumääräykset 11
4.2 Rakennusten tilanne, tavoitteet rakennussuojelun näkökulmasta sekä korjauksen rakennustekniset tavoitteet 12
4.3 Rakennuksista laaditut selvitykset: 17
4.4 Rakennuksiin tehdyt aiemmat korjaukset 17
4.5 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset 17
4.6 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet 18
4.7 Ääniolosuhteet 18
4.8 Puhtaus 18
4.9 Palotekniset vaatimukset 19
4.10 LVIA- tekniset tavoitteet 19
4.11 Sähkötekniset tavoitteet 26
5. Rakennuspaikka 34
5.2 Sijainti ja hallinta 34
5.3 Asemakaavamääräykset 34
5.4 Maaperätiedot, kunnallistekniikka 34
5.5 Ympäristö ja meluolosuhteet 35
5.6 Radonselvitys 35
5. Kustannukset 35
5.1 Rakennuskustannukset 35
5.2 Käyttökustannusennuste 36
5.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste 36
5.4 Rahoitus ja investointiohjelmiin kuuluminen 36
5.5 Toteutus ja aikataulu 36
5.6 Riskit 36
6. Vastuuhenkilöt/työryhmä 37
6.1 Hankesuunnitteluryhmän jäsenet 37

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

Liitteet:

- Liite 1: Sijaintikartta
- Liite 2: Ilmakuva
- Liite 3: Asemakaavaote ja määräykset
- Liite 4: Tonttikartta
- Liite 5: Tilakaaviot
- Liite 6: Kustannuslaskelmat
- Liite 7: LVIA- liitteet
- Liite 8: Huone-huoneessa ratkaisun periaatteet

Oheismateriaalit:

- Vantaan kaupungin tilakeskuksen Ohjeita suunnittelijoille
- Vantaan kaupungin sivistysvirasto Oppimisen perusteet

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

Hanketietokortti

Kohteen nimi: Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki, peruskorjaus						
Tarpeen kuvaus: Nykyisten tilojen tekninen kunnostus, sekä tilatiivistystä/muutoksia uuden oppimiskäsityksen mukaan						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Liittyy Tikkurilan alueen kiireelliset hankkeet 12.12.2016 selvitykseen.						
Tarpeen perustelut ja investoinnin tarkoitus: Nykyiset rakennukset ovat pääasiassa tyydyttävässä kunnossa sekä myös suojeltuja rakennuksia R1 ja R2. Tiloissa tehdään tarvittavat tekniset ja toiminnalliset korjaukset.						
Käyttäjähallintokunta: Sivistystoimi, kulttuuripalvelut ja perusopetus						
Kaupunginosa: 61 Tikkurila	Kiinteistötunnus: 92-61-304-2			Tontin pinta-ala: 4706 m2		
Osoite ja tontti: Orvokkitie 15, 01300 Vantaa	Kaavatiedot: Asemakaava YO, opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue			Rakennusoikeus: -5500 kem2, jäljellä 3135 m2		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)	brm²	htm²	hym²	Investointikustannus €	€ / brm²	€ / hym²
yhteensä	2785	2448	1752	5 960 000	2140	3403
Koulurak 1. + laajennus (ALV 0%)	-	-	-	-	-	-
Vanha koulu, rak 2. (ALV 0%)	-	-	-	-	-	-
Hankkeen tilapaikkamäärä (ei voida laskennallisesti määrittää, johtuen toiminnasta)				- oppilasta		
Investointikustannus oppilaspaikkaa kohden				- € /oppilaspaikka		
Väistötilan tarve: Musiikkiopisto on väistössä Simonkodissa, mikäli toteutus vaiheistetaan, väistötilan tarve jatkuu, kunnes kaikki tilat on korjattu. Jos kaikki osat korjataan samanaikaisesti, tarvitaan väistötilat kuvataidekoululle, joka toimii nyt 90-luvun laajennusosassa. Toimistotilat ovat päärakennuksessa, toimistotiloille tarvitaan väistötilaa tai toiminnot on tiivistettävä vaiheistuksen mukaan tiloihin.						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Hankkeen toteutukseen on hyväksytyssä investointiohjelmassa varattu vuosille 2018 – 2020 5 milj. € (alv 0 %). Valmisteilla olevassa investointiesityksessä hankkeelle on varattu vuosille 2018 – 2020 7,1 milj. €						
Hankkeen toteutusaikataulu: Korjaus- ja muutostöiden toteutus vuosina 2019 –2020						
Ylläpitokustannukset: Ks. hankesuunnitelman kohta 5						
Toimintakustannukset hallintokunnalle: Musiikkiopisto 1 538 618 € (alv 0%)/a, Kuvataidekoulu - € (alv 0%)/a						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: 350 000 € (alv 0%), vuodelle 2020.						
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle:						
Tuleva vuokra 575 975 €/v				19,61 € / htm² / kk		
Vuokravaikutus	48 005 € / kk			235,28 € / htm² / v		
Vuokravaikutus / tilapaikka - € / V				- € / kk		
Laatija(t): hankesuunnitteluvaiheessa Rakennuttaja-arkktitehti Anne Jaakola-Wondafrash tarveselvitysvaiheessa Hankekehitysarkkitehti Merja Ryytty				Päivämäärä: 1.6.2018		

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

1. Hankkeen perusteet

Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki sijaitsee osoitteessa Orvokkitie 15, 01300 Vantaa. Kohteesta on aiemmin käytetty nimiä Oksamäen kansakoulu ja Orvokkitien koulu. Hanke liittyy Tikkurilan alueen kiireelliset hankkeet 12.12.2016 selvitykseen ja on SIVI:n palveluverkon mukainen. Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokin tilat suunnitellaan musiikkiopiston ja kuvataidekoulun käyttöön siten, että ne ovat monipuolisesti käytettävissä kuntalaisten, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen toimintaan.

Vuonna 2008 laadittiin ensimmäinen tarveselvitys rakennuksen perusparannuksesta ja käyttötarkoituksen muutoksesta. Sen mukaan tavoitteena oli kehittää ja keskittää kulttuuripalvelujen toimintaa yhdistämällä mahdollisimman monen yksikön toimintoja samoihin tiloihin, sekä saada kohteen tilat monipuoliseen ja tehokkaaseen käyttöön. Lasten ja nuorten kulttuuritoimintojen sijoittuminen Orvokkiin on ihanteellista keskeisen sijainnin takia. Tarveselvitys-hankesuunnitelman mukaisia töitä ei kuitenkaan toteutettu Vantaan talouden vakauttamisohjelmasta TVO aiheutuneiden säästötoimenpiteiden johdosta. Tiloja tarvittiin myös useaan otteeseen väistötiloina, mm. Hiekkaharju, Dickursby, ja Päiväkoti Arkki. Tarveselvityksen jälkeen rakennuksissa tehtiin jonkin verran kevyitä muutos- ja korjaustöitä.

Vuonna 2017 laadittiin uusi päivitetty tarveselvitys. Tämä hankesuunnitelma poikkeaa hyväksytystä tarveselvityksestä käyttötarkoituksen muutosten sijoittumisen, sekä osin korjausten rajausten osalta. Korjaustavassa on huomioitu tarveselvitysvaiheen jälkeen tehdyt rakennushistoriaselvitykset, ja niihin liittyen suojeltuihin rakennusosiin tehtävät muutokset on minimoitu.

2. Hankkeesta aiemmin tehdyt päätökset

Lasten ja nuorten kulttuurikeskus ja nuorisotila (Orvokkitien koulu) tarveselvitys / hankesuunnitelma 30.5.2008 on hyväksytty Vapaa-ajan lautakunnassa (VALA) 11.6.2008 § 8 ja Tilakeskuksen lautakunnassa (TILA) 27.8.2008 § 18. Päivitetty tarveselvitys 14.11.2017 on hyväksytty Opetuslautakunnassa 4.12.2017 § 17, Vapaa-ajan lautakunnassa (VALA) 5.12.2017 § 23, Teknisessä lautakunnassa (TELA) 19.12.2071 § 8 ja Kaupunginhallituksessa 8.1.2018 § 11.

3. Toiminnan kuvaus, tilaohjelma

Lasten ja nuorten kulttuurikeskus toimii uudenlaisena oppimisympäristönä, joka avaa taiteen maailmaa oppilaille, edistäen taidekasvatuksen tavoitteiden saavuttamista. Lähtökohtana tilojen suunnittelulle on taideperusteinen tila-ajattelu.

Lasten ja nuorten kulttuurikeskukselle korjattavia tiloja hyödynnetään tehokkaasti Vantaan strategian mukaisesti. Kulttuurikeskuksessa voidaan toteuttaa koulun valinnaiskursseja ja valinnaisaineiden opetusta ja siellä voidaan järjestää työpajoja, johon koulujen luokat voivat hakeutua. Opetus toteutetaan yhteistyössä kulttuurikeskuksen henkilökunnan kanssa. Toiminnallinen yhteistyö vahvistaa tilojen yhteiskäyttöä ja samalla vapauttaa tiloja lähtöpaikasta muulle toiminnalle. Rajoitteita kokopäiväiselle toiminnalle aiheuttavat ruokailut, jotka toteutetaan oppilaiden omissa kouluissa tai muissa tiloissa sekä pienhiukkasmäärät Orvokkitiellä. Siksi toiminta lasten ja nuorten osalta on kulttuurikeskuksessa osapäiväistä.

3.1. Oppilas- ja henkilökuntamäärät ja toiminta-ajat

Sekä kuvataidekoulun että musiikkiopiston opetustilojen käyttö on iltapainotteista. Musiikkileikkikoululla on toimintaa myös keskellä päivää. Hallintohenkilökunta on paikalla virastoaikaan.

Kuvataidekoulu:

- Kuvataidekoulun oppilasmäärä: Oppilaat Orvokissa 403, lisäksi viikonloppu- ja kurssitoimintaa
- Kuvataidekoulun henkilökuntamäärä: Päivittäin Orvokissa 4-6 opettajaa, 2 toimistohenkilöä, 1 rehtori ja 1 johtava opettaja
- Kuvataidekoulun toiminta-ajat: opetus klo 15-21 (opetustilat käytössä klo 13-21.30), toimisto auki klo 08.00-16.00 (käytössä klo 08.00-21.00)
- rehtori ja johtava opettaja usein iltatöissä koulun toiminta-ajoista johtuen
- Henkilökunnan kokouksia klo 10-15.

Musiikkiopiston kävijämäärät Orvokissa: (suluissa koko oppilaitoksen henkilömäärät)

yksilöopetus	350 henkeä/vko (1170)	
yhteismusisointi ja musiikin perusteet	620	(1100)
Varhaismusiikkikasvatus	330	(845)
opettajat	37	(105)
hallinto	7	(7)
yhteensä	1300 käyntiä/viikko	
lisäksi konsertit ja satunnaiset tilaisuudet		1000/vuosi

- Musiikkiopiston toiminta-ajat opetus: pääsääntöisesti klo 14-21, muskari myös klo 9-12.30, hallinto klo 8-17
- Hallinnon henkilökunta: 3 rehtoria, 3 toimistohenkilöä, vahtimestari

3.2. Oppimisen tilojen suunnitteluperiaatteet

Tilojen tulee olla terveelliset ja turvalliset. Tilojen tulee mahdollistaa uuden oppimisen tavoitteiden toteutuminen, vanhojen suojeltujen rakennusten suomissa mahdollisuuksissa.

Ilmiöpohjainen oppiminen, yhteisopettajuus, TVT:n tehokas käyttö sekä opettajien ja oppilasryhmien vuorovaikutteinen yhteistyö ovat osa muuttunutta oppimisympäristöä, perusopetuksessa. Uusi oppiminen huomioidaan myös sisustus- ja irtokalustussuunnittelussa. Näitä periaatteita sovelletaan myös taiteen perusopetukseen, soveltuvin osin.

Taiteen perusopetuksen 1.8.2018 voimaan astuvien uuden opetussuunnitelman perusteiden mukaan:

> *”Asianmukaiset tilat, työvälineet, materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden taiteenalan opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.”*

> *”Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Samalla huolehditaan, että oppilaalla on mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun.”*

”Oppilaitos ja opettaja huolehtivat yhdessä opiskeluympäristöjen kehittämisestä siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla.”

Ks. liitteet: Oppimisen periaatteet sekä Uuden tilaohjelman laadinnan periaatteet.

Ks. liitteet: Oppimisen periaatteet ja tilakaaviot.

3.3. Musiikin opetustilat

Musiikkiopiston keskeisimmät tilatarpeet ovat Sali (2kpl), musiikkileikkikoulun tilat (2kpl), musiikin perusopetuksen tilat (2kpl) sekä eri kokoisia soiton opetuksen tiloja yksilöopetukseen ja pienille ryhmille (noin 16kpl). Soitonopetustiloja käyttävät myös pop – ja jazz -opetuksen ryhmät ja bändit. Musiikkiopisto tarvitsee monikäyttöistä salitilaa kuorojen käyttöön ja musiikkiteatterin opetusta ja esityksiä, sekä orkesteriharjoituksia ja konsertteja varten. Musiikkileikkikoulun tilantarve on tällä hetkellä kaksi yhtä aikaa toimivaa opetustilaa sekä niiden yhteyteen odotustiloja, joissa on mm. minikeittiövarustus. Näiden tilojen tulee soveltua hyvin liikkumiseen. Musiikkileikkikoulun toiminta on kasvussa. Musiikin perusopetuksessa on käytössä pariopettajuus, tilat tulee olla jaettavissa ryhmätoimintaa tukien useampaan osaan. Tiloissa tehdään ja sävelletään musiikkia, ja niihin sijoitetaan musiikin teknologiaopetuksen edellyttämä varustus. Myös muissa soitonopetustiloissa tulee olla mahdollisuus musiikin kuunteluun ja kirjoittamiseen.

Musiikkiopiston opetus on pääasiassa yksilöopetusta, mutta lähivuosina pienryhmäopetus tulee lisääntymään. Yhteismusisointi on tärkeä osa opetusta alusta pitäen. Kuulonhuoltoon kiinnitetään yhä enemmän huomiota. Seinille ja kattoon valitaan ääntä vaimentavia elementtejä. Soitonopetustilat toteutetaan lähtökohtaisesti huone-huoneessa periaatteen mukaan. Kaikilla tiloilla on korkeat akustiset vaatimukset. Alustavat ratkaistut huone-huoneessa ratkaisulle on esitetty liitteessä 8. Tarkemmat akustiset ratkaisut määritellään hankkeelle suunnitteluvaiheessa, vanhan rakennuksen tuomat rajoitteet huomioiden.

3.4. Kuvataiteen opetustilat

Kuvataiteen opetustilaa tarvitaan noin kuudelle kahdentoista oppilaan ryhmälle. Lisäksi tarvitaan salitilaa esimerkiksi kuvataidekoulun kuvatanssiryhmän toimintaan. Opetustiloihin tarvitaan riittävät säilytystilat, suuret altaat ja vetokaapit kahteen piirustus- ja maalausluokkaan esim. fiksatiivin käyttöä varten. Altaisiin tarvitaan saostusjärjestelmä, koska maalijäämät (etenkin akryyli), savi ja muut viemäriin joutuvat taidemateriaalit tukkivat sen helposti. Luokkatiloihin tarvitaan kuvataiteen materiaaleille soveltuvaa säilytystilaa, kuivatustilaa töille, ja katosta ripustetut ritilät keskeneräisiä töitä varten. Opetustilat varustetaan nykyaikaisella esitystekniikalla ja WLAN-järjestelmillä. Yhteen luokkatiloista sijoitetaan tietokoneet 12 oppilaan ryhmälle.

Opetustilojen lisäksi tarvitaan tilat keramiikan opetukseen sekä studiotilaa ja näyttelytilaa. Keramiikkatyön tiloissa tulee olla lattiakaivolla varustetut savivarastot ja erillisellä ilmanvaihdolla varustettu paikka keramiikkauuneille, tilaa kuivuville savitöille sekä lattiakaivolla varustettu työtila. Studiotilan kattoon kiinnitetään kiskostot kuvausten taustakankaille. Näyttelytilana voi toimia jokin opetusluokista, esimerkiksi ensimmäisen kerroksen veistoluokka tai aulatilat. Näyttelytilaan soveltuvat kohdevalaisimet kuvataidekoululla on jo valmiina.

3.5. Tilojen yhteiskäyttö, ulkopuoliset käyttäjäryhmät

Päärakennuksen toisen kerroksen salia tulee käyttämään musiikkiopiston ja kuvataidekoulun lisäksi ulkopuoliset ryhmät esimerkiksi kevyeen liikuntaan, joogaan ja tanssiin. Musiikkiopisto tarvitsee tilaan näyttämötekniikkaa ja valaistusta mm. konsertteihin ja musiikkiteatteriin. Käyttöä tukemaan tarvitaan lämpiötilat ja riittävät varastot mm. soittimille sekä erillinen tuolivarasto. Sali toimii kuvataidekoulun käytössä esimerkiksi kuvatanssi-ryhmän kokoontumistilana/opetustilana, studiona tai mediataiteen tilana, näitä toimintoja/tätä varten tarvitaan siirrettävää pöytätilaa, vesipisteet ja altaat sekä varastotilaa. Siirrettäviksi pöydiksi suositellaan hankittavaksi bodestoja monipuolistamaan salin käyttöä. Tällöin salissa voisi pitää erilaisia kokouksia, kahvitilaisuuksia, ja bodestoista voi myös rakentaa esiintymislavan tai kuorokorokkeet.

Tilojen yhteiskäyttö ja erityisesti aamupäivien käyttö ulkopuolisten käyttäjäryhmien osalta mahdollistetaan tilojen suunnittelussa, lukitusratkaisuissa ja kalustevalinnoissa. Keskeinen sijainti ja opetuksen painottuminen ilta-aikaan mahdollistaisi aamupäivisin esimerkiksi lapsiperheille suunnatun toiminnan järjestämisen tiloissa. Opetustilat soveltuvat hyvin työpajatoimintaan, ja väljät aulatilat toimivat ryhmien jakotiloina joihin toiminta voi tarvittaessa laajentua.

3.6. Hallinnon ja henkilökunnan tilat, asiakaspalvelutilat

Molemmat käyttäjäryhmät tarvitsevat asiakaspalvelutiloja, tiloja hallinnolle, toimistohenkilökunnalle ja opettajille. Asiakaspalvelutilat tulee sijoittaa lähelle pääsisäänkäyntiä. Keskeiselle paikalle aulatiloihin tarvitaan tila iltaisin paikalla olevalle musiikkiopiston vahtimestarille sekä lipunmyynnille.

Hallintohenkilöstön tilat tulevat 4-5(MU3+KVT1-2) rehtorin, 5(MU3+KTK2) toimistohenkilön ja vahtimestarin käyttöön. Mikäli hallintohenkilöstön tilat toteutuisi monitilatoimistona, tulee tiloissa olla mahdollisuus esim. vedettävin lasiseinin eroteltuihin neuvottelutiloihin, joissa voidaan hoitaa rehtorien luottamuksellisia asioita sekä henkilökunnan että oppilaiden ja heidän vanhempiensa kanssa. Tiloissa on yksilöllistä asiakaspalvelua musiikkiopiston ja kuvataidekoulun toimiston ja asiakkaan välillä, sekä keskittymistä vaativia puheluita.

Opettajan huoneeseen tulee varata oleskelu-, ruokailu-/neuvottelutilaa ja hyvin varusteltu keittiö. Lisäksi tarvitaan yhteiskäyttöisiä työpisteitä, mutta ei varsinaisesti suurta yhteistä työtilaa. Opettajien huoneessa on paikalla korkeintaan sama määrä opettajia kuin on luokkia, kaikki opettajat eivät ole yhtä aikaa paikalla. Taiteen perusopetuksessa ei ole välitunteja, ja opettajien tauot eivät ole yhtä aikaa. Keittiössä valmistetaan kahvitukset salin tilaisuuksiin. Hallinnon ja henkilökunnan tilojen yhteyteen tarvitaan tilat monistuskoneille, arkistolle sekä toimistotarvikkeiden varastolle. Hallinto ja henkilökunta tarvitsevat neuvottelutilaa sisäisiin kokouksiin.

3.7. Varastotilat

Molemmat käyttäjäryhmät tarvitsevat varastotiloja salikerrokseen, toimintoja tukevia keskitettyjä varastotiloja, sekä tilojen yhteydessä olevia käyttötarkoitukseen soveltuvia säilytystiloja. Salin varastoon tulee olla tilavaraus tuoleille ja nuottitelineille. Musiikkiteatteri tarvitsee ison varasto musiikkiteatterin tarpeille (puvut, rekvisiitta). Musiikin opettajilla tulee olla isoja lukollisia säilytystiloja soittimia yms. varusteita varten. Kaikille oppilaalle tehdään tarvittava määrä naulakkoja eteistiloihin.

Kuvataidekoulun toiminnan varastotarve on suuri. Varastotarve keskittyy tavaran kuljetuksen takia lähelle esteetöntä sisäänkäyntiä, mutta myös ylemmissä kerroksissa on varastotilan tarvetta. Saven säilytystilaan tarvitaan lattiakaivo. Varastotiloissa säilytetään mm. suurikoikoisia arkkeja paperia, pahvia, maaleja, keskeneräisiä töitä, suuria maalauksia ja erilaisia rakenteluprojekteja.

3.8. Sosiaalitilat

Henkilökuntaa ja käyttäjäryhmiä varten tarvitaan sosiaalitilat miehille ja naisille. Sosiaalitiloja käyttää myös puhtaanapidon henkilökunta. Oppilaiden wc-tilat toteutetaan mahdollisuuksien mukaan hajautetusti kuhunkin rakennukseen niin, että ne sijaitsevat riittävän lähellä oppimistiloja. Jokaisessa rakennuksessa ja mielellään jokaisessa kerroksessa tulisi olla henkilökunnan wc-tilat. Kulttuurikeskukseen toteutetaan tarvittava määrä liikuntaesteisille mitoitettuja wc-tiloja. Musiikkileikkikoululuokkien läheisyydessä olevassa wc:ssä tulee olla vaipanvaihtomahdollisuus.

3.9. Keittiötilat

Opettajia ja toimistohenkilökuntaa varten tarvitaan keittiö, jossa voidaan keittää kahvia myös konserttiyleisölle. Keittiötä käyttää päivisin noin 10 henkeä ja iltaisin 20-30, konsertti-iltoina siitä voidaan keittää kahvit 100 hengelle. Tarjoilu tapahtuu yläaulassa, salin läheisyydessä, jossa on hyvä säilyttää vesipiste, ja olla pieni kahvinkeittopiste (=pienkeittiö). Kuvataidekoulun ja musiikkiopiston oppilaat eivät pääsääntöisesti tarvitse keittiötä eikä tiloissa järjestä oppilasruokailua. Kesäkurssien aikana oppilasruokailutarve järjestetään lähialueen keittiöistä. Musiikkileikkikoulun odotustilaan tulee järjestää tila mikroaaltouunille ja vesipiste lasten vanhempien käyttöön.

3.10. Siivoustilat

Jokaisessa kerroksessa ja rakennuksessa tulee olla vesipisteellä varustettu siivouskomero, sekä koko kulttuurikeskuksella siivouskeskus. Päärakennuksen vanhan osan siivouskomero tulee sijoittaa opettajanhuoneen keittiön yhteyteen tai läheisyyteen.

3.11. Jätehuollon tilat

Kohteessa on jätekatos. Kiinteistöstä tulee lähinnä seka- ja biojätettä. Toimistosta tulee lisäksi paperijätettä sekä valkoiselle että värikkäälle paperille. Toimiston yksi jäteastia on ns. tietosuoja-astia. Jokaiseen luokkaan sekä opettajien huoneeseen tulee sijoittaa jätteiden lajittelupiste. Jätekatoksen lajitteluastioiden tilantarve tarkistetaan suunnitteluvaiheessa.

3.12. Väestönsuojatilat

Rakennuksessa on väestönsuoja 90-luvun laajennusosassa. Kohteen peruskorjaus ei vaikuta väestösuojavelvoitteeseen kasvattavasti. Väestönsuoja toimii varastona.

3.13. Piha-alueet

Piha-alue suunnitellaan toimivaksi, turvalliseksi ja hyvin huollettavaksi. Nykyisten leikkivälineiden kunto ja tarpeellisuus tarkistetaan suunnitteluvaiheessa. Piha-alueelle tehdään uusia pintoja. Piha-alue kunnostetaan vanhaa miljöötä kunnioittaen suojelutavoitteet huomioiden ks.4.2.

Piha-alue suunnitellaan niin, että oppilasliikenne ja huoltoliikenne eivät risteä. Oppilaiden kulkureitti Poliisitalolta tulee suunnitella ja toteuttaa turvalliseksi, mahdollinen tuleva pysäköintihalli ja sen liikenne huomioiden. Pihan läpiajo viereisten asuinkerrostalojen suunnasta estetään uusilla saattoliikennejärjestelyillä.

Piha-alueelle suunnitellaan toimivat saattoliikennejärjestelyt. Suurimmat liikennemäärät liittyvät musiikkileikkikoulun ryhmien toimintaa, joiden saattoliikennemäärät ovat suurimpia. Hakemassa ja tuomassa lapsia voi olla samanaikaisesti yhteensä 40 perhettä. Saattoliikenne painottuu ilta-aikaan.

Koulun autopaikkojen määrä on nyt n. 15 paikkaa. Autopaikat suunnitellaan liikennesuunnittelun kanssa neuvotelle, asemakaavan määräysten mukaan, lähtökohtaisesti omalle tontille. Korttelin LPA alueen asemakaavamääräysten mukaan autopaikkojen tulee olla yhteiskäytössä. Pihaan suunnitellaan polkupyörien pysäköintialue.

Kulttuurikeskuksen piha on loivasti itään päin viettävä. Pinnan muotoiluilla järjestetään sadevesien hallittu poisjohtaminen rakennusten seinustojen vieriltä. Rakennuksen seinustoilla olevat puut ja pensaat juurineen poistetaan. Lumen läjityspaikat, sulamis- ja pintavesien poisjohtaminen on huomioitava piha suunnittelussa. Suunnittelijan tulee tarkistaa tontin mahdolliset tulvaolosuhteet valtakunnallisista SYKE- tulvakartoista. Tontilla syntyvät hulevedet hoidetaan pääasiassa omalla tontilla, ks. Vantaan kaupungin hulevesiohje.

3.1 Esteettömyystavoitteet

Suojellut rakennukset kunnostetaan vanhaa rakennusta kunnioittaen, mahdollisuuksien mukaan esteettömiksi, ruokalarakennukseen rakennetaan sisäänkäyntiluiska ja kevythissi. Päärakennukseen lisätään vanhalle osalle hissi. Ruokalarakennukseen rakennetaan esteetön wc-tila. Päärakennuksen salitila varustetaan induktiosilmukalla.

3.14. Käyttäjien osallistaminen

Musiikkiopisto järjesti 2018 suuren keskustelun, johon kutsutiin oppilaiden ja vanhempien edustajia. Keskustelun aiheena olivat uuden opetussuunnitelman tuomat muutokset ja oppimisympäristöt. Lisäksi musiikkiopisto tulee tekemään oppilaille aiheeseen liittyvän nettikyselyn. Näitä tuloksia voidaan hyödyntää suunnitteluvaiheessa.

Kuvataidekoulun oppilaat otetaan mukaan suunnitteluvaiheessa, he työstävät yhdessä taiteilijan kanssa rakennuksen suunnitteluvaiheessa valittavaan kohtaan seinämaalauksen/taideteoksen.

4. Rakennusten kuvaus, korjaustarpeet ja tavoitteet

Rakennuskokonaisuus muodostuu päärakennuksesta (Rakennus 1) laajennuksineen sekä ruokalarakennuksesta (Rakennus 2). Molemmat rakennukset ovat suojeltuja. Päärakennuksissa toimii tällä hetkellä Kuvataidekoulu, sen opetustoiminta keskittyy laajennusosaan.

<u>Tikkurilan vanha koulu, rakennus 1. eli Kulttuurikeskus orvokki, ns. päärakennus:</u>

- Valmistunut 31.12.1939 (viralllinen, oik. 1938),
- laajennettu 1995
- Pinta-ala 1815 kem2
- Katuosoite Orvokkitie 15
- Kaupunginosa 61 - TIKKURILA
- Kiinteistötunnus 92-61-304-2
- Rakennusnumero 1
- Pysyvä rak.tunnus 4080
- Käyttötarkoitus Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
- P-koordinaatti 6687381
- I-koordinaatti 25502156
- Asemakaava: 0 0 1 9 7 0: T I K K U R I L A, Poliisi- ja oikeustalo sekä Orvokkitien koulu. Hyväksytty 20.10.2008.

Vuonna 1938 valmistunut ja 1995 laajennettu entinen Tikkurilan yhtenäiskoulun (Oksanmäen koulun / Tikkurilan kansakoulun) on tällä hetkellä Lasten ja nuorten Kulttuurikeskus Orvokin käytössä. Vantaan

modernin rakennuskulttuurin inventoinnissa (Eskola 2002) Tikkurilan yhtenäiskoulun kokonaisuus on luokiteltu tunnuksella A1, mikä merkitsee ilmeisiä arvoja, joiden suojelemiseksi on syytä käyttää kaavoituksen keinoja. Kohdekuvauksen mukaan "*Maataloushallituksen yliarkkitehtina toiminut Jalmari Peltonen on suunnitellut 1930-1950-luvuilla Helsingin maalaiskuntaan useita kouluja, joista tämä on arkkitehtonisesti edustavin. -- Rakennuksessa on varsinkin sisäänkäynneissä tyypillistä funkis-detaljointia*." Peltosen myöhempiä kouluja on samassa inventoinnissa pidetty arvokkaina, joskin hieman yksitoikkoisina.

Tikkurilan vanha koulu, rakennus 2 eli Kulttuurikeskus orvokki, ns. ruokala / keittola:

- Valmistunut 1926
- Pinta-ala 550 kem2
- Katuosoite Orvokkitie 15
- Kaupunginosa 61 - TIKKURILA
- Kiinteistötunnus 92-61-304-2
- Rakennusnumero 4
- Pysyvä rak.tunnus 4081
- Valmistunut 31.12.1926
- Käyttötarkoitus Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
- P-koordinaatti 6687427
- I-koordinaatti 25502170
- Asemakaava: 0 0 1 9 7 0: T I K K U R I L A, Poliisi- ja oikeustalosekä Orvokkitien koulu. Hyväksytty 20.10.2008.

Vuonna 1926 valmistunut koulurakennus on rakennusmestari Emil Svenssonin suunnittelema, siinä on toiminut entinen Tikkurilan yhtenäiskoulun (Oksanmäen koulun / Tikkurilan kansakoulun). Rakennusta kutsutaan myös ruokalaksi ja keittolaksi. Tällä hetkellä Kulttuurikeskus Orvokille kuuluva rakennus on tyhjillään.

Tikkurilan kansakoulun vanhempaa rakennusta on luonnehdittu vantaalaisessa kouluinventoinnissa 2016 seuraavasti: "*Rakennus on tärkeä osa Orvokkitien koulukokonaisuutta ja arvokas yksilö vantaalaisessa kouluhistoriassa sen ollessa vanhin kivikoulu koko maalaiskunnan alueella*." (Riksman 2016) Vantaan kulttuuriympäristötietokannassa rakennukseen on liitetty suuri rakennustaiteellinen arvo ja suuri ympäristöarvo, sen säilyneisyyteen ja aivan erityiseen paikalliseen merkitykseen on kiinnitetty huomiota.

4.1 Rakennusten suojelumääräykset

Kulttuurikeskus Orvokin rakennukset on suojeltu kaavassa. Kaavaselostuksessa 2008 niitä luonnehditaan seuraavasti: "*Orvokkitien vanhoilla koulurakennuksilla on tärkeä rooli Tikkurilan pohjoisosan kaupunkikuvassa, jolle ne antavat lämpöä, arvokkuutta ja pysyvyyttä. Niillä on myös suuri paikallishistoriallinen merkitys. —- Vanhempi, vuonna 1926 valmistunut koulurakennus sisältyy museon ylläpitämään rakennuskulttuurin yleisluetteloon*."

Kaavan suojelumääräyksissä: "*Suojeltavan rakennuksen julkisivuissa tulee erityisesti vaalia alkuperäisiä rakennusosia ja julkisivukorjauksissa käyttää alkuperäisiä ja niitä vastaavia materiaaleja. Alkuperäisinä säilyneiden aula- ja porrastilojen tilarakenne ja arkkitehtuurin luonne on säilytettävä. Pihan pintojen, rakenteiden ja istutusten on muodostettava korttelin eri osia yhdistävä kokonaisuus. Pihasuunnitelmasta on pyydettävä paikallisen museoviranomaisen lausunto*."

Rakennuksista on tehty rakennushistoriaselvitykset, jossa käsitellään kohteen rakennus- ja muutoshistoriaa, koulurakennuksen alkuperäisiä suunnitteluperusteita, erityispiirteitä ja erityisiä arvoja sekä suhdetta aikakauden muuhun rakentamiseen.

4.2 Rakennusten tilanne, tavoitteet rakennussuojelun näkökulmasta sekä korjauksen rakennustekniset tavoitteet

Tikkurilan vanha koulu, rakennus 1. eli Kulttuurikeskus orvokki, ns. päärakennus:

Rakennushistoriaselvityksen mukaan päärakennuksen tilarakenne on pääosin säilynyt: sivukäytävät ja portaat, sekä luokkahuoneet ovat 1. kerroksen kaakkoisnurkkaa lukuun ottamatta säilyttäneet muotonsa hyvin. Talonmiehen asunnon ja koululääkärin vastaanoton alueella länsipäädyssä ollut useita muutosvaiheita, eivätkä alkuperäiset tilat enää hahmotu. Näillä alueilla on myös eniten uusia pintoja ja listoja. Muutosvaiheiden väliseinien ja kalusteiden lisäksi rakennuksessa on paljon muutettuja pintoja: muovimattoja, maalattua kuitutapettia ja vaimennusverhouksia. Toisaalta selvityksessä todetaan, että valtaosa ovista sekä esimerkiksi radiaattorit, osa jalkalistoista ja kiintokalusteista, jopa vesikalusteista, on säilynyt. Lisäksi rakennuksessa on säilynyt muutama alkuperäinen valaisin. Käytävien ja porrashuoneiden mosaiikkibetoniaskelmat, kaiteet ja puiset käsijohteet ovat säilyneet.

Päärakennuksessa on osin painovoimainen ja osin koneellinen ilmanvaihto, alkuperäiset raitisilmaventtiilit on ainakin pääosin suljettu. Perusominaisuuksiltaan hyvin säilyneen, kestävistä materiaaleista rakennetun koulun säilyneet rakenteet ja rakennusosat ovat korjattavissa ja kunnostettavissa. Maalipinnoissa suositellaan väritutkimukseen perustuva maalaussuunnitelma.

Korjauksessa tavoitteena on säilyneiden yksityiskohtien kunnostaminen, ja arkkitehtuurin ominaisluonteen ja arvokkaiden piirteiden ymmärtämiseen perustuva korjaustapa. Talotekniikan peruskorjauksen yhteydessä toivotaan tutkittavan ensisijaisesti vanhan päärakennusosan painovoimaisen ilmanvaihdon järjestelmän kunnostusta ja hybridi-ilmanvaihtoratkaisua. Suojellun osan korjaustöistä neuvotellaan ja pyydetään lausunto kaupungin museon edustajalta.

Rakennetekninen kuvaus:

- Perustettu osittain maanvaraisesti (ei varmistettu) routarajan alapuolelle ja osittain kalliolle.
- Anturat: Säästöbetonia.
- Sokkelit: Graniittikiviladottuja.
- Alapohja: Maanvarainen teräsbetonilaatta, osassa rakennusta kantava laatta ja rakentamatonta kalliopintaista alapohjaonteloa.
- Välipohjat luokissa: Paikalla valettu alalaattapalkisto ja orgaaninen täyte sekä pontattu lauta rakennelevyineen pintarakenteena.
- Välipohjat käytävillä: Paikalla valettu ylä-alalaattapalkisto muottilaudoituksineen sekä mosaiikkipintoineen.
- Yläpohja: Paikalla valettu alalaattapalkisto ja orgaaninen täyte sekä laudoitus ja palopermanto (betonilaatta 40 mm, keskeinen verkko)
- Vesikatto: puiset kattotuolit, ruodelaudoitus ja saumattu peltikatto.
- Ulkoseinät: massiivitiilimuurattuja, julkisivupinnat ovat rapatut.
- Kantavat väliseinät: Massiivitiilimuurattuja, sisältää hormeja.
- Ei-kantavat väliseinät: Pääosin muurattuja, osin levyrakenteisia.
- Rakennuksessa on muurattu lämmitysjärjestelmään liittynyt savupiippu, puhtausasteesta ja kunnosta ei ole tietoa, selvitetään suunnittelun aikana.
- Ikkunat: kaksipuitteiset ja kaksilasiset.

Asbesti- ja haitta-aineet, mikrobivauriot:

- Kellarin rakenteissa oleva tervapaperi sisältää PAH-yhdisteitä. Käytävien ja yläpohjan lattiarakenteissa on mikrobivaurioituneita eristeitä.
- Tilojen 118 ja 204 lattioissa kosteusvaurioista aiheutunutta mikrobivauriota.
- Tilassa 118 lattiassa asbestipitoista pikiliimaa kovalevyn ja lastulevyn välissä.

- Ulkoseinien patterisyvennyksien tervahuopa ja -paperi sekä yläpohjan tervapaperit sisältävät PAH-yhdisteitä.
- Vesikaton maali sisältää lyijyä ja kellarin lattiamaali sisältää PCB-yhdisteitä.
- Lisäksi haitta-aineita löytyy mm. kiinnikemassoista, lujalevyistä ja putkien ja kanavien liitosten tiivisteistä

Tekniset korjaustarpeet:

- Katto: Huonokuntoinen kate uusitaan. Vesikaton (kattotuolien paikallisia uusimisia sekä laudoitukset ja pellitykset kokonaan), vesikourujen, kattovarusteiden uusiminen sekä rännikaivojen uusiminen / kunnostus tarpeen mukaan. Ullakon ikkunat korjataan. Ullakon tuuletusta tehostetaan.
- Yläpohja: Yläpohjan eristeenä turvetta, yläpohjassa runsaasti rakennusjätettä. Rakenne tiivistetään sisätiloihin nähden.
- Välipohjat: Jalkalistojen alla olevat kostuneet levyjen reunat poistetaan ja rakenteet uusitaan paikallisesti vesipisteiden kohdalla. Välipohjat tiivistetään huonetiloihin nähden. Veistoluokan lattialuukku tiivistetään/vaihdetaan kaasutiiviiksi luukuksi.
- Alapohjat: Kellarikerroksessa alapohjat uusitaan maanvaraisina. Ryömintätilallisten alapohjien ilmavuotokohdat tiivistetään. Ryömintä/alustatilasta poistetaan kaikki orgaaninen aines, alustatilat alipaineistetaan. Uusittavien lattioiden alle asennetaan radonputkisto ja pohjaviemärit uusitaan. Rakentamattomien kellaritiloihin lisätään sadeveden ohjaus ja viemäröinti.
- Ulkoseinät: Kellarin ja koko rakennuksen ympärille lisätään ulkopuolinen salaojitus sekä patolevy tai vastaava. Seinissä ilmavirtauskohdat tiivistetään. Kellarin seinät puhdistetaan ja pinnoitetaan hengittävällä pinnoitteella. Ulkoseinien rappaus paikkakorjataan.
- Tiivistäminen: Rakenteellinen tiivistäminen läpi talon (seinien, lattioiden ja kattojen liittymät, ikkunoiden ja ovien karmien ja puitteiden välit, raitisilmasäleikköjen liittymät.)
- Ikkunat: ikkunat korjataan ja tiivistetään (tiivistyskorjaus, helojen kunnostus, pintojen maalaus, listoitus), ullakon ikkunan kunnostetaan, pellityksen kunnostetaan/uusitaan, lisätään verhotangot ja paksut verhot
- Ovet: Ulko-ovien kunnostus (tiivistyskorjaus, helojen kunnostus, pintojen maalaus, listoitus) Kaikkiin oviin Iloq-lukkopesät. Osa sisäovista uusitaan dB-oviksi.
- Maanpinnan kallistukset: korjataan kallistukset rakennuksesta poispäin
- Vedenpoisto, syöksytorvet: korjataan paikalliset puutteet
- Salaojat: Lisätään ja uusitaan salaojajärjestelmä.
- Ilmanvaihto: Kellariin tehdään koneellinen tulo-poistoilmanvaihto. Ylempiin kerroksiin tehdään hybridi-ilmanvaihto. Rakennukseen ei tehdä uutta iv-konehuonetta.
- Piha-alue: Kunnostetaan ja tehdä hulevesien ohjausjärjestelmä. Tehdään uusia piharakenteita. (hulevedet imeytetään omalla tontilla). Rakennuksen vierellä oleva kasvillisuus poistetaan.
- Pääsisäänkäynti: Sisäänkäyntikatokset kunnostetaan ja pellitykset uusitaan, portaan juuressa oleva vuotokohta kellariin korjataan huolella.
- Pintamateriaalit: Muutosalueille tehdään uusia pintoja, korjausalueella pintoja uusitaan, muilla osilla huoltokäsittelyt. Luokkatiloihin asennetaan uudet muovimatot levyrakenteen päälle. Puulattiat ja mosaiikkibetonilattiat säilytetään.
- Kalusteet: Kiintokalusteet uusitaan toiminnan tarpeiden mukaiseksi. Rakennusaineiset komerot maalataan ja niiden helat kunnostetaan. Liitutaulut poistetaan ja korvataan tussi/magneettitauluilla.

Tulevan toiminnan näkökulmasta rakennuksen kellaritiloihin ja länsipäätyyn kohdistuu toiminnallisia muutostarpeita. Kellaritilojen sosiaalitilat ja wc-tilat uusitaan, kellariin rakennetaan keramiikkatilat sekä studio ja varastotiloja. Rakennuksen esteettömyyttä parannetaan ja keskialueelle lisätään pieni hissi.

Tikkurilan vanha koulu, rakennus 2. eli Kulttuurikeskus orvokki, ns. ruokalarakennus:

Tikkurilan vanhan koulun 1926 valmistunut rakennus (rakennus 2) on tunnetun ja tuotteliaan rakennusmestari Emil Svenssonin suunnittelema. Rakennushistoriaselvityksen mukaan Svenssonin rakenneratkaisuna oli hänen patentoimansa, betonirakenteisiin sopiva silenda-turve-eristejärjestelmä, ja hänen johtamansa Siccator toimi myös urakoitsijana. Aumakattoisessa selkeässä rakennuksessa on kaksi kerrosta, kylmä ullakko sekä päädyssä kellaritiloja. Ajan tyypilliseen tapaan toinen kerros varattiin kokonaisuudessaan opettajien asunnoille, pohjakerroksessa on kahden luokan ja veistosalin lisäksi keittiö. Perusasetelma on samankaltainen kuin kouluhallituksen tyyppipiirustuksiin pohjautuvissa kouluissa, mutta ratkaisu on yksityiskohdiltaan yksilöllinen: epäsymmetriset pitkät julkisivut, suuret umpinaiset pinnat ja toisaalta salmiakkikuvio -puitteet ja pääsisäänkäynnin lunetti-aihe tekevät rakennuksesta tunnistettavan ja samalla aikakautensa tyylisuuntauksia hyvin edustavan.

Rakennushistoriaselvityksen mukaan suuren sivukäytävämäisen eteisen varrella sijaitsevissa luokissa oli alun perin uunit ja kiinteitä komeroita. Tilanjako on osin säilynyt pohjakerroksessa, joskin eteisestä on erotettu märkätiloja ym. aputiloja. Sen sijaan toisessa kerroksessa kaikki kevyet väliseinät on purettu. Lasiaukollisia ovia on säilytetty ja kierrätetty rakennuksen sisällä. Pohjakerroksessa on säilynyt ovia, joitakin listoja ja komeroita, mutta pintamateriaalit ovat myöhemmistä muutosvaiheista, ja pääosin hyväkuntoisia. Vanha, rakennuksen risaliittimaisessa osassa sijaitseva porras on hyvin säilynyt puukaiteineen. Lämpimiin tiloihin tehty uusi porras on tehty rungon sisälle vanhan portaan muotokieltä mukaillen.

Rakennuksen ulkoasun ominaispiirteet ovat hyvin säilyneet. Rakennushistoriaselvityksessä niihin luetaan kuuluvaksi loiva aumakatto, rapattu, keltaiseksi maalattu julkisivu ja ruutu- sekä lunetti-ikkunat, pääasiassa heloituksineen. Myöhempiä lisäyksiä ovat vesikaton raskaat varusteet ja iv-hormit sekä iv-kone ja säleikkö sisäänkäynnin pohjoispuolella. Ulko-oviin on lisätty panelointi viimeistään 1950-luvun vaihteessa. Kellariportaan ulkoseinät ja katto on uusittu, eikä sen muoto ei noudata alkuperäistä suunnitelmaa. Rakennukseen on lisätty koneellinen ilmanvaihto.

Kuten päärakennuksen kohdalla, myös ruokala-rakennuksen kohdalla todetaan rakennushistoriaselvityksessä, että perusominaisuuksiltaan hyvin säilyneen koulun rakenteet ja rakennusosat ovat korjattavissa ja kunnostettavissa. Sen mukaan ensimmäisen kerroksen tilanjako olisi selkiytettävissä. Sisätilojen osalta olisi suotava edetä säilyneiden yksityiskohtien kunnostamiseen ja tehdä väritutkimukseen perustuva maalaussuunnitelma.

Korjauksessa tavoitteena on säilyneiden yksityiskohtien ja julkisivun kunnostaminen, ja arkkitehtuurin ominaisluonteen ja arvokkaiden piirteiden ymmärtämiseen perustuvan korjaustapa. Talotekniikan peruskorjauksen yhteydessä toivotaan tutkittavan ensisijaisesti hybridi-ilmanvaihtoratkaisua. Suojellun osan korjaustöistä neuvotellaan ja pyydetään lausunto kaupungin museon edustajalta.

Rakennetekninen kuvaus:

- Perustettu osittain maanvaraisesti (ei varmistettu).
- Sokkelit ja anturat: säästöbetonia.
- Alapohja: Ruokala- ja aulatilat alapohja maanvarainen betonilaatta, bitumisively, puurunkoinen ponttilautalattia, eristeenä turve. Keittiön ja wc-tilojen kohdalla alapohja maanvarainen betonilaatta, klinkkeripinta. Luokan 104 kohdalla osin maanvarainen betonilaatta, EPS eriste, betonilaatta ja muovimatto. Kellarin päällä valettu teräsbetonilaatta ja muovimatto. Kellariosassa betonilaatta maatäytön päällä.
- Välipohjat: Pääasiassa alalaattapalkisto. Välipohjien eristemateriaalit ja pintarakenteet on uusittu vanhojen rakennesuunnitelmien mukaan vuonna 2000. Lattiapintana kaikkialla pääasiassa muovimatto.
- Väliseinät: Olettavasti massiivitiilimuurattuja, kevyet väliseinät teräsrunkoisia Sasmox-levyseiniä, joissa mineraalivillaeriste.

- Ulkoseinät: Ulkoseinät ns. kerroksellisia, paikallavaletut betoniset sisä- ja ulkokuoret, välissä turve-eristys, rapattu molemmin puolin.
- Yläpohja: Alalaattapalkiston pintalaatan alla eristeenä korkki, välissä tervapaperia ja bitumisivelyä, IV- konehuoneessa puurunkoinen Sasmox- levypinta.
- Vesikatto: Ullakkotilassa puiset kattotuolit, ruodelaudoitus ja saumattu peltikatto.
- Ikkunat: Kaksipuitteiset ja kaksilasiset.

Asbesti- ja haitta-aineet, mikrobivauriot:

- Alapohjarakenteissa kosteusvaurioita ja alapohjan bitumisively kellarin katossa sisältää PAH- yhdisteitä.
- Yläpohjassa bitumisively ja tervapaperi sisältävät PAH-yhdisteitä.
- Vesikaton maali ja portaikon lattiamateriaali sisältävät PCB-yhdisteitä ja portaikon maali sisältää lyijyä.
- Lisäksi haitta-aineita löytyy mm. kiinnikemassoista, lujalevyistä ja putkien ja kanavien liitosten tiivisteistä.
- Kellarikerroksessa havaittiin tutkimuksissa seinien kosteusvaurioita.

Tekniset ja toiminnalliset korjaustarpeet:

- Kate: Kate uusitaan.
- Alapohjat: Alapohjat uusitaan maanvaraisina. Alapohjarakenne sisältää haitta-aineita. Kellarin alapohja puhdistetaan ja pinnoitetaan höyryä läpäisevällä pinnoitteella. Viemärit uusitaan.
- Yläpohja: Yläpohjarakenne tiivistetään. Alapuolinen lisälämmöneriste poistetaan. Lämmöneristystä parannetaan.
- Välipohjat: Tiivistyskorjaus. Kellarista tulevat läpiviennit sijoitetaan huoneiden väliseen tuuletettuun välitilaan (ei läpivientiä kellarista käytössä oleviin tiloihin).
- Ulkoseinät: Ulkoseinän turve-eristeissä ei ole havaittu kosteutta eikä mikrobikasvustoa. Läpiviennit, liittymät ja halkeamat tiivistetään. Julkisivun rappaus uusitaan kokonaan olemassa olevaan karkeusasteeseen. Ruokalan sokkelista otettaan lujuusnäytteet suunnitteluaikana.
- Kellarin ulkoseinät: Kellarin seinät puhdistetaan ja pinnoitetaan hengittävällä pinnoitteella. Kellarilla on oma ulkopuolinen sisäänkäynti, myös sen pinnat käsitellään.
- Ilmanvaihto: Rakennukseen tehdään hybridi-ilmanvaihto, huone-huoneessa tiloihin tehdään koneellinen ilmanvaihto. Vanhat ilmavaihtokanavat puretaan. Vanhat rakenteiden sisällä olevat hormit puhdistetaan ja otetaan käyttöön tai tiivistetään ja ummistetaan pois käytöstä. Ullakon konehuone puretaan.
- Tiivistykset: Rakenteiden tiivistyskorjaus läpi talon (kaikkien ulkoseinien, lattioiden ja kattorakenteiden tiivistys, sekä ovien ja ikkunakarmien/puitteiden tiivistys)
- Ikkunat: Ikkunat korjataan ja tiivistetään (tiivistyskorjaus, helojen kunnostus, pintojen maalaus, listoitus), ullakon ikkunan kunnostetaan, pellityksen kunnostetaan/uusitaan, lisätään verhotangot ja paksut verhot
- Ulko-ovet: Ulko-ovet ja niiden helat kunnostetaan. Kaikkiin oviin lisätään Iloq-lukkopesät.
- Sisäänkäyntiluiska: Sisäänkäyntiin rakennetaan uusi luiska.
- Sokkeli: Lisätään patolevyt. Sokkeliin tehdään paikallisia korjauksia ja vahvistuksia (arviolta noin 3m matkalta).
- Salaojat: Rakennetaan salaojajärjestelmä.
- Pintamateriaalit: Asennetaan uudet pintamateriaalit huone-huoneessa tiloihin (ks. liitteenä olevat periaatesuunnitelmat), muutosalueille tehdään uusia pintoja ja korjausalueella pintoja uusitaan, alakatot ja kanavoinnit puretaan, kattopintaan lisätään koolaus ja levyrakenne (ei uusia alaslaskettuja kattoja).
- Kalusteet: Kiintokalusteet uusitaan toiminnan tarpeiden mukaiseksi. Rakennusaineiset komerot maalataan ja niiden helat kunnostetaan. Liitutaulut poistetaan ja korvataan tussi/magneettitauluilla.

Tulevan toiminnan näkökulmasta rakennuksen päätyyn kohdistuu toiminnallisia muutostarpeita ja niihin liittyviä teknisiä muutoksia soitonopetustiloihin liittyen. Tilat rakennetaan huone-huoneessa periaatteella. Rakennuksen esteettömyyttä ja ensimmäisen kerroksen aulatilojen toiminnallista ratkaisua parannetaan.

1990-luvun laajennusosa:

Rakennetekninen kuvaus:

- Anturat: Maanvaraiset nauha-anturat ulkoseinälinjoilla ja pilariperustukset rakennusrungon sisällä.
- Sokkelit: Paikalla valettu, sokkeli-halkaisu.
- Alapohja: Maanvarainen teräsbetonilaatta, lämmöneriste ja tiivistetty sora.
- Välipohjat: Ontelolaatasto, teräsbetonipintavalu.
- Yläpohja: Ontelolaatasto, höyrysulku, lämmöneristekerrokset, ontelotila, aluskate, laudoitus+ kattotuolit, konesaumattu peltikate.
- Kantavana rakenne: Rakennusrungon sisällä teräsbetonipilarit ja teräsliittopalkit
- Ulkoseinät: Teräsbetoniset sisäkuorielementit, ulkokuoressa lämpörappaus.
- Väliseinät: Tiilimuuraus.
- Ikkunat: Kolmilasiset umpiolasi-ikkunat.

Tekniset ja toiminnalliset korjaustarpeet:

- Salaojat: Salaojat uusitaan.
- Sokkelit: Lisätään patolevyt.
- Ikkunat: Ikkunat huoltomaalataan.
- Ovet: Huone-huoneessa tiloihin tehdään uudet tilojen vaatimusten mukaiset desibeliovet, Iloq- lukkojen / lukkopesien vaihto kaikkiin oviin.
- Tiivistäminen: Halkeamat ja rakenteet ja niiden liittymät tiivistetään.
- Maanpinnan kallistukset: Korjataan maanpinnan kallistukset.
- Vedenpoisto, syöksytorvet: Korjataan paikalliset puutteet.
- Ulkoportaat: Korjataan huonokuntoiset portaat.
- Sisäänkäyntikatos: Sisäänkäyntikatokset huoltokäsitellään.
- Pintamateriaalit: Ensimmäisen kerroksen käytäväalueen lattiapinnoite poistetaan ja pinnoitetaan uudelleen (klinkkeri, massalattia tms.). Tehdään uudet pinnat huone-huoneessa tiloihin (ks. liitteenä olevat periaatesuunnitelmat), huoltomaalaukset muissa tiloissa. Huonokuntoiset alakattolevyt uusitaan, 2.kerroksen alakatot uusitaan.
- Kalusteet: Kiintokalusteet uusitaan toiminnan tarpeiden mukaiseksi ja aulan uusitaan minikeittiövarustus (mikro ja vesipiste sekä kahvinkeittopiste, jätteenkeräys, pieni jääkaappi). Liitutaulut poistetaan ja korvataan tussi/magneettitauluilla.

2017 tehdyn kuntoarvion mukaan laajennusosa on aistinvaraisen arvion perusteella hyvässä kunnossa, mutta pintamateriaalit ovat pääosin tyydyttävässä kunnossa. Luokkien vesipisteissä ja akustolevyissä havaittiin paikoin tummumaa tai kulumaa. Rakenteissa havaittiin paikoin (opetustilat 112 ja 113 sekä tuulikaapin ja laajennusosan liittymä) elementtirungon liikkeistä ja muurattujen väliseinien ja Väestönsuojan liikevaran puuttumisesta johtuvia halkeamia, jotka tulisi korjauksessa tiivistää ilmatiiviiksi. Sisätiloissa havaittiin paljon saumamassalla saumattuja liitoskohtia, jotka olivat maalamattomia ja likaantuneita. Ulkoseinissä oli joitakin mahdollisesti kosteuden aiheuttamia jälkiä, jotka suositellaan tutkittavaksi tarkemmin.

Tulevan toiminnan näkökulmasta laajennusosaan kohdistuu toiminnallisia muutostarpeita ja niihin liittyviä teknisiä muutoksia soitonopetustiloihin liittyen. Tilat rakennetaan huone-huoneessa periaatteella (ks. liitteenä olevat periaatesuunnitelmat).

4.3 Rakennuksista laaditut selvitykset:

- Alapohjien kosteustutkimus 2008
- Alustatilaselvitys 2011
- Asbestikartoituksia 1994,2000,2011
- Asbesti- ja haitta-ainetutkimukset 2017
- Ilmanvaihdon kuntotutkimus(ruokala) 2008
- Hormikartoitus ruokala-rakennukseen 2017
- Kuntoarvio 2007
- Lämpökuvaus 2009,2010
- Mikrobitutkimus(ruokala) 2008,2010
- Pintakallistusselvitys 2011
- Salaojien ja viemäreiden TV-kuvaus 2004
- Sisäilmasto- ja kosteustekninen kuntotutkimus 2013, 2016
- hormikartoitus, 2017
- Iv-selvitys kohteen muuttamisesta painovoimaiseksi 2017
- Julkisivujen rappauksen kuntotutkimus 2017
- Yläpohjan kuntoarvio ja laajennusosan kunnon aistinvarainen arviointi 2017

4.4 Rakennuksiin tehdyt aiemmat korjaukset

Päärakennus:

- Korkean osan vesikatto on maalattu kesällä 2017.
- Kanslian ja musiikkiopiston tilojen muutostöitä 2015
- Dickursbyn skolan väistötilakäyttöä pieniä korjauksia 2012
- Alapohjaontelon siivous ja tiivistykset vanhalla osalla n. 2012
- Kuvataidekoulun aloittamisen yhteydessä kiintokalustemuutoksia
- Vanhan rakennuksen kellarissa poikien pukuhuoneen ja pesulojen osan muuttaminen käytäväksi, osa pesulaa muutettu poikien pukuhuoneeksi, poikien pesuhuone kunnostettu 1994.

Ruokala-rakennus:

- Vesikatto ei alkuperäinen, korjauksen vuosiluku ei tiedossa
- Keittiön koneet ja laitteet on kaikki viety tiloista pois, linjastot purettu ruokalasta
- 1. krs rakennettu seinä ja lisätty desibeliovi haitarioven tilalle (toimi aiemmin tilanjakajana kaksiosaisessa ruokalassa)
- Keittiön lattiarakenteet uusittu 2004
- Muutostöitä v. 2000 (Studio Arkki) + uusi teräsbetoniporras.
- Sadevesiviemäreiden ja kaivojen korjaus 2004
- Kosteusvauriokorjaus ja lattiakorjaus 2011
- Korjaustyöt 1990-luvulla, joista ei dokumenttia.
- Muutos- ja perusparannustyöt n. 1979

4.5 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset

Kaikessa suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota sekä tilojen ja materiaalien käyttäjäturvallisuuteen, että rakentamisen aikaiseen työturvallisuuteen. Hankkeessa on kaikissa vaiheissa nimetty turvallisuuskoordinaattori, joka vastaa työmaan turvallisuudesta sekä työsuojeluvaltuutettu, joka huolehtii toiminnan turvallisuuden näkökohtien huomioimisesta.

Hankkeessa noudatetaan Kuivaketju 10 -toimintamallia (http://kuivaketju10.fi/) ja hankkeeseen määrätään kosteuskoordinaattori suunnittelun tilaamisvaiheessa rakennusten käyttöönottoon asti.

Vesikatto työt tehdään säänsuojan alla.

Rakennus-, rakenne-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita rakennusfysikaaliseen toimintaan, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen (akustiikkaan) ja äänieristykseen.

Suunnittelun yhteydessä laaditaan käyttäjille ohjeistus tilojen tarkoituksenmukaisesta käytöstä.

Hankeen suunnittelu ja toteutus tehdään tietomallipohjaisesti noudattaen Vantaan kaupungin Tilakeskuksen Tietomallintamisen ohjeita. Tietomalleja hyödynnetään suunnitelmien laatimisen lisäksi mm. visualisoinnissa, törmäystarkasteluissa ja määrä- ja kustannuslaskennassa.

4.6 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet

Peruskorjattavien suojeltujen rakennusten korjaustöillä tavoitellaan julkisivujen osalta 40 vuoden, vesikaton 50 vuotta ja vedeneristys laatoituksen alla 30 vuoden kunnostussykliä. (Kunnostussyklit täsmentyvät hankesuunnitteluvaiheen yhteydessä). Pintamateriaalien osalta kunnostussykli määräytyy materiaalin laadun ja käytön mukaan. Korjausalueilla ja korjattavista rakenteista poistetaan asbesti- ja muut haitta-aineet.

Lasten kulttuurikeskus Orvokin energiansäästötavoitteet määritellä suunnitteluvaiheessa yhdessä tilaajan kanssa, rakennuksen korjaus- ja muutosaste huomioiden. Rakennus on suojelukohde, jonne tehdään paikallisia käyttötarkoituksen muutoksia. Siihen ei sovelleta uudisrakentamisen tavoitteita energiankulutuksen osalta. Rakennuslupavaiheen energiatarkastelu sovitaan suunnitteluvaiheessa rakennuslupaviranomaisen kanssa.

4.7 Ääniolosuhteet

Sisätilojen ääniolosuhteet suunnitellaan Ympäristöministeriön asetusrakennuksen ääniympäristöstä 796/2017 -mukaan. Akustinen luokka standardi SFS 5907 (Rakennusten akustinen luokitus) mukaan on A/B. Suunnittelussa noudatetaan valmisteilla olevaa Rakennusten ääniympäristöohjetta mm. soitonopetustilojen rakenteiden desibelivaatimusten osalta.

Tilojen akustinen toimivuus suunnitellaan suunnitteluvaiheessa akustikon toimesta yhteistyössä musiikkiopiston kanssa. Akustiikan lisäksi suunnitellaan soitonopetustilojen tilojen äänieristys sellaiseksi, että soitonopetus on mahdollista niin, ettei ääni kantaudu viereiseen luokkaan. Osa musiikkiluokista toteutetaan huone-huoneessa periaatteella, jossa tila irrotetaan ympäröivistä rakenteista siten, ettei ääni siirry runkoääninä toisiin tiloihin. Periaateratkaisut on esitetty liitteessä 8.

Kohteen vaativat ääniolosuhteet huomioidaan ilmanvaihdonsuunnittelussa.

4.8 Puhtaus

Kaikki käytettävät materiaalit ja tilaratkaisut toteutetaan mahdollisimman kestävistä, tehokkaista ja edullisesti ylläpidettävistä tuotteista, suojelluissa rakennuksissa rakennusten alkuperäistä henkeä ja ilmettä kunnioittaen.

Rakennuksien tulee olla kaikilta osin helposti puhtaana pidettäviä ja julkisen tilan kulutusta kestäviä.

Rakennusaikainen puhtausluokka P2.

4.9 Palotekniset vaatimukset

Rakennusten paloluokka on päärakennuksessa (rakennus 1) P1 / palonkestävä, vaatimus ruokala-rakennuksen (rakennus 2) osalta tarkistetaan suunnitteluvaiheessa.

Palotekninen suunnittelu toteutetaan paloteknisen suunnittelijan toimesta.

4.10 LVIA- tekniset tavoitteet

Yleistä:

LVIA-teknisten korjaus-, muutos- ja uusimistöiden tavoite on korottaa järjestelmien kuntotasoa, sekä toteuttaa tulevasta toiminnasta johtuvat halutut järjestelmämuutokset. Toiminnallisen tason osalta, tavoitteena on tulevan käytön mukainen sisäilmasto-olosuhteiden hallinta. Teknisissä ratkaisuissa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, etteivät musiikkitoiminnan äänet johdu tilasta toiseen ilmanvaihtokanaviston kautta.

Rakennukseen 1 vanhempi rakennusosa varustetaan osin hybridi-ilmanvaihdolla, osin koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla. Laajennusosalla tehdään mm. tilamuutoksista johtuvia kanavamuutoksia, sekä äänen johtumisen ehkäisemiseen (teknisten järjestelmien kautta) liittyviä parannustoimia.

Vanhemman rakennuksen ilmanvaihto toteutetaan samoin osin ”hybridi-ilmanvaihtojärjestelmällä”, osin koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihtojärjestelmällä.

Musiikkitiloista; ”huone huoneessa” tilat varustetaan tilakohtaisella koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla. Soittotilojen osalta kiinnitetään erityistä huomiota äänten johtumisen ehkäisyyn.

Hybridi-ilmanvaihdon toimintaperiaate;

Raitisilmaratkaisu

Rakennuksen ulkoseinille asennetaan raitisilmaventtiileitä, jotka varustetaan ”karkeasuodattimilla”. Raitisilmaventtiilit mitoitetaan ja rakennetaan siten, että raitisilma esilämmitetään, ennen huonetilaan johtamista vedon tunteen ehkäisemiseksi. Raitisilmaventtiileiden tarkempi sijoitus sekä ilman esilämmitystapa, määritetään tarkemmin suunnitteluvaiheen aikana. Ratkaisutapa ottaa huomioon hybridijärjestelmän painovoimaisen käytön, mikä huomioidaan raitisilmaratkaisun painehäviön määrityksessä. Painehäviön tulee olla pieni, että järjestelmän painovoimainen käyttö toimisi. Koneellinen käyttö ei saa muuttaa tiloja liiaksi alipaineisiksi, mikä huomioidaan järjestelmän suunnittelussa. Liiallista alipaineisuutta ei saa päästä syntymään rakenteellisten ilmavuotoriskien välttämiseksi.

Poistoilmaratkaisu

Järjestelmä toimii sisäilman laadusta riippuen, joko painovoimaisesti, tai koneellisesti. Poistoilmanvaihtokanava haaroitetaan ullakkotilassa kanteen tiiviillä lämpöeristetyillä moottorisulkupellistöillä varustettuihin osiin, joista toinen osa varustetaan poistoilmapuhaltimella. Poistoilmapuhaltimen toimintaa ohjataan huonetilaan asennettavien tunnistimien, joita ovat; CO2-, ja liiketunnistin perusteella. ”Tilaohjauksen” ulkopuolinen ilmanvaihto toteutuu siten, että järjestelmä ohjautuu painovoimaisen ilmanvaihdon käytölle. Tällöin koneellisen poistoilmanvaihdon pellistö sulkeutuu, ja painovoimaisen ilmanvaihdon pellistö avautuu. Koneellisen poistoilmanvaihdon tilanteessa, painovoimaisen ilmanvaihdon pellistö on ohjattu kiinni asentoon.

Hybridi-ilmanvaihtojärjestelmän periaatekaavio on esitetty liitteessä LVI; liite 1.

Sisäilmaston laatutaso S2, lämpötilojen osalta S3. Rakennus ja iv-töiden puhtaus P2.

Rakennusmateriaalien sekä iv-tuotteiden päästöluokka on M1. Tilakohtainen raitisilmavirtamitoitus henkilömäärän mukaan, 6 dm³/s, hlö.

Alla on esitetty lyhyesti rakennuskohtaiset kuvaukset nykyisistä järjestelmistä, kuntotasosta, sekä arvio toiminnallisesta tasosta. Pääpainopisteenä ovat toimenpide-esitykset kuvauksineen, jotka on esitetty rakennuksittain; rak. 1 (jaettuna rakennusosiin), sekä rak. 2 (vanhempi rakennus).

RAKENNUS 1.PÄÄRAKENNUS JA 90-LUVUN LAAJENNUSOSA

Lämmitysjärjestelmät:

Rakennusta 1, sen laajennusosaa, sekä rakennusta 2 palveleva yhteinen kaukolämpöverkoston piiriin liitetty lämmönjakokeskus sijaitsee rakennuksen kellaritiloissa (entinen kattilahuone). Lämmönsiirtokeskus on vuodelta 1980. Patteri- ja iv-lämmitystä palvelee yhteinen lämmönsiirrin. Kaukolämmön liitospaikka on kielotien puolella.

LÄMMÖNJAKOKESKUS (teho kW)

- lämmitys 540

- käyttövesi 262

Rakennus 2 on liitetty lämmönsiirtojärjestelmän piiriin aluelämpöputkistolla.

Rakennuksen molemmissa osissa on vesikiertoinen patterilämmitys, osassa eteistiloja on kiertoilmakojeita.

Lämmityspatterit ovat vanhalla rakennusosalla pääosin seinäsyvennykseen asennettuja liitoselementtipattereita. Uudemman rakennusosan lämmityspatterit ovat teräslevypattereita. Patteriventtiilit ovat termostaattisääteisiä.

Lämmitysverkoston materiaali on teräsputki. Putkisto on asennettu osin näkyviin, osin näkymättömiin.

Osa vanhemman rakennusosan putkieristeistä sisältää asbestia.

Verkoston venttiilit ovat osin vinoistukka-, osin pallosulkuventtiileitä, lisäksi verkostossa on valurautarunkoisia luistiventtiileitä.

Lämmitysjärjestelmän kuntotaso on kokonaisuutena (laajennusosaa lukuun ottamatta) välttävä.

Vesi- ja viemärijärjestelmät:

Kiinteistö on liitetty kunnallisen vesi- ja viemäriverkoston piiriin.

Tonttivesi- ja viemärijohtojen liitospaikka on Oksamäki -nimisen kulkutien puolella.

Vesimittari on sijoitettu rakennuksen 1 lämmönjakohuoneeseen.

Vesijohtoputkiston pääasiallinen materiaali on kupariputki, kylmävesijohdoissa on käytetty myös galvanoitua teräsputkea. Vesijohdot ovat osin koteloituja, osin rakenteiden sisään asennettuja. Verkoston venttiilit on uusittu osittain, eri aikakausin. Venttiilit ovat pääosin pallosulku, osin vinoistukkaventtiileitä.

Päärakennuksen putkieristeet sisältävät osittain asbestia.

Jätevesiviemärit on tehty valurauta-, osin muoviviemäriputkesta. Lisärakennuksen viemärit on tehty PVC-muoviviemäriputkesta. Kiinteistön sadevesikaivot ja putkistot on uusittu osittain jälkikäteen.

Sekoittajat ovat 1- ja 2-otesekoittajia. Pesualtaat ja wc-laitteet ovat keraamisia. Vesikalusteet on varustettu kalustekohtaisin sulkuventtiilein.

Päärakennuksen tonttisadevesiviemäri on uusittu laajennusosan rakentamisen yhteydessä. Laajennusosan rakennuksen ulkopuoliset viemäriputket ovat rakentamisajalta.

Päärakennuksen vanhan osan tonttiviemärijohto on piirustuksen mukaan betoniputkea. Kiinteistön alueella on myös putkisto-osuuksia, joiden materiaali on betoni.

Vanhemman rakennusosan vesi- ja viemärijärjestelmien kuntotaso on välttävä, uudemman rakennusosan tyydyttävä.

Ilmanvaihtojärjestelmät:

Uudempi rakennusosa;

Koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihtojärjestelmä, joka on varustettu (kuutio) lämmön talteenottolaittein. Lisäksi on erillispoistopuhaltimia. Kanavistot ovat kuumasinkitystä teräksestä valmistettuja kanavia. Tilakohtainen ilmanjako on toteutettu tehdasvalmisteisin tulo- ja poistoilmaelimin.

Vanhempi rakennusosa;

Kellaritilojen ilmanvaihtoa palvelee tuloilmakoje. Tuloilma puhalletaan kellaritilojen rapukkoon. Erillistä tilakohtaista tuloilmankanavointia jakolaitteineen ei ole. Kellarin ilmanvaihto ei sisällä lämmön talteenottolaitteita.

Ensimmäisen kerroksen henkilökunnan tiloja palvelee koneellinen poistoilmanvaihto. Entisen kirjastotilan raittiinilman saantia on parannettu seinäasenteisella raitisilmalaitteella (MobAir). Rakennuksen päädyssä Orvokkitien puolella olevia opetustiloja, palvelee lämmön talteenottolaitteilla varustettu koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto. Ensimmäisessä kerroksessa sijaitsevia puu- ja metallikäsityötiloja palvelee tuloilmakoje, poistoilmanvaihto on toteutettu erillispoistona. Osa rakennuksen ilmanvaihtotavasta on edelleen painovoimainen, kuten toisen kerroksen tilat. Ilmanvaihdon raitisilmaventtiileitä on sijoitettu ikkunapenkin alapuolelle lämmityspatterin syvennykseen. Ko. raitisilmaventtiilit olivat kiinni, mikä estää, ilmanvaihdon toimivuutta. Kanavistot ovat osin rakenneainekanavia, osin tehdasvalmisteisia peltikanavia.

Rakennusautomaatio:

Lämmönjakokeskuksen säätö- ja toimilaitteet ovat analogisia.

TS vaiheessa tehtäväksi esitettävät korjaukset:

Lämmitysjärjestelmiin kohdentuvat toimenpiteet

Lämmönjakokeskuksen uusiminen;

Lämmönjakokeskus uusitaan kokonaisuudessaan varusteineen, paisuntalaitteineen, säätöautomatiikkoineen. Lämmönjakokeskukseen asennetaan valvonta-alakeskus.

Tilaustehon tarkastaminen;

Suunnittelun yhteydessä tarkistetaan kiinteistön kaukolämmön tilausteho.

Lämmitysjärjestelmän uusiminen;

Vanhemman rakennusosan lämpöjohdot ja putkistovarusteet, sekä lämmityspatterit uusitaan kokonaisuudessaan. Lämmityspatterit varustetaan termostaattisäätimin, joissa irtoanturi. Eteistiloihin asennetaan uudet kiertoilmakojeet. Hybridi-ilmanvaihdolla varustetut tilat varustetaan raitisilman esilämmityksellä.

Aluelämpöputkiston uusiminen;

Rakennusten 1 ja 2 väliset piha-alueella sijaitsevat maanalaiset lämpöjohdot uusitaan. Rakennusten välinen putkisto varustetaan sulku- ja säätöventtiilein.

Uudemman rakennusosan patteritermostaattisäätöventtiilit ja sulkutulpat uusitaan. Lämmitysjärjestelmän kautta ei saa johtua ääniä, mikä ehkäistään modifioimalla järjestelmää vaimentavilla osilla. Ilmanvaihtokoneiden säätö- ja toimilaitteet uusitaan ja koneet liitetään iv-konehuoneeseen asennettavan uuden valvonta-alakeskuksen (Schneider) piiriin.

Lämmitysverkostojen tasapainotus;

Uusimistöiden yhteydessä; lämmitysverkostojen (lämmitys/ilmanvaihto) virtaamat mitataan ja järjestelmän säädetään tasapainoon. Virtaamien säätö ja järjestelmien tasapainotus toteutetaan koko kiinteistössä (rakennus 1+ laajennusosa, sekä rakennus 2). Verkosto huuhdellaan ennen säätötyötä.

Vesi- ja viemärijärjestelmiin kohdentuvat toimenpiteet

Vesi- ja viemärijärjestelmien uusiminen

Vanhemman rakennusosan vesi- ja viemärijärjestelmät uusitaan kokonaisuudessaan. Järjestelmät varustetaan tila- ja toimintatarpeen mukaisin varustein ja putkituksin.

Kellaritiloihin sijoitettava siivouskeskus varustetaan tarvittavin kalustein; syvä rst-kaatoallas, seinäsekoittaja, lattiakaivo. Suihku- ja pesutilat sijoittuvat kellarikerrokseen.

Rakennettavat salaojat liitetään perusvesikaivoon. ”Pannuhuoneen” lattia on rakennuksen alin lattiapinta. Padotuskorkeuden alapuolelle sijoittuvia salaojia varten saatetaan joutua rakentamaan pumppukaivo. Sama koskee vanhan ”pannuhuoneen” jätevesiviemäröintiä, joka vaatii ehkä myös pumppaamo toteutuksen.

Kalusteiden uusiminen

Sekoittajat uusitaan. Kalusteiden vesi- ja viemäriputkiliitokset, niiden kiinnitykset tarkastetaan.

Ilmanvaihtojärjestelmiin kohdentuvat toimenpiteet

Nykyisen ilmanvaihtojärjestelmän purku

Nykyiset ilmanvaihtolaitteet, tuloilmakojeet ja poistoilmapuhaltimet puretaan.

Ilmanvaihdon rakentaminen

Vanhemman rakennusosan ilmanvaihto uusitaan kokonaisuudessaan. Osa tiloista varustetaan hybridi-ilmanvaihtojärjestelmällä (järjestelmäkuvaus on esitetty kohdassa; LVIA-tekniset tavoitteet, Yleistä).

Kellaritilat varustetaan koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihtojärjestelmällä.

Ilmankäsittelylaitteet sisältävät energiatehokkaat EC-puhaltimet ja LTO-laitteet. Ilmanvaihtojärjestelmää varten asennetaan valvonta-alakeskus, johon ilmanvaihtojärjestelmien (koneellinen/hybridi) ohjaus- ja valvontatoiminnot liitetään. Rakennusautomaation tulee olla yhteensopiva ja toteutukseltaan Vantaan kaupungin mallin mukainen.

Vanhemman rakennusosan koneellisen ilmanvaihdon kojeita voidaan sijoittaa rakennuksen kellaritiloihin (vanha 'pannuhuone'/alustatila) sekä ullakkotilaan.

Kanavistoina käytetään; tehdasvalmisteisia, kuumasinkitystä teräksestä valmistettuja kierresaumakanavia. Mikäli ilmanvaihtokanavistoina hyödynnetään paikalla olevia rakenneaineisia kanavistoja, tulee ne kunnostaa ja pinnoittaa tarpeen mukaisesti.

Koneellisen ilmanvaihdon osalta; päätelaitteet ovat tehdasvalmisteisia tyyppihyväksyttyjä tulo- ja poistoilmaelimiä, joissa on ilmamäärien mittaus- ja säätömahdollisuus, sekä ääntä vaimentava, ilman virtausta tasaava kytkentälaatikko.

Kuvataidekoulun keramiikkatilan ilmanvaihtoa voidaan tehostaa uunien käytön yhteydessä. Kaasujen ja lämmön leviäminen estetään ilmanvaihtoratkaisulla. Tarkastellaan mahdollisuutta uunin päälle asennettavasta huuvasta, joka on kytketty erilliseen erillispoistopuhaltimeen. Puhaltimen tulee olla räjähdyssuojattu. Kanaviston tulee kestää korkeita lämpötiloja, sekä mahdollisia syövyttäviä kaasuja. Koko kanavisto lämpöeristetään ja pellitetään. Huuvan poistoilmamäärää vastaava raitistuloilmamäärä tuotetaan koneellisella ilmanvaihdolla.

Alustatilan tuuletusta parannetaan koneellisella ilmanvaihdolla, joka käsittää tehokkaan lto-laitteen. Sähköpääkeskukseen ja lämmönjakokeskukseen asennetaan termostaatti-lämpötilaohjattava poistoilmapuhallin. Lämmönjakohuoneen raitisilmasäleikkö sijoitetaan ulkoseinään. Sähköpääkeskuksen koneellisen poistoilmanvaihdon korvausilma toteutetaan oveen tai seinään sijoitettavalla siirtoilmaventtiilillä.

Kuvataidekoulun puolella tarvitaan vähintään kaksi vetokaappia (määrä tarkennetaan suunnitteluvaiheen aikana).

Kellarin lattian alapuolelle asennettavaa radonputkistoa varten asennetaan poistoilmapuhallin kanavistoineen.

Rakennuksen kulttuurihistoriallisesta arvosta johtuen, mahdollisesti ullakolle sijoitettavien ilmanvaihtokoneiden raitis- ja poistoilmasäleikköjen, sekä erillispoistoilmapuhaltimien tai niiden ulospuhalluselimien sijoitteluun kiinnitetään erityistä huomiota. Katon julkisivukuvaan vaikuttaville muutostöille on hankittava museoviraston hyväksyntä. Raitisilmakammioiden pohjan tulee olla allasmallinen, tiivis, vesieristetty, saattolämmitetyllä kaivolla ja viemäröinnillä varustettu.

Huomioitavaa;

Kuvataidekoulun keramiikkauunien sijoitukseen ja turvallisuuskysymyksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Toiminnasta johtuu lämpöä ja kaasua. Saneerauksen yhteydessä uuden sijoituspaikan ilmanvaihto toteutetaan siten, että lämmöstä ja kaasuista johtuvilta turvallisuusriskeiltä vältytään. Ilmanvaihdon toteutusmalli voisi olla tuloilmalla varustettu erillispoistohuuva, korvausilmatoteutuksineen+ tehokas yleisilmanvaihto.

Koneellisen ilmanvaihdon käyntiä ohjataan tarpeenmukaisesti rakennusautomaatiojärjestelmän aikaohjelman mukaan, sekä tilakohtaisilla lisäaikatoiminto painikkeilla.

Tilojen ilmanvaihtotavan jakoperuste koneellinen/hybridi-ilmanvaihtojärjestelmä;

Kellaritilat varustetaan koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, muut vanhemman rakennusosan tilat varustetaan pääsääntöisesti hybridi-ilmanvaihtojärjestelmällä.

Uudemman rakennusosan nykyiselle koneelliselle tulo- ja poistoilmanvaihtojärjestelmille tehdään lähinnä tarpeenmukaisia kanava- ja päätelaitesijoitusmuutoksia.

Rakennusautomaatiojärjestelmän rakentaminen

Kaikki nykyiset lvi-tekniikan säätö- ja automatiikkalaitteet puretaan, lukuun ottamatta rakennuksen 1 laajennusosaa, jonka alakeskus liitetään rakennettavan järjestelmän piiriin.

Valvonta-alakeskukset sijoitetaan tarkoituksenmukaisiin paikkoihin lämmönjakokeskukseen ja ilmanvaihdon laitetilaan. Kaikki mittaukset ja ohjaukset (koneellinen+ hybridi) liitetään valvonta-alakeskuksiin.

Automaatiojärjestelmän tulee olla yhteensopiva Vantaan kaupungilla käytössä olevan järjestelmän kanssa. Rakennusautomaatiojärjestelmä liitetään tietoliikenneverkkoon, mikä mahdollistaa etäohjauksen ja -seurannan ”pilvipalvelun” kautta, pc:llä, tai tablettilaitteella, käytössä olevan ohjelmiston kautta.

MUUTA

Kaikkien teknisten järjestelmien tiedot ja huolto-ohjelma tallennetaan kiinteistönpitojärjestelmään Manager, ja suunnitelma-asiakirjat dokumenttien hallintaohjelmaan Modelspace.

RAKENNUS 2, RUOKALARAKENNUS.

Nykyisten järjestelmien kuvaus:

Lämmitys:

Rakennuksen patterilämmitysverkosto on liitetty rakennuksen 1 lämmitysjärjestelmän piiriin rakennusten välisen alueputkisto välityksellä.

Lämmitysverkosto on tehty teräsputkesta. Järjestelmä on uusittu jälkikäteen.

Putkisto on pääosin näkyvissä.

Lämmityspatterit on varustettu termostaattisääteisin patteriventtiilein.

Vesi:

Rakennuksen sisäiset vesi- ja viemärijohdot on uusittu vuonna 2000.

Ilmanvaihto:

Kohteeseen on asennettu osittainen koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto. Yksi Ito-laitteella laitteella varustettu tulo- ja poistoilmakone, palvelee toisen kerroksen opetustiloja. Eristetty ja pellitetty pääkanavisto on asennettu kylmään ullakkotilaan.

Osaa tiloja palvelee koneellinen poistoilmanvaihto. Keittiön ja ruokalan ilmanvaihto on varustettu tuloilmakoneella, ja erillispoistopuhaltimella.

Tilojen ilmanjakolaitteet ovat tehdasvalmisteisia, ja ne ovat katto- ja seinäasenteisia.

Automatiikka:

Ilmanvaihtokoneen automatiikka on DDC-pohjainen, valvonta-alakeskus TAC/AthmosWare iC1000.

Muuta huomioitavaa:

TS vaiheessa tehtäväksi esitettävät korjaukset:

Alueputkiston (lämpö- ja vesijohtojen) uusiminen

Rakennuksen 1 ja 2 väliset putkistot uusitaan.

Lämmitysverkostoon kohdentuvat toimenpiteet

Rakennusten välisen putkiston uusimisen yhteydessä, uudet lämpöjohdot tuodaan näkyviin rakennuksen sisäpuolelle asti. Nykyiset paikalle jäävät lämmityspatterit varustetaan uusilla termostaattisääteisillä patteriventtiileillä ja uusilla sulkutulpilla. Uusi lämmitysverkosto, sekä paikalle jäävät nykyiset lämmityspatterit huuhdellaan. ”Huone-huoneessa” (katso tilaesitys pohjapiirustukset; ”soitonopetus/bändit, rummut”) soittotilat varustetaan lämmityspatterein, joissa ’äänikatkot’.

Lämmitysverkoston virtaamat säädetään, ja järjestelmä viritetään toimintakuntoon.

Vesikalusteiden uusiminen

Vanhimmat vesi- ja viemärikalusteet (wc-laite, pesuallas, sekoittaja), sekä putkistot uusitaan. Uusittavia kalusteita on muutamia.

Ilmanvaihtojärjestelmän rakentaminen

Rakennuksen ilmanvaihtojärjestelmät uusitaan.

”Huone-huoneessa” tilat varustetaan koneellisella tilakohtaisella tulo- ja poistoilmanvaihtojärjestelmällä, jossa ääniteknisiin, äänen johtuvuuteen liittyviin seikkoihin kiinnitetään erityistä huomiota.

Muut tilat, kuin ”huone-huoneessa”, varustetaan hybridi-ilmanvaihtojärjestelmällä (järjestelmäkuvaus on esitetty kohdassa; LVIA-tekniset tavoitteet, Yleistä).

Mikäli paikalla olevia rakenneaineisia kanavistoja käytetään ilmanvaihdossa, tulee ne kunnostaa ja tiivistää asianmukaisesti.

Nykyiset ilmanvaihtokoneet ja puhaltimet varastoidaan kierrätyskäyttöä varten, mikä huomioidaan niiden purkutyössä.

4.4.5. Huoltokirja

Uudisrakennuksesta ja vanhan suojellun rakennuksen korjaus- ja muutostöistä laaditaan viranomaismääräysten mukaisesti huoltokirjat. Tiedot ’viedään’ käytössä olevaan huoltokirjaohjelmaan

4.11 Sähkötekniset tavoitteet

KOKO KIINTEISTÖÄ KOSKEVAT TAVOITTEET:

Yleistä:

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

Kts. rakennuskohtaiset tavoitteet jäljempänä.

Aluesähköistys ja liittymät:

Nykyiset sähkö-, tietoliikenne- ja kiinteistöautomaatioliittymät säilytetään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon.

Rakennuksen 1 ja 2 välinen kaapelointi uusitaan pihatöiden yhteydessä.

Nykyistä piha-alueiden valaistusta täydennetään (valaisinpylväillä sekä) rakennuksiin asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla. Pihavalaistuksessa rakennuksien lähialueilla hyödynnetään mahdollisimman paljon seinille ja katoksiin asennettavia valaisimia.

Sähkönjakelu ja keskukset

Sähköjärjestelmät rakennetaan voimassa olevien standardien mukaisesti.

Uudet sähkökeskukset sijoitetaan pääsääntöisesti nykyisten keskusten paikoille.

Johtotiet:

Asennuksissa käytetään tehdasvalmisteisia metallirakennetta olevia kaapelihyllyjä, johtokanavia ja valaisinripustuskiskoja. Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristyksiin. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat valkoiseksi maalattua mallia.

Johdot ja niiden varusteet:

Rakennuksiin asennetaan kaapeleita ja johtoja jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:

- Sähkökeskuksia (nousujohdot sekä ohjaus- ja hälytysrunkojohdot)
- Maadoituksia/ukkossuojauksia. Osa maadoitusjohtimista hyödynnetään
- Voimavirtalaitteita esim. keittiökojeita
- Valaistusta ja pistorasioita
- Tele- ja turvajärjestelmiä
- LVIA-laitteita

Kaapeleihin tulee päästä käsiksi kohtuudella peruskorjauksen valmistumisen jälkeen. Esim. uusissa väliseinissä ei käytetä putketonta asennusta. Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää.

Valaistusjärjestelmät:

Tilojen valaistutasojen mitoituksissa tulee noudattaa soveltaen standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia.

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet (kuten Led). Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella.

Energiatehokkuus tulee huomioida valaistusohjauksissa. Valaistusohjaukset voidaan toteuttaa mm. soveltaen kiinteistöautomaation aikaohjauksia, valoisuusantureita, läsnäolotunnistimia ja järkevää valaistusryhmitystä. Lisäksi joissakin huonetiloissa voidaan valaistukseen lisätä himmentimiä, jotka säätävät tilakohtaisesti valaistusvoimakkuutta ulkoa tulevan päivänvalon mukaan.

Valaisinvalinnoissa ja sijoituksissa tulee huomioida uuden oppimisympäristön edellyttämät seikat.

Ulkovalaisimiksi valitaan heti syttyvät energiatehokkaat (Led) valaisimet.

Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, puhelin, videovalvonta):

Asennukset toteutetaan Cat 6 mukaisella suojaamattomalla yleiskaapelointijärjestelmällä. Järjestelmä palvelee tietoliikennettä ja puhelinyhteyksiä sekä videovalvontaa.

Yhteisantennijärjestelmä:

Taajuusalue 5…1750 MHz.

Järjestelmän tulee välittää maanpäällisessä antenniverkossa välitetyt ilmaisjakelukanavat (myös HD).

Inva- WC-hälytysjärjestelmä:

Inva-WC-tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmä:

Rakennuksen kiinteistövalvontajärjestelmää (Schneider) laajennetaan/muutetaan LVIA- teknisten muutostöiden edellyttämässä laajuudessa. Järjestelmällä ohjataan taloteknisiä laitteita, kerätään mittauksia ja välitetään hälytystietoja.

Rikosilmoitusjärjestelmä:

Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena pääsääntöisesti liikeilmaisimilla. Vantaan käyttämä järjestelmä on Hedegren HHL.

Videovalvontajärjestelmä:

Rakennukset varustetaan IP-pohjaisella tietoliikenneverkkoon liitettävällä videovalvontajärjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja ja osin piha-alueita. lisäksi käytäville ja auloihin asennetaan dome-tyyppisiä kameroita. Vantaan käyttämä järjestelmä on nykyisin Avigilon.

RAKENNUSKOHTAISET TAVOITTEET:

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUS

Yleistä:

Rakennuksen sähkötekniikka uusitaan pääosin.

Liittymät:

Sähköliittymän liittymispiste sijaitsee pääkeskuksessa.

Sähkönjakelu ja keskukset:

Rakennuksen pää- ja ryhmäkeskukset uusitaan sekä lisätään keskuksia suunnitteluvaiheessa selvitettävässä laajuudessa.

Rakennus varustetaan kiinteistöautomaatioon liitettävillä energian kulutuksen seurantamittareilla. Mitattavia suureita ovat mm. kiinteistö- ja LVI-laitteiden sähköenergian kulutus sekä aurinkosähköjärjestelmän tuottama energia.

Alamittauksilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Rakennukseen asennetaan ohjauskeskus, joka korvaa vanhan ohjauskeskuksen. Keskuksesta ohjataan käytävä- ja ulkovalaistuksia, sähkölukkoja sekä aluekohtaisia lisäilmastointitarpeita. Em. ohjauksia tarvitaan yleensä virka-ajan ulkopuolella esim. iltakäyttötilanteissa.

Johtotiet:

Pääsääntöisesti nykyiset johtotiet uusitaan. Nykyisten johtoteiden mahdollinen osittainen hyödyntäminen selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Johdot ja niiden varusteet:

Pääsääntöisesti uusitaan.

Valaistusjärjestelmät:

Valaistus uusitaan.

Sali varustetaan ”kevyellä” teatterivalaistusjärjestelmällä.

1.kerroksen näyttelytila varustetaan näyttelytilaan soveltuvalla valaistuksella (itse valaisimet ovat jo käyttäjillä olemassa, riittävyys selvitetään suunnitteluvaiheessa).

Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, puhelin, videovalvonta):

Järjestelmä uusitaan.

Yleiskaapelointitelineet asennetaan omiin erillisiin lukittaviin telekomeroihin. Pistorasioita asennetaan toimistotyyppisiin tiloihin, luokkiin, auloihin, neuvottelutiloihin, henkilökunnan tiloihin, teknisiin tiloihin, info-tv-näytöille, joukkoliikenneaikataulunäytöille, jätesäiliölle, videovalvonnan kameroille, yms.

Rakennus varustetaan langattoman lähiverkon verkon (wlan) tukiasemilla. Lisäksi ulkoseinustoille ulos asennetaan langattoman lähiverkon tukiasemat mm. opetustarkoitusta varten.

Yhteisantennijärjestelmä:

Järjestelmä uusitaan, paitsi antennimasto laitteineen.

Antennipistorasioita asennetaan mm. opetustiloihin ja auloihin. Tarkat paikat ja määrät tarkistetaan suunnitteluvaiheessa.

Äänentoisto- AV- ja kuulutusjärjestelmät:

Keskusradiojärjestelmä uusitaan lukuun ottamatta hiljattain uusittuja keskuslaitteita.

Kaiuttimia asennetaan luokkiin, käytäville auloihin ja henkilökunnan tiloihin.

Osa opetus- ja neuvottelutiloista varustetaan ns. älytaulujärjestelmällä. Järjestelmän laitteet ja laitekaapelointi käyttäjien erillishankinnassa.

Saliin hankitaan oma matalaohminen äänentoistojärjestelmä, joka varustetaan induktiosilmukkavahvistimella. Järjestelmä käsittää vahvistimen, valo/äänipöydän (mikseri), kompressorin, efektilaitteen ja taajuuskorjaimen sekä 4 kpl kaiuttimia. Ohjelmalähteiksi hankitaan viritin ja CD sekä langalliset ja langattomat mikrofonit telineineen. Mikrofoneja ja ym. varten näyttämölle ja saliin asennetaan tukevia liitinkoteloita. Ohjelmalaitteet kootaan siirrettävään, pyörillä varustettuun räkkiin, jolle rakennetaan kaksi liitäntäpaikkaa (varustettu moninapaliittimillä). Kaapeloinnissa huomioitava yhteydet luennoitsijan tietokoneelle sekä lisäksi kaksisuuntaiset yhteydet koulun muihin äänentoisto- ja antennijärjestelmiin. Em. varustelutaso on määritetty kustannuslaskentaa varten. Tarkempi varustus ja kaapelointi selvitetään suunnitteluvaiheessa yhdessä käyttäjien kanssa.

Keskuskellojärjestelmä:

Rakennuksen nykyinen järjestelmä uusitaan. Kelloja asennetaan mm. opetustiloihin, auloihin, käytäville, neuvottelutiloihin, saliin ja ulos. Järjestelmän valinnassa tulee huomioida yhteensopivuus laajennusosan ja rakennuksen 2 järjestelmien kanssa.

Soittokellot ja varattu-valot:

Suunnitteluaikana sovittavat sisäänkäynnit varustaan soittokelojärjestelmällä.

Neuvottelutilat ja rehtorin huone varustetaan varattu-valo-laitteilla.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmä:

Rakennuksen kiinteistövalvontajärjestelmä uusitaan LVIA- teknisten muutostöiden edellyttämässä laajuudessa.

Rikosilmoitusjärjestelmä:

Nykyinen järjestelmä uusitaan.

Videovalvontajärjestelmä:

Rakennukseen asennetaan videovalvontajärjestelmä.

Kulun- ja ovivalvontajärjestelmät:

Pääkulkureittien ulko-ovet sähkölukkojen tarve ja mahdolliset ohjaustavat selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä:

Järjestelmä uusitaan.

Paloilmoitinjärjestelmä:

Rakennus varustetaan automaattisella osoitteellisella analogisella paloilmoitinjärjestelmällä, mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

Savunpoistojärjestelmä:

Rakennus varustetaan savunpoistojärjestelmällä, mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät:

Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

Pesutilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus) mikäli lattioihin tehdään rakennusteknisiä töitä.

Keittiölaitteille, pesukoneille, yms. asennetaan sähköliitännät.

TS vaiheessa tehtäväksi esitettävät korjaukset:

Ks. teksti yllä.

RAKENNUS 1, 90-LUVUN LAAJENNUSOSA

Yleistä:

Pääsääntöisesti nykyiset sähköjärjestelmät säilytetään.

Sähköjärjestelmiin tehdään rakennus- ja LVIA-teknisistä muutostöistä aiheutuvat sähkötekniset muutokset. Lisäksi sähköjärjestelmät täydennetään tämän päivän vaatimusten tasolle.

Liittymät:

Rakennuksessa on nousukeskus, joka on kaapeloitu rakennuksen 1 pääkeskuksesta.

Sähkönjakelu ja keskukset:

Rakennuksen nykyiset keskukset ja nousujohdot säilytetään.

Rakennukseen talotekniset ohjaukset liitetään rakennuksen 1 ohjauksiin.

Johtotiet:

Nykyiset johtotiet säilytetään. Tarvittaessa pientä täydennystä.

Johdot ja niiden varusteet:

Nykyiset johdot ja niiden varusteet säilytetään. Uusille järjestelmille asennetaan kaapelointi.

Valaistusjärjestelmät:

Pääsääntöisesti valaistus säilytetään. Huone-huoneessa tiloihin lisätään uusia valaisimia.

Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, puhelin, videovalvonta):

Kaapelointiverkkoa täydennetään opetustilojen ja wlan-rasioinnin osalta.

Yhteisantennijärjestelmä:

Nykyinen järjestelmä säilytetään.

Äänentoisto- AV- ja kuulutusjärjestelmät:

Nykyinen keskusradiojärjestelmä säilytetään.

Osa opetus- ja neuvottelutiloista varustetaan ns. älytaulujärjestelmällä. Järjestelmän laitteet ja laitekaapelointi käyttäjien erillishankinnassa.

Keskuskellojärjestelmä:

Rakennuksen nykyinen järjestelmä säilytetään.

Soittokellot ja varattu-valot:

Suunnitteluaikana sovittavat sisäänkäynnit varustaan soittokelojärjestelmällä.

Neuvottelutilat ja rehtorin huone varustetaan varattu-valo-laitteilla.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmä:

Rakennuksen kiinteistövalvontajärjestelmä uusitaan LVIA- teknisten muutostöiden edellyttämässä laajuudessa.

Rikosilmoitusjärjestelmä:

Nykyiset laitteet uusitaan, kaapelointi säilytetään.

Videovalvontajärjestelmä:

Rakennukseen asennetaan videovalvontajärjestelmä.

Kulun- ja ovivalvontajärjestelmät:

Pääkulkureittien ulko-ovet sähkölukkojen tarve ja mahdolliset ohjaustavat selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä:

Järjestelmä uusitaan.

Paloilmoitinjärjestelmä:

Rakennus varustetaan automaattisella osoitteellisella analogisella paloilmoitinjärjestelmällä, mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

Savunpoistojärjestelmä:

Rakennus varustetaan savunpoistojärjestelmällä, mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät:

Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

RAKENNUS 2., RUOKALARAKENNUS

Yleistä:

Ennen vuotta 2004 tehdyt sähköasennukset (osa 1.kerroksesta, vanha nousukeskus PK-2) uusitaan. Nykyinen IV-konehuone puretaan.

Muilta osin sähköjärjestelmiin tehdään rakennus- ja LVIA-teknisistä muutostöistä aiheutuvat sähkötekniset muutokset. Lisäksi sähköjärjestelmät täydennetään tämän päivän vaatimusten tasolle.

Liittymät:

Rakennuksessa on nousukeskus (PK-2), joka on kaapeloitu rakennuksen 1 pääkeskuksesta.

Sähkönjakelu ja keskukset:

Rakennuksen nykyiset vanhat keskukset ja niiden nousujohdot uusitaan.

Rakennukseen talotekniset ohjaukset liitetään rakennuksen 1 ohjauksiin.

Johtotiet:

Nykyiset johtotiet säilytetään. Tarvittaessa pientä täydennystä.

Johdot ja niiden varusteet:

Nykyiset johdot ja niiden varusteet säilytetään osittain. Vanhat asennukset uusitaan. Uusille järjestelmille asennetaan kaapelointi.

Valaistusjärjestelmät:

Vanha valaistus uusitaan.

Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, puhelin, videovalvonta):

Nykyinen kaapelointi säilytetään. Lisäksi verkkoa täydennetään opetustilojen ja wlan-rasioinnin osalta.

Yhteisantennijärjestelmä:

Nykyinen järjestelmä säilytetään.

Äänentoisto- AV- ja kuulutusjärjestelmät:

Nykyinen keskusradiojärjestelmä säilytetään.

Osa opetus- ja neuvottelutiloista varustetaan ns. älytaulujärjestelmällä. Järjestelmän laitteet ja laitekaapelointi käyttäjien erillishankinnassa.

Keskuskellojärjestelmä:

Rakennuksen nykyinen järjestelmä säilytetään.

Soittokellot ja varattu-valot:

Suunnitteluaikana sovittava varustetaanko sisäänkäynti soittokelojärjestelmällä.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmä:

Rakennuksen kiinteistövalvontajärjestelmä uusitaan/muutetaan LVIA- teknisten muutostöiden edellyttämässä laajuudessa.

Rikosilmoitusjärjestelmä:

Nykyiset laitteet uusitaan, kaapelointi säilytetään.

Videovalvontajärjestelmä:

Rakennukseen asennetaan videovalvontajärjestelmä.

Kulun- ja ovivalvontajärjestelmät:

Pääkulkureittien ulko-ovet sähkölukkojen tarve ja mahdolliset ohjaustavat selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä:

Nykyinen järjestelmä säilytetään.

Paloilmoitinjärjestelmä:

Rakennus varustetaan automaattisella osoitteellisella analogisella paloilmoitinjärjestelmällä, mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

Savunpoistojärjestelmä:

Rakennus varustetaan savunpoistojärjestelmällä, mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät:

Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

TS vaiheessa tehtäväksi esitettävät korjaukset:

Ks. teksti yllä,

5. Rakennuspaikka

5.2 Sijainti ja hallinta

Rakennukset sijaitsevat Tikkurilan keskusta-alueella.

Tontti ja sen rakennukset ovat Vantaan kaupungin omistuksessa. Viereinen poliisitalon autopaikka-alue (kaavassa YH 92-61-304-3 alue ja LPA-alue 92-61-304-4) ei ole kaupungin omistuksessa. Ruokalarakennuksen ja Valkoisen lähteen tien välissä on pieni kiilanmuotoinen alue kiinteistötunnuksella 92-61-304-1, ei kuulu Kulttuurikeskus Orvokin tonttiin, vaikka on kaupungin omistuksessa. Tontilla ei ole juridisia rakentamisrajoitteita.

Tontin eteläpuolella on käynnissä kaavamuutos nro.002299, jossa selvitetään As Oy Kultapyrstön, Tikkurilan neuvolan, Aravatalon, As Oy Säästöpyrstön ja As Oy Lohenpyrstön kaupunkikuvallisia, historiallisia ja rakennushistoriallisia arvoja. Rakennukset ja mahdollisesti osa rakennusten pihapiireistä on tarkoitus suojella osana kaavamuutosta.

Orvokkitiellä on ilmoitettu kadun perusparantaminen ja vesihuoltoverkon saneeraus (yht.hlö Mariika Lehto). Viereisessä korttelissa Kielotie 38-42 on ilmoitettu oleva vesihuollon suunnitteluohjelman mukainen kohde.

5.3 Asemakaavamääräykset

Tontin asemakaavamuutos kortteleille 61221 ja 61304 sekä katualueet on hyväksytty 20.10.2008. Tontti 92-61-304-2 on asemakaavassa merkitty YO alueeksi, opetustoimintaa palveleva alue. Molemmat vanhat rakennukset on suojeltu kaavassa, samoin niiden piha-alue. ks. tarkempi kuvaus 4.1 ja 4.2. ja liitteenä olevat asemakaavamääräykset.

Toteutussuunnitelmille tulee pyytää Vantaan kaupungin museon lausunto.

5.4 Maaperätiedot, kunnallistekniikka

Tikkurilan alue sijaitsee entisen Grönbergin lyijysulaton laskeuma-alueella, mutta rekistereissä ei tontin pintamaata ole merkitty lyijystä saastuneeksi alueeksi. Tontilta on otettu maanäytteet 31.10.2017 perustusten koekuoppien yhteydessä.

Tontin pohjoisosa sijaitsee Kylmäojan pienvaluma-alueella.

Tontilla kulkevat nykyisten rakennusten hulevesiviemärit, jätevesiviemärit, kaukolämpöjohdot (tontin eteläpuolella), sähkökaapelit, tietoliikennekaapelit ja vesijohdot. 1939 valmistuneella rakennuksella ja laajennusosalla on tontilla oma kaukolämpöliittymäjohto.

5.5 Ympäristö ja meluolosuhteet

Liikenteen melu päivällä vuoden 2011 mittausten mukaan oli 45-65 dB, maksimin ollessa tontin pohjois-osissa Valkoisenlähteen tien sivulla. Rakennuspaikka ei ole lento- tai rautatiemeluvyöhykkeillä. Tontin koillisosassa vuonna 2011 mitattuna rautatien melu oli päiväaikaan 45-50 dB.

Liikenne nostaa tontin pienhiukkasten määrään ja vaikuttaa tontin käytettävyyteen koulu- tai päiväkotitoiminnassa. Avoimella vilkasliikenteisen reittien vieressä sijaitseva tontti on ilmansaasteiden ja pienhiukkasten johdosta herkkä kohde. Ennusteiden mukaan piha-alue ei sovellu päiväkoti- ja koulukäyttöön.

Pienhiukkaset alueella:

- HSY:n ilmanlaatuvyöhykkeitä voidaan käyttää alustavana arviona päiväkodin /koulun (herkkä kohde) sijaintia harkittaessa. HSY:n ilmanlaatuvyöhykkeet kuvaavat riskiä ilmansaasteiden haitoille avoimessa ja tasaisessa ympäristössä, jossa väylän varrella ei ole merkittäviä esteitä ilman sekoittumiselle (Ilmanlaatu maankäytön suunnittelussa -opas, ELY-keskus 2015, Hannu Airola ELY-keskus, Maria Myllynen HSY, sivut 21–23).
- Vantaan tie- ja pääkatuverkon liikenne-ennusteen (Strafica Oy, 26.9.2005) mukaan ennustevuoden 2030 liikennemäärä Valkoisenlähteentiellä välillä Talvikkitie–Kielotie on noin 17 000 ajoneuvoa vuorokaudessa (KAVL, keskimääräinen arkivuorokausiliikenne).
- Ennusteliikennemäärän mukainen herkän kohteen suositusetäisyys Valkoisenlähteentien lähimmän ajoradan reunasta rakennuksen julkisivun ja piha-alueen reunaan on noin 70 metriä, joten pohjoinen koulurakennus ja koko piha-alue eivät sovellu päiväkoti / koulukäyttöön. Ainoastaan eteläisimmät koulurakennukset jäävät pääosin suositusetäisyyden ulkopuolelle.
- Valkoisenlähteentien liikenne aiheuttaa myös melua tontille. Katualueelle koulutontin pohjoisrajalle on rakennettu meluaita suojaamaan piha-aluetta melulta Valkoisenlähteentien rakentamisen yhteydessä. Kuitenkin jo nykyisellä liikenteellä tontin pohjois-/koillisosalle pihalle leviää päivällä (kello 7–22) yli 55 desibelin melutaso (ohjearvo Vnp 993/1992), sillä koulun itäpuolen tontille ei ole rakennettu suunnitelmissa olleita rakennuksia, jotka suojaisivat osittain koulutonttia melulta. Liitteenä melukartta vuoden 2011 liikennetiedoilla ja kahden metrin laskentakorkeudella (ote ympäristömeludirektiivin mukaisesta Vantaan kaupungin meluselvityksestä 2012). Tie- ja katuliikenteen aiheuttamat melutasot rakennusten julkisivuilla ovat korkeammat ylempien kerrosten korkeudella kuin kahden metrin laskentakorkeudella pihatasolla.

5.6 Radonselvitys

Koululla on tutittu radon -pitoisuudet keväällä 2017. Saadut arvot olivat välillä 42-79 Bq/m3.

Näytteitä otettiin molemmista rakennuksista yhteensä 4 kpl. Arvot eivät aiheuta toimenpiteitä.

5. Kustannukset

5.1 Rakennuskustannukset

Laskettu tavoitehinta koko hankkeelle on: 5 960 000 € (alv 0%).

Rakennus 1. + lisärakennus: 4 029 000 € (alv 0%).

Rakennus 2: 1 931 000 € (alv 0%).

5.2 Käyttökustannusennuste

Koko hanke yhteensä: 575 975 € /vuosi; 235,28 € /htm2/vuosi 19,61 €/htm2/kk

Ylläpitokustannukset 133 955 € /vuosi; 54,72 € /htm2/vuosi 4,56 €/htm2/kk

Pääomakustannukset 442 020 € /vuosi; 180,56 € /htm2/vuosi 15,05 €/htm2/kk

Toiminnan kustannukset ks. sivu 4.

5.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste

350 000 € (alv 0%), vuodelle 2020.

5.4 Rahoitus ja investointiohjelmiin kuuluminen

Hankkeen toteutukseen on hyväksytyssä investointiohjelmassa varattu vuosille 2018 – 2020 5 milj.€ (alv 0 %).

Hyväksytyssä tarveselvityksessä kustannusennuste hankkeelle oli 6 530 000 € (alv 0%), ja sen lisäksi julkisivukorjauksiin varattiin optiona 250 000 € (alv 0%).

Valmisteilla olevassa investointiesityksessä hankkeelle on varattu vuosille 2018 – 2020 7,1 milj. €.

5.5 Toteutus ja aikataulu

Suunnittelijahankinnat tehdään kesällä 2018 ja suunnitteluvaihe elokuussa 2018.

Suunnitteluaikaa on elokuusta 2018 helmikuun 2019 loppuun.

Koulurakennusten korjauksen pyritään tekemään vaiheistettuna niin, että kuvataidekoulu voi toimia nykyisessä kiinteistössä rakennustöiden aikana. Musiikkiopisto on tällä hetkellä väistötiloissa Simonkodissa. Väistötilat ovat poistumassa käytöstä vuonna 2020, kun tilat puretaan.

5.6 Riskit

Hankkeen epävarmuustekijät ovat tavanomaisia liittyen rakentamiskustannuksiin sekä hankkeen onnistumiseen.

- Painovoimaisella /hybridi-ilmanvaihtoratkaisulla saavutettava ilmavaihdon taso, onko riittävä nykymääräyksiin ja ympäristökeskuksen tavoitteisiin
- Rakennuskustannusten yllättävä nousu toteutusaikana
- Markkinatilanteiden aiheuttama rakennusmateriaalien saamisvaikeudet
- Hanke epäonnistuu ja kohteessa sisäilmaongelmia / kosteusvaurioita heti valmistumisen jälkeen
- Pedagoginen malli muuttuu lähivuosina, jolloin rakennus ei ole enää käyttäjän tarpeen mukainen

- Vanhimman rakennuksen rakenteiden tiivistäminen epäonnistuu
- suojelu aiheuttaa rajoitteita huonekokoihin
- Maaperästä löytyy tutkimuksissa lyijy-jäämiä, joiden johdosta maaperää joudutaan puhdistamaan saastuneilta osin.

Nämä riskit voidaan estää, jos

- Ilmanvaihtoratkaisusta keskustellaan hyvissä ajoin viranomaisten kanssa, ja käydään läpi ratkaisu suunnitteluvaiheen alussa sekä ympäristökeskuksen että rakennusvalvonnan edustajan kanssa.
- Hanke toteutetaan tässä suunnitellussa ajassa.
- Rakennus suunnitellaan huolella ja toteutus valvotaan huolellisesti.
- Noudatetaan kuivaketju 10-menettelytapaa
- Ulkovaippoihin kohdistuneet korjaustyöt tehdään sääsuojan alla
- Suositaan avointa, käyttö- ja muuntojoustavaa rakentamista.
- Tiivistyötyö suoritetaan suunnitelmien mukaan huolella valvoen. Rakennukseen ei muodosteta koneellisesti alipainetta, jolloin rakenteiden epäpuhtaudet voivat kulkeutua sisätiloihin.
- Lyijypitoisuuksien puhdistuksen selvittämiseen varaudutaan hankesuunnitelmassa ja suunnitteluvaiheessa taloudellisesti.

Molemmista rakennuksista on laadittu HAVAT- riskikartta. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeen mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

6. Vastuuhenkilöt/työryhmä

6.1 Hankesuunnitteluryhmän jäsenet

Vantaan kaupunki, Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala, Tilakeskus,

Kieltotie 13, 01300 Vantaa, e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

- Katri Olli, rakenneinsinööri, tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheen työturvallisuuskoordinaattori, hankesuunnitteluvaiheen vastuuhenkilö, puh. 040 744 4608
- Anne Jaakola-Wondafrash, rakennuttaja-arkkitehti, hankesuunnitelman kokoaminen, puh.043-827 2841
- Ilkka Poikkimäki, LVI-insinööri puh. 040 526 4355
- Yrjö Jaakkola, sähköinsinööri, puh. 040 7492589
- Tuula Raulo, kustannusinsinööri, puh. 043 826 8086

- Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija, puh. 040 588 6289
- Marita Tamminen, projektipäällikkö, Energia-asiat, puh. 0400 818 209

Vantaan kaupunki, henkilöstökeskus, Tikkuraitti 11 A, 01300 Vantaa

e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

- Elina Mehtonen, työsuojeluvaltuutettu, puh. 043 825 4920

Vantaan kaupunki, taloussuunnittelu

e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

- Kirsi Vaten, Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnittelu, puh. 040 703 0535

Musiikkiopisto

Lummetie 4 01300 Vantaa, e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

- Tuuli Talvitie, rehtori, puh. 040 511 6255
- Monna Relander, apulaisrehtori, puh. 040 511 6256

Kuvataidekoulu

Orvokkitie 15 01300 Vantaa, e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

- Juha Saari, rehtori, puh. 043 825 3756

Vantaan kaupunki, Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala, Tilakeskus,

Kieltotie 13, 01300 Vantaa, e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

- Merja Ryytty, hankekehitysarkkitehti, tarveselvitysvaiheen vastuuhenkilö
- Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija, puh. 043 825 7348

Vantaan kaupunki, sivistystoimi

Jokiniemen koulu, Valkosenlähteentie 51, 01370 Vantaa, e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

- Leena Kolho-Venäläinen, rehtori, puh. 0400 971 986 (tarveselvitysvaiheessa)

Vantaan kaupunki, SIVI, talous ja hallintopalvelut, Asematie 6 A, 01300 Vantaa,

e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

- Satu Turunen, toimitila-asiantuntija, puh. 043 827 1740

Vantaan kaupunki, SIVI, perusopetuksen tulosalue, Asematie 6 A, 01300 Vantaa

- Virpi Lehmusvaara, aluepäällikkö, puh. 040 528 9558 (tarveselvitysvaiheessa)
- Niina Korko, aluepäällikkö sijaistaa Virpi Lehmusvaaraa 28.2.2018 asti, puh. 040 480 6596

Vantaan kaupunki, SIVI, kulttuuripalvelujen tulosalue, Kielotie 20 C, 01300 Vantaa

e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

- Annukka Larkio, kulttuurijohtaja, puh. 050 318 1686

Vantaan kaupunki, Tietohallinto, Kielotie 14 B, 01300 Vantaa, e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

- Jarmo Marjusaari, ITC-pääsuunnittelija

Työturvallisuuskoordinaattori

Tarveselvitys-hankesuunnitelmavaiheessa:

- Hankkeen rakenneinsinööri, Katri Olli
- Suunnittelu ja toteutusvaiheessa Tilakeskuksen rakennuttamisen projektipäällikkö.

LIITE 2. ILMAKUVA

LIITE 3. KAAVAOTE

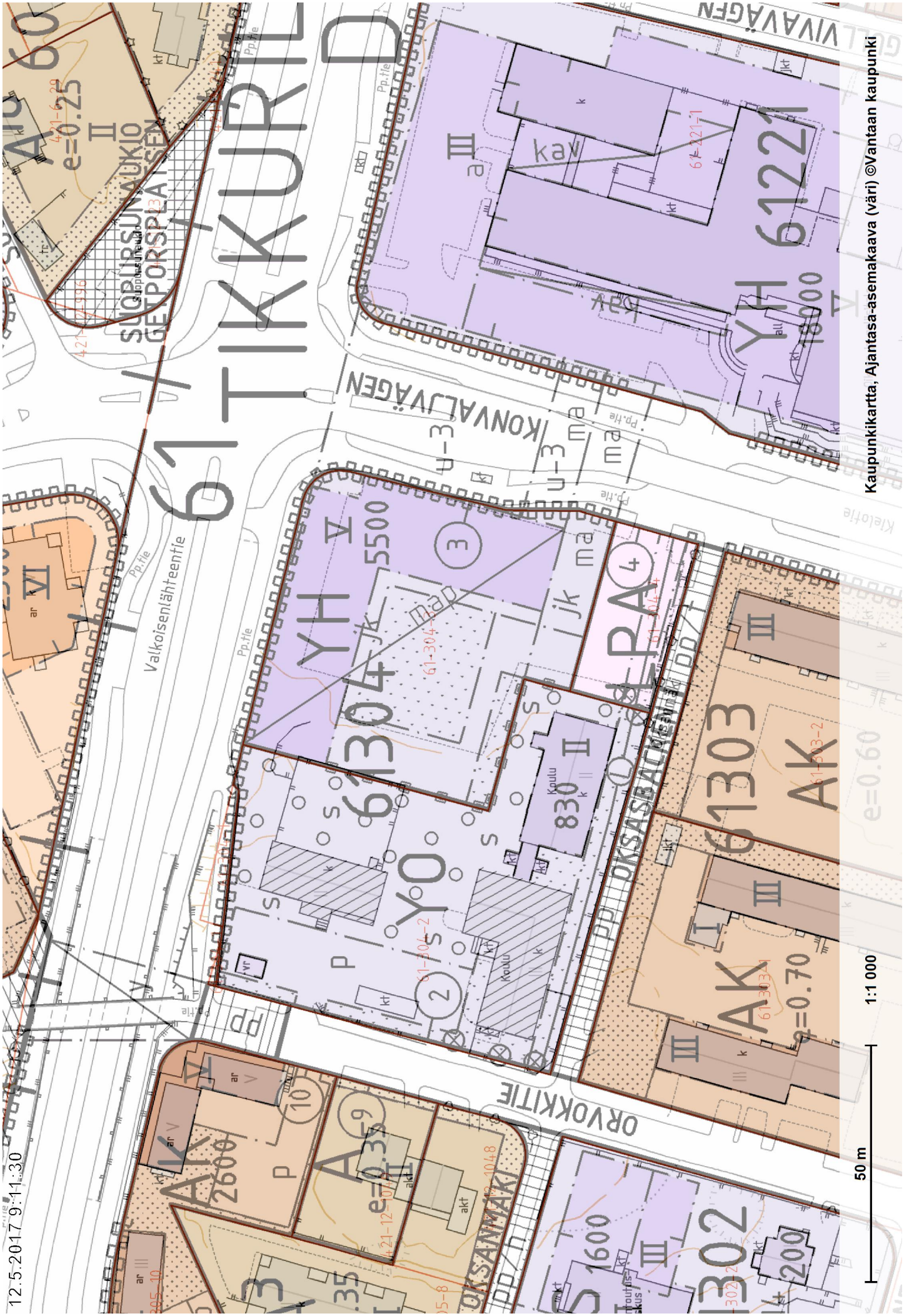

LIITE 4. KAAVAMERKINNÄT

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
001970	5.3.2008	87/57, 88/57

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 61

TIKKURILA

Asemakaavan muutos
Korttelit 61221 ja 61304
sekä katualueet.

Tonttijako ja tonttijaon muutos
Kortteli 61304.

1:2000

Vanda stad
Stadsdel 61

Kv 20.10.2008

DICKURSBY

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 61221 och 61304
samt gatuområden.

Tomtindelning och ändring av tomtindelningen
Kvarteret 61304.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

YH Hallinto- ja virastorakennusten korttelialue.

YH - korttelia 61221 ja YH-aluetta korttelissa 61304 koskevia määräyksiä:

Rakennusten tulee olla arkkitehtonisesti korkeatasoisia.

Katolle saa rakentaa kerrosluvun ja rakennusoikeuden lisäksi teknisiä tiloja, jotka tulee niihin liittyvine laitteineen huolitella rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuviksi.

Toimisto- ja muiden vastaavien työtilojen keskiäänitason ja rakennuksen ulkopuolella vallitsevan keskiäänitason ero tulee Valkoisenlähteentien puoleisilla julkisivuilla olla vähintään 30 dB.

Tontti tulee rakentamattomilta osiltaan kunnostaa ja hoitaa laadukkaana ympäristönä.

Istutettavalla alueen osalla tulee olla puita ja pensaita.

Maaperän puhtaus tulee selvittää ennen rakennustöiden aloittamista.

Jätehuoneet on sijoitettava rakennukseen.

YH-korttelia 61221 koskevia määräyksiä:

Laajennusosien suunnittelun lähtökohtana tulee olla nykyisen rakennuksen arkkitehtuuri ja materiaalit.

Mikäli rakennuksissa käytetään julkisivuelementtejä, tulee niiden saumat häivyttää sauman sijoituksen tai julkisivun pintarakenteen avulla tai hyödyntää saumoja rakennustaiteellisena keinona.

Sokkelin tulee olla joko luonnonkivipintainen tai hiottua väribetonia.

Maantasokerroksen julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.

Korttelin ympärille saa rakentaa muurin.
Muurin päälle on rakennettava aita.
Muurin ja aidan on muodostettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen kokonaisuus, jossa muurin ja aidan osuus voi vaihdella.
Muurin tulee olla luonnonkivipintainen ja aidan pystypinnainen teräsaita.

YH-aluetta korttelissa 61304 koskevia määräyksiä:

Uudisrakennuksen tulee olla mittasuhteiltaan ja aukotukseltaan ympäröiviin rakennuksiin soveltuvia.

Kielotien puolelta tulee osoittaa yleinen sisäänkäynti rakennukseen.

Julkisivujen tulee olla pääosin paikalla muurattuja.
Pinnan tulee olla vaaleaksi rapattua poltettua savitiiltä.
Julkisivuvärinä tulee sisäpihan puolella käyttää samaa vaaleankeltaista sävyä kuin suojelluissa koulurakennuksissa.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för förvaltnings- och ämbetsverksbyggnader.

Bestämmelser som gäller YH-kvarteret 61221 och YH-området i kvarter 61304:

Byggnaderna skall hålla hög arkitektonisk klass.

På taket får utöver våningstalet och byggrätten byggas tekniska utrymmen, vilka tillsammans med de anordningar som hänför sig till dessa, skall anpassas till byggnadens arkitektur.

I fasaderna mot Vitbäcksvägen skall skillnaden i medelljudnivå vara minst 30 dB mellan kontors-, affärs- och motsvarande arbetsutrymmen och utomhus.

Tomten skall, till sina obebyggda delar, iståndsättas och skötas som en högklassig miljö.

Den del av området som skall planteras skall ha träd och buskar.

Jordmånens renhet måste utredas innan byggnadsarbetena påbörjas.

Avfallsrummen skall placeras i byggnaden.

Bestämmelser som gäller YH-kvarteret 61221:

Planeringen av dom delar som utvidgas skall utgå från den nuvarande byggnadens arkitektur och material.

Om fasadelement används i byggnaderna, skall dessas fogar döljas med hjälp av fogarnas placering eller fasadens ytstruktur, eller så skall fogarna användas som ett arkitektoniskt grepp.

Sockeln skall antingen ha en yta av natursten eller polerad infärgad betong.

Markvåningens fasader får inte ge ett slutet intryck.

Behovet av bilplatser fastställs i samband med byggLovet utgående från trafikplaneringens utlåtande.

Runt omkring kvarteret får en mur byggas.
På muren skall ett staket byggas.
Muren och staketet skall utgöra en högklassig helhet som passar in i stadsbilden, där murens och staketets inbördesförhållande kan variera.
Murens yta skall vara av natursten och staketet skall bestå av vertikala stålspjälor.

Bestämmelser som gäller YH-området i kvarter 61304:

Den nya byggnaden skall i fråga om proportioner och dimensioneringen av dörr- och fönsteröppningar stämma överens med de omgivande byggnaderna.

En allmän ingång till byggnaden skall anvisas från Konvaljvägen.

Fasaderna skall i huvudsak vara murade på plats.
Ytan skall bestå av bränt lertegel med ljus putsning.
Fasadfärgen på innergården skall vara i samma ljusgula nyans som på de skyddade skolbyggnaderna.

	Maantasokerroksen tulee olla luonnonkivipintainen.	Markplansvåningen skall ha en yta av natursten.
	Maantasokerroksen julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.	Markvåningens fasader får inte ge ett slutet intryck.
	Pihan pintojen, rakenteiden ja istutusten on muodostettava korttelin eri osia yhdistävä kokonaisuus. Pihasuunnitelmasta on pyydettävä paikallisen museoviranomaisen lausunto.	Gårdsytor, konstruktioner och planteringar skall bilda en helhet som förenar kvarterets olika delar. Utlåtande skall begäras av den lokala museimyndigheten om planen för gården.
	Tontille nro 61304 / 3 tulee sijoittaa 159 autopaikkaa, joista 107 autopaikkaa tulee sijoittaa pihakannen alle. Pihakannelle saa sijoittaa enintään 20 autopaikkaa.	På tomt nr 61304 / 3 skall placeras 159 bilplatser, av vilka 107 bilplatser skall placeras under gårdsdäck. På gårdsdäcket får placeras högst 20 bilplatser.
	Korttelialueelle saa sijoittaa korttelin 61221 autopaikkoja.	På kvartersområdet får placeras bilplatser för kvarter 61221.
	Rakennuksen 1. kerrokseen Valkoisenlähteentien puoleiseen siipeen saa rakennusoikeuden lisäksi sijoittaa pysäköintitiloja.	I byggnadens första våning, i flygeln mot Vitbäcksvägen, får placeras parkeringsutrymmen utöver byggrätten.
	Korttelin ympärille saa rakentaa muurin. Muurin päälle on rakennettava aita. Muurin ja aidan on muodostettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen kokonaisuus, jossa muurin ja aidan osuus voi vaihdella. Muurin tulee olla luonnonkivipintainen ja aidan pystypinnainen teräsaita.	På muren skall ett staket byggas. Muren och staketet skall utgöra en högklassig helhet som passar in i stadsbilden, där murens och staketets inbördesförhållande kan variera. Murens yta skall vara av natursten och staketet skall bestå av vertikala stålspjälor.
YO	**Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för byggnader för undervisningsverksamhet.**
	YO-aluetta korttelissa 61304 koskevia määräyksiä:	**Bestämmelser som gäller YO-området i kvarter 61304:**
	Alueelle saa sijoittaa toiminnan kannalta välttämättömiä asuntoja.	På området får placeras bostäder nödvändiga med tanke på verksamheten.
	Suojeltavan rakennuksen julkisivuissa tulee erityisesti vaalia alkuperäisiä rakennusosia ja julkisivukorjauksissa käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja.	På den skyddade byggnadens fasader skall särskilt de ursprungliga byggnadsdelarna bevaras och originalmaterial eller motsvarande användas då fasadernas repareras.
	Alkuperäisinä säilyneiden aula- ja porrastilojen tilarakenne ja arkkitehtuurin luonne on säilytettävä.	I de entréer och trapphus som bevarats i ursprungligt skick skall karaktären hos den rumsliga gestaltningen och arkitekturen bibehållas.
	Pihan pintojen, rakenteiden ja istutusten on muodostettava korttelin eri osia yhdistävä kokonaisuus. Pihasuunnitelmasta on pyydettävä paikallisen museoviranomaisen lausunto.	Gårdsytor, konstruktioner och planteringar skall bilda en helhet som förenar kvarterets olika delar. Utlåtande skall begäras av den lokala museimyndigheten om planen för gården.
	Istutettavalla alueen osalla tulee olla puita ja pensaita.	Den del av området som skall planteras skall ha träd och buskar.
	Säilytettävät puut on suojattava rakentamisen aikana.	De träd som skall bevaras skall skyddas under den tid som byggandet pågår.
	Maaperän puhtaus tulee selvittää ennen rakennustöiden aloittamista.	Jordmånens renhet måste utredas innan byggnadsarbetena påbörjas.
	Autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.	Behovet av bilplatser fastställs i samband med bygglovet utgående från trafikplaneringens utlåtande.
LPA	**Autopaikkojen korttelialue.**	**Kvartersområde för bilplatser.**
	LPA-aluetta korttelissa 61304 koskevia määräyksiä:	**Bestämmelser som gäller LPA-området i kvarter 61304:**
	Korttelialueelle saa sijoittaa korttelin 61304 autopaikkoja. Autopaikkojen tulee olla yhteiskäytössä.	På kvartersområdet får placeras bilplatser för kvarter 61304. Bilplatserna skall vara i samanvändning.
	Alueen kautta saa järjestää ajoyhteyden siihen rajoittuville tonteille.	Via området får ordnas en körförbindelse till de angränsande tomterna.
	Pysäköintipaikat on kivettävä ja rajattava reunakivellä kadusta ja istutusalueista.	Parkeringsplatserna skall stenläggas och avgränsas från gatan och planteringarna med kantsten.
	Pihan pintojen, rakenteiden ja istutusten on muodostettava korttelin eri osia yhdistävä kokonaisuus. Pihasuunnitelmasta on pyydettävä paikallisen museoviranomaisen lausunto.	Gårdsytor, konstruktioner och planteringar skall bilda en helhet som förenar kvarterets olika delar. Utlåtande skall begäras av den lokala museimyndigheten om planen för gården.
	Istutettavalla alueen osalla tulee olla puita ja pensaita.	Den del av området som skall planteras skall ha träd och buskar.
	Säilytettävät puut on suojattava rakentamisen aikana.	De träd som skall bevaras skall skyddas under den tid som byggandet pågår.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa - alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**
②	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
61	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
TIKKU	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
61221	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
KIELOTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**

5500	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
V	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
aIII	Auton säilytyspaikan rakennusala, jossa roomalainen numero osoittaa autotasojen suurimman sallitun määrän.	Byggnadsyta för förvaringsplats för bil där den romerska siffran anger största tillåtna antal bilplan.
ma	Maanalainen tila.	Utrymme under markplanet.
	Maanalaista tilaa (ma) asemakaavan muutoksessa 001970 koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller utrymme under markplanet (ma) i ändring av detaljplanen 001970:
	Maanalaiset tilat liittyvät kiinteistöjen toimintaan.	De underjordiska utrymmena hänför sig till fastigheternas verksamhet.
map	Maanalainen pysäköintitila.	Underjordiskt parkeringsutrymme.
u-3	Kadun ylittävä kortteleihin 61221 ja 61304 kuuluva uloke. Ulokkeen alla olevan kadun vapaa korkeus on oltava vähintään 5 metriä. Ulokkeen rakenteet saadaan kannattaa viereisten tonttien alueella olevista rakenteista.	Ett över gatan utskjutande utsprång som hör till kvarteren 61221 och 61304. Det fria gaturummet under utsprånget skall vara minst 5 meter högt. Utsprångets konstruktion får bäras upp av de konstruktioner som finns på de bredvidliggande tomterna.
kav	Sisäpiha, joka saadaan kerrosalan estämättä kattaa valoa läpäisevällä aineella.	Bakgård som utan hinder av våningsytan får täckas med transparent material.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som bör planteras.
s	Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.	Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.
	Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.
	Katu.	Gata.
jk	Alueen sisäiselle jalankululle varattu alueen osa.	Del av område reserverad för områdets interna gångtrafik.
P	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
L	Kaukolämpöjohtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för fjärrvärmeledning.
	Rakennettava muuri.	En mur som skall byggas.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
	Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvan säilymisen kannalta merkittävä rakennus/rakennelma. Maankäyttö- ja rakennuslain 57§:n nojalla määrätään, että rakennus-ta/rakennelmaa ei saa purkaa. Korjaus-, muutos- ja lisärakennustoimenpiteiden tulee olla sellaisia että rakennuksen/rakennelman rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Toimenpiteistä on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.	Arkitektoniskt, historiskt eller för stadsbildens bevarande betydelsefull byggnad/konstruktion. Med stöd av 57 § markanvändnings- och bygglagen föreskrivs att bygg-naden/konstruktionen inte får rivas. Reparations-, ändrings- och tillbyggnadsåtgärderna skall vara sådana, att byggnadens/konstruktionens arkitektoniskt betydelsefulla och med tanke på stadsbilden betydelsefulla karaktär bevaras. För åtgärder skall begäras utlåtande av den lokala museimyndigheten.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning och miljö
Stadsplaneringen

Elli Maalismaa
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Mittausosasto

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen 1284 / 1999 vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan fyller de anspråk som förordningen om planläggningsmätning 1284 / 1999 kräver.

Vantaalla / Vanda 13.10.2008

Pekka Tervonen
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 20.10.2008 LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2012 / Godkänts fullmäktige 20.10.2008

LIITE 5. TONTTIKARTTA

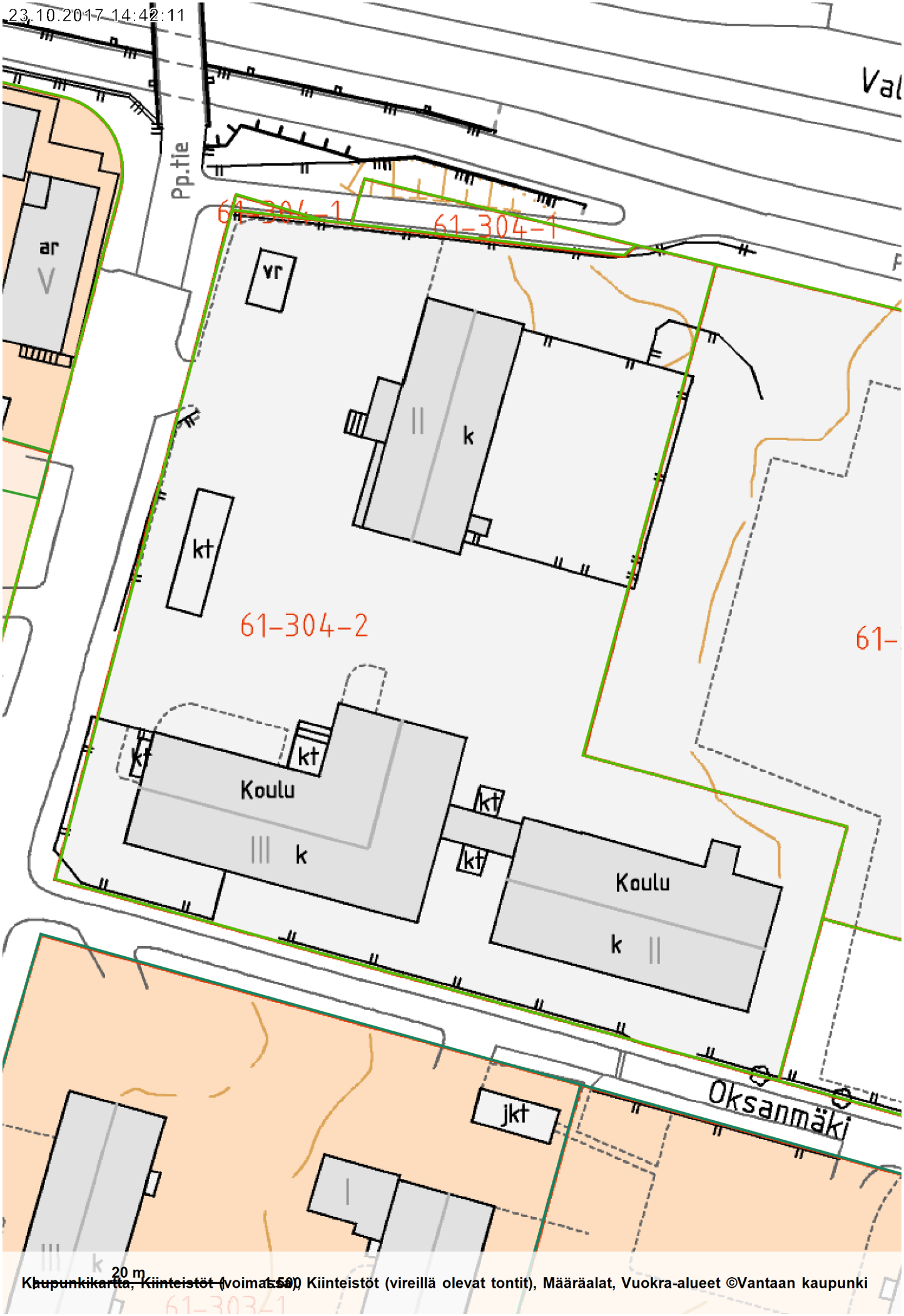

LIITE 6.
TILAKAAVIOT

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUS

- kellarin alapohja uusitaan kokonaan
- kevyet väliseinät ja pinnat uusia
- tiivistyskorjaukset
- ulko-ovet ja ikkunat kunnostetaan ja korjataan

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUKSEN 90-LUVUN LAAJENNUSOSA

- tiivistyskorjauksia
- ulko-ovet ja ikkunat, huoltokäsittelyt ja tiivistykset
- sisäänkäyntikatoksiin ja alueelle huoltokäsittelyt

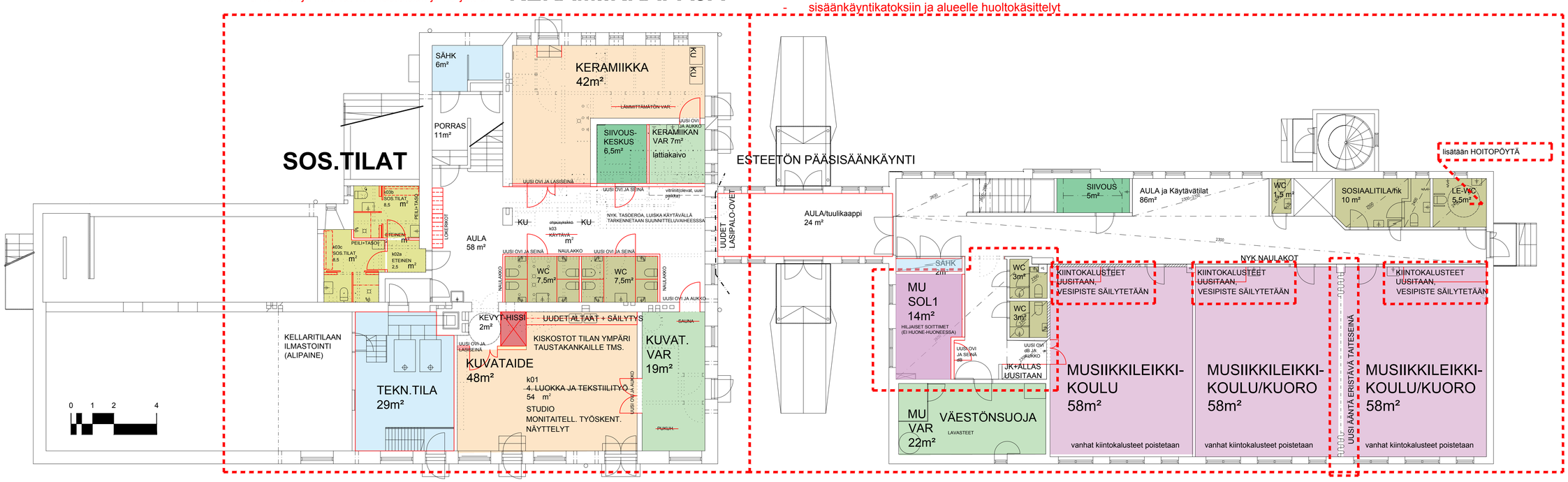

STUDIO **MUSIIKKILEIKKIKOULU/SOITON OPETUS**

- HALLINTOTILAT, TOIMISTOT, HENKILÖKUNNAN YHTEISET TILAT
- KUVATAIDEKOULUN OPETUSTILAT
- MUSIIKKIOPISTON OPETUSTILAT
- SALI- JA MONITOIMITILAT
- VARASTOTILAT
- SOSIAALITILAT JA WC-TILAT
- SIIVOUSTILAT JA APUTILAT
- TEKNISET TILAT
- AULAT

PÄÄRAKENNUS KELLARIKERROS JA 90-LUVUN LAAJENNUSOSA 1.KERROS 1:100

LASTEN- JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI tilakaaviot 15.5.2018
Vantaan tilakeskus, hankesuunnittelu

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUS

- paikallisia rakenteiden korjauksia
- tiivistyskorjaukset
- ulko-ovet ja ikkunat kunnostetaan ja korjataan

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUKSEN 90-LUVUN LAAJENNUSOSA

- tiivistyskorjauksia
- ulko-ovet ja ikkunat, huoltokäsittelyt ja tiivistykset

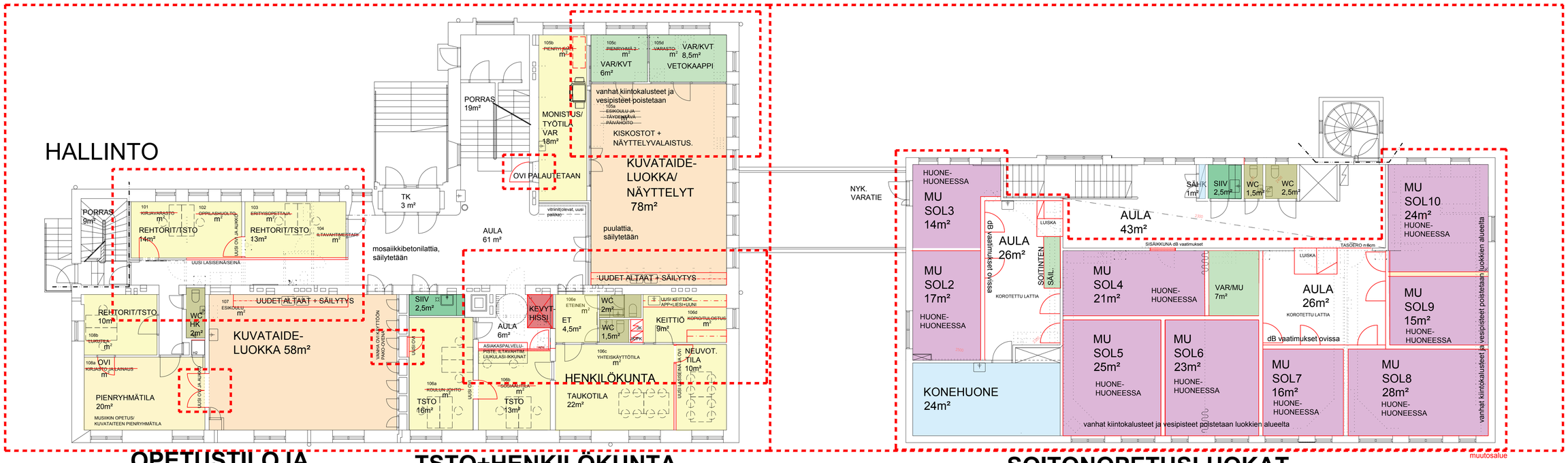

OPETUSTILOJA

TSTO+HENKILÖKUNTA

SOITONOPETUSLUOKAT, huone-huoneessa ratkaisu

- HALLINTOTILAT, TOIMISTOT, HENKILÖKUNNAN YHTEISET TILAT
- KUVATAIDEKOULUN OPETUSTILAT
- MUSIIKKIOPISTON OPETUSTILAT
- SALI- JA MONITOIMITILAT
- VARASTOTILAT
- SOSIAALITILAT JA WC-TILAT
- SIIVOUSTILAT JA APUTILAT
- TEKNISET TILAT
- AULAT

PÄÄRAKENNUS 1.KRS JA 90-LUVUN LAAJENNUSOSA 2.KRS 1:100

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

LASTEN- JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI tilakaaviot 15.5.2018
Vantaan tilakeskus, hankesuunnittelu

HALLINTOTILAT, TOIMISTOT,
HENKILÖKUNNAN YHTEISET TILAT

KUVATAIDEKOULUN OPETUSTILAT

MUSIIKKIOPISTON OPETUSTILAT

SALI- JA MONITOIMITILAT

VARASTOTILAT

SOSIAALITILAT JA WC-TILAT

SIIVOUSTILAT JA APUTILAT

TEKNISET TILAT

AULAT

0 1 2 4

201
VARASTO
VAR/KTK
puulattia
säilytetään

UUSI OVI JA AUKKO

UUSI OVI JA SEINÄ

POISTUMISTIE

mosaiikkibetonilattia,
säilytetään

202
~~PIENRYHMÄTILA~~

MONITOIMIAULA 77m²

SALI 107m²

ORKESTERIHARJOITUKSET
MUSIIKKITEATTERI
KUVATANSSI
KONSERTIT
KUVISMUSKARI
TANSSI-MUSIIKKI/TAIDEKERHOT

NYK.NAULAKOT

VETOKAAPPI

UUDET ALTAAT + SÄILYTYS

203
6. LUOKKA

KUVATAIDE-
LUOKKA 65m²

204
5. LUOKKA

KUVATAIDE-
LUOKKA 52m²

SIIVOUS
2m²

205
VARASTO
VAR/MU
10m²

MONITOIMITILA,
yhteiskäyttö MU/KTK
57m²

KUVATAIDEKOULU

SALI/ MONITOIMITILA

PÄÄRAKENNUS 2.KERROS 1:100

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

LASTEN- JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI tilakaaviot 15.5.2018
Vantaan tilakeskus, hankesuunnittelu

RAKENNUS 2, RUOKALARAKENNUS

- paikallisia rakenteiden korjauksia
- tiivistyskorjaukset
- ulko-ovet ja ikkunat kunnostetaan ja korjataan

HALLINTOTILAT, TOIMISTOT, HENKILÖKUNNAN YHTEISET TILAT
KUVATAIDEKOULUN OPETUSTILAT
MUSIIKKIOPISTON OPETUSTILAT
SALI- JA MONITOIMITILAT
VARASTOTILAT
SOSIAALITILAT JA WC-TILAT
SIIVOUSTILAT JA APUTILAT
TEKNISET TILAT
AULAT

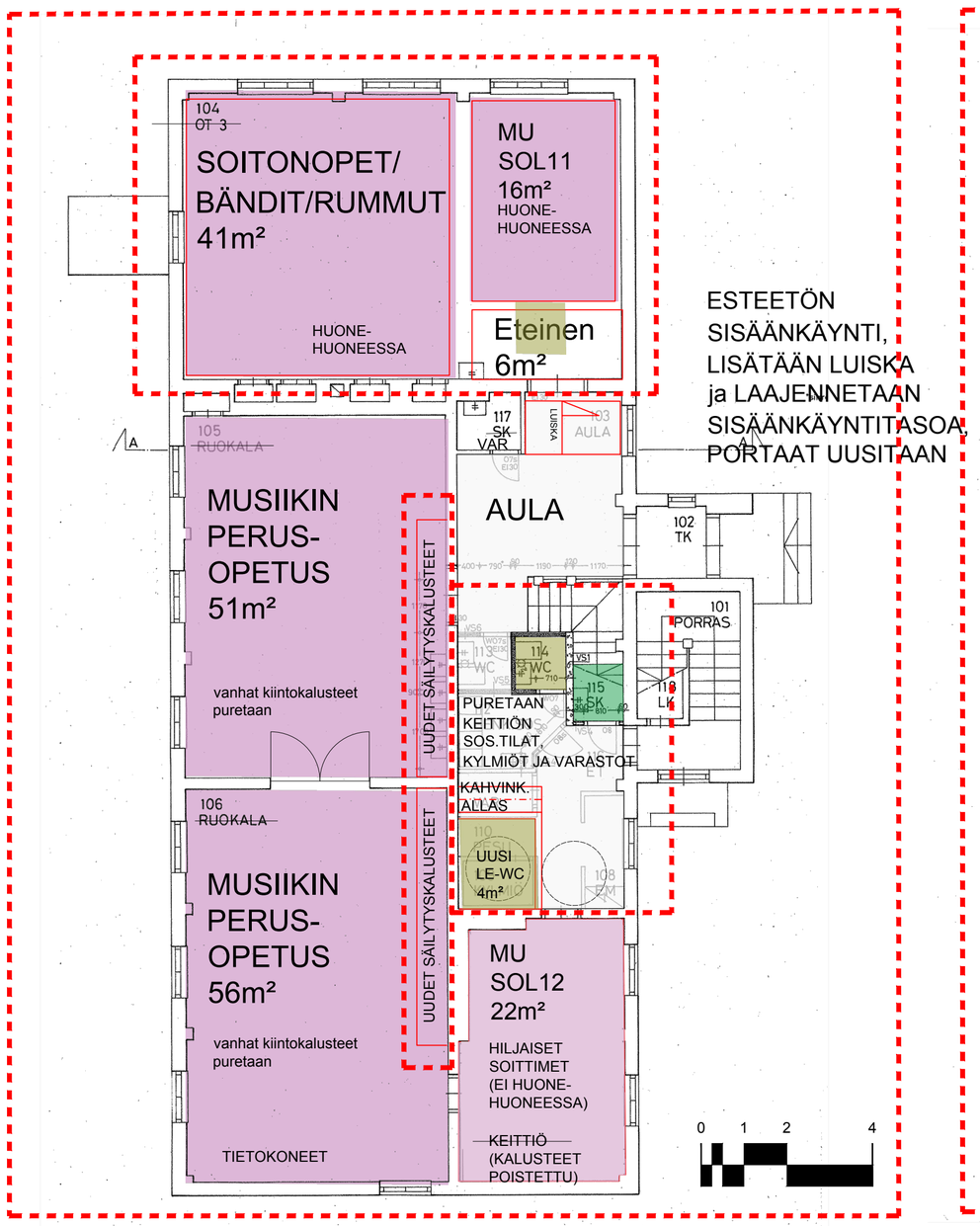

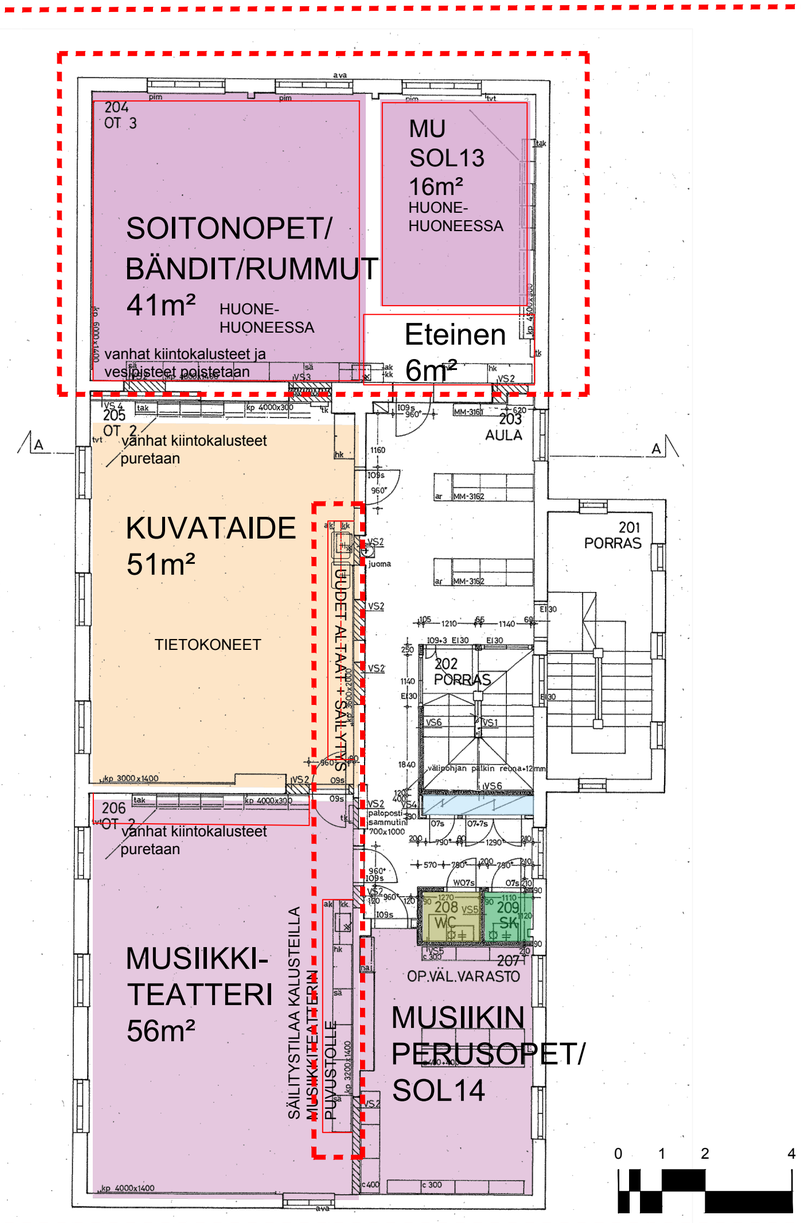

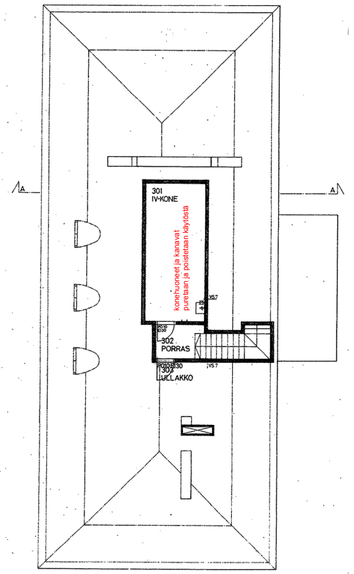

ULLAKKO JA KELLARI 1:200

konehuone ja kanavat puretaan
kellarin rakenteet korjataan

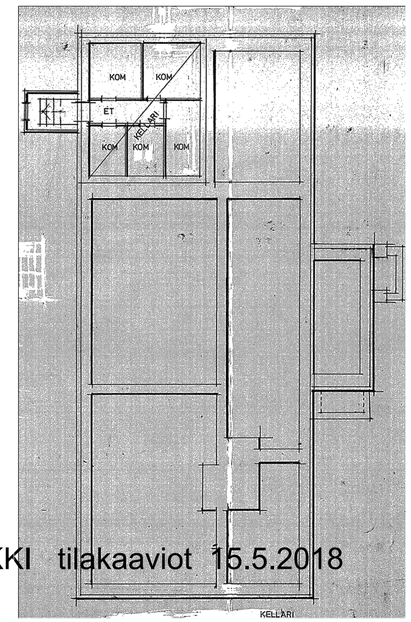

RUOKALARAKENNUS 1.KERROS JA 2, KERROS 1:100

LASTEN- JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI tilakaaviot 15.5.2018

Vantaan tilakeskus, hankesuunnittelu

HALLINTOTILAT, TOIMISTOT, HENKILÖKUNNAN YHTEISET TILAT

KUVATAIDEKOULUN OPETUSTILAT

MUSIIKKIOPISTON OPETUSTILAT

SALI- JA MONITOIMITILAT

VARASTOTILAT

SOSIAALITILAT JA WC-TILAT

SIIVOUSTILAT JA APUTILAT

TEKNISET TILAT

AULAT

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUS

- kellarin alapohja uusitaan kokonaan
- kevyet väliseinät ja pinnat uusia
- tiivistyskorjaukset
- ulko-ovet ja ikkunat kunnostetaan ja korjataan

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUKSEN 90-LUVUN LAAJENNUSOSA

- tiivistyskorjauksia
- ulko-ovet ja ikkunat, huoltokäsittelyt ja tiivistykset
- sisäänkäyntikatoksiin ja alueelle huoltokäsittelyt

KERAMIIKKAPAJA

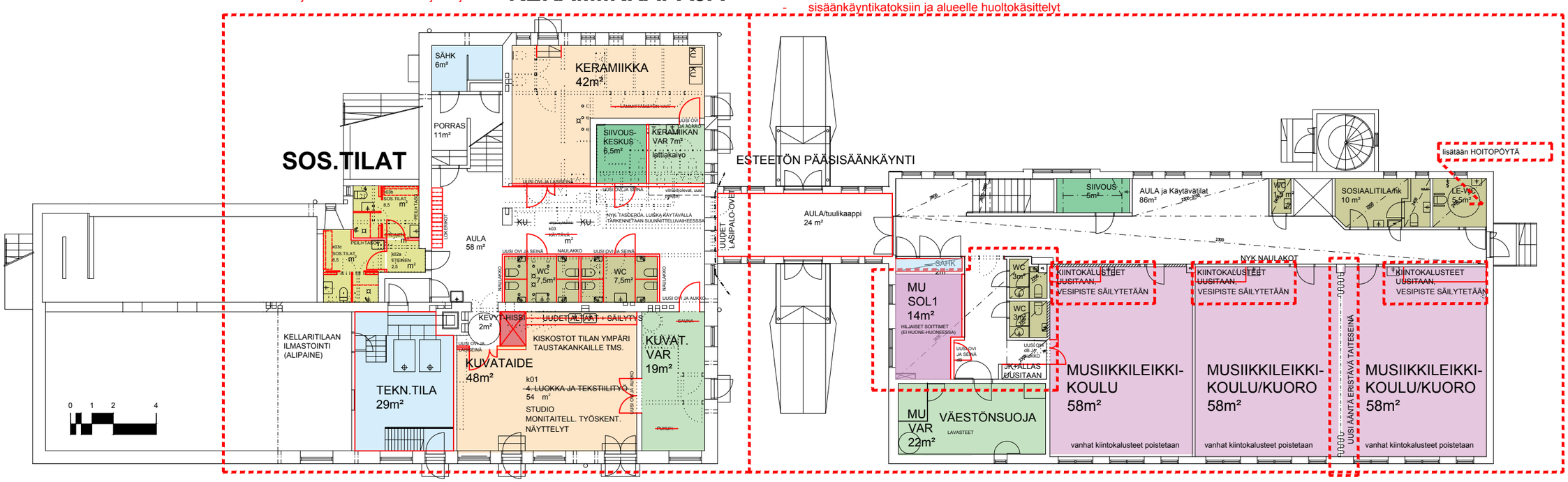

STUDIO **MUSIIKKILEIKKIKOULU/SOITON OPETUS**

PÄÄRAKENNUS KELLARIKERROS JA 90-LUVUN LAAJENNUSOSA 1.KERROS 1:200

1/

LASTEN- JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI tilakaaviot 15.5.2018

Vantaan tilakeskus, hankesuunnittelu

HALLINTOTILAT, TOIMISTOT, HENKILÖKUNNAN YHTEISET TILAT
KUVATAIDEKOULUN OPETUSTILAT
MUSIIKKIOPISTON OPETUSTILAT
SALI- JA MONITOIMITILAT
VARASTOTILAT
SOSIAALITILAT JA WC-TILAT
SIIVOUSTILAT JA APUTILAT
TEKNISET TILAT
AULAT

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUS

- paikallisia rakenteiden korjauksia
- tiivistyskorjaukset
- ulko-ovet ja ikkunat kunnostetaan ja korjataan

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUKSEN 90-LUVUN LAAJENNUSOSA

- tiivistyskorjauksia
- ulko-ovet ja ikkunat, huoltokäsittelyt ja tiivistykset

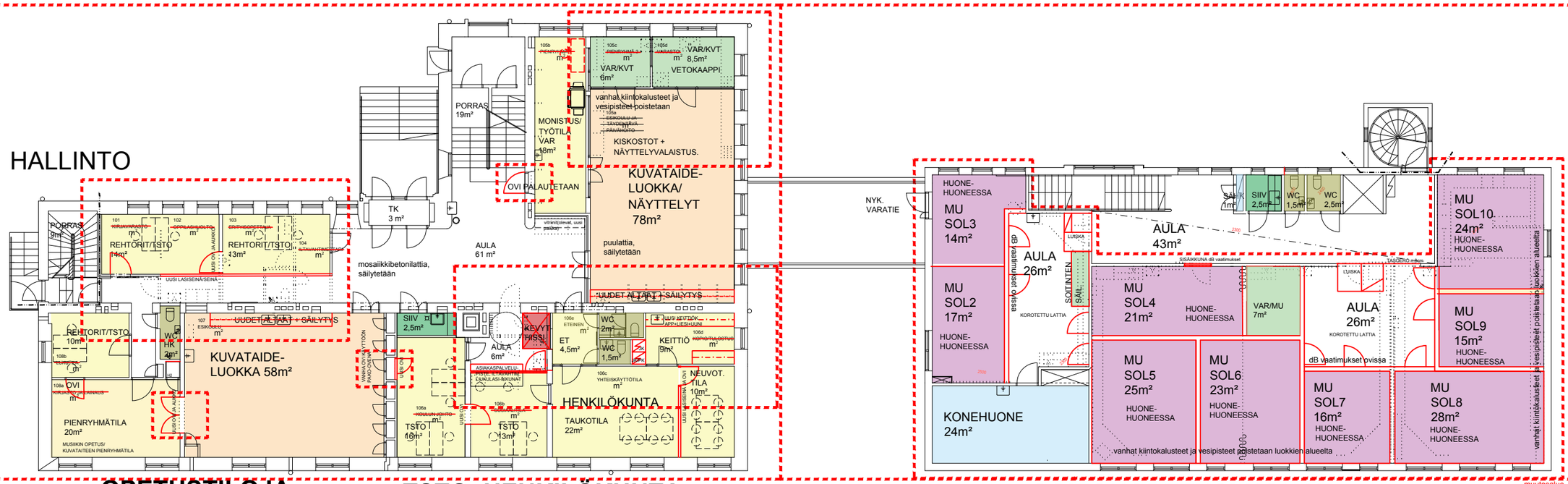

PÄÄRAKENNUS 1.KERROS JA 90-LUVUN LAAJENNUSOSA 2.KERROS 1:200

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

LASTEN- JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI tilakaaviot 15.5.2018

Vantaan tilakeskus, hankesuunnittelu

HALLINTOTILAT, TOIMISTOT, HENKILÖKUNNAN YHTEISET TILAT
KUVATAIDEKOULUN OPETUSTILAT
MUSIIKKIOPISTON OPETUSTILAT
SALI- JA MONITOIMITILAT
VARASTOTILAT
SOSIAALITILAT JA WC-TILAT
SIIVOUSTILAT JA APUTILAT
TEKNISET TILAT
AULAT

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUS

- paikallisia rakenteiden korjauksia
- tiivistyskorjaukset
- ulko-ovet ja ikkunat kunnostetaan ja korjataan

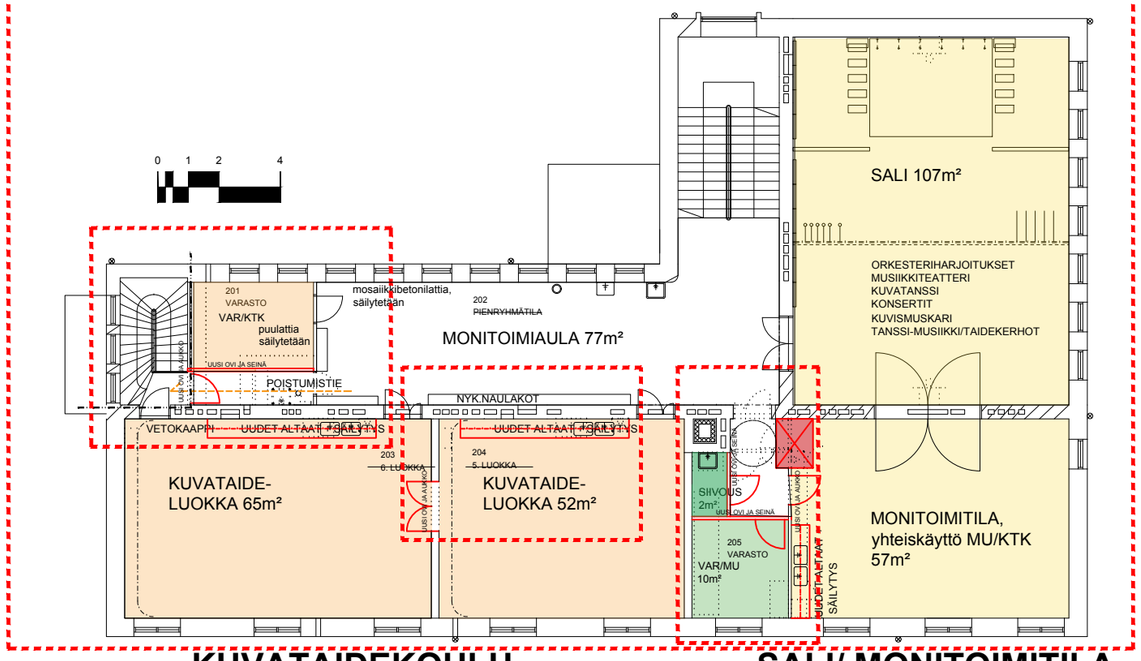

KUVATAIDEKOULU

SALI/ MONITOIMITILA
MUSIIKKITEATTERI

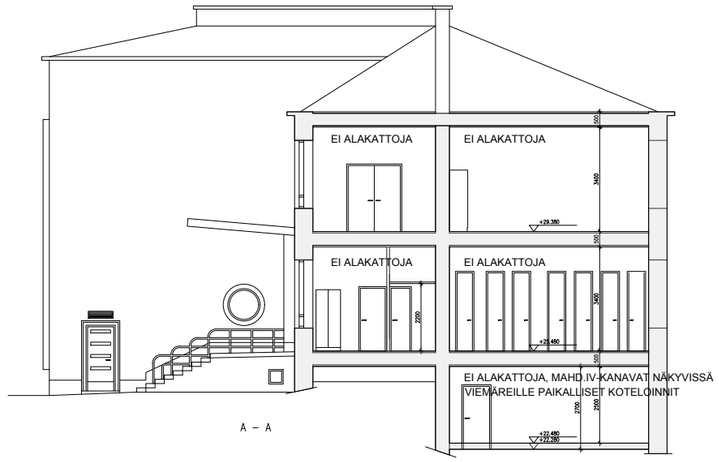

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUS

PÄÄRAKENNUS 2.KERROS JA LEIKKAUKSET 1:200

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

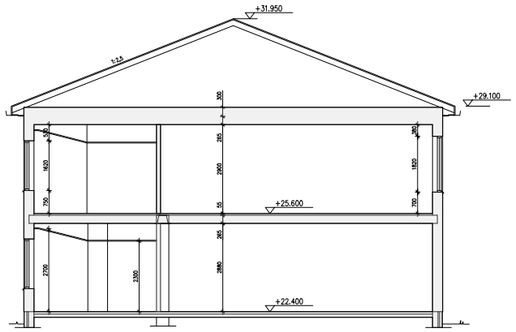

RAKENNUS 1,
PÄÄRAKENNUKSEN
90-LUVUN
LAAJENNUSOSA

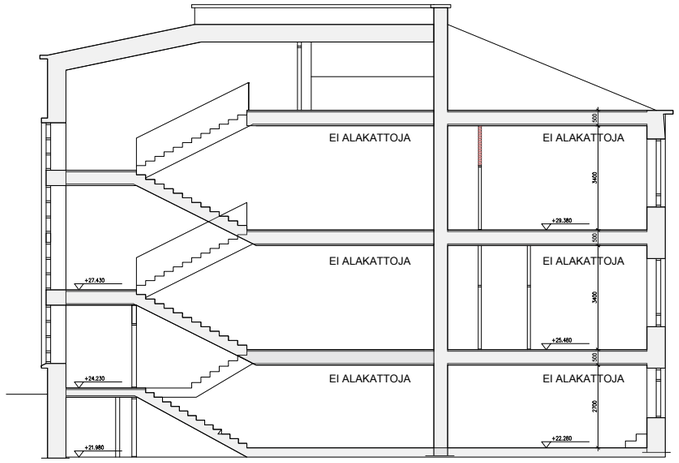

B – B

PÄÄRAKENNUS LEIKKAUKSET 1:200

LASTEN- JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI tilakaaviot 15.5.2018

Vantaan tilakeskus, hankesuunnittelu

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUS

- kate uusitaan
- ulko-ovet ja ikkunat kunnostetaan ja korjataan
- rappauskorjaus
- katokset korjataan
- pellitykset uusitaan

RAKENNUS 1, PÄÄRAKENNUKSEN 90-LUVUN LAAJENNUSOSA

- ulko-ovet ja ikkunat, huoltokäsittelyt ja tiivistykset
- sisäänkäyntikatoksiin huoltokäsittelyt

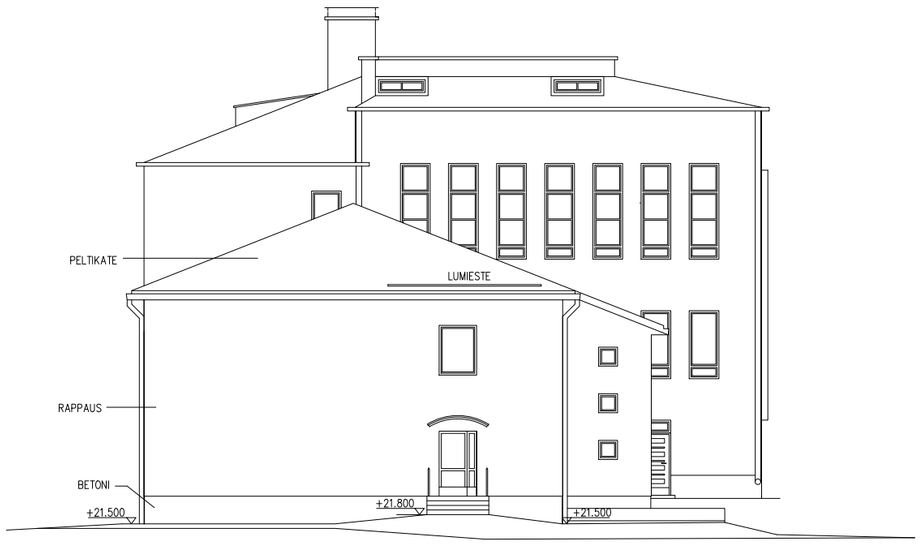

PÄÄRAKENNUS JULKISIVUT 1:200

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

LASTEN- JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI tilakaaviot 15.5.2018

Vantaan tilakeskus, hankesuunnittelu

JULKISIVU KOILLISEEN

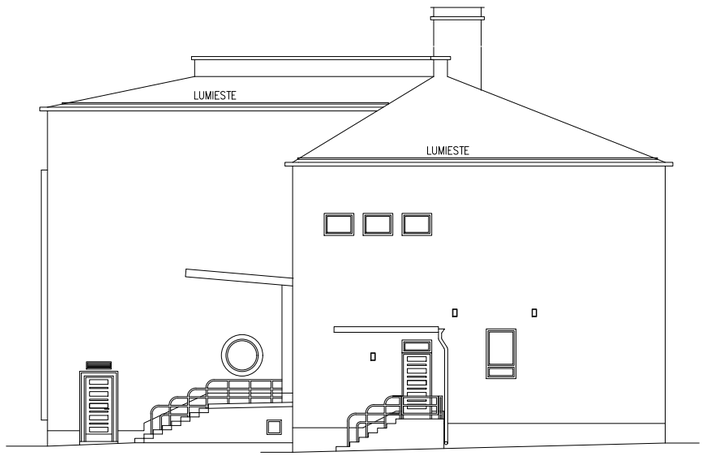

JULKISIVU LUOTEESEEN

JULKISIVU LUOTEESEEN

PÄÄRAKENNUS JULKISIVUT 1:200

LASTEN- JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI tilakaaviot 15.5.2018

Vantaan tilakeskus, hankesuunnittelu

HALLINTOTILAT, TOIMISTOT, HENKILÖKUNNAN YHTEISET TILAT
KUVATAIDEKOULUN OPETUSTILAT
MUSIIKKIOPISTON OPETUSTILAT
SALI- JA MONITOIMITILAT
VARASTOTILAT
SOSIAALITILAT JA WC-TILAT
SIIVOUSTILAT JA APUTILAT
TEKNISET TILAT
AULAT

RAKENNUS 2, RUOKALARAKENNUS

- paikallisia rakenteiden korjauksia
- tiivistyskorjaukset
- ulko-ovet ja ikkunat kunnostetaan ja korjataan

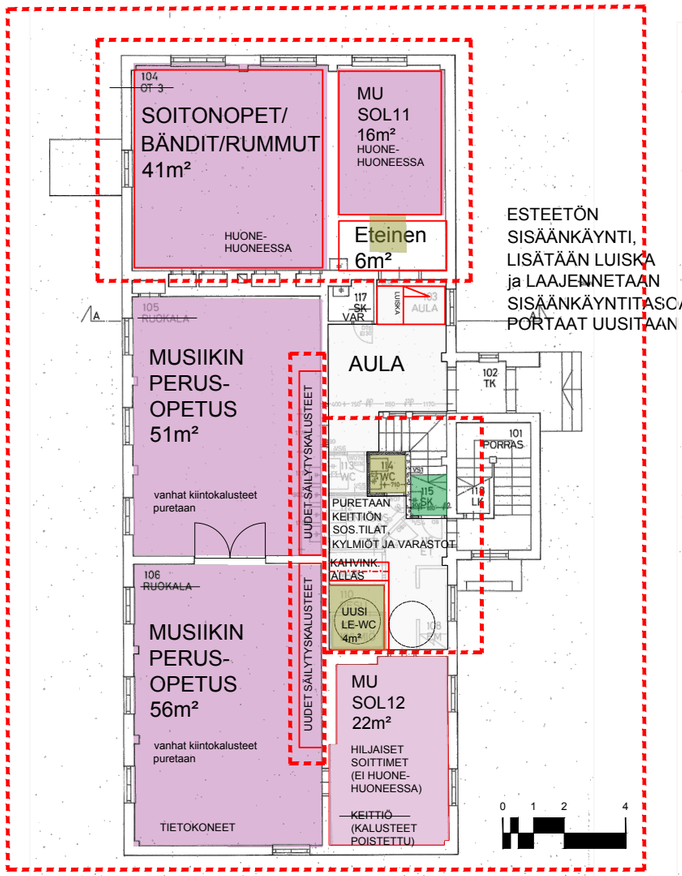

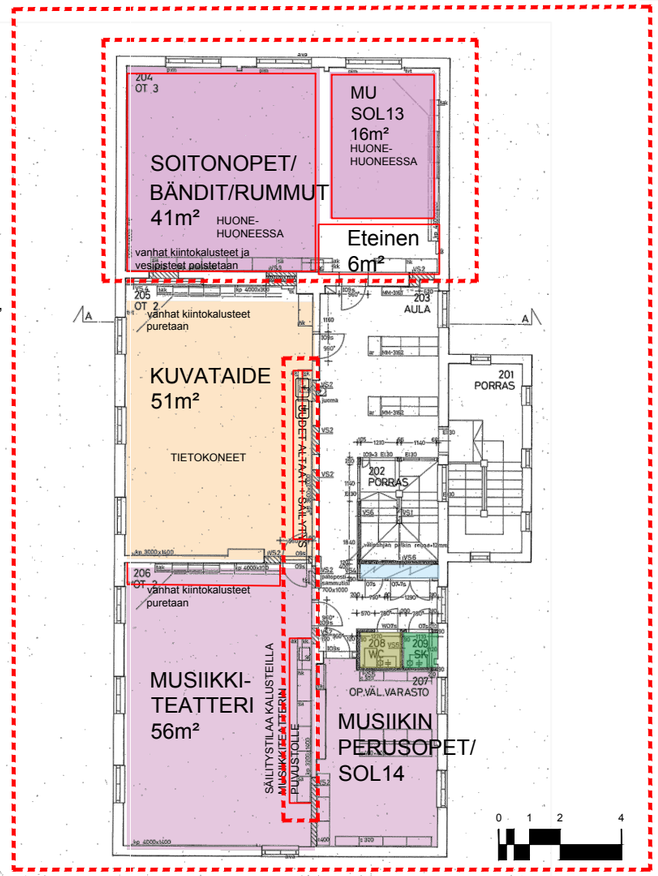

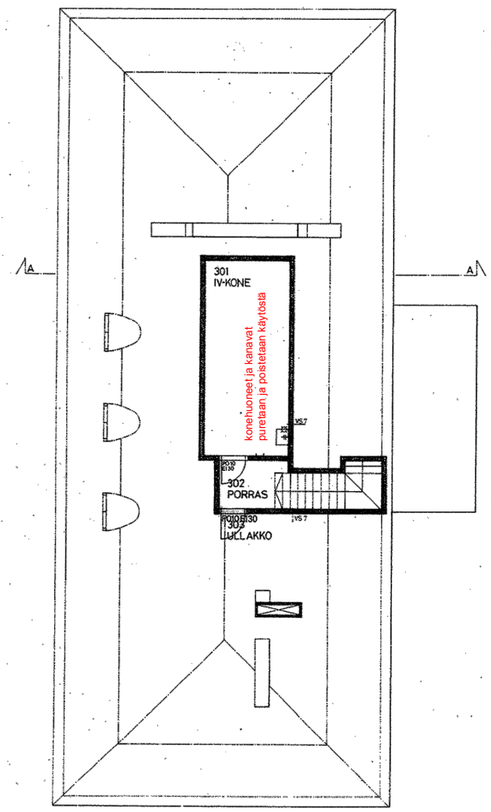

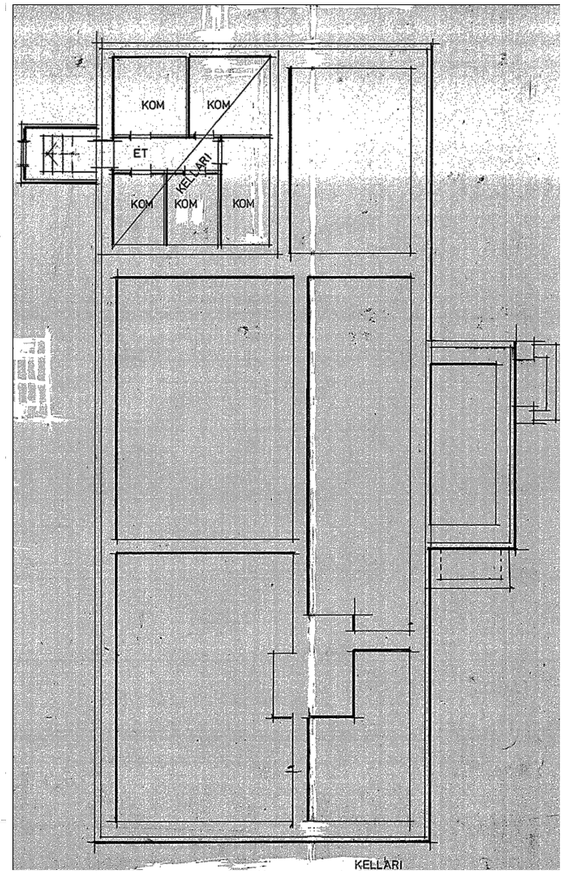

RUOKALARAKENNUS 1.KERROS JA 2,KERROS, KELLARI JA ULLAKKO 1:200

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

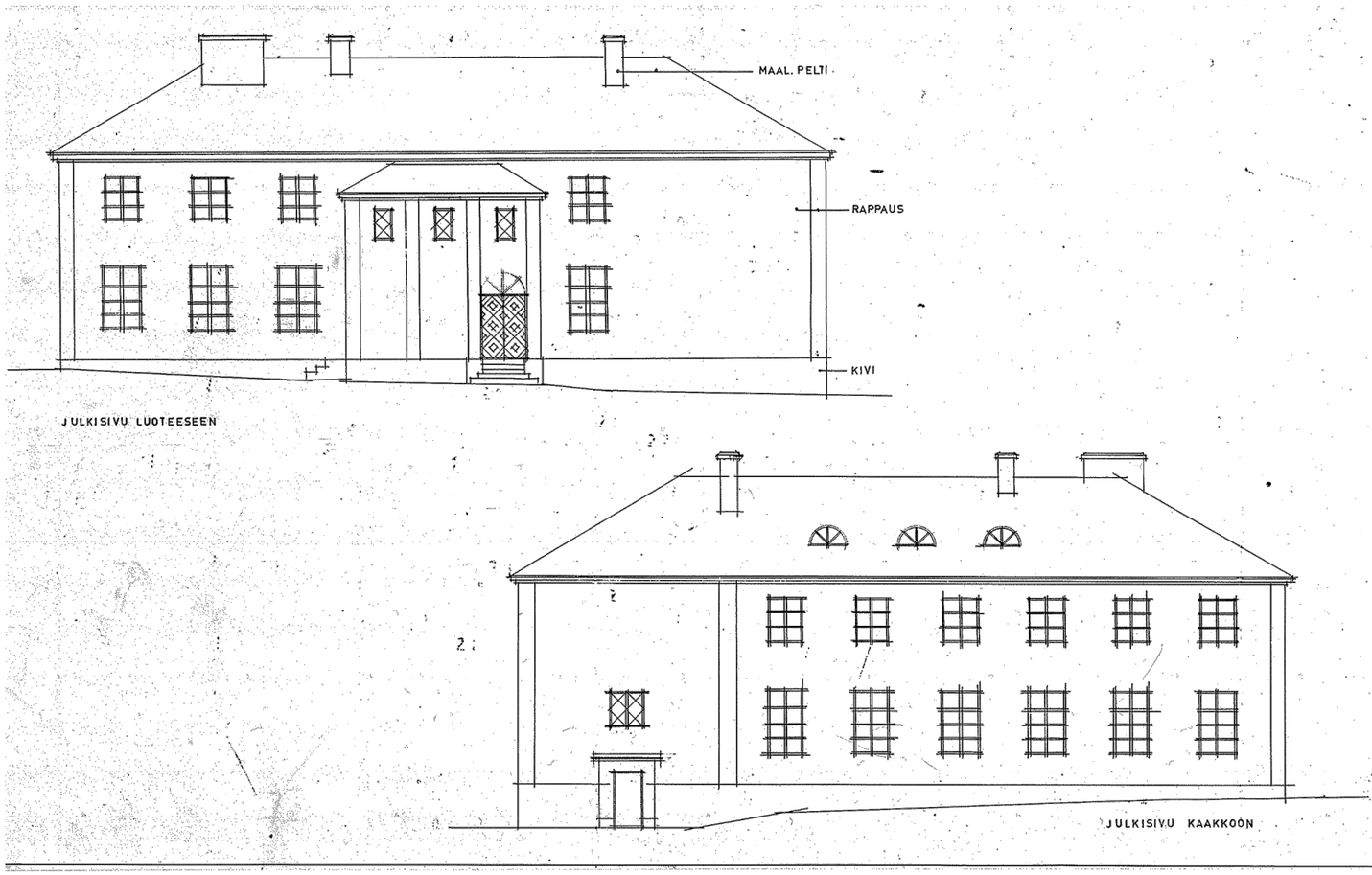

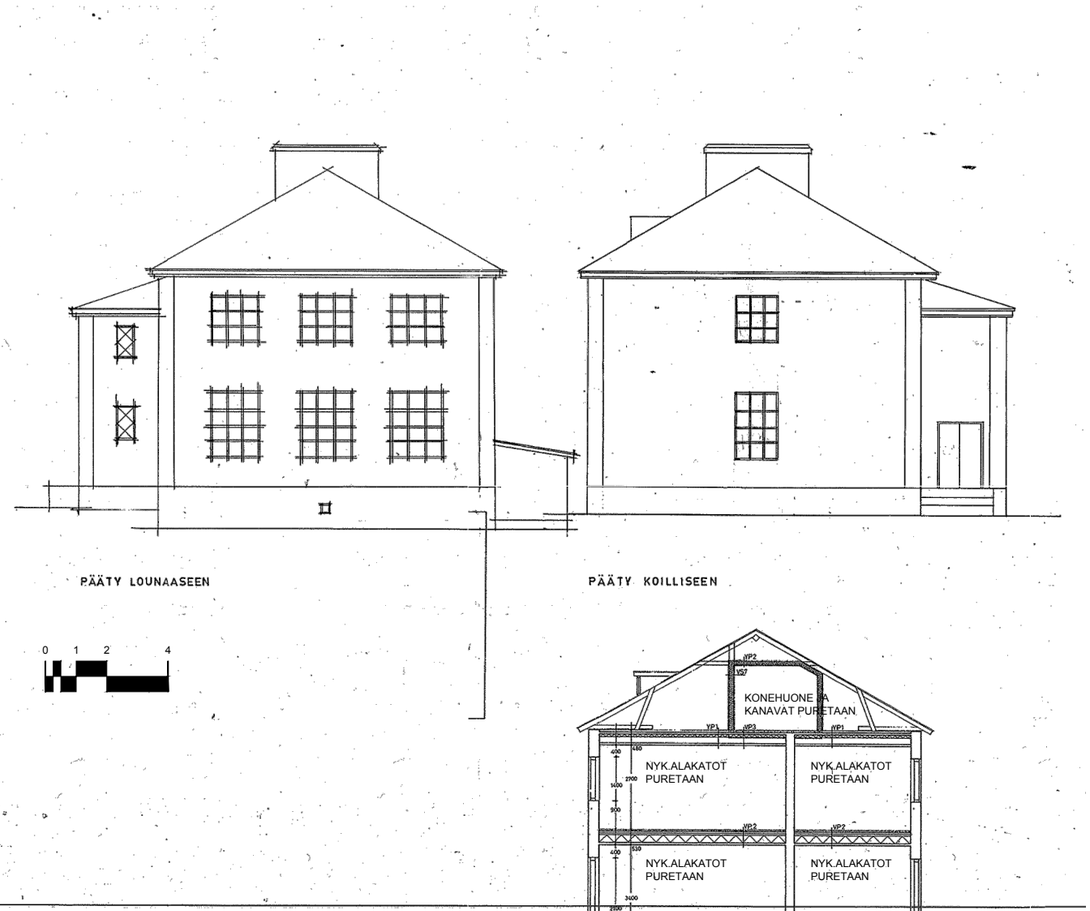

RUOKALARAKENNUS JULKISIVUT JA LEIKKAUS 1:200

LASTEN- JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI tilakaaviot 15.5.2018

Vantaan tilakeskus, hankesuunnittelu

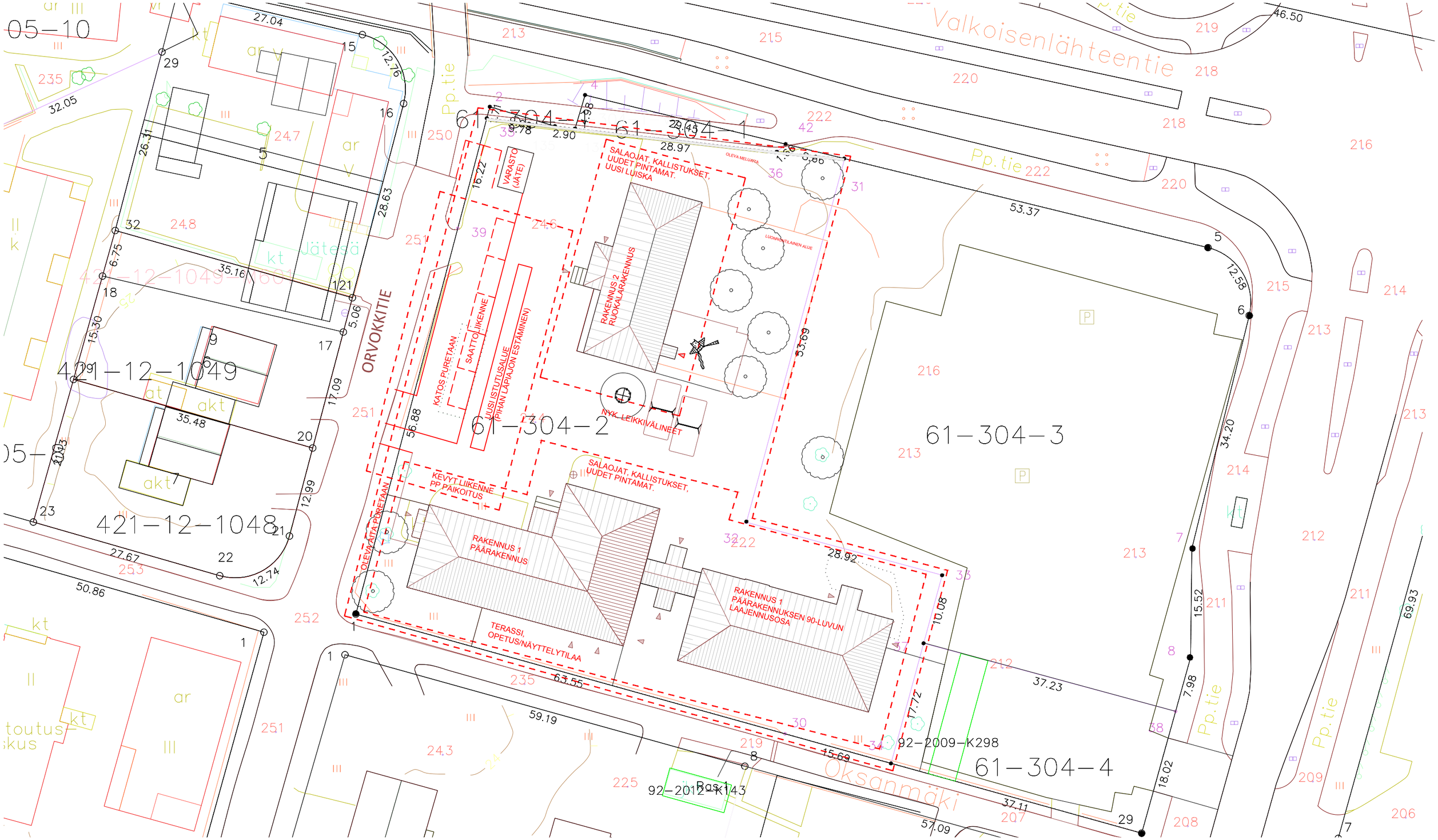

ASEMAPIIRUSTUS 1:500

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

VANTAAN KAUPUNKI	**Tavoitehinta**
TILAKESKUS	**Hankesuunnitelma**
Hankevalmistelu	**30.5.2018**

LASTEN JA NUORTEN KULTTUURIKESKUS ORVOKKI
PERUSKORJAUS

Laajuustiedot :

bruttoala	2 785	brm2
hyötyala	1 752	hym2
tilavuus	13 000	rm3
tehokkuusluku	1,59	

Rakennuskustannukset		**Yht.€**	**€/brm2**	**€/hym2**	**€/rm3**
Rakennuttajan kulut		613 000	220,11	349,89	47,15
suunnittelu	400 000				
rakennuttaminen	213 000				
liittymismaksut	0				
Rakennustekniset työt		3 250 000	1 166,97	1 855,00	250,00
LVI-työt		884 000	317,41	505,00	68,00
LVV-työt	458 400				
IV-työt	378 300				
Säätölaitteet	47 300				
Sähkötyöt		453 000	162,66	259,00	34,85
Erillishankinnat		42 000	15,08	24,00	3,23
-rikosilmoitus- ja videovalvontajärj.					
Muutos- ja lisätyövaraus		718 000	257,81	409,82	55,23
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		5 960 000	2 140,04	3 402,71	458,46
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		7 390 400	2 653,64	4 218,26	568,49

Hintataso KL 94 (11-2017)

Rakennus 1:	4 029 000 €
Rakennus 2:	1 931 000 €
	5 960 000 €

Hankevalmistelu 30.5.2018

Tuula Raulo
Kustannusinsinööri

HYBRIDI-ILMANVAIHTOJÄRJESTELMÄ

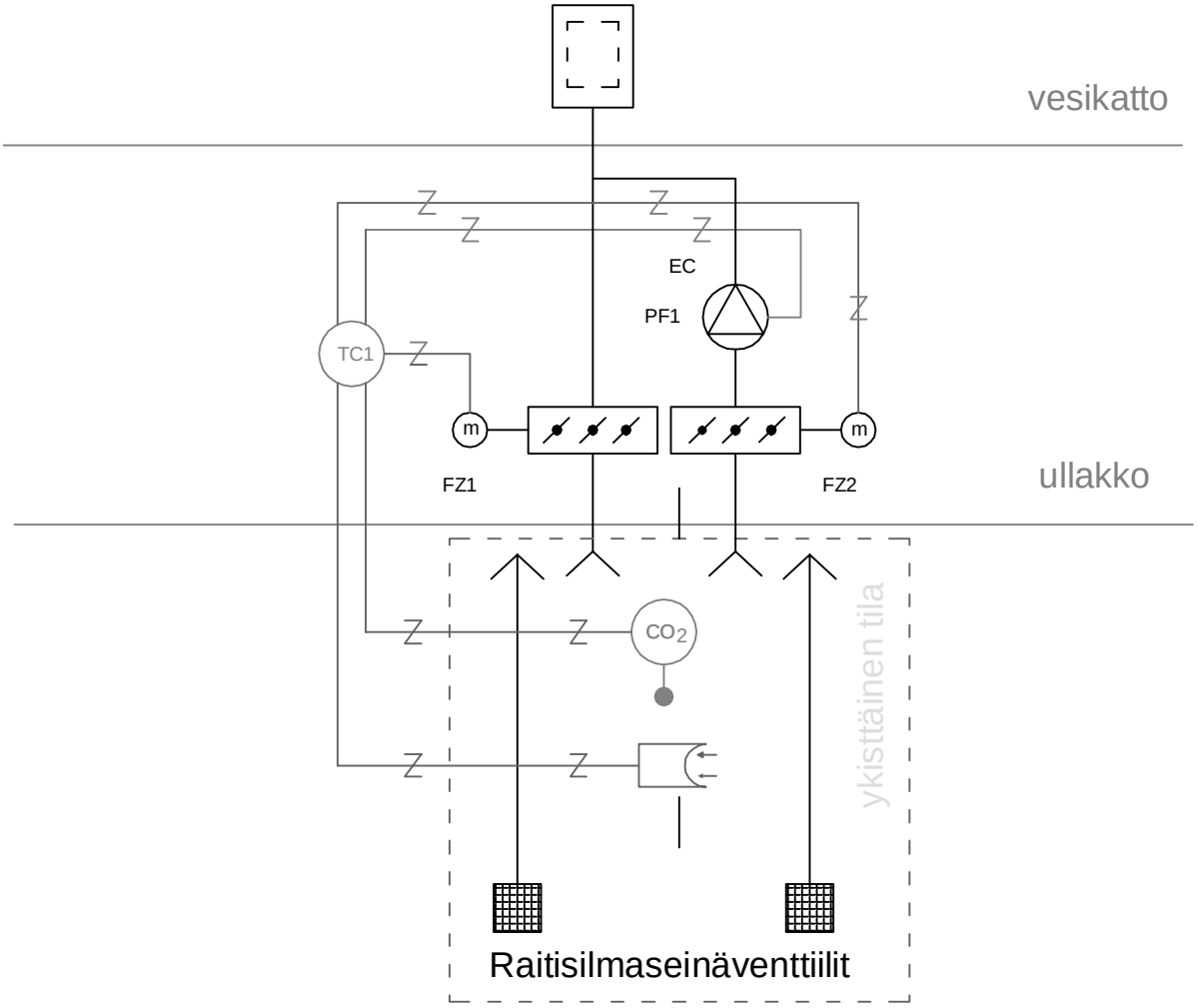

JÄRJESTELMÄKUVAUS

Liiketunnistin ohjaa poistoilmapuhaltimen 70% teholle.

Hiilidioksidipitoisuuden noustessa yläraja-asetukseen ohjautuu hybridi-ilmanvaihdon puhallin 100% teholle. Muina aikoina ilmanvaihto toimii painovoimaisella käytöllä. Raitisilma toteutetaan seinään asennettavilla raitisilmaventtiileillä. Raitisilma- ja poistoilmaventtiilit asennetaan vastakkaisille seinustoille.

Puhaltimen toimiessa; painovoimaisen ilmanvaihdon pellistö on kiinni asennossa, koneellisen auki. Käänteinen pellistön toiminto painovoimaisen ilmanvaihdon tilanteessa.

TS-HS LVI; liite 1

24.4.2018

LIITE 8. HUONE-HUONEESSA RATKAISUN PERIAATTEET HANKESUUNNITELMAAN

Vantaan kaupunki
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Tilakeskus
Rakennuttaminen
Anne Jaakola-Wondafrash
Kielotie 13
01300 Vantaa

LASTEN JA NUORTEN KULTTURIKESKUS
ORVOKKI

HANKESUUNNITTELU

MUSIIKINOPETUSTILOJEN ÄÄNENERISTYKSESTÄ

Musiikinopetustiloilta edellytetään Ympäristöministeriön asetuksen rakennusten ääniympäristöstä soveltamisohjeluonnoksen (ohje ei vielä julkaistu) mukaan DnT,w = 65 dB:n ääneneristävyyttä ympäröiviin tiloihin. Jos tilojen välillä on ovi vaatimus on tilojen välillä DnT,w = 52 dB ja käytävälle 44 dB. Askeläänitasoluku saa olla enintään L´nT,w = 43 dB. Tämä edellyttää tilojen rakentamista huone-huoneessa järjestelmää noudattaen.

Lattia tehdään kelluvana lattiana. Huonetta rajoittavien varsinaisten kivirakenteisten ulko- ja väliseinien sisäpuolelle tehdään erilliseen runkoon levyrakenteiset seinät. Välitilaan sijoitetaan mineraalivilla. Levyrakenteiset seinät tuetaan kelluvan laatan päältä. Niitä ei saa kiinnittää kiviaineisiin seiniin. Kaksinkertaisia levyrakenteita käytettäessä runkojen täytyy olla täysin erilliset ja seinien eri puoliskojen välillä kelluva lattia katkeaa. Huoneiden kaksinkertaiset ikkunat tai ovet kiinnitetään seinän eri puoliskoihin. Karmien tulee olla erilliset. Huoneisiin tehdään tärinäneristimillä kannatellut katot, jotka reunoilla kiinnitetään levyrakenteisiin seiniin.

Rumpu/bänditiloista kuljetaan toiseen tilaan äänisulkujen kautta. Sulkuihin sijoitetaan vaimennusmateriaalia. Ovet tehdään luokan 35 dB ääneneristysovina. Ovet tulee varustaa kynnyksin, nostettavaa tiivistysratkaisua ei pidä käyttää. Kynnykset voivat olla luiskakynnyksiä, jolloin käytetään niitä vastaan taipuvia laahustiivisteitä.

Ikkunoihin tehdään uusi puite ja lasi huone-huoneessa-järjestelmän sisäkuoreen. Ulkoseinän välitila tulee tarvittaessa tuulettaa kosteusongelmien poistamiseksi.

Ääneneristävyyttä ei saa huonontaa rakennuksen teknisten installaatioiden kautta. Ilmanvaihtokanavat varustetaan äänenvaimentimin. Patteriverkostossa käytetään joustavia letkuliittimiä, joiden fysikaalisen ja kemiallisen kestävyyden tulee soveltua käyttötarkoitukseen niin, etteivät liittimet vuoda tai tukkeudu. Sähkökouruja ei saa viedä väliseinien läpi, vaan ne on katkaistava seinän vieressä ja johdot viedään putkilla seinän läpi.

24.4.2018

Kaikki läpimenot, saumat ja liitokset on tiivistettävä moitteettomasti.

Tiloihin tehdään huoneakustiikan vaatimat vaimennusverhoukset.

Eija Halme-Salo, Arkkitehti, AA-luokan akustinen suunnittelija FISE

arkkitehtitoimisto
alpo halme oy
akustinen konsultti

Norotie 7, 01600 Vantaa, p:09-532814, f:09-532450 www.halmeacoustics.fi

MUS.TILA/VAIMENNUSPERIAATTEET

MUSIIKIN HARJOITTELUHUONEEN RAKENTEITA 1:15

vaakaleikkauksia

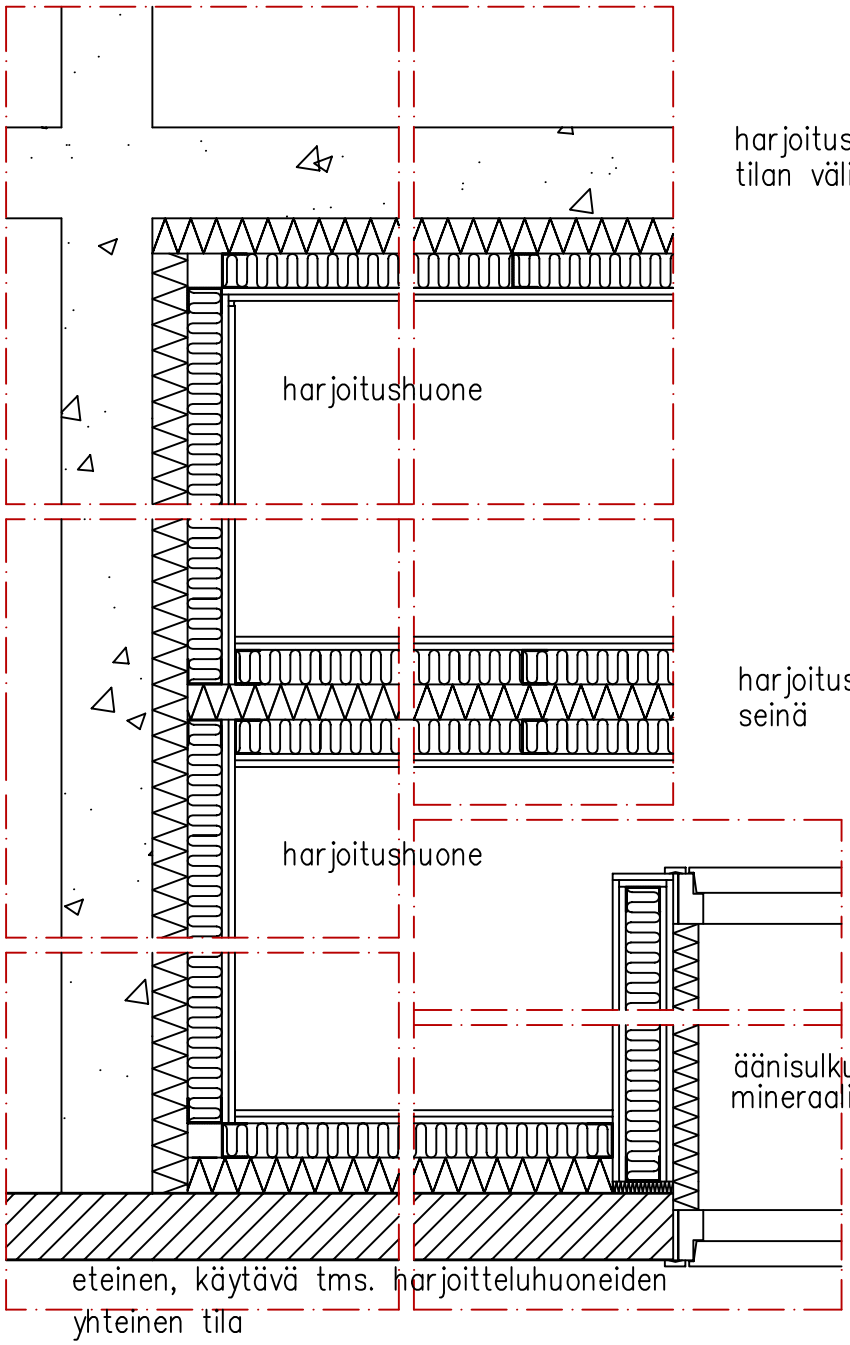

RAKENTEET VERTIKAALILEIKKAUSPIIRUSTUKSISSA

© Arkkitehtitoimisto Alpo Halme Oy
Tämän tekstin ja kuvien jäljentäminen monistamalla, painamalla, valokuvaamalla, elektronisesti tallentamalla tai muulla tavoin sekä käyttäminen muuhun kuin otsikossa mainittuun kohteeseen ilman alkuperäisen tekijänoikeuden haltijan kirjallista lupaa on tekijänoikeuslain (4040/61) mukaisesti kielletty

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

arkkitehtitoimisto
alpo halme oy
akustinen konsultti

Norotie 7, 01600 Vantaa, p: 09–532814, f: 09–532450 www.halmeacoustics.fi

LEVYRAKENTEISEN KATON KANNATUS
LEVYSEINÄ / KELLUVA LEVYLATTIA

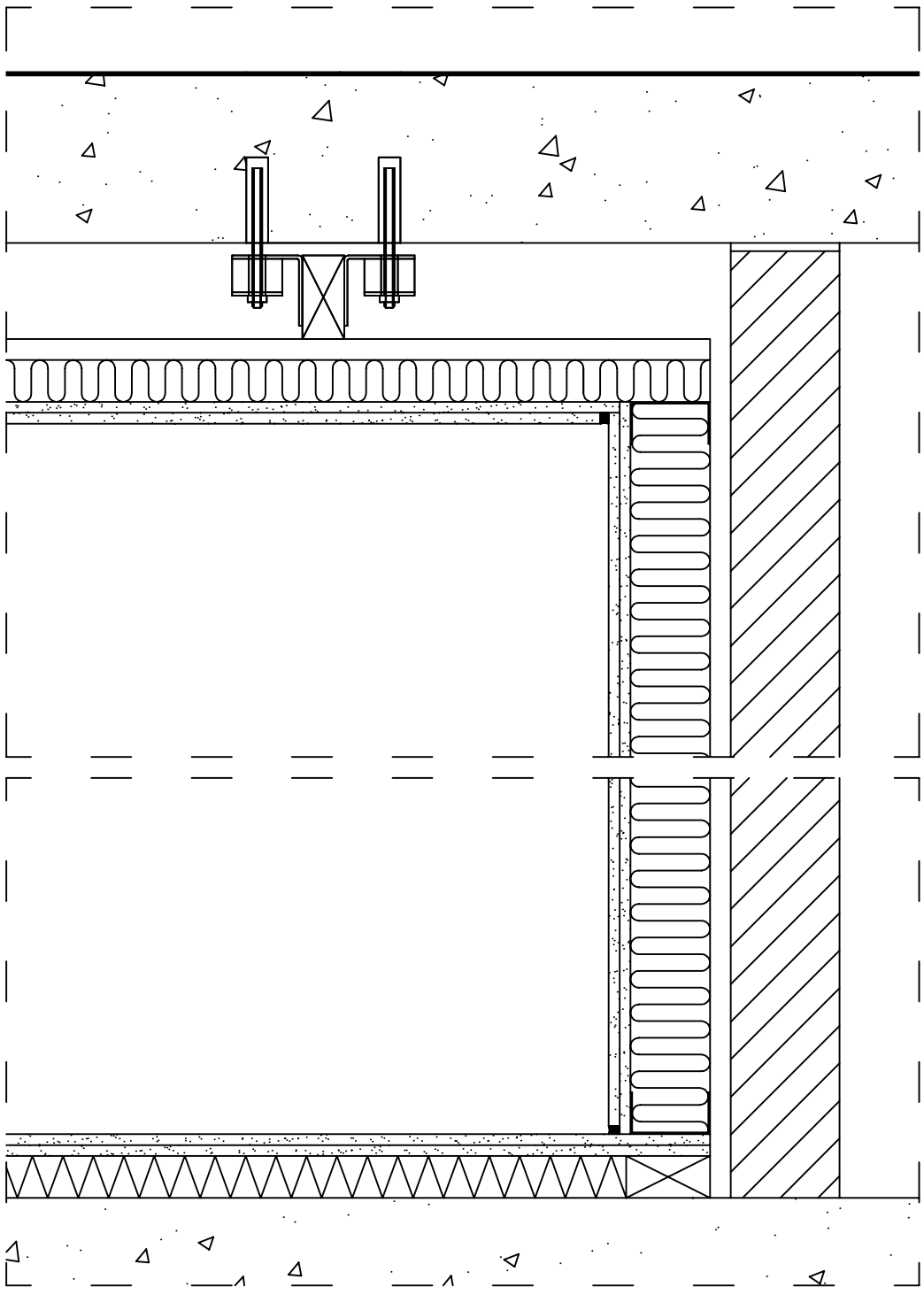

© Arkkitehtitoimisto Alpo Halme Oy
Tämän tekstin ja kuvien jäljentäminen monistamalla, painamalla, valokuvaamalla, elektronisesti tallentamalla tai muulla tavoin sekä käyttäminen muuhun kuin otsikossa mainittuun kohteeseen ilman alkuperäisen tekijänoikeuden haltijan kirjallista lupaa on tekijänoikeuslain (4040/61) mukaisesti kielletty

LIITE: Vapaa-ajan lautakunta 12.06.2018 / 17 §

18 § Hämeenkylän koulun hankesuunnitelman hyväksyminen /ETN

VD/5118/10.03.02.01/2018

Hankesuunnitelma pohjautuu Hämeenkylän koulun tarveselvitykseen 26.8.2016, joka hyväksyttiin opetuslautakunnassa 12.9.2016 § 13, teknisessä lautakunnassa 13.9.2016 § 11 ja kaupunginhallituksessa 19.9.2016 § 16. Tarveselvityksen mukainen kustannusennuste oli 20,56 milj.eur (alv 0 % KL 88), joka nykyhintatasoon korjattuna on 22,95 milj. euroa (alv 0 % KL 98)

Hankesuunnitelma 30.5.2018 on laadittu projektiallianssin toimesta yhteistyössä sivistystoimen, tilakeskuksen sekä teknisessä lautakunnassa 19.12.2017 valittujen allianssikumppaneiden (NCC Rakennus Oy:n ja työyhteenliittymän Arkkitehdit Rudanko + Kankkunen Oy ja Arkkitehdit Frondelius+Keppo+Salmenperä Oy) kanssa.

Hämeenkylän koulu on yhtenäiskoulu (1.–9. luokat) ja se kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014 - 2023. Koulu on oleellinen osa Myyrmäen suuralueen peruskouluverkkoa ja se on ainoa yläkoulupalveluja tarjoava koulu läntisellä Myyrmäen suuralueella. Hämeenkylän yhtenäiskoulu muodostuu tulevasta uudesta Hämeenkylän koulusta sekä lähietäisyydellä sijaitsevasta Variston opetuspisteestä. Tämä hankesuunnitelman mukaan yhtenäiskoulussa on 770 oppilaspaikkaa ja se pystyy myös vastaamaan suuralueen länsiosan maltilliseen kasvuun.
Koulu suunnitellaan uuden oppimiskäsityksen periaatteiden mukaan, jonka toiminnallisten tarpeiden lähtötietona käytetään koululle laadittua pedagogista suunnitelmaa. Käyttäjät ovat olleet mukana hankesuunnittelutyössä.

Tarveselvityksen sisältöön verrattuna tilaohjelman laajuuteen on tullut kasvua Variston opetuspisteen edellyttämien uudisrakennuksen yhteiskäyttötilojen osalta. Lisäksi pedagogisen tarkastelun perusteella erityisvarusteltujen tilojen määrä on kasvanut ja keittiön laajuudessa on huomioitu cook&chill -toimintatapa sekä osin myös lähialueen tarpeita palvelevat ateriamäärät. Hankesuunnittelun lähtökohdaksi asetettiin, että em. muutokset suunnitellaan tavoitellun kokonaislaajuuden sisällä, vaikka tarkennukset asettavat hankkeelle kuitenkin kustannuspainetta. Hankesuunnitelma päätyy laajuustavoitteisiin 4974 hym2 / 6910 brm2, jotka alittavat tarveselvityksen mukaisen laajuustavoitteen.

Allianssi on arvioinut hankeen kustannuksia ja laatinut tarveselvityksen mukaiselle laajuudelle (koulutilat ilman Variston opetuspisteen tiloja ja liikuntasali 600 m2) hankkeelle tavoitehintalaskelman, joka päätyy tavoitehintaan 23 281 000 euroa (alv 0 %, KL 98). Tavoitekustannus ylittää tarveselvitysvaiheessa laaditun kustannusennusteen, mutta huomioiden tilaohjelmaan tulleet tarpeelliset tarkennukset, voidaan 330 000 euron ylitystä pitää kohtuuhintaisena.

Hankesuunnitelman mukaan tilat ovat valmiit syyslukukauden 2020 alkuun.

Optio 1: Variston opetuspiste
Allianssihankkeeseen sisältyi optiona Variston opetuspisteen (nykyään noin 1200 brm2) edellyttämien tilojen rakentaminen Hämeenkylän koulun yhteyteen projektin aikana. Kyseinen koulurakennus on valmistunut 80-luvun alussa ja on siten jo perusparannusiässä. Koettujen sisäympäristöongelmien takia osa rakennuksen tiloista on poistettu käytöstä.
Variston opetuspisteen sijoittaminen uuden Hämeenkylän koulun yhteyteen aiheuttaa noin 730 brm2 lisärakentamistarpeen tarveselvityksen laajuuteen verrattuna. Lisärakentamisoption kokonaiskustannuksiksi on allianssi arvioinut 1 700 000 euroa (alv 0 % / KL 98).

Tilakeskus ja sivistystoimi esittävät, että kilpailutuksessa mukana ollut Variston optio käytetään hankkeen yhteydessä, vaikka se ei sisälly nykyiseen investointiohjelmaan. Tulevan perusparannuksen korjausasteen voidaan arvioida olevan noin 70 % (sis. talotekniikkajärjestelmien uusimisen) vastaavasta uudisrakennuksesta eli olevan noin 2,5 milj. euroa, joten option hyödyntäminen on myös taloudellisesti perusteltua. Näin vapautuisi yksi rakentamiskelpoinen tontti esim. päivähoidon tarpeisiin, mihin läntisellä Vantaalla on erityistä painetta.

Optio 2: liikuntasalin suurentaminen
Allianssihankkeeseen sisältyi optiona myös koulun liikuntasalin suurentaminen (600 m2 > n. 1000 m2). Kevään aikana liikuntatilan tavoitevaatimukset ovat tarkentuneet n. 1400 m2 saliin ja sen tarvitsemiin puku-, apu ja yhteistiloihin. Vastaavia suurempia liikuntasalitarpeita on sivistystoimen mukaan myös muilla suuralueilla.

Allianssi on arvioinut liikuntasalin suurentamisen lisäkustannuksiksi kouluhankkeelle 2 600 000 euroa (alv 0 % KL 98). Kustannuksia voi lisäksi korottaa hallin sijainti lentomelualueella sekä rakentamisen lainsäädännön muutoksista aiheutuvat kokoontumistilojen määräykset. Halliosan kaupunkikuvalliset vaatimukset (koulutontti) sekä suora yhteys kouluosaan on huomioitu laskelmassa.

Allianssin kilpailutusvaiheessa kustannusraamiksi huomioiden optioiden käyttäminen asetettiin 32–37 milj. euroon (sis. Rajatorpan ja Hämeenkylän kustannukset), eikä liikuntasalin laajentaminen mahdu esitettyyn vaihteluväliin, joten option käyttö on myös hankintalain kannalta ongelmallinen.

Nykyinen investointiohjelma ei sisällä liikuntahallitiloja.
Tilakeskus pitää myös syntyvää lisäkustannusta liian suurena lisäyksenä hankkeelle ja esittää että liikuntasalitarpeita käsitellään tulevilla budjettikausilla omana investointina.

Vapaa-ajan lautakunta 12.6.2018 § 18

Talous- ja hallintojohtajan esitys:
Päätetään esittää tekniselle lautakunnalle
a) hyväksyttäväksi Hämeenkylän uuden koulun 30.5.2018 päivätty hankesuunnitelma.
b) että suuremmista liikuntasalitiloista laaditaan erillinen selvitys tilakeskuksen ja sivistystoimen yhteistyönä vuoden 2019 aikana.

Käsittely:
Esittelijä muutti esitystään seuraavasti:

Talous- ja hallintojohtajan esitys:
Päätetään esittää tekniselle lautakunnalle
a) hyväksyttäväksi Hämeenkylän uuden koulun 30.5.2018 päivätty hankesuunnitelma lukuun ottamatta liikuntatiloja
b) että liikuntatiloista valmistellaan esitys elokuun lautakuntiin
c) Variston opetuspisteen tarvittavien opetus- ja aputilojen rakentamista Hämeenkylän uudiskoulun yhteyteen ja niiden lisäämistä investointiohjelmaan
d) että muista suuremmista liikuntasalitiloista laaditaan erillinen selvitys tilakeskuksen ja sivistystoimen yhteistyönä vuoden 2019 aikana.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet: Hämeenkylän koulun hankesuunnitelma 30.5.2018 liitteineen

Täytäntöönpano: Hallintoyksikkö
- ote tilakeskus

Muutoksenhakuohje: Ei muutoksenhakuoikeutta/ Kuntalaki 136 §

Lisätiedot:
Laura Malinen, 0503029750, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupunki
MATO / TIKE / RAK

Hämeenkylän uusi koulurakennus
Hankesuunnitelma

30.5.2018

Sisällysluettelo

1 Hanketietokortti **4**

2 Hankkeen perusteet ja aiemmin tehdyt päätökset **5**
2.1 Hankkeesta aiemmin tehdyt esiselvitykset ja päätökset 5
2.2 Väestöennuste, liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan ja suhde kokonaistarpeeseen 5
2.3 Koulun nykyiset tilat 5
2.4 Optiot / vaihtoehtoiset ratkaisut 6

3 Tilojen toiminnan kuvaus, tilaohjelma ja tilojen vaatimukset **6**
3.1 Tilojen toiminnan kuvaus 6
3.2 Tilaohjelma 10
3.3 Tilojen vaatimukset 10
3.4 Käyttäjien osallistaminen 11

4 Rakennus **12**
4.0 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset 12
4.1 Arkkitehtoniset tavoitteet 14
4.2 Esteettömyystavoitteet 14
4.3 Rakennetekniset tavoitteet 14
4.4 LVIA-tekniset tavoitteet 15
4.5 Sähkötekniset tavoitteet 17
4.6 Suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät tavoitteet 20
4.7 Huoltokirja 22

5 Rakennuspaikka **22**
5.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta 22
5.2 Kaavallinen tilanne 22
5.3 Rakennuspaikan ominaisuudet 22
5.4 Rakennuspaikan toiminnalliset vaatimukset 24

6 Hankkeen laajuustavoite **25**
6.0 Kustannukset 25
6.0.1 Rakennuskustannukset 25
6.0.2 Käyttökustannusennuste 26
6.0.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste 26

7 Rahoitus, toteutus ja aikataulu **27**

8 Riskit **27**

9 Hankesuunnittelun valmistelu **28**

Liitteet

- Liite 1: Sijaintikartta
- Liite 2: Ilmakuva
- Liite 3: Asemakaavaote ja -määräykset
- Liite 4: Tonttikartta
- Liite 5: Tilaohjelmat
- Liite 6: Tavoitehintalaskelmat / vuokrakustannukset
- Liite 7: Uuden tilaohjelman laadinnan periaatteet 16.3.2016
- Liite 8: Hämeenkylän koulun uudisrakennuksen pedagoginen suunnitelma 26.1.2018
- Liite 9: Pinta-alakäsitteet

Erillisliitteet ja muut oheismateriaalit:

- Valmistuskeittiön laiteluettelo 24.4.2018

Kohteen nimi:

Hämeenkylän uusi koulurakennus

Tarpeen kuvaus:
Puretun koulun korvaava uudisrakennus 600/770 oppilaalle

Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin:
Kaupunginhallitus hyväksyi 19.9.2016 § 16 Hämeenkylän koulun korvaavan uudisrakennuksen tarveselvityksen.

Tarpeen perustelut ja investoinnin tarkoitus:
Hämeenkylän koulun oppilaspaikat tarvitaan Myyrmäen suuralueen perusopetuksen palveluverkossa myös tulevaisuudessa, sillä perusopetusikäisten määrän ennustetaan suuralueella kasvavan.

Käyttäjähallintokunta:
Sivistysvirasto

Kaupunginosa:	**Kiinteistötunnus:**	**Tontin pinta-ala:**
14 - VARISTO	92-14-19-1	34 732 m²
Osoite ja tontti: Varistontie 3, 01600 Vantaa Määräala 92- 423- 36-0-M655	**Kaavatiedot:** YO- kortteli (opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue)	**Rakennusoikeus:** e=0.5 (17 366m2)

Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)	**brm²**	**htm²**	**hym²**	**Investointikustannus**		
				€	**€ / brm²**	**€ / htm²**
Uudisrakennus	**6910**	**6290**	**4974**	23 281 000	3369	3701
Laajennus / lisärakennus	-	-	-	-	-	-
Muutos / peruskorjaus	-	-	-	-	-	-

Hankkeen oppilaspaikkamäärä	600
Investointikustannus oppilaspaikkaa kohden	38 802 € / oppilaspaikka

Väistötilan tarve:
Ei tarvetta uusille väistötiloille

Investointiohjelmassa varaus:
24 M€

Hankkeen toteutusaikataulu:
suunnittelu 2018-2019, toteutus 2019-2020

Ylläpitokustannukset:
340 415 €/vuosi; 54,12 €/htm2/vuosi

Toimintakustannukset hallintokunnalle:
Toimintakustannusten arvioidaan pysyvän ennallaan, koska hanke on korvaava.

Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen:
792 000 €

Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle:

Tuleva vuokra		23,02 € / m² / kk
Vuokravaikutus	144 773 € / kk	1 737 275 € / v
Vuokravaikutus / tilapaikka		241,29 € / kk

Laatija(t):	**Päivämäärä:**
Matti Sten, Laura Malinen, Riitta Miettinen	6.6.2018

2 Hankkeen perusteet ja aiemmin tehdyt päätökset

2.1 Hankkeesta aiemmin tehdyt esiselvitykset ja päätökset

Kaupunginhallitus hyväksyi 19.9.2016 § 16 Hämeenkylän koulun korvaavan uudisrakennuksen tarveselvityksen.

Kaupunginhallitus päätti 24.4.2017 § 16 että Rajatorpan / Hämeenkylän kouluhankkeita jatkovalmistellaan integroituna projektitoteutuksena / allianssimallilla. Tekninen lautakunta päätti 19.12.2017 § 11 valita allianssikumppaneiksi NCC Rakennus Oy:n ja työyhteenliittymän Arkkitehdit Rudanko + Kankkunen Oy ja Arkkitehdit Frondelius+Keppo+Salmenperä Oy. Allianssikumppaneiden valinta toteutettiin neuvottelumenettelyllä. Tämä hankesuunnitelma on laadittu osana allianssin kehitysvaiheen tehtäviä.

2.2 Väestöennuste, liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan ja suhde kokonaistarpeeseen

Hämeenkylän koulu on yhtenäiskoulu (1.-9. luokat) ja se kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014 - 2023. Koulu on oleellinen osa Myyrmäen suuralueen peruskouluverkkoa ja se on ainoa yläkoulupalveluja tarjoava koulu läntisellä Myyrmäen suuralueella. Hämeenkylän koulu toimii myös yläkouluna Askiston ja Pähkinärinteen alakouluista (luokat 1.-6.) yläluokille (luokat 7.-9.) siirtyville oppilaille. Lisäksi osa Rajatorpan alakoulun oppilaista siirtyy yläluokille Hämeenkylän kouluun.

Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan Myyrmäen suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa voimakkaasti ennuste ajanjakson 2017 - 2027 ajan, joten Hämeenkylän koulun noin 770 oppilaspaikkaa tarvitaan myös tulevaisuudessa osana perusopetuksen palveluverkkoa. Kasvu painottuu Myyrmäen suuralueen itäosaan, mutta perusopetusikäisten määrän ennustetaan kasvavan maltillisesti myös suuralueen länsiosassa.

2.3 Koulun nykyiset tilat

Hämeenkylän vanha koulurakennus purettiin vuonna 2017. Koulu toimii nykyisin kolmessa eri paikassa: 1.-3. lk opetus Variston opetuspisteessä, 4.-6. lk opetus Tuomelan opetuspisteessä ja 7.-9. lk opetus Sanomalan opetuspisteessä.

2.3.1 Variston opetuspiste

Variston opetuspiste Hämeenkylän koulutontin eteläpuolella on vuonna 1980 valmistunut yksikerroksinen koulurakennus, jota on peruskorjattu vesikaton ja ilmanvaihdon osalta vuonna 2014. Rakennuksessa on havaittu kohonneita kosteuspitoisuuksia erityisesti lattiarakenteissa ja osa tiloista on poistettu käytöstä terveyshaittaepäilyjen vuoksi. Rakennuksen tilaratkaisu ei tue uuden opetussuunnitelman mukaista opetusta. Rakennuksen säilyttäminen käytössä edellyttäisi sen peruskorjausta. Ilman tilamuutoksia rakennukseen voidaan sijoittaa noin 170 oppilaspaikkaa. Uutta oppimista ja toimintakulttuurin muutosta tukevillla tilamuutoksilla

rakennukseen voitaisiin toteuttaa kaksi noin 250 m2 oppisolua, joihin mahtuisi noin 200 oppilaspaikkaa.

Variston opetuspisteen peruskorjauksen ja tilamuutosten suunnittelu ja toteutus eivät sisälly tämän hankesuunnitelman laajuuteen.

Tässä hankesuunnitelmassa on esitetty optiona Variston opetuspisteen toimintojen sijoittaminen Hämeenkylän koulun uudisrakennukseen. Ratkaisu olisi pedagogisesti, toiminnallisesti ja tilankäytön tehokkuuden kannalta edullisin vaihtoehto. Variston toimipisteen kokonaisala on n. 1250 brm2 ja toimintojen sijoittaminen Hämeenkylän koulun uudisrakennukseen kasvattaisi sen kokonaisalaa n. 730 brm2. Vapautuva Variston toimipisteen tontti soveltuisi hyvin esimerkiksi päiväkotirakentamiseen.

2.4 Optiot / vaihtoehtoiset ratkaisut

Vaihtoehto 1
Tarveselvityksen tilaohjelmaa vastaava vertailulaajuus n. 6910 brm2, johon sisältyy koulun vähimmäistarpeiden mukaan mitoitettu liikuntasali ja Variston opetuspiste jäisi käyttöön.

Vaihtoehto 2 / optio 1 (Varisto)
Variston opetuspisteen toimintojen sijoittaminen Hämeenkylän koulun uudisrakennukseen; lisäys uudisrakennuksen kokonaisalaan n. 730 brm2, yht. n. 7640 brm2.

Vaihtoehto 3 / optio 2 (iso liikuntasali / liikuntahalli)
Koulurakennus tilaohjelman mukaista tarvetta vastaten kuitenkin niin, että liikuntatilat toteutetaan erilliseen rakennukseen samalle tontille koulurakennuksen kanssa, yhteensä n. 8310 brm2. Liikuntahallin lattiapinta-ala n. 1400 hum2.

Vaihtoehto 4 / optio 1 (Varisto) + optio 2 (iso liikuntasali / liikuntahalli)
Koulurakennus vaihtoehdon 3 (optio 2) laajuisena lisättynä Vaihtoehdon 2 (optio 1, Varisto) laajuudella niin, että liikuntatilat toteutetaan erilliseen rakennukseen samalle tontille koulurakennuksen kanssa, yhteensä n. 9040 brm2. Liikuntahallin lattiapinta-ala n. 1400 hum2.

Vertailulaajuudesta ja optioista 1 ja 2 on laadittu erilliset tilaohjelmat (liite 5) ja tavoitehintalaskelmat (liite 6).

3 Tilojen toiminnan kuvaus, tilaohjelma ja tilojen vaatimukset

3.1 Tilojen toiminnan kuvaus

3.1.1 Tilojen toiminnalliset tavoitteet, yleistä

Hämeenkylän koulun korvaava uudisrakennus (yhtenäiskoulu) mitoitetaan n. 600 oppilaalle ja henkilökunnalle (n. 75- 80). Optiona on esitetty myös Variston opetuspisteen n. 170 oppilaspaikan sijoittaminen uudisrakennukseen. Tilat ja toiminnot suunnitellaan uuden tilaohjelman mukaisesti Vantaan kaupungin sivistysviraston linjausten mukaisesti. Uuden

oppimisympäristön vaatimukset ja tavoitteet asettavat uudenlaisia tavoitteita tilojen jäsentymiselle ja toimintojen järjestämiselle. Monitoimiset muuntojoustavat oppimistilat mitoitetaan pedagogisista lähtökohdista tarkoituksenmukaisen kokoisiksi yleisiksi ja erikoisvarustelluiksi työskentelyalueiksi.

Koulurakennus on monitoimitila. Tilat jaotellaan toiminnoiltaan julkisiin, puolijulkisiin ja yksityisiin tiloihin siten, että tilojen käyttö on joustavaa eri tilanteissa ja tarpeissa. Monitoimitilan käyttäjiä ovat myös organisaation ulkopuoliset käyttäjät varsinaisen koulutyöskentelyaikojen ulkopuolella.

Koulun keskeinen yhteistyökumppani on nuorisopalvelut. Hämeenkylän koulun ja nuorisopalveluiden kolme toimintamuotoa ovat a) pienluokkien toiminnallinen ja kasvatuksellinen tuki, b) nuorten kohtaaminen kouluarjessa ja c) ryhmäytys ja konfliktin purku yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Tilaratkaisuissa huomioidaan koulun ja nuorisopalveluiden yhteistyön kehittämisen tarpeet.

Pääosin vain päivisin käytettävien tilojen sijoittelussa ja kulkuyhteyksien suunnittelussa tulee aina ottaa huomioon tilojen iltakäyttö ja muu erilliskäyttö. Erilliskäytön alueet pyritään rajaamaan omaksi kokonaisuudekseen.

3.1.2 Hallinto-, työ ja neuvottelutilat sekä oppilashuolto

Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat toteutetaan pääasiassa monitilatoimistoperiaatteella, jossa kiinteitä työpisteitä on lähtökohtaisesti vain niille henkilöille, jotka tarvitsevat samaa työpistettä kokoaikaisesti. Tilat muodostuvat avoimesta yhteisalueesta ja erikokoisista rauhallisen työskentelyn tiloista ja luottamukselliset keskustelut mahdollistavista suljettavista neuvottelutiloista.

Oppilashuollon, psykologin, kuraattorin ja terveydenhoitotilat sijoitetaan muiden henkilökunnan tilojen läheisyyteen, mutta kuitenkin siten, että ne on saavutettavissa huomiota herättämättä. Oppilashuollon tilat pyritään järjestämään siten, että niihin pääsy on järjestettävissä silloinkin, kun muut henkilökunnan tilat ovat suljettuna.

3.1.3 Opiskelutilat

Hämeenkylän koulun oppimisen tilojen suunnittelun lähtökohdat on kuvattu liitteessä *Uuden tilaohjelman laadinnan periaatteet 16.3.2016* ja liitteessä *Hämeenkylän koulun uudisrakennuksen pedagoginen suunnitelma 26.1.2018*.

Opetustilat muodostuvat moduuleista, jotka jaetaan koulun oppilasmäärän ja vuosiluokkajakauman mukaan yleensä n. 100 oppilaan soluihin, jotka erotetaan toisistaan akustisesti. Solut sijoitellaan pareittain tai suurempiin ryhmiin siten, että solujen väliin sijoitetut pientilat ovat käytettävissä molempien niihin liittyvien avoimenpien työskentelyalueiden puolelta ja tuovat siten joustoa kunkin solun käytössä oleviin tiloihin. Hämeenkylän koulun pedagogisessa suunnitelmassa soluista käytetään nimitystä oppimisalue. Oppimisalueet voivat olla toiminnasta ja oppilasmäärästä johtuen myös solua pienempiä yksiköitä. Kuten solutkin, oppimisalueet muodostavat oman akustisen alueen ja ne voivat sijaita moduulin alueella tai solujen tai moduulien rajapinnassa kahden solun tai moduulin alueella.

Soluja ja toiminnan perusteella määritetyn tarpeen mukaan myös oppimisalueita rajaavat kiinteät seinät, mutta tilat ovat jaettavissa esim. pyörällisillä kalusteilla erilaisiin pienempiin ja

lyhyellä aikavälillä muunneltaviin toimintaympäristöihin. Avoimessa tilassa voi olla seinillä erotettuja tiloja rauhallisempaa työskentelyä tai opettajatiimin työskentelyä varten. Lisäksi moduuleissa on eri lailla joustavasti muokattavia yleistiloja ja yhteisvarastoja. Soluja muodostavat yleisopetuksen tilojen lisäksi myös erikoisvarustellut työskentelyalueet, joita ovat mm. käsityö ja kuvataide sekä fysiikan, kemian ja kotitalouden tilat. Erikoisvarustellut työskentelyalueet tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteiskäyttöisiksi eri oppiaineiden välillä. Jos liikuntatilat sijoitetaan koulurakennukseen, ne muodostavat yhden solualueen yhdessä musiikin ja esitystilojen sekä koulu sydämen kanssa. Solujen tiloja voidaan jakaa erikokoisiin oppimisen tiloihin (opetus- ja oppimistuokiot) kouluaikana ja solut hyödyntävät rakennuksen muita yhteistiloja tarvittaessa (esim. ruokala, yleisopetuksen tilat). Soluissa työskentelee ryhmätila- ajattelun mukaisesti eri ikäryhmiä. Solujen tiloja jaetaan myös elämän- tai päivänkaariajatuksella: tila voi toimia eri aikoina neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana tai asukasyhdistyksen harrastus- ja kokoustilana.

Teknologian tuoma liikkuvuus ja erilaiset oppimisen tilat avaavat lukujärjestystekniikkaan uusia mahdollisuuksia, kun koulun kaikkia tiloja voidaan käyttää oppimisen tiloina.

3.1.4 Liikuntatilat

Liikuntatilojen osalta tässä hankesuunnitelmassa on esitetty kaksi vaihtoehtoista laajuutta:

Vaihtoehto 1 sisältää tarveselvityksen mukaisen liikuntasalin puku-, pesu- ja varastotiloineen toteutettuna koulurakennuksen osana.

Vaihtoehdot 3 ja 4 sisältävät Länsi-Vantaan alueellisen tarpeen mukaisen suuremman liikuntahallin. Hallin mitoitusperusteena on täysimittainen salibandykenttä ja kaksi täysimittaista koripallokenttää lajivaatimusten mukaisine turva-alueineen. Liikuntahalli varustetaan lajiharjoittelun ja liikunnan opetuksen tarpeisiin. Halli tehdään jaettavaksi kevyillä jakoseinillä kahteen ja kolmeen likimäärin yhtä suureen osaan (=kolme jakoseinää), jotta se palvelee mahdollisimman joustavasti eri kokoisia käyttäjäryhmiä. Halli tehdään ensisijaisesti erillisenä rakennuksena, mutta se voidaan yhdistää koulurakennukseen säältä suojatulla yhdysosalla, jos se rakennusten keskinäisen sijainnin näkökulmasta on tarkoituksenmukaista. Tässä vaihtoehdossa koulurakennuksen tilaohjelmasta poistetaan kaikki liikuntatilat aputiloineen lukuun ottamatta tuoli- ja näyttämövarastoja sekä ulkovälinevarastoa.

3.1.5 Varastotilat

Rakennuksessa oppilaiden vaatteille ja kengille varataan riittävä määrä erillisiä säilytyspaikkoja sisäänkäyntien välittömään läheisyyteen. Koulu on kengätön koulu.

Jokaiselle oppilaalle tehdään säilytyslokero henkilökohtaisia tavaroita varten. Säilytyslokerot sijoitetaan huonetilaohjelman mukaisiin tiloihin.

Liikuntatilojen yhteyteen toteutetaan huonetilaohjelman mukaiset varastotilat.

3.1.6 Sosiaalitilat

Henkilökunnan sosiaalitilat suunnitellaan koko henkilöstölle yhteisiksi. Suurkeittiön läheisyyteen sijoitetaan vähintään keittiöhenkilökunnan tarvitsema osa sosiaalitiloista.

Oppilaiden wc-tilojen mitoitustarve on vähintään 1 kpl / 15 opp. WC:t toteutetaan hajautetusti niin, että ne sijaitsevat riittävän lähellä oppimistiloja. Oppilaiden käytössä oleviin WC-tiloihin lasketaan myös liikuntatilojen yhteydessä olevat pukuhuoneiden WC-tilat edellyttäen että tilat ovat helposti saavutettavissa. Erillisen liikuntahallin tapauksessa WC-tilojen kokonaismäärää voidaan joutua kasvattamaan, mikä on huomioitu option 2 tilaohjelmassa.

3.1.7 Keittiötilat ja ruokailu

Uudisrakennuksen suurkeittiön mitoituksessa on huomioitu myös Variston opetuspisteen oppilasmäärä. Lisäksi Hämeenkylän koulun suurkeittiö hoitaa sekä Vapaalan että osan Pähkinärinteen alueen päiväkotien ruokailuista välipaloineen. Tästä johtuen aterioiden mitoitusmäärä keittiölle on n. 1500 annosta.

Allianssin kehitysvaiheessa suunnitellaan Rajatorpan koulun keittiö, jonka osalta on ollut esillä vaihtoehto toteuttaa se ns. Cook and Chill -valmistuskeittiönä. Tilojen ahtauden vuoksi niitä ei kuitenkaan ole voitu suunnitella tämän toiveen mukaan. Siksi Hämeenkylän koulun keittiö on tarkoitus suunnitella ja toteuttaa Cook and Chill -toimintamallin mukaan. Vantaan kaupungille tämä on pilottikohde jossa kokeillaan kylmä- / kuumavalmistusta.

Ateriamäärän kasvu tarveselvitykseen verrattuna on n. 200 ateriaa vuorokaudessa ja Cook and Chill -toimintamalli kasvattavat jonkin verran keittiön tilantarvetta verrattuna tarveselvitysvaiheen tilaohjelmaan, mikä on huomioitu hankesuunnitelman tilaohjelmassa ja kustannuslaskelmissa. Keittiön kokonaistilantarvetta pyritään tehostamaan hyvällä suunnittelulla, jossa allianssin keittiösuunnittelija osallistuu suunnitteluun heti alusta saakka, sekä mm. sosiaalitilojen yhteiskäyttöisyydellä.

Vaihtoehdoista riippumatta myös Variston opetuspisteen oppilaat ruokailevat Hämeenkylän koulun ruokalutiloissa. Tällöin Hämeenkylässä ruokailevia oppilaita on enimmillään noin 800 ja henkilökuntaa noin 80.

3.1.8 Puhtaus

Kaikki käytettävät materiaalit ja tilaratkaisut toteutetaan mahdollisimman kestävistä, tehokkaista ja edullisesti ylläpidettävistä tuotteista. Pintamateriaalien tulee yleensä olla vähintään M1-päästöluokan vaatimusten mukaisia.

Rakennuksen tulee olla kaikilta osin helposti puhtaana pidettävä ja julkisen tilan kulutusta kestävä. Osa tiloista toteutetaan tekstiililattiana, joka parantaa tilan akustisia omainaisuuksia ja tukee kengättömyyttä sekä työskentelyä lattialla.

Rakennusaikainen puhtausluokka ja IV-asennuksien puhtausluokka on P2.

3.1.9 Siivoustilat

Puhtauspalvelujen tilat suunnitellaan rakennukseen huonetilaohjelman ja tilakeskuksen puhtauspalvelun ohjeiden mukaan.

3.1.10 Jätehuollon tilat

Rakennuksessa syntyvät jätteet lajitellaan. Jätteet kerätään maanalaiseen esim. Molok-syväkeräysjärjestelmään. Syväkeräysjärjestelmä sijoitetaan huoltopihan ajoliittymän välittömään läheisyyteen. Jätepisteeseen tulevat säiliöt seka-, paperi-, kartonki-, muovi- ja

biojätteille sekä lisäksi jaettu syväkeräyssäiliö lasi- ja metallijätteille Vantaan kaupungin tilakeskuksen puhtauspalvelun ohjeiden mukaan. Jätepisteen suunnittelussa varaudutaan eri jätejakeiden lukumäärän lisääntymiseen.

Jätehuolto sijoitetaan lähelle keittiötä siten, että kulku on esteetön, käyttö ja huolto on helppoa eikä huoltoliikenne vaaranna oppilaiden tai henkilökunnan turvallisuutta.

Keittiön lastauslaiturilta varataan lukittu tila elintarvikkeiden kuljetukseen käytettäville rullakoille.

Tulipaloriskin välttämiseksi pihalle erikseen tulevat pienet ulkoroskasäiliöt sijoitetaan kaikki niin, että ne ovat mahdollisimman etäällä rakennuksen julkisivusta.

3.1.11 Väestönsuojatilat

Väestönsuojien sijoitus ja mitoitus vahvistetaan yleissuunnitteluvaiheessa. Vantaalla vakiintuneen käytännön mukaisesti koulurakennusten väestönsuojien mitoitus lasketaan kerrosalaperusteisesti 2 % mukaan. Hämeenkylän uuden koulun väestönsuojan tai -suojien varsinainen suoja-ala olisi laajuusvaihtoehdoista riippuen n. 125-170 m2.

Jos liikuntahalli toteutetaan erillisenä rakennuksena määräytyy sen väestönsuojatarve kerrosalaperusteisesti 1 % mukaan ja varsinaisen suoja-alan tarve olisi hallin koosta riippuen n. 20-30 m2.

Erillisten rakennusten väestönsuojat voidaan yhdistää, kunhan väestönsuojaan kuljettava matka rakennuksen ulko-ovilta on enintään 250 m. Rakennuslupia myöntävä viranomainen voi alueen pelastusviranomaista kuultuaan sallia väestönsuojien sijoittamisen tätäkin kauemmaksi, suosituksen mukaan kuitenkin asutuskeskuksissa korkeintaan 500 m päähän.

3.2 Tilaohjelma

Rakennuksen tilaohjelma hankesuunnitelman liitteenä. Tilaohjelman hyötyala on kasvanut 147 hym2 verrattuna kaupunginhallituksen 19.9.2016 hyväksymän tarveselvityksen tilaohjelmaan.

Uudet perusopetuksen opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2016 vuosiluokilla 1.- 6. ja vuotta myöhemmin 7. vuosiluokalla. Kokonaisuudessaan uusi opetussuunnitelma on voimassa kaikilla perusopetuksen luokilla 1.8.2019 alkaen. Sivistystoimessa on arvioitu opetussuunnitelman muutosten vaikutuksia tilaohjelmaan ja kokemuksia, joita on saatavissa Vantaan sivistystoimen ns. runkotilaohjelman soveltamisesta koulurakennushankkeisiin. Näiden perusteella tilaohjelmaa on tarkennettu lisäämällä opiskelutilojen hyötyalaa yhteensä 128 hym2. Lisäys kohdistuu erikoisvarusteltuihin työskentelyalueisiin, joiden suhteellinen osuus on kasvanut myös koulun musiikkipainotuksesta johtuen.

Lisäksi mm. suurkeittiön kapasiteetin lisääminen ja oppilaiden lokerikkojen tarkennettu tilavaraus ovat kasvattaneet hyötyalatarvetta. Toisaalta taas tarveselvityksen tilaohjelmassa ollut jätehuone on korvattu syväkeräysastioilla ja henkilökunnan sosiaalitilojen yhteiskäyttöisyydelllä on voitu pienentää niiden ohjelma-alaa.

3.3 Tilojen vaatimukset

“Perusopetuksen tilaratkaisujen kehittämisessä, suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä otetaan huomioon ergonomia, ekologisuus, esteettisyys, esteettömyys ja akustiset olosuhteet sekä tilojen valaistus, sisäilman laatu, viihtyisyys, järjestys ja siisteys. Koulun tilaratkaisuilla kalusteineen, varusteineen ja välineineen on mahdollista tukea opetuksen pedagogista kehittämistä ja oppilaiden aktiivista osallistumista” (Opetushallitus. Opetussuunnitelman perusteet 2014, s. 29)

Hämeenkylän koulun oppimisen tilojen suunnittelun lähtökohdat on kuvattu liitteessä nro 8 Uuden tilaohjelman laadinnan periaatteet 16.3.2016 ja liitteessä nro 9 Hämeenkylän koulun uudisrakennuksen pedagoginen suunnitelma 26.1.2018.

Tilojen tulee olla terveelliset ja turvalliset. Tilojen tulee mahdollistaa uuden oppimisen tavoitteiden toteutuminen. Ilmiöpohjainen oppiminen, yhteisopettajuus, TVT:n tehokas käyttö sekä opettajien ja oppilasryhmien vuorovaikutteinen yhteistyö ovat osa muuttunutta oppimisympäristöä. Uusi oppiminen huomioidaan myös sisustus-, akustiikka- ja irtokalustussuunnittelussa.

Tilakokonaisuuksia tulee ajatella monitoimitiloina, joissa kiinteät seinät rajaavat laajempaa oppimistilaa, joka on muokattavissa esimerkiksi pyörällisillä kalusteilla tai seinäkkeillä useampaan toimintaympäristöön toiminnan sisällön mukaisesti. Avoimessa tilassa on myös väliseinillä erotettuja tiloja rauhallisempaa työskentelyä varten. Avoimissa tiloissa tulee olla mahdollisuus myös jakaa se pienempiin, kiinteäseinäisiin tiloihin tarvittaessa.

Suunnittelussa tulee ottaa huomioon alkuopetuksen erityistarpeet mm. vaate- ja kenkäsäilytyksessä, kalustuksessa sekä sen osalta, että alkuopetuksen tiloja voidaan käyttää myös aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

Lattialämmitys osassa koulun oppimistiloja tukee monipuolisia työskentelymahdollisuuksia myös lattiatasolla.

3.4 Käyttäjien osallistaminen

Hankkeessa toteutetaan lasten ja nuorten osallistamisen prosessia.

Hankesuunnittelun aikana on jo toteutettu lasten ja nuorten osallistamisen prosessia yhdessä Vantaan Liikkuva koulun, nuorisotoimen ja Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kanssa. Opettajat ovat antaneet palautetta omassa työpajassaan. Lisäksi hankesuunnitelman tuloksia esitellään toukokuussa 2018 showroom-päivässä oppilaille ja henkilökunnalle sekä ideaillassa vanhemmille, koulun muille käyttäjille sekä lähialueen asukkaille. Samalla kerätään palautetta jatkosuunnittelua varten.

Hämeenkylän koulun hankesuunnittelun viestintä- ja vuorovaikutustyöryhmä on koordinoinut vuorovaikutusta hankesuunnittelun aikana. Hankkeen käynnistyessä työryhmän työskentely jatkuu. Työryhmä varmistaa lasten ja nuorten osallisuuden toteutumisen ja raportoi siitä Vantaan kaupungin Lapset ja nuoret ympäristönsä rakentajina -ohjausryhmälle. Työryhmä laatii hankkeen viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelman tilaajan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Vuorovaikutteisessa työssä huomioidaan oppilaat, tulevat oppilaat, henkilökunta, vanhemmat, koulun muut käyttäjät sekä lähialueen asukkaat sekä muut mahdolliset tunnistettavat osalliset.

Allianssin vuorovaikutus- ja viestintäsuunnitelmaan kirjataan osallistamisen muodot, kanavat ja ajankohdat. Koulun valmistuttua vietetään avajaisia. Ylläpitovaiheessa oppilaita osallistetaan tiloista ja pihoista huolehtimiseen.

4 Rakennus

4.0 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset

Kaikessa suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota tilojen ja materiaalien kestävyyteen, terveellisyyteen ja käyttäjäturvallisuuteen sekä rakentamisen aikaiseen työturvallisuuteen. Hankkeessa on kaikissa vaiheissa nimetty turvallisuuskoordinaattori, joka vastaa työmaan turvallisuudesta sekä työsuojeluvaltuutettu, joka huolehtii toiminnan turvallisuuden näkökohtien huomioimisesta.

Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita rakennusfysikaaliseen toimintaan, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

Myös itse rakennus ja sen järjestelmät voivat toimia pedagogisena välineenä: esim. talotekniikan mittaritietoa voidaan tuoda oppilaiden nähtäville ja liittää osaksi ilmiöpohjaisia oppimiskokonaisuuksia.

4.0.1 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet

Uudisrakennuksen suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täydentävien rakenteiden osalta 50 vuotta ja järjestelmien osalta 25–35 vuotta.

Rakennuksen elinkaareen kuuluu rakentamis- ja käyttövaiheet sekä lopuksi rakennuksen purku. Käyttöiän pidentäminen kasvattaa käyttövaiheen kustannusten osuutta.
Esim. Mikäli käyttöikä on 50 v, jakautuvat elinkaarikustannukset siten, että rakentamisvaihe käsittää n. 10 %, käyttövaihe n. 90 % ja purku n. 1–2 % elinkaarikustannuksista.

Rakentamisvaiheen aikana kustannuksia minimoidaan mm. pitkälle rationalisoidulla rakentamistekniikalla, työmaa-aikaisella kosteudenhallinnalla sekä optimoidulla rakentamisajalla.

Käyttövaiheen kustannuksiin vaikutetaan muuntojoustavalla ja energiatehokkaalla tilasuunnittelulla sekä materiaalivalinnoilla. Valittavat materiaalit ovat pitkäikäisiä, mahdollisimman huoltovapaita, tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita.

Kouluhankkeen laatutaso ja tavoitekustannukset määritellään hankesuunnitelmassa perustuen ohjeeseen ”Investointisuunnittelu, laatutaso ja tavoitekustannus, 17.03.2015”.

Uudisrakennus toteutetaan 1.1.2018 voimaan astuneiden lähes nollaenergiamääräysten (YM 1010/2017) mukaisena. Tavoitteena on energiatehokkuusluokka A eli E-luku 90 kWhE/(m²,a) tai alle. Suunnittelussa noudatetaan lisäksi Vantaan kaupungin lähes 0-energiarakentamisen ohjetta siltä osin kuin sieltä tulevat vaatimukset ovat elinkaaritarkastelun perusteella järkeviä.

Rakenteiden, rakennusosien, teknisten järjestelmien sekä energiantuotanto- ja hankintamuotojen valinta tehdään osaoptimoinnin sijaan kokonaistarkasteluun perustuen

ehdotussuunnitteluvaiheessa. Tarkastelussa huomioidaan investointikustannuksen lisäksi elinkaaren aikainen energiankulutus ja käyttökustannukset.

4.0.2 Tilatehokkuustavoite

Uusien oppimisympäristöjen mukaan toteutetuissa kohteissa muuntokertoimena hyötyalasta (hym2) huonealaksi (hum2) voidaan pitää n. 1,22...1,28 ja toisaalta bruttola/huoneala on n. 1,13...1,15. Suhdelukuihin vaikuttaa olennaisesti minkä laajuisina esim. aula- ja naulakkotilat on sisällytetty hyötyalaan, teknisten tilojen ja liikennetilojen (portaat ja käytävät) mitoitus sekä käytettyjen seinärakenteiden paksuudet ja tilojen keskimääräinen koko, joka puolestaan riippuu mm. hankekohtaisesta liikuntatilaratkaisusta.

Tilatehokkuuden mittarit:
– hym2/brm2 tai hum2/brm2 hankesuunnitelmassa määritellyllä tavalla. Tavoitteena on että hym2 tai hum2 saavutetaan, mutta bruttoalaa ei ylitetä.
– painotettu muotokerroin (ulkovaipan pinta-alan suhde ohjelma-alaan; ulkovaipan osien pinta-aloja painotetaan niiden lämmönläpäisykertoimia vastaavilla kertoimilla).

Kohteen laskennalliset pinta-alat on esitetty hankesuunnitelman liitteenä olevassa huonetilaohjelmassa.

4.0.3 Muuntojoustavuusvaatimus

Tilojen tulee olla mahdollisimman tehokkaasti oppimistilana käytettäviä.

Tilatehokas toimitila on muuntojoustava, monikäyttöinen, kustannustehokas sekä käyttäjien toimintaa tukeva. Tilojen korkeaa käyttöastetta päivä- ja vuositasolla tuetaan tilojen yhteiskäytöllä.

Tilat suunnitellaan myös nuorisopalveluiden ja iltakäytön tarpeita varten.

Uuden rakennuksen tulee kyetä palvelemaan muuttuvia tilatarpeita käyttötarpeiden muuttuessa tilatehokkuudesta tinkimättä. Muunneltavuus lisää rakennuksen elinkaarta ja ekologisuutta.

Uuden rakennuksen muunneltavuus toteutuu rakennuksen rungon ollessa mahdollisimman avoin. Portaat ja märkätilat sijoitetaan keskeisesti niin, että ne mahdollistavat useamman käyttötavan rakennukselle. Väliseinät toteutetaan helposti purettaviksi ja siirrettäviksi. Rakenneosissa, kuten julkisivuissa ja teknisissä järjestelmissä, varaudutaan korjattavuuteen. Tekniset järjestelmät suunnitellaan mahdollisimman muuntojoustaviksi.

Tavoitteena on modulaarisuus, jolla tuetaan ratkaisujen toistettavuutta sekä hankkeen sisäisesti että myös muihin hankkeisiin.

Käyttötarkoituksen muutokseen varaudutaan, mikäli mahdollinen vaihtoehtoinen tulevaisuuden käyttötarkoitus on suunnitteluvaiheessa tiedossa.

4.0.4 Ääniolosuhteet

Sisätilojen ääniolosuhteiden suunnittelussa noudatetaan ympäristöministeriöön asetusta rakennuksen ääniympäristöstä 796/2017. Tilojen akustinen toimivuuden varmistaa suunnitteluvaiheessa kohteen akustinen suunnittelija.

Tilojen vaimennus tulee saattaa sellaiseksi, että jälkikaiunta-aika oleskelu- ja työskentelytiloissa on enintään 0,5 - 0,7 sekuntia ja porrashuoneessa ja käytävässä enintään 1,3 sekuntia. Em. vähimmäisvaatimuksia parempi vaimennus vähentää edelleen melusta aiheutuvaa häiriötä tiloissa. Huoneakustinen vaimennus säädetään halutulle tasolle ensisijassa oikeilla pintamateriaalivalinnoilla, joiden vaikutusta voidaan osin täydentää sisustus- ja kalustemateriaalivalinnoilla.

Rakennuksen ulkovaipan ääneneristävyys lentomelua vastaan tulee toteuttaa Vantaan kaupungin rakennusjärjestyksessä määritellyn mukaisesti ja määräystenmukaisuus tulee osoittaa laskennallisesti rakennuslupahakemuksen yhteydessä. Ks. myös kohta 5.3.3.

Ilmanvaihtolaitteista ja muista rakennuksen teknisistä laitteista aiheutuva jatkuva samanarvoinen äänitaso saa olla päiväaikana enintään 35 dB oleskelu- ja työskentelytiloissa.

4.0.5 Palotekniset vaatimukset

Uudisrakennuksen paloluokka on P1. Palo-osastointi toteutetaan paloteknisen suunnitelman mukaan. Teräsrakenteiden palosuojaus toteutetaan palosuojamaalilla ja/tai rakennejärjestelmän omalla palonsuojausmenetelmällä lukuun ottamatta kuitupohjaisia tuotteita (sisäilman laatu). Rakennuksen runkomateriaali valitaan ja palo-osastojen koko suunnitellaan siten, että sprinklausta ei tarvita.

4.1 Arkkitehtoniset tavoitteet

Tilakeskuksen ja Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisen strategian yhdenmukaisena tavoitteena on ilmaisuvoimainen ja kiinnostava arkkitehtuuri, joka luo omalta osaltaan vantaalaista identiteettiä. Uudisrakennus pihoineen suunnitellaan kokonaisuudeksi, jossa toteutuvat kaupunkikuvalliset, toiminnalliset sekä ympäristövaatimukset.

Suunnittelussa otetaan huomiooon koulurakennuksen laajennettavuus sekä muu täydennysrakentaminen tontille. Laajennusvarausten mahtuminen varmistetaan parhaiten käyttämällä mahdollisimman suuressa osassa rakennusta kaavan sallimaa enintään kahta kerrosta ja osittain kolmea kerrosta, joka kaupunkisuunnittelun kanssa käytyjen neuvottelujen mukaan voitaisiin sallia vähäisenä poikkeamisena asemakaavasta.

4.2 Esteettömyystavoitteet

Rakennus ja rakennuspaikka suunnitellaan valtioneuvoston asetuksen 241/2017 rakennuksen esteettömyydestä mukaan täysin esteettömäksi. Esteettömyyden tavoitteena on turvata mahdollisimman laajasti erilaisten käyttäjäryhmien mahdollisuudet käyttää rakennettua ympäristöä.

Rakennukseen suunnitellaan esteettömyyden toteuttamisen ja tavarankuljettamisen vaatimat hissit ja/ tai nostolaitteet.

4.3 Rakennetekniset tavoitteet

Runkojärjestelmä valitaan niin, että se sallii joustavan käytön ja myöhempiä tilamuutoksia. Rakennusrungon syvyys valitaan siten, että kantavat ja jäykistävät seinälinjat sijoittuvat ulkoseinille. Poikittaisia kantavia seinälinjoja ei pääsääntöisesti sallita estämään tilojen muuntojoustavuutta.

Alustavan arvion mukaan rakennus perustetaan maanvaraisesti massanvaihdolla n. 2 m syvyyteen. Alustatila varustetaan koneellisella ilmanvaihdolla.

Talotekniikan nousukuilut minimoidaan ja keskitetään. Talotekniset linjat viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella.

Hanke on kantavien rakenteiden, rakennusfysikaalisen ja pohjarakennesuunnittelun osalta vaativa suunnittelutehtävä. Vaihtoehdon 2 mukainen erillinen liikuntahalli on hallin katon pitkän jännevälin vuoksi poikkeuksellisen vaativa suunnittelutehtävä.

Alustatilallisen alapohjan rakennusfysikaalisten olosuhteet suunnitellaan toimimaan moitteettomasti ja rakenteiden tulee olla tiiviitä sisätiloja vastaan. Rakennedetaljien tulee olla toteutuskelpoisia.

Ulkovaipan sisäpinnan tiiveyden varmistamiseksi on laadittava detaljit kaikista erilaisista liitos- ja epäjatkuvuuskohdista.

Märkätiloissa ja kosteudelle alttiissa tiloissa käytetään kiviainespohjaisia materiaaleja.

Musiikkitilat irrotetaan akustisilla materiaaleilla yms. ympäröivistä rakenteista.

4.4 LVIA-tekniset tavoitteet

Tavoitteena ovat rakennuksen energiankäytön minimointi eli lähes 0-energiakoulu sekä hyvät sisäilmaolosuhteet oppijoille. Tarkat, suunniteltavat ratkaisut tutkitaan ehdotus- ja yleissuunnitteluvaiheessa ja valinnat perustuvat käyttö- ja elinkaarikustannuksien optimointiin sekä hyvien sisäilmaolosuhteiden tavoittamiseen. Energiatehokkailla LVI-laitteilla ja -järjestelmillä, rakennuksessa muodostuvan lämmön hyödyntämisellä ja rakennusautomaation hallitulla käytöllä on merkittävä osuus tavoitteen saavuttamisessa. Tekniset tilat sijoitetaan keskeisesti, jolloin putkistojen/kanaviston tilantarve pienenee ja järjestelmien säädettävyys paranee.

Sisäilmaston laatuluokka on S3 (Sisäilmaluokitus 2018). Lämpötilan osalta luokka on S3 kesäolosuhteissa. Rakennustöiden ja IV-töiden puhtausluokka on P2. Rakennusmateriaalien ja IV-tuotteiden päästöluokka on M1.

4.4.1 lämmitys ja jäähdytys

Rakennus liitetään alueen kaukolämpöverkoston piiriin omalla, rakennusta palvelevalla lämmönjakokeskuksella. Liittymäpiste on tontin eteläreunalla, johon Vantaan Energia on toteuttanut jo valmiiksi liittymäkaivon vanhan koulun purkutöiden yhteydessä. Maalämmön hyödyntämistä kaukolämmön rinnalla ns. hybridilämmityksenä tutkitaan myös tulevissa suunnitteluvaiheissa.

Lämmönjakokeskuksessa on erilliset siirtimet patterilämmitykselle, lämpimän käyttöveden valmistukselle sekä ilmanvaihdon lämmitykselle. Lämmönjakotapa on pääosin taajuusmuuttajaohjatuin kiertovesipumpuin toimiva radiaattorilämmitysverkosto termostaatti-venttiilein. Ilmanvaihto- ja kiertoilmakojeilla on erillinen putkiverkosto. Lattialämmitykseen soveltuvien tilojen (märkätilat, kenkäeteiset yms.) lämmitysputkisto tehdään sekoituskytkennän avulla.

4.4.2 ilmanvaihto

Rakennus varustetaan tarkoituksenmukaisilla palvelualueille toteutetuilla tulo- ja poistoilmanvaihdolla. Ilmanvaihtokoneiden puhaltimet ovat suoravetoisia EC- tai PM-moottoreilla varustettuja kammiopuhaltimia. IV-koneissa on tehokkaat lämmöntalteenottolaitteet ja tiiviit, helposti vaihdettavissa olevat ilmansuodattimet. Kosteuden ja lumen pääsy IV-koneisiin estetään mitoittamalla raitisilman nopeus pieneksi ja käyttämällä lumisieppareita. Raitisilmakammioihin toteutetaan myös vedenpoisto.

Kaikki kanavistot sijoitetaan rakennuksen lämmöneristyskerrosten sisäpuolelle. Ilmanvaihdon ohjaus toteutetaan tarpeenmukaisesti, tarkat toteutusperiaatteet selvitetään ehdotus- ja yleissuunnittelun aikana.

Jäähdytys toteutetaan passiivisin keinoin – tarvittaessa ilmanvaihtoa käytetään yöaikana viilentämään tiloja.

4.4.3 vesi ja viemäri

Rakennus liitetään alueen vesijohto-, jäte- ja sadevesiviemäriverkostoon. Vesimittari ja vakiopaineventtiili sijoitetaan lämmönjakohuoneeseen. Vedenkulutuksen seuraamiseksi keittiötiloihin asennetaan alavesimittarit. Sekoittajat ovat vakiolaatuisia vipu-, termostaatti- ja elektronisia hanoja.

Jäte- ja sadevedet viemäröidään painovoimaisesti HSY:n verkostoihin. Vesikaton sadevedet johdetaan piha-alueen sv-verkostoihin joko sisäpuolisin viemärein tai ulkopuolisin syöksytorvin ja rännikaivoin. Sadevedet ohjataan maanpinnan kallistuksin rakennuksen seinän vierustoilta ja piha-alueelta sadevesikaivoihin. Tavoitteena on, että mitään viemärivesiä (sis. perusvedet) ei tulisi pumpata.

Hulevesien viivätystä tontilla selvitetään toteutussuunnitteluvaiheessa.

4.4.4 automaatio

Rakennusautomaatiojärjestelmä on valvonnan alakeskuksin (vak) varustettu ddc-pohjainen järjestelmä, joka liitetään Vantaan kaupungin keskitettyyn aluevalvontajärjestelmään. Sen avulla LVI-järjestelmiä ohjataan ja säädetään siten, että sisäilmatavoitteet saavutetaan laitteiden oikea-aikaisella käytöllä ja pienellä energiakulutuksella. Rakennusautomaatiojärjestelmä toteutetaan käyttäen Proval Oy:n Vantaan kaupungille laatimaa ohjetta ja kaupungin täydentäviä ohjeita (poikkeuksena EC- ja PM-puhallinmoottorikäyttö, joka korvaa puhallinmoottoreiden taajuusmuuttajakäyttöä koskevat kohdat).

4.5 Sähkötekniset tavoitteet

4.5.1 Yleistä

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

4.5.2 Aluesähköistys ja liittymä

Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon. Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla. Pihavalaistuksessa rakennuksen lähialueilla hyödynnetään mahdollisimman paljon seinille ja katoksiin asennettavia valaisimia.
Autopaikoitusalueelle asennetaan muutama autolämmityspistorasia ottaen huomioon laajennusmahdollisuus. Sähköautojen latausmahdollisuus/varaukset tarkistetaan yhdessä tilaajan kanssa.

4.5.3 Sähkönjakelu ja keskukset

Sähköjärjestelmät suunnitellaan ja rakennetaan voimassa olevien standardien mukaisesti. Rakennus varustetaan pääkeskuksella, ryhmä- sekä ohjauskeskuksilla. Keskusten paikat ja määrät tulee suunnitella optimaalisesti huomioiden tilankäytön sekä kaapeloinnin minimointi. Kouluisännän huoneeseen asennetaan talotekniikan ohjauskeskus. Keskuksesta ohjataan yhdessä kiinteistöautomaation kanssa rakennuksen yleisten tilojen ja piha-alueiden valaistuksia, ovilukkoja sekä osaa ilmastointia (iltakäyttö). Keskus varustetaan myös ulko-ovien aukiolosta informoivilla valvontalaitteilla (Led-lampuilla).
Liikuntasali varustetaan ohjauskeskuksella. Keskuksesta ohjataan mm. salin/näyttämön valaistuksia, kojeita ja ikkunaverhoja.
Muiden mahdolliset ohjauskeskusten tarve tarkentuu suunnitteluvaiheessa.

4.5.4 Energiamittarointi

Rakennus varustetaan kiinteistöautomaatioon liitettävillä energiankulutuksen seurantamittareilla. Mitattavia kohteita ovat mm. kiinteistö- ja LVI-keskukset, keittiökeskus, ulkovalaistus, aurinkosähköjärjestelmän energian tuotto, yms. Keskuksiin suunnitellaan erilliset koje- sekä valaistusosuudet, mittareille tehdään ainoastaan tilanvaraukset.

Mittarointijärjestelmä tehdään väyläpohjaisena järjestelmänä, järjestelmä liitetään yleiskaapelointiverkkoon muuntimella.
Pääkeskukseen varataan lähdöt automaattista estokelallista kompensointilaitteistoa varten sekä tilanvaraus pääkeskushuoneeseen laitteistolle.

4.5.5 Johtotiet

Rakennukseen asennetaan tehdasvalmisteisia metallirakennetta olevia kaapelihyllyjä, johtokanavia, kosketinkiskoja (mm. luokkien keskialueille) ja valaisinripustuskiskoja. Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristyksiin. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat valkoiseksi maalattua mallia. Turvajärjestelmille (poistumisvalaistus, savunpoistojärjestelmä) asennetaan palonkestävät johtojärjestelmä

4.5.6 Johdot ja niiden varusteet

Rakennukseen asennetaan kaapeleita ja johtoja jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:
- Sähkökeskuksia (nousujohdot sekä ohjaus- ja hälytysrunkojohdot)
- Maadoituksia
- Voimavirtalaitteita esim. keittiökojeita
- Valaistusta ja pistorasioita
- Tele- ja turvajärjestelmiä
- AV- järjestelmiä
- LVIA-laitteita

Kaapeleihin tulee päästä käsiksi kohtuudella rakennuksen valmistumisen jälkeen. Esim. väliseinissä ei käytetä putketonta asennusta. Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää.
Uppoasenteisten sähkökalusteiden sijoittelua huoneiden ulkoseinille tulee välttää

Kaapeloinnissa tulee täyttää CPR- vaatimukset.

4.5.7 Valaistusjärjestelmät

Tilojen valaistutasojen mitoituksissa tulee noudattaa soveltaen standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia.

Energiatehokkuus tulee huomioida myös valaistusohjauksissa. Valaistuksen ohjaustapa tulee käydä yhdessä käyttäjän kanssa läpi. Ohjaukseen voidaan käyttää väyläpohjaista järjestelmää (julkiset tilat, luokat). Yksittäisissä tiloissa kuten WC:t ja varastot tehdään paikallinen läsnäolo-ohjaus.

Ulkovalaistus toteutetaan energiatehokkailla valaisimilla. Käytettäessä heti syttyviä ja mahdollisesti säädettäviä Led-lamppuvalaisimia, voidaan syttymistä ohjata osittain liiketunnistimilla ja/tai valoisuusantureilla huomioon ottamalla katuvalaistus sekä lähiseudun asutus. Pimeän aikaista osavalaistusta tarvitaan mm. ilkivaltariskin pienentämiseksi sekä kameravalvonnan toimivuuden vuoksi.

4.5.8 Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, puhelin, videovalvonta)

Yleiskaapelointitelineille tehdään omat lukittavat tilat.

Rakennus varustetaan Cat 6 mukaisella suojaamattomalla yleiskaapelointijärjestelmällä. Järjestelmä palvelee tietoliikennettä, puhelinyhteyksiä, info-tv-, aikatauluneuvonta- sekä aurinkopaneelijärjestelmän seurantanäyttöä ja videovalvontaa.
Pistorasioita asennetaan mm. toimistotyyppisiin tiloihin, opetustiloihin, auloihin, neuvottelutiloihin, ruokalaan, saliin, teknisiin tiloihin, yms.

4.5.9 Yhteisantennijärjestelmä

Rakennus varustetaan yhteisantennijärjestelmällä. Taajuusalue 5…1750 MHz.
Antennipistorasioita asennetaan mm. opetustiloihin, ruokalaan, saliin ja auloihin.
Järjestelmän tulee välittää maanpäällisessä antenniverkossa välitetyt ilmaisjakelukanavat (myös HD).

4.5.10 Äänentoistojärjestelmä

Rakennus varustetaan keskusradiojärjestelmällä. Kaiuttimia asennetaan mm. opetustiloihin, ruokalaan, käytäville, auloihin, saliin, henkilökunnan tiloihin sekä ulkoseinille. Järjestelmällä välitetään kuulutuksia, hätäkuulutuksia, välituntisoittoja, yms.

4.5.11 AV-järjestelmät

- eri tilojen (opetus-, neuvottelutila, liikuntasali ja ruokala käyttötarkoitus käydään yhdessä Vantaan kaupungin sivistystoiminnan kanssa läpi. Lähtökohtaisesti opetus- ja neuvottelutilat varustetaan älytauluilla.

4.5.12 Info-TV- järjestelmä

Rakennus varustetaan info-tv-järjestelmällä osana yleiskaapelointijärjestelmää. Laitteiden ja ohjelmistojen hankintaraja tarkistetaan suunnitteluvaiheessa yhdessä.

4.5.13 Keskuskellojärjestelmä

Rakennus varustetaan väyläpohjaisella keskuskellojärjestelmällä. Kelloja asennetaan mm. opetustiloihin, auloihin, käytäville, ruokalaan, opettajanhuoneeseen, keittiöön, liikuntasaliin, liikuntasalin pukuhuoneisiin, neuvottelutiloihin sekä ulkoseinille.
Liikuntasali varustetaan ottelukellolla, joka sisältää erillisen ohjausyksikön sekä rangaistusaikanäytöt.

4.5.14 Inva-WC-hälytysjärjestelmä

Inva-WC-tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä. Lisähälytyspaikka tarkistetaan yhdessä käyttäjän kanssa, esim. kouluisännän huone/opettajan huone.

4.5.15 Soittokellot ja sisäänpyyntölaitteet

Suunnitteluaikana sovittavat sisäänkäynnit (esim. terveydenhoitotilat) varustetaan soittokellojärjestelmällä.Toimistohuoneet varustetaan sisäänpyyntölaitteilla.
Neuvottelutilat varustetaan varattu-valo-laitteilla.

4.5.16 Kiinteistöautomaatiojärjestelmä

Rakennus varustetaan kiinteistöautomaatiojärjestelmällä, jolla ohjataan taloteknisiä laitteita, kerätään mittauksia ja välitetään hälytystietoja.

4.5.17 Rikosilmoitusjärjestelmä

Rakennus varustetaan rikosilmoitusjärjestelmällä. Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena pääsääntöisesti liikeilmaisimilla.
Järjestelmän integrointi väyläpohjaisen valaistusohjausjärjestelmän kanssa tarkistetaan yhdessä suunnitteluvaiheessa (järjestelmän suunnittelussa huomioidaan esim. liikuntasalin tilanvuokrauksen toiminta = kun tila on vuokrattu iltakäytössä valot syttyvät vain tietyllä alueella.

4.5.18 Videovalvontajärjestelmä

Rakennus varustetaan IP-pohjaisella videovalvontajärjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja ja osin piha-alueita. Lisäksi käytäville ja auloihin asennetaan dome-tyyppisiä kameroita.

4.5.19 Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä

Rakennus varustetaan merkki- ja turvavalaistusjärjestelmällä.

4.5.20 Paloilmoitinjärjestelmä

Rakennus varustetaan hätäkeskukseen kytketyllä paloilmoitinjärjestelmällä.

4.5.21 Savunpoistojärjestelmä

Savunpoistojärjestelmien toteutustapa määritellään suunnitteluvaiheessa, katso palotekninen suunnitelma.

4.5.22 Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät

Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Lämmitys toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää. Lämmitysmuodon valinta on tarkasteltava kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa.
Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä.

4.6 Suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät tavoitteet

Hankkeen toteutuksessa käytetään allianssimallia.

Allianssin toimintamallin keskiössä on päätöksenteko “hankkeen parhaaksi”, jonka tavoitteena on tuottaa “arvoa rahalle”. Keskeisenä tavoitteena on myös toiminnan tehostaminen hankkeen edetessä. Rajatorpan ja Hämeenkylän koulujen allianssissa tälle on hyvät edellytykset, koska hankkeet jaksottuvat siten, että Rajatorpan koulussa tehtäviä ratkaisuja voidaan toisaalta monistaa ja toisaalta edelleen kehittää Hämeenkylän kouluun.

Allianssin hankintaprosessissa hankkeelle ja sen toteuttamiselle oli määriteltynä alle kootut tavoitteet, joiden toteutumista seurataan hankkeen aikana erikseen laadittavalla arvontuottoraportilla. Taulukoista on poistettu vain Rajatorpan koulua koskevat kohdat.

Taulukko 1. Tilaajan tavoitteet toiminnallisuudelle ja uudelle oppimisympäristölle

Tavoite	**Mitä tarkoittaa**
Turvalliset ja terveelliset tilat	• Turvallinen ja terveellinen sekä rakennusfysikaalisesti toimivat kiinteistöt • Terve mikrobiympäristö, hyvä kosteuden hallinta ja toimivat lämpötilaolosuhteet • Rakenne- ja talotekniset valinnat tehdään ensisijaisesti terveellisyyden perusteella

Uuden oppimisympäristön mukaiset toimivat tilat – aktiivinen oppilas keskiössä	• Uutta opetusohjelmaa erinomaisesti palveleva oppimis- ja kasvuympäristö ml. piha-alueet, lähiympäristö ja lähiliikunta-alueet • Tilat ovat tehokkaasti käytössä opetus- ja kasvatustyössä ja lisäävät myös henkilökunnan vuorovaikutusta
Tilojen tehokas käyttö ja käytön muunneltavuus	• Oppimistilanteisiin muuntautuvat tilat • Tilojen rakenteellinen muunneltavuus (lisää elinkaarta ja ekologisuutta) • Koulut toimivat ”asukastupana” lähialueen lapsille ja vanhemmille • Houkuttelevat tilat koulupäivän jälkeiseen käyttöön koululaisille, yhdistyksille, järjestöille ja seuroille • Variston tilojen huomioiminen ratkaisuissa
Tyytyväiset vanhemmat ja oppilaat	• Uuden oppimisympäristön avoin esille tuonti • Show room – avoin suunnitteluvaihe – oppilaiden ja vanhempien osallistaminen / vaikutusmahdollisuudet • Vanhempien sitouttaminen uuteen oppimisympäristöön

Taulukko 2 Tilaajan tavoitteet suunnittelulle ja toteutukselle

Tavoite	**Mitä tarkoittaa**
Kustannukset ja aikataulu	• Hankkeiden kokonaiskustannukset sisältäen uudisrakennusten ja peruskorjausten suunnittelun, rakentamisen ja kalusteiden (ml. Irtaimiston) pysyvät asetetussa budjetissa • Hämeenkylän koulu otetaan käyttöön 1.8.2020
Laadukas ja innovatiivinen suunnittelu ja toteutus	• Tilat suunnitellaan elämän- ja päivänkaari ajatuksella • Varmat suunnitteluratkaisut, riskittömät ja toimivat rakenteet sekä talotekniset järjestelmät • Samojen ratkaisujen (moduulit) hyödyntäminen > ratkaisujen modulaarisuus ja toistettavuus • Yhteensopivat, toimivat tekniset järjestelmät • Elinkaarikustannusten huomiointi suunnittelu- ja toteutusratkaisuissa • Tietomallia hyödynnetään aktiivisesti suunnittelussa, toteutuksessa ja osallistamisessa
Käyttöönotto ja elinkaarikustannukset	• Nollavirheluovutus ja laadukas käyttöönotto (virheetön, aikataulussa ja tekniikka toimii) • Teknisten järjestelmien helppokäyttöisyys: talon käyttäjät ja huoltohenkilökunta osaavat hyödyntää sen ominaisuuksia • Edulliset käyttö, huolto ja ylläpitokustannukset • Helppo huollettavuus (käyttökustannusten optimointi investointikustannuksen määrittämässä raamissa) • Lähes 0-energiarakennus (ostoenergian määrä)

Tietomallinnus
Uudisrakennus suunnitellaan tietomallinnuksena noudattaen Vantaan kaupungin Tilakeskuksen Tietomallintamisen yleiset toimintaperiaatteet -ohjetta. Tietomalleja hyödynnetään suunnitelmien laatimisen lisäksi mm. visualisoinnissa, törmäystarkasteluissa sekä määrä- ja kustannuslaskennassa.

4.7 Huoltokirja
Uudisrakennuksesta laaditaan viranomaismääräysten mukaisesti huoltokirjat.

5 Rakennuspaikka

5.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta
Rakennuspaikka sijaitsee Variston kaupunginosassa osoitteessa Varistontie 3, 01600 Vantaa.
Kiinteistötunnus 92-14-19-1
Tontin pinta-ala on 34 732 m^2
Rakennusoikeus e=0.5 (17 366m^2)
Tontti on Vantaan kaupungin omistuksessa ja hallinnassa.
Tontilla ei ole rakennuksia.

5.2 Kaavallinen tilanne
Tontilla on voimassa oleva asemakaava vuodelta 1978, jossa koko tonttia koskeva asemakaavamerkintä on Y_O = Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.
Asemakaavan sallima kerrosluku on II.

5.3 Rakennuspaikan ominaisuudet

5.3.1 Maaperätiedot, kunnallistekniikka
Maaperä
Tontin pohjoisosassa maaperän perusmaa on moreenia ja eteläosassa savea. Perusmaan päällä on täyttömaata puretun koulurakennuksen alueella ja rakennettujen pihojen alueella.

Pohjatutkimukset
Tontilta on tehty pohjatutkimuksia aikaisempien rakennusvaiheiden yhteydessä ja niitä täydennetään tarvittavilta osin jatkosuunnittelun yhteydessä uudisrakennuksen sijainnin tarkennuttua. Yleisesti ottaen tontin pohjoisosassa perustaminen on mahdollista tehdä kantavan maaperän varaan ja eteläosassa rakennusten perustaminen edellyttäisi paalutusta.

Vesiolosuhteet
Rakennuspaikka ei sijaitse pohjavesialueella.
Tontin koillispuolella virtaa Varistonoja, joka liittyy Kehä III:n ja Vihdintien liittymän luoteispuolella Pikkujärven kosteikkoalueeseen ja siitä lounaaseen edelleen Espoon puolelle ulottuvaan Pitkäjärveen. Tontin Varistonpolkuun rajautuva kaakkoisreuna on hyvin alavaa ja kosteikkomaista.

Kunnallistekniikka

Rakennus liitetään Vantaan Energian kaukolämpöverkkoon. Liitospiste on tontin eteläreunalla, johon Vantaan Energia toteutti liitoskaivon vanhan koulun purkutöiden yhteydessä.

Rakennus liitetään HSY:n vesijohto-, jätevesiviemäri- sekä hulevesiviemäriverkostoihin. Liitospisteet ovat Varistontiellä.

5.3.2 Meluselvitys, lentomelualue

Tiemelu

Tiemelun osalta Vihdintie lännessä ja Luhtitie etelässä ovat pääasialliset melunlähteet. Tontti sijaitsee kuitenkin molemmista teistä niin kaukana, että tiemelu tontilla jää enimmilläänkin alle 50 dB, joten tiemelu ei vaikuta rakennusten eikä toimintojen sijoittumiseen tontilla.

Lentomelu

Tontti sijaitseen lentomeluvyöhykkeiden rajalla siten, että tontin eteläosa kuuluu vyöhykkeeseen m3 / Lden 50-55 dB ja pohjoisosa vyöhykkeeseen m2 / Lden 55-60 dB.

Vantaan kaupungin rakennusjärjestyksessä 57 § määrätään rakennusten ulkovaipan ääneneristävyydestä lentomelua vastaan seuraavasti:

LENTOMELU			
Yleiskaavan mukainen lentomeluvyöhyke	**Lentomeluvyöhyke**	**Äänitasoero** Asuin- potilas- ja majoitushuoneissa sekä opetus- ja kokoontumistiloissa	**Äänitasoero** Toimistotiloissa yleensä
	L_{DEN} • (dB)	ΔL•• (dB)	ΔL•• (dB)
m1	> 60	-	35
m2	55 … 60	35	32
m3	50 … 55	32	28
Muut alueet	-	28	25

Koulurakennus luetaan kokoontumistilaksi. Vaihtoehdossa, jossa liikuntahalli on erillinen rakennus, se katsotaan kokoontumistilaksi, jos siinä on katsomopaikkoja. Yksinomaan liikuntakäyttöön tarkoitettua rakennusta eivät koske rakennusjärjestyksen 57 § vaatimukset.

5.3.3 Radonselvitys / haitta-aineselvitykset

Uudisrakennuksissa mahdollisten maanvaraisten alapohjien alle tehdään radonpoistoputkistot, jotka johdetaan vesikatolle ja varustetaan huippuimureilla. Ryömintätilalliset alapohjat tuuletetaan koneellisesti. Alapohjat eristetään huonetiloista kaasutiiviisti.

Rakennuspaikan käyttöhistorian perusteella ei ole erityistä syytä epäillä maaperän pilaantumista. Puretun koulurakennuksen kohdalla olevien täyttömaiden puhtaus on selvitettävä jatkosuunnittelun yhteydessä.

5.4 Rakennuspaikan toiminnalliset vaatimukset

Koulun piha-alueita hyödynnetään opetus- ja oppimisympäristöinä siten, että rakennuksen yhteydessä piha-alueella huomioidaan tilavaraukset erilaisia oppimistilanteita ja -hetkiä varten. Piha-alueelle on oltava tavanomaiset yhtenäiskoulun oppilaiden tilatarpeet: leikki, oleskelupiha, koulukuljetus, polkupyörien säilytys, liikuntakenttä ja katettu oleskelutila (katos).
Vapaalan liikuntapuiston kenttä- ja liikunta- alueen palvelut ovat Hämeenkylän koulusta n. 400 m kävelyetäisyydellä (oppilaat ylittävät Luhtitien).

Vuosiluokilla 1.-5. välitunnit vietetään pääasiassa piha-alueella.

Rakennuksen piha-alue suunnitellaan niin, että oppilasliikenne ja huoltoliikenne eivät risteä tontin alueella.

Koulun autopaikat suunnitellaan henkilökuntamäärän n. 80 mukaan ottaen huomioon liikuntatilaratkaisun mahdollisesti aiheuttama lisätarve. Autopaikat toteutetaan tontille.

Rakennuksen piha-alue rakennetaan pintarakenteiden, kasvillisuuden ja varusteiden osalta pääosin uusiksi. Tontin käytössä pyritään välttämään muutoksia, joista aiheutuisi laajamittaista pihan pohjarakenteiden uusimista ja/tai vahvistamista. Tontin luonnontilaiset / metsäiset alueet pyritään säilyttämään pääasiassa ennallaan.

6 Hankkeen laajuustavoite

Laajuustavoitteet eri toteutusvaihtoehdoille on eritelty liitteenä olevissa tilaohjelmissa.

6.0 Kustannukset

6.0.1 Rakennuskustannukset

Lasketut kustannusennusteet koko hankkeelle ovat:

1. **Vertailulaajuus** (6910 brm2) **23 281 000 €** (alv 0%)
   Tarveselvityksen laajuutta vastaava vertailulaajuus: pienempi liikuntasali koulurakennuksessa, Variston opetuspisteen toiminta jatkuu nykyisessä rakennuksessa

2. **Optio 1**, Varisto (+ 730 brm2) +1 715 000 € (alv 0%)
   Variston opetuspisteen toimintojen sijoittaminen uudisrakennukseen, lisäkustannus suhteessa vertailulaajuuteen.

   Kokonaiskustannukset vertailulaajuus + optio 1 **24 996 000 €** (alv 0%)
   (kokonaisala yht. 7640 brm2)

3. **Optio 2**, iso liikuntasali (+ 1400 brm2) + 2 985 000 € (alv 0%)
   Koulun tilat kuten vertailulaajuudessa, mutta ilman liikuntatiloja; isompi liikuntasali n. 1400 hum2 erillisessä rakennuksessa; lisäkustannus suhteessa vertailulaajuuteen.

   Optio 2 kokonaiskustannukset **26 266 000 €** (alv 0 %)
   (kokonaisala yht. 8310 brm2)

4. **Optiot 1 + 2**, Varisto + iso liikuntasali (+ 2130 brm2) + 4 599 000 € (alv 0%)
   Koulun tilat kuten optiossa 1, mutta ilman liikuntatiloja; isompi liikuntasali n. 1400 hum2 erillisessä rakennuksessa; lisäkustannus suhteessa vertailulaajuuteen.

   Optio 1 + 2 kokonaiskustannukset **27 880 000 €** (alv 0 %)
   (kokonaisala yht. 9040 brm2)

Investointikustannukset eivät sisällä väistötilakustannuksia.

6.0.2 Käyttökustannusennuste

1.	**Vertailulaajuus** (6290 htm2)	€ /vuosi	€ /htm2/vuosi
	Ylläpitokustannukset	340 415	54,12
	Pääomakustannukset	1 396 860	222,08
	Yhteensä:	**1 737 275**	**276,20**
2.	**Optio 1**	€ /vuosi	€ /htm2/vuosi
	(vertailulaajuus + Varisto, yht. 6950 htm2)		
	Ylläpitokustannukset	376 134	54,12
	Pääomakustannukset	1 499 760	215,79
	Yhteensä:	**1 875 894**	**269,91**
3.	**Optio 2**	€ /vuosi	€ /htm2/vuosi
	(erilliset koulurakennus ja liikuntahalli, yht. 7620 htm2)		
	Ylläpitokustannukset	412 394	54,12
	Pääomakustannukset	1 575 960	206,82
	Yhteensä:	**1 988 354**	**260,94**
4.	**Optiot 1 + 2**	€ /vuosi	€ /htm2/vuosi
	(koulurakennus Variston kanssa ja erillinen liikuntahalli, yht. 8280 htm2)		
	Ylläpitokustannukset	448 114	54,12
	Pääomakustannukset	1 672 800	202,03
	Yhteensä:	**2 120 914**	**256,15**

6.0.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste

1.	Vertailulaajuus	792 000 € (alv 0%)
2.	Optio 1, Varisto (lisäkustannus suhteessa vertailulaajuuteen)	150 000 € (alv 0%)
3.	Optio 2, iso liikuntasali	
	3.1. Koulu ilman liikuntatiloja	726 000 € (alv 0%)
	3.2. Erillinen liikuntahalli	150 000 € (alv 0%)
4.	Optiot 1 + 2, koulurakennus Variston kanssa ja erillinen liikuntahalli	
	4.1. Koulu variston kanssa ja ilman liikuntatiloja	876 000 € (alv 0%)
	4.2. Erillinen liikuntahalli	150 000 € (alv 0%)

7 Rahoitus, toteutus ja aikataulu

Hyväksytyn investointiohjelman mukaan:

Hankesuunnittelutyö 02/2018 – 05/2018

Suunnittelu 2018-2019
Rakentaminen 2019 – 2020

Uudisrakennukseen on varauduttu voimassa olevassa taloussuunnitelmassa:
2018 vuosi 1,3 milj € (alv 0%)
2019 vuosi 10,5 milj € (alv 0%)
2020 vuosi 12,0 milj € (alv 0%)
2021 vuosi 0,2 milj.€ (alv 0 %)

Rakennus toteutetaan allianssimallilla, jolloin rakennussuunnittelu tapahtuu allianssin kehitysvaiheen kautta. Kehitysvaihe on käynnistetty keväällä 2018 ja hankesuunnitelma on laadittu osana kehitysvaiheen tehtäviä. Kehitysvaiheen tuloksena syntyvät yleissuunnitelmat ja rakennuslupahakemus vuoden 2018 loppuun mennessä. Jos kehitysvaiheen jälkeen syntyy investointipäätös ja hanke siirtyy toteutusvaiheeseen, rakentaminen aloitetaan vuoden 2019 alussa ja rakennus otetaan käyttöön 1.8.2020.

8 Riskit

Hankkeen epävarmuustekijät ovat tavanomaisia liittyen rakentamiskustannuksiin sekä hankkeen onnistumiseen.

- Rakennuskustannusten yllättävä nousu toteutusaikana
- Markkinatilanteiden aiheuttama rakennusmateriaalien saamisvaikeudet
- Hanke epäonnistuu ja kohteessa sisäilmaongelmia / kosteusvaurioita heti valmistumisen jälkeen
- Pedagoginen malli muuttuu lähivuosina, jolloin rakennus ei ole enää käyttäjän tarpeen mukainen

Näitä riskejä voidaan ehkäistä, kun

- Hanke toteutetaan nyt suunnitellussa ajassa
- Rakennus suunnitellaan huolella ja toteutus valvotaan huolellisesti
- Suositaan avointa, käyttö- ja muuntojoustavaa rakentamista

Lisäksi:

- Voidaan joutua hakemaan poikkeamispäätöstä tai asemakaavamuutos rakentamisen onnistumiseksi
- Mikäli nykyisiä väistötiloja ei voida käyttää uudisrakennuksen valmistumiseen asti, voidaan joutua investoimaan väistötiloihin ajateltua enemmän.

9 Hankesuunnittelun valmistelu

Hankesuunnitelma on laadittu osana allianssin kehitysvaiheen tehtäviä yhteistyössä Vantaan kaupungin eri toimialojen edustajien kanssa.

Osapuolet:

Vantaan kaupunki
e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala / Tilakeskus / Hankevalmistelu
Juha Vuorenmaa, rakennuttajapäällikkö
Ari Kiiskinen, projektipäällikkö
Ifa Kytösaho, hankesuunnittelupäällikkö
Riitta Miettinen, rakennuttaja-arkkitehti
Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija
Ilkka Poikkimäki, LVI-insinööri
Yrjö Jaakkola, sähköinsinööri
Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija

Henkilöstökeskus
Marja-Leena Jämsen-Mässeli, työsuojeluvaltuutettu

Sivistystoimi
Eero Väätäinen, projektipäällikkö

Sivistystoimi, talous ja hallintopalvelut
Laura Malinen, strategia-asiantuntija

Sivistystoimi, Hämeenkylän koulu
Pasi Majasaari, rehtori
Jukka Väisänen, apulaisrehtori
Vesa Erähalme, pedagogisen suunnitelman työryhmän puheenjohtaja

Sivistystoimi, nuorisopalvelut
Ari Tossavainen, nuorisoasianpäällikkö
Nora Pehrsson, nuorisotyön esimies

Sivistystoimi, liikuntapalvelut
Anu Jokela, liikuntapäällikkö
Leena Rusanen, liikuntapäällikkö
Katriina Sahala, liikunnansuunnittelija
Lauri Vainio, liikuntapalvelukoordinaattori

Työyhteenliittymä Arkkitehdit Rudanko+Kankkunen Oy ja Arkkitehdit Frondelius+Keppo+Salmenperä Oy
Juha Salmenperä, arkkitehti / pääsuunnittelija (AFKS)
Matti Sten, projektiarkkitehti (AFKS)
Hilla Rudanko, arkkitehti (R+K)
Sini Vehviläinen, arkkitehti (AFKS)
Kirsti Larja, arkkitehti (R+K)

NCC Suomi Oy
Jaakko Hakala, allianssin projektipäällikkö
Jussi Hyttinen, suunnittelun ohjaus
Esa Kananen, kustannusasiantuntija
Seppo Kalajainen, talotekniikka-asiantuntija

Granlund Oy
Vikke Niskanen, LVI-suunnittelija

Insinööritoimisto Tauno Nissinen Oy
Jarno Puranen, sähkösuunnittelija

Desing Lime Oy
Liisa Pelkonen, keittiösuunnittelija

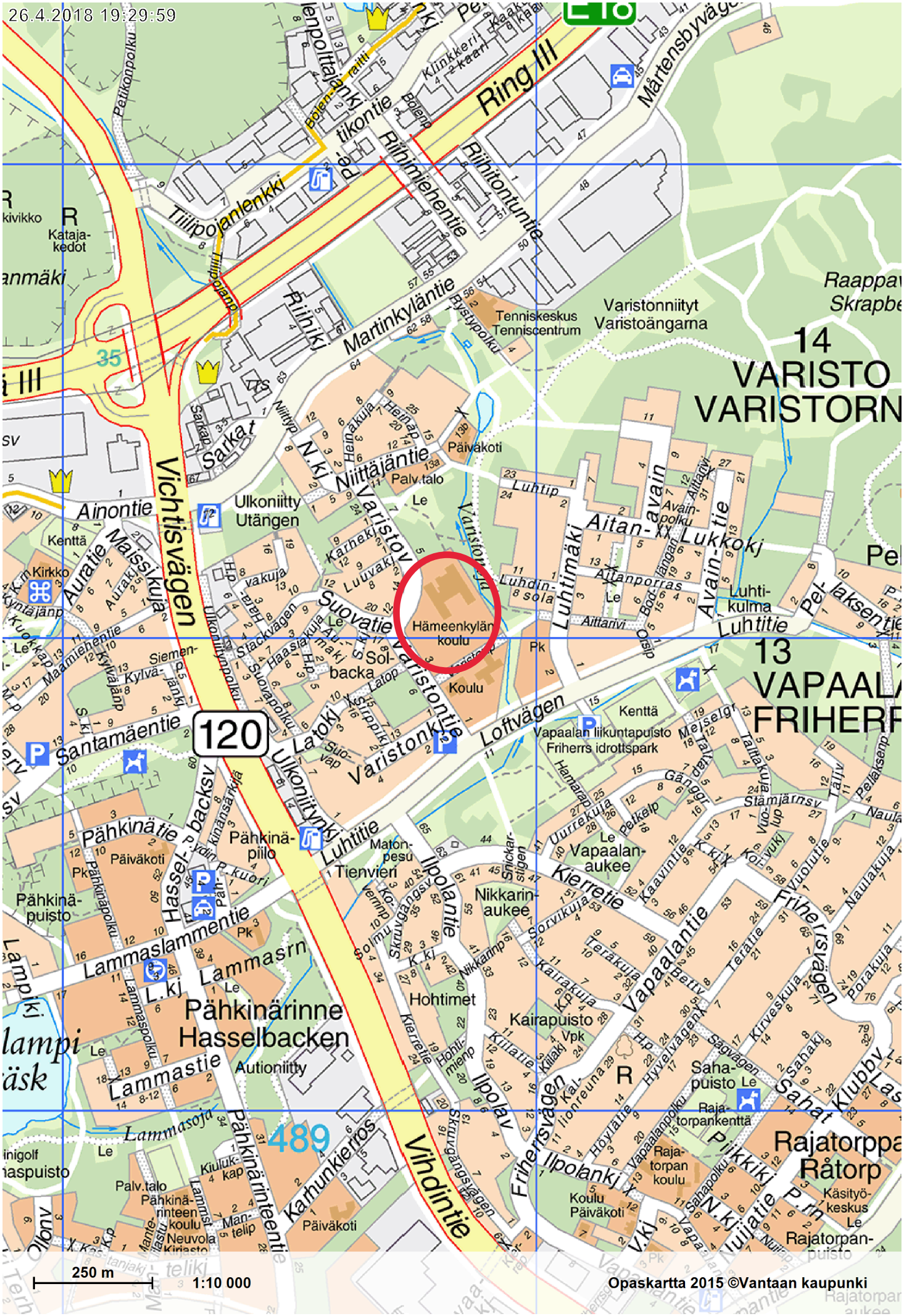
26.4.2018 19:29:59
Hämeenkylän koulu
Ring III
Vichtisvägen
Vihdintie
Martinkyläntie
Riihimiehentie
Riihitontuntie
Tiilipojanlenkki
Ainontie
Niittäjäntie
Varistontie
Suovatie
Loftvägen
Santamäentie
Pähkinätie
Pähkinärinne
Hasselbacken
Lammaslammentie
Lammastie
Autionniitty
Pähkinärinteentie
Karhunkierros
Ilpolantie
Ilpolanki
Kierretie
Vapaalantie
Friherrsvägen
Luhtitie
Luhtimäki
Aitan-avain
Avain-tie
Lukkokj
Luhti-kulma
Rajatorppa
Råtorp
Varistonniityt
Varistoängarna
Tenniskeskus
Tenniscentrum
Vapaalan liikuntapuisto
Friherrs idrottspark
Vapaalan-aukee
Nikkarin-aukee
Kairapuisto
Hohtimet
Tienvieri
Pähkinä-piilo
Pähkinä-puisto
Sahapuisto
Rajatorpan koulu
Koulu
Päiväkoti
Palv.talo
Ulkoniitty
Utängen
Kirkko
Kenttä
Kataja-kedot
Käsityö-keskus
Rajatorpan-puisto
Neuvola
Kirjasto
Autoliikenne
Jalankulku ja pyöräily
Pysäköinti
Bussipysäkki
Koulu
Päiväkoti
Palvelut
Urheilu ja virkistys
Kulttuuri
Hallinto
Kirkko
Hautausmaa
Vesi
Metsä
Puisto
Rautatie
Raitiotie
Pääkatu
Kokoojakatu
Asuinkatu
Yksityistie
Kevyen liikenteen väylä
Jalkakäytävä
Polku
Rakennus
Rakennuksen numero
Tontin numero
Tontin raja
Kiinteistötunnus
Kiinteistötunnuksen raja
Kiinteistötunnuksen numero
Kiinteistötunnuksen osan numero
Kiinteistötunnuksen osan raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnus
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnus
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnus
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnus
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnus
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnus
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnus
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan numero
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan raja
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnus
Kiinteistötunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan tunnuksen osan raja

26.4.2018 19:42:11
50 m
1:2 000
Ortokuva 2017 ©Vantaan kaupunki

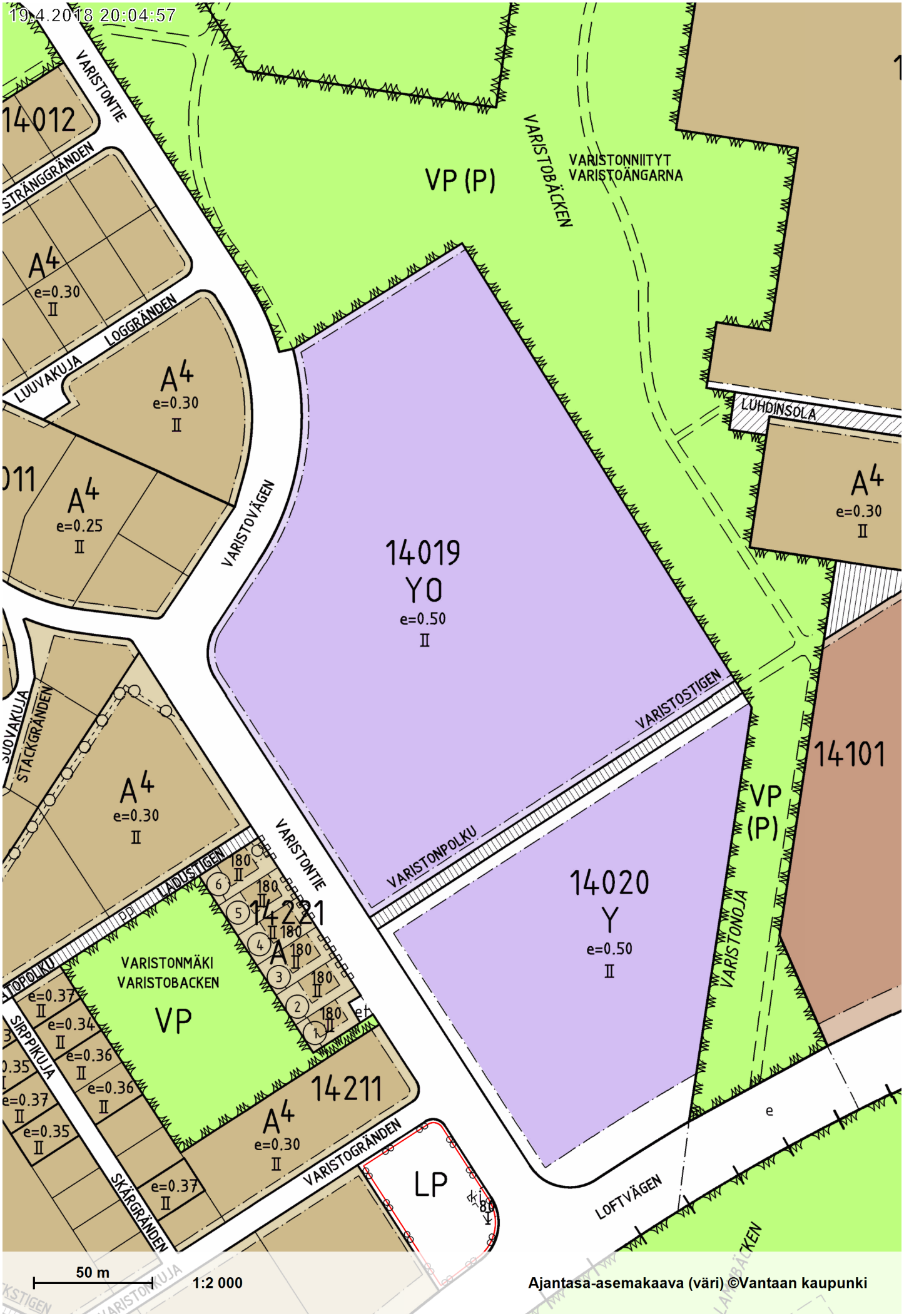
19.4.2018 20:04:57
VARISTONTIE
14012
STRÄNGGRÄNDEN
A4
e=0.30
II
LOGGRÄNDEN
LUUVAKUJA
A4
e=0.30
II
011
A4
e=0.25
II
VARISTOVÄGEN
VP (P)
VARISTOBÄCKEN
VARISTONNIITYT
VARISTOÄNGARNA
LUHDINSOLA
A4
e=0.30
II
14019
YO
e=0.50
II
VARISTOSTIGEN
14101
VP
(P)
VARISTONPOLKU
14020
Y
e=0.50
II
VARISTONOJA
LOFTVÄGEN
e
LAMBÄCKEN
LUUVAKUJA
STÄCKGRÄNDEN
A4
e=0.30
II
LADUSTIGEN
PP
VARISTONTIE
180
II
6
5
4
3
2
1
14221
A
VARISTONMÄKI
VARISTOBACKEN
VP
TOPOLKU
e=0.37
II
e=0.34
II
e=0.36
II
e=0.36
II
e=0.35
II
SIRPPIKUJA
14211
A4
e=0.30
II
e=0.37
II
SKÄRGRÄNDEN
VARISTOGRÄNDEN
LP
50 m
1:2 000
Ajantasa-asemakaava (väri) ©Vantaan kaupunki

Kh 6.11.1978 x

000102

VANTAAN KAUPUNKI

VARISTO 14. KAUPUNGINOSA

VARISTO

KORTTELIT 14019 ja 14020
OSA KORTTELIA 14008 ja 14018

VARISTO 2

OSA LUHDINSOLAN KATUALUETTA

ASEMAKAAVAN MUUTOS 1:2000

VANDA STAD

VARISTORNA 14. STADSDELEN

VARISTORNA

KVARTEREN 14019 och 14020
DEL AV KVARTER 14008 och 14018

VARISTORNA 2

DEL AV SVALGÅNGENS GATUOMRÅDE

ÄNDRING AV STADSPLANEN 1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJA JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	STADSPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
3 m sen alueen ulkopuolella oleva viiva, jota vahvistaminen koskee	Linje 3 m utanför det planeområde fastställelsen avser
Eri kaavamääräysten alaisten alueen osien välinen raja	Gräns mellan delar av område, för vilka olika planebestämmelser är gällande
Kaupunginosan raja	Stadsdels gräns
Korttelin, korttelinosan ja alueen raja	Gräns för kvarter, del av kvarter och område
Ohjeellinen rakennusalan sekä liikenne-, katu- tai puistoalueen osan raja	Instruktiv gräns för byggnadsyta och del av trafik-, gatu- eller parkområde
Ohjeellinen tontin raja	Instruktiv tomtgräns
14 Kaupunginosan numero	Stadsdels nummer
VAR Kaupunginosan nimi	Stadsdels namn
14019 Korttelin numero	Kvartersnummer
VARISTONT Kadun tai alueen nimi	Namn på gata eller område
Yleiselle jalankululle varattu katualue	För allmän gångtrafik reserverat gatuområde
Yhtenäisen suunnitelman mukaan istutettava tontin osa	Tomtdel, som bör planteras enligt enhetlig plan
Maanalaisia johtoja varten varattava alue	Område, som bör reserveras för underjordiska ledningar
II Rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurin sallittu kerrosluku	Största tillåtna våningsantal i byggnader, byggnad eller del därav
Reunakivellä erotettu katualueen osa, jolla jalankulku- ja polkupyöräliikenteen lisäksi on sallittu huolto- sekä tontilleajo.	Del av gatuområde, som åtskiljts med kantsten, och på vilket förutom gång- och cykeltrafik också tillåtes servicetrafik och inkörning till tomt.
Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Överkorsning av beteckning anger att beteckningen avlägsnats.
e=0,30 Tonttitehokkuusluku eli tontin kerrosalan suhde tontin pinta-alaan	Tomtexploateringstal, dvs. tomts våningsytas proportion till tomtarealen
Rakennusala	Byggnadsyta
Y Yleisten rakennusten korttelialue	Kvartersområde för allmänna byggnader
Yo Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue	Kvartersområde för byggnader för undervisningsverksamhet
Yt Kunnallisteknillisten rakennusten ja laitosten korttelialue	Kvartersområde för kommunaltekniska byggnader och inrättningar
Y-, YO- ja YT-kortteleissa saadaan rakentaa toiminnan ja huollon kannalta välttämättömiä asuntoja	På Y-, YO- och YT-kvarter får för verksamheten och servicen nödvändiga bostäder byggas
Korttelialueille tulee istuttaa vähintään 3 metrin mittaisia lehtipuita niin, että tällaisten lehtipuiden määrä on vähintään viisi kappaletta kutakin tontin tuhatta neliömetriä kohti	På kvartersområdena bör planteras minst 3 meter höga lövträd så, att antalet dylika lövträd är minst fem stycken per tusen kvadratmeter tomtyta
Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat	Minimiantalet bilplatser utgör
Oppi- ja hoitolaitokset: 1 autopaikka 5 toimihenkilöä kohti sekä lisäksi 1 autopaikka jokaista viittä 18 vuotta täyttänyttä opiskelijaa kohti	Läro- och vårdsanstalter: 1 bilplats per 5 anställda samt dessutom 1 bilplats per fem 18 år fyllda studerande
Kokoushuoneet: 1 autopaikka 6 istumapaikkaa kohti	Konferensrum: 1 bilplats per 6 sittplatser
Vapaa-ajan tilat: 1 autopaikka 5 kävijää tai yleisöpaikkaa kohti	Fritidsplatser: 1 bilplats per 5 besökare eller publikplatser
Asuntolat, vanhusten talot: 1 autopaikka 3 asuntoa kohti	Internat, hus för åldringar: 1 bilplats per 3 bostäder
Autopaikoista on 60 % rakennettava heti. Rakennuslautakunta voi rakennuslupaa myöntäessään antaa autopaikkojen rakentamiseen muilta osin lykkäystä enintään 5 vuotta kerrallaan	60 % av bilplatserna bör byggas genast. Byggnadsnämnden kan, då byggnadslov utfärdas, giva uppskov med högst fem år per gång med skyldigheten att bygga de övriga bilplatserna
Vantaalla 16 päivänä elokuuta 1978	Vanda den 16 augusti 1978
Vantaan kaupungin kaavoitus- ja kiinteistövirasto, kaavoitusosasto	Vanda stads plane- och fastighetskontor, planeavdelningen
Pekka Wesamaa, kaavoitusarkkitehti	Pekka Wesamaa, planearkitekt
Pohjakartta täyttää kaavoitusmittauksista ja kaavojen pohjakartoista 4.2.1960 annetun asetuksen (91/60) vaatimukset. Kartoituksen on suorittanut vuosina 1954-1958 Maanmittaushallitus ja vuosina 1967-1970 Maa ja Vesi Oy ja Oy Kunnallistekniikka Ab. Karttaa on täydennetty Vantaan kaupungin mittausosaston toimesta vuosina 1971-1977.	Baskartan fyller de anspråk som författningen (91/60) av den 4.2.1960 rörande planmätning och planebaskartor kräver. Kartläggningen har under åren 1954-1958 utförts av Lantmäteristyrelsen och under åren 1967-1970 av Maa ja Vesi Oy och Oy Kunnallistekniikka Ab. Kartan har kompletterats på Vanda stads mätningsavdelning år 1971-1977.
Merkinnät yhteisten teiden tai valtaojien siirtymisestä 1.3.1977 (laki 983/76). Ko. alueisiin rajoittuviin kiinteistöihin tai Vantaan kaupungin omistukseen puuttuvat tästä kartasta kokonaan tai osittain	Beteckningarna angående samfällda vägars eller avloppsdikens övergång 1.3.1977 (lag 983/76) antingen till fastigheter, som gränsar till ifrågavarande område eller i Vanda stads ägo, saknas i denna karta helt eller delvis
Martti Tanskanen, kaupungingeodeetti	Martti Tanskanen, stadsgeodet
Kaupunginhallitus hyväksynyt 6.11.1978 ja vahvistanut tällä päätöksellä	Godkänd av stadsstyrelsen den 6.11.1978 och har med detta beslut fastställts

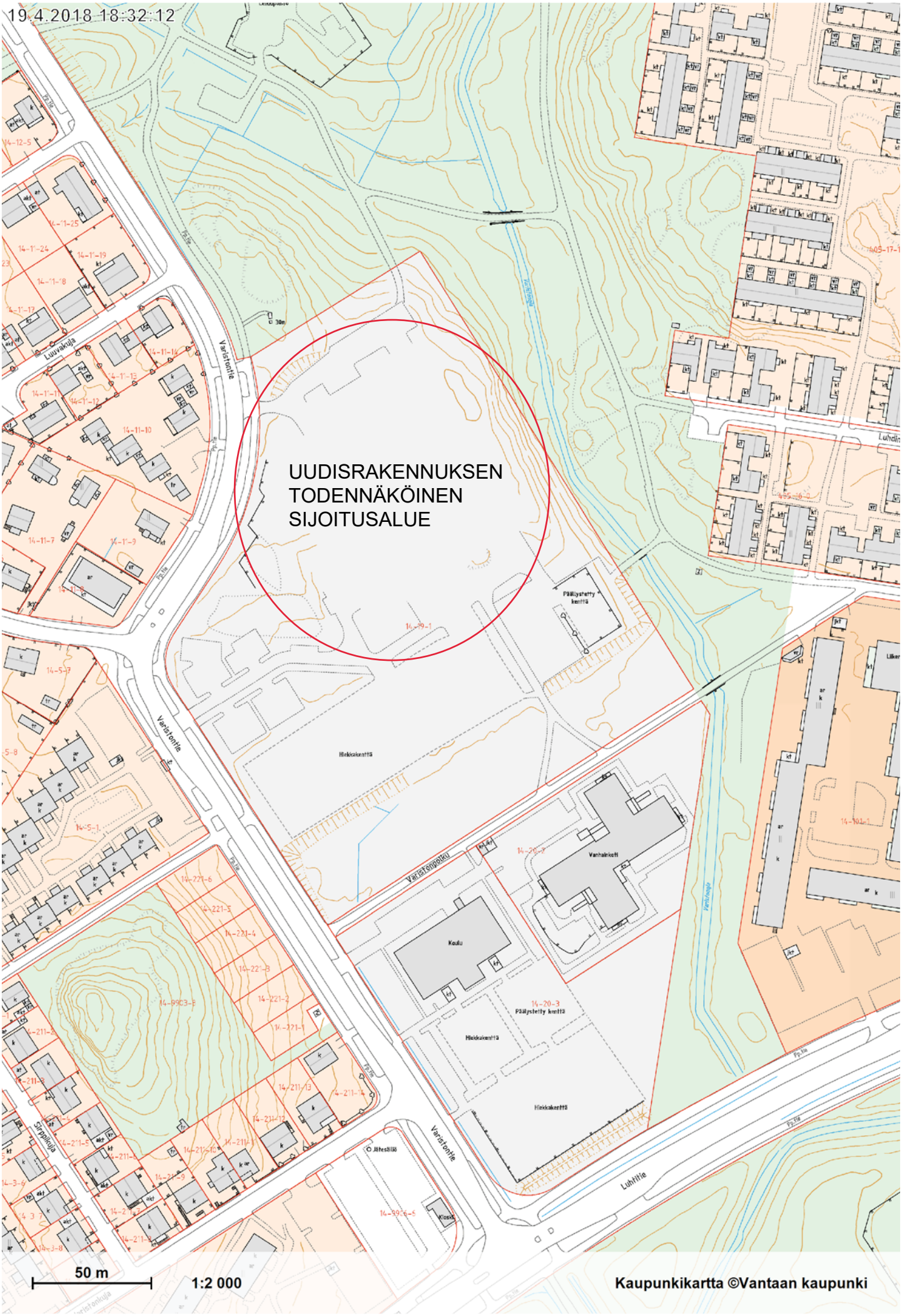
19.4.2018 18:32:12
UUDISRAKENNUKSEN
TODENNÄKÖINEN
SIJOITUSALUE
Varistontie
Varistonpolku
Luhtitie
Hiekkakenttä
Päällystetty kenttä
Vanhalekoti
Koulu
50 m
1:2 000
Kaupunkikartta ©Vantaan kaupunki

31.5.2018

Hämeenkylä koulu, tilaohjelma
Vertailulaajuus

	m^2 / kpl	kpl	Ohjelma-ala	Huom.
1 Tarveselvityksen kokonaisalaa vastaava vertailulaajuus				Variston opetuspiste jää käyttöön Liikuntasali 600m2 koulurakennuksen yhtevdessä
1 Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat				
Hallinto				
Rehtori ja ap.rehtori	15	2	30	koulun johtajan tai rehtorin ja ap.rehtorin huoneet: työhuone/neuvotteluhuone -> varattavissa oleva hiljaisentyön tila
Kanslia	15	1	15	kanslia huone vrt. koulusihteerin työnkuva [Varisto vähentää tarvetta -> yhdelle työntekijälle]
Tv ja radio	8	1	8	tv- ja keskusradiotila (tilanvaraus, voi olla jonkun muun tilan yhteydessä)
Vahtimestari	10	1	10	Vahtimestarin huone
Varasto/arkisto	6	1	6	Varastotila (arkisto)
			69	
Henkilökunta yhteiset				
Henkilökunta			180	Henkilökunnan huone (monitilatoimisto ml. monistus + opettajien työskentelytilat ja taukotila)
Neuvottelu			20	Neuvottelutila
			200	
Oppilashuolto				
Opinto-ohj. ja neuv.	15	2	30	Opinto-ohjaajan huone ja neuvotelutila
Psykologi, kuraattori	15	2,5	40	psykologi ja kuraattori + 1/2 neuv.
Terveydenh., lepo		2,5	60	Terveydenhoitotilat 2 kpl, lepohuone, 1/2 neuv.
			130	
1 Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat			**399**	
2a Opiskelutilat, työskentelyalueet				
5. - 9. lk solut ja oppimisalueet, monitoimialue, pienryhmätilat, yhteiset oppimisen tilat			1370	
2a Opiskelutilat, työskentelyalueet			**1370**	
2b Opiskelutilat, erikoisvarustellut työskentelyalueet				
Kotitalous	110	2	220	sis. varastot, ryhmätilan ja vaatehuoltotilan (yhteiskäyttö käsityön kanssa)
Käsityö ja kuvataide			580	Kuvataide, käsityö, Makers Space, yhteiset suunnittelutilat
Luonnontieteet			410	Fysiikka, kemia, biologia ja maantiede
Musiikki- ja näyttämötilat			190	Musiikkitilat 120+70 (sis.varaston), näyttämö-monitoimitila, esim. musikkiluokka avattavissa ruokasaliin tms.
2b Opiskelutilat, erikoisvarustellut työskentelyalueet			**1400**	
3.1 Liikuntatilat				Tarveselvityksen mukainen laajuus
Liikunnan puku- ja pesutilat				
Opettajien puku- ja pesutilat	8,5	2	17	Liikunnanopettajien puku-, ja pesutilat
Oppilaiden puku- ja pesutilat	30	4	120	Oppilaiden puku- ja pesutilat. Lisäksi osa oppilaiden WC-tiloista sijoitetaan pukuhuoneiden yhteyteen.
			137	
Liikuntasali				
Liikuntasasali			530	Tarveselvityksessä liikuntasalin laajuus (600m^2) sisälsi voimisteluvälinevaraston ja ulkovälinevaraston, tässä laskelmassa ne ovat eriteltynä alla (50+20m^2)
			530	
Varastot				
Liikuntavälinevarastot			70	Voimisteluvälinevarasto (~50m^2) ja ulkovälinevarasto (~20m^2)
Näyttämövarasto			20	
Tuolivarasto			40	
			130	
3.1 Liikuntatilat			**797**	

31.5.2018

Hämeenkylä koulu, tilaohjelma
Vertailulaajuus

	m² / kpl	kpl	Ohjelma-ala	Huom.
4 Sosiaalitilat				
Hlökunnan puku-, pesu- ja WC-tilat			84	Henkilökunnan puku- ja pesutilat (keskitetty), wc-tilat
Oppilaiden WC- ja säilytystilat				
Oppil. tavaransäil.			250	Oppilaiden tavarasäilytys (lukittavat lokerot, yms.)
Oppilas-WC		40	70	1 kpl / 15 opp. = 39 kpl + 1 kpl esteetön / kerros
			320	
4 Sosiaalitilat			**404**	
5 Ruokailutilat				
Ruokasali				
Astioiden palautus			15	Jakelu + palautus + ruokasali yht 300m2
Ruokasali, aula			220	Ruokasali, aula (alasta vähennetty jakelu ja astianpalautus)
Ruuan jakelu			65	Jakelu + palautus + ruokasali yht 300m2
			300	
Suurkeittiö				
Valmistuskeittiö			230	Cook&Chill, kapasiteettii 1500 ateriaa / vrk
			230	
5 Ruokailutilat			**530**	
7 Kiinteistön yhteiset tilat				
Puhtauspalvelun tilat				
Siivouskeskus	25	1	25	Siivouskeskus ja varasto
Siivouskomero	7	4	28	
			53	
Varastotilat				
Rullakkovar			6	Rullakko-, pahvi- ja laatikkovarasto
Kiinteistövarasto			15	
			21	
7 Kiinteistön yhteiset tilat			**74**	
Hyötyala yhteensä (hym²)			**4974**	
Kokonaisala (brm²)			**6910**	tehokkuusluku 1,39*

* perustuu alustavien ehdotussuunnitelmien mukaan laskettuun kokonaisalaan

Tekniset tilat

IV-konehuoneet			~320	~4,5% kokonaisalasta, tarkentuu suunnitteluratkaisun mukaan
Lämmönjakohuone			25	Sis. maalämpökeskuksen
Sähköpääkeskus			12	
Talojakamo			9	Käynti suoraan ulkoa
Ryhmäkeskus- ja laitekomerot			20	
Väestönsuojan suoja-ala	138			suoja-ala 2% kerrosalasta => 2 kpl S1-luokan väestönsuojia; sisältää tilaohjelman mukaisia tiloja
Väestönsuojan laitetila ja var.	3…9	2	12	Tilantarve määräytyy VSS:n IV-laitteiden määrän mukaan, joita tarvitaan 1 kpl / alkava 45m2 suoja-alaa
Tekniset tilat yhteensä			**~400**	Sisältyy yllä mainittuun kokonaisalaan
Laskennallinen huoneala (hum²)			~6220	Laskennassa käytetty kaavaa hym² x 1,25
Laskennallinen huoneistoala (htm²)			~6290	Laskennassa käytetty kaavaa brm² x 0,91

31.5.2018

Hämeenkylä koulu, tilaohjelma
Optio 1, Varisto

	m² / kpl	kpl	Ohjelma-ala	Huom.
3 Variston option laajuus				Variston opetuspisteestä luovutaan ja korvaavat tilat rakennetaan uudisrakennukseen; laajuuden lisäys suhteessa vertailulaajuuteen. Variston optio voidaan toteuttaa yhdessä vertailulaajuuden tai liikuntasalioption kanssa.
1 Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat				
Kanslia			5	Kansliatilan suurentaminen vastaamaan kahden kokoaikaisen koulusihteerin tarvetta
			5	
2a Opiskelutilat, työskentelyalueet				
1. -4. lk solut ja oppimisalueet sekä pienryhmätilat			450	
2a Opiskelutilat, työskentelyalueet			**450**	
4 Sosiaalitilat				
Oppil. tavaransäil.			80	
Oppilas-WC	1,5	14	21	1 kpl / 15 opp. = 14 kpl
4 Sosiaalitilat			**101**	
Hyötyalan lisäys yhteensä (hym²)			**556**	
Kokonaisalan lisäys (brm²)			**730**	tehokkuusluku 1,31 *
				* perustuu alustavien ehdotussuunnitelmien mukaan laskettuun kokonaisalaan
Tekniset tilat				
IV-konehuoneet			~30	~4,5% kokonaisalasta, tarkentuu suunnitteluratkaisun mukaan
Lämmönjakohuone				Optio ei vaikuta laajuuteen
Sähköpääkeskus				Optio ei vaikuta laajuuteen
Talojakamo				Optio ei vaikuta laajuuteen
Ryhmäkeskus- ja laitekomerot			3	
Väestönsuojan suoja-alan lisäys	15			suoja-ala 2% kerrosalasta, sisältää tilaohjelman mukaisia tiloja
Väestönsuojan laitetila ja var.	3	0…1	3	Tilantarve määräytyy VSS:n IV-laitteiden määrän mukaan, joita tarvitaan 1 kpl / alkava 45m2 suoja-alaa. Lisätilan tarve riippuu kokonaisratkaisusta.
Tekniset tilat, Variston option lisäys yhteensä			**~40**	Sisältyy yllä mainittuun kokonaisalan lisäykseen
Laskennallinen huoneala (hum²)			~700	Laskennassa käytetty kaavaa hym² x 1,25
Laskennallinen huoneistoala (htm²)			~660	Laskennassa käytetty kaavaa brm² x 0,91

Hämeenkylä koulu, tilaohjelma;
Optio 2, iso liikuntasali (1400 hum^2)

	m^2 / kpl	kpl	Ohjelma-ala	Huom.
2.1 Koulun uudisrakennus ilman liikuntatiloja				Isompi liikuntasali erillisessä liikuntahallirakennuksessa, koulurakennuksessa ei liikuntatiloja. Voidaan toteuttaa myös yhdessä option 1 kanssa.
1 Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat				
Hallinto				
Rehtori ja ap.rehtori	15	2	30	koulun johtajan tai rehtorin ja ap.rehtorin huoneet: työhuone/neuvotteluhuone -> varattavissa oleva hiljaisentyön tila
Kanslia	15	1	15	kansliahuone vrt. koulusihteerin työnkuva
Tv ja radio	8	1	8	tv- ja keskusradiotila (tilanvaraus, voi olla jonkun muun tilan yhteydessä)
Vahtimestari	10	1	10	Vahtimestarin huone
Varasto/arkisto	6	1	6	Varastotila (arkisto)
			69	
Henkilökunta yhteiset				
Henkilökunta			180	Henkilökunnan huone (monitilatoimisto ml. monistus + opettajien työskentelytilat ja taukotila)
Neuvottelu			20	
			200	
Oppilashuolto				
Opinto-ohj. ja neuv.	15	2	30	Opinto-ohjaajan huone ja neuvotelutila
Psykologi, kuraattori	15	2,5	40	psykologi ja kuraattori + 1/2 neuv.
Terveydenh., lepo		2,5	60	Terveydenhoitotilat 2 kpl, lepohuone, 1/2 neuv.
			130	
1 Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat			**399**	
2a Opiskelutilat, työskentelyalueet				
5. - 9. lk solut ja oppimisalueet, monitoimialue, pienryhmätilat, yhteiset oppimisen tilat			1370	
2a Opiskelutilat, työskentelyalueet			**1370**	
2b Opiskelutilat, erikoisvarustellut työskentelyalueet				
Kotitalous	110	2	220	sis. varastot, ryhmätilan ja vaatehuoltotilan (yhteiskäyttö käsityön kanssa)
Käsityö ja kuvataide			580	Kuvataide, käsityö, Makers Space, yhteiset suunnittelutilat
Luonnontieteet			410	Fysiikka, kemia, biologia ja maantiede
Musiikki- ja näyttämötilat			190	Musiikkitilat 120+70 (sis.varaston), näyttämö-monitoimitila, esim. musikkiluokka avattavissa ruokasaliin tms.
2b Opiskelutilat, erikoisvarustellut työskentelyalueet			**1400**	
4 Sosiaalitilat				
Hlökunnan puku-, pesu- ja WC-tilat			84	Henkilökunnan puku- ja pesutilat (keskitetty), wc-tilat
Oppilaiden WC- ja säilytystilat				
Oppil. tavaransäil.			250	Oppilaiden tavarasäilytys (lukittavat lokerot, yms.)
Oppilas-WC		40	70	1 kpl / 15 opp. = 39 kpl + 1 kpl esteetön / kerros
			320	
4 Sosiaalitilat			**404**	

Hämeenkylä koulu, tilaohjelma;
Optio 2, iso liikuntasali (1400 hum^2)

	m^2 / kpl	kpl	Ohjelma-ala	Huom.
5 Ruokailutilat				
Ruokasali				
Astioiden palautus			15	Jakelu + palautus + ruokasali yht 300m2
Ruokasali, aula			220	Ruokasali, aula (alasta vähennetty jakelu ja astianpalautus)
Ruuan jakelu			65	Jakelu + palautus + ruokasali yht 300m2
			300	
Suurkeittiö				
Valmistuskeittiö			230	Cook&Chill, kapasiteettii 1500 ateriaa / vrk
			230	
5 Ruokailutilat			**530**	
7 Kiinteistön yhteiset tilat				
Puhtauspalvelun tilat				
Siivouskeskus	25	1	25	Siivouskeskus ja varasto
Siivouskomero	7	3	21	Vähennetty yksi siivoustila liikuntatilojen poistumisen johdosta
			46	
Varastotilat				
Rullakkovar			6	Rullakko-, pahvi- ja laatikkovarasto
Kiinteistövarasto			15	
Ulkovälinevarasto			20	Erotettu liikuntatilojen laajuudesta. Ulkovälinevarasto sijoitetaan ulkoliikuntapaikkojen läheisyyteen. Koulun laajuuteen sisällytetään tuolivarastoa ruokasalin ja aulan tarpeisiin, mikä on huomioitu liikuntahalliin sijoitetun tuolivaraston laajuudessa.
Näyttämövarasto			20	
Tuolivarasto			20	
			81	
7 Kiinteistön yhteiset tilat			**127**	
Hyötyala yhteensä (hym^2)			**4230**	
Kokonaisala (brm^2)			**5960**	tehokkuusluku 1,41 *

* perustuu alustavien ehdotussuunnitelmien mukaan laskettuun kokonaisalaan

Tekniset tilat

IV-konehuoneet			~270	~4,5% kokonaisalasta, tarkentuu suunnitteluratkaisun mukaan
Lämmönjakohuone			25	Sis. maalämpökeskuksen
Sähköpääkeskus			12	
Talojakamo			9	Käynti suoraan ulkoa
Ryhmäkeskus- ja laitekomerot			20	
Väestönsuojan suoja-ala	119			suoja-ala 2% kerrosalasta => 1 kpl S1-luokan väestönsuojia; sisältää tilaohjelman mukaisia tiloja
Väestönsuojan laitetila ja var.			9	Tilantarve määräytyy VSS:n IV-laitteiden määrän mukaan, joita tarvitaan 1 kpl / alkava 45m2 suoja-alaa
Tekniset tilat yhteensä			**~350**	Sisältyy yllä mainittuun kokonaisalaan
Laskennallinen huoneala (hum^2)			5290	Laskennassa käytetty kaavaa hym^2 x 1,25
Laskennallinen huoneistoala (htm^2)			5420	Laskennassa käytetty kaavaa brm^2 x 0,91

Hämeenkylä koulu, tilaohjelma;
Optio 2, iso liikuntasali (1400 hum^2)

	m^2 / kpl	kpl	Ohjelma-ala	Huom.
2.2 Liikuntahalli (1400 hum^2) erillisenä rakennuksena				Tilamitoitus *RT 97-11146, SISÄLIIKUNTATILAT, Liikuntasalit ja monitoimihallit* soveltaen
Liikunnan puku- ja pesutilat				
Ryhmäpuku- ja pesuhuoneet ja WC:t	35	6	210	
Opett./ valm. puku-, ja pesuh.	8	2	16	
			226	
Liikuntatilat				
Liikuntahalli			1400	Salibandy pitkittäin, 2kpl koripallo poikittain; kolme jakoseinää (jaettavissa kahteen ja kolmeen yhtä suureen osaan)
Liikuntavälinevarastot			120	Huomioidaan koulun ja urheiluseurojen tarpeet
			1520	
Muut tilat				
Eteis- ja aulatilat			100	
Valvomo			15	Sisältää ensiaputilan
Henk.kunnan sos.tilat			10	Siivous- ja hallihenkilökunnan yhteiset
Siivoustilat			10	Siivouskeskus
			135	
Hyötyala yhteensä (hym^2)			**1881**	
Kokonaisala (brm^2)			**2350**	tehokkuusluku 1,25
Tekniset tilat				
IV-konehuone			~110	~4,5% kokonaisalasta, tarkentuu suunnitteluratkaisun mukaan
Lämmönjakohuone			10	
Sähköpääkeskus			10	
Väestönsuojan suoja-ala	24			suoja-ala 1% kerrosalasta => 1 kpl S1-luokan väestönsuojia; sisältää tilaohjelman mukaisia tiloja
Väestönsuojan laitetila ja var.			3	Tilantarve määräytyy VSS:n IV-laitteiden määrän mukaan, joita tarvitaan 1 kpl / alkava 45m2 suoja-alaa
Tekniset tilat yhteensä			**~130**	Sisältyy yllä mainittuun kokonaisalaan
Laskennallinen huoneala (hum^2)			~2150	
Laskennallinen huoneistoala (htm^2)			~2200	
Kokonaisala yhteensä (brm^2)			**8310**	Koulun ja liikuntahallin yhteenlaskettu kokonaisala

HÄMEENKYLÄN KOULU, UUDISRAKENNUS	**04.06.2018**		
VAIHTOEHTO 1			
Hankkeen huoneistoala		**6 290**	**htm2**
Hankkeen jälleenhankinta-arvo		**23 281 000**	**€**
-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)	**23 281 000**		
-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2	**3 701**		

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

		€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0	Yhteistehtävät	22 644	3,60	0,30
1	Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	122 278	19,44	1,62
2	Lämpöhuolto	33 211	5,28	0,44
3	Sähköhuolto	36 985	5,88	0,49
4	Vesihuolto	33 966	5,40	0,45
5	Erityislaitehuolto	3 774	0,60	0,05
6	Siivous	0	0,00	0,00
7	Jätehuolto	24 154	3,84	0,32
9	Kunnossapito	63 403	10,08	0,84
0-9	**Yhteensä**	**340 415**	**54,12**	**4,51**
	Pääomakustannukset:			
	Korjausvastike 3,0	698 430	111,04	9,25
	Korko % 3,0	698 430	111,04	9,25
	Pääomakustannukset yhteensä	**1 396 860**	**222,08**	**18,51**
	Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä	**1 737 275**	**276,20**	**23,02**

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

HÄMEENKYLÄN KOULU, UUDISRAKENNUS	**04.06.2018**		
VAIHTOEHTO 2 (sis. Varisto)			
Hankkeen huoneistoala		**6 950**	**htm2**
Hankkeen jälleenhankinta-arvo		**24 996 000**	**€**
-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)	**24 996 000**		
-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2	**3 597**		

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

		€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0	Yhteistehtävät	25 020	3,60	0,30
1	Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	135 108	19,44	1,62
2	Lämpöhuolto	36 696	5,28	0,44
3	Sähköhuolto	40 866	5,88	0,49
4	Vesihuolto	37 530	5,40	0,45
5	Erityislaitehuolto	4 170	0,60	0,05
6	Siivous	0	0,00	0,00
7	Jätehuolto	26 688	3,84	0,32
9	Kunnossapito	70 056	10,08	0,84
0-9	**Yhteensä**	**376 134**	**54,12**	**4,51**
	Pääomakustannukset:			
	Korjausvastike 3,0	749 880	107,90	8,99
	Korko % 3,0	749 880	107,90	8,99
	Pääomakustannukset yhteensä	**1 499 760**	**215,79**	**17,98**
	Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä	**1 875 894**	**269,91**	**22,49**

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

HÄMEENKYLÄN KOULU, UUDISRAKENNUS	**04.06.2018**		
VAIHTOEHTO 3 (sis. iso liikuntasali)			
Hankkeen huoneistoala		**7 620**	**htm2**
Hankkeen jälleenhankinta-arvo		**26 266 000**	**€**
-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)	**26 266 000**		
-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2	**3 447**		

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

		€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0	Yhteistehtävät	27 432	3,60	0,30
1	Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	148 133	19,44	1,62
2	Lämpöhuolto	40 234	5,28	0,44
3	Sähköhuolto	44 806	5,88	0,49
4	Vesihuolto	41 148	5,40	0,45
5	Erityislaitehuolto	4 572	0,60	0,05
6	Siivous	0	0,00	0,00
7	Jätehuolto	29 261	3,84	0,32
9	Kunnossapito	76 810	10,08	0,84
0-9	**Yhteensä**	**412 394**	**54,12**	**4,51**
	Pääomakustannukset:			
	Korjausvastike 3,0	787 980	103,41	8,62
	Korko % 3,0	787 980	103,41	8,62
	Pääomakustannukset yhteensä	**1 575 960**	**206,82**	**17,23**
	Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä	**1 988 354**	**260,94**	**21,74**

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

HÄMEENKYLÄN KOULU, UUDISRAKENNUS	**04.06.2018**		
VAIHTOEHTO 4 (sis. iso liikuntasali + Varisto)			
Hankkeen huoneistoala		**8 280**	**htm2**
Hankkeen jälleenhankinta-arvo		**27 880 000**	**€**
-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)	**27 880 000**		
-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2	**3 367**		

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

		€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0	Yhteistehtävät	29 808	3,60	0,30
1	Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	160 963	19,44	1,62
2	Lämpöhuolto	43 718	5,28	0,44
3	Sähköhuolto	48 686	5,88	0,49
4	Vesihuolto	44 712	5,40	0,45
5	Erityislaitehuolto	4 968	0,60	0,05
6	Siivous	0	0,00	0,00
7	Jätehuolto	31 795	3,84	0,32
9	Kunnossapito	83 462	10,08	0,84
0-9	**Yhteensä**	**448 114**	**54,12**	**4,51**

Pääomakustannukset:				
Korjausvastike	3,0	836 400	101,01	8,42
Korko %	3,0	836 400	101,01	8,42
Pääomakustannukset yhteensä		**1 672 800**	**202,03**	**16,84**
Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä		**2 120 914**	**256,15**	**21,35**

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

Uuden tilaohjelman laadinnan periaatteet 17.3.2016

***Uuden oppimisen malli**

Nykyajan oppiminen ja opetus on monimuotoista. Oppimistilojen tulisi siksi olla helposti mukautettavissa ja muutettavissa eri tilanteiden oppimis- ja opetusvaatimusten mukaan. Näin tiloja voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Koulutilojen tulisi tarjota mahdollisuuden sosiaaliseen kanssakäymiseen ja sosiaalisten ihmissuhdetaitojen harjoitteluun. Modernit oppimisympäristöt ja koulutilat luovat edellytykset kouluviihtyvyyden ja motivaation kasvulle ja sitä kautta oppimisen monipuolistumiselle.

Opetus- ja oppimistyylit vaihtelevat opettajan ja oppilaiden mukaan ja opetusmenetelmät opiskeltavan aineen mukaan. Opetussuunnitelman muuttuminen liittyy työskentelytapojen muuttumiseen. Oppija on aktiivinen toimija, oman oppimisensa subjekti. Opettajan rooli muuttuu oppimisen ohjaajaksi ja valmentajaksi.

Oppimiseen hyödynnetään erilaisia oppimisen tilamalleja. Ilmiöpohjainen oppiminen tai pari- ja tiimiopettajuus vaativat koulutiloilta joustavuutta. Tällaisissa oppimisympäristöissä kalusteiden tulisi olla helposti järjestettävissä uudelleen ryhmän ja tehtävän vaatimusten mukaan. Kotiluokka-ajattelusta siirrytään ryhmätila-ajatteluun. Ikäryhmät voivat työskennellä moduuleissa, joissa tiloja voidaan jakaa päivän mittaan joustavasti tukemaan erilaisia opetus- ja oppimistuokioita. Koulutilat voidaan jakaa eri oppimisen tiloiksi seuraavan jaottelun perusteella: kognitiivisen oppimisen, sosiaalisen oppimisen, tekemällä oppimisen ja vetäytymisen tilat. Erilaisten tilojen yhteydessä voidaan hahmotella esimerkiksi lattiamateriaalien värityksen avulla toteutettavista teema-alueista, jotka tukevat osaltaan myös luottamuksen kehä -ajattelua. Oppimateriaalivarasto sijaitsisi moduulin välittömässä läheisyydessä tai osana moduulia.

Uusi oppiminen ja tekniset laitteet ovat lisänneet opetustilojen melutasoa, joten koulutilojen suunnittelussa tulee huomioida riittävä akustiikka. Viihtyisät, akustisesti toimivat, virikkeiset ja toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiset tilat luovat edellytyksiä suotuisalle turvallisuuskulttuurille. Rakennuksessa liikkumista ja hahmottamista tukevat merkinnät ja pintojen erilaiset väritykset tukevat myös turvallisuusajattelua. Hyvällä akustiikalla on positiivinen vaikutus koulumenestykseen ja koko kouluyhteisön stressittömään hyvinvointiin. Akustiikkaan ja lattiamateriaalien valintaan liittyvä kengättömyys tukee koulun paloturvallisuutta vähentämällä palokuormaa koulun käytäviltä. Kengättömässä koulussa lattiamateriaali voi monessa tilassa olla akustisesti vaimentava hypoallerginen tekstiilimatto, joka sitoo pölyä, on helposti imuroitavissa ja siten allergiaystävällinen ja akustisesti toimiva ratkaisu, joka luo osaltaan viihtyisyyttä.

Parhaimmillaan koulusuunnittelussa huomioitu monitila-ajattelu tarjoaa tilat myös organisaation ulkopuolisille käyttäjille koulun aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella. Koulurakennus tulisi ajatella monitoimitalona, joka olisi toiminnoiltaan jaettu julkisiin, puolijulkisiin, puoliyksityisiin ja yksityisiin tiloihin. Erilaisten käyttäjien tarpeiden huomioinnin tulisi olla tärkeä on osa oppilaiden ja opettajien käyttäjäkokemuksien suunnittelua sekä palvelumuotoilua. Suunnittelu tapahtuu pedagogiikkaa edellä. Perusopetuksen arvot voivat olla näkyvissä pysyvänä jatkumona koulujen tiloissa ja toiminnassa.

***Digitalisoituminen**

Teknologian ja tilan saumaton kytkös on kaikissa tiloissa tärkeää. Teknologian on tuettava vapautta valita tiloja ja samalla tilaratkaisujen on mahdollistettava teknologian hyödyntäminen työssä. Koulujen toimintakulttuuri ja käytössä olevan teknologian tulee tukea joustavaa tapaa tehdä työtä. Teknologia integroituu oppimisympäristöihin esimerkiksi pilvipalveluiden käytön myötä. Omaa oppimista tulee voida dokumentoida, luoda oppimisen sähköinen portfolio. Sähköisen portfolion avulla oppimista voidaan räätälöidä kohti yksilöllisempiä oppimispolkuja. Digitaaliset oppimateriaalit, mobiilipalvelut ja pelillisyys oppimisessa ja opetuksessa tulevat luontevaksi osaksi koulupäivää.

Valokuituverkko luo uudenlaisia työskentelymahdollisuuksia ja tehokkuutta koulutyöhön, kun tieto siirtyy nopeasti. Erilliset verkkopaikat eivät kuulu enää kouluihin, koska ne jäykistävät oppimisen liikkuvuutta. Langattomuus mahdollistaa opettajan ja oppilaan työskentelyn virtuaaleissa toimintaympäristöissä. Oppiminen ei tällöin rajoitu koulurakennukseen vaan oppia voi etsiä maailmanlaajuisesti. Etäopetusmahdollisuus tulee huomioida jo tilojen suunnitteluvaiheessa. Nopean yhteyden avulla voidaan tarjota uusia tapoja opiskella, esimerkiksi etäopetuksen avulla kielikursseille voidaan osallistua kotoa. Teknologian kehittyessä virtuaaliset 3D-oppimisympäristöt tulevat osaksi oppijan laajennettua todellisuutta. Kouluissa virtuaaliympäristöjä voidaan hyödyntää muun muassa vaarallisten tai harvinaisten tilanteiden valmentamiseen. Erilaiset turvallisuutta lisäävät etävalvonta- ja hälytyspalvelut toimivat nopean yhteyden kautta luotettavasti.

***Tilatehokkuuden tavoitteet**

Teknologia on lisännyt opettajien ja oppilaiden valinnanvapautta ajasta ja paikasta riippumattomaan työskentelyyn. Liikkuvuuden lisääntyessä tilantarve kouluissa luonnollisesti vähenee. Teknologian tuoma liikkuvuus ja erilaiset oppimisen tilat avaavat lukujärjestystekniikkaan uusia mahdollisuuksia, kun koulun kaikkia tiloja voidaan käyttää oppimisen tiloina. Tilat tulee suunnitella elämän- tai päivänkaari-ajatuksella; sama oppimisen tila toimii päivän eri aikoina neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana tai läheisen omakotiyhdistyksen kokoustilana. Tilakokonaisuuksia tulee ajatella monitoimitiloina, joissa kiinteät seinät rajaavat laajempaa oppimistilaa, mutta on muokattavissa esimerkiksi pyörällisillä kalusteilla tai seinäkkeillä useampaan toimintaympäristöön riippuen millaista toimintaa kulloinkin tilassa on tarkoitus tehdä. Avoimessa tilassa voi lisäksi olla kevyillä seinillä erotettu tila rauhallisempaa työskentelyä varten.

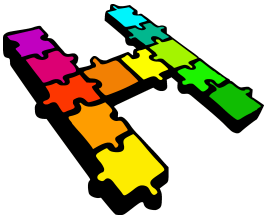

Hämeenkylän koulun uudisrakennuksen pedagoginen suunnitelma

1. Johdanto **2**
2. Oppimiskäsitys ja arvot **2**
3. Toimintakulttuuri **3**
4. Oppimisympäristö **4**
4.1. Koulun sydän 5
4.2. Oppimisalueet 1. - 2. luokat 6
4.3. Oppimisalueet 3. - 5. luokat 7
4.4. Oppimisalueet 6. - 9. luokat 7
4.5. Erityisen työskentelyn oppimisalueet 8
4.6. Opetusteknologia 9
4.7. Koulun piha- ja lähialueet 10
4.8. Variston koulurakennus 10

5. Oppimisen ja kasvun tuki **11**
6. Henkilöstön tilat ja oppilashuolto **11**
7. Koulun toiminnan erityispiirteitä ja painotusalueita **12**
7.1. Musiikkiluokkatoiminta 12
7.2. Oppilasagenttitoiminta 13

8. Koulupäivän rakenteen kuvaus **13**
9. Yhteistyötahot ja koulupäivän ulkopuolinen käyttö **14**

Liite 1 - Tilasijoittelun pedagoginen suunnitelma **15**

26.1.2018

Työryhmä:
Pasi Majasaari
Jukka Väisänen
Vesa Erähalme
Timo Järvenpää
Sari Eskola
Maiju Jäntti
Tiina Huttunen

1. Johdanto

Vantaan kaupungin tekninen lautakunta on hyväksynyt 13.9.2016 Hämeenkylän koulun uudisrakennuksen tarveselvityksen, Kaupunginhallitus on vahvistanut päätöksen 19.9.2016.

Oppilaiden ikäjakauma on Hämeenkylän koulussa vuosiluokkiin 7. - 9. painottuva. Lukuvuonna 2017 - 2018 noin 450 oppilasta opiskelee vuosiluokilla 7. - 9., vuosiluokilla 1. - 6. opiskelee noin 300 oppilasta. Vantaan perusopetuksen kouluverkkoa tarkasteltaessa on todennäköistä, että Hämeenkylän koulun oppilasmäärä painottuu 7. - 9. luokille myös lähitulevaisuudessa.

Pedagogisen suunnitelman avulla huolehditaan siitä, että Hämeenkylän koulun uudisrakennuksen tilat ovat muuntojoustavat ja monikäyttöiset, sekä varmistetaan niiden soveltuvuus uuden oppimisen periaatteiden mukaiseen käyttöön. Variston koulun tilojen pedagoginen toiminnallisuus sisältyy tämän suunnitelman piiriin, uudisrakennusta ja Variston koulun olemassa olevia tiloja käsitellään yhtenä kokonaisuutena.

Pedagogisen suunnittelun tarkoituksena on tuoda julki Hämeenkylän yhtenäiskoulun arvoja, toimintaa ja pedagogisia ratkaisuja. Suunnittelu pohjautuu koulun toiminnalliseen näkökulmaan, pedagogisten tarpeiden ja tavoitteiden saavuttamiseksi suunnitellaan sopiva oppimisympäristö.

Hämeenkylän koulun väistötiloina ennen uudisrakennuksen valmistumista toimivat Variston opetuspiste (vuosiluokat 1. - 3.), Tuomelan opetuspiste (vuosiluokat 4. - 6.) ja Sanomalan opetuspiste (vuosiluokat 7. - 9.). Lukuvuodesta 2017-18 alkaen kaikissa opetuspisteissä siirrytään kohti yhteisopettajuutta. Variston ja Tuomelan opetuspisteissä yhteisopettajuus toteutuu luokkatason sisällä. Sanomalan opetuspisteessä yhteisopettajuutta toteutetaan oppiaineittan. Kolmen lukuvuoden työskentely väistötiloissa yhteisopettajuutta kehittäen luo lähtökohdan Hämeenkylän koulun uudisrakennuksen suunnittelulle ja pedagogiikalle.

2. Oppimiskäsitys ja arvot

Hämeenkylän koulun toiminta perustuu Vantaan perusopetuksen yhteiselle arvopohjalle. Perusopetuksen yhteisesti valitut arvot ovat hyvinvointi, oppimisen ilo ja toisten kohtaaminen.

Oppilaan kokonaisvaltaisesta **hyvinvoinnista** ja terveestä kasvusta huolehtiminen on suomalaisen perusopetuksen tärkein tehtävä. Hämeenkylän koulussa oppilaan ja kouluyhteisön hyvinvoinnista huolehditaan yhteisöllisesti. Koulun jokainen aikuinen ja oppilas on osaltaan vaikuttamassa yhteiseen hyvinvointiin. Fyysinen hyvinvointi ohjaa ja määrittelee Hämeenkylän koulun suunnittelua. Hämeenkylän kouluyhteisön lähihistoria huomioiden on sisäilman laatuun, terveeseen koulurakennukseen ja hallittavaan äänimaailmaan kiinnitettävä erityistä huomiota. Henkinen hyvinvointi on terveen kasvun ja oppimisen edellytys, johon kouluviihtyvyydellä voidaan vaikuttaa. Oppilaiden ja henkilökunnan viihtyvyyteen ja tilojen luomaan kiireettömyyden tunnelmaan kiinnitetään huomiota suunnittelussa.

Viihtyisän ja turvallisen koulurakennuksen avulla on koko kouluyhteisön mahdollista saavuttaa aitoa **oppimisen iloa**. Oppilaiden positiivinen suhtautuminen omaan oppimiseensa on elinikäisen oppimisen edellytys. Hämeenkylän koulun suunnittelussa oppilaan mahdollisuus vaikuttaa omaan oppimiseensa tulee huomioida. Oppimisympäristön konkreettinen hyödyntäminen oppimisessa, sekä mahdollisuus vaikuttaa sen toiminnallisuuteen, viihtyvyyteen ja estetiikkaan luon ympäristön jossa oppimisen ilo osa jokaista koulupäivää.

Oppiminen koulussa tapahtuu vuorovaikutuksen kautta. **Toisten kunnioitus** jokapäiväisessä toiminnassa ja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa on ensiarvoisen tärkeää. Hämeenkylän koulussa toisten kunnioitus näyttäytyy osallistamisen periaatteissa, jokaisen kouluyhteisön jäsenen mielipide ja osallistuminen yhteisön toimintaan on tärkeää. Koulurakennuksen suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden ja aikuisten yksilöllisyys ja yksilöllinen tilantarve.

3. Toimintakulttuuri

Hämeenkylän koulun toimintakulttuurin perustana on **yhdessä oppiminen ja oppiva yhteisö**. Oppiminen ei rajoitu ainoastaan oppitunneilla tehtyyn työhön, koko koulu yhteisönä on kehittyvä ja oppiva organisaatio. Oppiminen on koko koulun välistä vuorovaikuttamista, jossa kaikki oppivat toisiltaan. Koulussa uskalletaan kokeilla uusia asioita ja toimintatapoja, niiden avulla koulu yhteisönä kehittyy ja oppii itsestään.

Yhteisopettajuus on pedagoginen toimintatapa, jota kehitetään ja viedään eteenpäin Hämeenkylän koulussa. Yhteisopettajuuden tavoitteena on asiantuntijuuden yhdistyminen sekä yhteistoiminnalisen oppimiskulttuurin vahvistaminen. Hämeenkylän koulurakennuksen suunnittelussa tulee huomioida laaja-alainen yhteisopettajuus kaikilla luokka-asteilla. Tulevaisuuden koulussa yhteisopettajuus vaikuttaa eri toiminnan tasoilla. Ensisijaista on luokka-asteen sisäinen yhteistoiminta, toisaalta myös luokka-asteet ylittävä yhteinen oppiminen on osa yhteisopettajuutta. Samankaltainen näkökulma vallitsee myös oppiainetasolla. Oppiaineen sisäinen yhteisopettajuus on koulun pedagogiikassa ensisijaista, mutta myös oppiainerajat ylittävä yhteinen oppiminen on osa yhteistä oppimista.

Oppiminen on mahdollista, kun oppilaiden **henkisestä ja fyysisestä turvallisuudesta** on huolehdittu. Arjen turvallisuus ja oppilaiden hyvinvointi ovat olennainen osa koulun toimintakulttuuria. Koulun toiminnan periaatteena on yhteinen kasvatusvastuu, kaikki koulun aikuiset vastaavat oppilaiden hyvinvoinnista. Myös oppilaiden panos hyvinvoinnin turvaamisessa on ensiarvoisen tärkeä. Hämeenkylän koulun tulee olla avoin ympäristö, jossa ihmisten on helppoa kohdata toisensa. Tilojen suunnittelussa oppilaiden fyysinen hyvinvointi ja viihtyvyys otetaan huomioon.

Oppilaita kannustetaan vaikuttamaan koulun arkeen päivittäin. Toimintakulttuuriin kuuluu **oppilaiden osallistaminen** koulun päätöksentekoon ja koulupäivän järjestämiseen, näin toimimalla luodaan perusta oppilaiden kasvulle kohti aktiivista kansalaisuutta. Oman opiskelun suunnittelua ja oman työn arviointia harjoitellaan niin, että tavoitteellinen ja vastuullinen työskentely muodostuu luontevaksi osaksi jokaista koulupäivää. Toimintaperiaatteena oppimisessa on luottamuksen kehän hyödyntäminen oppilaiden vastuuttamisessa. Osoittamalla omatoimisuutta ja vastuunkantoa oppimisestaan oppilaan on

mahdollisuus vapaammin valita oma oppimisympäristönsä. Oppilaan omaa toimijuutta vahvistetaan myös luokka-asteet huomioiden. Koulupolullaan pidemmälle edenneen oppilaan vaihtoehdot oppimisympäristönsä valitsemiseen kehittämiseen ovat alkuopetuksen oppilaita laajemmat. Suunnittelussa on erityisesti huomioitava oppimisympäristön mahdollisuudet luottamuksen vahvistamiselle ja sen kumulatiivinen eteneminen luokkatasolta toiselle siirryttäessä. Mahdollisuudella vaikuttaa kouluympäristön ja toimintakulttuurin kehittämiseen tavoitellaan oppilaiden motivaation kasvua opiskelua kohtaan.

Tieto- ja viestintätekniikka on olennainen osa koulun toimintakulttuuria. Tekniikan järkevä ja laajamittainen käyttö mahdollistaa joustavat oppimisympäristöt ja monipuolisten työtapojen käytön. Tieto- ja viestintätekniset taidot ovat myös tärkeä osa tulevaisuuden työelämän taitoja. Hämeenkylän koulu osallistuu aktiivisesti opetusteknologian ja digitaalisten oppimisympäristöjen kehitystyöhön mm. oppilasagentti toiminnan kautta.

4. Oppimisympäristö

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja toimintakäytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristöön kuuluvat myös välineet, palvelut ja materiaalit, joita opiskelussa käytetään. Oppimisympäristöjen tulee tukea yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Kaikki yhteisön jäsenet vaikuttavat toiminnallaan oppimisympäristöihin. Hyvin toimivat oppimisympäristöt edistävät vuorovaikutusta, osallistumista ja yhteisöllistä tiedon rakentamista. Ne myös mahdollistavat aktiivisen yhteistyön koulun ulkopuolisten yhteisöjen tai asiantuntijoiden kanssa.

Perusopetuksen tilaratkaisujen kehittämisessä, suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä otetaan huomioon ergonomia, ekologisuus, esteettisyys, esteettömyys ja akustiset olosuhteet sekä tilojen valaistus, sisäilman laatu, viihtyisyys, järjestys ja siisteys.

(Opetussuunnitelman perusteet 2014. Oppimisympäristöt s.29 - 30)

Hämeenkylän yhtenäiskoulun rakentamisen tavoitteena ovat tehokas ja toimiva tilankäyttö, jossa otetaan huomioon ekologiset näkökohdat sekä elokuussa 2016 voimaan tullut uusi opetussuunnitelma. Koulun toiminta perustuu luottamukseen ja avoimuuteen. Yhteisessä käytössä olevien tilojen tulee olla kaikkien helposti saavutettavissa. Tilat suunnitellaan päivän- ja elämänkaariajatuksella. Saman oppimisympäristön on mahdollista toimia päivän eri aikoina oppimisen monipuolisena tilana, neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana ja lähialueen asukkaiden tilana.

Uudisrakennusta suunniteltaessa on otettava huomioon rakennuksen koko elinkaari. Rakennuksessa järjestettävä toiminta tulee 30 vuoden kuluttua vaatimaan hyvin erilaisia ratkaisuja kuin nykypäivänä. Rakennuksen **muunneltavuus ja muuntojoustavuus** lukukausien välillä huomioidaan suunnittelussa. Koulurakennuksen tilojen käyttötarkoitus ja tilan tarve saattaa vaihdella huomattavasti lukuvuodesta toiseen, tilojen tulee mahdollistaa niiden järkevä käyttö eri lukuvuosina. On tärkeää, että rakennus mahdollistaa monipuolisen

yhteiskäytön perusopetuksen, kaupungin muiden palveluiden, kolmannen sektorin yhteistyökumppanien ja kuntalaisten toiminnassa.

Käänteinen suunnittelun mahdollisuuksia tulee tutkia Hämeenkylän koulua suunniteltaessa. Muuntojoustava mahdollisuus purkaa ja lisätä seinärakenteita rakennuksen elinkaaren aikana takaa toimivan oppimisympäristön vuosikymmenien ajalle. Yhteiskunnan ja kouluverkon muutokset saattavat vaatia Hämeenkylän koululta hyvin monimuotoista toimivuutta sen elinkaaren aikana.

On tärkeää huomioida, että Hämeenkylän koulun uudisrakennukseen ei perusteta uutta koulua. Tiloja tulee käyttämään Hämeenkylän yhtenäiskoulu, jonka toimintaa määrittelevät tilojen lisäksi monet muut tekijät. Suunnittelussa tulee huomioida Hämeenkylän koulun oppilasjakauma ja opetussuunnitelman vuosiviikkotuntien jakautuminen eri oppiaineisiin. Hämeenkylän koulun suunnitteluryhmän tilasijoittelun pedagoginen suunnitelma (liite 1) otetaan suunnittelussa huomioon. Vantaan kaupungin tilaohjelma antaa suuntaviivat uudisrakennuksen tilasuunnitteluun.

Oppiaineet ja luokka-asteet muodostavat toiminnallisia kokonaisuuksia joiden sijoittaminen samalle oppimisalueelle on järkevää. Suunnittelussa on otettava huomioon koulun suunnitteluryhmän pedagoginen asiantuntemus tilajakoa pohdittaessa. Uuden opetussuunnitelman mukainen oppiaineiden välinen yhteistyö sekä ilmiöpohjaiset oppimiskokonaisuudet ovat osa tulevaisuuden koulun toimintaa.

Dynaaminen oppimisympäristö ja muuntojoustavuus huomioidaan myös koulun kalustuksessa. Oppimisympäristön ja opiskelun monipaikkaisuus toteutetaan joustavasti kalusteratkaisulla. Kalusteissa kiinnitetään huomioita erityisesti myös akustiikkaan ja ekologisuuteen. Uusi oppiminen ja avoin oppimisympäristö asettaa erityisiä vaatimuksia akustiikalle ja rakennuksen ääniympäristölle, nämä seikat on otettava suunnittelussa huomioon.

Oppilaiden välitunnit ja koulupäivän jälkeinen vapaampi oleskelu on huomioitava oppimisympäristöjä suunniteltaessa. Välitunteja ei vietetä erillisessä tilassa, oppimisalueet ovat oppituntien ulkopuoliselle ajalla oppilaiden välituntialuetta. Suunnittelussa kiinnitetään huomiota välituntien viettämiseen aktiivisesti sekä turvallisesti.

Oppimisalueiden käyttömahdollisuuksia lisää, erityisesti koulupäivän ulkopuolisessa toiminnassa, niihin sijoitettavat märkätilat. Omavaraisia oppimisalueita, riittävillä keittiötoiminnoilla, voidaan koulupäivän ulkopuolisessa käytössä hyödyntää monipuolisesti. Esimerkiksi nuorisotoimen ja lähialueiden asukastoiminnan kannalta oppimisalueiden omavaraisuus on tärkeää, tätä mahdollisuutta tulee Hämeenkylän koulua suunniteltaessa tutkia. Huomioitava on myös kulunvalvonta ja oppimisalueiden rajaaminen lukituksella. Tilojen rajaamisessa on mahdollistettava ajallisesti ja lokeroiden toimiva lukituksen etähallinta.

4.1. Koulun sydän

Koulun sydän on kohtaamisten, ruokailun, esitystilaisuuksien ja rennon yhdessäolon paikka koulun oppilaille ja henkilökunnalle sekä koulun ulkopuolisille toimijoille. Vieraiden astuessa kouluun sisään saapuvat he ensimmäisenä koulun sydämeen.

Hämeenkylän koulu on kengätön koulu, riittävät säilyttimet kengille sisäänkäyntien yhteydessä on huomioitava suunnittelussa. Myös 6. - 9. luokkien oppilaiden vaatesäilytys

oppilaskaapeissa on huomioitava. Oppilaskaapit tulee sijoittaa sisäänkäyntien välittömään läheisyteen, niin ettei niiden käyttö häiritse oppimisalueiden työskentelyä.

Koulun ravintola eli ruokasali on osa koulun sydäntä. Ravintola on jaettavissa pienempiin osiin, joita voidaan käyttää ruokailuun, neuvottelutiloina, pienempiin tilaisuuksiin ja opiskeluun. Ravintola suunnitellaan esteettisesti harmoniseksi ja rauhallisuutta korostavaksi viihtyisäksi tilaksi, jossa on kiinnitetty erityistä huomiota akustiikkaan ja esitystekniikkaan. Ravintolan tiloja käytetään koulutyöhön oppimisalueiden luonnollisena jatkona ruokailu- ja siivousaikoja lukuunottamatta. Erityisesti kuvataiteen, käsityön ja kotitalouden oppimisalueiden laajenemista ravintolan tiloihin tulee suunnittelussa tutkia.

Koulun sydämen on tilana mahdollistettava koko koulun oppilaiden ja henkilökunnan hetkellinen yhteinen kokoontuminen esimerkiksi päivänavauksen ajaksi. Esitystilaisuuksiin, esimerkiksi musiikkiluokkien konsertteihin ja koulun juhliin, osallistuu kerrallaan noin 500 henkilöä. Riittävät tilat katsomoille ja turvalliseen poistumiseen on suunnittelussa huomioitava. Samoin on huomioitava riittävä näyttämötila, ammattitasoisen esitystekniikan käyttö, tilan akustiikka sekä mahdollisuus pukuhuonetilojen käyttöön.

Koulun sydämessä oppilaat viettävät aikaa myös välituntisin, tila- ja kalusteratkaisuilla mahdollistetaan oppilaiden vapaamuotoisempi omatoiminen oleskelu ja toiminta. Tilan on oltava viihtyisä sekä tarjottava mahdollisuuksia aktiiviseen välitunnin viettoon. Esimerkiksi kiipeilyseinän, pöytätenniksen ja näiden kaltaisten aktiviteettien toteuttamista on suunnittelussa tutkittava. Oppilaiden viihtyvyyden ja aktiviteettien huomioiminen suunnittelussa luo toimivat puitteet koulun yhteistyölle esimerkiksi nuorisopalvelujen kanssa.

Koulun sydämen suunnittelun yhteydessä tulee tutkia mahdollisuutta “oppimisen portaisiin”, eli kerrokset yhdistävään rakennelmaan, jossa kävelykaistan lisäksi on tilaa opiskelulle ja välituntitoiminnalle. Portaiden käyttöä esitystilaisuuksien katsomorakenteena tulee tutkia.

4.2. Oppimisalueet 1. - 2. luokat

Hämeenkylän koulun nuorimmat oppilaat osallistuvat alkuopetukseen vuosiluokilla 1. - 2. Alkuopetuksen oppilaiden kohdalla on kiinnitettävä erityistä huomiota turvallisen ja rakenteeltaan selkeän koulupäivän järjestämiseen. Hämeenkylän koulun toimintakulttuurin mukaisesti ryhmäkoon monimuotoisuus ja oppimisympäristön vapaus lisääntyy vuosiluokalta toiselle edetessä.

Alkuopetuksen oppimisalue tulee suunnitella noin 90 oppilaalle. Oppimisalueen suunnittelussa on huomioitava mahdollisuus jakaa tila noin 20 oppilaan monimuotoisiksi “kotipesiksi”. Alkuopetuksen oppilaalle jo kahdenkymmenen ikätoverin ryhmä on sosiaalisesti avoin ympäristö, suurempia ryhmäkokoja käytetään harkiten. Oppimisalueen “kotipesät” tulee suunnitella niin, että myös suurempien, esimerkiksi noin 45 oppilaan, yhteiset oppimistuokiot ovat mahdollisia. Yhteisessä tilassa voidaan toteuttaa esimerkiksi laulu- ja leikkituokiota sekä koulupäivän aloittavia aamuhetkiä.

Taito- ja taideaineet toteutetaan alkuopetuksessa omalla oppimisalueella. Oppimisalueelle on suunnittelussa varattava riittävät märkätilat kuvataidetta ja käsityötä varten. Koulutaipaleensa aloittaneiden oppilaiden koululaistaidot sekä oppimisvalmiudet vaihtelevat laajalla skaalalla. Alkuopetuksessa oppilasryhmää jaetaan usein pienempiin

osaryhmiin. Riittävät pienryhmätilat alkuopetuksen oppimisalueella otetaan suunnittelussa huomioon.

Suunnittelussa huomioidaan alkuopetuksen oppilaiden mahdollisimman vaivaton kulkuväylä ruokailuun sekä välitunnille. Siirtyminen ulkoilemaan toteutetaan oppimisalueen oman sisäänkäynnin kautta, jonka yhteyteen suunnitellaan toimiva kuraeteinen. Ulkovaatteiden ja kenkien säilytys sekä vaatteiden kuivausmahdollisuus ja yksinkertainen vaatehuolto otetaan huomioon eteistä suunniteltaessa.

4.3. Oppimisalueet 3. - 5. luokat

Vuosiluokilla 3. - 5. oppilaita ei jaeta perinteisiin luokkiin, vaan koko ikäluokkaa opetetaan luokka-asteisessa yhteisopettajuudessa. Tämä tarkoittaa noin 60 oppilaan oppilasryhmää, jonka opetuksesta vastaa 2 - 3 luokanopettajaa sekä vähintään osan ajasta laaja-alainen erityisopettaja.

Oppimistilanteissa oppilaita ryhmitellään joustavasti pedagogisin perustein. Ryhmittelyä voidaan tehdä oppilaan toiveiden, tavoitteiden, oppimistapojen tai vertaisoppimisen perusteella. Yhdessä työskentelevän oppimisryhmän koko vaihtelee kolmen ja kuudenkymmenen oppilaan välillä. Oppimisalueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota muunneltavuuteen ja monipaikkaisuuteen. Lisäksi suunnittelussa on huomioitava riittävät pienryhmätilat oppimisalueen yhteydessä. Oppilasryhmän jakaminen vaatii ajoittain erillisiä äänimaailmoja, akustiikkaan on kiinnitettävä huomiota.

Luokka-asteiden välinen yhteistyö sekä pienryhmätilojen ja erityisopetuksen käyttö onnistuu parhaiten, mikäli oppimisalueet sijaitsevat toistensa välittömässä läheisyydessä. Suunnittelussa tutkitaan mahdollisuutta muodostaa oppimisalueista aluepareja, jotka käyttävät esimerkiksi samoja pienryhmätiloja. Alueiden välitön yhteys toisiinsa mahdollistaa myös oppimisalueiden tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön.

Oppimisalueiden tai alueparien omat sisäänkäynnit mahdollistavat yhtenäiskoulun päiväaikataulun joustavuuden. Oppilaiden liikkuminen pihalta suoraan oppimisalueelle ei häiritse muita mahdollisesti jo käynnissä olevia oppimistuokioita. Sisäänkäyntien yhteyteen suunnitellaan ratkaisu vaate- ja kenkäsäilytykselle.

4.4. Oppimisalueet 6. - 9. luokat

Vuosiluokilla 6. - 9. oppiminen järjestetään oppiaineittain. Oppimisalueiden jakautuminen on näiden vuosiluokkien työskentelyssä siis oppiaineperusteista. Hämeenkylän koulussa myös aineenopetuksessa työskennellään yhteisopettajuudessa. Lähes kaikissa oppiaineissa oppilasryhmän oppimisesta vastaa 2 - 3 aineenopettajaa sekä erityisopettaja.

Yhdellä oppimisalueella opiskelee kerrallaan 50 - 75 oppilasta. Oppimisalueet ovat fyysisesti erillisiä alueita, jotta rauhallinen ja tarkoituksenmukainen työskentely on mahdollista. Erityisen tärkeää on huomioida tilojen ja kalusteiden muunneltavuus, ryhmittelyn joustavuus sekä toisistaan erilliset äänimaailmat. Oppilaalla ja opettajalla tulee aina olla mahdollisuus työskennellä häntä motivoivassa ympäristössä sellaisessa ryhmäkoossa, joka sillä hetkellä tukee oppimista parhaiten. Riittävät pienryhmätilat on otettava suunnittelussa huomioon, oppilasryhmää voidaan jakaa esimerkiksi viiden, kymmenen tai kahdenkymmenen oppilaan osaryhmiin. Oppimisalueet on jaoteltu tiettyjen oppiaineiden opiskelua varten.

Edellä eriteltyjen oppiainekohtaisten oppimisalueiden lisäksi koulun 6. - 9. luokkien aineenopetuksen järjestämiseksi on suunnittelussa huomioitava tarve 1 - 2 **yleiselle oppimisalueelle**. Näillä oppimisalueilla toteutetaan esimerkiksi terveystiedon, historian, yhteiskuntaopin ja katsomusaineiden oppitunnit. Oppilasryhmän koko yleisen oppimisalueen oppiaineissa vaihtelee 25 ja 50 oppilaan välillä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisalueella opiskelee kerrallaan noin 75 oppilasta ja työskentelee 3 - 5 opettajaa ja kouluavustajaa. Oppimisalueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota oppiaineelle tyypilliseen monimuotoiseen työskentelyyn. Oppimista tapahtuu pareittain, ryhmissä, itsenäisesti sekä esimerkiksi draaman keinoin. Myös rauhallisen lukunurkkauksen sekä pienimuotoisen kirjastotoiminnan mahdollisuuksia tulee suunnittelussa tutkia.

Matematiikan oppimisalueella opiskelee kerrallaan noin 75 oppilasta ja työskentelee 3 - 5 opettajaa ja kouluavustajaa. Opiskelua toteutetaan matematiikassa usein noin neljän hengen pienryhmissä, ryhmien mahdollisuus työskentelyyn häiriöittä on huomioitava oppimisalueen suunnittelussa. Samoin on huomioitava oppilasryhmän jakaminen osaryhmiin mahdollisimman monipuolisesti ja käytännöllisesti.

Kielten oppimisalueilla kiinnitetään erityistä huomiota äänisuunnitteluun. Kieliä opiskellessa erilaiset kuuntelutehtävät sekä pari- ja ryhmäkeskustelut ovat olennainen osa oppimista. Oppimisympäristöä suunniteltaessa on myös huomioitava eri kieliryhmien vaihtelevat ryhmäkoot, oppilaiden määrä vaihtele 15 ja 50 oppilaan välillä, opettajia on samanaikaisesti työskentelemässä 1 - 4. Kielten opiskelussa työpari on oppimisen perusyksikkö, mutta oppitunneilla työskennellään usein myös pienissä ryhmissä. Tieto- ja viestintätekniikan tarkoituksenmukainen käyttö mahdollistaa oppilaan yksilöllisen oppimispolun kieliä opiskeltaessa.

Biologian ja maantiedon oppimisalueella opiskelee kerrallaan noin 50 oppilasta ja työskentelee 2 - 3 opettajaa. Oppimisalueen monipistetyöskentelyyn sekä helppoon muunneltavuuteen on suunnittelussa kiinnitettävä huomiota, samoin opetusvälineistön ja tarpeiston toimivaan säilytykseen. Luonnonvalon mahdollistamaa kasvien kasvatusta ja oppimisalueen erillistä sisäänkäyntiä eläinvierailujen toteuttamiseksi tulee suunnittelussa tutkia.

4.5. Erityisen työskentelyn oppimisalueet

Kuvataiteen ja käsityön oppimisalueet muodostavat suuren yhteisen oppimisympäristön, jossa eri tiloja ja välineistöä voidaan käyttää joustavasti oppiaineiden välillä. Erityistä huomiota suunnittelussa tulee kiinnittää yhteisten varastotilojen sijoitteluun sekä märkätilojen järkevään yhteiskäyttöön, myös muiden erityistyöskentelytilojen tarve tulee huomioida. Hämeenkylän koulun toimintakulttuurin mukaisesti myös kuvataiteessa ja käsityössä toimitaan yhteisopettajuudessa. Oppimisalueen sisäisten äänimaailmojen erillisyyteen on suunnittelussa kiinnitettävä huomiota. Tavoitteena on suunnitella oppiaineille yhteinen joustavasti toimiva oppimisalue, jossa voidaan tarvittaessa järjestää myös muuta opetusta. Oppiaineiden materiaali- ja tavaratoimitusten vastaanottaminen ja lastaus huomioidaan tilasuunnittelussa.

Kotitalouden oppimisalue muodostuu kahdesta noin 20 oppilaan kotitalousluokasta, joiden välissä on yhteinen varastotila. Liikkumisen luokasta toiseen tulee olla esteetöntä, jotta yhteisopettajuus ja ryhmien jakaminen onnistuu vaivatta.

Laboratoriotiloja käytetään kemian, fysiikan ja biologian oppiaineissa. Varustelultaan kemian tarpeisiin suunnitellaan oppimisympäristö noin 40 oppilaalle ja fysiikan sekä biologian yhteiskäyttöön tilat noin 20 oppilaalle. Laboratorio tiloja suunniteltaessa tulee tutkia mahdollisuuksia tehokkaaseen tilankäyttöön. Laboratoriot voidaan toteuttaa perinteisinä luokkatiloina, jolloin niiden käyttöä muiden oppiaineiden pienryhmätiloina tulee tarkastella. Vaihtoehtoisesti laboratoriotilat voidaan osin tai kokonaan toteuttaa matematiikan oppimisalueen yhteydessä erillisenä oppimistilana oppimisalueen sisällä. Olennaista ratkaisua suunniteltaessa on tilojen tarkoituksenmukainen ja tehokas käyttö koko koulupäivän ajan.

Musiikin oppimisalue on monikäyttöinen tila, jossa voidaan järjestää musiikin opetusta noin 50 oppilaalle ja samanaikaisesti toteuttaa bändi-, soitin-, ja lauluopetusta. Musiikin oppimisalueen jakamista pienempiin alueisiin, ääniympäristön vaatimukset huomioiden, tulee suunnittelussa tutkia. Suunnittelussa on otettava myös huomioon tarve ajoittaiselle studiotyöskentelylle, sekä pienimuotoisille esiintymisille. Oppimisalueelle on varattava riittävästi tilaa bändisoittimille sekä musiikin laajan välineistön varastointiin.

Liikunnan oppimisalue muodostuu liikuntasalista, sen oheistiloista ja muista liikuntakäyttöön suunnitelluista oppimisympäristöistä. Hämeenkylän koulun liikunnanopetuksella on tarve täysikokoiselle liikuntasalille, joka on mahdollista jakaa kolmeen lohkoon. Liikuntasalin yhteyteen suunnitellaan yhteiskäyttötilaksi voimaharjoittelun mahdollistava pienempi liikuntatila, joka varustetaan kuntosalilaitteistolla. Suunnittelussa on myös huomioitava toimivat säilytysratkaisut koululiikunnan opetusvälineistölle sekä iltakäytön tarpeisiin. Suunnittelussa tulee myös tutkia sähköisen kulunvalvonnan mahdollisuuksia sekä piha-alueen yhdistämistä liikunnan oppimisalueeseen.

4.6. Opetusteknologia

Digitaalisella opetusteknologialla on perusopetuksessa kahdenlainen tehtävä, ensinnäkin se mahdollistaa uudenaikaisen oppimisen ja toimii työkaluna yksilöllisellä opinpolulla, toisaalta teknologia ja teknologiset taidot ovat osa uuden opetussuunnitelman laaja-alaisia taitoja joihin opetuksessa on perehdyttävä.

Teknologian nopea muutos ja kehittyminen asettaa haasteita opetuksessa käytettäville teknologisille ratkaisuille. Teknologian rajapintojen avoimuus ja päivitettävyys otetaan huomiooon Hämeenkylän koulun suunnittelussa. Langattomien yhteyksien on tuettava eri laite- ja käyttöjärjestelmärajapintoja monipuolisesti, langattoman yhteyden kantavuuden tulee kattaa koko koulurakennus sekä lähialueet. Oppimisen vieminen luokkahuoneen ulkopuolelle on toimivaa, mikäli yhteydet eivät rajoitu ainoastaan koulurakennuksen sisätiloihin.

Hämeenkylän koulun opetusteknologiset ratkaisut suunnitellaan oppimisympäristöön, jossa jokaisella oppilaalla ja opettajalla on oma henkilökohtainen laite käytettävissään. Opetusteknogian vaatimukset on myös huomioitava tila- ja kalustesuunnittelussa, laitteiden liikuteltavuus, latausmahdollisuudet ja työergonomia on huomioitava. Teknisen laitteiston lisäksi on suunnittelussa kiinnitettävä huomiota riittävään määrään monipuolisesti käytettäviä heijastuspintoja, joihin on mahdollista kirjoittaa ja kiinnittää.

4.7. Koulun piha- ja lähialueet

Hämeenkylän koulun piha-alue on osa koulun oppimisympäristöä. Koulurakennuksen suunnittelussa otetaan huomioon piha-alueen mahdollisuudet sisätilojen luonnollisena jatkeena, osana yhteistä koulun oppimisympäristöä. Piha-alueen käyttöä suunniteltaessa huomioidaan yhtenäiskoulun eri ikäluokkien monenlaiset tarpeet, yhteisöllisyyden näkökulmasta piha-alueita ei tulisi jakaa pysyvillä rakenteilla. Koulun pihan tulee olla viihtyisä ja turvallinen oppimisympäristö kaiken ikäisille oppilaille.

Osa piha-alueesta tulee olla alkuopetuksen oppilaiden välituntitoimintaan sopivaa, piha-alue jaetaan omaksi lohkokseen, joka on erotettavissa muusta koulun piha-alueesta. Alkuopetuksen oppilaiden kulku piha-alueelle omalta oppimisalueeltaan tulee olla vaivatonta.

Yhtenäiskoulun vahvuutena on mahdollisuus eri-ikäisten oppilaiden yhteiseen oppimiseen. Piha-alueita suunniteltaessa huomioidaan vertaisoppimisen mahdollisuudet ja esimerkiksi vanhempien oppilaiden alaluokille ohjaama välituntiliikunta. Koulun piha-alueiden teemojen tulisi vaihdella, mutta koko piha-alueen tulisi olla kaikkien oppilaiden käytössä. Piha-alueiden teemat voivat liittyä oppiaineisiin, taidekasvatukseen, esiintymiseen, liikuntaan tai muuhun koulun toimintaan. Turvallisuuden näkökulmasta koulun piha-alueen suunnittelussa on huomioitava pihan avoimuus ja mahdolliset valvontaan liittyvät riskitekijät. Erityistä huomiota kiinnitetään saatto- ja tavaraliikenteen yhteensovittamiseeen piha-alueen välituntikäytön kanssa.

Piha-alueen käyttö ei rajoitu tavanomaisin koulupäiviin. Hämeenkylän koulun musiikkiluokat järjestävät pihalla vuotuisen konserttitapahtuman, myös muita koko koulun yhteisiä tapahtumia järjestetään koulun pihalla. Koulun pihan mahdollisuudet konserttikäyttöön ja muiden tapahtumien järjestämiseen otetaan suunnittelussa huomioon.

Koulupäivän ulkopuolinen käyttö huomioidaan myös pihaa suunniteltaessa. Lähialueen asukkaiden vapaamuotoinen piha-alueen käyttö ulkoilu- ja liikunta-aktiviteeteissä lisää alueen viihtyisyyttä. Urheiluseurojen, nuorisotoimen ja kaupungin liikuntapalvelujen on mahdollista käyttää koulun pihaa organisoidun vapaa-ajan toiminnan järjestämiseen. Piha-alueen mahdollisuutta toimia sisäliikuntatilojen luontevana jatkeena tutkitaan suunnittelussa. Toimiva piha-alue on lähialueiden asukkaiden ja eri toimijoiden luonnollinen ja viihtyisä kohtaamispaikka.

4.8. Variston koulurakennus

Variston koulurakennus on alunperin suunniteltu ja rakennettu alaluokkien käyttöön. Hämeenkylän koulun toimiessa väistötiloissa vuosina 2017 - 2020 Variston koulurakennuksessa järjestetään vuosiluokkien 1. - 3. opetusta. Koulurakennuksen piha-alue soveltuu alaluokille ja sitä kehittämällä mahdollistetaan hyvät välitunti- ja liikuntamahdollisuudet.

Hämeenkylän koulun uudisrakennuksen tarveselvityksessä määritellään Variston koulurakennus osana Hämeenkylän koulun toimintaa. Rakennuksen käytön suunnittelussa on otettava huomioon Hämeenkylän koulun arvot ja toimintakulttuuri, samalla tavoin kuin uudisrakennusta suunniteltaessa. Variston koulurakennuksen tulee mahdollistaa uudenaikaisten monimuotoisten oppimisympäristöjen käyttö sekä muuntojoustavat

tilaratkaisut. Lisäksi erityistä huomiota tulee kiinnittää terveeseen sisäilmaan sekä hallittavan ääniympäristöön.

Koulun arjessa erillinen rakennus asettaa toiminnallisia haasteita. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota esimerkiksi kouluruokailun järjestämiseen, turvallisten siirtymien varmistamiseen rakennusten välillä sekä riittäviin henkilökunnan ja oppilashuollon tiloihin myös Variston koulurakennuksessa. Variston koulurakennuksen on mahdollistettava uuden oppimiskäsityksen mukainen työskentely. Uuden oppimisympäristön mukaiset alkuopetuksen oppimisalueet olisi perusteltua sijoittaa Hämeenkylän koulun uusien koulutilojen yhteyteen.

Pedagogisesta näkökulmasta alkuopetuksen järjestäminen uudistetussa Variston koulurakennuksessa aiheuttaa Hämeenkylän koululle vähiten haasteita. Mikäli Variston koulurakennus jää Hämeenkylän koulun käyttöön, niin tarvittavat muutostyöt on tehtävä siten, että 1. - 2. luokkien oppimisalueet voidaan sijoittaa rakennukseen pedagogisen suunnitelman toiminnallista kuvausta vastaavalla tavalla, jotta oppilaiden yhdenvertaiset mahdollisuudet moderneihin oppimisympäristöihin toteutuvat.

5. Oppimisen ja kasvun tuki

Hämeenkylän koulussa erityistä ja tehostettua tukea toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä alkuopetuksesta perusopetuksen päättövaiheeseen. Tehostettu tuki järjestetään oppilaalle inkluusion periaatteiden mukaisesti osana oman ikäluokan opetusta ja kasvatusta. Erityisen tuen tarpeessa olevat oppilaat ovat mukana oman ikäryhmänsä toiminnassa edellytystensä mukaisesti.

Pysyvien pienryhmätilojen eli pienluokkien tarve erityisen tuen oppilaille vaihtelee lukuvuosittain, pienluokkia muodostetaan erityisen tuen oppilaiden tarpeiden mukaisesti. Hämeenkylän koulussa toimii arviolta 3-6 pienluokkaa lukuvuosittain. Pienluokkien järkevä sijoittelu on otettava suunnittelussa huomioon. Usein pienluokat hyötyvät helposta ja lyhyestä kulusta ulko-ovelle. Myös mahdollisimman häirikkeetön oppimisympäristö on huomioitava pienluokkatilojen suunnittelussa. Tiloja ei tule sijoittaa syrjään muun koulun toiminnasta, erityisen tuen oppilaiden negatiivista leimaamista on vältettävä, kuitenkin pienluokkien olisi sijaittava lähellä toisiaan. Suunnittelussa on tutkittava myös mahdollisuutta sijoittaa alaluokkien pienluokkatilat samanikäisten oppilaiden oppimisalueiden yhteyteen, tällä tavoitellaan saumatonta integraatiota pienluokan ja yleisopetuksen opetusryhmien välillä.

Oppimisympäristöstä rakennetaan mahdollisimman monipuolisesti ja helposti muunneltava sekä erilaisten oppijoiden tarpeisiin sopiva. Erityisen ja tehostetun tuen järjestäminen nivoutuu luontevaksi osaksi toimintaa siten, ettei se tarvitse jatkuvasti omia erillisiä tilojaan. Kaikki opetusryhmät voivat yhdessä käyttää samoja tiloja ja kaikki pienemmät oppimistilat ovat sekä yleis- että erityisopetuksen käytössä. Pienempää ja suljetumpaa tilaa tarvitaan kaikkien oppijoiden itsenäiseen ja rauhalliseen työskentelyyn sekä pari- tai pienryhmätyöskentelyyn.

6. Henkilöstön tilat ja oppilashuolto

Henkilökunnalla on Hämeenkylän koulussa yhteinen kasvatustehtävä. Yhtenäiskoulun toimivuutta ja koko koulupolulle ulottuvaa kasvatusta ajatellen henkilökunnan työskentely- ja

taukotilojen tulee olla kaikille yhteisiä. Helposti saavutettavat ja keskeisellä paikalla sijaitsevat työskentely- ja taukotilat mahdollistavat työn dynaamisen jaksottamisen sekä useat merkitykselliset kohtaamiset koulupäivän aikana. Tilojen viihtyvyys, ergonomisuus ja monimuotoiset työskentelymahdollisuudet otetaan huomioon suunnittelussa. Myös muunneltavuus sekä lukuvuosien välinen muuntojoustavuus on huomioitava henkilökunnan tiloissa.

Oppilashuollon tilojen suunnittelussa huomioidaan tarve kouluterveydenhuollolle, psykologille ja kuraattorille sekä opinto-ohjauksen tarvitsemat työtilat. Erilliset työhuoneet mahdollistavat oppilashuollon yhtä aikaisen työskentelyn sekä tehokkaan työajan käytön. Oppilashuollon tavatessa huoltajia sekä järjestäessä verkostotapaamisia nousee esiin tarve neuvotellutilalle, suunnitelussa tämä otetaan huomioon joko erillisenä neuvotteluhuoneena tai työhuoneiden koossa ja kalustuksessa.

Oppilashuollon tilojen on oltava helposti saavutettavissa, mutta myös oppilaan yksityisyys on huomioitava esimerkiksi terveydenhoitajalle jonottaessa. Oppilashuollon ja erityisopetuksen päivittäinen yhteistyö otetaan huomioon tilasijoittelussa.

7. Koulun toiminnan erityispiirteitä ja painotusalueita

Hämeenkylän koulussa on perinteisen koulutoiminnan lisäksi useita erityispiirteitä ja painotusalueita. Musiikkiluokkatoiminta on osa opetussuunnitelmaa luokka-asteilla 3. - 9. Oppilasagenttitoiminta kattaa osallistavan ja vastuuttavan teknologiakasvatuksen alaluokilta peruskoulun päättövaiheeseen.

7.1. Musiikkiluokkatoiminta

Musiikkiluokkatoiminta on Hämeenkylän koulussa monipuolista, siihen sisältyy varsinainen oppitunneilla tapahtuva musiikin opetus, yksilöllinen instrumentti- ja laulunopetus, laaja bänditoiminta, koulun kuorotoiminta sekä useat musiikilliset tapahtumat lukuvuoden aikana. Hämeenkylän koulun uudisrakennuksen on mahdollistettava joustavan tilasuunnittelun avulla musiikkiluokkien laajamittainen toiminta ja kehittyminen.

Erityistä huomiota suunnittelussa kiinnitetään koulupäivän aikana ja sen jälkeen tapahtuvaan soitin-, laulu- ja bändiopetukseen. Oppilaat siis käyvät esimerkiksi soitinopetuksessa oppituntien aikana, opetus on yksilö- tai pienryhmäopetusta. Yhden oppitunnin aikana samasta oppilasryhmästä saattaa soitinopetuksessa käydä esimerkiksi 6 oppilasta, kukin 15 minuuttia kerrallaan. Opetusta varten koulussa tulee olla riittävästi äänieristettyjä ja akustisesti miellyttäviä tiloja. Suunnitelussa on huomioitava myös tarve äänistudiotyöskentelylle.

Koulun musiikkitapahtumia varten suunnittelussa huomioidaan tarve monitoimiselle tilaratkaisulle, jonka keskiössä on riittävän suuri näyttämö. Näyttämö- ja katsomotilaa suunniteltaessa on huomioitava ammattitasoisen ääni- ja valotekniikan sijoittelu sekä tilan akustiset ominaisuudet. Myös tilan äänieristykseen ja pimentämiseen tulee kiinnittää huomiota.

Esiintymistilan tulee olla osittain julkinen, osittain puolijulkinen tila, jonne yleisön ja yhteistyökumppaneiden on helppo kulkea. Tilan suunnittelussa tulee huomioida myös yhteiskäyttö muiden koulun tiloissa toimivien kanssa.

7.2. Oppilasagenttitoiminta

Oppilasagentti on on oppilas, joka on sitoutunut opetusteknologian ja muun tieto- ja viestintätekniikan opiskeluun ja oppimansa jakamiseen muille oppilaille ja opettajille. Oppilasagentit kouluttavat oppilaita ja opettajia, järjestävät teknologiakasvatukseen liittyviä tapahtumia, vierailevat alan yrityksissä oppimassa uutta ja tekevät laajaa yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Hämeenkylän koulussa oppilasagentteja vastuutetaan hoitamaan ja huoltamaan koulurakennuksen TVT-laitteistoa. Tiloja suunniteltaessa on otettava huomioon oppilaiden ja henkilökunnan mahdollisuudet teknisen laitteiston huoltoon ja käyttöön, tekniikan tulee olla mahdollisimman avointa ja läpinäkyvää. Suunniteltaessa koulurakennusta tulee tutkia myös talotekniikan mahdollisuuksia oppimisympäristönä. Oppilasagenttitoiminnan lisäksi luonnontieteiden yhdistäminen esimerkiksi rakennuksen lämpö- ja sähkötekniikkaan avaa uusia oppimismahdollisuuksia

Oppilasagenttitoiminta tarvitsee myös toimivia etäyhteyksiä ja laitteistoja, jotta yhteydenpito yhteistyökumppaneiden kanssa on mahdollista ja joustavaa. Suunnittelussa otetaan huomioon agenttitoiminnan mahdollisuudet uuden teknologian pilottikäyttäjinä, sekä mahdollisuus uuden teknologian tutkimiseen.

8. Koulupäivän rakenteen kuvaus

Hämeenkylän koulussa oppilaan koulupäivä rajoittuu klo 8 ja klo 16 välille. Lukujärjestystä suunniteltaessa myöhäisiltapäivän oppitunteja pyritään välttämään. Lähtökohtaisesti perusopetuksen oppilailla ei päiväjärjestyksessään ole hyppytunteja vaan koulupäivä on yhtäjaksoinen.

Eri-ikäisten oppilaiden koulupäivää on tarkoituksenmukaista rytmittää eri tavoin. Vuosiluokilla 1. - 5. välitunnit vietetään pääsääntöisesti ulkoillen koulun piha-alueella. Ulkoilun ja riittävien taukojen mahdollistamiseksi koulupäivän rakenteeseen suunnitellaan kaksi 30 - 45 minuutin välituntia, joista toisen aikana myös ruokaillaan. Kuudennesta vuosiluokasta eteenpäin oppilaiden tuntimäärä lisääntyy, vähintää kouluruokailun aikana oppilailla on silloinkin pidempi välitunti.

Kouluruokailun järjestelyihin tilasuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota, ruokailu on koulupäivän ruuhkaisin tapahtuma ja siihen liittyy kasvanut tapaturmariski. Hämeenkylän koulun päiväaikataulu laaditaan niin, että kouluruokailu tapahtuu kolmessa vuorossa klo 10.30 - klo 12.30 välillä. Ruokailemassa on yhtäaikaisesti noin 200 asiakasta.

Varsinaisen lukujärjestyksen ulkopuolella koululla järjestetään aamu- ja/tai iltapäivätoimintaa. Yleensä toimintaa järjestetään klo 12 - 17 välisenä aikana ja mahdollisuuksien mukaan aamulla ennen oppituntien alkua.

Myös yhteistyö nuorisotoimen kanssa asettaa iltapäivien tilankäytölle vaatimuksia. Tavoitteena on järjestää nuorille mielekästä ja kasvattavaa toimintaa koulupäivän jälkeen muutamana päivänä viikossa esim. koulun sydämen yhteydessä olevissa tiloissa.

9. Yhteistyötahot ja koulupäivän ulkopuolinen käyttö

Tulevaisuuden Hämeenkylän koulu toimii lähialueiden ja oppimisen keskuksena. Uuden opetussuunnitelman lähtökohtana on oppimisen yhdistämisen tiiviisti yhteiskuntaan ja liike-elämään. Koulu ei ole yhteiskunnasta erillään oleva saareke. Oppiminen on mielekästä ja motivoivaa, kun se voidaan yhdistää koulun ulkopuolisiin yhteiskunnallisiin toimintoihin. Hämeenkylän koulun uudisrakennusta suunniteltaessa tutkitaan mahdollisuuksia yhteiskunnallisten toimijoiden ja muiden kumppaneiden toimintaan koulurakennuksessa koulupäivän aikana ja sen ulkopuolella.

Koulupäivän ulkopuolisessa toiminnassa liikunta- ja urheilukäytöllä on merkittävä rooli. Hämeenkylän koulun liikuntatilat ovat tärkeä osa Länsi-Vantaan urheiluseurojen toimintaa. Liikuntatilojan suunniteltaessa on otettava huomioon myös seurojen ja muiden toimijoiden tarpeet. Erityisesti on suunnittelussa tutkittava mahdollisuutta etähallittavaan kulunvalvontaan esimerkiksi numerokoodilla toimivan lukituksen avulla.

Hämeenkylän koulun yhteistyö alueen nuorisopalvelujen kanssa on ollut toimivaa ja tukenut nuorten kasvua ja kehitystä. Yhteistyötä halutaan syventää ja toimintatapoja kehittää edelleen. Nuorisopalvelu on kiinnostunut toimimaan Hämeenkylän koulun tiloissa koulupäivän jälkeen ja iltaisin, sekä organisoimaan iltakäyttöä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Toiminta voisi käytännössä olla liikuntaa ja pelaamista sekä monipuolista ja yleishyödyllistä kasvattavaa toimintaa kuten kokkausta, elämän taitojen hallintaa ja sosiaalisten taitojen kehittämistä. Yhteistyössä koulun kanssa voidaan järjestää myös opintoja tukevaa toimintaa esimerkiksi läksykerhoja.

Liite 1 - Tilasijoittelun pedagoginen suunnitelma

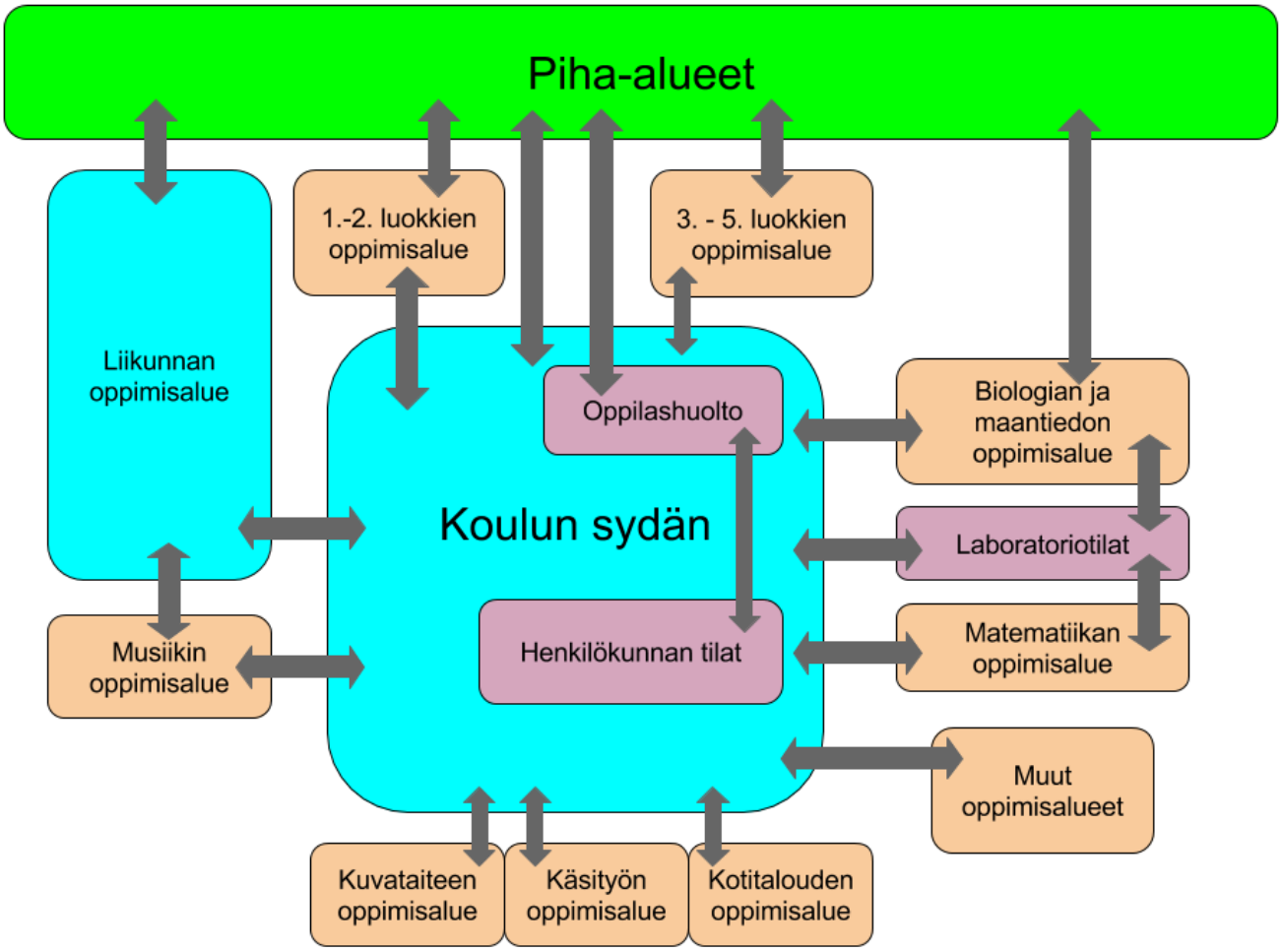

Julkinen tila
Puolijulkinen tila
Puoliyksityinen tila
Yksityinen tila

PINTA-ALAKÄSITTEET

hym^2

hyötyala; suunnitelmasta tai rakennuksesta mitattu, eri toimintoihin käytettävien huoneiden ja tilojen pinta-ala. Hyötyneliöihin ei lasketa käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen, hormien tai rakenteiden pinta-alaa. Käsitettä käytetään tilaohjelman ja tavoitehinta- sekä rakennuskustannusarvion laatimisen yhteydessä.

hum^2

huoneala; suunnitelmasta tai rakennuksesta mitattu huoneiden pinta-ala. Huonealaan lasketaan kaikkien hyötytilojen, käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen yms. alat. Huonealaan ei lasketa hormien tai rakenteiden pinta-alaa. Käsitettä käytetään mm. kustannusarvion laatimisen yhteydessä.

brm^2

bruttoala; tilaohjelman pohjalta laskettu tai suunnitelmasta tai rakennuksen ulkoseinien ulkopinnan mukaan mitattu kokonaislaajuus. Bruttoalojen laskentaan ohjelma-alan/hyötyalan lisäksi käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen sekä rakenteiden ja hormien ala = kaikki rakennuksen alat. Käsitettä käytetään mm. kustannusarvion laatimisen yhteydessä.

htm^2

huoneistoala; huoneistoala on usein sama kuin vuokra-ala. Huoneistoalaan lasketaan ohjelma-/hyötyalan lisäksi myös käytävät ja kevyet väliseinät. Huoneistoalaan ei lasketa rakennuksen porrashuoneita, teknisiä tiloja, ulkoseiniä, hormeja eikä kantavia rakenteita. Käsitettä käytetään esim. vuokrasopimuksissa, yhtiöjärjestyksissä jne.

kem^2

kerrosala (rakennusoikeus) = kaavajuridinen suure; kerrosalaan luetaan rakennuslain mukaan kerrosten alat sekä se kellarikerroksen ja ullakon ala, johon on sijoitettu rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia tiloja. Myönnettäessä rakennuslupaa 1.1.2000 jälkeen asemakaavoitetuilla alueilla, lasketaan ulkoseinän paksuudesta kerrosalaan 250 mm.. Käsitettä käytetään kaavoituksessa, rakennusluvissa, kiinteistöjen arviokirjoissa jne.

lähde: RT 12–11055, joulukuu 2011

painotettu muotokerroin

painotettu muotokerroin; $A_{ulkovaippa}$ / $A_{ohjelma-ala}$; painotettu muotokerroin lasketaan vertaamalla ulkovaipan pinta-alaa ohjelma-alaan, ulkovaipan rakennusosien pinta-aloja painotetaan niiden lämmönläpäisykertoimia vastaavilla kertoimilla. Tunnusluku huomioi myös tilankäytön tehokkuuden.

Muutoksenhakuohje 1/ Oikaisuvaatimus §:t 7–8 ja 10–15

Tässä kokouksessa tehtyihin päätöksiin tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen, ellei muutoksenhakuohjeen kohdan 5. Oikaisuvaatimus / valituskielto alakohdissa 5.1 tai 5.2 toisin mainita.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan vapaa-ajan lautakunnalle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Vapaa-ajan lautakunta
Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: 09 8392 2184, faksinumero: 09 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 5/ Oikaisuvaatimus-/ valituskielto §:t 9 ja 16-18

5.1
Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen** § -, ei saa hakea muutosta.

5.2
Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.